

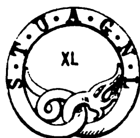
ORKNEYINGA SAGA

UDGIVET FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

SIGURÐUR NORDAL

KØBENHAVN

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI

1913—16

INDHOLD.

INDLEDNING.

I.
SAGAEN.

Orkneyinga saga eller Orkneyinga jarla saga (sǫgur) — om navnet jfr. Aarbøger 1913, s. 36 — staar litteraturhistorisk nærmest kongesagaernes gruppe. Den omhandler som disse udenlandske begivenheder og vidner maaske bedre end nogen anden saga om, med hvilken levende historisk sans og interesse Islænderne fulgte den norske stamme paa alle dens vandringer. Som i kongesagaerne har forfatterens arbejde med at indsamle, sigte og ordne stoffet og give det den endelige form her været af endnu større betydning end tilfældet er med de islandske slægtsagaer, hvor traditionen havde arbejdet forfatterne i hænde og gjort stoffet fyldigere og mere afrundet. Det er derfor naturligt, at sagaen kan virke ujævn, alt efter udførligheden af de efterretninger, forfatteren har kunnet indsamle om de enkelte tidsrum, personer og begivenheder. Den strækker sig desuden over et saa langt tidsrum og saa mange slægtled, at den alene af den grund maa falde i flere afsnit, som ikke altid gaar jævnt over i hinanden. Det er derfor forstaaeligt, at man har kunnet betvivle, at vi her stod overfor en oprindelig saga, og har ment, at vi snarere havde at gøre med en sammensmeltning af flere ældre værker. Guðbr. Vigfússon (Icel. Sagas I, Preface IX

ff.) antager tre ældre sagaer, den egentlige „Jarla saga“, som skulde slutte med Torfinn jarls død, sagaen om Magnus den hellige og sagaen om Rognvald jarl og Sven Ásleifarson — foruden den sagnhistoriske indledning og Magnus' jærtegn, som her i indledningen vil blive omtalte i en anden sammenhæng.

Naar vi skal besvare spørgsmaalet om sagaens enhed, er spørgsmaalet om alderen af stor betydning. Om sagaens første del véd vi, at Snorre har benyttet den i Heimskringla — og vi kan heraf slutte, at den ikke kan være yngre end fra det 13. aarhundredes begyndelse (før ca. 1220). Meget taler netop for at henføre den til ca. 1200. Interessen for kongesagaen var overordentlig levende i slutningen af det 12. aarhundrede. Fra det tidsrum har vi baade oversigtsværker som Ágrip og enkeltsagaer som de to sagaer fra Tingøre kloster om Olaf Tryggvason og rimeligvis det meste af Morkinskinnas kongesagaer. Det er sandsynligt, at Orkn. sagas forfatter er bleven ansporet til sin virksomhed af denne samtidens beskæftigelse med den norske historie. Sagaen har jo mange berøringspunkter med den norske kongesaga og supplerer den i flere henseender. Men den synes ogsaa at forudsætte kendskab til skrevne værker om den norske historie, skønt dette nu er vanskeligt at paavise i det enkelte, paa grund af sagaens nuværende, omarbejdede tilstand. — Forfatterens flittige og forstandige anvendelse af vers, hvori han staar paa et lignende trin som Morkinskinna-sagaernes forfatter, peger ogsaa paa dette tidspunkt.

Men gaar vi altsaa ud fra, at sagaens første del maa være skreven ca. 1200, møder vi dernæst spørgsmaalet, om den sidste del, om Rognvald jarl og Sven Ásleifarson, kan være meget yngre. Her mener jeg, at selve fremstillingen kan give os oplysninger af vigtighed. Den overordentlig detaillerede fremstillingsmaade, de mange personnavne, de nøjagtige tidsangi-

velser — alt dette fører hyppigt tanken hen paa Sturlunga saga og peger paa en nedskrivning, som ikke ligger meget fjernt fra selve begivenhederne. Jeg vil blot anføre et eksempel, beretningen om den ellers ukendte Árni Hrafnsson, som flygter til Kirkwall (s. 270): „hann var svá hræddr, at hann fann eigi fyrr, er hann hafði skjǫldinn á baki sér, en hann stóð fastr í kirkjudyrum. *Þorgeirr hét maðr, er þar var inni fyrir.* Þat hugðu lǫgunautar Árna, at hann væri týndr, ok leituðu hans II daga." Hvad kommer nu denne Þorgeirr sagen ved? Det er umuligt at se. At han skulde være forfatterens frie opfindelse, er utænkeligt. Snarere er det han, som har fortalt om Arnes flugt og derfor er bleven nævnt i denne forbindelse. Men hvor længe kan en saadan angivelse, uden nogen forbindelse med det øvrige, holde sig i erindringen?

At Rognvald jarl og hans færd skildres meget og udførligt, er ikke paafaldende. Hans mange vers har ogsaa hjulpet meget til at bevare mindet om hans livs hændelser. Langt mærkeligere er forfatterens forhold til Sven Ásleifarson. Sven har utvivlsomt været en fremragende mand og spillet en stor rolle i øernes historie. Men jeg synes ikke desto mindre, at sagaens sidste del drejer sig uforholdsmæssig meget om ham. Forfatteren maa have kendt en overlevering om Sven, som stammede fra denne selv og kun havde gaaet igennem et par mellemled i det højeste. Vi finder for det første et par direkte henvisninger til hans udtalelser: „Ok er þetta frásǫgn Sveins um þenna atburð" — s. 189; „sǫgðu þeir Sveinn svá, at þá grunaði mjǫk um tiltekjur jarls" — s. 304. Flere gange ser vi ogsaa, hvorledes forfatteren ser det hele fra Svens synspunkt, f. eks. i begyndelsen af k. 96: „Þat var einn morgin snemma, at þeir Sveinn sá langskip mikit fara frá Hrossey" o. s. v. I visse stykker af sagaen véd man egentlig kun

noget om jarlerne naar de kommer i berøring med Sven. Og overalt i fortællingerne om ham vrimler det med detailler; man lægge saaledes mærke til, hvor farveløst alt det, der fortælles om Harald jarl, er i sammenligning dermed. Jeg skal nævne nogle eksempler. „Þeir Grímr feðgar sneru þaðan aptr, ok *gaf Sveinn Grími fingrgull* (s. 168). „Eyvindr kom þá at ok leiddi Svein í stofu þá, er gegnt var útidyrum, ok *var hann þar dreginn út um skjávindauga*“ (s. 171). „En um kveldit ..., þá var þeim Sveini fylgt til svefnhúss einum saman, ok váru þar læstir; ok fór svá hvert kveld meðan þeir váru þar“ (s. 188). „Þá hljópu þeir Sveinn á hól 'einn ok vǫrðusk þaðan; *þeir hǫfðu lúðr ok blésu*“ (s. 201). Den rejse, Sven gør til Skotland sammen med Margad (s. 210—11), skildres nøje og med flere navne paa de personer, han kommer i berøring med undervejs. Der tales om mange fejder mellem Nordmænd og Orknøboer s. 227 ff., men kun én skildres, mellem Sven og Arne spýtuleggr, til gengæld paa en meget levende og anskuelig maade. K. 93 begynder: „Þat var tíðenda inn tíunda dag jóla í Gáreksey, at Sveinn Ásleifarson sat og drakk með húskǫrlum sínum. Hann tók til orða ok gneri nefit“ o. s. v. Skulde man tro, at dette var begyndelsen paa skildringen af et tog, som *Harald jarl* foretager til øerne? Man læse endelig hele den detaillerede fortælling om Svens forhold til jarlerne efter Erlend jarls fald s. 292—304, hvor Sven er det stadige midtpunkt. Efter alt dette bliver man ikke mere forbauset over, at sagaen netop ender med Svens død og hans eftermæle. Det er i god overensstemmelse med den plads, han indtager der.

Naar jeg alligevel ikke kan tænke mig, at sagaskriveren har kendt Sven personlig og hørt fortællingerne af hans egen mund, er det først og fremmest fordi tidsforholdene næppe tillader det. Sagaen omtaler s. 316 Rognvald jarls hellighed og optagelsen

af hans legeme. Og da vi ikke har nogen grund til at betragte dette som en interpolation, maa den altsaa være skreven efter 1192 (F. Jónsson, Litt. hist. II 656). Sven dør ca. 1170; der maatte altsaa, hvis forfatteren havde kendt ham personligt, ligge idetmindste ca. 30 aar imellem opholdet hos Sven og nedskrivningen. Desuden mærker vi i enkelte tilfælde, at forfatteren staar friere overfor Sven end man skulde tro, hvis han var kommen under personlig paavirkning af ham. Han ser godt Svens mange overgreb og han lader Erlend jarl bebrejde ham, at han har brudt sit løfte (269), men det vigtigste er, at han (s. 189) samtidig med at han henviser til Svens frásǫgn omtaler en afvigende beretning og bemærker, at han ikke ved „hvárt sannara er“. Skønt Sven her i høj grad var part i sagen, maatte forf. vel have troet ham ubetinget, hvis han selv havde haft lejlighed til at udspørge ham.

Men paa den anden side kan jeg ikke tænke mig andet end at forf. personlig maa have kendt Svens nærmeste efterkommere og maaske nogle af hans gamle vaabenfæller. Hans ophold paa Orknøerne falder rimeligvis omkring 1190. At han hverken omtaler Harald Maddaðarsons sidste ægteskab eller hans død (1206), synes ogsaa at pege paa, at sagaen ikke er yngre end ca. 1200.

Men naar sagaens første og sidste del saaledes synes at være lige gamle, er det naturligst at tænke sig det hele skrevet af én forfatter. Det kendskab til Orknøernes og Skotlands topografi, som hele sagaen forudsætter, var sikkert ikke mange Islændere i besiddelse af. Desuden ventede man, trods al omarbejdelse, at finde tydelige kendemærker, som viste de enkelte sagaers selvstændighed, hvis enheden ikke var oprindelig. Men det eneste i denne retning, jeg har kunnet finde, er nogle gentagelser i slægtregistrene s. 89 og 128 ff. Sigurðr á Vestnesi og Hávarðr Gunna-

son og deres sønner og Jaddvǫr Erlendzdóttir og hendes søn indføres to gange. Dette plejer jo at vidne om en sammenstøbning eller interpolation, men et helt ufejlbart kendetegn er det ikke. Hvis vi ser nærmere paa det, finder vi let en forklaring paa gentagelsen. S. 88 ff. giver forf. en oversigt over jarlerne Paul og Erlends efterkommere; her maatte alle de omtalte personer nævnes, Sigurðr og Hávarðr fordi de var indgiftede i jarleslægten. S. 128 ff. gives der derimod en oversigt over de mest fremragende høvdinger paa øerne og til disse hørte jo de to mænd. Derfor laa den fejltagelse nær at omtale dem her igen. — Iøvrigt vilde denne gentagelse ikke pege paa andet end at sagaen om Magnus den hellige (og jarlerne Páll og Erlendr og Hákon Pálsson) ikke oprindelig havde hørt sammen med den følgende saga om Haraldr og Páll Hákonarson og Rǫgnvaldr kali. Men netop her gaar den ene del af sagaen saa jævnt over i den anden, at det vilde være umuligt at drage en grænse. S. 122, i slutningen af ‚Hákon Pálsson's saga', indføres saaledes Frakǫkk og hendes slægtninge, som først spiller deres rolle i de følgende jarlers regeringstid. De to brødres sagaer kan naturligvis ikke adskilles og Paul jarls saga ender først længe efter at Rognvalds er begyndt.

Langt skarpere er grænsen mellem Torfinn jarls saga og den følgende om Páll og Erlendr (s. 88). Ganske vist er de to jarler indførte i slutningen af deres faders saga, men de og deres moder er ogsaa de eneste personer, som er fælles for begge sagaer. Dog vilde det være meget forhastet at drage nogen slutning heraf om en forskellig oprindelse for de to dele. Man maa først tænke paa, at man ikke har nogen efterretning om Torfinns sidste aar — ikke fordi der var mangel paa begivenheder, men fordi der var mangel paa overlevering, — og desuden, at vi fra Torfinns tid ikke kender nogen personer paa øerne,

med undtagelse af Þorkell fóstri og jarlerne. Og Þorkell var jo død før Torfinn.

Hvad der giver sagaens første og sidste del saa forskelligt præg fra hinanden, er netop overleveringens forskellige art. For det 100-aarige tidsrum fra Torfinn jarls død til Sven Ásleifarsons død har forfatteren ved siden af den islandske overlevering haft en rig orknøsk tradition at støtte sig til. At forfatteren en længere tid maa have opholdt sig paa selve øerne, ser vi af hans topografiske kundskaber, hans kendskab til øernes slægter og ikke mindst af hans særlige forhold til Sven Ásleifarson. Men længere tilbage end ca. 100 aar synes ikke øboernes hukommelse at have strakt sig. Hele sagaen til 1166 synes at være bygget paa islandsk tradition, som igen har støttet sig til skjaldevers og forbindelsen med den norske historie. Fortællingen om den onde Ragnhild (s. 16 ff.), som slægtede sine forældre, især den i de islandske sagaer saa daarligt behandlede Gunhild, paa, — om Sigurd Hlodversons ravnebanner, kendt fra Briansslaget, — om Olaf den helliges fredelige erobring af øerne, — om Torfinn jarls besøg hos Magnus den gode — alt dette var ting, som Islænderne kunde huske. Mindet om Torf-Einar levede i forbindelse med hans vers, og Arnors Þorfinnsdrápa har dannet kærnen i sagaen om Torfinn og Rognvald Brúsason. Men Arnor har ikke i sit digt fortalt noget om Torfinn efter Rognvalds fald (en stærk grund til at antage, at Arnor kort tid efter er flyttet tilbage til Island, jfr. F. Jónsson, Litt. hist. I 621), og her lader sagaen os ogsaa i stikken, uagtet vi af fremmede kilder véd, at der havde været meget at fortælle (se Munch, D. n. F. H. II 265 ff.). Netop denne omstændighed viser mangelen paa orknøsk tradition for det ældre tidsrums vedkommende.

At forfatteren har været Islænder, er allerede indlysende af den maade, hvorpaa sagaen føjer sig ind

i den samtidige islandske litteratur. Den bærer ikke ét eneste mærke om fremmed oprindelse. At han har været en gejstlig mand, er ikke usandsynligt, men dog ingen nødvendig antagelse. Om et stykke som k. 45 var oprindeligt i sagaen, vilde det jo tyde stærkt derpaa. Men sagaens haandskriftlige overlevering er saadan, at man angaaende hele dette afsnit kan være i tvivl, om ikke en indflydelse fra en Magnus-legende har gjort sig gældende i senere afskrifter. I fortællingerne om Rognvald jarl mærker vi ikke noget til, at forfatteren har tænkt paa den senere helgen. Først efter hans død omtales hans hellighed med nogle ord. — Hvad forfatterens hensigt angaar, har det utvivlsomt først og fremmest været den at skrive historie. Hans fremstillingskunst kan sidestille ham med de bedre sagaskrivere, men den er ikke fremragende. Men med hensyn til historisk værdi staar hans saga blandt de betydeligste, skønt der í enkeltheder kan være en del at indvende imod den. Men jeg skal ikke her indlade mig paa spørgsmaal, som det tilkommer historikeren at behandle, og baade vilde falde udenfor udgavens plan og mit kundskabsomraade. — Af særlig interesse vilde det være at faa nogle af de i sagaen beskrevne steder grundigt undersøgte og paa denne maade prøve, hvor godt forf. har været underrettet. Jeg vil især fremhæve beskrivelsen af Ǫrfjara og omegn (s. 168), Hellisey (s. 296—97) og Fors i Kálfadalr (s. 310). Iøvrigt synes forf., forsaavidt man kan kontrollere ham ved hjælp af kort, at have været meget godt inde i øernes topografi. Men udenfor øerne er han mere usikker. Finnur Jónsson har i sin afhandling om Rögnvald jarls Jorsalfærd (Hist. Tidsskr. 8. R. IV 151 ff.) paavist hans fejltagelser angaaende jarlens rute. Dette er jo i og for sig ikke mærkeligt. Mere paafaldende er det, at han tror at Alviðra ligger syd for Bergen og derfor lader rejsen derhen

gaa igennem Græningasund (s. 145). Alviðra's beliggenhed har dog sikkert mange Islændere kendt. Hvor meget lettere kunde han ikke have begaaet elementære fejl med hensyn til Orknøernes indviklede topografi, hvis han ikke af selvsyn havde kendt dem?

Orkneyinga saga har i det 13. og 14. aarhundrede været meget kendt paa Island. Vi finder talrige henvisninger til den i andre skrifter og vi kan af det foreliggende haandskriftmateriale slutte os til, at den er bleven meget afskrevet. Men dens haandskrifter har haft en ublid skæbne. Vi har rimeligvis ikke en levning af noget haandskrift af sagaen i dens oprindelige skikkelse, men kun brudstykker af haandskrifter fra ca. 1300, som maa suppleres ved hjælp af et haandskrift fra slutningen af det 14. aarhundrede. Jeg skal nu i det følgende afsnit gøre rede for sagaens haandskrifter og den forandring, den selv er undergaaet i tidernes løb.

II.

HAANDSKRIFTERNE[1].

1. AM 325 I 4to.

Membranbrudstykket AM 325 I 4to (betegnet: 325) bestaar af 18 blade. De to første er løsrevne og har ikke tilhørt samme læg. Bl. 2 er betydelig lysere i farven end de øvrige. Bl. 3—10 er sammenhængende og har rimeligvis udgjort et helt læg. Bl. 11—12 har været de to inderste blade i et ellers tabt læg. Endelig hører bl. 13—18 sammen og har udgjort de 6 inderste blade i et læg.

Initialer, farvede med rødt og grønt, staar i hvert kapitels begyndelse. Særlig store er K i beg. af k. 58 og N i beg. af k. 91, idet disse to kapitler indleder nye afsnit i sagaen, Iøvrigt dækkes den ydre margen paa bladenes verso-sider flere steder helt eller delvis af ornamentering, som staar i forbindelse med initialerne (bl. 5, 13, 15, 16). Baade initialer og ornamentering er yderst raat og skødesløst udførte, saavel m. h. t. form som farve. Overskrifterne er skrevne med rødt blæk, men afblegede og undertiden ulæselige.

Marginalier forekommer flere steder. Gudz kuedia (2 v), Gudz knedia sendizt ydur min Godi uin uidr sal † . . . . . [det sidste ord ulæseligt] (3 v), Gud (7 v,

[1] Angaaende forskellige oplysninger om haandskrifterne, som jeg har ment det unødvendigt at gentage, henvises til Kålunds og Gödels kataloger.

9 v), Gudz (13 r, 18 v), Gudz nad (omvendt, 15 v), hin G (16 v), Hakon a Halogalande (17 r) — alt med en senere haand (17. aarh.). Endelig staar der paa 5 r: skrifa þu alldre bcg[I] clmxs ihabys, med en ældre haand (14. aarh.). De sidste ord synes at maatte være skrevne med lønskrift; betydningen er helt usikker og der kan ogsaa være tvivl om enkelte af bogstaverne.

En side af haandskriftet (15 v) er afbildet i Palæografisk atlas (Norsk-isl. afd. nr. 32) og skriften karakteriseres her i fortalen som „besynderlig spids med skraat opstigende haarstreger“. Dr. Kålund henfører det, som de to andre membranbrudstykker af sagaen i AM 325 4to, til ca. 1300.

Karakteristisk for 325 er de talrige skrivefejl, hvoraf skriveren dog har rettet mange selv. I udgaven er alle de aabenlyse fejl rettede, og dette er hver gang bemærket i de øverste noter. Her omtales ogsaa de mere omfangsrige af skriverens rettelser og forsøg paa rettelser, medens de ret talrige tilfælde, hvor skriveren straks har opdaget et fejlskrevet bogstav og rettet det (et d til g og omvendt, et l eller paabegyndt b til m), ikke er medtagne. Men foruden de aabenlyse skrivefejl, findes der flere tilfælde, hvor man med fuld ret kan mistænke at skrivemaaden beror paa fejllæsning eller uagtsomhed. Jeg har dog ladet dem blive staaende, idet en anden opfattelse ikke er udelukket. Saadanne tilfælde er: langfaustu 154,11, Fluravagum 156,21, vauskligstu 167,7, oiafnaþamaþr 227,13, saurg 234,19, raþægr 264,9, fysari 273,22, miþvikidag 274,2. Tvivlsomt er, om man skal læse gnerr (saal. i Palæogr. atlas) eller gneri 272,9, idet den buede streg efter ɪ kunde være et (overflødigt) skilletegn, sat her ved en fejltagelse. Et saadant skilletegn med et punktum under forekommer flere gange efter den første halvdel af et vers.

Haandskriftet er her bogstavret gengivet, uden at de opløste forkortelser antydes. Dog normaliseres

brugen af u og v (hdskr. har altid v) og *av* gengives i overensstemmelse dermed ved au. Baade i og j (der forekommer som forkortelse for iarl) gengives med i. Ligeledes er der indført normalisering m. h. t. interpunktion, store og smaa bogstaver og adskillelsen af ord. Punktum over y gengives ikke. Alt dette gælder ogsaa for de følgende brudstykker.

Angaaende opløsningen af forkortelser skal følgende bemærkes.

Forkortelsestegn.

Interlinear krølle (nærmer sig ofte interlineart ɴ, udviklet af ᵎ) er den hyppigste forkortelse for er i indlyd og ir i endelser. Dette er dens almindeligste betydning. Men ved siden deraf betegner den: 1) kun r i forbindelsen eᴺ (hyppigt); 2) ir i indlyd, v*ir*þingar 129,10, -f*ir*þi 130,4; 3) ær i v*æri* og þ*ær* (flere gg.); 4) es i m*es*su 132,19. Derimod har jeg opløst den til er i hv*er*sa 226,1, idet jeg betragter denne skrivemaade som tegn paa skriverens usikkerhed overfor forbindelsen rs, jfr. skrivemaader som fystr, hosk. — Et selvstændigt er betegner krøllen i þa *er* 134,14. Endelig møder vi som eksempler paa en mere uregelmæssig brug aþ*rir* 137,17, istedenfor aþr*ir*, og hv*ar*irtveggiu 227,4, hvor ɴ sikkert staar istf. et interlineart r.

Sjældnere er krøllen ᵎ, der har ganske den samme betydning (forek. i broþ*ir*, e*r*, þ*ær*). Den betegner ogsaa ver, rimeligvis ved en fejltagelse, i h*ver*ia 284,6.

∾ forekommer hyppigt som betegnelse for ur. For or staar det i m*or*guninn 274,9.

ʷ betegner som regel ra (g*ra*tandi 120,5, dig*ra* 122,15 o. s. v.). En enkelt gang ar i Sigurþ*ar*- 263,16.

ꝰ forekommer ofte i forkortelser af navnet Magn*us*, desuden i h*us*preyia 142,5.

ꝵ = rum forekommer nogle gange, f. eks. kio*rum* 274,6.

; betegner eþ i *meþ*; ok betegnes altid ved ⁊.

Det hyppigste forkortelsestegn er den horisontale streg over lave bogstaver og gennem eller ved siden af høje. Over lave bogstaver betegner den som regel, at en nasal eller nasalforbindelse skal indsættes, f. eks. mu*num*, se*n*di, se*m*, Vilial*m*r, Rag*n*hilldr (129,6), Hac*on*, m*un*di, m*anni*, m*aunnu*m. Herfra er skridtet ikke langt til forkortelser som: h*ann*, l*and*, k*onun*gr, siþ*an*. Endelig betegner stregen forkortelse i almindelighed i eksempler som: þ*at*, mik*it*, suþ*r*, Þ*or*finni, þ*eir*, þ*viat*, m*æl*ti, k*irk*i*u*, b*ysku*p, e*igi* o. s. v. En tværstreg nedenfor linjen forekommer kun i ꝥ = þeim (den hyppigste betegnelse, skønt þēī ogsaa forekommer).

Interlineare bogstaver.

a betegner va i s*va*, q*va*z, nacq*va*t o. s. v.; andre betydninger: f*ara*, t*aka*, m*anna*. ᶠᵃ = fra forekommer flere gange ved siden af ᶠʷ.

e betegner re i G*re*ningasund 145,12, f*re*ti 149,15; ve i q*ve*lia 284,19.

i er meget hyppigt og har mange betydninger, f. eks.: h*ri*þ, t*il*, v*iþ*, f*yrir*, h*ir*þmenn, r*iki*, r*ikis*, þ*vi*, -m*enni* (129,10), h*vi*, v*it* (145,13), q*vi*t (278,22).

ᴺ = ann, enn, bruges især i forkortede former af maþr og deraf ledede substantiver og adjektiver (fiolmenni, fiolmennr). Ogsaa over f i forkortede former af Þorfinnr.

o betegner or og ro (oro) i b*ro*t, b*ro*þur, d*ro*tning (uregelmæssigt d*rot*ningu 232,4), m*or*guninn, f*or*, f*oro*; on i h*on*; meget hyppigt er ogsaa v*aro*, t*oko*; o = vo i q*vo*þu 289,7.

r forekommer interlineart med sin normale værdi i grafit 133,14, Unnr 142,5; betegner ellers *ar* i v*ar*, þ*ar* o. s. v.; *aþr* i m*aþr*. Endelig skal det betyde or i m*or*gininn 270,16, men her foreligger vist en skrivefejl.

v (ɔ: u) altid = ru, trua, grunaþi, Brusa.
z forekommer i manz 257,11.

Store bogstaver inde i ord gengives ved dobbelt bogstav; af saadanne forekommer G, N, R, S. Desuden forekommer et punktum som fordoblingstegn over t og R (ikke gengivet) og en streg over n. N og ſ forekommer ofte sammenslyngede og gengives ved ns; v og N forekommer sammenslyngede i brunnir 77,6 og muligvis i runninn 133,19, hvor vi dog snarere har et rinninn som skrivefejl for runninn.

Endelig staar enkelte bogstaver byppigt som forkortelse for navne og let bestemmelige ord, f. eks. R = Raugnvalldr, M = Magnus, A. s. = Arnason, j = iarl, d = dottir, æ = æþa (ved uagtsomhed gengivet æþr 74,2). Disse, som andre, forkortelser er opløste i overensstemmelse med haandskriftets almindelige ortografi.

Angaaende haandskriftets ortografi skal følgende bemærkes.

Vokaler.

Accenter forekommer slet ikke.

a staar i bazt 73,19, batz 144,16, battz 167,1, ved siden af hyppige tilfælde med e: bezt 139,9, bezta(i) 232,13. 15, beztu 153,14 o. s. v. Uregelmæssigt er a i tandrat 143,9, for tendrat.

e og é adskilles ikke. Diftongisering af é forekommer én gang: hietir 150,6, jfr. ogsaa leiz = léz 228,1. Den almindelige betegnelse er e, men æ forekommer ogsaa ret hyppigt, saaledes þæssum 120,4, mænn 121,8, næma 125,8, 143,3, þæssa 134,15. sætti 134,23, þægar 136,16 o. s. v., vær 141,8, missæri 151,22, sætit 161,2, sætta 167,13, frætti 261,3, bæþit 275,6, þænna 279,21.

i og ir staar altid i endelser (ikke e eller er).

o forekommer i endelser i følgende tilfælde (for

det ellers regelmæssigt brugte u): Lucio 136,2, miþio 159,18, skulo 150,7, foro 152,19, 159,9, lago 271,21. — Desuden nedføres det interlineare o uforandret i teksten i varo, foro og toko. Toku (tocu) findes skrevet fuldt ud 120,12, 136,24, 151,18, 163,11, 228,19, 267,4; varu 232,10.

u forekommer som nægtende præfiks for o i ufriþinum 158,16.

y veksler med i i former af þykkja: þyki 136,5, þycki 160,18, 164,19, men þickiz 151,1, þicki 158,16, þickia, þicki 164,18. 20, þickia 272,18. I myklu skrives y naar det staar adverbielt (145,1, 152,21, 162,9, 235,9, 259,14), medens der i dat. sing. masc. og neutr. af adjektivet skrives i, miklu 151,9, miclum 258,4. — For sædvanligt io staar y i Byrggyniar 141,7; for i (j) i skyot 285,1. — For y staar i i Biaurginiar 144,6 og Orkneium 230,8, hvor dog y kan være udeglemt foran i.

æ og œ adskilles ikke og betegnes afvekslende ved æ og e uden nogen regel; ę forekommer i Grimsbęr 140,9 og maaske i męlti 276,21, hvor udgaven har melti; ø som betegnelse for œ forekommer i þøtti 149,5.

ǫ betegnes regelmæssig ved au, men o forekommer dog ogsaa: morc 136,20, mork 137,6, morgum 270,21, Solmundr 142,10 og oftere ved siden af Saulmundr. Om o i former af nǫkkurr skal betegne ǫ, er mere tvivlsomt.

I former af engi forekommer au hyppigt: aungir 143,8, aungu 144,18, 147,17, 162,7, 228,1, aungum 147,16, aungar 149,19, aungan 261,6. 18, 279,19, aungri 284,7.

Særlig hyppigt er o for ǫ i forbindelse med i (brydningsdiftongen), saaledes: fiolmenni 73,4, og saadanne former med fiol- hyppigt ellers, mioc 123,12 o. s. v., Aurfioru 125,22, iorþu 133,15, iorþ 135,17, 149,10, diofuloþr 138,17, giofum 140,22, giof 155,16, 156,26, 258,20, Biorgyniar 156,21, 224,19, -fiorþ 158,1, skiolld(inn) 163,2, 270,4, 278,24, Hiolltum 164,7, hiorvi 223,6, fiorunni 228,20,

229,2, kiorum 274,6, tiolldum 276,21; desuden i navnene Ingibiorg (75,16 o. s. v.), Þorbiorn (122,20 o. s. v.), Asbiorn (130,4 o. s. v.).

Ved siden heraf forekommer forbindelsen iau i følgende tilfælde: Biaurgyniar 141,15, 144,6, 146,9, fiauldi 141,18, manniaufnut 144,13, fiaurunni 146,3, giaurviligazstan 154,3, atgiaurnum 233,16, Fiaurþ 273,1. 4.

ey staar for ø i: eyrindi 148,8, 157,12. 21, 158,2, 164,20, 229,8, 278,23, eyxi 228,7. 16. 18, reyru 290,13, men reiri 76,2.

Konsonanter.

b forekommer i umb 149,20.

c staar for z i følgende tilfælde: forck 136,25, unc 137,24, islenckr 262,5. Muligvis skal ogsaa gecc 265,1 opfattes som gecz. — Se iøvrigt k.

Den regelmæssige betegnelse for ð er þ, men ved siden deraf forekommer ogsaa d 1) i indlyd: þidna 73,11, audrum 136,2, 141,18, rodrarskutu 145,19, fadma 153,17, Gudþormr 225,1 (men Guþþormr 230,17), modur 275,6; 2) foran z (s) i udlyd: ordz 77,5, Havardz (129,2) 224,8, Davids 158,12, Miclagardz 258,17; 3) i udlyd: borþbunad 155,13, flaugd 156,7, skipud 163,22, 284,11, qvad 231,4, 277,16, David 264,1. — Betegnelsen ð synes at forekomme et par gange: urðu 76,2, Eindriði 260,14, Klifseið 267,4. I de to sidste tilfælde er det dog gengivet ved d, idet jeg har været i tvivl, om krøllen virkelig havde noget at betyde. En krølle af nøjagtig samme form sættes ofte ved d for at antyde forkortelse (altsaa som den horisontale streg), f. eks. lði = landi 261,2 o s. v.

þ staar i endelser for ældre t følgende steder: haustiþ 132,11, 279,2, vitraþ 134,22, talaþ 144,12, efnaþ 157,13, ritaþ 260,9, 279,6, grunaþ 274,9, getiþ 279,4, ætlaþ 280,14. — d i samme stilling: þionad 121,9, etlad 127,8, talad 132,5, litid 137,28, nacqvad 149,2.

sed 161,18, fagnad 258,17, ad 261,7, ranid 276,13; — omvendt staar t for ð (þ) i følgende tilfælde: Byrgisherat 134,18, manniaufnut 144,13; — þ staar for d i allþri 234,20.

I afledningsendelser og præteritumendelser er der vaklen mellem þ og d (t). Jeg har optegnet følgende tilfælde: liþsfiolþi 74,3, men fiauldi 141,18; fylgþ 269,5, styrktar 275,15, malalycþir 275,19; — skilduz 142,7, 154,7, 164,11, skildiz 155,18, skildi 227,1. 19, men: skilþir 152,6, skilþu 260,3, 267,16, 282,12, skilþi 272,2, 280,21; taldi 144,18, tauldu 277,20, 285,1, men: talþi 278,24; dvaldiz 233,18, 261,2, dvauldu 280,6; valdi 232,13; samþi 229,12; — tengdi 147,18, men: tengþum 153,17, tengþamenn 158,8; fylgþi 150,16, 155,17. — Det er sandsynligst, at d her ikke betyder ð, men d. Dog bør det bemærkes, at l ikke fordobles foran d i disse tilfælde, som der ellers er regel.

ð assimileres med l i traulla 139,14.

d staar enkelt for dobbelt i rædi 143,10, leidi 168,8. Det er udeladt efter n og l i følgende tilfælde: Einriþi 122,17, siallnaz 136,4, giallkeri 140,2, vanqvæþi 153,8, fianmenn 154,8, fianscapaþiz 155,14, hantekinn 156,24 (men skrevet h̄tekinn og opløst hanntekinn 263,8, 274,19), frensymi 157,6, 268,4.

f staar foran t for ældre p i aftr 121,16, 144,6, aftaninn 136,23, eftir 161,10.

g staar enkelt for dobbelt i kaugul 133,17, -tvegia 165,15, legia 228,6, unnvigs 234,13; dobbelt for enkelt i oraþliggt 285,11; — g staar for k i reg 139,17.

h staar for ældre k i hne 233,8.

k og c anvendes om hinanden som betegnelse for k, dobbelt k betegnes i almindelighed ved ck. I opløsninger af forkortelser (f. eks. ok) anvendes altid k. Enkelt k (c) staar for dobbelt i skiciu- 78,19, þyki 136,5, þacsamliga 232,12; dobbelt for enkelt i tackaz 73,15, lockit 138,21; — k (c) staar for g foran t i oraþlict 73,10, -venlict 154,5, oliclict 272,12.

l fordobles næsten altid foran d; dog findes tialda 277,4, jfr. ogsaa hvad der ovenfor (under ð) er bemærket om l foran d i præt. af svage verber. Ogsaa foran t er l som regel fordoblet, dog findes eksempler som Hialtlandi 131,18, Hialtlandz 132,11, drecaskoltr 135,26; formerne mælti og mælt er i almindelighed forkortede, men opløses med enkelt l; fuldt udskrevne forekommer de: mælti 76,10, mellti 145,2, mællt 271,13, melti 276,21.

n. Dobbelt n (ɴ) staar overordentlig hyppigt for enkelt. Eksempler er overflødige. Meget sjældnere staar enkelt n for dobbelt, som f. eks. en 74,5, 137,12, 141,1, hlunz 223,9.

p skrives afvekslende enkelt og dobbelt i up(p), hyppigst det første; enkelt for dobbelt i grepa 261,12 (ordet staar i halvrim med up); — der skrives huspreyia(u) 129,18, 142,5, 144,7, men husfreyia 167,7.

r skrives enkelt for dobbelt i annar 138,10, ger 264,8, dobbelt for enkelt i annarrs- 225,6, Norregi 230,18; — r bortfalder foran s i fystr 162,17 (men fyrst 259,6), hosk 235,4, — assimileres med følgende s i annass 257,11.

s staar for ss i Hrosey(iu) 74,17, 163,15 og oftere, mesudag 137,18; fordobles i genitiv i Byrgissheraþi 131,9, leiþissins 132,7, buss 229,7, 272,1, 285,15, einskiss 285,16.

t. Der hersker stor uregelmæssighed m. h. t. brugen af enkelt og dobbelt t; kun faa af de talrige eksempler paa enkelt t for dobbelt og omvendt skal anføres: iþrotum 125,18, æti 126,17, at 128,4, lit 131,4, traut 235,9; — lett 75,4, mott 78,4, heilsubott 132,4, fottleggr 137,18.

z staar altid som endelse i de refleksive verbalformer; ved siden af batz 291,17, letz 290,8 forekommer baz 268,11. Ogsaa i superlativendelser staar z for s (-azt-, -uzt-) og st, f. eks. siallnaz 136,4, sysligaz 136,9, fastaz 155,17, harþaz 161,17, men harþazt

277,19; — tz staar for zt i sitz 124,17, batz 136,7, betz 287,6; for st i manndomligatz 230,9. Overflødigt d foran z forekommer i hialltlendzkr 136,31, islendzkr 285,18, — jfr. fehirþzlur 155,18.

2. Magnús Ólafssons membran.

a. AM 325 III α 4to.

Membranbrudstykket AM 325 III α 4to (betegnet 325 a) bestaar af to blade, som har været det 1. og 6. eller 2. og 7. blad i et læg, idet der synes at mangle fire blade imellem. Bladene er bleven anvendte som omslag og ydersiderne er ret slidte. Dog kan det meste læses med nogenlunde sikkerhed; kun stykket 105,13 ff er næsten helt ulæseligt. Angaaende det og andre tvivlsomme steder henvises til noterne i udgaven. Skriften er tydelig, runde og sirlige bogstaver. Den har dog en ret forskellig karakter paa de to blade, idet den er tykkere og grovere paa det sidste; dette maa bero paa pennen el. lign., thi der kan ikke være tale om to skrivere. Overskrifter og initialer er udviskede, men har været skrevne med rødt blæk, initialerne af to linjers højde.

I de følgende bemærkninger om haandskriftets forkortelser og ortografi holder jeg mig udelukkende til den her i udgaven aftrykte del deraf, og da særlig til bl. 1 v og 2 r, da man her er sikrere m. h. t. læsningen end paa ydersiderne.

Forkortelsestegn.

ʼ = er i indlyd, ir i endelser; ogsaa = r i *er*. Mere uregelmæssigt er eʼu = ertu 81,4, men ertu skrevet fuldt ud sst. l. 5. Istedenfor denne krølle bruges ofte en kort horisontal streg, f. eks. m̄ = mer 81,10. 17. Omvendt bruges ogsaa ʼ til at antyde en forkortelse i almindelighed, f. eks. farʼ = farit, harʼ = Haralldr.

ʷ i g*ra*mr, f*ra*, leng*ra*; ~ i Sig*ur*ðar, sp*ur*ði; ꝰ i Magn*us*, Magn*usi* 79,$_{16}$; ⁊ = ok, ; = eð i m*eð*; den horisontale streg anvendes i forkortelser paa den sædvanlige maade; over vokaler betyder den m (e*m*, to*m*), over n fordobling (en*n*), desuden eksempler som b*yskup*i, kall*at*, Nor*egs*, k*onung*i, h*onum*, m*enn*, ei*g*i, m*un*di.

Interlineare bogstaver.

a i m̊ = manna, ꝼ̊ = fara, — t*ak*a, h*afa*.
o = ro i b*ro*ddr; desuden i v*aro*, t*oko*.
e = re i B*re*tlandi, d*re*pin, t*re*.
i = vi, ri i h*vi*lu, þ*vi*, g*rið*, þ*rið*iungr, hund*ri*nn; desuden i v*ið*, t*il*, f*yrir*. Dette sidste ord er opløst saaledes 103,$_{14}$, men det skrives fuldt ud firir 79,$_{10}$ o. fl. st., jfr. ifir 80,$_{10. 19}$.
n = an i of*an*.
r = ar, aðr i v*ar*, þ*ar*, h*ar*mdauði, Danm*ar*kar, m*aðr*.
t = at i kv*at*.

Desuden forekommer som sædvanlig enkelte bogstaver som tegn for hele ord, f. eks. h = hafði, Þ. j. = Þorfinnr iarl.

Da det paa grund af brudstykkets ringe udstrækning er en let sag for enhver at faa en oversigt over dets ortografi, betragter jeg det som overflødigt at give nogen beskrivelse deraf og indskrænker mig til enkelte bemærkninger.

Accenter forekommer meget hyppigt som længdetegn; é er = æ i géfi 82,$_{1}$; tvivlsomt er ként 102,$_{13}$ (é = je, jfr. den nyisl. udtale?).

ǒ og ǫ betegner foruden ǫ ogsaa œ, æ og i et par tilfælde e og é: fǒri 103,$_{13}$, fǒti 104,$_{2}$, berfǒttr 104,$_{2}$; — vinsǫlastr 79,$_{20}$, bǒri 81,$_{14}$, sǒtt 81,$_{18}$, ǒt[laði] 81,$_{21}$, Sǒbiarnarson 103,$_{1}$ o. s. v., braðbanvǒnlig 103,$_{3}$, lǒgi 103,$_{16}$, linklǒðum 104,$_{1}$, mǒtti 105,$_{4}$, mǒrin 107,$_{4}$;

— vǫndi 103,8; vǫr 81,3; — ǫ forekommer ogsaa i hǫnum 104,8.

ð betegnes som regel paa denne maade; dog forekommer ogsaa d og þ, saaledes i braudit 81,2, sveigdi 102,19, gerdiz 107,20; hǫfuþit 102,12, siþuna 104,18. I endelser staar ð (d) hyppigt for ældre t, saaledes verið 79,20, varið 80,4, látið 80,9, 81,16, 102,15, men latid 102,14, kerið 81,1, hið 103,4.

g er indskudt i flygia 103,13.

h er udfaldet foran l i liόp 104,19, foran r i ring 104,16, rið 104,21. 23.

Guðbrandur Vigfússon mente, at 325 a havde tilhørt samme codex som AM 598 I β 4to (brudst. af Mǫttuls saga, jfr. Möttuls saga, Lund 1876—77, s. 35). Haanden er ogsaa utvivlsomt den samme, og imod taler kun det, at 325 a har 34 linjer paa siden, 598 35 og 36. Arne Magnusson bemærker, at han har faaet bladene fra præsten Snorri Jónsson (paa Helgafell). Men vi kan ad en anden vej faa mere at vide om deres historie.

Vi kan af de to haandskrifter Ups. Univ. Bibl. Isl. 702 4to og AM 762 4to samt Worms Specimen Lexici Runici med sikkerhed se, at Magnús Ólafsson præst til Vellir og Laufás (1573—1636) har benyttet en codex af Orkneyinga saga, som rimeligvis har været hans ejendom. Og ved nærmere betragtning viser det sig, at denne codex maa være identisk med den, hvoraf 325 a er de eneste levninger. Hvis man sammenligner de sætninger i Lex. Run., som staar under ordene: bakeldar, bráðbanvænligt sár, drepa, geyja, kufl (eks. nr. 2), mismæli, óþokki, skutulsveinn, sveima, ófrjálsir (se fortegnelsen nedenf.), med 325 a, vil man, istedenfor de sædvanlige, betydelige afvigelser fra sagaens andre haandskrifter, her finde en temmelig nøje overensstemmelse. De forekommende afvigelser fra membranbrudstykket er ikke større end

saa, at man uden betænkning kan antage, at de hidrører fra Magnús Ólafsson og Worm.

Da 702 ikke indeholder andet end sagaens vers med korte indledninger, har vi her ikke andet end versene s. 102 og 106 til sammenligning. Flat. udelader det første vers, men 702 har det med de samme indledende ord (svá var þar um kveðit) og den samme tekst som 325 a. Endnu tydeligere er slægtskabet i de to halvvers s. 106, hvor vi har Flat. til sammenligning. 702 har her ligesom 325 a regn, rǫstu (l. 12) og kjǫl (saal. har M. Ó. dengang opfattet membranens: kiol). To af disse læsemaader (regn, kiol) er aldeles sikkert urigtige, og man har ingen grund til at antage, at de har staaet i andre membraner af sagaen end netop 325 a.

Det kan bemærkes, at Mǫttuls saga ikke staar blandt kilderne til Lex. Run., men det behøver dog ikke at være noget bevis for, at 598 ikke før kan have været forenet med Magnús Ólafssons hdskr. at Orkn. s. Meget taler nemlig for, at det allerede paa hans tid har været defekt. Det sidste citat fra Jarla sǫgur er hentet fra s. 254 i nærv. udgave og 702 ender med verset s. 261. Ganske vist indeholder den følgende del af sagaen kun ét vers (s. 286—87), som M. Ó. kunde have overset, men hvorfor han ingen sætninger skulde have hentet fra prosaen til sit leksikon, er vanskeligere at forstaa.

b. 702.

Ups. Univ. Bibl. Isl. R: 702, Salanske saml. n:o 81 4to, er et haandskrift af blandet indhold, skrevet med Magnús Ólafssons egen haand. Gødel giver i sit katalog en nøjagtig oversigt over indholdet. Hvad der her vedkommer os deraf, er følgende.

S. 56 staar et stykke med overskr.: Descriptio Biskupsins af Skotlandi. Det er benyttet her s. 194,$_{16}$—195,$_{7}$ (byskupi).

Hovedstykket findes s. 72—101 og bærer overskr.: Vijsur vr Orkneya Jalla sogu. Som man allerede ser af denne, er versene hovedsagen. For at forklare dem medtages de indledende prosastykker. Men heraf følger igen, at de sidstes tekst ofte behandles meget frit. Det gælder om at give en oversigt over de forudgaaende begivenheder i faa ord. Hvor prosaen saaledes bliver rent udtogsmæssig, har jeg ikke ment det var nødvendigt at anføre alle varianter, men har kun medtaget saadanne, som efter mit skøn syntes at kunne bero paa originalen, og saaledes kunde være af betydning for sagaens tekstkritik. Naturligvis er der lagt mere vægt paa læsemaaderne i 702, hvor vi har Flat.s tekst alene, end hvor man af flere haandskrifters overensstemmelse kan faa vished om, at det kun giver uddrag.

Den følgende oversigt over indholdet i 702 skal give nærmere oplysninger om de enkelte stykkers udstrækning og deres benyttelse. Det kan én gang for alle bemærkes, at en meget betydelig plads optages af de forklaringer, som gives til alle vers og som undertiden er ret lange. Fra disse forklaringer er enkelte læsemaader hentede, hvor der kunde være tvivl om læsningen af et ord i selve teksten, men ellers er der ikke taget noget hensyn til dem. De har nu kun interesse for filologiens historie.

Torf-Einars fire vers s. 12—14 med indledende bemærkninger (derimod mangler verset „Sékat ek Hrólfs ór hendi" s. 11). Det væsentligste af prosaen findes i noterne til s. $10,_{20}$ og $12,_{4-7}$.

Derpaa følger en række af Arnors vers, alle med korte, oversigtsmæssige, indledende prosastykker: Deildisk of svá at aldir (s. 55), Hilmir rauð í hjálma (s. 43), At lǫgðu skip skatnar (s. 47), Úlfs tugga rę̨ð eggjar (s. 50), Hátt bar Hjalta dróttinn (s. 50—51), Týndusk ból þar er brendi (s. 52), Enn var sú er Engla minnir (s. 64), Stǫng bar jarl at Engla (s. 64—65),

Margr var millum borga (trykt i noterne s. 65), Orms felli drakk allan (s. 53), Veit ek þar er Vatzfjǫrðr heitir (s. 61), Drengr er í gegn at ganga (69—70).

Herefter følger et vers af Bjarni Gullbrárskáld, som mangler i Flat. Det er tillige med indledningen trykt i noterne s. 71.

Herefter kommer endnu et vers af Arnor: Hvárrtveggi sá hǫggva (s. 71), verset Dunði broddr á brynjur (s. 102) af Þorkell hamarskáld, som i 702 staar anonymt, og de to halvvers af Kali Sæbjarnarson (Hvé launa þér þínir) og kong Magnus (Auð hefik minn þann er mǫnnum; s. 106).

Vi kommer nu til den gruppe af vers, som tilhører Rǫgnvaldr jarl kali og hans skjalde. Den indledes paa følgende maade: Kali hét maðr Kolsson, Kala sonar, Sæbjarnarsonar; Kali var sonr Gunnhildar, dóttur Erlendz jarls Þorfinnzsonar Orkneyingajarls, sem eptir á nefndisk Rǫgnvaldr. Hann var atgervimaðr mikill. Hann orti vísu þessa: Tafl er ek ǫrr at efla (s. 139).

Denne oversigtsmæssige indledning kan tjene som prøve paa de indledende prosasætninger i den allerede omtalte del af haandskriftet. Men herefter forandres dette. Der medtages nu langt mere prosa end før og originalen følges øjensynlig med mere nøjagtighed. Dette er let forstaaeligt. Rognvalds vers er i ganske anderledes forstand led i fortællingen end Arnors, som med én undtagelse alle kun er parentetiske beviser. De behøver derfor en udførligere ledsagende fortælling for at forstaas. Prosaen spiller altsaa i det følgende en langt større rolle i noterne end før, det er ikke tilstrækkeligt at opregne de medtagne vers, men der maa angives hvilken udstrækning de enkelte stykker (vers og prosa tilsammen) har.

Stykket 142,15—144,4 (sinna). — Et kort stykke om Kales udnævnelse til jarl og forandring af navn, uden noget vers (jfr. s. 153—54). — 181,18—182,14,

her skrevet udi ét; altsaa mangler overskr. s. 182,1. — 182,17 (Þat) — 183,19 (grið), meget forkortet, jfr. varianterne. — 183,22—184,20. — Hele kap. 81 (203—205). — Verset Hengi ek hamri kringdan (s. 217) med en temmelig lang, men udtogsmæssig indledning, hvorfra kun enkelte læsemaader er anførte. — Verset Brast þá er boði lesti (s. 218) med en lidt forkortet indledning. — Stykket 218,11—219,19. Det lange stykke, som er trykt i sin helhed i de øverste noter s. 220—221. — 220,2 (Þat)—223,9. — Det lille stykke, som findes trykt som n. 6 s. 223.

Efter en kort indledning om Jorsalfærden kommer saa følgende stykker: 230,15 (Þessir)—233,17. — 234,3 (Eptir)—236,11 (landzmenn). — 237,17-19 (Villdi—jólin). — 239,5 (Enn)—242,11 (mikit). — 242,17-20 (Eptir—fé). — 243,9 (Eptir)—244,8 (Nǫrvasundum). — 244,25 (síðan) —246,6 (brott). — 247,7-10 (udtog), 10-20 (síðan—leggja). 249,13 (Á)—251,14. — 252,22 (Rǫgnvaldr)—257,8. — 257,19 (Eptir)—258,14. — 259,4-11 (Rǫgnvaldr—útan). — Verset Nú hafa gœðingar gengit (261), uden indledning.

Tilslut skal jeg kun bemærke, at ortografien i de fra 702 hentede stykker og læsemaader er normaliseret, ligesom det er sket m. h. t. de andre i udgaven benyttede papirshaandskrifter. Kun i de tilfælde, hvor det kunde være tvivlsomt, hvilket ord der var tale om, er vedkommende ord bleven bogstavret gengivne.

c. 762.

AM 762 4to indeholder vers med forklaringer fra flere sagaer. Hovedstykket (s. 11—72 [slutn.]) bærer overskriften Ex Relationibus Comitum Orkneyensium. 762 er ligesom 702 skrevet af Magnús Ólafsson og indholdet er for en væsentlig del det samme. Det gælder nu at gøre sig forholdet mellem de to haandskrifter klart.

I 702 s. 55 staar følgende overskrift: Nockrar fornvijsur samanteknar vr Imsum stodum og vtskyrdar eptir Bön Cantzeleranz j Danmork Christians Frijs. Anno 1632 etcet. I denne overskrift behøver dog ikke at ligge, at 702 nogensinde har været bestemt til at sendes til Danmark. M. Ó. synes snarest at have skrevet det til eget brug; herpaa tyder de mange spredte anmærkninger og optegnelser, men dog især den omstændighed, at haandskriftet heltigennem er skrevet paa islandsk. 702 er ogsaa først kommet udenfor Island, da Jón Eggertsson købte det under sit ophold der i aarene 1682—83. Men med 702 som grundlag har Magnús saa udarbejdet den af Frijs ønskede versforklaring, muligvis i flere eksemplarer. Arne Magnusson oplyser, at han foruden 762 ejer et andet eksemplar, men dette findes nu ikke mere. Men i 762 har vi altsaa Magnus' versforklaring i dansk udgave. Her er de indledende prosastykker oversatte til dansk, versene paa islandsk, men forklaringen igen paa dansk og latin.

Allerede heraf vil det følge, at 762 for nærværende udgave ikke kunde være af den samme betydning som 702. Her er jo blot tale om versene, da de danske indledende prosastykker kun har betydning for enkelte tals vedkommende. Men heller ikke versene i 762 har samme værdi som i 702. For det første mangler adskillige af versene i 702 i 762, nemlig følgende:

Deildisk af svá at aldir (s. 55).
Enn var sú er Engla minnir (s. 64).
Orms felli drakk allan (s. 53).
Frágum Finnz hvé mági (s. 71 n.).
Sextán hefi ek sénar (s. 182).
Senda ek son þinn Ragna (s. 204).
Aldr hefik frétt þar er feldu (s. 204—5).
Dunn(!) þér en Ása (s. 219).
Ala kvezk Einarr vilja (s. 219).

Fekk í fylkis skikkju (s. 223 n.).
Vill eigi vinr minn kalla (s. 257).

Og desuden ser vi af at sammenligne begge haandskrifter med 325 a, at 702 staar membranen nærmest. S. 106,12, hvor 325 a og 702 har regn, retter M. Ó. i 762 til rǫng; sst. l. 17 ændres klifa (325 a, 702) til kljúfa i 762, og l. 18 har 762 folgit for det ældre folginn, som staar i 325 a og 702. Verset Dunði broddr á brynjur (s. 102) indføres i 325 a og 702 med ordene: Svá var þar um kveðit, men 762 har: Der om qvad Kale Sæbjarnarson, Norsk adelsmand. Vi staar her overfor en (fejlagtig) gisning af Magnús Ólafsson.

Dette har bragt mig til at betragte 702 som 762.s original. Og dermed var det givet, at der ikke kunde lægges den samme vægt paa det sidste haandskrift som det første. Dog har jeg taget fuldt hensyn til alle afvigelser i 762. Men hvor det stemmer med 702, har jeg ment det unødvendigt at nævne begge haandskrifter i noterne og anfører kun 702. Iøvrigt er det jo let paa grundlag af beskrivelsen af 702, sammenholdt med den ovenfor givne fortegnelse over vers udeladte i 762, at danne sig en oversigt over de vers, som er medtagne i dette sidste haandskrift.

d. Lexicon Runicum.

I Magnús Ólafssons og Worms leksikon (Specimen Lexici Runici, Collectum a Domino Magno Olavio. Nunc ... auctum ... ab Olao Wormio. Hafniæ MDCL) findes en række citater fra Jarla saga, hentede fra den samme membran som stykkerne i 702 og 762. Disse citater er ikke uden betydning for tekstkritiken og der maatte naturligvis tages hensyn til dem. Men man bør ikke gøre sig for høje tanker om deres værdi. De er øjensynlig ofte forkortede, idet de ogsaa i denne skikkelse kunde staa som eksempler i leksikonet. Og dette alene er jo hensigten med dem.

Alligevel har jeg næsten altid taget fuldstændige varianter fra dem, saaledes at man, naar man har det første og sidste ord givet, ved hjælp af noterne kan rekonstruere hele citatet. Her skal jeg kun give en fortegnelse over dem, i den samme ordning som de forekommer i leksikonet, og med det samme angive de enkelte citaters udstrækning. — I udgaven som her er ortografien normaliseret og der tages intet hensyn til de aabenlyse trykfejl, hvoraf Lex. Run. vrimler.

afaryrði: enn—afaryrðum (227,16-18).
aldrœnn: Lætr—tjaldi, slíðrvǫnd—ríða (222,17-18. 20).
álǫg: Hákon—skiptum (121,10-12).
andviðri: þá lǫgðusk á andviðri stór seig (oversat: tum vento contrario magnam obtinuimus victoriam[!]), jfr. 132,12, 159,12.
annmarkar: nú—vald (34,14-15).
ársæll: Hávarðr ársæll (jfr. 16,11).
atatata, utututu (219,5-6).
auðit: váru—ráða (46,1-4).
auðlingr (ɔ: ǫðl-): segir—á (252,12-14).
bakeldar: sátu—bakelda (77,3).
banvænt: tak—berr (20,26—21,3).
beini: Þóra—mǫnnum (119,20-21).
bernskumaðr: jarl—sakir (36,16-17).
blóðǫrn: þá—lungun (12,4-7).
blót: hann—vetri (1,11).
ból: týndusk—brendi, bráðr—Skotaveldi (52,8. 11). Man ser af 702, at bráðr beror paa en (fejlagtig) ændring eller trykfejl.
at bora atsúg: svá—mannamun (99,16-21).
bráðbanvænligt sár: Kali—bráðbanvænlig (103,1-3).
bráðfengit: þótt—þriðjung (42,9-11).
bragð: þar—mǫnnum (221,5-6 f. n.).
berliga: en—annan (207, n. 1).
brún: svá—borin (192,15-18).
dalr ok hóll: ef—hóli (36,8-11).

deila: hann efldisk at liði ok deildi til ríkis við Ljót jarl (jfr. 19,2-3).
drepa: hann—berfœttr (104,1-2).
eimr: eim—himni (65,3-4).
einbeygðr: þóttisk—ráða (37,2-3).
endemi: Páll—endemi (174,7).
eirendi: þessir—sínum (246,6-7).
Eystrasalt: síðan—Eystrasalti (2,7-8).
gaddan: lítlu—hrossi (204,13-16, 205,1-7).
geigr: nú—unninn (223,7-9).
geyja: þeir—sævarurðinni (78,11-12).
hannyrðir: merkit—hannyrðum (21,3-4).
kollóttr: þat—flestar, kollóttar meyjar (182,11-12. 14).
kostir: skil—mér (82,27—83,1).
kǫttr: muntu—berjumsk (70,19-21).
kufl: síðan—róstinni (220,8-9 f. n.)
en—mat (80,15-19).
lás: lás—karli (183,12-13; Lex. Run. har kveldfǫrulum, men 702 og 762 -fǫrlustum).
kvittr: heyri ek kvitt þann búandmanna (184,13-16).
kyrrsæti: þeir—kyrrsæti (98,13).
landflótti: þann—konungi (65,11-12).
landhreinsun: byskup kvað þat landhreinsun Sveinn var drepinn (jfr. 171,25-26).
landráð: eigi—stýra (174,6-7).
lendir menn: þeir—brœðr (214, n. 4).
ljóri: hann—ljórann (171,15).
lýrbirt skip: skip—þótti (226,7-8).
litverpr: þeir—hafa (251,15-19).
lǫgunautr: eigi—þína (83,8-10).
lungr: báru—svarta (254,4-7).
mær: hlær—væri (221,21-22).
matland: landit—matland (235,13).
misjafna: konungr—jarls (29,3-5).
mismæli: Rǫgnvaldr—lífi (77,3-15).
nár: gǫrla—sárum (61,18-19).
óþokki: konungr—mikinn (103,8-9).

óðr: þat—fallz (223, n. 6; Lex. Run. udel.: dag at).
ógipta: aumr—róðrar (220,14-16 f. n.).
orðfærliga: flutti—orðfærliga (183,8-9).
ósakgæfr: væri—ósakgæfir (173,20-23).
pálmari: í—pálmara (121,13-16).
Parísklerkr: Viljálmr—þeira (224,5-6).
pell: tóku—sér (248,1-4).
qver, se noten til 204,9.
qvittr: ek heyri þann qvitt búandmanna (184,13-16).
rás: lás—rásir (183,12).
ráðuneyti: sagði—hans (36,16).
rangsáttir: jarl—rangsáttir (180,7-9).
rǫst: þar—rǫstinni (220,14-15).
sannnefni: hann—sannnefni (5,12).
at semja mál: þeir—sín, at—stað (7,2. 3-4).
sǫmðu þau þat mál sín í milli, hann skyldi drepa jarl, en hon giptask honum (17,15-16).
skapstórr: konungr—jarl (37,9-10).
skarð: Haraldz hef ek skarð í skildi hǫggvit (12,15-16).
skattyrðask: jarl—skattyrðask (209,24).
skikkja: húsfreyja—við (218,11-12).
skildagi: hann gekk—skildaga (37,18-19).
skjǫldr: nú—váru (7,14-16).
skiptask hǫggum: Nórr—hǫggum (3,19-20).
skǫrungr: Þorkell—mikill (29,2).
skutulsveinn: Magnús—konungsborði (103,6-8).
staðinn: hver—var (11, n. 2).
sveima (ɔ: svima): hann—landz (103,14).
sundrgǫrðir: Kali—Englandi (141,20-22).
tiginn maðr: muntu mikils—kemr (28,15-17).
tóm: Sveinn—vera (228,12-13).
torg: jarlinn—fǫstu (236,1-3).
traust: hefr—vinsælda (174,2-4).
jarl—traust (34,20-22).
tungur: Guðifreyr—tungur (237,21-22).
varði: hér hef ek reistan hávan varða (143,13-14).
várkunn: nú er þar várkunn hann vili eigi við

oss samjafnask, svá sem vér erum vanfarnir hjá honum (226,12-14).
vaskr: Rǫgnvaldr Brúsason var allra—framburðar (41,5-8).
úfrjálsir: Rǫgnvaldr—karlmǫnnum (75,9-10).
uggr: Þorkell—sér (74,16-17).
veðrfastr: Þeir—Máeyjum (211,4-5).
vikna: hann—fyrir (20,2-3).
vinmæli: Þorfinnr—hans (85,6-7).
viti: lét—ǫðrum (174,22-24).
Dagfinnr—sénn (174,24—175,1)
vitorð: þat—gǫrt (32,5-7).
vitraðr: kveð—miklir (177,13-15).
undandráttr: konungr—jarls (36,1).
ván, vánligt: flestir—féfanga (236,8-9).
úsýnt: hitt—við (34,8-9).
þoka: lǫgðusk—þokunni (245,13-16).
þraut: sendimenn—þrautlaust (66,14-15).
þústna: þá—hann (202,21-22).

3. AM 325 III β 4to.

Brudstykket AM 325 III β 4to (betegnet 325 b) bestaar kun af ét eneste blad. Recto-siden er lidt slidt, dog ikke saa meget at læsningen er forbunden med nogen vanskelighed; verso-siden er fortrinlig bevaret. Haanden er meget smuk og tydelig og da den genfindes i flere andre haandskrifter, maa man antage, at vi her har at gøre med en professionel afskriver (se Laxdœla saga ved Kålund [København 1889—91], Indl. s. XXI, Egils saga ved Finnur Jónsson s. XVII og Arkiv X 188—89). Af initialer findes der to, et rødt koloreret, men næsten udvisket, Þ i begyndelsen af k. 21 og et R med blækkets sædvanlige farve i begyndelsen af k. 22. For overskrifter er der begge steder en aaben plads, som imidlertid ikke synes at være bleven udfyldt. Som anført i noterne,

findes der nogle skrivefejl. Af disse er der grund til at fremhæve fariðit 59,19, idet det her er interessant at se, hvorledes skriveren først har skrevet farið, overensstemmende med sin egen udtale, og saa tilføjet it, som har staaet i det haandskrift, han havde for sig. Endelsen -ð for -t forekommer ogsaa ellers: ritað 55,4, iatað 60,6 og varið 60,15,

Angaaende opløsninger af forkortelser, som hverken er særlig talrige eller usædvanlige, skal følgende bemærkes.

Forkortelsestegn.

Krøllen ' opløses som ir i endelser (hdskr. har afvekslende ir og er, hvor endelserne er skrevne fuldt ud), som er i indlyd, desuden som ær i *vær*e 57,1; s' = s*egir* forekommer 52,7 ved siden af seg' 51,21.

~ = ur forekommer i kon*ur* 52,5, Sig*ur*þarson 54,22, = yr i f*yr*st 57,12; ꝰ = us i navnet Magnus; með skrives m;, oc derimod altid fuldt ud.

En horisontal streg forekommer som fordoblingstegn over n (et punktum over n i samme betydning i an*n*svor 59,11) og som tegn for m over ei (þeim). Af andre tilfælde skal nævnes h̄ = hann, þ = þat, þta = þetta, k̄gs = konungs (men k̄k̄m = konungum 53,6, k̄ka = konunga 57,19) l̄di = landi, þan = þaðan, ORO = orrostu, ḡga = ganga, þr = þeir (flere gange), men þ alene i samme betydning 60,4; þte er opløst þótte i analogi med det fuldt ud skrevne þótti 59,16. Endelig maa þ ifølge forbindelsen opløses som þann 57,8 og 59,18, skønt det er den regelmæssige forkortelse for þat, og þan og þann ellers forekommer skrevet fuldt ud. Forbindelsen gør det ogsaa nødvendigt at læse Þorfiñ 59,8 som Þorfinnz.

Interlineare bogstaver.

a i s*va*.

i i f*yrir* (forekommer ikke skrevet fuldt ud), v*ið*, r*iki*, fr*iðastr*, e*igi*.

o i v*aro*, f*oro*, d*ro*ttning.

r i v*ar*, þeg*ar*, hv*ar*, m*aðr* 59,20.

ꝏ i m̄ = maunnum.

Endelig skal bemærkes, at ɴ betegner nn og at enkelte bogstaver forekommer som betegnelse for navne og hyppigt forekommende ord, f. eks. j = iarl, a. s. = Arnason, e = eða (burde være opløst saaledes) 53,6.

Da det paa grund af brudstykkets ringe udstrækning er saa let at faa en oversigt over de ortografiske ejendommeligheder, anser jeg det for overflødigt at give nogen udtømmende beskrivelse, og indskrænker mig til enkelte bemærkninger.

Der er ikke gennemført nogen konsekvens i skrivemaaden; i (ir) og e (er), o (om) og u (um) veksler i endelser (i opløsninger anvendes i (ir) og u (um)); ei foran ng forekommer flere gange ved siden af den ældre skrivemaade (fengo þeir við þeingil 52,14 o. s. v.); ǫ betegnes ved ǒ, o og au (au i opløsninger: Raugnvalldr, maunnum, i analogi med de fuldt ud skrevne tilfælde); ejendommelig er den hyppige brug af ǒ for at betegne o og ó (jfr. s. 51, fodn. 2).

Accenter forekommer i ból 52,8, flótamaunnum 53,18, átti 55,8, 59,13, sér 56,8, út 57,16, Niðaróss 57,17, hét 58,11, átt 59,2, Íra 59,9, þóttiz 59,10.

i er udeladt i Suðreynga 59,9.

æi skrives i mæin 52,13.

œ betegnes ved ø: møtti 51,17, gløps 55,19, bøta 56,1; ved ǒ: þǒtti 59,16, sǒmði 60,8.

ð staar for þ i Sviðioðar 54,3.

d er udeladt i annsvor 59,11, auðvelliga 60,11.

h er udeladt foran l i luti 59,7, 60,14, lutom 60,6.

v staar ved analogi i vorðit 56,10.

4. 332 og O.

a. 332.

Papirshaandskriftet AM 332 4to, skrevet af Ásgeir Jónsson, indeholder fire brudstykker af Orkn. saga (se oversigten over haandskrifternes udstrækning nedenfor). Paa en indlagt seddel staar med Arne Magnussons haand: „Ex fragmento membr. Universit. Hafn.“ Originalen er brændt i 1728.

Angaaende benyttelsen af dette haandskrift er her kun det at bemærke, at ortografien er normaliseret; denne normalisering er gjort efter de samme principer, som Finnur Jónsson i sin store Heimskringla-udgave har anvendt overfor Ásgeirs afskrifter (saaledes z i endelser efter ð og d). I versene anvendes den samme skrivemaade som i prosaen.

b. O.

Haandskriftet Stockh. Kungl. Bibl. Cod. Isl. Papper 39 fol. indeholder en dansk oversættelse af Orkn. saga (betegnet O). Paa haandskriftets andet blad staar følgende oversigt over indholdet:

„Orckenøer, det er En Kaart sandferdig historie, om fire och tredive Jerler oc Høffdinger, som ere aff Norske Konger indsatte offuer Orckenøer saa vel som Suderø oc Manø at regiere fra a. dj. 850 indtil a. dj. 1170 etc., tilsammen screffuen aff en Norsk Klerck fast for de 400 aar forleden, oc nu først udsat paa vort danske sprog.

Met en nyttig Fortale, om disse øers første indbygere, oc hvad deris sprog oc sæder haffuer verit i mange aar for Christi fødzels tid ind til at denne historie begyndes a. dj. 850.

Noch en endelig historiske beslutning paa denne Krønicke, hvor udi berettes, hver sig begiffuet haffuer fra den tid at denne Krønicke tager Ende a. dj. 1170 oc saa fremdelis ind til denne Nærverendis dag a. dj. 1615.“

Af disse tre afsnit er dog kun ét blevet skrevet. Af „fortalen“ og den „historiske beslutning“ findes kun overskrifterne, henholdsvis paa haandskriftets første og sidste blad. Det midterste afsnit, oversættelsen af Orkn. saga, fylder resten af bogen (96 blade). Vi finder paa to steder ubeskrevne stykker, uden at der mangler noget af teksten, nemlig bl. 29 v og nederst paa bl. 52 v, hvor ogsaa det følgende blad (ikke medtaget i pagineringen) er blankt, jfr. udg. 89 noten til l. 25—26 og 159 n. til l. 23. Desuden findes én virkelig lakune, hvorom der vil blive talt nedenfor.

Haanden er en smuk og tydelig fraktur.

Hvad selve oversættelsen angaar, maa den idethele siges at være dygtigt gjort. Virkelige misforstaaelser af originalen er sjældne, og hvor oversætterens mening bliver vanskelig at forstaa (enkelte saadanne steder er anførte i udgaven), maa man huske paa, at vi ikke staar overfor oversætterens manuskript, men en afskrift eller maaske en afskrifts afskrift deraf. Naturligvis er oversættelsen flere steder ret fri, et kort udtryk i originalen oversættes med mange og udmalende ord, og vi finder ogsaa forklarende sætninger indskudt. Men saadanne steder kendes let og forringer ikke oversættelsens værdi for tekstkritiken i nogen nævneværdig grad.

Alle de vers, som kun anføres som beviser, udelades stiltiende. At bemærke dette i noterne for hver gang, har jeg anset for overflødigt. Hvor versene udgør en del af fortællingen kunde de derimod ikke forbigaas paa denne maade. Undertiden klarer oversætteren sig da med en bemærkning som denne: „hand reckede et forgylt spyd til Armod oc bad hannem giøre rijm der imod, hvad hand ocsaa giorde“ (O 73v, udg. s. 222), men vi finder ogsaa rimede oversættelser til dansk, hvor oversættelsens bredde staar i en skarp kontrast til originalens koncise udtryksmaade. Disse oversættelser har naturligvis ingen betydning for grund-

tekstens kritik, men jeg vil dog her anføre en prøve, Rognvalds vers: „Tafl em ek ǫrr at efla“ (s. 139):

Konster nij dennem haffuer ieg lerdt,
at lege met tafl det er mig kiert,
ieg monne oc ingen Viser glemme,
som hoss min fader ieg lerdt haffuer hiemme,
boglige konster veed ieg met skeel,
ieg haffuer oc lerdt at smede vel,
ieg vist at skyde haffuer lerdt saa ret,
paa skyder at løbe bliffuer ieg ey træt,
hugge oc sticke er min løst,
i Harpeleeg haffuer ieg ingen brøst,
i Riim at giøre det siger ieg her
slet aldrig nogen min Mester er.

Karakteristisk for haandskriftet er de talrige randnoter, som sædvanlig dækker det meste af den ydre margin. De er skrevne med en anden haand end teksten, en meget smuk og sirlig haand, afvekslende fraktur og kursiv efter sproget (dansk eller latin). Disse randnoter bestaar hovedsagelig af indholdsangivelser: tekstens indhold gengives i faa ord i marginen for at gøre det lettere at slaa op i bogen. Desuden optegnes navne, personers tilnavne oversættes, genealogier skrives op; hvor et ordsprog staar i teksten, gøres der opmærksom paa det ved „Proverbium“ i marginen o. s. v. Kun sjælden møder man subjektive bemærkninger som denne om Ragnhildr Eiríksdóttir: „Ragnhild mala mulier (Uxor Havardj)“ — eller om Rognvald Brúsasons plan at drage til øerne med ét skib for at søge at overraske Torfinn: „Underlig Anslag“.

Det er aldeles utvivlsomt, at vi i O har en oversættelse af netop den samme membran, hvoraf det brudstykke i Universitets-Biblioteket, som ifølge Arne Magnussons oplysning er 332.s original, var de sidste levninger. Man bliver straks overbevist om dette ved at sammenligne 332 og O: overensstemmelsen i

ordlyd er her gennemgaaende og langt større end mellem O og de andre haandskrifter. Men hertil kommer to betegnende enkeltheder. Baade 332 og O har paa samme sted (se s. 6, n. 1) den fejlagtige navneform Haraldr for Hallaðr — og det skønt det rigtige navn staar lidt senere. — Vi finder i O én lakune, betegnet ved ordene: „Hic quædam desunt“. Den strækker sig her i udgaven fra 269,18—287,14. Denne lakunes begyndelse og ende falder nøjagtigt sammen med slutningen af det tredje og begyndelsen af det fjerde brudstykke af sagaen i 332. Her har der altsaa manglet blade i membranen, allerede da O blev skreven, men kun her. Og ved et tilfælde er bladene før og efter denne lakune bleven bevarede, da størstedelen af membranen ellers gik tabt.

Den eneste, som hidtil har beskæftiget sig med O.s historie, er Gustav Storm. Han sammenfatter i fortalen til Laurents Hanssøns sagaoversættelse (s. VIII) sine resultater saaledes: „Det haandskrift af sagaen (ɔ: Orkn. saga), som Laurents Hanssøn benyttede, er aabenbart det, hvoraf brudstykker i 17de aarhundrede naaede til Universitetsbiblioteket i Kjøbenhavn og der brændte 1728 (bevaret i Asgeir Jonssøns afskrift AM 332 qv), og hvoraf der før 1570 blev i Norge gjort en oversættelse, som Anders Vedel lod afskrive og commenterede i 1615 (nu i Stock. Bibl. 39 fol.). Det har sandsynligvis hørt hjemme i Bergen og er der bleven oversat“. Og han bemærker videre i en note: „Afskriften er udført med samme haand som de andre Manuscripta Velleiana paa kgl. Bibl. i Kjøbenhavn, og randnoterne er af Vedel selv.“

Hvorledes Storm kom til det resultat, at den oprindelige oversættelse maatte være ældre end 1570, ser vi i hans bog om Snorres historieskrivning s. 263. Han havde i Vedels Promus Condus fundet følgende bogtitel: „Orknøers Jarlers Historie fra Kong Harald Haarfagres Tiid og indtil Kong Oyesteen Harald Gil-

des Søns Tid ab A. 850 ad 1178. Af sl. Canceler Herr Joh. Friisis Bøger udskreven.“ Da Friis døde i 1570, maatte altsaa oversættelsen være ældre end dette aar.

Men der er mange indvendinger at gøre imod Storms opfattelse.

Promus Condus er meget ældre end 1615, det aar, hvori O opgives at være skreven, og som var aaret før Vedels død. Det kan altsaa ikke være haandskriftet Holm. 39, som omtales i Vedels bogfortegnelse. Det er ogsaa allerede paa forhaand yderst usandsynligt, at Vedel saa sent som i 1615 har beskæftiget sig med et saadant arbejde. Randnoternes haand synes heller ikke at kunne have tilhørt en mand, som stod paa gravens rand. Ved at sammenligne O med Vedels haandskrifter i det kgl. Bibliotek, er jeg ogsaa bleven overbevist om, at vi i disse hverken genfinder tekstens eller randnoternes haand. O har saaledes ingen direkte forbindelse med Anders Sørensen Vedel.

Alligevel kan man ikke lade være med Storm at se nogen sammenhæng mellem den omtalte bogtitel i Promus Condus og O. At Vedels manuskript har været en oversættelse af Orkn. saga, fremgaar ganske vist ikke tydelig af den af Storm anførte titel, men vi ser af andre steder, at det netop har været tilfældet. I haandskriftet af Promus Condus Ny kgl. sml. 883 4to staar: „Om Orknøers Jarler og greffuer conversa ex Norvagico vid. supra in folio“, hvorved netop henvises til den anførte bogtitel. Og i et brev til Camden skrevet i 1596 siger Vedel: „Facis in Britannia vestra mentionem Comitum Orcadicorum et Monaviæ: obsecro ejus exemplum communices. Habeo ego eorundem telam prolixiorem tua, ex Norvagica historia translatam“ (trykt hos Wegener, Anders Sørensen Vedel, s. 222, n. 19). Vedel har altsaa i aaret 1596

været i besiddelse af en dansk oversættelse af Orkn. saga.

Hertil kommer, at O øjensynlig er en afskrift af en ældre oversættelse. Beviserne herfor er to slags. Vi finder fejllæsning af danske ord; 94,5 har O „riige“ som overs. af „spaka“, hvilket næppe kan bero paa misforstaaelse, men paa fejllæsning for „viise“; 130,10-11 har O: hendis søn hed Borgardi (skrevet Borgard i marginen) haffde begge ond yndist, hvor Borgardi staar for Borgar di (ɔ: de); 35,10: vaar all den Part klar imellem Bruse oc Kong Oluff, hvor Part staar for Pact; 38,20-21: gick Terkel da frem oc gaff kongen dennem udi haand om denne sag, hvor dennem er opstaaet ved fejllæsning af dommen. — Endvidere finder vi overspringelser, som tildels gør vedkommende sætninger meningsløse og altsaa ikke kan skyldes oversætteren selv. Paa flere steder finder vi de oversprungne sætninger senere indsatte over linjen med den samme haand som har skrevet randnoterne (se bl. 16 v, 21 r, 43 v). Andre steder er fejlene bleven staaende. Til 87,3-6 svarer saaledes i O: sørgede alle megit hans død der udi Øerne oc udi de lande som hand haffue faaet til arff met stormer haand, tycktis mange det stor Uro at ligge under hans rige. Saadanne meningsforstyrrende udeladelser røber tydelig afskriveren.

Naar hertil kommer, at Vedels „Jarlers Historie“ ifølge Promus Condus har endt ved „aaret 1178“, og altsaa ikke kan stamme fra Flateyjarbók, bliver det meget sandsynligt, at O er skreven efter den. Hvem der har ladet afskriften besørge og skrevet marginalierne, har jeg desværre ikke kunnet faa oplyst. Vi genfinder den samme haand i Universitets-Bibl. Additamenta 10 4to, som foruden en nøjagtig afskrift af O.s titel (med aarstallet 1615) med en anden haand, indeholder en oversigt over indholdet i den paatænkte fortale og fortsættelse, samt angivelse af de vigtigste

kilder, alt paa latin, og begyndelsen til en latinsk oversættelse af sagaen (i folio). Denne oversættelse er, som man kunde vente, ikke fra grundsproget, men fra dansk (navne som „Hafsbodia“). Desuden findes her en fortegnelse over Orknøernes jarler og Man's konger. Det hele vidner om betydelig lærdom og interesse for historiske studier. Forhaabentlig vil skriverens navn med tiden komme for dagen.

Endelig skal jeg bemærke, at naar Storm sætter Vedels oversættelse i forbindelse med Johan Friis, skyldes dette en misforstaaelse, som delvis beror paa, at han har benyttet Westphalens udgave af Promus Condus (jfr. Monumenta Inedita IV sp. 1592). I haandskrifterne af Promus Condus i det kgl. Bibl. (Gl. kgl. sml. 2439 4to, Ny kgl. sml. 883—884 4to) ser vi tydelig, at sætningen: ‚Af Sal: Cancelers H. Johan Friisis bøger udskrefne' (ikke udskreven) er ment som overskrift over det følgende afsnit og har intet med den foregaaende bogtitel at gøre, hvorfra den er adskilt ved en streg tværs over siden. Indtil nye og bedre kriterier bliver opdagede, maa altsaa oversættelsens alder betragtes som usikker. Det eneste holdepunkt er det ovenfor citerede brev til Camden.

For Orkn. sagas tekstkritik er O af den største betydning, især i de afsnit, hvor vi kun har grundteksten bevaret i Flat. Jeg har da ogsaa søgt at medtage alle de læsemaader, som syntes at vise tilbage til en grundtekst, som afveg fra teksten i de bevarede haandskrifter, — men ogsaa kun disse. Øjensynlige misforstaaelser, udeladelser og udmalende tilføjelser, som maatte skyldes oversætteren, har jeg forbigaaet i taushed. Naturligvis har jeg i valget af varianter ikke kunnet undgaa en del vilkaarlighed, men da jeg har holdt mig til det princip heller at tage for meget end for lidt, haaber jeg, at der ikke er udeladt noget af betydning. — I de stykker, hvor 332 er bevaret, anføres som regel ingen varianter fra

O. Men den er dog bleven sammenlignet med 332 helt igennem, og denne sammenligning har været lærerig, idet jeg af den bedre kunde lære oversættelsens forhold til grundsproget at kende. I de faa tilfælde, hvor O afviger fra 332, kan man undertiden være i tvivl om, hvor vi har det oprindelige. S. 6,22 er vel djúpúðgu Ásgeirs skrivemaade, idet O.s Dybaudgi med tilhørende forklaring bestemt peger paa, at membranen har haft -auðgu. Omvendt kan udeladelsen af en overflødig sætning i 332, se anm. til 288,15, som ikke staar i O, bero paa oversætterens forbedring. At Ásgeir her skulde have gjort en tilføjelse, er ikke rimeligt.

5. Flateyjarbók.

Flateyjarbók (Gl. kgl. sml. 1005 I—II fol., betegnet F, Flat.) er det eneste haandskrift, som indeholder hele Orkn. saga. Og dog er der i virkeligheden ogsaa her én lakune i sagaen, idet stykket II s. 176—182 (nærv. udg. 26,21—42,18) ikke er afskrevet efter det hdskr. af Orkn. s., som skriverne har benyttet i de øvrige stykker, men efter det hdskr. af den særskilte Olaf den helliges saga, som de har lagt til grund for den vidtløftige Olafs saga i II. bind. Flat. kan her altsaa ikke betragtes som et hdskr. af Orkn. s., men kun som et (ret daarligt) hdskr. af den særskilte Olaf d. hell. saga. Jeg har altsaa ikke betænkt mig ved at lægge Heimkringlas tekst (Finnur Jónssons store udgave, jævnført med AM 36 fol.) til grund i dette afsnit indtil s. 40,5, hvor 332 begynder igen. Hele dette stykke er jo oprindelig hentet fra Heimskr., og den nære overensstemmelse med O viser, at forskellen paa ordlyden i dens original og Heimskr. har været meget ringe. Kun som en indrømmelse til den ældre opfattelse har jeg anført Flat.s læsemaader ogsaa i dette stykke. Den som med opmærksomhed læser disse, vil hurtig komme paa det rene med, hvor

vi har den bedste tekst. — Bortset fra dette stykke er den meget betydelige del af sagaen, som ikke findes i noget af de ovenfor omtalte brudstykker, hentet fra Flat.

Nogen beskrivelse af dette mægtige haandskrift bliver der ikke tale om her. Angaaende en saadan maa jeg henvise til fortalen til udgaven. Jeg har idethele fulgt de samme regler for opløsning af haandskriftets forkortelser som udgiverne, som igen bygger paa de tilfælde, hvor ordene forekommer skrevne fuldt ud. Dog lægger jeg ikke mere i forkortelserne end det direkte antydede, hvad udgiverne ofte har gjort (ī i endelser opløses som inn, hvor det er art. i nom. masc., her som in). Jeg har ligesaalidt som udgiverne taget hensyn til de hyppige accenter over i, da disse med sikkerhed kan siges at være blot grafiske. Angaaende i og j, u og v, tegnsætning o. s. v. henvises til hvad der ovenfor er bemærket under omtalen af 325.

Ved at sammenligne udgaven af Flat. med haandskriftet har jeg ganske vist fundet ret mange smaa fejl i gengivelsen af skrivemaaden og adskillige udeladelser af ord, som kan undværes i sammenhængen, men idethele maa udgaven kaldes god og dette især naar man betænker, at korrektur ikke blev læst efter originalen. For at give et begreb om hvad jeg har fundet, skal jeg opregne de vigtigste fejl paa nogle efter hinanden følgende sider i udgaven: II 466,7 (nærv. udg. 199,4) Sudreyingar for -ingarnir; 467,15 f. n. (202,6) Haralldr for Hroalldr; 468,6 f. n. (207,17) siatzt bezt for siatz bezst; 471,8 og 18 f. n. (211,27, 212,4) lezt for letz; 472,6 (212,22) at udeladt efter segia. — Af vigtigere fejl har jeg kun fundet to. I 225,7 f. n. (18,11) staar fra for fru (frú), hvorved der opstaar den urigtige ordforbindelse: mæla frá, at . . .; II 425,8 f. n. (96,14) staar foruitnne for forkunne. Forkunne (sædvan-

lig forkuðr) staar hos Fritzner kun med henvisning til dette ene sted i udg. fra 1780.

Naar R.ey i udgaven af Flat. gengives ved Rinansey, skyldes det en fejltagelse. R er jo i hdskr. den staaende forkortelse for alle former af Rǫgnvaldr og R.ey bør overalt (hvad ogsaa forbindelsen kræver) opløses Rognvalldzey.

6. Sagaerne om Magnus den hellige.

Den særskilte saga om Magnus den hellige foreligger i to ret forskellige skikkelser, den kortere og den længere Magnús saga. Disse to sagaer har ingen direkte forbindelse med hinanden, men er opstaaet hver for sig, skønt de tildels har øst af samme kilder. Man synes i det 13. aarhundrede at have haft en særskilt beretning om Magnus' jærtegn, og det er paa grundlag af den og Orkneyinga saga, at den første saga er bleven skrevet. Denne ældste særskilte saga er dog ikke bevaret helt i sin oprindelige skikkelse i den kortere saga. Betydelig yngre maa den længere saga være (om den jfr. Finnur Jónsson, Litt. hist. II 657 ff.). Om disse sagaers indbyrdes forhold og deres slægtskab med haandskrifterne af Orkn. s. vil der blive talt nærmere nedenfor.

Begge sagaer er udgivne i Vigfússons udgave af Orkn. s. (den længere saga ogsaa i udgaven fra 1780). Jeg har sammenlignet denne udgave med haandskrifterne (AM 350 4to og 235 fol.) og kun fundet uvæsentlige fejl (Vigf. udelader alle kapiteloverskrifter i 235, men det er jo ringe skade). Og da disse sagaer ikke kan siges at have nogen større selvstændig værdi, var der ingen grund til at udgive dem her paany. Da teksten ofte behandles ret frit, kunde der heller ikke være tale om at give fuldstændige varianter. Jeg anfører altsaa kun læsemaader fra Magnussagaerne: 1) naar de kan give virkelige tilføjelser (f. eks. af navne) eller hjælpe til

at rette sagaens tekst, 2) hvor læsemaaderne paa en slaaende maade oplyser om forholdet til sagaens haandskrifter, 3) hvor teksten i M[2] fuldstændig dækker O.s tekst og altsaa erstatter teksten i den tabte original. — Begge sagaer er citerede efter haandskrifterne, læsemaaderne fra 350 normaliseret, fra 235 bogstavret.

7. Andre haandskrifter.

De øvrige haandskrifter af sagaen er alle afskrifter eller oversættelser af de allerede omtalte, og har saaledes ingen selvstændig værdi. De skal dog opregnes her for fuldstændigheds skyld.

Ny kgl. sml. 1019 fol. Afskrift af brudstykkerne i AM 325 4to.

Ups. Univ. Bibl. 693 4to. Afskrift af AM 762 4to.

AM 48 fol., 69 fol., 101—102 fol., 333 4to, — Ny kgl. sml. 1224 fol., Thott 975 fol. — alle sammen afskrifter af Flat.s sidste stykke af sagaen, begyndende med: „Orkneyingha þættr. Olafr konungr Haralldzson fek ǫnga lydskylldu af Þorfinne ialli ..." (se s. 42, n. til l. 15). — Desuden findes sagaen og oversættelser af den i afskrifter og oversættelser af Flat., AM 56—57 fol., Ny kgl. sml. 1145—46 fol., Gl. kgl. sml. 1015 fol., jfr. Thott 941 fol.

Fra Flat. stammer ogsaa den danske oversættelse i AM 92 og 103 fol. (Ny kgl. sml. 1225 fol.), jfr. Aarb. 1913, s. 32.

I Arne Magnussons samling af gamle skjaldevers i 761 b 4to findes ogsaa en række vers fra Orkn. s., men, som man kunde vente, uden selvstændig betydning. De fleste stammer fra Flat. Ved Torf-Einars vers er 332 benyttet, men kun verset „Ey mun ek glaðr sitz geirar" er afskrevet efter dette haandskrift (de øvrige efter haandskr. af Heimskringla).

Endelig skal jeg bemærke, at der i Íslenzk sögu-

handrit (AM 1060 4to) omtales endnu 3 papirshaandskrifter, nemlig: Brit. Mus. Collect. Bank Nr. 5[b], Bibl. Bodlei. Collect. F. Magn. Nr. I[I] fol., J. Sig. Nr. 7 fol. — Jeg har ikke haft lejlighed til at gøre mig bekendt med disse haandskrifter, men de hører utvivlsomt til de sene afskrifter af Flat.

8. Oversigt over haandskrifternes udstrækning.

1—4,19 Flat., O.
4,19—14,1 332, Flat., O.
14,1—26,20 Flat., O.
26,21—40,5 Heimskr., Flat., O.
40,5—51,16 332, Flat., O.
51,16—61,1 325 b, 332, Flat, O.
61,1-11 332, Flat., O.
61,11—73,1 Flat., O.
73,1—75,3 325, Flat., O.
75,3—78,13 325, 325 a, Flat., O.
78,13—82,4 325 a, Flat., O.
82,4—102,11 Flat., O.
102,11—107,20 325 a, Flat., O.
107,20—120,4 Flat., O.
120,4—130,15 325, Flat., O.
130,15—135,8 325, O.
135,8—139,3 325.
139,4—168,17 325, Flat., O.
168,17—223,5 Flat., O.
223,5—236,4 325, Flat., O.
236,4—257,11 Flat., O.
257,11—259,14 325, Flat., O.
259,14—269,13 325, 332, Flat., O.
269,13—287,14 325, Flat.
287,14—293,1 325, 332, Flat., O.
293,2—297,19 332, Flat., O.

297,19—321,12 Flat., O.

321,12—331 Flat.

Angaaende 702 (762) og Lex. Run. maa der henvises til de ovenfor givne oversigter.

I min afhandling om Orkneyinga saga i Aarbøger for nord. Oldk. 1913 (s. 37 ff.) har jeg søgt at paavise, at stykket om Orknøjarlernes underkastelse under den norske trone som findes næsten ordret overensstemmende i Orkn. s. (her repræsenteret ved O, jfr. ovenf. XLI) og Hkr., ikke, som før antaget, var afskrevet efter Orkn. s. af Snorre, men tværtimod var en senere interpolation i sagaen, idet stykket fra Heimskr. havde fortrængt sagaens oprindelige fortælling om disse begivenheder. Under min fortsatte beskæftigelse med sagaen er jeg kun yderligere bleven bestyrket i denne opfattelse og jeg anser det ikke for nødvendigt at komme yderligere ind paa den her.

Denne bearbejdelse af sagaen er rimeligvis foretagen kort efter midten af det 13. aarhundrede. Ved samme lejlighed er henvisningen til Snorre (s. 107) og forskellige andre detailler fra kongesagaen indsatte. Alle de bevarede haandskrifter af sagaen synes at stamme fra denne omarbejdede form — kun m. h. t. 325 b er der ikke fuld sikkerhed.

Men spørgsmaalet er, om denne omarbejdelse har indskrænket sig til indskuddene fra Heimskr., eller også andre stykker er bleven tilføjede. Hvad de stykker angaar, som kun findes i et enkelt haandskrift, synes de at maatte være senere indsatte og vil blive behandlede nedenfor. Af mistænkelige stykker bliver saa kun den sagnhistoriske indledning tilbage. Vigf. mente, at den var senere tilføjet. Han paapegede (Icel. Sagas I, Preface X) den stilistiske lighed med Snorra-Eddas fortale og at fortællingen om Beites list (s. 5) var en

efterligning af fortællingen om Magnus barfods erhvervelse af Sátíri (s. 105). Finnur Jónsson er af samme mening (Litt. hist. II 658 ff.) og betragter indl. som uddrag af þáttr'en Hversu Nóregr byggðisk (Flat I 21 ff.).

Jeg vil ingenlunde benægte, at dette kan være rigtigt, men jeg har dog mine betænkeligheder ved at gaa ind paa det. Som F. J. paapeger, er sagnet om Nórr ret gammelt, idet allerede Oddr kender det. Maaske er baade det og meget andet af det islandske sagnhistoriske stof meget ældre end man almindelig antager. At det ikke bliver fremherskende i den skrevne litteratur førend forholdsvis sent, beviser ikke andet end at tidens fordringer gik i retningen af det historiske. Vigfússons sammenligning af Beites og Magnus barfods list er rigtig, men hvad beviser det? Noget skær af historisk paalidelighed har sagnet ikke at tabe, og denne episode kan godt være tilsat for at pynte et sagn, hvis kærne dog var ældre. Og tænker vi os sagnet ogsaa i ældre tid knyttet til Orknøjarlernes slægt og fortalt paa øerne, kommer vi uvilkaarlig til at tænke paa, at her maa erindringen om Magnus' list have været særlig levende. At de gamle fyrsteslægter førte deres stamtræ gennem halvmytiske forfædre op til guder og halvguder er visselig ikke noget sent paafund. Det turde være nok at nævne digte som Ynglingatal og Háleygjatal. Og hvorfor skulde ikke Mørejarlerne og Orknøjarlerne have kunnet gøre noget lignende som Ladejarlerne? At stamme fra søkongen Górr passer virkelig udmærket for den slægt, som havde faaet jarledømmet paa øerne vest for havet. Og er det et rent tilfælde, at Rǫgnvaldr Brúsason i et vers af Arnórr jarlaskáld, som ikke anføres i Orkn. s., kaldes „Heita konr“ paa samme maade som Þorfinnr kaldes „kind Rǫgnvalds ens gamla“, „Hlǫðvis frændi“ og „Einars hlýri“? Jeg ved, at andre forklaringer er mulige, men at dette ogsaa kan betragtes som bevis for, at det sagnhistoriske

stamtræ allerede har været kendt i det 11. aarh., kan ikke benægtes.

Heller ikke lighederne med Sn-E-prologens stil (Hlérr er vér kǫllum Ægi — s. 1) er afgørende. Det er ingenlunde sikkert, at prologens forfatter er den første, som har anvendt denne vending. Skulde vi anse afsnittet om Rognvald jarls korstog for at være yngre end prologen fordi vi der træffer det samme: „Menelías . . . er vér kǫllum Mánúla“ (258)?

Og hvad angaar forholdet til Hversu Nóregr byggðisk, forekommer det mig at dette stykke bærer alle tegn paa at være betydelig yngre end indl. til nærv. saga, en kompilation fra den og andre kilder. Man sammenligne f. eks. en opregning som denne: „Geitir var faðir Glamma ok Gylfa; Meiti sækonungr var faðir Mæfils og Myndils, Myndill var faðir Ekkils ok Skekkils“ (Flat. I 22) med slægtregistrene i indledningen. Disse sidste virker unægtelig mere oprindelige og enkle.

Betragter vi nu de bevarede haandskrifter af sagaen, ser vi at de foruden at have en fælles andel i den omtalte omarbejdelse ogsaa hvert for sig indeholder indskud, som man maa antage er indsatte paa et senere tidspunkt og altsaa ikke i en fælles original.

Vender vi os først til O, har den fremfor Flat. 3 stykker vedrørende den norske historie og for størstedelen hentede fra Heimskringla. De er trykte i de øverste noter s. 14 ff., s. 21 ff og s. 83 ff. Af disse stykker maa dog de to første antages at have staaet allerede i den omarbejdede saga, idet Flat.s skriver her har haft en særlig grund til at udelade, men det tredje maa være senere indsat og være ejendommeligt for O.s original (Aarb. 1913, 46—47). — Om O.s indskud fra Magnus-legenden foretrækker jeg at tale i forbindelse med 325.

Vi finder dernæst i 702 (762 og Lex. Run.) enkelte vers og episoder, som ikke kan stamme andensteds

fra end fra Magnús Ólafssons membran. Versenes utvivlsomme ægthed og prosaens klassiske stil gør det utænkeligt, at vi her skulde staa overfor et produkt fra det 16. aarhundrede. Der er først de to vers „Margr var millum borga" (s. 65, n.), som kun findes i 702 (762), og „Frágum Finnz hvé mági" (s. 71 n.), som ogsaa staar i Flat., men uden indledning og paa et uheldigt sted (s. 87, jfr. s. 131). Da vi ved siden af Flat. her kun har O, som ikke giver nogen oplysning om de udeladte vers, er den mulighed aaben, at versene har staaet i Flat.s original, men er bleven oversprungne af skriverne. Dette forekommer ogsaa ellers i Flat. (se s. 53,7-11, 102,16). Hvorledes Flat.s skriver er kommen paa den tanke at anbringe de tre vers s. 87—88 og de fire vers s. 130—31 paa de vedkommende pladser, er det vanskeligt at forstaa.

De øvrige tilføjelser i 702 bestaar i de to anekdoter om Rognvald jarl med tilhørende vers (noterne 220—21 og 223). Her har vi foruden Flat. ogsaa O at bygge paa, som sikkert ikke vilde have udeladt en saa betydelig episode som den første af de to, og for den sidstes vedkommende ogsaa 325. Nu tyder ganske vist, som vi nedenfor vil se, visse ting paa, at 702 i enkelte tilfælde har bedre tekst end alle disse tre hdskr. tilsammen, men alligevel kan man knapt tro, at disse episoder var bleven udeladte af nogen skriver, som iøvrigt ikke havde forkortet sagaen. Rimeligere er det at antage, at de to vers med tilhørende indledninger ikke har været kendte af Orkn. sagas forfatter, men har levet videre i traditionen, indtil de i det 13. aarhundredes sidste halvdel er bleven optegnede af en afskriver. Man synes ogsaa i sætningen „Er þat ok síðan mǫrgum manni kunnugt orðit, at þau hafa mǫrg verit hans brǫgð, er bæði váru hjálpsamlig fyrir guði ok skemtilig fyrir mǫnnum" — at mærke en mere klerikal opfattelse af Rognvald end man ellers møder i sagaen (naar lige

undtages omtalen af hans hellighed efter hans død). Det kunde pege paa en senere gejstlig afskriver.

Flat. har blot én tilføjelse af større omfang, nemlig slutningen fra s. 321,18. Det er O.s vidnesbyrd, som her er det afgørende. Men vi har ogsaa indre kriterier. Begyndelsen af k. 109 sammenlignet med beg. af k. 105 viser tydeligt, at det ikke er den samme forfatter, som fortsætter. Han vilde heller næppe have omtalt Eirik stagbrells sønner som de omtales s. 322, efter at de er indførte saa kort i forvejen (s. 316). — Endnu yngre end det øvrige er Brenna Ádáms byskups, som skildrer en begivenhed fra aaret 1222. Denne fortællings plads i haandskriftet viser ogsaa, at den ikke fra begyndelsen har haft noget med det øvrige at gøre. — Naar disse stykker er optegnede, er vanskeligt at sige. Dog maa de snarest være ældre end 1300, idet de peger paa en livlig forbindelse med øerne. Vi ser af Sturlunga saga (Kålunds udg. I 477), at „Andréás, son Rafns lǫgmanns af Katanesi, ok Andréás, son Gunna Andréássonar, en hann var son Sveins Ásleifarsonar“ vinteren 1234—35 opholdt sig paa Island. Naar man tænker paa, at Rafn spiller en rolle i bægge tillægets stykker, og at vi der om Sveinn Ásleifarsons sønner faar en i og for sig saa ubetydelig, skønt betegnende, oplysning, at de efter faderens død lod sætte skillevægge i hans store drikkehal, er det ikke urimeligt, at ialfald en del af tillægets stof er hentet fra disse to mænds fortællinger. De øvrige indskud i Flat. bestaar kun i smaa annalistiske og gejstlige tilføjelser, rimeligvis af endnu senere oprindelse end slutningen. Vi kan paavise dem ved hjælp af O (se 119,8-16, 315,22-23, 321,1-6).

Ogsaa 325 indeholder et indskud, nemlig fra Magnuslegenden. Jeg har ovenfor berørt denne legendes eksistens. Den omtales med tydelige ord i Flat., som henviser til „jarteinabók“ (jfr. s. 121, n. til l. 6). Det er sandsynligt, at vi i 325 har den bevaret

omtrent i den oprindelige skikkelse. Vi ser af Flat., som her ikke har noget tilsvarende, at indskuddet i 325 strækker sig fra 130,15—139,8. Rimeligvis har dog legenden haft en lille indledning om Magnus' liv, som her er udeladt. Foruden Flat.s vidnesbyrd viser ogsaa indre kriterier, at vi her staar overfor en interpolation. S. 130—31 omtales biskop Vilhelm som ukendt, skønt han er indført ovenfor s. 121. Endnu tydeligere taler dog slutningen, især s. 138,21-25, hvor det udtrykkelig fremhæves, ikke alene, at Magnus' mirakler nu er fortalt, men ogsaa, at „denne historie" (frásǫgn, saga) dermed er forbi. — Ogsaa O har en del af legenden, men slutter s. 135,8. Heraf kunde man maaske slutte, at resten var en senere tilføjelse, men det er dog rimeligere, at bearbejderen af O.s original ikke har ønsket at medtage mere. Her slutter nemlig den mere historiske del (biskop Vilhelms anerkendelse af Magnus' hellighed, overflytningen af Magnus' skrin til Kirkwall) og de almindelige mirakler begynder. — Endelig kunde man af Flat.s henvisning til jarteinabók og især vedkommende kapitels overskrift være tilbøjelig til at tro, at ogsaa dens original havde indeholdt en legendarisk beretning paa dette sted. Skriveren kunde have udeladt den, fordi ejeren havde haft den i et andet haandskrift. Men dette bliver aldrig andet end en formodning.

Vi har af det allerede bemærkede set de forskellige haandskrifters uafhængighed af hinanden; jeg vil nu forsøge at give enkelte oplysninger om, hvorledes deres indbyrdes forhold nærmere kan bestemmes.

325 b omfatter kun ét blad, og dette blad indeholder en del af sagaen, som ikke giver nogen særlige holdepunkter for at bestemme forholdet til de øvrige haandskrifter. Vi har Flat. og 332 til sammenligning, men de tre hdskr. afviger idethele ikke meget fra hinanden. Overhovedet viser Flat. og 332 sig som de nærmest beslægtede. De synes i flere

tilfælde, hvor de stemmer overens overfor 325 b, at have den daarligste tekst. Saaledes bærer tilføjelsen (drógusk á merkr ok skóga) „með væl ok veinan“ (52,6) præget af at være senere tilsat, og udeladelsen af sætningerne „var hann ætlaðr til hinn XII.“ (57,3) og „sem vera ætti fyrir frændsymis sǫkum“ (59—60) synes at give en daarligere tekst. Derimod har jeg ikke kunnet finde noget tilfælde, hvor de to hdskr. afgjort synes at have bedre tekst end 325 b. Vi maa saaledes uden nærmere bestemmelse anvise dette brudstykke en plads for sig blandt sagaens haandskrifter.

Det samme gælder 325 a (702 o. s. v.). Ganske vist har dette haandskrift indeholdt adskillige fejl, men de er særegne for det. Ogsaa imod dette haandskrift stemmer Flat. og O undertiden overens, saaledes i sætningen um—brottu (106,19-20), hvor det forekommer mig, at udtrykket „halda vǫrðu um brottfǫr manna“ lyder oprindeligere end „halda vǫrð, at menn“ o. s. v. Og afgjort bedre er teksten i 702 end i Flat—O i indledningen til verset „Dúsi ér, en Ása“ (s. 219), hvor forkortelsen i de to sidste gør situationen vanskelig at forstaa. Jeg vil endvidere minde om de fra Lex. Run. anførte sætninger s. 5,12, 11 n. 2, 12,4-7, hvor vi finder en fuldstændig overensstemmelse med Heimskr. imod 332 og Flat. Enten vi her antager, at Hkr. har benyttet Orkn. s. eller omvendt, taler overensstemmelsen med den for 325 a.s oprindelighed. For den tanke er altfor urimelig, at en senere bearbejder skulde have hentet disse smaating fra Hkr.

Der synes altsaa at være et særligt slægtskab imellem 332 og Flat. Men Flat. er dog endnu nærmere beslægtet med 325. Vi har her sikre fælles fejl, som vi kan paapege. S. 121 viser O og Lex. Run, hvor sætningen „svá sem siðr er til pálmara“ skal staa, Flat. og 325 har den paa den samme forkerte plads. S. 127 finder vi to delvis fælles fejl, som begge kan rettes ved hjælp af O (se de øverste noter).

S. 268,15 har baade Flat og 325 Hǫfn, hvor Hofsnes er den eneste rigtige og oprindelige læsemaade.

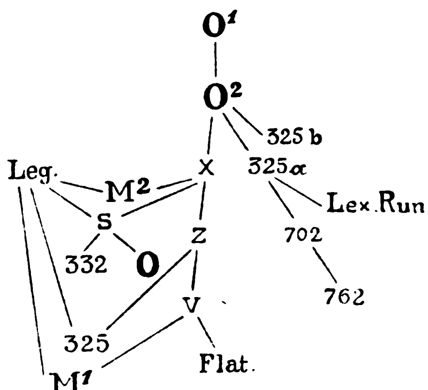
Tilbage staar endnu at bestemme Magnus-sagaernes forhold til sagaens haandskrifter.

M², den kortere saga, er den oprindeligste af de to. Den har dog i slutningen et jærtegn, som er senere tilføjet. Det mangler i 325 og det foregaar paa Island, medens alle de andre er knyttede til Magnus' grav og skrin. Hvad teksten iøvrigt angaar, er den nærbeslægtet med O. Det er her tilstrækkeligt at henvise til n. 3 s. 93 og n. 2 s. 109—10, hvor lange stykker i de to hdskr. stemmer overens imod Flat (og M¹). At M² og O i de fleste saadanne tilfælde har den oprindeligste tekst, er utvivlsomt.

M¹ indtager en plads for sig ved de indflettede stykker fra Mag. Roberts Vita S. Magni, enkelte tilføjede jærtegn (hvoraf ét, om en lemlæstet mand i Norge, er et plagiat af Olaf d. helliges bekendte jærtegn med den engelske præst) og bearbejderens egne tilføjelser. Den indeholder derimod ikke det islandske jærtegn i M². Vi ser da ogsaa, at den lægger en anden tekst af Orkn. saga til grund, en tekst som staar Flat. særlig nær. Jeg har allerede paapeget et par tilfælde. Jeg vil endnu tilføje ét, som er betydningsfuldt, fordi Flat. og M¹ her egentlig frembyder en forbedring af den oprindelige tekst. S. 107,10 ff. har 325 a: „Þar spurði hann andlát Erlendz jarls austan um haf; hann hafði andazk í Niðarósi, ok var þar jarðaðr, en Páll í Bjǫrgyn“. Her kan man spørge: hvorfor siges der, at kongen (kun) erfarede Erlends død, naar det dog senere fremgaar af sætningen, at Páll er død samtidigt? Flat og M¹ raader bod herpaa, idet sætningen her henholdsvis begynder: „þá frétti hann andlát jarla ok hafði Erlendr . . . .“ og „þar spurði hann andlát jarla ór Nóregi, hafði Erlendr . . . .“. Men da O og M² her stemmer med 325 a, er det

utvivlsomt, at disse tre haandskrifter her giver den oprindelige tekst.

Efter disse bemærkninger mener jeg at kunne opstille følgende stamtavle:

Her betegner s, v, z, x tabte haandskrifter, O[1] den oprindelige Orkn. s., O[2] den omarbejdede saga, Leg. Magnus-legenden. De øvrige betegnelser behøver ingen nærmere forklaring.

Jeg gør mig ikke selv nogen høje tanker om ovenstaaende stamtavle. Selv om den forhaabentlig er rigtig i hovedtrækkene, bliver dog i det enkelte meget usikkert og uopklaret. Det er ikke udelukket, at 325 b kan stamme fra O[1], uden O[2] som mellemled. Jeg har her forudsat en bearbejdelse v som mellemled mellem z og Flat. og hvori jeg tænker mig Flat.s tilføjelser indkomne og enkelte stykker i Magnussagaen omarbejdede. Men vi kan ikke med sikkerhed vide, om ikke disse stykker allerede har faaet deres mere legendariske form i z, ja det er endda muligt, at slutningen allerede her er bleven indsat. Vi mangler her 325.s tekst paa de afgørende steder for at kunne være sikre i sagen.

III.
UDGAVEN.

Nærværende udgave af Orkneyinga saga er den tredje i rækken; desuden er Flat.s tekst af sagaen trykt i udgaven af dette haandskrift, Christiania 1860—68.

Den første udgave — Orkneyinga saga, sive Historia Orcadensium .. cum versione latina, varietate lectionum et indicibus, chronologico, reali et philologico .. — udkom i København 1780, besørget ved Jonas Jonæus (ɔ: Jón Jónsson) og bekostet af Suhm. Til grund for den ligger stykket om Orknøjarlerne i Snorres Olaf den helliges saga, hentet fra AM 325 VII 4to, og papirshaandskriftet AM 48 fol. (afskrift af Flat.s sidste stykke, jfr. ovenfor). Desuden har udgiveren kendt AM 101—102 fol., 332 4to og 325 I og III 4to, men han anfører kun enkelte læsemaader derfra. Flat. har han derimod ikke kendt og altsaa ikke sagaens begyndelse paa islandsk. Han medtager derfor begyndelsen af den danske overs. i 103 fol. som værende af en særlig interesse. — Udgaven ledsages af facsimilerede prøver fra haandskrifterne, deriblandt fra 325 a (buðu—lyptingina, s. 80,13-18) og 325 b (Raugnvalldr—att, s. 58,16—59,4).

Mellem denne første udgave og anden udgave — i Icelandic Sagas I, Ed. by Guðbrand Vigfusson, London 1887 — ligger over 100 aar. I dette tidsrum var haandskriftsamlingerne bleven bedre undersøgte og lettere tilgængelige, forbindelsen mellem de lærde i forskellige lande livligere og kravene til kritiske ud-

gaver strængere. Vigfússons udgave betegner ogsaa et stort fremskridt, idet han har kendt alt det materiale, man nu kender, og som kunde være af nogen betydning for udgaven. Hvorledes han i det enkelte har benyttet dette materiale, skal jeg her ikke komme nærmere ind paa.

Formaalet med nærværende udgave er først og fremmest at give en nøjagtig besked om, hvorledes sagaen er overleveret. Da det er saa langt fra, at vi kan rekonstruere sagaen i dens oprindelige skikkelse, at vi ikke engang kan komme tilbage til bearbejdelsen fra det 13. aarhundrede, syntes jeg dette var den første fordring, man i dette tilfælde burde stille til en kritisk udgave. Indledningen og udgaven i forening skal give alle oplysninger af betydning om det bevarede haandskriftmateriale. For at lette oversigten angives der overalt øverst i den ydre margin, hvilket haandskrift der lægges til grund. Hver gang der afviges fra dette haandskrift, bemærkes dette i den øverste noterække; de ord, som er indsatte ved konjektur eller genoversatte fra O, trykkes med kursiv (dog ikke rettelser i versene), medens ord, som er optagne fra andre haandskrifter, gengives med normaliseret retskrivning.

Ved siden heraf har jeg naturligvis ønsket at give en god og læselig tekst. Da Flat. idethele er det daarligste haandskrift af sagaen, var det indlysende, at brudstykkerne maatte foretrækkes, saavidt de naaede. Kun hvor to brudstykker dækker hinanden, kunde det være tvivlsomt, hvilket man skulde lægge til grund. S. 51—61 har vi baade 325 b og 332, s. 75—78 325 og 325 a, s. 259—69 og 287—93 325 og 332. Vigfússon har foretrukket 332 og 325 a. Jeg har gjort det modsatte. Jeg skal indrømme, at jeg maatte træffe mit valg inden jeg var bleven helt klar over haandskrifternes indbyrdes forhold. Men ved at sammenligne de omtalte brudstykker paa vedkommende

steder, mente jeg at kunne konstatere, at den foretrukne tekst idetmindste ikke var den daarligste. Andre grunde blev saa bestemmende for mig. Jeg maatte, ceteris paribus, foretrække membranbrudstykkerne 325 b og 325 for papirsafskriften 332. Og valget imellem 325 a og 325 blev bestemt dels ved de store vanskeligheder, som læsningen af det første brudstykkes første side frembød, dels ved ønsket om at give et fuldstændigt aftryk af 325, som jo er det omfangsrigeste af brudstykkerne og allerede derfor har krav paa en særlig interesse. Jeg indrømmer, at den ovenfor opstillede genealogi for haandskrifterne ikke giver mig ret paa alle punkter. Men selv om maaske nogle faa mere oprindelige læsemaader paa disse sider staar i noterne istedenfor i teksten, tror jeg at denne ringe skade opvejes rigelig af, at man her for første gang faar et aftryk af alle membranbrudstykker af sagaen (med undt. af det lille stykke af 325 a).

Det var en given følge af mit hovedformaal med udgaven, at jeg har indskrænket mine rettelser og ændringer af den tekst, der i hvert tilfælde lægges til grund, til det mindst mulige. Idethele har jeg kun villet rette, hvor der var tale om virkelige fejl (meningsforstyrrende udeladelser, forkerte navne o. lign.). Fuld konsekvens er dog ikke opnaaet i denne henseende, men alt subjektivt valg mellem læsemaader haaber jeg idetmindste at have undgaaet. Jeg har villet holde haandskrifterne saa meget som muligt ude fra hinanden. Bagefter har jeg fundet et par tilfælde, hvor jeg burde have rettet, men har undladt det, i det første tilfælde fordi jeg ikke var sikker paa haandskrifternes indbyrdes forhold. S. 152 synes Hárekr i 325 at bero paa en skrivers rettelse, fremkaldt ved erindringen om, at Hárekr før var omtalt. Flat.s læsemaade, Óláfr, som støttes ved O, maa være den oprindelige. — S. 130 bør Ásbjǫrn krókauga

rettes til Þorkell, som O har og som kommer senere i 325 (jfr. registret).

Idethele har jeg kun meget sparsomt optaget genoversatte læsemaader fra O, og det tiltrods for, at O paa en mængde steder har en bedre tekst end Flat. Jeg maa derfor indtrængende raade enhver, som grundigt vil studere sagaen, stadig at have sin opmærksomhed henvendt paa varianterne fra O. Thi uagtet jeg i adskillige tilfælde har medtaget saadanne i de øverste noter, for særlig at henlede opmærksomheden paa dem, findes ogsaa mange af betydning i den nederste noterække.

Versene har jeg forsøgt at behandle paa den samme maade som den øvrige tekst, idet jeg saavidt muligt har beholdt læsemaaderne i det til grund lagte haandskrift. Men de hyppige og store forvanskninger, især i Flat., har gjort det nødvendigt at foretage mange ændringer. Under min beskæftigelse med versene har Finnur Jónssons Skjaldedigtning været mig til den største nytte. Jeg har idethele fulgt dens interpunktion og dens valg imellem læsemaader, og ogsaa optaget mange rettelser derfra. I enkelte tilfælde (versene s. 217, 233), hvor en rettelse syntes at være paakrævet, medens jeg har været i tvivl om den foreslaaede konjektur, har jeg ladet mig nøje med at anføre den i noterne. I nogle faa tilfælde har jeg dog en afvigende tekst. I Arnors vers: Enn var sú er Engla minnir (s. 64), har jeg foretaget to rettelser ved hjælp af 702, hvis læsemaader her mangler i Skjalded. A, og én ved konjektur. Jeg mener paa denne maade at have faaet en bedre tekst med mindre rettelser af haandskrifterne. I verset s. 102 adskiller F. J. hjarlsókn, som 325 a har i ét ord (jfr. hjarls sókn i 66, hjǫrs sókn i Fagrsk. B), og oversætter ‚hringa hjarl' med ‚skjold'. Men hvis man opfatter ‚hringa' som ‚brynjeringe' og oversætter ‚hjarlsókn' med „kampen for at erobre landet", faar man en

naturligere ordfølge og følger haandskriftet nøjere. I Rognvalds vers s. 222 opfatter jeg „Svǫlnis Várar“ som kenning for ‚valkyrjer' (jfr. Nönnur Herjans o. lign.), deres ‚slíðrvǫndr' = sværd, medens F. J. retter ‚væra' til ‚vǫ́ru' (af pron. poss. várr). I Sigmund Ǫnguls vers s. 241—42 forekommer det mig unødvendigt at rette, idet de to kvindekenninger — Skǫgul borða, fjallrifs fægiþella — godt kan staa sidestillede. — For Arnors vedkommende har Björn M. Ólsens afhandling i Arkiv XXV været af betydning for mig. — Nogen forklaring af versene maatte det anses for overflødigt at give, da man har faaet saa let tilgængelige hjælpemidler som Skjaldedigtningen og den nye udgave af Lexicon poeticum.

Udgavens indretning (forkortelser i noterne o. s. v.) afviger ikke i nogen henseende fra Samfundets ældre udgaver og behøver ikke at omtales nærmere. Tallene i den indre margin henviser til siderne i udgaven af Flateyjarbók (F, I—II) og Vigfússons udgave (V). I registrene er bogstavordenen den almindelige (a—á, e—é o. s. v. under ét). Af flere personer med samme navn stilles de, som kun kendes ved det blotte navn, først, derefter de, som er karakteriserede ved deres hjemsted (Sigurðr á Vestnesi f. eks.), derefter folk med tilnavne og tilsidst de, hvis fadernavne kendes. Hvor navnet paa en side kun forekommer i noterne, føjes et n. til sidetallet; forekommer det også i teksten, bemærkes der intet om dets forekomst i noterne. Der gives kun sidetal, ikke linjetal, og der bemærkes ikke, om navnet staar en eller flere gange paa siden. Til afvigende læsemaader tages der ogsaa i registret stadigt hensyn, dels ved at anføre dem som særlige artikler, dels ved at tilføje dem i klammer efter det (formodentlig) rigtige navn. Alle navne gengives med normaliseret skrivemaade, skønt denne i enkelte tilfælde kan være tvivlsom; navnene fra O genoversatte til islandsk (de Norske = Norðmenn o.

lign.). Efter hver persons navn har jeg anført den omtrentlige levetid. Her har jeg idethele fulgt P. A. Munch, hvis afhandling om Orknøernes stedsnavne (Ann. f. nord. Oldk. 1852, 57 og 58) ogsaa ved siden af andre kilder har været mig til stor nytte under udarbejdelsen af stedsnavneregistret.

Under arbejdet paa udgaven har jeg benyttet den danske oversættelse af sagaen (O) fra Stockholms kgl. bibliotek og Magnús Ólafssons ekscerpter (702) fra Upsala Universitets bibliotek paa Københavns Universitetsbibliotek og Det kgl. bibliotek. Jeg bringer disse bibliotekers bestyrelser min bedste tak for deres imødekommenhed. Det er mig ogsaa en kær pligt her at udtale min bedste tak til prof. Finnur Jónsson, som har gennemset hele udgaven i 2. korr., og dr. Kr. Kålund, som har gennemset indledningen i 2. korr., og som begge har givet mig mange værdifulde vink og paa forskellige maader vist deres interesse for arbejdet.

Sigurður Nordal.

RETTELSER OG TILFØJELSER[1]).

S. 6[9] -bygðgina læs -byggðina.
S. 16[12] Liotr, O har Arnlioter.
S. 17[15] amillum læs a millum.
S. 19[12] þeír læs þeir.
S. 43[13] burde fór maaske være blevet rettet til fár (B. M. Ólsen i Arkiv XXV, 289).
S. 72, n. 2, 248 læs 298.
S. 80[11] Magnuss læs Magnus.
S. 101[24] det læs der.
S. 132[14] hriþar læs hriþir.
S. 136[21] af læs ef.
S. 136[22] e læs a.
S. 159[17] fengn læs fengu.
S. 172[6] 68 læs 67.
S. 176[1] 69 læs 68.
S. 218[5] f. n. móit læs móti.
S. 267[22] tvilv- læs tvivl-.
S. 288[3] Nesinu læs nesinu.
S. 304[10] Svein læs Sveini.

---

[1]) Nogle inkonsekvenser i de normaliserede stykker medtages ikke her.

FORKORTELSER.

325 = AM 325 I 4to.
325 a = AM 325 III α 4to.
325 b = AM 325 III β 4to.
332 = AM 332 4to.
702 = Ups. Univ. Bibl. Isl. R: 702 4to.
762 = AM 762 4to.
F, Flat. = Flateyjarbók (Gl. kgl. sml. 1005 fol.).
M^1 = Den længere Magnús saga Eyjajarls (AM 350 4to).
M^2 = Den kortere Magnús saga Eyjajarls (AM 235 fol.).
O = Holm. Isl. 39 fol. papp. (Dansk overs.).
U-V = Unger og Vigfússon (udgiverne af Flat.).
V = Icelandic sagas I, ed. G. Vigfússon. London 1887.

ORKNEYINGA SAGA

K. 1. Fundinn Noregr.

V 1 F I 219 Forniotr hefir konungr hæitit; hann red firir [*því landi*[1], er kallat *er*[2] Finnland ok Kvenland; þat[3] liggr firir austan hafsbotnn þann, er gengr til motz vit Gandvik; þat kollu ver Helsingiabotnn. Forniotr atti III syne, het æinn Hlerr, er ver kollum Ægi, annar Logi, þride Kari; hann var fadir Frosta, faudur Snærs hins gamla. Hans son het Þorri, hann atti II syne, het annarr Nór, en annarr Gór; dottir hans het Goi. Þorri var blotmadr mikill; hann hafde blot a hveriu are at midium vetri; þat kolludu þeir Þorrablót; af þvi tok manadrinn hæiti. Þat var tidenda æinn vetr at Þorrabloti, at Goi hvarf i brott, ok var hennar læita farit, ok finnzst hon æigi. Ok er sa manadr leid, let Þorri fa at bloti ok blota til þess, er þeir yrde vissir, hvar Goi væri nidr komin; þat kolludu þeir Goiblot. Æinskis urdu þeir visir um hana at helldr. Flat.

---

[1] *Fra* [*Saal. ved konjektur;* Iotlandi *F*; de Lande *O. Vigf. retter til* þeim löndum, *men dette modsiges ikke alene af formen* Iotlandi *(jfr. V, Preface XXIV), men ogsaa af det følgende* þat. *Forfatteren har anset Finland og Kvenland for to navne paa samme land.* [2] *Saal. U-V; mgl. F.* [3] er firir austan hafsbotnn þann er *tilf. F.*

---

4 gengr] Norden op *tilf. O.* 5 Helsingiabotnn] Helsingeland *O.* 11 blot] mikil *tilf. Lex. Run.* 15 finnzst] fands *O.* 16 bloti] paa ny *tilf. O.*

Flat. III vetrum sidarr streingdu þeir brædr heit, at þeir skylldu hennar leita; ok skipta sva leitinne, at Norr skyllde leita um londinn, en Górr skyllde leita um utsker ok eyiar, ok forr hann a skipum. Hvortveggi þeirra brædra var fiolmennr. Hellt Gór skipum sinum ut eftir hafsbotnum ok svo i V 2 Allannzhaf. Sidan kannar hann vida Sviasker ok allar eyiar, er liggia i Eystrasallti; eftir þat i Gautasker ok þadan til Danmerkr ok kannar þar allar eyiar. Hann fann þar frę̨ndr sina, þa er komnir voru af Hle hinum gamla ór Hlessey, ok hellt hann þa enn fram ferdinne ok spyrr ekki til systur sinnar. En Norr brodir hans bæid þess, er snio lagde a heidar ok skidfæri gerde gott. Eftir þat for hann af Kvenlandi ok firir innan hafsbotnninn ok kvomu þar er þeir menn voru, er Lappir heita; þat er a bak Finnmork. En Lappir villdu banna þeim yfirfor ok tokzst þar bardagi; ok sa kraftr ok fiolkynge fylgde þeim Nor, at uvinir þeirra urdu at giallti þegar þeir heyrdu herop ok sa vopnum brugdit; ok lǫgdu Lappir a flotta. En Norr forr þadan vestr a Kiolu ok var læingi uti, ok sva, at þeir vissu ekki til manna ok skutu dyr ok fugla til matar ser; foru þar til er votnn hnigu til vestrættar af fiollum. Þa fara þeir med votnnunum ok kvomu at sia; þar var firir þeim fiordr mikill sem hafsbotnn væri; þar voru F I 220 bygdir myklar ok dalir storir gengu at firdinum. Þar var safnnadr firir þeim ok redu þeir þegar til bardaga vid Nórr, ok foru þeirra skipti eftir vana; allt folk fell þar edr flyde, en Nórr ok hans menn

---

6 ut eftir] omkring *O.* 7 kannar] kannaði *Lex. Run.* vida] *udel. Lex. Run.* 8 eyiar] þær *tilf. Lex. Run.* 12 ok spyrr] fordi at hand spurde *O.* 25—27 Þa—væri] Der mange Fiorde som Haffsboden. *O.*

gengu yfir, sem lok yfir akra. For Norr um allan Flat. fiordinn ok lagde undir sig ok geordizst konungr yfir þeim herudum, er þar lagu innann fiardar. Nórr dvaldizst þar um sumarit, þar til er sniafade a hæidar; þa stefnnde hann upp eftir dalnum, þeim er sudr gengr af firdenum; sa fiordr er nu kalladr Þrandheimr. Suma menn sina lętr hann fara hit fremra um Mærina; hann lagde undir sig hvar sem hann fór. Ok þa er hann kemr sudr yfir fiallit, þat er var firir sunnan dalsbottninn, sotti hann sudr eftir dǒlunum, þar til er hann kom at vatnne V 3 myklu, er þeir kǒlludu Miórs. Þa snyrr hann enn vestr a fiallit, þviat honum var sagt, at menn hans hǒfdu farit usigr firir konungi þeim, er Soknni het. Þa kvomu þeir i þat herat, er þeir kǒlludu Valldres. Þadan foru þeir til siofar ok kvomu i langan fiord ok miofan, er nu hæitir Sognn; þar var fundr þeirra Soknna ok attu þeir þar orrostu mykla, þviat Soknna bra ekki vid fiolkyngi þeirra. Norr gek fram hart ok skiptuzst þeir Sokni hǒggum[1] vid; þar fell Sokni ok mart lid hans.

K. 2. Ferd Nórs eftir Noregi at leita systur[2] *sinnar*[3].

Eptir þat fór Nórr i fiord þann, er nordr gengr af Soggne; þar hafde Soknne firir radit, er nu hæitir Soknadalr. Þar dvaldizst Nórr læingi, ok

---

[1] *Skrevet* hǒgum. [2] *Skrevet* sytur. [3] *Saal. U-V, mgl. F.*

---

2 lagde] alle mand *tilf. O.* 4 um] Vaaren oc *tilf. O.* 10 firir sunnan] offuen for *O.* dalsbottninn] dals Botnana *O.* 12 þeir kǒlludu] kaldis *O.* 15 kvomu þeir] kom hand *O.* 16 foru þeir] drog hand *O.* siofar] stranden *O.* 19 Soknna] Nor *O.* gek] þar *tilf. Lex. Run.* 20 hǒggum vid] *omv. Lex. Run.* 22 *Intet nyt kap. O.*

Flat. hæitir þar nu Norafiordr. Þar kom til motz vid
hann Górr brodir hans, ok hafde þa hvorgi þeirra
spurt til Goi. Górr hafde ok undir sig lagt land
allt et ytra, er hann hafdi sunnan farit; ok þa
skiptu þeir londum med ser brædr, hafde Norr
meginland allt, en Górr skal hafva eyiar þær allar,
er hann ferr stiornnfóstu skipe mille ok meginlandz.
Ok eftir þat ferr Nórr til Upplanda, ok kom þar
sem nu hæitir Heidmork; þar red sa konungr
firir, er het Hrolfr ór Biargi; hann var son Svada
iótuns nordan af Dofrum. Hrolfr hafde numit a
brott af Kvenlandi Goi Þorradottur. Hann fór
þegar til motz vid Nor ok baud honum til æinvigis;
þeir bórduzst læingi ok vard hvorgi sárr. Eptir
þat sættuzst þeir, ok fek Norr systur Hrolfs, en
Hrolfr fek Goi. Þadan sneri Norr aftr nordr til
rikis þess, er hann hafde undir sig lagt; þat kallade
hann Norveg. Red hann þvi riki medan hann lifde,
332 en[1] synir hans eptir hann, ok skiptu þeir landi
með sér. Ok tóku svá ríkin at smækkask, sem
konungarnir tóku at fjǫlgask, ok greindusk svá í
fylki.

K. 3. Beiti fekk Nóreg[2].

Górr hafði eyjarnar, ok var hann því kallaðr FI 221
sækonungr; hans synir váru þeir Heiti ok Beiti;
þeir váru sækonungar ok ofstopamenn miklir. Þeir V 4

[1] *Med dette ord begynder 332, hvorfra den følgende tekst er tagen.* [2] *Overskriften fra F, som dog skriver* Beitir; *ingen overskr. 332;* Om Gors Sønner *O.*

1 hæitir—nu] hvorudaff det kaldes endnu *O.* 3 til] deris Syster *tilf. O.* 11 Hrolfr] Denne Konning *O.* 15—16 en—Goi] *udel. O.* 19 skiptu] skipta *F.* 20 ríkin] riki *F.* 21 konungarnir] konungar *F.* at] *udel. F.* 24 Górr —því] Nórr hefir ok verit *F.*

gengu mjǫk á ríki sona Nórs, ok áttu þeir orrostur 332
margar ok sigruðusk ýmsir. Beiti lagðisk inn í Þrándheim ok herjaði þar; hann lá þar er nú heitir Beitsær ok Beitstǫð. Þar lét hann draga skip ór Beitstǫð innanverðri ok norðr yfir Eldueið; [þar ganga Naumudalir[1] at norðan. Hann settisk í lypting ok helt um hjálmunvǫlinn ok eignaðisk hann land alt, þat er þá lá á bakborða, ok er þat margar byggðir ok mikit land. Heiti, sonr Górs, var faðir Sveiða sækonungs, fǫður Hálfdanar ens gamla, fǫður Ívars Upplendingajarls, fǫður Eysteins glumru, fǫður Rǫgnvaldz jarls hins ríka ok hins ráðsvinna.

K. 4. Ríki Haraldz konungs ok Rǫgnvaldz jarls[2].

Rǫgnvaldr jarl gekk til landz með Haraldi hinum hárfagra, en hann gaf honum yfirsókn um Mœri hváratveggju ok Raumsdal. Hann átti Ragnhildi, dóttur Hrólfs nefju; þeira sonr var Hrólfr, er vann Norðmandí. Hann var svá mikill, at hann báru eigi hestar; því hét hann Gǫngu-Hrólfr; frá honum eru komnir Rúðujarlar ok Englakonungar.

---

[1] *Fra* [*saal. F;* naumsi *332;* der gaar Naumsø *O.* [2] *Overskriften fra F; ingen overskr. 332;* Om Rognvald Jarl *O.*

1—2 orrostur margar] *omv. F.* 2 Beiti] Bæitir *F.* lagðisk] lagde *F.* 4 Beitsær] Bætissærr *F.* ok Beitstǫð] edr Bæitisstòd *F.* 5 Beitstǫð] Bæitisstòd *F.* Eldu-eið] Æiskru-eid *F.* 7 hjalmunvǫlinn] hialmvòl *F.* hann] *udel. F.* 8 þá lá] var *F.* er þat] eru þar *F.* 9 ok—land] *udel. F.* Heiti] Hæitir *F.* 12 hins—ráðsvinna] hann var kallaðr Rǫgnvaldr ríki ok ráðsvinni ok segja menn hvárttveggja væri sannnefni. *Lex. Run.* 16 um] yfir *F.* 17 Raumsdal] Raumsdali *F.* 20 eigi] òngir *F;* ingen hest *O.* því—hann] hann var kalladr *F.*

332 Þeira sonr var ok Ívarr ok Þórir þegjandi; Rǫgnvaldr átti ok frillusonu, hét Hallaðr[1] ok Hrollaugr ok Einarr, hann var yngstr. Haraldr hinn hárfagri fór á einu sumri vestr um haf at hegna víkingum, er honum leiddisk ófriðr þeira, er herjuðu í Noreg um sumrum, en váru á vetrum í Hjaltlandi eðr Orkneyjum. Hann lagði undir sik Hjaltland ok Orkneyjar ok Suðreyjar; hann fór alt vestr í Mǫn ok eyddi Manarbygðgina. Hann átti þar margar orrostur, ok eignaðisk lǫnd svá langt vestr, at engi Nóregskonungr hefir lengra síðan. Ok í einni V 5
orrostu fell Ívarr, son Rǫgnvaldz jarls. En er Haraldr konungr sigldi vestan, þá gaf hann Rǫgnvaldi jarli í sonarbœtr Hjaltland ok Orkneyjar, en Rǫgnvaldr jarl gaf Sigurði bróður sínum bæði lǫndin; hann var stafnbúi Haraldz konungs. Konungr gaf Sigurði jarlsnafn, er hann fór vestan, ok var Sigurðr eptir vestr.

K. 5. Drepinn Melbrikta jarl af Sigurði[2].

Sigurðr jarl gerðisk hǫfðingi mikill, hann gerði félag sitt við Þorstein rauð, son Ólafs hins hvíta ok Auðar ennar djúpúðgu, ok unnu þeir Katanes alt ok mikit annat af Skotlandi, Mærhœfi ok Ros.

---

[1] *Saal. F;* Haraldr *332. O.* [2] *Overskriften fra F, som dog har* Melbrigda; *ingen overskr. 332;* Begyndelsen om Sivord Jarl *O.*

1 sonr var ok] synir voru þeir *F.* 6—7 á—Orkneyjum] i Hiatlande edr Orknneyium a vetrum *F.* 7 Hann] Haralldr *F.* ok *udel. F.* 8 í] um *F.* 10 at] sem *F.* 11 Nóregskonungr] Noregskonunga *F.* lengra] fæingit *tilf. F.* 14 jarli] *udel. F.* 17 er] adr *F.* 17—18 ok var Sigurðr] Sigurdr var ok *F.* 18 vestr] þar *tilf. F.* 22 djúpúðgu] diupaudgu *F;* den Dybaudgi det er saa megit som grundriige *O.*

Þar lét hann gera borg á sunnanverðu Mærhœfi. 332 Þeir mæltu fund sín á milli Sigurðr ok Melbrikta tǫnn Skotajarl, at þeir skyldu finnask ok semja
F I 222 mál sín[1] í ákveðnum stað við XL manna hvárr. Ok þá er nefndr dagr kom, hugsaði Sigurðr Skota vera ótrúa. Hann let búa átta tigu manna á fjórum tigum hesta[2]. Ok þá er Melbrikta gat at líta, mælti hann við sína menn: „nú erum vér sviknir af Sigurði, þvi at ek sé tvá mannzfœtr á hverri hrosssíðu, ok munu menn vera hálfu fleiri en fararskjótar: herðum nú hugina ok leitum, at hverr hafi mann fyrir sik, áðr vér látimsk“. Ok þeir bjuggusk við eptir þat. Ok er Sigurðr sá ráðagørð þeira. mælti hann við sína menn: „nú skal fara af baki helmingr liðs várs, ok koma í opna skjǫldu, þá er saman lýstr liðinu; en vér munum ríða at sem harðast ok støkkva í sundr fylkingu þeira“. Ok svá tóksk; ok var þar bardagi harðr, ok eigi langr áðr Melbrikta fell ok hans fǫruneyti, ok lét Sigurðr festa hǫfuð þeira við slagálar til ágætis sér. Ok þá riðu þeir heim ok hrósuðu sigri. Ok er þeir

---

[1] *Saal. F og Lex. Run.;* sín mál *332.* [2] *Saal. F*; hestum *332.*

---

1 Þar—hann] hann let *F.* 2 sín á milli] a mille sin *F;* milli sín *Lex. Run.* 2—3 Sigurðr—Skotajarl] Melbrigda tonn Skota iall ok Sigurdr iall *F.* 3 at—finnask] *udel. F.* 4 mál sín] a millum *tilf. F.* ákveðnum] ákveðinn *Lex. Run.* við] med *F.* 5 nefndr dagr] nefnndardagr *F.* Sigurðr] iall *tilf. F.* 7 Melbrikta] Melbrigda jall *F.* 11 leitum—hafi] læiti hverr vorr at hafva *F.* 12 áðr] en *tilf. F.* Ok—bjuggusk] Nu buazst þeir *F.* 13 eptir þat] *udel. F.* sá—þeira] gat at lita þat skipar hann rada-geord sinne ok. *F.* 16 liðinu] liði váru *Lex. Run.* 17 harðast] hvatazst *F.* 17—18 Ok—var] Nu vard *F.* 18 bardagi harðr] *omv. F.* 19 Melbrikta fell] Melbrigda iall fellr *F.* ok] allt *tilf. F.* ok—Sigurðr] en Sigurdr iall let *F.*

332 váru á leið komnir, þá vildi Sigurðr keyra hestinn við fœti sínum, ok lýstr hann kálfanum á tǫnnina, er skagði ór hǫfði Melbrikta, ok skeindisk. Ok í V 6 þat sár laust verkjum ok þrota, ok leiddi hann þat til bana; ok er Sigurðr hinn ríki heygðr á Ekkjalsbakka. Guthormr hét son Sigurðar; hann réð einn vetr lǫndum ok dó barnlauss. Ok er Rǫgnvaldr Mœrajarl spurði andlát þeira feðga, sendi hann vestr Hallað son sinn, ok gaf Haraldr konungr honum jarlsnafn. Ok er Hallaðr kom vestr, settisk hann í Hrossey, en víkingar fóru um eyjarnar ok yfir á Nes, drápu menn ok rændu. En er búendr kærðu skaða sinn fyrir Hallaði jarli, þá þótti honum torvelt at rétta þeira hlut, ok leiddisk honum tignin. Hann veltisk ór jarldóminum ok tók hǫldzrétt, ok fór aptr til Noregs; ok þótti hans ferð hin hæðiligsta.

K. 6. Ferð Einars til Eyja[1].

Víkingar II danskir settusk í lǫndin, hét annarr Þórir tréskegg, en annarr Kálfr skurfa. Ok er Rǫgnvaldr jarl spurði þetta, hugnaði honum stórilla,

---

[1] *Overskriften fra F, som dog har* eyiar; *ingen overskr. 332; intet nyt kap. O.*

---

1 Sigurðr] iall *tilf. F.* 1—2 hestinn—sínum] hest sinn med fæti *F.* 2 hann] *udel. F.* tǫnnina] tǫnn þa *F.* 3 Melbrikta] Melbrigda ialls *F.* 3—4 í—verkjum] laust i verk *F.* 4—5 leiddi—þat] þat leiddi hann *F.* 7 vetr lǫndum] londum æinn vetr *F.* Ok] En *F.* 10 Ok—kom] Halladr komzst *F.* 11 vestr] ok *tilf. F.* hann] *udel. F.* 12 eyjarnar—Nes] uteyiar ok annes ok *F.* 12—13 En er] *udel. F.* 13—14 þá—at] ok þotti hann litt *F.* 14 þeira hlut] *omv. F.* ok] þa *F.* 15 honum] Hallade *F.* Hann] ok *F.* 16 tók] upp *tilf. F.* 19 lǫndin] eyiarnar *F.* hét annarr] *omv. F.* 20 ok] en *F.* 21 spurði] spyrr *F.* hugnaði] likar *F.*

ok heimti til sín sonu sína, Þóri ok Hrollaug; 332
Hrólfr var þá i hernaði. Rǫgnvaldr spurði, hvárr þeira vildi eyjarnar. Þórir bað hann fyrir sjá um sína ferð. „Svá segir mér hugr um, segir jarl, at hér mun þinn þroski mestr, ok liggja vegir þínir eigi heðan“. Þá spurði Hrollaugr: „viltu at ek fara?“. Jarl segir: „eigi mun þér jarldóms auðit, ok liggja fylgjur þínar til Íslandz; þar muntu auka ætt þína ok mun gǫfug verða i því landi“. Þá gekk Einarr fram, hinn yngsti son hans, ok mælti: „viltu at ek fara til eyjanna? ek mun því heita, er þér mun mest veitt í þykkja, at ek mun aldrigi
FI 223 aptr koma þér í augsýn; á ek ok við lítit gott hér at skiljask, ok ørvænt[1] um, at minn þroski verði annars staðar minni en hér“. Jarl segir: „úlíkligr ertu til hǫfðingja fyrir sakir móður þinnar, því at
V 7 hon er í allar ættir þrælborin; en satt er þat, at því betr þœtti mér er þú ferr fyrr á braut ok kemr seinna aptr“. Rǫgnvaldr fekk Einari tvítugsessu alskipaða, en Haraldr konungr gaf honum jarlsnafn.

K. 7. Drepnir víkingar[2].

Einarr sigldi vestr til Hjaltlandz ok dreif þar

---

[1] *Saal.* (órvęnt) *F;* óvant *332.* [2] *Overskriften fra F; ingen overskr. 332;* Einers Reise til Orknøer *O.*

---

1 heimti] heimtir *F.* 2 þá] enn *tilf. F.* 3 vildi] vestr i *tilf. F.* 4 ferð.] Iall svarar *tilf. F.* segir jarl] *udel. F.* 5 mun] mune *F.* mestr] vera *tilf. F.* 6 Þá—viltu] Villtu fadir. segir Hrollaugr *F.* 7 segir] svarar *F.* auðit] verda *tilf. F.* 8 ok—þinar] ut vilea vegar þinir *F.* 9 ætt þina] *omv. F.* i—landi] *udel. F.* 10 Einarr fram] *omv. F.* 11 ek mun] ok mun ek *F.* er] þer, sem *F.* 12 veitt i] undir *F.* 13 aptr] *udel. F.* augsýn] sidan *tilf. F.* á—ok] ok a ek *F.* 14 skiljask] stydiazst *F.* 15 segir] svarar *F.* 17 i—þrælborin] þrælborin i allar ættir *F.* 18 þœtti] þikir *F.* er] sem *F.* á] i *F.* ok] en *F.* 20 alskipaða] allskipada *F.* 22 þar] mart *F*

332 lið til hans. Eptir þat fór hann suðr í Orkneyjar ok helt þegar til mótz við þá Kálf. Þar varð bardagi ok fellu þeir báðir víkingarnir. Þá var þetta kveðit:

Hann gaf Tréskegg trǫllum,
Torf-Einarr drap Skurfu.

Eptir þat lagði hann undir sik lǫndin ok gerðisk hinn mesti hǫfðingi. Hann fann fyrstr manna at skera torf ór jǫrðu til eldiviðar á Torfnesi á Skotlandi, þvíat ilt var til viðar í eyjunum. Einarr var mikill maðr ok ljótr, einsýnn, ok þó[1] manna skygnstr.

K. 8. Bardagi Einars jarls ok Hálfdanar konungssonar[2].

Þá er synir Haraldz hins hárfagra váru fulltíða at aldri, gerðusk þeir ofstopamenn miklir ok óhœgir innanlandz, fóru á hendr jǫrlum konungs, drápu suma, en suma ráku þeir af eignum sínum. Snæfríðar synir, Hálfdan háleggr ok Goðrøðr ljómi fóru at Rǫgnvaldi Mœrajarli ok drápu hann, en tóku

[1] *Saal. F, O; udel. 332* [2] *Overskriften fra F; ingen overskr. 332;* om Einar Jarl *O.*

1 í Orkneyjar] til Orknneyiar *F.* 2 ok—þegar] *udel. F.* Kálf] skurfu ok Þori treskegg *tilf. F.* 2—3 þar—bardagi] var þar bardagi mikill *F.* 6 Torf-] Torfu *F.* 7 hann] Æinarr *F.* ok] hann *F.* 10 viðar] elldi-vidar *F.* 11 ok] vegsti *F.* 15 er] *udel. F.* hins] *udel. F.* 15–16 fulltíða—aldri] rosknir *F.* 17 innanlandz] sem fyr segir *tilf. F.* 17—18 fóru—sínum] *udel. F.* 19—s. 11[11] fóru—yfir] drapu Rôgnvalld Mæraiall, því vard Haralldr ræidr miog ok vard Halfdan landflotti vestr um haf en Gudrôdr sættizst vid fôdur sinn en Halfdan haleggr kom i Orknneyiar, stôk Æinarr iall or eyium ok upp a Skotland, en Halfdan geordizst konungr yfir eyium *F.* 20 drápu hann] *jfr. 702:* Hálfdan háleggr fór með herskip á hendr Einari Orkneyjajarli, en hafði áðr brent inni Rǫgnvald Mœrajarl, fǫður hans, með XL manna.

undir sik ríkit. En er Haraldr konungr spurði þat, 332 varð hann reiðr mjǫk, ok fór at sonum sínum. Hálfdan hljóp á skip ok sigldi vestr um haf, en Goðrøðr gaf sik upp í vald fǫður síns. Haraldr konungr gaf Þóri í fǫðurbœtr Álofu árbót, dóttur sína, ok jarlsnafn ok fǫðurleifð sína. Hálfdan háleggr kom í Orkneyjar, ok þegar er þat spurðisk, at þar var kominn sonr Haraldz konungs, þá urðu þeir felmsfullir; gengu sumir til handa Hálfdani, en Einarr jarl stǫkk ór eyjunum ok upp á Skotland. Hálfdan lagði undir sik eyjarnar ok gerðisk konungr yfir. Einarr kom aptr á enu sama ári ok varð fundr
V 8 þeira Hálfdanar. Varð þar orrosta mikil ok hafði Einarr sigr, en Hálfdan hljóp fyrir borð við myrkr um kveldit. Þá kvað Einarr vísu:

Sékat ek Hrólfs ór hendi
né Hrollaugi fljúga
dǫrr á dólga mengi;
dugir oss fǫður hefna.
En [í kveld meðan[1] knýjum,
of kerstraumi, rómu,
þegjandi sitr þetta
Þórir jarl á Mœri.

Um morgininn, er ljóst var, fóru þeir at leita manna um eyjarnar, ef nǫkkurir hefði undan komizk[2].

---

[1] *Fra* [*saal. F;* kveld þar er *332.* [2] *Hertil hører følgende sætning i Lex. Run.:* Hverr flótta-manna var drepinn, þar sem staðinn var; *jfr. Hkr. I s. 141.*

---

12 Einarr] iall *tilf. F.* enu] *udel. F.* 12—13 varð—mikil] er þeir funduzst vard bardagi mikill *F.* 14 Einarr] iall *tilf. F.* 14—15 við—Þá] *udel. F.* 15 kvað Einarr] *omv. F.* 16 Sékat] set gat *F.* 18 dolga] dela *F.* 20 knýjum] knudum *F.* 21 of] um *F.* 22 þegjandi sitr] sitr þegiande um *F.* 24—s. 12[6] er ljóst—Einarr] eftir fundu Halfdan halegg nordr a Rinars-hæd, iall let *F.*

332 Þá tók Einarr jarl til orða: „eigi veit ek, hvat ek sé í Rínansey, hefsk stundum upp, en stundum leggsk niðr; annathvárt er þat fogl eða maðr, ok skal til fara“. Þar fundu þeir Hálfdan hálegg, ok lét Einarr rísta ǫrn á baki honum með sverði ok skera rifin ǫll frá hrygginum ok draga þar út lungun ok gaf hann Óðni til sigrs sér. Þá kvað Einarr þetta:

Margr verðr sénn at sauðum F I 224
seggr með breiðu skeggi,
en ek at ungs í Eyjum[1] V 9
allvaldz sonar falli.
Hætt segja mér hǫlðar
við hugfullan stilli;
Haraldz hefik skarð í skjǫldu,
skala ugga þat, hǫggvit.

Ok um þetta:

Ey[2] mun ek glaðr, sítz geirar,
gótt er[3] vinna þrek manni,
bǫðfíkinna bragna
bitu þengils son ungan.
Þeygi dyl ek, nema þykki,
þar fló grár at[4] sárum

[1] *Saal. 702;* eyju *332, F.* [2] *Saal. 702;* Æ *332.* [3] *Saal. 702; udel. 332.* [4] *Saal. 702;* af *332.*

4—7 ok—sér] Einar jarl reist ǫrn á baki honum með þeim hætti, at hann lagði sverði á hol við hrygginn ok reist rifin ǫll frá hrygginum ofan á lendar ok dró þar út lungun; þat var bani Halfdanar *702, Lex. Run., hvis sætning dog begynder:* þá gekk Einar jarl til Hálfdanar ok reist blóðǫrn á baki honum *o. s. v.* 5 ǫrn] blodornn *F.* 6 rifin—frá] fra rifin *F.* 7—8 Þá—þetta] ok qvad visu *F.*; þá kvað Einarr jarl vísur þessar *702.* 10 breiðu] fǫgru *F.* 16 skala] skal ek æi *F.* 17—s. 13[2] Ok—gœlak] *udel. F.*

hræva nagr, of hólma 332
[holunda val sem gœlak[1].

Eptir þat lét hann kasta haug Hálfdanar ok kvað:

Rekit tel ek Rǫgnvaldz dauða,
rétt skiptu því nornir,
nú er fólkstuðill fallinn.
at fjórðungi mínum.
Verpit snarpir sveinar,
því at [sigri vér ráðum[2],
skatt vel ek hánum harðan,
at Háfœtu grjóti.

Ok er þetta spurðisk til Nóregs, þá urðu brœðr hans stórilla við, ok heituðusk at fara í Orkneyjar ok hefna hans, en Haraldr konungr olli, er frestaðisk. Einarr kvað, er hann spurði heitan þeira:

Eru til míns fjǫrs margir
menn um sannar deilðir[3]
V 10 ór ýmissum[4] áttum
ósmábornir gjarnir.
En þó vitu þeygi
þeir, áðr mik hafi feldan,
hverr ilþorna arnar
undir hlýtr at standa[5].

---

[1] *Fra* [*saal. rettet af Finnur Jónsson (Krit. Stud. s. 98);* holund vala gelis *332;* holund vala geli *702.* [2] *Fra* [*saal. F;* sigr hǫfum fengit *332, 702.* [3] *Saal. F;* fréttir *332, 702.* [4] *Saal: F, 702;* ymisso *332.* [5] *Saal. 702;* stunda *332;* af stundu *F.*

---

1 hræva nagr] hrævanaðr *702.* holma] hǫlða *702.* 3 lét] lætr *F.* Halfdanar] eftir hann *F.* kvað] visu *tilf. F.* 4 tel ek] hefik *702.* 5 rétt skiptu] en réðu *702.* 8 Verpit—sveinar] hlyde snotrir seggir *F.* 12 spurðisk] spyrst *F.* 13 Orkneyjar] eyiar *F.* 14 konungr] *udel. F.* er] at *F.* 15 Einarr] iall *tilf. F.* kvað] þetta þa *tilf. F.* 16 mins] *udel. F.* 18 ór] af *702.* 21 feldan] fellda *F.* 22 ilþorna] ilþornar *F.*

Flat. En[1] nôkkuru sidarr for Haralldr konungr vestr um haf ok kom i Eyiar. Æinarr stok ór Eyium ok yfir a Katanes. Eftir þat foru menn a mille þeira ok sættuzst þeir. Haralldr konungr lagde gialld a eyiarnar ok bad þa giallda LX marka gullz. Æinarr iall baudz til at hallda æinn upp gialldinu ok æignaz odul þeira ôll; en bændr villdu þat, þviat hinir audgu hugduzst leysa mundu odul sin, en hinir snaudu hôfdu ekki fe til. Æinarr greidde upp gialldit; ok var þat leinge sidan, at iallar attu odul oll, adr Sigurdr iall gaf upp Orknneyingum odul sin. Haralldr konungr for aftr til Noregs, en Æinarr iall red firir Orknneyium leinge æfvi, ok vard sotdaudr. Hann atti III sonu, het æinn Arnnkell, annarr Erlendr, þride Þorfinnr hausakliufr. Þa er Haralldr harfagri anndadizst, var Æirekr blodôx II vetr konungr. Þa kom Hakon Adalstæinsfostri i land, en Æirekr stôk aburt[2], sem fyr segir.

---

[1] *Med dette ord slutter det første stykke af sagaen i 332; den følgende tekst er tagen fra F.* [2] *Her fortsætter O:* hand seglede i Vestersøen oc førdte Kriig paa Skotland oc norden paa Engeland, oc den tid Adelstein Kong fick det at vide, da sende hand mend til Erich. oc bød at faa hannem noget land, oc lod at han haffde veret Kong Haralds gode Ven, oc det vilde hand lade kende paa hans Søn, dertil sagde hand at hand vilde forliige hannem met Kong Hagen sin fostresøn. Det behagede Erich Kong, oc fick hand Nordumbreland at raade for det er femte-Parten aff Engeland, men fordi at Kong Erich haffde lidet Land oc megit folck, da fattedis hannem Pending derfor vaar hand ude om Sommeren oc krigede, men om Vinteren vaar hand udi sit Riige, beholt hand det

---

1 En] *udel. F.* 2 Eyiar] men *tilf. O.* 5 gialld] stor gield *O.* LX] 50 *O.*

V 11 Arnnkell ok Erlenndr iallar, synir Torfu-Æinars, fellu Flat.
a Æinglande med Æireki konungi blodôx, sem fyrr
er ritat. Gunnhildr ok synir hennar foru sidan til

---

saa lenge Kong Adelstein leffuede, hand døde den tid hand haffde veret Konning i 14 Aar, effter hannem tog Jatmunder hans Broder Regimentet, hand vaar icke de Norske mend saa god en Ven som Kong Adelstein, kunde hand ilde lide at Kong Erick regerede Nordimbreland, oc et Foraar drog Erich Kong norden for Skotland oc dereffter udi Orknøer, oc tog met sig Jarlene udaff Orknøer, som vore Thore(!) Einers Sønner, Arnkeld oc Erlend, derfra drog hand til Synderøer oc fick der oc en hob folck, dereffter drog hand oc til Irland oc førdte der Krig paa, dislegest udi Bretland; dereffter drog hand til Engeland oc krigede der, saa vel som andensteds, den Kong som Jatmunder haffde skicket til at regere det Land heed Oluff men effter-som Erich haffde en svaar tal folck, da gick hand paa Landet fra sine Skibbe, Oluff sanckede oc en svar hob folck oc drog imod hannem, der blef en stor Slactning, oc bleffue mange slagne aff de Engelske først om Dagen, men der som en bleff slagen der komme altid try igen, men effter middagen begynte de Norske at falde oc paa det sidste bleff Kong Erich slagen oc 6 Koniger met hannem en aff dennem heed Gotthormer, der bleffue oc slagene Jarlene Arnkel oc Erlender Torre(!) Einers Sønner, men den tid Gunn-hilder oc hendis Sønner finge det at vide at Kong Erich vaar slagen oc haffde tilforne førdt Kriig paa Engeland kunde de vel tencke at det vaar dennem intet gaffnligt at tøffue lenger udi Engeland, da skøndede de dennem hen udi Orknøer, der vaar den tid Thorfinner Jarl som kalledis hausekiuffer(!), Gunn-hildis Sønner toge Øerne under dennem, oc vaare der om Vinterne, men om Sommer løbe de hen udi Kriig, den tid Gunnhilder oc hendis Sønner vaare udi Orkn-

Flat. Orknneyia ok toku þær undir sig, ok dvolduzst þar um hrid. Þadan foru þau til Danmerkr, ok giftu adr Ragnnhilldi, dottur Æireks ok Gunnhilldar, Arnnfinne syne Þorfinnz ialls ok settizst Þorfinnr iall at Eyium; hann var hófdingi mikill ok herskárr. Hann vard sottdaudr, ok er hann heygdr i Rognnvalldzey a Haugahæide; ok þotti verit hafa mikilmenni.

K. 9. Drap Havardz.

Þorfinnr atti v sonu, het æinn [Arnnfinnr, F I 225 annar Havardr hinn ársæli, hinn þride Hlodverr, IV. Liotr, V. Skuli[1]. Ragnhilldr Æireksdottir red Arnnfinne bonda sinum bana i Myrkkol[2] a Katanesi. en hon giftizst Havardi hinum arsæla brodur hans. Havardr tok ialldom ok var godr hofdingi ok ársæll. V 12 Æinarr kliningr het madr, systurson Havardz; hann

øer hørde de at der vaar Kriig mellem Kongen aff Danmarck, og Kong Hagen Adelsteins fostre Søn, da vaare de udi nogen forhaabning at de skulle faa nogen Bistand aff Harald Gorms Søn, giorde de da deris Reise hen til Kongen aff Danmarck, oc førend de droge af Orknøer gifftede de Ragnilde Kong Erichis oc Gunnhildis daatter *o. s. v. Flat. har her forkortet stærkt, da disse begivenheder allerede før var fortalte (udg. I s. 50—51 og 53). O.s fremstilling genfindes næsten ord til andet i Hkr. (I bd. s. 169—173 og 179—180).*

[1] *Fra* [*er forandret i overensst. med O, Hkr. (II s. 198) og den større Ólafs saga Tryggvasonar (Fornm.s I s. 198), som dog nævner* Hlǫðver *som den sidste. F har:* Havardr hinn ársæli, annar Hlodverr, hinn þride Liotr, IV. Skuli, V. Arnnfinnr. [2] *Først skrevet* Myrkholu, *siden rettet F; O. har* Myrkoll.

7—8 ok—mikilmenni] *udel. O.* 9 *Intet nyt kap. O.*

var hofdingi mikill, ok hafdi sveit mykla, ok var i hernade a sumrum. Hann þa veitzslu at Havardi, ok at þeirri væizslu tôludu þau mart Ragnhilldr ok Æinarr. Kallade hon slikan mann vel til hofdingia fallinn ok betr hentan ialldom en Havarde, frænda hans, ok kallade þa konu vel gifta, er slikann mann ætti. Æinarr bad hana ekki taka slikar rædur, kvat hann mann gôfgazstann i Eyium ok hana fullvel gifta. Ragnhilldr svarar: „skammar munu verda samfarar okkar Havardz hedan fra. Satt er þat, at verda munu menn til *í*[1] Eyium, þeir er æigi mun allt i augu vaxa, ef þu firirmant þer tignarinnar“. Vid slikar fortaulur[2] hennar gekz Æinare hugr til agirnne ok svika vid iall, frænda sinn; ok sômdu þat sin amillum, at hann skyllde drepa iall, en hon skyllde giftazst honum. Ok nôkkuru sidarr biozst Æinarr til ferdar þeirrar; ok þa mælti spamadr æinn, er var med honum: „ger þetta verk æigi i dag, helldr a morgin, ella munu leingi ættvig vera i ætt ydvarre“. Æinarr let sem hann heyrde þetta æigi. Havardr var þa a Stæinsnese i Hrosey; þar var fundr þeirra ok bardagi hardr, ok æigi langr adr iall fell. Heitir þar nu Havardztæigar[3]. Ok þa er þessi tidendi spyriazst, þotti Æinarr ordinn nidingr mikill af Flat.

---

[1] *Mgl. F.* [2] *Skrevet* fôrtaulur *F.* [3] *Skrevet* Havardztægar *F;* Havardis Eng *O.*

8—9 kvat—gifta] sagde at hun vaar vel gifft, oc Havard vaar den ypperligste mand udi Øerne *O.* 10 hedan fra] i hvor det gaar *O.* 15 ok—þat] sǫmðu þau þat mál *Lex. Run.* sômdu—amillum] loffuede *O.* 16 en—honum] oc tage hender siden til ecte *O.* 17 sidarr] dereffter at dette Gestebud vaar offuerstaaen *O.* 18 er—honum] til hannem *O.* 25 spyriazst] bleff Einer derfor megit foractet oc *tilf. O.* Æinarr] *udel. O.*

Flat. verki þessu. Þa villde Ragnhilldr ekki sambland æiga vid hann, ok kallar þat lygd æina, at hon hefde þar i heitum verit. Sendi hon þa eftir Æinari hardkiǒft; hann var son annarar systur Havardz. Ok þa er þau funduzst, sagde hon skom at slikum frændum hans, er æigi villdi hefnna hans, kallaz allt vilia til vinna at ialls yrde hefnnt. „Er þat ok audvitat, sagde hon, at sa mun mest metinn af ollum godum monnum, er ialls hefnir; hefir sa ok unnit til rikis hans“. Æinarr svarar: „þat er mælt, fru, segir hann, at þer mælit stundum annat en ydr er i skapi; en sa er þetta verk gerir mun V 13 vilia þat firir hafva, at þu halldir þeim i hendr rikinu ok þeim hlutum odrum, er æigi mun þikia minna skipta“. Slita sva rædunni. Eftir þetta for Æinarr hardkioftr at Æinari kliningi ok drap hann. En Ragnnhilldr sendi eftir Lioti brodur þeirra [*Arnfinnz ok Hávarðz*[1] ok giftizst honum. Liotr tok ialldom ok gerdizst hofdingi mikill. Æinarr hardkioftr hafde nu drepit frænda sinn, en var eigi nærr ialldomi en adr; unir hann nu storilla sinum F I 226 hlut, villde nu afla ser manna ok sækia med magni til eyianna. Honum vard illt til manna, þviat Orknneyingar villdu þiona sonum Þorfinnz hausakliufs, ok nokkuru sidarr let iall drepa Æinar hardkioft.

K. 10. Bardagi Liotz ok Skula.

Skuli brodir Liotz for upp a Skotland ok var

[1] *Fra* [*tilf. ved konjektur, da F øjensynlig har udeladt noget; O har:* som vaar Thorfins(!) oc Havardis Broder.

1—2 sambland—hann] holde sine Ord *O*. 25 let] Lioter *tilf. O*. hardkioft] oc beholt saa Jarldommet en tid *(de to første bogstaver er bortrevne) O*. 26 *Intet nyt kap. O*.

þar gefvit iallsnafnn af Skotakonungi. Sidan for Flat. hann ofan a Katanes ok aflade ser þar lids, ok for þadan i Eyiar ok deilldi þar til rikis vid Liot, brodur sinn. Liotr safnar lide ok forr til motz vid Skula, ok var fiolmennri. En er þeir funduzst villde Skuli ekki annat en beriazst; vard þar hardr bardagi ok sigradizst Liotr, en Skuli flyde yfvir a Nes. Ok þangat ferr Liotr eftir honum, ok dvaldizst þar um hrid ok vard fiolmennr. Ok þa ridr Skuli ofan af Skotlandi med her mikinn, [er Skotakonungr hafde fæingit honum ok Magbiodr iall[1], ok funduzst þeir Liotr i Dǒlum a Katanese, ok var þar orrosta mikil, ok voru Skotar hinir akaufuzstu i ǒndverdre orrostu. Liotr iall bad menn hlifa ser, ok standa þo sem fastazst. En er Skotar fengu ekki at gert, V 14 eggiade Liotr sina menn, ok var sialfr hinn akafazste. Ok er sva hafde stadit um hrid, þa raufzst fylking þeirra Skota, ok eftir þat flyia þeir; en Skuli hellt upp bardaga, en fell þo at lyktum. Liotr tok undir sig Katanes, ok var þa ufridr milli Skota ok Liotz ialls, þviat Skotar undu illa ofaurum sinum. Þa er Liotr iarll var a Katanesi, þa kom ofan Magbiodr iall af Skotlande med her mikinn, ok funnduzst þeir

---

[1] *Fra* [*er indsat her af Vigf. i overensst. med O; F har efter ordene* orrosta mikil *følgende sætning:* Skuli hafdi her mikinn, er Skotakonungr hafde fæingit honum ok Magbiodr iall, ok voru Skotar *o. s. v., som baade staar paa en uheldig plads og indeholder en ubehændig gentagelse.*

---

2 aflade—lids] efldisk at liði *Lex. Run.* 3 Liot] jarl *tilf. Lex. Run.* 8 Nes] oc op udi Skotland *tilf. O.* 9—10 ok þa—Skotlandi] oc der Skule fick det at vide, drog hand ned paa Neset *O.* 20 Skota] Kongen aff Skotland *O.* 22 Katanesi] icke met meget folck *tilf. O.*

Flat. Liotr iall a Skidamyre a Katanesi, ok hafde Liotr iall ekki lids vid; en þo gek Liotr sva fast fram, at þeir viknnudu firir Skotarnir, ok var skammr bardagi, adr þeir flydu, er lifvit þagu, en fiolde var sárt. Liotr vendi aftr med sigri, ok var lidit miog sart. Liotr iall hafde ok feingit sár þat, er hann læidde til bana.

K. 11. Bardagi.

Laudverr tok ialldom eftir Liot ok var mikill höfdingi. Hann atti Audnu[1], dottur Kiarvals Irakonungs; þeirra son var Sigurdr digri. Laudverr vard sottdaudr, ok er heygdr i Hôfnn a Katanesi. Sigurdr son hans tok ialldom eftir hann; hann vard hôfdingi mikill ok vidlendr. Hann hellt med valldi Katanes firir Skotum, ok hafde hvert sumar her uti. Hann heriade i Sudreyiar, a Skotland ok Irland. Þat var a æinu sumre, at Finnlæikr Skotaiall haslade Sigurde vôll a Skidamyre at nefndum degi, en Sigurdr gek til frettar vid modur sina; hon var margkunnig. Iall sagde henni, at FI 227
æigi munde minne lidsmunr en VII menn um æinn. Hon svarar: „ek munda þig hafva leingi upp fætt i ulllaupi minum, ef ek vissa at þu mundir æinart lifa, ok rædr audna lifvi, en æigi, hvar madr er kominn; betra er at deyia med sæmd en lifva med skom. Tak þu her vit merki þvi, er ek hefir gôrt V 15

---

[1] *Maaske rigtigere* Eðnu, *som O og den større Ólafs saga Tryggvasonar (Fms. I s. 199) har.*

2—3 en—Skotarnir] hann gekk þá svá bart at, at Skotar viknuðu fyrir *Lex. Run.* 7 bana] oc bleff megit begræden *O.* 8 *Intet nyt kap. O.* 9 Laudverr] Hlaudvir Thorfins Søn *O.* 26 þu her] nú *Lex. Run.*

þér[1] af allri minne kunnattu, ok væntir ek, at Flat. sigursællt mun verda þeim er firir er borit, en banvęnt þeim er berr". Merkit var geort af myklum hannyrdum ok agætligum haglæik; þat var gert i hrafnnsmynd, ok þa er vindr blæss i merkit, þa var sem rafnn bæindi fluginn. Sigurdr iall vard ræidr miog vid ord modur sinnar, ok gaf Orknneyingum odul sin til lidvæitzslu, ok for til Finnlæiks ialls a Skidamyre, ok fylktu hvorirtveggiu lide sinu. Ok þa er orrostan se saman, var skotinn merkismadr Sigurdar ialls til bana. Iall kvadde annan mann til at bera merkit, ok þa er barizst var um hrid, fell sa. III fellu merkismenn ialls, en hann hafde sigur, ok fengu þa Orknneyingar odul sin.

K. 12. Fundr[2] Olafs ok ialls[3].

*

* *

---

[1] *Tilf. Lex. Run. og O.* [2] *Skrevet* fund. [3] *Begyndelsen af dette kap. af Orkn.s. er i F udeladt, da omtrent det samme er blevet fortalt paa en udførligere maade i den større Ólafs saga Tryggvasonar, F.s hovedkilde. Her er saaledes en virkelig lakune i sagaen. O har følgende, som stemmer temmelig nøje overens med Hkr. I s. 346—347:*

Sivord jarl bliffuer døbt.

Oluff Tryggesøn vaar fire Aar udi Krig i Vesterlandene, effterat hand kom fra Vindland førend hand lod dennem døbe udi Syllingom, derfra drog hand til Engeland oc fick der Gyde Kaurans Irlands Kongis Søstter, dereffter tøffuede hand en tid lang i Diffline

---

1 minne] *udel. Lex. Run.* 2 mun] muni *Lex. Run.* 3 af] með *Lex. Run.*

Flat. Lifdi Hlodverr skamma stund, en eftir þat er F I 229
hann *var*[1] daudr, væitti Sigurdr iall Olafi konungi
ǫ́ngva lydskylldu. Hann gek þa at æiga dottur
Melkolfs Skotakonungs, ok var þeirra son Þor- V 16
finnur[2] iall. Sigurdr iall atte III sonu adra, het æinn F I 558

---

der til Hagen *(skrevet to gange)* Jarl sende vester Thore Klucke(!) at locke hannem der fra, Oluff kom vesten met fem skibbe oc kom først til Orknøer der hitte hand Sivord Jarl udi Asmunder voge udi Ragnvalldsø met tre skibbe oc vilde hand den tid udi Kriig, Oluff lod kalde Jarlen paa sit skib, oc sagde at hand vilde tale met hannem, oc der de komme tilhobe, da sagde Oluff till hannem, det er min Vilje at du skalt lade dig døbe oc det gantske folck som dig tiener eller skalt du dø strax her, men ieg vil siden drage offuer alle Øerne met Ild oc brand, oc der Jarlen soe huorledis hand vaar kommen satte hand all denne sag i Oluffs Vold, lod hand da døbe hannem oc tog til Pant hans Søn som hed Hvelp eller Hund, men kongen lod døbe hannem met Hlaudvis naffn, da bleffue oc alle Øerne christnede, men Kong Oluff drog øster til Norge, oc drog Hlaudvir met hannem oc leffde en kort tid, oc dereffter beviiste Sivord Jarl Kong Oluff ingen Underdanighed *o. s. v.*

1 *Mgl. F;* er *U-V.* 2 *Med dette navn ender sagaens første afsnit i F. Det næste afsnit begynder med et nyt kap.:* Þattr iarlanna Einars, Þorfinnz, Sumarlida. Litlu sidarr en þeir Olafr konungr Tryggvason sættuzst ok Sigurdr iall Hlodversson gek iall at æiga dottur Melkolfs Skotakonungs ok var þeirra son Þorfinnr *o. s. v. Netop denne gentagelse viser, at der her intet nyt kap. har været i F.s original, ligesaa lidt som i O.*

---

5 atte] tilforne *tilf. O.* adra] som den tid vaare udi liffue *O.*

[Sumarlide, annarr Bruse[1], þride Æinarr raugmunnr. Flat. v vetrum eftir Svoldrarorrostu fór Sigurdr iall til Irlandz til lids med Sigtrygge konungi silkiskegg, en setti sonu sina hina ellri til landa, en Þorfinn son sinn fek hann i hendr Skotakonungi til fostrs, modurfodur sinum. En er Sigurdr iall kom til Irlandz, helldu þeir Sigtryggr konungr her þeim til motz vid Brian Irakonung, ok vard fundr þeirra fostudaginn langa. Þa vard æinge til at bera hrafnnsmerkit, ok bar iall sealfr ok fell þar, en Sigtryggr konungr flyde. Briann konungr fell med sigri ok gagnni.

K. 13. Fra þeim brædrum.

Hkr. II 199 Eftir fall Sigurdar ialls toku synir hans riki ok skiptu i þridiunga, Sumarlide, Bruse ok Æinarr. Þorfinnr var med Skotakonungi, v vetra gamall, þa er Sigurdr fadir hans fell. Skotakonungr gaf þa Þorfinne dottursyne sinum Katanes ok Sudrland ok iallsnafnn, ok setti menn til landrada med honum. Þorfinnr iall var bradgerr i vexti, manna mestr ok sterkazstr, svartr a hár; ok þegar er honum óx alldr, var þat audsætt, at hann var agiarnn. Þeir brædr voru olikir i skaplynde, Æinarr ok Bruse. Æinarr var madr stridr ok agiarnn, oþydr ok hermadr mikill. Bruse var madr hogværr, Hkr. II 200 stilltr vel, litilatr ok malsniallr. Sumarlide var likare Brusa i skaplynde; hann var ellzstr þeirra

[1] *Fra* [*saal. O (og Hkr.), jfr. nedenfor l. 15 og 27;* Bruse, annarr Sumarlide *F.*

3 silkiskegg] *udel. O.* 11 flyde] vant priiss *O.* 13 *Overskr.:* Om Sivord Jarlis sønner *O.* 21 hár] met skarp Ansict og Mauer hand vaar megit grum til at see *tilf. O.* 23 agiarnn] oc ufredsom *tilf. O.*

Flat. brædra ok lifde skemzst, ok vard sottdaudr[1]. Efter
andlat hans talde Þorfinnr iall til rikis i Orkneyium.
Æinarr sagde, at Þorfinnr hefde Katanes ok Sudr-
land, þat riki, er att hafde fadir þeirra, ok talde
þat meira en þridiung Eyia, ok villde æigi unna V 17
Þorfinne skiftis. En Brusi villde unna, ok let
uppe skipte firir sina hond, „vil ek æigi, segir hann,
agirnnazst mæira af riki, en þann þridiung, sem
ek á at rettu“. Þa tok Æinarr undir sig II hlute
Eyia; gerdizst hann þa rikr ok fiolmennr, var oft
a sumrum i hernade, ok hafde utbod mikil i lande, F I 559
en allmisiafnnt vard til fæingiar. Tok bęndum at
læidazst þat starf, en iall hellt med freku ǫllum
alǫgum, ok let ǫngum hlyda mot at mæla. Æinarr
var hinn meste ofstopamadr, gerde i hans riki
hallære mikit af starfvi ok fekostum, þeim er
bændr hǫfdu. En i þeim hluta landz, er Brusi
hafde, var ár mikit ok hoglife bondum; var hann
þvi vinsęll.

K. 14. Fra Þorkeli fostra.

Madr het Amunde, rikr ok audigr, hann bio i
Hrossey i Sandvik a Hlaupandanese. Þorkell het Hkr. II 201
son hans, allra manna gerviligazstr, þeirra er upp
oxu i Orkneyium. Amunde var vitr madr ok æinna
manna mest virdr i Eyium. Þat var æitt vór, at
iall hafde utbod mikit, sem hann var vanr, en bændr
kurrudu illa, baru þat firir Amunda ok badu hann
mæla þeim nokkura forstodu vid iall. Amunde

[1] *Skrevet* sottdaud *F.*

7 skipte] effter Sumarlide *tilf. O.* 9 á] haffde selff tilforne *O.* 20 *Overskr.:* Om Einer Jarl *O.* 22 Hrossey—Sandvik] Sangviig(!) i Hrossø *O.*

sagde iall oablydinn, „ok mun litit at skapazst[1], Flat. en mer þikir vid voda buit, ef ver verdum rangsattir, vid skaplynde hvorratveggiu. Mun ek mer, segir hann, ǫngu af skipta“. Þa rę̨ddu þeir þetta mal vid Þorkel. Hann var traudr til, ok het þo sinne umsyslu vid aeggian manna. Amunda þotti hann of skiott hæitit hafa. En er iall atte þing, þa mælti Þorkell af hende bonda, sagde naudsyn manna ok bad iall vægia monnum. Æinarr svarar vel ok segir, at hann skule virda ord hans. „Ek hafde nu ætlat at hafa VI skip ór lande, en nu skulu æigi meirr en III; en þu Þorkell, bid nu æigi þessa V 18 oftarr“. Bændr þokkudu vel Þorkatli lidveitzslu sina; fór iall i viking ok kom aftr at hausti. En eftir um vorit hafde iall enn utbod ok atti þing vid bændr. Þa talade Þorkell enn ok bad iall vę̨gia bondum. Iall svarar ræiduliga ok sagde, at hlutr bonda skyllde miog vestna vid hans rædu. Hann gerde sig svo odan ok ræidan, at [hann sagde, at[2] þeir skylldu annat vór æigi badir hæiler a þinginu. Slæit vid svo buit þinginu. En er Amunde vard varr vid, hvat þeir Þorkell hofdu vit atzst, bad hann Þorkel burt fara. For hann Hkr. II 202 yfir a Katanes til Þorfinnz ialls ok var þar leingi sidan, ok fostradi hann, er iall var iungr, ok var sidan kalladr Þorkell fostri, ok var hann agætr madr. Fleire voru þeir rikismenn, er flydu ór Orknneyium firir ofriki Æinars ialls, flydu flester til Þorfinnz ialls, sumir til Noregs ok til ymisra landa.

---

[1] *Her har F udeladt noget. O tilf.:* men Jarlen oc ieg ere endnu gode Venner; *jfr. Hkr.:* er vinátta vár jarls ok góð at svá búnu. [2] *Fra* [*skrevet to gange F.*

---

5 þo] paa det sidste *tilf. O;* um síðir *tilf. Hkr.* 27—28 ór Orknneyium] fra deris Gaarde *tilf. O;* óðul sín *Hkr.*

Flat.

K. 15. Fundr þeirra brædra.

Þegar Þorfinnr iall var roskinn, þa gerde hann bod til Æinars brodur sins ok bæiddizst af honum rikis þes, er hann þottizst æiga i Orknneyium, en þat var þridiungr. Æinarr tok þvi obrat at minka sig svo, en er Þorfinnr iall spyrr þat, þa bydr F I 560 hann ut lide af Katanese. En er Æinarr iall vard varr vid, þa safnar hann lide ok ferr i mote Þorfinni ok ætlar at beriazst vid hann. Brusi iall safnar ok lide, ferr til motz vid þa ok berr sattmal i mille þeirra. Vard þat at sætt, at Þorfinnr iall skyllde hafva þridiung rikis i Orknneyium, sem hann atti at rettu, en Brusi iall ok Einarr iall logdu saman sinn hluta. Skyllde Æinarr iall hafa forrad firir þeim ok landvörnn, en ef misdaudi þeirra yrde, þa skyllde sa þeirra land taka eftir annan, er læingr lifde. En sa maldagi þotti æigi iafnnligr, þviat Brusi atti son, er Rognnvalldr het, en Æinarr var sonlaus. Setr Þorfinnr iall menn til at vardvæita riki þat, er hann atti i Orknneyium[1],

Hkr. en hann var optast á Katanesi. Einarr jarl var {V 19, F II 176} optast á sumrum í hernaði um Írland ok Skotland ok Bretland. Þat var eitt sumar, er Einarr jarl herjaði á Írland, at hann barðisk í Úlfreksfirði við Hkr. II 20:

---

[1] *Med dette ord ender sagaens andet stykke i F; den følgende tekst er tagen fra Hkr.*

---

1 Intet nyt kap. *O, Hkr.* 6 sig svo] sit Rige *O;* riki sitt *Hkr.* 7 Katanese] oc drog met megit Krigsfolck offuer til Øerne *tilf. O;* ok ferr út í Eyjar *Hkr.* 8 hann] oc *tilf. O.* 8—9 ok ferr—hann] oc vilde forsvare Landene *O;* ok ætlar at verja lǫndin *Hkr.* 12—13 sem—rettu] *udel. O.* 21—24 en—hann] *Begyndelsen af sagaens tredje stykke i F:* Þattr þeirra Orkneyingha. capitulum. Mikill hermadr Æinar iall i Orkneyium Sigurdarson ialls hann þotti æingi iafnnadarmadr. Hann heriadi a Irland ok.

Konofogor Írakonung, [fekk Einarr jarl[1] þar ósigr Hkr. mikinn ok mannlát. Annat sumar eptir fór Eyvindr úrarhorn vestan af Írlandi ok ætlaði til Nóregs; en er veðr var hvast ok straumar ófœrir, snýr Eyvindr þá til Ásmundarvágs ok lá þar nǫkkura hríð veðrfastr. En er þat spurði Einarr jarl, þá helt hann þangat liði miklu, tók þar Eyvind ok lét drepa, en gaf grið flestum mǫnnum hans, ok fóru þeir austr til Nóregs um haustit ok kómu á fund Óláfs konungs ok sǫgðu honum frá aftǫku Eyvindar. Konungr svarar fá um, ok fanzk þat á, at honum þótti þat

[1] *Fra* [*saal. F, O.* Svá sem fyrr var ritit, at Einarr jarl fekk *Hkr., som derved henviser til kap. 86 i Olaf den helliges saga. Dette kap., som maa kendes, for at det følgende skal kunne forstaas (jfr. Aarb. 1913 s. 37 ff.) lyder:* Þat sumar, er Þórarinn fór með Hrœrek til Íslandz, þá fór Hjalti Skeggjason ok til Íslandz, ok leiddi Óláfr konungr hann í brot með vingjǫfum, er þeir skilðusk. Þat sama sumar fór Eyvindr úrarhorn í vestrvíking ok kom um haustit til Írlandz til Konofogor Írakonungs Þeir hittusk um haustit í Úlfreksfirði Írakonungr ok Einarr jarl ór Orkneyjum, ok varð þar orrosta mikil; hafði Konofogor konungr lið miklu meira ok fekk sigr, en Einarr jarl flýði einskipa ok kom svá um haustit aptr til Orkneyja, at hann hafði látit flest alt lið ok herfang alt, þat er þeir hǫfðu fengit, ok unði jarl stórilla ferð sinni ok kendi ósigr sinn Norðmǫnnum þeim, er verit hǫfðu í orrostu með Írakonungi.

3—4 en er] *udel. F.* 4 ok—ófœrir] *udel. O;* ok stormr mikill *F.* snýr] þa sneri *F.* 5 þá] *udel. F.* 5—6 nǫkkura—veðrfastr] vedrfastr um hrid *F.* veðrfastr] *udel. O.* 6 spurði] spyrr *F.* 7 tók] hann *tilf. F.* 8 ok] *udel. F.* austr] heim *F.* 9 kómu] *udel. F.* 10 frá] *udel. F.* frá —Eyvindar] disse Tidinger *O.* 11 á] þo *tilf. F, O.* þat[2]] *udel. F.*

Hkr. mannskaði mikill ok mjǫk gǫrt i þrá sér, ok um flest var hann fámæltr, þat er honum þótti sér i móti skapi. Þorfinnr jarl sendi Þorkel fóstra út i Eyjar at heimta saman skatta sína. Einarr jarl kendi Þorkatli mjǫk upreist þá, er Þorfinnr hafði haft tilkall út í Eyjar. Fór Þorkell skyndiliga ór eyjunum ok yfir á Katanes. Hann segir Þorfinni jarli, at hann var þess viss orðinn, at Einarr jarl ætlaði honum dauða, ef eigi hefði frændr hans ok vinir honum njósn borit — „nú mun ek, segir hann, þann eiga á baugi, at láta þann verða fund okkarn jarls, er um skipti með oss; en þann kost annan, at fara lengra á brot ok þannug, er ekki sé hans vald yfir“. Jarl fýsti þess, at Þorkell skyldi fara austr til Nóregs á fund Óláfs konungs — „mundu, segir hann, mikils metinn, hvar sem kømr með tignum mǫnnum, en ek veit beggja ykkar skaplyndi, þitt ok jarls, at þit munuð skamma stund mundask til“. Þá bjósk Þorkell ok fór um haustit til Nóregs V 20
ok síðan á fund Óláfs konungs, ok var þar um Hkr. II 204
vetrinn með konungi í kærleikum miklum; hafði

1 gǫrt—ok] i moti ser gert *F.* 2 hann] konungr *F.* sér] miog *tilf. F.* 3 fóstra] sinn *tilf. F.* 5 Þorfinnr] iall *tilf. F.* 5—6 hafði—Eyjar] klagede paa tredie Parten aff Orknoer *O.* 6 haft tilkall] *omv. F.* Eyjar] eyiarnar *F.* 6—7 ór—ok] *udel. O,* 7 ok] *udel. F.* Katanes] nes *F.* 7—8 Hann—jarli] spurde Þorfinnr iall *F.* 9—10 frændr—borit] vinir hans edr frændr gert honum niosn *F.* 10 segir hann] *udel. F.* 11 þann eiga] *omv. F.* 12 er] at *F.* oss] okr *F.* kost] *udel. F.* 13 þannug—hans] þangat at iall æige alldri *F.* 14 yfir] mer *tilf. F, O.* Jarl] Þorfinnr iall *F.* þess] miog *tilf. F.* Þorkell] hann *F.* 15 á—konungs] motz vid Olaf konung *F.* 16 hann] iall *F.* kømr] þu ert *F.* 16—17 hvar—mǫnnum] af tignum mǫnnum sem þú kemr *Lex. Run.* 17 ykkar] yckart *F.* 19—20 Þá—konungs] Biozst þa Þorkell a fund Olafs konungs ok for um haustit til Noregs *F.* 20 þar] *udel. F.* 21 með] Olafi *tilf. F.* kærleikum miklum] *omv. F.*

hann Þorkel mjǫk við mál sín; þótti honum, sem Hkr. var, at Þorkell var vitr maðr ok[1] skǫrungr mikill; fanzk konungi þat í ræðum hans, at hann misjafnaði mjǫk frásǫgu um jarlana ok var vinr mikill Þorfinnz, en lagði þungt til Einars jarls. Ok snemmendis um várit sendir konungr skip vestr um haf á fund Þorfinnz jarls ok orðsending, at jarl skyldi koma austr á konungs fund; en jarl lagðisk eigi þá fǫr undir hǫfuð, þvíat vináttumál fylgði orðsending.

K. 16. Dráp Einars jarls.

Þorfinnr jarl fór austr til Nóregs ok kom á fund Óláfs konungs ok fekk þar góðar viðtǫkur, ok
F II 177 dvalðisk þar lengi um sumarit. En er hann bjósk vestr, gaf Óláfr konungr honum langskip mikit ok gott með ǫllum reiða. Þorkell fóstri rézk þá til ferðar með jarli, og gaf jarl honum þat skip, er hann hafði vestan haft um sumarit. Skilðusk þeir konungr ok jarl með kærleikum miklum. Þorfinnr jarl kom um haustit til Orkneyja. En er Einarr jarl spurði þat, þá hafði hann fjǫlment ok lá á

---

[1] *Saal. F, Lex. Run.; udel. Hkr.*

---

1 hann] konungr *F.* mál] rad *F.* 2 at] *udel. F.* var] *udel. F.* 3 fanzk—ræðum] fann konungr þat i tali *F.* fanzk—hann] konungr fann at Þorkell *Lex. Run.* 4 frásǫgu] ræðum *Lex. Run.* um jarlana] vid ialla *F.* ok var] var hann *Lex. Run.* 5 Þorfinnz] jarls *tilf. Lex. Run.* 6 sendir] sendi *F.* 7 orðsending] þa *tilf. F.* 8 austr—konungs] a hans *F.* en jarl] hann *F.* 8—9 þá fǫr] ferdina *F.* 9 fylgði orðsending] fylgdu ordsendingunne *F.* 10 Dráp—jarls] Þorkell drap Einar jarl. capitulum *F.* *Intet nyt kap. O.* 12 ok fekk] fek hann *F.* 14 vestr] þa *tilf. F.* 15 þá] *udel. F.* 16 með] honum *tilf. F.* 17 haft—sumarit] *udel. F.* 18 jarl] hinir bezstu vinir *tilf. F.* kærleikum miklum] *omv. F.* 20 þat] þetta *F.*

Hkr. skipum. Brúsi jarl fór þá til fundar við þá báða
bræðr ok bar sætt milli þeira; kom enn svá, at
þeir sættusk ok bundu þat eiðum. Þorkell fóstri
skyldi vera í sætt ok vináttu við Einar jarl, ok var Hkr. II : 35
þat mælt, at hvárr þeira skyldi veita ǫðrum veizlu,
ok skyldi jarl fyrri sœkja til Þorkels í Sandvík.
En er jarl var þar á veizlu, þá var veitt it kapp-
samligsta; var jarl ekki kátr. Þar var mikill skáli
ok dyrr á báðum endum. Þann dag er jarl skyldi
á brot fara, þá skyldi Þorkell fara með honum til
veizlu. Þorkell sendi menn á njósn fram á leiðina,
er þeir skyldu fara um daginn; en er njósnarmenn
kómu aptr, þá segja þeir Þorkatli, at þeir fundu
þrennar sátir ok vápnaða menn — „ok hyggjum V 21
vér, segja þeir, at svik myni vera“. En er Þorkell
spurði þetta, þá frestaði hann búnaðinum ok heimti
menn sína at sér. Jarl bað hann búask ok segir,
at mál var at ríða. Þorkell segir, at hann átti
mart at annask; hann gekk stundum út, en stund-
um inn; eldar váru á gólfinu; þá gekk hann inn
um aðrar dyrr ok eptir honum maðr, er nefndr er
Hallvarðr; hann var íslenzkr maðr ok austfirzkr;
hann lauk aptr hurðunni. Þorkell gekk innar milli

1 þá[1]] *udel. F.* báða] *udel. F.* 1—2 þá[2]—bræðr] sine Brødre *O.* 2 milli] a mille *F.* 4 vera—sætt] þa i sętt tekinn *F.* 4—5 var þat] þat var ok *F.* 5 veita ǫðrum] *omv. F.* 6 til Þorkels | í Sandvík] *omv. F.* 7 var] þar *tilf. F.* 7—8 it kappsamligsta] kappsamliga *F.* 8 var jarl] *omv. F.* 10 fara] ok buazst *tilf. F.* 11 á—leiðina] fram a leidina a niosnn *F.* 12 er] þa er *F.* njósnarmenn] þeir *F.* 13 þá segja] sogdu *F.* fundu] þar *tilf. F.* 15 segja þeir] þer satt at segia *F.* myni] undir *tilf. F.* 16 búnaðinum] buningi *F.* heimti] saman *tilf. F.* 17 at sér] *udel. F.* 17—18 segir—var] sagde mal *F.* 18 segir] sagde *F.* 19 at] *udel. F.* 20 hann] Þorkell *F.* 21 eptir honum] med honum einn *F.* 22 ok austfirzkr] austfirzskr at ætt *F.* 23 innar] eftir skalanum *tilf. F.*

eldzins ok þess, er jarl sat. Jarl spurði: „ertu eigi Hkr. enn búinn?“. Þorkell svarar: „nú em ek búinn“. Þá hjó hann til jarls ok í họfuðit. Jarl steypðisk á gólfit. Þá mælti Íslendingr: „hér sá ek alla versta fangaráðs, er þér dragið eigi jarl af eldinum“. Hann keyrði til spọrðu ok setti undir hnakkabein jarli ok kipði honum upp at pallinum. Þorkell ok þeir báðir fọrunautar gengu út skyndiliga aðrar dyrr en þeir họfðu inn gengit; stóðu þar úti menn Þorkels með alvæpni. En jarls menn tóku til hans, ok var hann þá dauðr, en ọllum fellusk hendr til hefndarinnar; var þat ok, at bráðum bar at, ok varði engan mann þessa verks af Þorkatli, þvíat Hkr. II 206 þeir hugðu allir, at svá myndi vera, sem áðr var mælt, at vinátta væri með jarli ok Þorkatli; váru menn ok flestir vápnlausir inni, en margir áðr vinir Þorkels góðir; bar þat til með auðnu þeiri, er Þorkatli var auðit lengra lífs. Þorkell hafði þá lið, er hann kom út, engu minna en jarlsmenn. Fór Þorkell þá til skips síns, en jarlsmenn í brot. Þorkell sigldi þann dag þegar í brot ok austr í haf, ok var þat eptir vetrnætr, ok kom hann með heilu til Nóregs ok fór þegar sem skyndiligast á fund Óláfs konungs ok fekk þar góðar viðtọkur;

---

1 er] at *F.* 1—2 eigi enn] nu *F.* 2 nú—búinn] ek er buinn nu *F.* 3 hann] Þorkell *F.* ok] *udel. F.* 4 á] fram a *F.* Þá—Íslendingr] Hallvardr mælti *F.* sá] se *F.* 5 eigi jarl] *omv. F.* 6 til] þa *F.* ok setti] *udel. F.* 8 fọrunautar] felagar *F.* skyndiliga] um *tilf. F.* 9 họfðu—gengit] geingu inn *F.* 10 En] *udel. F.* 12 hefndarinnar] hefnnda *F.* bráðum] bradan *F.* ok] miogh enda *F.* 13—15 þvíat—Þorkatli] *udel. F.* 18 auðit—lífs] lagit lengra lif *F.* 18—19 Þorkell—jarlsmenn] *udel. F.* 21 þegar] *udel. F.* 22—23 ok(¹)—heilu] *udel. O.* 22 ok²—hann] koma þeir þa *F.* 23 heilu] ok holldnu *tilf. F.* ok—skyndiligast] for Þorkell þegar *F.* þegar—skyndiligast] *udel. O.* 24 fekk] hann *tilf. F.*

Hkr. lét konungr yfir verki þessu vel; var Þorkell með honum um vetrinn.

K. 17. Sætt Óláfs konungs ok Brúsa jarls. {V 22 F II 178

Eptir fall Einars jarls tók Brúsi jarl þann hlut landa, er áðr hafði haft Einarr jarl, þvíat þat var á margra manna vitorði, með hverjum skildaga þeir Einarr ok Brúsi brœðr hǫfðu félag sitt gǫrt. En Þorfinni þótti þat réttast, at hálfar Eyjar hefði hvárr þeira; en þó hafði Brúsi þann vetr II hluti landa. Eptir um várit kallaði Þorfinnr til þeira landa við Brúsa, at hann vildi hafa helming við Brúsa, en Brúsi galt eigi jákvæði til þess. Áttu þeir þing ok stefnur at þeim málum; gengu þá Hkr. II 20 vinir þeira at semja þetta mál, ok kom svá, at Þorfinnr lét sér ekki líka annat en hafa helming Eyja ok segir þat með, at Brúsi þurfti eigi at hafa meirr en þriðjung, með því skaplyndi, sem hann hafði. Brúsi segir: „ek unða því, segir hann, at hafa þriðjung landa, þann er ek tók í arf eptir fǫður minn; kallaði ok engi til þess í hǫnd mér; en nú hefi ek tekit annan þriðjung í arf eptir

1 verki þessu] *omv. F.* 3 Sætt—jarls] Vidtal þeirra brædra *F.* Om Thorfin oc Bruse *O.* 4 fall] fráfall *F.* 4—5 hlut landa] hluta landz *F.* 6 á] med *F, Lex. Run.* með] *udel. F.* 7 Einarr—Brúsi] *udel. Lex. Run.* Einarr—brœðr] *udel. O.* brœðr] *udel. F.* sitt] *udel. F.* 8 En] *udel. F.* Þorfinni] ialli *tilf. F.* 9—10 þann—Eptir] II vetr hvorntveggia hlut eyianna, en *F.* 10—11 þeira landa] landz *F.* 11 við Brúsa] *udel. O.* vildi] vill *F.* 11—12 við Brúsa] landa *F;* aff Øerne *O.* 12 galt] gaf *F.* til þess] vid þetta *F.* 13 þing ok] *udel. F.* þeim] þessum *F.* þá] at *tilf. F.* 15 líka annat] *omv. F.* 16 ok] en *F.* 16—17 at—meirr] mæira *F.* 17 því] þat *F.* 18 hafði] hefir *F.* Brúsi segir] *udel. F.* 19 landa] landz *F.* 19—20 í—minn] eftir fødr minn i arf *F.* 20 þess—hǫnd] i hendr *F.* 21 í arf] *udel. F.*

bróður minn at réttum máldǫgum. En þó at ek Hkr. sé vanfœrr til at deila kappi við þik, bróðir, þá mun ek þó annars í leita, en játa undan mér ríkit at svá búnu". Þeir skilðu svá málstefnu þessa. En er Brúsi sá, at hann myndi eigi hafa afla til at standa jafnfœtis við Þorfinn, þvíat Þorfinnr hafði ríki miklu meira ok traust af Skotakonungi, móðurfǫður sínum, þá réð Brúsi þat af, at fara ór landi austr á fund Óláfs konungs, ok hafði með sér Rǫgnvald son sinn; var hann þá x vetra gamall. En er jarl hitti konung, þá tók hann vel við honum. En er jarl bar upp ørendi sín ok segir konungi allan málavǫxt, þann er var með þeim brœðrum, ok bað konung veita sér styrk til at halda ríki sínu, bauð þar fram í mót fullkomna vináttu sína. Konungr segir ok tók þar fyrst til máls, er Haraldr hinn hárfagri hafði eignazk óðul ǫll í Orkneyjum, V 23 er jarlar hǫfðu haft jafnan síðan lǫnd þau at léni, en aldrigi at eign — „en þat til jartegna, segir hann, at þá er Eiríkr blóðøx ok synir hans váru í Orkneyjum, váru jarlar þeim lýðskyldir; en er Óláfr Tryggvason, frændi minn, kom þar, þá gerðisk Sigurðr jarl, faðir þinn, hans maðr. Nú hefi ek tekit arf allan eptir Óláf konung; vil ek gera þér þann kost, at þú gerisk minn maðr, mun ek þá fá Hkr II 208 þér eyjarnar í lén; skolu vit þá freista, ef ek veiti þér minn styrk, hvárt betr skal at haldi koma, eða

---

2 þik bróðir] ydr frænde *F*. 3 í] a' *F*. 3—4 ríkit —búnu] riki *F*. 4 svá²] at svo bunu *F*. 5 hafa—at] *udel*. *F*. 6 Þorfinnr] hann *F*. 10 sinn] ok *tilf*. *F*. gamall] *udel*. *F*. 15 fullkomna—sína] fullkomliga sina vinattu *F*. 16 segir] svarar *F*; svarede hannem *O*. 18 hǫfðu—léni] hafva sidan haft i len *F*. 19 en²] ok er *F*. 21 váru] þa voru *F*. 22 kom þar] *udel*. *F*. 23 þinn] ydvarr *F*. 24 arf—konung] eftir hann allann arf, nu *F*. 26 eyjarnar] eyiar *F*.

Hkr. Þorfinni bróður þínum traust Skotakonungs. En ef þú vill eigi þenna kost, þá mun ek eptir leita þeim eignum ok óðulum, er várir frændr ok forellrar hafa átt vestr þannug“. Þessar rœður hugfesti jarl fyrir sér ok bar fyrir vini sína, leitaði ráðs við þá, hverju hann skyldi játa, hvárt hann skyldi at þessu sættask við Óláf konung ok gerask hans maðr — „en hitt er mér ósýnna, hverr minn hluti verðr at skilnaði várum, ef ek kveð nei við, þvíat konungr hefir bert gǫrt þat tilkall, er hann F II 179 hefir til Orkneyja; en við stórræði hans ok þat er vér erum hér komnir, þá mun honum lítit fyrir, at gera þat af várum kosti, sem honum sýnisk“. En þó at jarli þœtti á hvárutveggju annmarkar, þá tók hann þann kost at leggja alt á vald konungs, bæði sik ok ríki sitt. Tók þá Óláfr konungr af jarli vald ok forráð yfir ǫllum erfðalǫndum jarls; gerðisk jarl þá hans maðr ok batt þat svardǫgum.

K. 18. Sætt jarla ok Óláfs konungs.

Þorfinnr jarl spurði þat, at Brúsi bróðir hans var farinn austr á fund Óláfs konungs at sœkja traust af honum. En fyrir því, at Þorfinnr hafði verit fyrr á fund Óláfs konungs ok komit sér þar í vináttu, þá þóttisk hann þar eiga vel fyrir búit

3 frændr ok] *udel. O.* 4 þannug] þar *F.* 5 fyrir[1]] med *F.* sína] ok *tilf. F.* 9 hluti] hlutr *F.* 10–11 þat —Orkneyja] firir mer tilkall at hann þikizst æiga eyiarnar *F.* 11 er] at *F.* 13 honum sýnisk] hann vill *F.* 14 En] nú *Lex. Run.* annmarkar] andmarki *F; sýnir tilf. Lex. Run.* 15 hann] þó *tilf. Lex. Run.* vald konungs] *omv. F;* konungsins vald *Lex. Run.* 17 jarls] ok *F.* 18 hans] konungs *F.* 19 Sætt—konungs] Ferd iarla til Noregs *F; intet nyt kap. O.* 20 þat] *udel. F, Lex. Run.* 21 austr] *udel. Lex. Run.* 22 traust—honum] hans traust *Lex. Run.* 23 verit] farit *F.* 24 þar eiga] *omv. F.*

ok vissi, at þar mundu margir flutningamenn um hans mál, en þó vætti hann, at fleiri mundu vera, ef hann kvæmi sjálfr til; gerir Þorfinnr jarl þat (Hkr.) V 24 ráð, at hann bjósk sem skyndiligast ok fór austr Hkr. II. 209 til Nóregs ok ætlaði, at sem minztr skyldi verða misfari þeira Brúsa, ok ekki skyldi hans ørendi til loka komask, áðr en Þorfinnr hitti konung. En þat var annan veg en jarl hafði ætlat, því at þá er Þorfinnr jarl kom á fund Óláfs konungs, var lokit ok gǫrt alt um sáttmál konungs ok Brúsa jarls. Vissi ok eigi Þorfinnr jarl, at Brúsi hefði upp gefit sitt ríki, fyrr en hann var kominn til Óláfs konungs. Ok þegar er þeir hittusk, Þorfinnr jarl ok Óláfr konungr, þá hóf Óláfr konungr upp sama ákall til ríkis í Orkneyjum, sem hann hafði haft við Brúsa jarl, ok beiddi Þorfinn þess ens sama, at hann skyldi játa konungi þeim hluta landa, er hann átti áðr. Jarl svarar vel orðum konungs ok stilliliga, ok segir svá, at honum þótti miklu máli skipta um vingan konungs — „ok ef þér, herra, þykkizk þurfa liðveizlu mína í mót ǫðrum hǫfðingjum, þá hafið þér áðr fult til þess unnit, en mér er eigi hent at veita yðr handgǫngu, þvíat ek em áðr jarl Skotakonungs ok honum lýðskyldr“.

1—2 mundu—mál] munde margir fylgia hans male *F.* 2—3 en—til] *udel. F.* 4 bjósk] byrr ferd sina *F.* austr] *udel. F.* 6—7 hans—áðr en] eyrende hans til lykta komask, ok er *F.* 7—8 En—var] var þat *F.* 8 jarl] hann *F.* 9 Þorfinnr jarl] hann *F.* 10 gǫrt] greitt *F.* sáttmál] þeirra *tilf. F.* 11 jarls] *udel. F.* Vissi—jarl] Þorfinnr iall visse ok æigi *F.* 12 sitt ríki] *omv. F.* hann] Þorfinnr iall *F.* til] a fund *F.* 13 Ok—er] en þegar þeir *F.* 14 Óláfr²] *udel. F.* upp] hit *tilf. F.* 15 ákall] tilkall *F.* 16 jarl] *udel. F.* 19 ok stilliliga] *udel. F, O.* segir] sagde *F.* 19—20 miklu—skipta] mikit undir *F.* 20 konungs] hans *F.* 21 herra] sagde jall *tilf. F.* mína í] minnar *F.* 22 áðr] *udel. F.*

Hkr. En er konungr fann undandrátt í svǫrum jarls um þá málaleitan, er hann hafði áðr upp hafit, þá mælti konungr: „ef þú vill, jarl, ekki gerask minn maðr, þá er hinn kostr, at ek setja þann mann yfir Orkneyjar, er ek vil; en ek vil, at þú veitir þá svardaga, at kalla þá ekki til landa þeira ok láta þá í friði vera af þér, er ek set yfir lǫndin. En ef þú vill hvárngan þenna kost, þá mun svá þykkja þeim, er lǫndum ræðr, sem ófriðar myni af þér ván vera; má þér þá eigi undarligt þykkja, þótt dalr mœti hóli". Jarl svarar ok bað hann gefa sér frest at hugsa þetta mál. Konungr gerði svá, gaf jarli stund at ráða um þetta kør við menn sína. Þá beiddi hann þess, at konungr skyldi ljá honum fresta til annars sumars, ok fœri hann fyrst {Hkr. II 21 V 25} vestr um haf, þvíat heima var ráðuneyti hans, en hann var bernskumaðr fyrir aldrs sakir. Konungr F II 180 bað hann þá kjósa. Þorkell fóstri var þá með Óláfi konungi; hann sendi mann til Þorfinnz jarls leyniliga ok bað hann eigi þat fyrir ætlask, hvatki er honum var í hug, at skiljask svá at sinni við Óláf konung, at þeir væri eigi sáttir, svá sem hann

---

1 svǫrum] máli *Lex. Run.* 2 þá] þessa *F.* er—hafit] *udel. O.* 3 vill, jarl] *omv. F.* 4 hinn] sa annarr *F.* 6 þá] *udel. F.* 7 lǫndin] *udel. F.* 8 hvárngan] ongvann *F.* 9 þykkja—ræðr] sýnask *Lex. Run.* lǫndum ræðr] ek set yfir *F.* myni] sé *Lex. Run.;* þeim *tilf. F.* 10 vera] *udel. F, Lex. Run.* þér þá] þá ok *Lex. Run.* 11 þótt—mœti] at dalr komi moti *F.* hann] konung *F.* 13 stund] ok orlof *tilf. F.* kør] *udel. F.* menn] vini *F.* 15 fresta] frest *F.* fœri] fari *F.* 15—17 fyrst—bernskumaðr] heim þa fyst, er hæima radunæyti mitt allt, segir hann, en ek er bernskr madr *F.* 16 þvíat] sagði Þorfinnr jarl, sem satt var, at *Lex. Run.* var] mest *tilf. Lex. Run.* 16—17 en—var] jarl kvaðsk *Lex. Run.* 18 kjósa] annathvort *tilf. F.* 19 Óláfi] *udel. F.* 19—20 mann—leyniliga] menn leyniliga til ialls *F.* 20 hvatki] hvat er *F.* 21 at sinni] *udel. F.*

var þá kominn í hendr konungi. Af þvílíkum Hkr. minningum þóttisk jarl sjá, at einbeygðr myndi kostr at láta konung þá fyrir ráða; þótti hinn eigi kostligr, at eiga enga ván sjálfr til ættleifðar sinnar, en veita til þess svardaga, at þeir hefði í ró ríki þat, er þar váru ekki til bornir. En fyrir því, at honum þótti ósýnt um brotferð sína, þá kaus hann þat af, at ganga til handa konungi ok gerask hans maðr, svá sem Brúsi hafði gǫrt. Konungr fann þat, at Þorfinnr var miklu skapstœrri en Brúsi ok kunni verr pynding þessi; trúði hann Þorfinni verr en Brúsa; sá konungr þat, at Þorfinnr myndi þykkjask styrks eiga ván af Skotakonungi, þótt hann brygðisk í þessu sáttmáli; skilði konungr þat af vizku sinni, at Brúsi gekk tregliga at ǫllu sáttmáli, en mælti þat eina um, er hann ætlaði sér at halda; en þar er Þorfinnr var, þá er hann hafði ráðit, hvern hann vildi upp taka, þá gekk hann glatt at ǫllum skildaga ok dró um þat engan hlut, sem hann veitti hin fyrstu ákvæði; en þat grunaði konung, at jarl myndi gera eptir sumar sættir.

1 þá] *udel. F.* 1—2 Af—jarl] þottizst hann *F.* 2 sjá, at] skilja *Lex. Run.* myndi] var *F.* 3 þá fyrir] æinn ollu *F; udel. Lex. Run.* 3—4 hinn—kostligr] þeim sa þo æigi kiðrvisligr *F.* 5 en—svardaga] ok væita svardaga til þess *F.* 5—6 ró—ekki] fride þat riki er ecki voru *F.* 7 þótti ósýnt] syndizst ovist *F.* kaus] kiore *F.* 8 af] *udel. F.* 9 svá] *udel. F.* Brúsi] brodir hans *tilf. F.* 10 Þorfinnr] jarl *tilf. Lex. Run.* miklu] langt um *Lex. Run.* Brúsi] jarl *tilf. Lex. Run.* 10—11 ok—þessi] *udel. F.* 11 hann] þvi *tilf. F.* 12 en Brúsa] *udel. F.* Þorfinnr] hann *F.* 13 styrks eiga] *omv. F.* 15 at[1]] *udel. F.* tregliga] tregligar *F.* 16 er] at *F.* 17 þá er] gek hann gladr at ollu þegar *F.* 18 hvern] firir ser hvernn hlut *F.* vildi] skyllde *F.* 19 glatt] glaðr *Lex. Run.* 20 sem—ákvæði] er konungr bæiddi hit fysta kvelld *F; udel. O.* 21 jarl myndi] hann munde ætla at *F.*

Hkr.

K. 19. Brotferð Þorfinnz jarls.

Þá er Óláfr konungr hafði hugsat fyrir sér alt þetta mál, lét hann blása til fjǫlmennrar stefnu, lét Hkr. II þangat kalla jarla. Þá mælti konungr: „sáttmál vár Orkneyingajarla vil ek nú birta fyrir alþýðu. Þeir hafa nú játat mínu eiginorði yfir Orkneyjum ok Hjaltlandi ok gǫrzk báðir mínir menn ok bundit þat alt svardǫgum, ok vil ek nú gefa þeim þat í V 26 lén, Brúsa þriðjung landa, Þorfinni annan þriðjung. svá sem þeir hǫfðu fyrr átt; en þann þriðjung, er átti Einarr rangmuðr, þann læt ek fallit hafa í minn garð, fyrir þat er hann drap Eyvind úrarhorn, hirðmann minn ok félagsmann ok kæran vin; vil ek sjá fyrir þeim hluta landa þat, er mér sýnisk. Þat vil ek ok til skilja við ykkr jarla mína, at ek vil, at þit takið sættir af Þorkatli Ámundasyni fyrir aftǫku Einars, bróður ykkars; vil ek, at sá dómr sé undir mér, ef þit vilið því játat hafa“. En þat var sem annat, at jarlar játtu því ǫllu, er konungr mælti. Gekk þá Þorkell fram ok festi konungsdóm á þessu máli, ok sleit svá þessu þingi. Óláfr konungr dœmði bœtr fyrir Einar jarl, slíkar sem fyrir III lenda menn; en fyrir sakir skyldi

---

1 Brotferð—jarls] Konungr segir upp sættir *F; intet nyt kap. O.* 3 stefnu] ok *tilf. F.* 4 jarla] bada *tilf. F.* konungr] hann *F.* 5 vár] vort *F.* 7 Hjaltlandi] Hialltland *F.* báðir] *udel. F.* 7—8 ok—svardǫgum] *udel. O.* 8 alt] *udel. F.* þat[2]] *udel. F.* 9 landa] en *F.* þriðjung[2]] *udel. F.* 10 svá—átt] *udel. O.* hǫfðu] hafa *F.* átt] haft *F.* 11 rangmuðr] iall *F.* 11—12 fallit—er] falla undir mig firir þa sok at *F.* 13 ok[2]—vin] kærann *F.* 14 landa] landz *F.* 15 ykkr] brædr *tilf. F.* 15—16 at—vil] *udel. F.* 16 Ámundasyni] Onundarsyne *F.* 17 aftǫku] drap *F.* sá] *udel. F.* 18 játat hafa] iata *F.* 19 jarlar játtu] þeir iattudu *F.* 20 festi] a *tilf. F.* 21 á—máli] *udel. F.* 22 jarl, slíkar] *udel. F.* 23 III—menn] andre bønder Karle *O.*

niðr falla þriðjungr gjalda. Þorfinnr jarl bað þá Hkr. konung sér brautfararleyfis; en þegar er þat feksk, bjósk jarl sem skyndiligast. En er hann var albúinn, F II 181 var þat einn dag, er jarl drakk á skipi, at þar kom fyrir hann Þorkell Ámundason váveifliga ok lagði hǫfuð sitt í kné jarli ok bað hann þá gera af slíkt, er hann vildi. Jarl spurði, fyrir hví hann fœri svá — „vér erum áðr menn sáttir at konungsdómi, ok statt þú upp, Þorkell“. Hann gerði svá. Þorkell mælti: „sætt þeiri, er konungr gerði, mun ek hlíta um mál vár Brúsa, en þat er til þín kømr af, skaltu einn ráða; þótt konungr hafi mér skilit Hkr. II 212 eignir eða landzvist í Orkneyjum, þá kann ek skaplyndi þitt, at mér er ófœrt í Eyjar, nema ek fara í trúnaði yðrum, jarl; vil ek þat, segir hann, festa yðr, at koma aldri í Orkneyjar, hvat sem konungr mælir um þat“. Jarl þagnaði ok tók seint til máls, hann mælti: „viltu heldr, Þorkell, at ek dœma um okkur mál, heldr en hlíta konungsdómi, þá mun ek hafa þat uphaf at sætt okkarri, at þú skalt með mér fara í Orkneyjar ok vera með mér V 27 ok skiljask eigi við mik, nema mitt lof eða leyfi

1—2 þá—þegar] ser brottfararleyfis konung, en *F*. 3 jarl—skyndiligast] hann skyndiliga *F*. 4 var] þa vard *F*. 5 Þorkell Ámundason | váveifliga] *omv*. *F*. 6 hǫfuð sitt] hofudit *F*. jarli] honum *F*. 6—7 þá—af] af gera *F*. 7 fyrir] *udel*. *F*. 8 fœri svá] gerdi svo, þar sem *F*. menn] *udel*. *F*. 9 þú—Þorkell] upp *F*. 10 Þorkell] ok *F*. gerði] i milli vor *tilf*. *F*. 11 um mál] a mille *F*. er—þín] sem til ydvar *F*. 12 skaltu einn] skulu þer æinir *F*. 13 eignir] minar *tilf*. *F*. ek] svo *tilf*. *F*. 14 þitt] ydvart *F*. Eyjar] eyiarnar *F*. 15 yðrum, jarl] yckrum *F*. 15—16 segir hann | festa yðr] *omv*. *F*. 16 í Orkneyjar] til Orknneyia *F*. 17 mælir] mællti *F*. 18 hann] ok *F*. heldr] *udel*. *F*. 19 heldr] *udel*. *F*. hlíta] æigi *tilf*. *F*. 20 hafa þat | *omv*. *F*. 21 með mér | fara] *omv*. *F*. í Orkneyjar] til Orknneyia *F*. 22 lof eða] *udel*. *F*.

Hkr. sé til; vera skyldr at verja land mitt ok allra verka þeira, er ek vil gera láta, meðan vit erum báðir á lífi“. Þorkell segir: „þat skal á yðru valdi, jarl, sem alt annat, þat er ek má ráða“. Gekk þá 332 Þorkell til ok festi jarli[1] þat alt, sem hann kvað á. Jarl segir, at um fégjǫld myndi hann síðarr á kveða; en hann tók þá svardaga af Þorkatli, ok snørisk hann þá þegar til ferðar með jarli; fór jarl þá þegar á braut, er hann var búinn, ok sásk þeir Óláfr konungr aldrigi síðan. Brúsi jarl dvalðisk þá eptir ok bjósk i tómi meirr; en áðr hann fœri á braut, þá átti Óláfr konungr stefnu við hann ok mælti: „þat lízk mér, jarl, at ek mun hafa þik at trúnaðarmanni þar fyrir vestan hafit; ætla ek svá, at þú skalt hafa II hluti landa til forráða, þá sem þú hefir áðr haft, ok vil ek, at þú sér nú eigi minni maðr eða óríkari, er þú ert mér handgenginn, en áðr vartu. En ek vil festa þinn trúnað með því, at ek vil, at hér sé eptir Rǫgnvaldr, sonr þinn. Sé ek þá, ef þú hefir mitt traust ok II hluti landa, at þú mátt vel halda þínu at réttu fyrir

---

[1] *Med dette ord begynder det andet brudstykke af sagaen i 332, hvorfra den følgende tekst er tagen.*

---

1 skyldr] til *tilf. F.* 2 verka] hluta *F.* 2—3 erum —lifi] lifum badir *F.* 3 segir] svarar *F.* 4 jarl] herra *F.* þá] *udel. F.* 5 þat—sem] alt þat er *F.* 6 segir] sagde *F.* um—síðarr] hann munde sidarr um fiegiolld *F.* 7 ok] *udel. F.* 8 þá] *udel. F.* 9 þá—braut] þegar *F.* 10 Óláfr] *udel. F.* 11 þá] *udel. F.* i—meirr] mæir af tomi *F.* 11—12 hann—þá] iall for i brott *F.* 13 lízk—jarl] synizst mer *F.* hafa þik] *omv. F.* 14 trúnaðarmanni] um þetta mal *tilf. F.* svá] *udel. F.* 15 landa] landz *F.* 16 ok] *udel. F.* nú] *udel. F.* 17—18 er—vartu] en þu vart adr er þu ert mer handgeinginn *F.* 18 þinn trúnað] svo trunad þinn *F.* 19 at—vil] *udel. F.* eptir] med mer *tilf. F.* 21 þínu—réttu] þig *F.*

Þorfinni jarli". Brúsi tók þat með þǫkkum at 332 hafa II hluti landa. Dvalðisk Brúsi lítla hríð, áðr Hkr. II 213 hann fór í braut, ok kom um haustit vestr til Orkneyja. Rǫgnvaldr, son Brúsa, var eptir með Óláfi konungi; hann var allra manna fríðastr, hárit mikit ok gult sem silki, hann var snimma mikill ok sterkr, manna var hann gǫrviligastr bæði fyrir vits sakir ok svá kurteisi; hann var lengi við Óláfi konungi. Þessa getr Óttarr svarti í drápu þeiri, er hann orti um Óláf konung:

Gegn, eru þér at þegnum,
þjóðskjǫldunga góðra
haldið hœft[1] á veldi,
Hjaltlendingar kendir.
F II 182, V 28 Engi varð á jǫrðu
ógnbráðr, áðr þér náði,
austr[2], sá er eyjum vestan,
ynglingr, und sik þryngvi.

Þá er þeir brœðr kómu vestr til Orkneyja, Þorfinnr ok Brúsi, þá tók Brúsi tvá hluti landa til forráða, en Þorfinnr þriðjung; hann var jafnan á Katanesi ok á Skotlandi, en setti menn sína yfir eyjarnar; hafði Brúsi þá einn landvǫrn yfir eyjunum.

---

[1] *Saal. Hkr.;* hǫpt *332;* hæift *F.* [2] *Saal. F;* ǫztr *332.*

---

2 Brúsi] þá *tilf. F.* 4 sonr Brúsa] Brusason *F, Lex. Run.* 6 hann—snimma] *udel. Lex. Run.* 7 sterkr] ok *tilf. F, Lex. Run.* var hann] *udel. F, Lex. Run.* gǫrviligastr] vaskligastr *Lex. Run.* 7—8 fyrir—kurteisi] sakir vitru ok framburðar *Lex. Run.* 8 svá kurteisi] allrar atgervi *F.* við] med *F.* 9 Þessa] þess *F.* 11 eru] erut *F.* 14 Hialltlendingum kennir *F.* 15 engi] æigi *F.* 16 náði] nadut *F.* 18 und] undir *F.* 19 þeir] *udel. F.* kómu] foru *F.* 20 landa] landz *F.* 21 hann var] *omv. F.* 23 þá] *udel. F.* yfir] firir *F.*

332 En í þann tíma var mjǫk herskátt, þvíat Norðmenn ok Danir herjuðu mjǫk í vestrvíking ok kómu optliga við eyjarnar, er þeir fóru vestr eðr vestan, ok námu þar nesnám. Brúsi talði at því, er Þorfinnr hafði engar útgørðir fyrir Orkneyjum eða Hjaltlandi, en hafði skatta ok skyldir alt at sínum hluta. Þá bauð Þorfinnr honum þann kost, at Brúsi skyldi hafa þriðjung landa, en Þorfinnr tvá hluti ok hafa einn landvǫrn. En þótt eigi yrði Hkr. II 21 þetta skipti bráðfengis, þá fór þó þetta skipti fram, at Brúsi hafði þriðjung, en Þorfinnr tvá hlutina. Var þetta þá er Knútr hafði ríki í Nóregi, en Óláfr varð landflótti.

K. 20.

Þorfinnr jarl gerðisk hǫfðingi mikill; hann var F II 404

1 var] þar *tilf. F.* 2 mjǫk] þangat miog ok *F.* 3 optliga—eyjarnar] oft vit Orkneyiar, þa *F.* 4—5 er Þorfinnr] vit Þorfinn brodur sinn er hann *F.* 6 alt—sínum] af sina *F.* 8 landa] landz *F.* 9 landvǫrn] firir hond beggia þeirra *tilf. F.* 9—10 eigi—skipti] þetta skifti yrde æige *F.* 10 bráðfengis] bráðfengit *Lex. Run.* 10—13 fór—landflótti] er þo svo sagt, at þetta skifti hafvi fram farit þa er Knutr konungr hinn riki hafvi undir sig lagit, en Olafr konungr var or landi farinn. Þorfinnr iall Sigurdarson hefir verit gofgazstr iall i Orkneyium ok haft mest riki Orkneyinga ialla, hann atti mikit riki a Skotlande ok Irlande, hann æignnadizst Hiatland ok Orkneyiar ok Sudreyiar, svo segir Arnnorr iarllaskalld. Hringstride vard hlyda herr fra þussa skerium rett segig þiod hve þotti Þorfinni til Dyflinnar. Þorfinnr var hinn mesti hermadr, hann tok ialldom tvævetr ok red meirr en LX vetra ok vard sottdaudr a ofanverdum dǫgum Haralldz Sigurdarsonar, en Brusi andadizst a dogum Knutz hins rika litlu eftir fall Olafs konungs hins helga *F.* 11 Brúsi—hlutina] Þorfinnr jarl hafði II hlutu landa, en Brúsi jarl þriðjung *Lex. Run.* 15 Þorfinnr—gerðisk] *Begyndelsen af sagaens fjerde stykke i F:* Orkneyingha þattr. Olafr konungr Haralldzson fek ǫnga lydskylldu af Þorfinne ialli sidan er þeir skildu eftir satmal þeirra Brusa ialls allra saman, gerdizst Þorfinnr iall nu. hann var] *udel. F.*

manna mestr ok sterkastr, ljótr, svartr á hár, 332 skarpleitr ok nefmikill ok nǫkkut skolbrúnn. Hann var kapsmaðr mikill ok ágjarn, bæði til fjár ok metnaðar; hann var sigrsæll ok kœnn í orrostum ok góðr áræðis. Hann var þá v vetra gamall, er Melkolmr Skotakonungr, móðurfaðir hans, gaf honum jarlsnafn ok Katanes til yfirsóknar, sem fyrr er
V 29 ritat, en þá var hann[1] xiv vetra er hann hafði útgørðir fyrir landi sínu ok herjaði á ríki annarra hǫfðingja. Svá segir Arnórr jarlaskáld:

Hilmir rauð í hjálma
hreggi skelkvings[2] eggjar,
fór áðr xv væri
fetrjóðr hugins vetra.
Gǫrr lézk grund at verja
geðfrœkn[3] ok til sœkja
œri Einars hlýra
øngr mannr[4] und skýranni.

Þorfinnr jarl hafði styrk mikinn af Skotakonungi, frænda sínum; dró þat mjǫk fram ríki hans í Orkneyjum, er sá styrkr var svá nærr. Skotakonungr andaðisk þá er þeir brœðr váru sáttir, Brúsi ok Þorfinnr. Tók þá ríki yfir Skotlandi Karl Hundason; hann þóttisk ok eiga Katanes, sem hinir

---

[1] *Saal. F; mgl. 332.* [2] *Skrevet* skelkings *332;* skelkiungs *702;* skelkungs *762;* skilfings *F.* [3] *Saal. 702, F;* gunnfrǫkn *332.* [4] maðr *332;* mann *702, F.*

---

1 ok—ljótr] a voxt liotr yfvirsyndar *F.* 2 ok nefmikill] *udel. F.* skolbrúnn] ok hinn hermannligsti *tilf. F.* 4 hann var] *udel. F.* 6 Melkolmr] Melkolfr *F.* 7—8 sem—ritat] *udel. F.* 10 segir] sem kvað *702.* 14 fetrjóðr] fiǫtrjóðr *702.* 15 lézk] leizk *702.* 17 œri] errinn *F.* hlýra] hlýri *F.* 18 und] i *F.* 20 frænda sínum] *udel. F.* fram | ríki hans] *omv. F.* 21 var] honum *tilf. F.* 23 Brúsi—Þorfinnr] *udel. F.* yfir] i *F.* 24 ok] *udel. F.*

332 fyrri Skotakonungar. Vildi hann hafa skatta af því ríki, slíkt sem annars staðar, en Þorfinnr jarl þóttisk eigi hafa ofmikinn arf eptir móðurfǫður sinn, þótt hann hefði Katanes. Kallaði hann sér gefit hafa verit þat ríki, ok vildi hann ønga skatta gjalda af. Gerðisk nú af þessu fjándskapr mikill ok herjuðu hvárir ríki annarra. Karl konungr vildi setja þann hǫfðingja á Katanes, er hét Mumtan eða Muddan; sá var systrsonr hans; ok gaf honum jarlsnafn. Reið þá Muddan ofan á Katanes ok efldisk at liði í Suðrlandi. Gengu þá njósnir til Þorfinnz jarls; dró hann þá her saman um Katanes; kom þá ok útan af Orkneyjum Þorkell fóstri með mikit lið til mótz við jarl. Fór Þorfinnr þá til mótz F II 405
við Muddan ok hafði þá meira her; ok þegar er V 30
Skotar vissu þat, at þeir hǫfðu lið minna, vildu þeir eigi berjask ok riðu upp aptr á Skotland. Þorfinnr jarl fór þá eptir þeim ok lagði undir sik Suðrland ok Ros ok herjaði víða um Skotland. Snøri þaðan aptr á Katanes, en Þorkell út í Eyjar; leiðangrslið fór ok heim. Jarlinn sat á Katanesi í Dunghalsbœ ok hafði þar v langskip ok svá nǫkkut mart lið, at þau váru vel skipuð. Muddan kom á fund Karls konungs í Beruvík ok sagði honum

1 Skota-] *udel.* *F.* hann] þar *tilf.* *F.* 2 því—slíkt] *udel.* *F.* 4 Kallaði—sér] þotti honum ser ok fyrri *F.* 5 gefit hafa] *omv.* *F.* þat ríki] *udel.* *F.* hann] þvi *F.* 6 gjalda af] *omv.* *F.* 7 ríki annarra] a adra *F.* 8—9 hét —Muddan] Moddan het *F.* 8 Mumtan] Mutatan *O.* 9 sá] hann *F.* 10 þá Muddan] Moddan þa *F.* á Katanes] af Skotlande *F.* 13 ok] *udel.* *F.* útan af Orkneyjum | Þorkell fóstri] *omv.* *F.* 14 við] Þorfinn *tilf.* *F.* 14—15 Fór—þá] ok hôfdu þeir þa synu *F.* 16—17] þeir—berjask] Þorfinnr iall hafde mæira lid, þa vard þeim sæinna um arasina *F.* 17 upp—á] sidan upp i *F.* 18 fór—ok] *udel.* *F.* 21 ok] *udel.* *F.* Jarlinn] iall *F.* 22 Dunghalsbœ] Dungalsbæ *F.* þar] *udel.* *F.* 23 Muddan] Moddan *F.* 24 í Beruvík] *udel.* *F.*

sinar farar eigi sléttar. Karl konungr varð þá reiðr 332 mjǫk, er hann spurði, at land hans var herjat; gekk hann þá þegar á skip ok hafði XI langskip ok mikit lið; helt þá norðr fyrir Skotland. Hann sendi Muddan aptr til Kataness við mikit lið, ok reið hann it efra um Skotland; var svá stefnt, at hann skyldi þaðan at koma, ok skyldi Þorfinnr þá verða í klofanum. Nú er þat at segja frá Karli, at hann létti eigi fyrr en hann kom á Katanes; var þá ok skamt á milli þeira Þorfinnz. Tók þá Þorfinnr þat ráð, at stíga[1] á skip ok halda út á Pétlandzfjǫrð, ok ætlaði til Orkneyja; var þá svá skamt í milli þeira, at þeir Karl sá seglin Þorfinnz, er hann sigldi austr á fjǫrðinn, ok sigldu þeir þegar eptir þeim. Þeir Þorfinnr hǫfðu eigi sét þeira segl, ok austr stefndi hann með eyjunum ok ætlaði til Sandvíkr. Hann lagðisk austan undir Dýrnes, ok gerði þegar Þorkatli orð, at hann skyldi liði samna. Brúsi hafði hinn nyrzta hlut Eyja ok var hann þar. Þorfinnr lá undir Dýrnesi, sem áðr var ritat, ok hafði síð komit, en um morgininn er ljóst var orðit, finna þeir eigi fyrr en þeir Karl róa at þeim XI

[1] *Skrevet* stig.

1 eigi sléttar] oslettar *F.* þá] *udel. F.* 2 hann—herjat] heriat var a land hans *F.* 3 þá] *udel. F.* 4 lið] ok *tilf. F.* 5 Muddan] Moddan *F.* til] a *F.* við] med *F.* mikit lið] *omv. F.* 7 Þorfinnr] iall *tilf. F.* 8 þat] *udel. F.* Karli] konungi *tilf. F.* 10 var—ok] ok var *F.* Þorfinnz] Þorfinnr iall *F.* 10—11 þá Þorfinnr] *udel. F.* 11 ráð] siðan *tilf. F.* stíga] hann stæig *F.* halda] hellt *F.* 12 var þá] ok var *F.* 13 í] a *F.* 13—14 at—austr] ok er þeir sa segl Karl konungr, er þeir sigldu austan *F.* 14 þeir] *udel. F.* 15—16 hǫfðu—ætlaði] iall stefnndu austr med eyium ok ætludu *F.* 17 lagðisk] lagde *F.* ok] *udel. F.* 18 Þorkatli orð] *omv. F.* liði samna] *omv. F.* 19 Brúsi—þar] *udel. F.* 20 sem—ritat] *udel. F.* 21 orðit] *udel. F.* 22—s. 46[1] þeir[2]—skipum] Karl konungr rærr at þeim a XI skæidum *F.*

332 skipum; váru þá II kostir fyrir hǫndum; sá annarr at hlaupa á land ok leifa skipin óvinum sínum ok féit alt; hinn[1] annarr at leggja til mótz, ok láta V 31 þá auðnu ráða. Þorfinnr heitr þá á sína menn ok bað þá brjóta upp vápn sín, kvazk eigi vilja á flótta leggja; bað þá róa í móti vaskliga. Ok eptir þat tengja hvárirtveggju skip sín. Þorfinnr jarl eggjaði mjǫk lið sitt, bað þá vera ákafa ok gera harða hina fyrstu hríðina, kallaði Skota fár standask mundu. Þessi orrosta var bæði hǫrð ok lǫng; ok var þat lengi, er eigi mátti sjá, hvernig hníga myndi orrostan. Þessa[2] getr Arnórr í Þorfinnzdrápu:

Endr hykk[3] Karli kendu
kyndóm jǫfurr brynju,
land vara lofðungs kundar
laust, fyr Dýrnes austan.
Fimm snekkjum réð frammi
flugstyggr við hug dyggvan
rausnar maðr at ræsis
reiðr XI skeiðum.

---

[1] er *tilf.* *332.* [2] *Saal. ved rettelse;* þesar *332; Vigf. sætter punktum efter* myndi *og retter* orrostan *til* Orrostu, *hvad der muligvis er at foretrække.* [3] *Saal.* (hyck) *F;* hygg ek *332.*

---

2 ok[1]] en *F.* 3 alt] þat er á var *tilf. Lex. Run.* mótz] vid konung *tilf. F.* 4 þá[1]] *udel. F.* auðnu] auðit *Lex. Run.* Þorfinnr] iall *tilf. F.* 5 kvazk] kvezst *F.* 6—7 í—tengja] at rǫskliga tæingia þa *F.* 7—8 eggjaði—sitt] eggiar lid sitt miog ok *F.* 9 hríðina, kallaði] hrid kallar *F.* fár] fa *F.* 10—12 ok[2]—orrostan] *udel. F.* 12 Þessa getr] svo segir *F.* Arnórr] iallaskalld *tilf. F, 702.* 12—13 í Þorfinnzdrápu] *udel. F.* 15 kyndóm jǫfurr] kyndum lofut *F.* 16 kundar] kindar *F.* 18 réð] hellt *F.* 19 við—dyggvan] af hug dyggum *F.*

At lǫgðu skip skatnar 332
skilit, fell herr á þiljur;
svámu járn í ámu
óðhǫrð Skota blóði.
Stall drapa, strengir gullu,
stál beit, en rann sveiti,
broddr fló, bifðusk oddar
bjartir, þengils hjarta.

Þorfinnr jarl eggjaði nú ákafliga sína menn; lagði hann þá skip sitt at skipi Karls ok var þar allhǫrð orrosta. Heldusk þeir þá Skotarnir lítt fyrir framan siglu á konungsskipinu; ok þá hleypr
F II 406 Þorfinnr jarl ór lyptingunni ok fram í skipit ok barðisk alldjarfliga. Ok þá er hann sá, at þyntisk
V 32 á skipunum Karls, eggjaði hann sína menn til upgǫngu; ok er þat sá Karl konungr, bað hann hǫggva tengslin ok halda frá. Þá kómu þeir Þorfinnr á stafnljám á konungsskipit; bað Þorfinnr þá upp bera merki sitt, ok fylgði hann þar sjálfr ok mikil sveit manna með honum. Þá hljóp Karl af skipi sínu með þá menn, er upp stóðu, en mestr hluti var fallinn á því skipi; Karl hljóp á annat skip ok bað þá taka til ára, ok lǫgðusk Skotar þá á flótta, en Þorfinnr elti þá. Svá segir Arnórr:

---

3 svámu] svomu *F*. ámu] aumu *F*. 4 óðhǫrð] od bord *F*. Skota] Skotta *762*. 5 drapa] drepa *F*. 9 eggjaði] eggiar *F*. 9—10 sína—var] lid sitt ok vard *F*. 11 orrosta] hrid *F*. þá] *udel. F*. Skotarnir lítt] *omv. F*. 12 ok] *udel. F*. 13 jarl] aftan *tilf. F*. í] a *F*. 14 alldjarfliga] allhraustliga *F*. þá] *udel. F*. 15 á—Karls] skipanin konungs *F*. hann] Þorfinnr iall *F*. 16 konungr] þa *tilf. F*. 17 halda frá] leggia burt (*skr. to gange*) ollum skipaher sinum abraaliga, taka til ara sinna ok leggia fra *F*. kómu] koma *F*. 18 á[1]] iall *F*. Þorfinnr] iall *tilf. F*. 19 hann —ok] *udel. F*. 20 Karl] konungr *tilf. F*. 22 Karl] konungr *tilf. F*. 23 lǫgðusk Skotar þá] logdu þa Skotar *F*.

332 Þrima var þvígit skemri,
þat var skjótt, með[1] spjótum;
mætr við minna neyti
minn dróttinn rak flótta.
Gall[2], áðr, grams menn, fellu[3],
gunnmár of[4] her sárum,
hann vá sigr fyr sunnan
Sandvík, ruðu branda.

Karl helt undan suðr til Breiðafjarðar, ok gekk þar á land ok safnaði liði af nýju. Þorfinnr veik aptr eptir bardagann; kom þá Þorkell fóstri til mótz við hann, ok hǫfðu þeir þá lið mikit. Sigldu þeir þá suðr til Breiðafjarðar eptir þeim Karli; ok þegar er þeir kómu við Skotland, tóku þeir at herja. Þá var þeim sagt, at Muddan var á Katanesi, norðr, í Þórsá, ok hafði þar her mikinn; hann hafði ok sent til Írlandz eptir liði, þvíat hann átti þar frændr marga ok vini, ok beið hann þar þess liðs. Þá gerðu þeir Þorfinnr þat ráð, at Þorkell fóstri fór norðr með Katanesi við suman herinn, en Þorfinnr lá eptir við Skotland ok herjaði þar. Þorkell fór leyniliga, var honum ok alt landzfólk

[1] *Saal. F;* at *332.* [2] *Saal. F;* gol *332.* [3] *Saal. F;* foli *332.* [4] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B I s. 317);* um *332;* und *F.*

1 Þrima] þruma *F.* þvígit] þeyge *F.* 9 Karl] *Her har F et nyt kap.:* Þorkell fostri drap Moddan. Karl konungr. 9—10 gekk—safnaði] safnnar þa *F.* 10 Þorfinnr] iall *tilf. F.* 12 hǫfðu—mikit] hafðe mikit lid *F.* 13 Karli] konungi *tilf. F.* 15 Muddan var] Moddan iall var nordr *F.* 16 norðr] *udel. F.* her mikinn] mikit lid *F.* 17—18 hann —marga] þar atti hann marga frændr *F.* 18 þar] *udel. F.* 19 gerðu—Þorfinnr] gera þeir *F.* 20 með—við] til Kataness med *F.* 21 Þorfinnr] iall *tilf. F.* 22 var—ok] þviat honum var *F.*

trygt ok trútt á Katanesi; gekk engi njósn fyrir 332
V 33 honum, áðr hann kom í Þórsá á náttarþeli, ok tók hús á þeim Muddan ok báru eld at. Muddan svaf í lopti einu; ok í því er hann hljóp út ok ofan fyrir loptsvalirnar, hjó Þorkell eptir honum, ok kom á hálsinn ok tók af hǫfuðit. Eptir þat gáfusk menn upp, en sumir kómusk á braut af hlaupi; þar var mart manna drepit, en þat var allr fjǫlði, er grið váru gefin. Dvalðisk Þorkell þar skamma hríð, áðr hann fór aptr til Breiðafjarðar; hafði hann þá her allan með sér, þann er feksk á Katanesi ok um Suðrland ok um Ros. Mœtti hann þá Þorfinni jarli suðr við Mærhœfi ok sagði honum slíkt, sem í hafði gǫrzk hans ferðum; þakkaði jarl honum vel sitt starf. Lágu þeir þá þar báðir um
F II 407 hríð ok herjuðu. Nú er at segja frá Karli konungi, at hann fór upp á Skotland eptir orrostu þeira Þorfinnz jarls ok efldisk þá at liði af nýju; hann dró her alt sunnan af Skotlandi, bæði hit eystra ok hit vestra, ok alt sunnan af Sátíri; þá kom ok til mótz við hann herr sá af Írlandi, er Moddan hafði eptir sent. Stefndi her þeim ǫllum til mótz við Þorfinn jarl, ok varð fundr þeira á Torfnesi fyrir sunnan Breiðafjǫrð. Þar varð orrosta mikil, ok hǫfðu Skotar her miklu meira. Þorfinnr jarl

1 trygt] traust *F*. 2 áðr] þar til er *F*. í] á *F*. 3 þeim Muddan] Moddani ialli *F*. eld at] *omv*. *F*. Muddan²] Moddan *F*. 4 einu] hann hliop ut *tilf*. *F*. út ok] *udel*. *F*. 5 Þorkell] sverde *tilf*. *F*. 7 á—hlaupi] á hlaupi undan *F*. 8—9 þat—gefin] gefit grid sumum *F*. 10 aptr] *udel*. *F*. 12 um²] *udel*. *F*. 13 suðr við] a *F*. 14 sem—þakkaði] er gerst hafde i hans læikum, þackar Þorfinnr *F*. 15 þá—báðir] badir þar *F*. 16 ok herjuðu] *udel*. *F*, *som her begynder et nyt kap. med overskr.*: Fra Orkneyinghum. 18 þá] *udel*. *F*. af] at *F*. 19 alt] saman *F*. bæði] *udel*. *F*. 19—20 eystra . . . vestra] *omv*. *F*. 21 Moddan] iall *tilf*. *F*. 22 sent] sende hann þa vida til hofdingia eftir lide ok *tilf*. *F*. 24 Breiðafjǫrð] Bæfiord *F*. mikil] hord *F*.

332 var í ǫndverðri sinni fylking, hann hafði hjálm á hǫfði gullroðinn ok gyrðr sverði, spjót mikit í hendi, ok vá hann við því tveim hǫndum. Svá er frá sagt, at hann var fremstr allra sinna manna. Hann gekk þar at i fyrstu, sem fyrir var fylking þeira Íranna; var hann svá ákafr með sína sveit, at þeir hrukku þegar fyrir ok fengu aldri síðan viðréttu. Lét Karl þá bera fram sitt merki til mótz við Þorfinn; var þar þá harðr bardagi ok lauk með því, at Karl lagðisk á flótta, en sumir V 34
menn segja, at hann hafi fallit. En Arnórr segir svá:

Ulfs tuggu rauð eggjar,
eitt þar er Torfnes heitir,
ungr olli því[1] þengill,
þat var mánadag, fránar.
Sungu þar, til þinga,
þunn, fyr Ekkjal sunnan,
sverð, er siklingr barðisk
snarr við Skotlandz harra.

Hátt bar Hjalta dróttinn
hjálm at geira jálmi,
ógnstœrir rauð Írum
[odd, í[2] ferðar broddi.

---

[1] *Saal. F, 702;* þi *332.* [2] *Fra* [*saal. F, 702;* oddi *332.*

---

1 sinni fylking] *omv. F.* 1—2 hjálm á hǫfði | gullroðinn] *omv. F.* 2 mikit] *udel. F.* 3 vá—tveim] hio ok lagde badum *F.* 4 var] væri *F.* 5 í fyrstu] *udel. F.* 6 ákafr] i fystu *tilf. F.* 7 aldri síðan] *omv. F.* 8 Karl] konungr *tilf. F.* sitt merki] *omv. F.* 9 Þorfinn] iall *tilf. F.* þar] *udel. F.* bardagi] um hrid *tilf. F.* 10 lagðisk] konungr lagde *F.* 11 menn] *udel. F.* at—svá] hann fallt hafa, svo segir Arnnor iallaskalld *F.* En—svá] þar um kvað Arnórr svá *702.* 12 tuggu rauð] tugga rę̨ð *702.* 21 jálmi] salmi *F.*

Minn dróttinn naut máttar 332
mildr und brezkum skildi,
hendi Hlǫðvis frændi
hermenn, ok tók brenna.

Þorfinnr jarl rak flóttann langt upp á Skotland, ok eptir þat fór hann víða um landit ok lagði undir sik. Hann fór þá alt suðr á Fífi ok lagði undir sik landit; gengu menn þá undir hann hvar sem hann fór; ok þá er hann dvalðisk á Fífi, sendi hann frá sér Þorkel fóstra með sumt liðit. Ok þá er Skotar vissu þat, at jarlinn hafði gǫrt frá sér suman herinn, fóru þeir sǫmu at honum, er áðr hǫfðu undir hann gengit. Ok þegar er jarl varð varr við svik þeira, heimti hann saman lið sitt ok fór í móti þeim; varð Skotum þá seinna um árásina, er þeir vissu, at jarl var[1] við buin. Þorfinnr 325b iarl reð þegar til bardaga, er hann møtti Skóttum[2], en þeir þorðu þa ecki at veria sik oc slóguz þegar a flótta, oc flyðu viðs vegar a merkr oc a skoga. Oc þa er iarl hafðe rekit flottan, heimti hann saman lið sitt oc segir, at þa villdi hann lata brenna

[1] *Med dette ord begynder 325 b, hvorfra den følgende tekst er tagen.* [2] *ɔ:* Skotum; *325 b anvender ofte* ó *for at betegne* o *og* ó, *samt* tt *istedenfor* t.

1 naut] hlaut *F.* 3 Hlǫðvis] Hlodvers *F, 702.* 4 hermenn] hermann *F.* ok] en *F.* ok—brenna] en tóksk senna *702.* 5 langt] allt *F.* 6 ok[1]—landit] *udel. F.* 7 sik] landit hvar er *tilf. F.* þá] ok *F.* 7—10 ok lagði—fóstra] en sende Þorkel fostra fra ser *F.* 10 Ok] en *F.* 11—12 þat—herinn] at iall hafde fra ser sent sumt lidit *F.* 12 sǫmu] þa *F.* 13 er] Þorfinnr *F.* 14 heimti] hendir *F.* lið sitt] menn sina *F.* 15 í] a *F.* þá] þegar *F.* 16 at—var] iall vera *F.* 18 þorðu] nentu *332, F.* þa] *udel. F.* oc] *udel. 332, F.* 19 oc—vegar] *udel. F.* viðs vegar] *udel. 332.* a[2]] *udel. 332, F.* 20 iarl] Þorfinnr *332;* Þorfinnr iall *F.* 21 lið sitt] menn sina *332.* segir] sagde *F.* villdi] vill *332.* 21—s. 52[1] lata—allt] brenna lata allt herat *F.*

325b herað þat allt, er þa varo þeir i staddir, oc giallda sva Skottum fiandskap oc svikræði. Foru þa iarlsmenn um þorp oc bygðer oc brendo hvervetna, sva at ecki kott stóð eptir; drapu karlmenn alla, þa er þeir fundo, en konur oc gamalmenni droguz a merkr oc skóga. Mart fólk hófðu þeir hertekit, oc ferðu i {V 35 / F II 408} bónd oc raku fyrir ser. Sva segir Arnorr iarlaskalld:

Tynduz ból, þa er brendo,
bráskat[1] þat dægr haski,
stauck i ræyr en róknu
rauðr[2] elldr. Skota velldi.
Morðkennir gallt maunnom
mæin; a sumri eino
fengo þeir við þeingil
þrim sinnum hlut minna.

Eptir þetta for Þorfinnr iarl norðr eptir Skotlandi til skipa sinna, oc lagði undir sik landit hvar sem hann for. Ferr hann þa norðr a Katanes oc satt þar um vetrin. En hvert sumar þaþan af hafði hann leiðangr uti oc heriaði um Vestrlónd,

[1] *Saal. 332, 702;* brazst ath *F;* braðskat *325 b.*
[2] *Saal. 332, F, 702;* rauð *325 b.*

1 herað þat] *omv. 332.* 1—2 er—svikræði] þviat hann villdi geallda Skotum svo svikin *F.* 2—3 þa iarlsmenn] *omv. F.* 3 bygðer] um bœi *332;* bæi *F.* hvervetna, sva] *omv. 332;* hvetvetnna svo *F.* 4 kott stóð] *omv. F.* karlmenn alla] þeir ok karlmenn *332;* menuina *F.* 5 droguz] drósk *332.* 6 skóga] með væl (vælon *F*) ok veinan *tilf. 332, F.* 6—7 Mart—ser] keyrdu sumt firir ser ok hertoku *F.* 6 hófðu] gerðu *332.* þeir] ok *tilf. 332.* 7 raku] svá *tilf. 332.* iarlaskalld] *udel. 332.* 8 þa] þar *702.* brendo] brendi *332, F, 702.* 10 ræyr—róknu] reyk enn rokna *702.* 14 við] um *F.* 15 þrim] þremr *F.* 16—17 Skotlandi] Iotlande *F.* 17 sik landit] land *F.* 18 Ferr] fór *332, F.* 19 af] i frá *332;* fra *F.* 20—s. 53[1] Vestrlǫnd—vetrom] sumrum med lide sinu óllu *F.*

oc satt optatz um kyrt a vetrom. Þorfinnr iarl 325b gerðe þat framaverk i Orkneyiom, at hann veitti allri hirð sinne oc maurgum auðrum rikismaunnum allan vetr i gegnum, beðe matt oc mungat, sva at menn þyrftu eigi i skytning at ganga[1], sva sem konungum eðr iǒrlum er titt i auðrum londum at veita hirð sinne um iol. Sva segir Arnorr iarlaskalld:

Orms felle drakc allan,
alkostigr, fen[2] hrosta,
V 36 rausn drygðe þa ræsir,
Raugnvallz niðr i gǒgnum.

I þenna tima andaðiz Brusi iarl oc tǒk þa Þorfinnr iarl undir sik allar Orkneyiar.

K. 21[3].

Þat er at segia fra Raugnvalldi Brusasyni, at hann var i orrosto a Stiklorstauðum, þa er hin helgi Olafr konungr fell; komz Raugnvalldr a braut með auðrom flótamaunnum. Hann flutti or orrostu Haralld Sigurðarson, broður Olafs konungs, ok var Haralldr sarr miok. Raugnvalldr kom honum til

---

[1] *Skrevet* gana. [2] *Saal. 332;* fan *325b.* [3] ***Ingen overskr., men en aaben plads for en saadan 325b; intet nyt kap. 332, F.***

---

1 oc] en *332.* Þorfinnr] ***med dette ord begynder F et nyt kap. med overskr.:*** Af framaverkum Þorfinz iarls. 3 rikismaunnum] rikum mǫnnum *332, F.* 4 vetr—gegnum] vetrinn gǫgnum *332.* 5 menn—eigi] engi maðr þurfti *332, F.* 6 konungum—londum] ollum hofdingium er tiitt i odrum londum, konungum ok iorlum *F.* 7 hirð—iol] um jól hirð sinni ok gestum *332, F.* iarlaskalld *udel. 332.* 7—11 Sva —gǒgnum] *udel. F.* 10 drygðe] dugði *332.* ræsir] ræsis *332.* 12—13 þa | Þorfinnr iarl] *omv. F.* 13 iarl] *udel. 332.* Orkneyiar] eyiar *F.* 15 Þat] en þat *332, F.* at segia] sagt *F.* 16 Stiklorstauðum] Stiklastǫðum *332, F.* 16—17 hinn helgi] *udel. F.* 17 a braut] i brott *F.* 19 ok] *udel. 332, F.* 20 Raugnvalldr kom] *omv. F.*

325b lekningar með einum litlum buanda, en Raugnvalldr for þa austr um Kiol til Iamtalanz, ok þaþan til Sviðioðar a fund Ǫnundar konungs. Haralldr var með buandanum þar til er hann var greddr; fær buandi þa son sinn til fylgðar við hann, oc foru þeir þa austr til Iamtalanz oc þaðan til Sviþioðar, oc foru miok huldu hǫfði[1]. Haralldr kvað þetta, er þeir riðu um kiorr nockur:

Nu læt ek skog af skogi
skreiðaz litils heiðar;
hværr veit nema ek verða
viða frægr of siðer.

Haralldr kom i Sviþioþ[2] til fundar við Raugnvalld Brusason; foru þeir þaþan baðer austr i Garðariki ok mikit lið annat, þat er verit hafðe i ferð með Olafi konunge. Þeir lettu eigi fyrr en þeir komu austr i Holmgarða a fund Iarizleifs konungs; tók konungr viþ þeim forkunnar vel fyrir saker hins helga Olafs konungs. Gerðuz þeir þa landvarnarmenn fyrir Garðariki allir saman oc Eilifr iarl, són Raugnvallz iarls Ulfssonar. Raugnvalldr Brusason var eptir i F II 409
Garðariki þa er Haralldr konungr Sigurþarson for

[1] *Saal. 332, F;* hófðu *325 b.* [2] *Skrevet* Sviðsioþ.

1 með—litlum] at eins litils *332, F.* 2 þa] *udel. F.* um] *udel. 332.* 4 fær] fekk *332, F.* 5 buandi] honum *tilf. F.* hann] Harald *332.* 5—6 foru þeir] for hann *F.* 6 þaðan] *udel. F.* 7 oc—miok] *udel. F.* þetta] þa *332.* 7—8 Haralldr—nockur] ok þa er þeir skildu i kiorr æinum, þa qvad Haralldr visu þessa *F.* 9 læt] verd *F.* 12 of] um *332, F.* 13 Sviþioþ] ok for *tilf. F.* 14 Brusason] iall *F.* þaþan] *udel. F.* 15 i ferð] *udel. 332, F.* 17 Holmgarða] Hólmgarð *332, F.* konungr] hann *332. F.* 18 viþ—vel] vel við þeim *332.* 19 landvarnarmenn] landvarnamenn *332*; hans *tilf. F.* 20 saman] samt *332.* Eilifr] Erlingr *F.* 21 Ulfssonar] *udel. F.* Raugnvalldr] *med dette ord begynder F og O et nyt kap. med overskr.:* Magnus Olafsson til konungs tekinn i Noregi, Om Rognvald Bruse Søn. 22 konungr] *udel. 332, F.*

V 37 ut i Miklagarð; hafði Raugnvalldr þa landvörn 325b nöckura stund a sumrum, en var i Hölmgarði a vetrum. Iarizleifr konungr virði hann mikils, oc þar eptir öll alþyða. Raugnvalldr var, sem aðr er ritað, hverium manne meiri oc sterkari, mana var hann friðastr synum, atgerfimaðr var hann sva mikill, at eigi fekz hans iafninge. Sva segir Arnorr iarlaskalld, at Raugnvalldr átti i Hölmgarþi x folkorrostur.

Deildiz af [svá at[1] aldri[2]
æl grafninga[3] þælar
gunnar Njǫrðr[4] i Gaurðum
gunnbraðr tiu haði.

Þa er þeir Einarr þambaskelmir ok Kalfr Arnason söttu Magnus Olafssön austr i Garðarike, var Raugnvalldr fyrir þeim i Aldegioborg. Var þa við sialft, at hann myndi ganga at Kalfi, aþr Einarr gerþi hann viþ varan, hvernog af stöðz um ferð þeira. Lett Einarr segia Raugnvalldi, at Kalfr iþraðiz gløps sins, þess er hann hafðe fellt hin helga Olaf konung

[1] *Fra* [*saal. 332, F, 702;* sem *325 b.* [2] *Saal. F;* aldir *702;* alldin *325 b, 332.* [3] *Saal. F, 702;* gramninga *332;* grafningia *325 b.* [4] *Saal. 332, F;* vorðr *325 b, 702.*

1 ut—Miklagarð] i Myklagardz riki *F.* 2 nöckura —a] um *332, F.* a[2]] um *332, F.* 3 Iarizleifr] *udel. F.* 4 var—ritað] iall var *F.* er] var *332.* 5 manna —hann] ok manna *F.* hann] ok *tilf. 332.* 6 synum] sjónum *332.* var—mikill] mikill svá *332, F.* 7 fekz] fanzk *332, F.* 8 átti] ætti *332.* Hölmgarþi] Garðaríki *332, 702;* Gaurdum *F.* folk-] *udel. F.* 11 þælar] hvela *702.* 13 gunnbraðr] gim̄bradr *702.* 14 Þa—þeir] *udel. F.* þambaskelmir] þambask *332;* Thambuskelmir *O;* þambarskelfir *F.* 16 sialft] buit *tilf. F.* 17 Einarr] en hann *F.* 18 viþ varan] *omv. 332, F.* hvernog—stöðz] hversu af stod *F.* ferð] ferðir *332, F.* 19 Lett—Raugnvalldi] segir Æinarr *F.* 20 sins] *udel. 332, F.*

325b fra landi, oc vill þat bøta a Magnusi syni hans. Segir, at Kalfr vill þa hefia Magnus til rikis i Noregi oc efla hann i moti Knytlingum. Oc eptir þat sefaz Raugnvalldr. Beiðer þa Einarr, at Raugnvalldr skyli raðaz til ferðar með þeim upp til Hólmgarþz oc flyttia þeira mal við Iarizleif konung; oc þvi iatar Raugnvalldr. Eptir þat leiga[1] þeir sér eyki i Aldeyioborg, oc aka upp til Hólmgarðz oc finna Iarizleif konung; flyttia þa fram erendi sin oc segia, at þa er þeim sva leitt vorðit riki Knyttlinga, oc mest Alfivo, at þess geingr ecki yfir V 38 þa, at þeir vili þeim leingr þiona. Beiða þa þess, at Iarizleifr konungr skyli fa þeim Magnus, son Olafs konungs, til hófðingia. Flyttr þa Raugnvalldr þetta mal með þeim oc Ingigerðr drottning oc margir aþrir. Konungr var þess trauðr at fa Magnus i hendr þeim Norþmaunnum, sva sem þeir hófðu buit viþ hin helga Olaf konung, fauður hans. En þat tokz þo með þvi, at XI menn, þeir er gaufgastir varo, svorðu Iarizleife konunge þess eiða, at

[1] *Saal. 332;* leggia *325 b.*

1 oc] *udel. F.* þat] hann þat nú *332, F.* Magnusi] *udel. 332.* 2 Segir] hann Rognvalldi *tilf. F.* at—þa] Kálf þá vilja *332.* þa] *udel. F.* 2—3 i Noregi] *udel. F.* 3 i moti] moti *332,* Knytlingum] vikingum Knytlinga *F.* 4 Einarr] þess *tilf. 332;* þambarskelfir þess *tilf. F.* 4—5 Raugnvalldr] hann *332.* 5 skyli] skuli *F.* 5—8 til[2]—Hólmgarðz] i Holmgard *F.* 9 finna] þar *tilf. 332, F.* flyttia þa] ok flytia *F.* 10 þa—þeim] þeim er *332;* þeim var *F.* 11 geingr] geck *F.* 12 Beiða] bidia *F.* 13 konungr skyli] skuli *F.* 13—14 son—konungs] Óláfsson *332, F.* 14 þa Raugnvalldr] *omv. F.* 16 aþrir] hǫfðingjar *tilf. 332;* gofgir menn *tilf. F.* Konungr] Iarizleifr konungr *F.* þess] *udel. 332.* 17 þeim] *udel. 332, F.* 18 hin—konung] *udel. F.* 19 með þvi] *udel. F.* XI] XII *332, F.* 19—20 menn—varo] menn enir gǫfgustu *332;* hinir gofguzstu menn *F.* 20—s. 57[1] svorðu—oc] soru æida, at þetta var allt *F.*

þetta være allt trygt oc trutt. En Iarizleifr kon- 325b ungr gaf up Raugnvalldi eiþin fyrir trunaðar saker; var hann ætlaðr til hin xii. Kalfr svarði þann eið Magnusi, at hann skyllde honum fylgia innan lanz oc utan lanz oc gera þa luti alla, er Magnuse þótte þa sitt riki meira oc frialsara. Eptir þat tóku Norðmenn Magnus til konungs oc gerðuz honum handgeingnir[1]. Þeir Kalfr dvaulþuz i Hólmgarðe þar til er leið iol. Foro þá[2] ofan til Aldeigioborgar oc ófluþu ser þar skipa; foro þegar austan er isa leyste um varit. Rætz þa Raugnvalldr Brusason til ferðar með Magnuse konunge; foro þeir þa fyrst til Sviþioðar, sem segir i saugo Magnus konungs, oc þaðan til Iamtalandz, oc sva austan um Kiol til Veradals. En þegar er Magnus konungr kom i Þrandheim, geck allt fólk undir hann; for hann út F II 410 til Niðaróss oc var til konungs tekin a Eyraþinge yfir allt land. Eptir þat varo skipti þeira Sveins konungs sem segir i æfe Noregskonunga. Þa er

[1] *Skrevet* handgeignir. [2] *Saal. 332, F;* þeir *325 b.*

1 være] var *332.* En] ok *332.* 1—2 En—Raugnvalldi] Rognvalldi ialli gaf Iarisleifr konungr upp *F.* 2 up Raugnvalldi] *omv. 332.* 3 var—xii.] *udel. 332, F.* svarði] sor *F.* 4 Magnusi] konungi *tilf. F.* 4—5 skyllde—utan lanz] skal fylgia honum utan landz ok innan *F.* innan lanz .... utan lanz] *omv. 332.* 6 oc] eðr *332, F.* frialsara] en adr *tilf. F.* 8 Þeir Kalfr | dvaulþuz] *omv. 332;* dvolduzst þeir Æinarr *F.* 11 Rætz] réðsk *332, F.* þa] *udel. F.* 12 með Magnuse] við *332.* þeir þa] þeir *332; udel. F.* 13 sem—konungs] *udel. F.* 14 Kiol] kiols *332 (skriveren har først skrevet* til kiols um, *derefter rettet* til *til* um *og overstreget* um, *men glemt at rette* kiols). 15 En] ok *332, F.* er] at *F.* konungr] *udel. 332.* 16 út] þá *332;* þa ut *F.* 17 var] þar *tilf. 332;* þa *tilf. F.* Eyraþinge] Eyrarþinge *F.* 18 þat] þetta *F.* varo] fóru *332.* 18—19 Sveins—Noregskonunga] Magnus konungs ok Sveins konungs *F. Derefter begynder i F et nyt kap. med overskr.:* Rognvalldr beiddi Magnus at fara til Eyia.

325 b Raugnvalldr Brusason kom i Noreg, spurðe hann andlat fauður sins, oc at Þorfinnr iarl hafðe tekit undir sik eyiarnar allar. Fystiz Raugnvalldr þa at fara til óðala sinna, oc beidiz. at konungr veitte honum orlof til þess. Magnus konungr sa, at þetta V 39 var nauðsyn, oc stóð hann vel undir þetta 'mal með honum. Gaf þa Magnus konungr Raugnvalldi iarldom oc III langskip oc óll vel skipuð; feck hann oc honum þann þriðiung Eyia, er Olafr konungr hafðe attan, oc hann hafðe feingit Brusa iarli, fauður hans. Hét þa Magnus konungr Raugnvalldi iarli fullkominne sinne vinattu oc kvað honum skylldu heimilan[1] sinn styrk, nærr sem hann þyrfti; skilðuz þeir með kerleikum.

K. 22. Frá ferð Rǫgnvaldz[2].

Raugnvalldr iarl Brusason sigldi vestr til Orkn-

[1] *Skrevet* heiminlan. [2] *Overskr. fra F; ingen overskr. 325 b, 332.*

1 Raugnvalldr] iall *tilf. F.* Noreg] þa *tilf. F.* 2 andlat] Brúsa jarls *tilf. 332;* Brusa *tilf. F.* oc] hann frétti ok þat *332;* hann fretti þa *F.* 3 eyiarnar allar] allar Orkneyjar *332;* allar Eyiar *F.* Raugnvalldr þa] *omv. 332;* þa Rognvalldr iall *F.* 4 beidiz] beiðisk *332;* bat *F.* at] Magnús *tilf. 332, F.* veitte] skyli veita *332;* skyllde gefa *F.* 5 þess] þessarrar ferdar *F.* þetta] þat *F.* 6 nauðsyn] Rǫgnvaldz *tilf. 332, F.* stóð] tok *F.* hann] *udel. 332, F.* 6—7 með honum] *udel. F.* 7 þa | Magnus konungr] *omv. F.* 7—8 iarldom] jarlsnafn *332, F.* 8 óll] *udel. F.* 8—9 hann—honum] honum þá í lén *332, F.* 9 Eyia] *udel. 332.* er] sem *F.* 9—10 Olafr—attan] átt hafði Óláfr konungr í Orkneyjum *332.* 10 iarli] *udel. 332.* 11 hans] Rǫgnvaldz *332, F.* Hét þa] hafde *F.* 11—12 Raugnvalldi iarli] Rǫgnvaldi fóstbróður sínum *332;* Rognvalld fostbrodur sinn i *F.* 12 sinne vinattu] *omv. 332, F.* 13 skylldu heimilan] *omv. 332, F.* 14 með kerleikum] við þvílíkum kærleikum, sem nú var ritat *332;* með hinum mestum kærlæikum *F.* 16 iarl] *udel. 332.*

eyia, oc for fyrst til bua þeira, er faðer hans 325b hafðe átt. Gerði þa orðsendingar til Þorfinnz iarls frenda sins oc beiddiz at hafa þann þriðiung af Eyiom, er faðer hans hafðe att. Hann let oc segia Þorfinne iarli, at Magnus konungr feck honum þann þriðiung, er Olafr konungr hafði att; beidiz hann at hafa þann þriðiung oc II luti landa i villd Þorfinnz iarls frenda sins. En i þann tima atte Þorfinr iarl deilur miklar við Suðreynga oc Íra; Þóttiz hann þa miok þurfa liðsinne manna. Oc veitti hann þau annsvor sendimaunom Raugnvallz. at hann taki at visu i sitt valld þann þriðiung Eyia, er hann átti at rettu — „en þriðiung þann, er Magnus konungr kallar ser, þa iatuðu ver þann Olafi konunge meirr fyrir þat, er ver várum[1] þa komnir i greipr honum, en hitt, at oss þótti þat rettlikt. Man þa oc samþycke ockat frenda mest, at við innimz litt til um þan þriðiung landa; hefir hann leinge at deilum farit[2]. Oc ef Raugnvalldr
V 40 vill vera mer hollr frende oc styrksmaðr, sem vera

[1] *Saal. 332; mgl. 325 b.* [2] *Skrevet* fariðit.

2 orðsendingar] ordsending *F.* 3—4 af Eyiom] Eyia *F.* 4 er] sem *332, F.* 5 iarli] *udel. 332.* feck honum] i lén *tilf. 332;* hafde skipat honum i len *F.* 6 þriðiung] landa *tilf. 332, F.* 7 at—i] þessa tvá hluti landz i *332;* nu at hafa II hluti med *F.* 8 Þorfinnz—sins] at hafa við Þorfinn frænda sinn *332.* þann] þenna *332, F.* 9 Suðreynga . . Íra] *omv. F.* 10 þa] *udel. 332.* liðsinne] liðsinnis *332, F.* 12 taki —valld] skal taka at visu *332;* skal rikit taka i sitt valld *F.* 13 Eyia—átti] sem hann a *F.* þriðiung þann] *omv. F.* 14 er] sem *F.* konungr] *udel. 332, F.* þann] þvi *332, F.* 15 konunge] hinum helga *tilf. F.* fyrir—þa] af þvi at þa voru vær *F.* er] at *332.* 17 frenda] Rǫgnvaldz frænda vera *332;* Rógnvalldz frænda *F.* mest] bezt *F.* 19 deilum] deilðum *332, F.* Oc] en *F.* 20 vera mer] *omv. 332.* frende—styrksmaðr] godviliamadr *F.* 20—s. 60[1] sem—saukum] *udel. 332, F.*

325b ætti fyrir frendsymis saukum, þa þycki mer þat mitt riki vel komit, er hann hefir ser til skemtônar oc baðum okr til styrks. Er mer bratt liðveizla hans við meira en skattar[1] þeir, er ek tek þar af". Eptir þetta foro sendimenn aptr oc saugðu Raugnvalldi iarli, at Þorfinnr hefði iatað honum ıı lutom landa, ef hann vill vera honum styrksmaðr oc slikr frendi, sem sômði baðum. Raugnvalldr iarl segir, at hann þóttiz til þess eins kallat hafa, er hann þottiz[2] eiga. En fyrir þat er Þorfinr iarl gaf sva auðvelliga upp lôndin, kvez hann at viso vilia vera honom liðsinnaðr[3] oc fullkominn vinr, eptir þvi F II 411
sem frendsemi þeira stôð til. Tôk nu Raugnvalldr iarl undir sik ıı luti landa, oc stoð með þvi um vetrinn. En snemma um varið sendi Þorfinnr iarl orð Raugnvalldi iarli, frænda sinum, oc beiðer þess, at hann muni fara i hernað með honum, oc hefði fiôlmenne slikt er hann fengi. Oc er Raugnvalldi komo þessi orð, braz hann þegar við oc dro her saman, oc samnaðe at ser skipum ôllum, þeim

[1] *Skrevet* skáttar. [2] ei *tilf.* *325 b.* [3] *Saal.* *332;* liðsinnar *325 b*; sinnadr *F.*

2 mitt] *udel. F.* 3 liðveizla] liðsinni *332, F.* 4 ek—þar] þar tek ek *332.* 5 þetta] þat *332, F.* foro] fara *332.* 5—6 saugðu—iarli] segia *F.* 6 iarli] *udel.* *332.* hefði] hafði *332;* iall hafvi *F.* 7—8 oc—baðum] sem vera ætti fyrir fræudsemis sakar (sokum *F) 332, F.* 8—9 Raugnvalldr—þôttiz] En Rognnvalldr letzst *F.* 8 iarl] *udel. 332.* 9 þôttiz] hafði *332.* kallat hafa] kallat *332;* kalla *F.* 10 þat] þvi at *F.* iarl] *udel. 332.* 11 hanu] *udel. F.* 14 iarl] *udel. 332, F.* 14—15 oc—En] *udel. F, som derefter begynder et nyt kap. med overskr.:* Bardagi þeirra brædra Þorfinz og Rognvalldz. 15 snemma] snemmendis *332, F.* 16 iarli] *udel. 332, F.* þess] þa *F.* 17 muni fara] skyldi fara *332;* færi *F.* hefði] hafa *F.* 18 er[1]] sem *332, F.* Oc er] En þegar at *F.* 19 þegar við] *omv. F.* 20 samnaðe] safnnar *F.*

er hann feck. Oc þa er herr sa var[1] búinn, fór 332 hann til fundar við Þorfinn jarl; hafði Þorfinnr þá ok búit sinn her. Tók hann þá vel Rǫgnvaldi frænda sínum ok lǫgðu þeir þá saman lag sitt. Þeir frændr Þorfinnr ok Rǫgnvaldr herjuðu um sumarit um Suðreyjar ok Írland ok víða um Skotlandzfjǫrðu; lagði Þorfinnr undir sik þar sem þeir fóru. Um sumarit áttu þeir orrostu mikla þar sem heitir í Vatzfirði; var þar mannfall mikit. Tóksk orrostan snimmendis, ok fengu þeir frændr bjartan sigr. Orrostu þessar getr[2] Arnorr iallaskalld: Flat.

V 41 Væit ek þar er Vatzfiordr hæitir,
vask[3] i myklum haska,
mins, vit mannkyns reyne,
merki drottins verka.
Þiod bar skiott af skæidum
skialldborg [fria morgin[4];
georlla sá[5] ek, at ginde
grar ulfr of[6] [ná sárum[7].

Eftir orostu þessa vendu þeir aftr til Orkneyia

---

[1] *Med dette ord ender 325 b; den følgende tekst er tagen fra 332.* [2] *Med dette ord slutter det andet stykke af sagaen i 332; den følgende tekst er tagen fra F.* [3] vásk *F;* varsk *702.* [4] *Saal. 702;* fira morgum *F.* [5] *Saal. 702;* fra *F.* [6] *Saal. Vigf.;* af *702;* at *762, Lex. Run.;* um *F.* [7] *Fra* [*saal. 702;* gna sarann *F.*

---

1 er] sem *332.* þa—sa] er hann *F.* 2—3 þá ok] iall þa *F.* 3 sinn her] her sinn ok *F.* vel] allvel vid *F.* 4 þeir] *udel. F.* 5 Þorfinnr—Rǫgnvaldr] *udel. F.* 6 ok[1]] *udel. F.* 6—7 víða—Skotlandzfjǫrðu] Skotlandzfiord *F.* 7 lagði Þorfinnr] Þorfinnr iall lagde *F.* lagði—sik] oc lagde alt under dennem *O.* 9 heitir—mikit] Vatzfiordr hæitir *F.* var—mikit] *udel. F.* 9—10 Tóksk orrostan] *omv. F.* 10 bjartan] *udel. F, O.* 11 Orrostu þessar] þess *F; omv. 702.* iallaskalld] í Þorfinnzdrápu. hann var þar i orrostu *tilf. 702. O.* 15 merki] merkin *702.* 18 ginde] grindi *702, Lex. Run.*

Flat. ok satu um kyrt þann[1] vetr. For svo fram VIII vetr, at Rognnvalldr iall hafde tvo hluti Eyia, svo at Þorfinnr iall vandade ecki um. En hvert sumar voru þeir i hernade, stundum badir samt, en stundum ser hvorr þeirra; sem Arnorr segir:

Ymizst vann sa unnar[2]
isk[3] fell drott, þa er sotti,
Baldr[4], edr bretzskar alldir,
brann[5] elldr, Skota velldi.

Med þeim frændum var ofallt vel, er þeir funnduzst; en ef verri menn gengu a mille þeirra, þa voru iafnnan græinir taladar. Sat Þorfinnr iall lôngum a Katanesi.[6]

K. 23. Af hernadi Þorfinz iarls.

Ðat er a æinu sumre, er Þorfinnr iall heriade um Sudreyiar ok Skotland; [*hann lá* þar sem Gaddgedlar heita; þar mætizst Skotland ok Eingland[7]. Hann hafde gert fra ser lid sudr a Eingland at

---

[1] veg *tilf. F.* [2] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B I 318);* er unne *F.* [3] ɔ: irsk. [4] *Saal. F. Jónsson;* balldrs *F.* [5] *Saal. F. Jónsson;* bra *F.* [6] þar sem Gaddgedlar heita, þar mætizst Skotland ok Eingland *tilf. F;* men Rognvalder udi Øerne *tilf. O.* [7] *Fra* [, *hvoraf de to første ord beror paa konjektur, medens resten i F staar i slutningen af k. 22, er indsat her af Vigf. i overensst. med O, som her har følgende:* det vaar det ene Sommer at Thorfinner Jarl førde Kriig paa Synderøer, oc vesten paa Skotland, hand laa der som kaldis Gaardgedlar, der mødis Engeland oc Skotland *o. s. v.*

---

4 þeir] hand (ɔ: Rǫgnvaldr) *O.* badir samt] met Thorfin *O.* 5 stundum] drog *tilf. O.* 11—12 þa—taladar] komme der oc mange falske fører iblant som giorde usamdrectighed imellem dennem *O.* 14 *Intet nyt kap. O.*

V 42 strandhöggi, en undan honum var rekit fee allt. Flat. En er Æinglismenn verda varir vit ferd vikinga, sofnnuduzst þeir saman ok foru at þeim, ok toku af þeim fe allt, en drapu af þeim menn alla, þa F II 412 er dugande voru, en sendu[1] aftr ræningia[2] nockura ok badu þa segia Þorfinni ialli, hversu þeir leiddu vikingum ran ok hrifsan; höfdu þar um mörg hadulig ord. Foru sidan a fund Þorfinnz ialls ok sögdu honum sinar ofarar. Hann let illa yfir þvi, er menn hans höfdu tynnzst, en kvezst þar ecki mega at hafva; en til þess kvezst hann allvel fallinn at giallda Æinglismonnum had ok spott þat, er þeir drogu her at; en skilia qvedr hann mundu fyst at sinne med þeim; en af hann væri heill at sumri, sagde hann, at þeir skylldu finnazst.

K. 24. Her segir af hernadi Þorfinz iarls til Irlandz ok vidara.

I þenna tima var Hörda-Knutr yfir Æinglande ok Danmork. Eftir þat for Þorfinnr iall til Orkneyia ok sat þar um vetrinn. Snemma um vorit hafde hann utbod um allt riki sitt; sende þa bod Rognvallde frenda sinum, ok þvi iatar Rognvalldr. Rognvalldr hafde utbod um allt sitt riki. Þorfinnr iall dro her saman um Orkneyiar ok Katanes, hann hafde ok mikinn her af Skotlande ok Irlande,

---

[1] *Saal. Vigf.;* sende *F.* [2] de som vaare intet actendis *O; Vigf. retter* ræningia *til* ræingja.

---

1 en—allt] men dersom han laa met sit folck vaar all folcket hendraget, oc dreff deris Qveg hen met dennem *O.* 2 ferd] *udel. O.* 3 þeim] Thorfinnis Krigsfolck *O.* 6 leiddu] lerde *O.* 15 þeir—finnazst] hand vilde geste dennem *O.* 16—17 *Intet nyt kap. O.* 22—23 ok—riki] oc bad hand skulde drage met hannem. Rognvalder drog til hannem met alt det folck hand kunde faa udi hans Riige *O.*

Flat. ok um allar Sudreyiar drozst honum lid. Hellt hann her þeim ollum til Æinglandz, svo sem hann V 43 hafde heitit þeim. Hörda-Knutr var i Danmork, er þetta var tidenda. En þegar at iallar komu vid Eingland, tóku þeir at heria ok at ræna; en þeir hǫfdingiar, er þar voru til landvarnnar settir, foru a mot þeim med lide; ok var þar orrosta mikil ok hord, ok fengu iallar sigr. Eftir þat foru þeir vida um Æingland ok heriudu, drapu menn ok brendu bygdina hvar sem þeir foru. Þessa getr Arnnorr:

Enn[1] var su er Æingla minner
egghrid, ne mun sidan
hár[2] vid helming mæira
hringdrifr koma[3] þingat.
Bitu sverd, en þar þurde,
þunngeor firir Maun sunnan
Rognnvalldz kind, und randir
ramligt folk, hins gamla.

Stöng bar iall a Æingla
ættgrund, en raud stundum,
ve bat vise knyia,
verþung ara tungu.

[1] *Saal. 702;* Ein *F.* [2] *Saal. 702;* hatt *F.* [3] *Saal. ved konjektur;* komit *F, 702.*

3 þeim] om Høsten tilforne *tilf. O.* 8 þeir] jarlar *702.* 9 ok heriudu] *udel. 702, O.* ok[2]] en *702.* 10 hvar—Þessa] ok gerðu margt manna herlekit, þess *702.* Arnorr] jarlaskáld *tilf. 702;* udi Thorfins Drape *tilf. O.* 11 var] *saal. ogsaa 702 i verset, medens versforklaringen har* er. 14 hringdrifr] hring eni (?) *702.* þingat] hingat *702.* 15 þurde] þorði *702.* 16 Maun] Mani *702.* 18 ramligt] ramlig *702.* 19 a] at *702.* 20 raud stundum] hrauð stundu *702.* 22 verþung] vǫrðung *702.*

Hyrr óx, hallir[1] þurru, Flat.
herdrott rak þar[2] flotta,
eim[3] hratt, en laust lioma
limdolgr[4], nærr himne[5].

V 44 Þorfinnr iall atti II folkorrostur a Æinglande, en morg slôg ok manndráp væitti hann i ôdru lagi. Hann la þar miog svo allt sumar i gegnum, en um haustit for hann heim til Orknneyia [*ok sat þar*[6] um vetrinn.

K. 25. Kalfr flydi til Orkneyia.

I þenna tima vard Kalfr Arnnason landflotta firir Magnusi konungi; for hann vestr um haf til Þorfinnz ialls mágs sins; Þorfinnr atti þa Ingibiorgu iallamodur, dottur Finnz ialls Árnasonar.
F II 413 Var Kalfr þa i myklum kærlæikum vit Þorfinn iall; hann hellt svæith mykla sinna manna; vard ialli þa kostnadarsamt. Voru þeir ok þa margir, er þat mælltu firir honum, at hann skyllde æigi Rogn-

---

[1] *Saal. 702;* haler *F.* [2] *Saal. 702; udel. F.* [3] *Saal. 702, Lex. Run.*; æimr *F.* [4] *Saal. 702, Lex. Run.*; limdolgs *F.* [5] *Herefter har 702 endnu følgende vers:*

Margr var millum borga,
mildingr þrǫng at hildi,
hornablástr, þar er hristisk
hugsterks jǫfurs merki.
Vátr (*ɔ:* vætr) brá, er vígljóst þótti,
vargsteypis her greypum,
skulfu járn, en úlfar,
uggs, morgun, hræ tuggu.

[6] *Fra* [*tilføjet efter O:* oc bleff der offuer om Vinteren (*jfr. ovenf. s. 52[19] o. fl. st.*).

---

2 herdrott] heimdrótt *762.* 10 *Intet nyt kap. O.* 11 I þenna] þann *Lex. Run.* vard] var *Lex. Run.* 12 hann] da *tilf. O.* 14 ialls] *udel. O.* 18 æigi] lenger *tilf. O.*

Flat. valld hafva lata ɪɪ hluti Eyia, svo mikinn fekostnnat, sem hann hafde sealfr. Ok eftir þat sendi Þorfinnr iall menn ut i Eyiar, ok bæiddiz þess þridiungs af Rognvalldi ialli, er att hafde Æinarr iall rangmudr. En er su ordsending kom, þa bar iall þat firir vine sina; eftir þat kallar hann þangat sendemenn Þorfinnz ialls. Rognvalldr segir, at þann hlut Eyia, er þeir kalla til, hefde hann tekit i len af Magnusi konungi, ok konungr kallade þat sina fôdrleifd; nu qvad hann Magnus konung valld a eiga, hverr þeirra þann hlut Eyia skyllde hafa; en æigi kvetzst hann lata skylldu, ef þat væri konungs vile, at hann hefde. Foru sendemenn vit þetta a burt, ok segia Þorfinni ialli þessi ord; kolludu visa von, at þetta munde æigi fazst þrautarlaust. En er Þorfinnr iall heyrde þetta, vard hann ræidr miog, ok qvad þat osannligt, at Magnus konungr ætti brodurarf hans; kallar þat mæirr verit hafa firir þvi iattat, at þeir voru þa komnir i greipr Olafi konungi, helldr en þat væri rett arfskifti. „Nu þiki mer Rognvalldr æigi vel launa mer, er ek hefvi hann nu latit hafa i frelse rikit um hrid, ef ek skal nu æigi na brodurarfvi minum, nema V 45 ek beriumzst til". Vard Þorfinnr iall um þetta svo ræidr, at æigi myklu sidar sendir hann menn i

4 af—ialli] aff Orknøer *O.* 6 vine sina] sine frender oc Raadgiffuer *O.* 7 Rognvalldr segir] oc sagde *O.* 8 er—til] som Thorfinner kraffuede *O.* 12 ef] saa lenge *O.* 14 kolludu] sendimenn kváðu þess *Lex. Run.* 15 at] *udel. Lex. Run.* þrautarlaust] þrautlaust *Lex. Run.* 19—20 þvi—konungi] Kong Oluffs offuervolds skyld oc for den skyld at baade hand oc Bruse Jarl vore komne udi hans Hender, at de haffde iettet hannem alt det som hand vilde *O.* 21—22 Nu—hefvi] oc sagde at Rognvalder lønte hannem ilde sin gode Vilie at hand lod *O.* 22 latit] *udel. O.* 23 ek] hand *O.* 24 ek—til] hand skulde søge den met Krigsmact *O.*

Sudreyiar ok upp a Skotland ok dro at ser lid; Flat. lysti hann þvi, at hann mun fara a hendr Rognvalldi ialli, ok hæimta þa vægdarlaust þat, er hann nade æigi, þa er hann læitade med fride eftir. Ok nu er þetta sagt Rognvalldi ialli; þa stefnnde hann at ser vinum sinum ok kærir þetta firir þeim, þat er Þorfinnr iall frænde hans ætlar at fara med her ok ofride a hendr honum. Læitade hann þa eftir, hvernn styrk þeir vilea væita honum; kallazst æigi vilea lata sitt at ollu oreyndu. En er hann bæiddi órskurdar um þetta mal, þa lǫgdu menn her allmisiafnt til; sumir mælltu eftir Rognvalldi ialli ok tǫldu vorkunn, at hann villde æigi midla rikit; en hinir voru sumir, er þat mælltu, at vorkunn væri, at Þorfinnr villde hafa rikit um hrid, er Rognvalldr hafde adr haft þann hlut, er Æinarr iall hafde att; tǫldu þat ok orád, at Rognvalldr legde til bardaga vit Þorfinn vit þat lid, sem hann fengi af II hlutum Eyia, þar sem Þorfinnr hafde þridiung ok Katanes ok mikinn hluta af Skotlande ok allar Sudreyiar. Þeir menn voru, at þat mælltu, at læitat munde um sættir; beida þess, at Rognvalldr iall byde Þorfinni ialli helming Eyia, ok mætti þann veg en semiazst frændsemi þeirra. En er Rognvalldr fann þat, at sitt lagde hverr til, en aller lǫttu hann uppræistar, þa birte hann vilea F II 414 sinn; sagde, at hann vill æigi midla riki sitt med næinu sáttmale; letzst helldr mundu at sinne gefa upp rikit ok sækia a fund Magnus konungs, fost-

4—5 Ok—ialli] oc der Rognvalder fick at vide, at Thorfinner samlede Krigsfolck imod hannem *O.* 14 midla rikit] formindske sit Rige *O.* 16—17 er—att] saa lenge tilforne *O.* 22—23 beida—Eyia] *udel.* *O.* 28 sáttmale] icke heller holde Kriig met Thorfinn Jarl, efterdi hand vidste at Thorfinner haffde megit mere folck *tilf.* *O.*

Flat. brodur sins, ok læita eftir, hvernn styrk er konungr vill fa honum til at hallda riki sinu. Eftir þetta byrr hann ferd sina ok ferr austr til Noregs; lettir æigi fyrr en hann kemr a fund Magnus konungs. Ok er hann er þar komin, segir *hann*[1] konungi allan malavoxt. Konungr fagnar vel Rognvalldi V 46 ialli, ok baud honum med ser at vera svo lengi sem honum likade, ok taka len af ser svo mikit, at hann fengi vel halldit sig ok lid sitt; en Rognvalldr iall sagde konungi, at hann villde, at hann fengi honum afla til at sækia riki sitt. Magnus konungr kvetzst at visu skylldu sinn styrk til leggia, eftir þvi sem hann beidde; dvaldizst Rognvalldr skamma stund i Noregi, adr en hann byriade ferd sina vestr til Orknneyia; hafde hann þa mikit lid ok fritt, er Magnus konungr hafde væitt honum. Þat fylgde ok med, at hann sende ord Kalfvi Árnnasyne, at hann skyllde hafa æignir sinar ok landzvist i Noregi, ef hann væitti Rognvalldi ialli i skiptum þeirra Þorfinnz ialls.

K. 26. Bardagi fyrir Raudabiorgum.

Rognvalldr iall siglde af Noregi vestr til Orknneyia, ok kom af hafvi vit Heatland, ok dro at ser lid, ok for þadan sudr i Orknneyiar; stefnde til sin vinum sinum ok efldiz þadan at lide. Þorfinnr iall var a Katanesi, ok komu honum þegar niosnir um ferdir Rognvalldz ialls; dro hann at ser lid um Skotland ok Sudreyiar. Rognvalldr iall let þegar fara ordsending Magnus konungs til Kalfs Arnnasonar, ok tok Kalfr þvi ollu likliga, er

[1] *Saal. U-V; udel. F.*

15 fritt] velberustet oc aff det synderligste oc sterckeste Krigsfolck *O.* 21 *Intet nyt kap. O.* 26 var] offuer *tilf. O.* Katanesi] samme tid *tilf. O.* 27 hann] strax *tilf. O.* 30 likliga] oc kallede det vere velkommen trolig *tilf. O.*

konungr hafde mællt. Rognvalldr iall dro saman Flat. her sinn i Orkneyium, ok ætlade yfir a Nes; en er hann kom a Petlandzfiord, þa hafde hann xxx stórskipa. Þar kom i moti honum Þorfinnr iall ok hafde LX skipa, ok flest sma. Vard fundr þeirra firir Raudabiorgum, ok logdu þegar til bardaga. Þar var ok komin Kalfr Arnnason ok hafde VI skip ok oll stór, ok lagde ecki til bardaga. Ok nu tekzst hinn hardazsti bardagi; eggiade hvortveggi iall lid sitt. En er svo hafde fram farit um hrid, snyrr mannfallinu a hendr Þorfinni ialli; var þat mest af þvi, at bordamunr *var*[1] mikill. Þorfinnr V 47 hafde mikit skip ok vel buit, ok lagde hann þvi fram alldiarfliga. En er rudduzst hin smæri skipin, þa var lagit at iallzskipinu a bæde bord; voru þeir þa stadder allnaudugliga; fell þa fiolde mannz af skipe ialls, en sumir urdu miog sarir. Eggiade Rognvalldr iall þa sina menn til uppgongu. En er Þorfinnr sa i hvert oefnni komit var, let hann hoggva skip sitt or tæingslum ok reri til landz. F II 415 Hann let leggia af skipi sinu LXX lika; þar gengu af aller þeir, er ovigir vóru firir sara sakir. Þa baud Þorfinnr Arnori iallaskalldi at ganga af skipe; hann var i ialls svæit ok i kærlæikum myklum. Hann gek a land ok qvad visu:

Drengr[2] er i gegnn at ganga,
gott er [fylgja vel[3] drottni,

---

[1] *Saal. U-V; mgl. F.* [2] *Saal. 702;* Dreing *F.*
[3] *Saal. 702;* at fylgia *F.*

---

4 stórskipa] Skibbe alle store oc vel besatte *O.* 5 LX] XL *702.* 7 VI] VII *O.* 15 þa—þeir] drog Rognvaldis folck frem met de store Skibbe oc lagde allevegne om Bord met Thorfin Jarl, vaar hand *O.* 17 sarir] oc skamferede *tilf. O.* 21 LXX] LXXX *702, O.* þar] þá *702.* gengu] ok *tilf. 702, O.* 22 þeir] menn *tilf. 702.*

Flat.

ǫld[1] leynig þvi alldri,
ofuss syne Brusa.
Oss er, ef iallar þessir
ógnbradir til radazst,
hôrd mon vinraun verda,
vandligr kostr firir hondum.

Þorfinnr iall skipar skip sitt af hinu bezsta lide, er hann hafde til. Eftir þat ferr hann til fundar vid Kalf ok bad hann lids; sagde svo, at Kalfr munde ecki fa keyfta vinattu Magnus konungs[2], er hann var ordinn adr landflotti — „er þu fekth þa æigi til gætt, er [*þú vart*[3] adr komin i allmykla kærlæika. Mattu svo ok ætla, ef Rognvalldr sigrazst a oss, ok gangi riki þeirra Magnus konungs her firir vestan hafit, at þu munt þa ecki her vel kominn; en ef ver sigrumzst, þa skal ydr ôngan hlut skorta, er ek a kost. Eru vit firir ongum manne uppnæmir her firir vestan hafit, ef vith erum badir a æinu rade. Mantu ok æigi vilea vita þat a þig, at liggia hea sem kottr[4] i hreyse, þar er ek beriumzst til frelsis hvorumtveggium; eru V 48 þær ok teingdir med ockr, at hvorum samir þat betr at væita lid ôdrum, sidan vennzslalausir menn eru i moti". — En er Kalfr heyrde eggian Þorfinnz, het hann a sina menn, ok bat þa leggia til bardaga med Þorfinni ialli[5]. Greiddu nu atrodrinn badir

[1] *Saal. 702;* elld *F.* [2] en *tilf. F.* [3] *Saal. ved rettelse;* du skulde vere *O;* hann var *F.* [4] *Skrevet* kattr. [5] som Biarne Gulbrarskald siger *tilf. O. Hertil hører altsaa følg-*

1 leynig] leyn (leyni *762)* ek *702.* 9—10 svo—ecki] icke monne du nu *O.* 11 er—adr] effterat hand haffuer giort dig *O.* 19 ok] *udel. Lex. Run.* 20 liggia hea] þú liggir hér *Lex. Run.* 24 eggian Þorfinnz] dette *O.* 26 nu atrodrinn] þeir þá atróðr sinn *702.*

saman, Þorfinnr iall ok Kalfr. Ok er þeir komu Flat. til orrostu, var herr Þorfinnz buinn at flyia, en fiolde fallinn. Iall lagde fram skip sitt a mot skipe Rognvalldz ialls ok vard þar hin hardazsta orrosta. Svo segir Arnnorr:

Hvornntveggia sa ek hoggva
hird a Petlandzfirde,
vor þrifuzst mein ath meiri,
minn[1] audgiafva sina.
Siarr blezk[2], en dræif dreyre
dỏckr a saumfỏr kløkkva[3],
skaut a skialldrim svæita,
skockr var blode stockinn.

Kalfr lagde at hinum smærrum skipum Rognvalldz ok hraut þau skiott, þviat þar var bordamunr mikill. En er leidangrslid þat, er ór Noregi var komit, sa rodinn skip hea ser, þa leystu þeir skip *sín*[4] ór tæingslum ok lỏgdu a flotta, svo ath fa

---

ende stykke i 702: Kálfr Árnason kom þá Þorfinni jarli til styrks með sex skip ok bað menn sína leggja til orrostu með honum á móti Rǫgnvaldi. Svá kvað Bjarni Gullbrárskáld:

Frágum Finnz hvé mági
fylgði *(bedre:* fylgðuð) Kálfr of dylgjur,
ok léztu yðrum snekkjum
árla lagt at jarli.
Áræði nátu *(ɔ:* namtu*?)* eyða
óðfúss syni Brúsa,
hléði hugr, en téðuð
heiptminnigr Þorfinni.

[1] *Saal. 702;* min *F.* [2] *Saal. 702;* blerr *F.* [3] *Saal. 762;* klocku(?) *702;* klocka *F.* [4] *Saal.* (deris Skibbe) *O;* sitt *F.*

---

3 Iall] Thorfinner *O.* 6 Hvornntveggia] Hvortveggi *702.* ek] *udel. 702.* 7 hird] harð *762.* 8 vor] mér *702.* 9 audgiafva] auðgjafi *702.* 11 saumfỏr] rúmspǫr *702.* 12 skialldrim svæita] skjǫldinn hvíta *702.* 13 skockr] skokk *702.*

Flat. æin skip voru eftir med iallz skipe. Tok þa orrostan at hallazst; svo segir Arnor iallaskalld: V 49

Gramr munde sa gômlu
gunnbradr und sig lade,
hann fek myklu minni[1]
mannspioll, koma ôllu,
ef ilendra Endils
ættstafr hafa knætti,
vellti herr um Hiallta,
hialmþrotta lid, dróttin[2].

Ok nu er meginherinn hafde flyit, þa lôgdu þeir F II 41r Kalfr ok Þorfinnr iall badir at skipe Rognvalldz ialls, ok fellu þa miog menn Rognvalldz ialls. Ok er Rognvalldr sa, i hvert oefni komit var ok hann matti æigi sigrazst a þeim Þorfinni ok Kalfi, þa let hann hôggva tæingslin ok lagdizst a flotta. Var þa alidinn miog dagrinn ok tok at myrkva. Rognvalldr iall siglde þegar a haf um nattina ok svo austr til Noregs; letti æigi fyr en hann kom a fund Magnus konungs. Hann tok vid honum vel, sem fyrr, ok baud honum med ser at vera; ok þar dvaldizst Rognvalldr iall um stund.

K. 27. Þorfinnr iall lagdi undir sig Eyiar.

Nu er at segia fra Þorfinni ialli, at um morginin eftir orrostuna let hann roa um allar eyiar at læita flottamanna. Voru margir drepnir, en sumir gengu til grida. Lagde Þorfinnr iall þa

[1] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B I s. 321);* minna *F.* [2] *Saal. Vigf. (jfr. B. M. Ólsen Arkiv XXV 248);* drotins *F.*

14 i—ok] at *O.* 15 a—Kalfi] *udel. O.* 17 tok] strax *tilf. O.* 23 *Intet nyt kap. O.*

undir sig allar Eyiar; let þa hvernn mann[1] ganga 325 ser til handa, sva ok þa, er verit haufþu aþr eiþsvarar Raugnvalldz. Settiz hann þa i Orcneyiar meþ fiolmenni mikit ok dro faung at ser handan af Katanesi, enn Kalf Arnason sendi hann[2] i Suþreyiar ok let hann þar sitia til styrktar viþ sic. Enn er Raugnvalldr iarl hafþi dvaliz i Noregi um hriþ meþ Magnusi konungi, sagþi hann konungi, at hann villdi leita aptr til Orcneyia. Enn er konungr heyrþi þetta, þa callaþi hann þat oraþlict
V 50 at fara fyrr enn isa leysti ok siar teki at þidna; kallaþiz þa vilia fa honum skip ok liþ, sva sem hann þurfti. Raugnvalldr segir sva, qvaz nu ei vilia tyna liþi Magnus konungs; kallaþi þat ecki tackaz mega, nema meþ miclu mannspelli, ef hann dregi her a hendr þeim Þorfinni ok Kalfi, sva mikit riki sem þeir hafa þa vestr þar — „ætla ec nu, sagþi hann, at hallda vestr einu skipi. ok skipa þat sem bazt; ventir mic, at þa se ecki borinn niosn fyrir oss. Mun þa vera annathvart, at ver

[1] *Med dette ord begynder 325, hvorfra den følgende tekst er tagen.* [2] *Saal. F; mgl. 325.*

2 ser | til handa] *omv. F.* sva ok] iafnnvel *F.* verit—aþr] voru *F.* 3 Raugnvalldz] ialls *tilf. F.* hann] Þorfinnr *F.* 4 mikit ok] en *F.* handan] *udel. F.* 6 styrktar] styrks *F.* 7 i Noregi] *udel. F.* 7—8 um hriþ | meþ—konungi] *omv. F.* 8 sagþi] segir *F.* 9 villdi] vill *F.* aptr] vester *tilf. O.* Orcneyia] Eyia *F.* 10 þetta] þat *F.* 11 at fara] *udel. F.* enn] Vinteren gick aff oc *tilf. O.* isa leysti] vetri letti af *F.* 12 kallaþiz] kallazst *F.* skip—sva] lid *F.* 13 þurfti] ok gnogan skipakost *tilf. F.* segir] svarar *F.* qvaz] kvetzst *F.* 14 kallaþi] kallar *F.* 15 tackaz mega] mega radazst *F.* miclu] storu *F.* 15—16 tackaz—dregi] andet end at spille folck at samle *O.* 16 ok Kalfi] ialli *F.* 17 þa] *udel. F.* 18 sagþi hann] *udel. F.* hallda vestr] fara vestr a *F.* 20—s. 74[1] vera—munum] annathvort vera ef ek kem i Eyiar at ek mun *F, O.*

325 munum koma a ovart, ok megum ver þa vinna skiott þann sigr, er ver fam trautt æþr eigi unnit viþ liþsfiolþa. Enn ef vart verþr viþ vara ferþ, þa latu ver enn hafit geta var". Magnus konungr baþ hann fara sem honum licaþi, enn coma en til sin, þegar er hann villdi. Ok eptir þat byr Raugnvalldr ferþ sina, ok vandar menn til; reþuz þar til ferþar meþ honum hirþmenn konungs noccorir; hafþi hann þa einvala liþ. Ok er þeir varo bunir sigldu þeir i haf; þat var a aundverþum vetri.

K. 28. Fra Þorfinni ok Raugnvalldi iarli[1].

Raugnvalldr iarl kom af hafi viþ Hialltland; spurþi hann þa, at Þorfinnr iarl var i Orcneyium, ok hafþi ecki akafliga fiolmennt. Var honum þa enngi van ofriþar of havetri. Hellt nu Raugnvalldr F II 417
þegar i Orckneyiar suþr. Þorfinnr iarl var þa i Hroseyiu ok ugþi ecki at ser. Enn þegar er Raugnvalldr kom i Orcneyiar, hellt hann þangat, er hann spurþi til Þorfinnz, ok kom sva a ovart, at ei varþ fyrr vart viþ, enn þeir haufþu tekit allar dyrr a husunum, þeim er Þorfinnr ok hans menn varo inni. Þa var nott, ok varo flestir menn i svefni,

[1] *Læsningen af denne overskrift i 325 er usikker;* Rogvalldr komz at Eyium *F; intet nyt kap. O.*

1—2 vinna skiott] skiott fa unnit *F.* 2 trautt æþr] *udel. O.* 6 er] *udel. F.* þat] þetta *F.* 7 ferþ sina] skip sitt *F;* oc haffde et Skib *tilf. O.* 8 hirþmenn] Magnus *tilf. F.* 9 þa] a skipe *F.* liþ] paa samme Skib *tilf. O.* 10 a—vetri] ondverdan vetr ok fengu vel byri *F.* 12 iarl] *udel. F.* 13 spurþi] spyrr *F.* 14 ecki] saa *tilf. O.* akafliga] *udel. F.* fiolmennt] som hand pleiede *tilf. O.* Var] voru *F.* 15 enngi van] ongar vonir *F.* of] um *F.* nu] *udel. F.* 16 i Orckneyiar | suþr] *omv. F.* Þorfinnr—þa] Þorkell var *Lex. Run.* þa] *udel. F.* 17 er] at *F.* 19 Þorfinnz] ialls *tilf. F.* 20 fyrr | vart viþ] *omv. F.* 21 husunum] husum *F.* Þorfinnr] iall *tilf. F.* 22 Þa var] þat var um *F.*

enn iarl satt þa enn ok drack. Baru þeir Raugn- 325
valldr elld at benum. Enn er Þorfinnr varþ varr
V 51 viþ ofriþinn, senndi hann mann til dyranna ok[1] lett fretta eptir, hverr fyrir elldinum reþi. Var þa sagt, at Raugnvalldr iarl var kominn; menn hliopu þa til vapna ok mattu þa ecki vaurninni viþ koma, þviat aullum var varit ut at[2] ganga. Toku husin skiott at loga. Ræddi Þorfinnr um, at menn skylldi beiþa utgaungu, ok þess var leitat viþ iarl, ok lofaþi hann konum aullum ok ofrialsum karlmaunnum, enn kallaþi þa flesta hirþmenn Þorfinnz iarls, er honum mundi ecki betri lifs enn dauðir[3]. Varo þeir menn þa ut dregnir, er griþ varo gefin; toc þa ok bratt at brenna berinn. Þorfinnr iarl braut undan skialldþili eitt undan husinu ok hliop þar ut, hann hafþi Ingibiorgu konu sina i faþmi ser. Nattmyrkr

---

[1] *Med dette ord begynder det første blad af 325 a.*
[2] *Saal. 325 a, F; udel. 325.* [3] *Saal. 325 a, F;* dauþa *325.*

---

2 Þorfinnr] iall *tilf. F.* 3 mann] menn *F.* 4 fretta eptir] *omv. F;* frétta *325 a.* hverr] hverir *F.* elldinum] ufriðinum *325 a;* ofride *F;* denne Ufred *O.* 5 var] væri þar *F;* þar *tilf. 325 a;* raade for samme Ufred oc at hand vaar der *O.* 6 ok] *udel. 325 a.* mattu] matti *325 a, F.* þa] þo *F, O.* vaurninni] vǫrnn *F.* 7 Toku] Tok *F.* husin] þa *tilf. F.* 8 Þorfinnr] þa *tilf. 325 a, F.* 9 utgaungu] þeir er gridum skylldu na *tilf. F. O. 325 a(?)* viþ] Rognvalld *tilf. F.* 9—10 ok[2]—hann] Rǫgnvaldr leyfði útgǫngu *Lex. Run.;* leyfde hann utgongu *F.* 10 ofrialsum karlmaunnum] andet ufri folck *O.* karlmaunnum] mǫnnum *325 a.* 11 kallaþi] kallar *F.* flesta | hirþmenn Þorfinnz iarls] *omv. 325 a, F (som udel.* iarls). er] at *F.* 12 honum] *udel. O.* ecki] æigi *F.* 13 menn] *udel. 325 a.* þa] *udel. F.* gefin] gefnir *F.* 13—14 ok bratt] *udel. F.* 14 at brenna | berinn] *omv. F.* brenna] loga *325 a.* iarl] tok þat rad at hann *tilf. F.* 15 skialldþili—husinu] husunum skialldþili eitt *325 a, F.* 16 ser] en *tilf. F.* Nattmyrkr] niðamyrkr *325 a;* niðmyrkr *F.*

325 var a ok komz hann sva a brot meþ reykinum, at iarlsmenn urðu ecki varir viþ hann. Reiri hann þegar of nottina yfir a Nes einn a bati. Raugnvalldr iarl brendi beinn allan ok þa menn alla, er inni varo, er ei var utganga leyfþ; hugþi ok engi maþr annat en Þorfinnr iarl hefþi þar latiz. Ok eptir þetta for Raugnvalldr iarl um allar Eyiar ok lagþi undir sic; sendi hann ok þau orþ yfir a Nes ok sva til Suþreyia, at hann ætlaþi ser allt þat riki, er Þorfinnr iarl hafþi att; mælti þa ok engi maþr i mott honum. Þorfinnr iarl var a Katanesi i ymissum stauþum a laun meþ vinum sinum; ok for engi frett fra þvi, at hann hefþi i brot komiz or brennunni.

K. 29. Liflat Raugnvalldz iarls.

Raugnvalldr iarl sat i Kirkiuvagi ok dro þanngat aull faung, þau sem hann þurfti at hafa til vetrsetu; hafþi þar fiolmenni mikit ok rausn. Enn[1] littlu fyrir iol for Raugnvalldr iarl meþ sveit

[1] er *tilf. 325; udel. 325 a.*

1 sva—brot] burt *F.* reykinum] svo *tilf. F.* 2 hann[1]] *udel. 325 a, F.* 3 of] um *F.* yfir a] til *F.* 4—5 er—varo] *udel. 325 a.* 5—6 er—maþr] ok æinge madr ętlade *F.* 5 ok] *udel. 325 a.* 6 hefþi þar] munde þar hafa *F.* Ok] *udel. 325 a.* 7 þetta] þat *325 a, F.* iarl] *udel. F.* 8 hann ok] *udel. F.* 9 allt] *udel. F.* 9—10 þat riki] *omv. 325 a.* 10 er] sem *F.* iarl] *udel. F.* att] haft *F.* 10—11 þa—honum] þvi engi maðr i mot *325 a.* 10 ok] *udel. F.* 11 i] a *F.* var] þa *tilf. F.* 12 i—stauþum] *udel. F, O.* 13 fra] af *F.* hefþi] hafde *F.* i brot] *udel. 325 a, F.* 14 brennunni] brennu *F.* 15 *Overskr.:* Rognvalldr iarl drepinn *F, O;* fall Rognvalldz iarls *325 a.* 17 aull faung] *omv. F;* fông at ser *325 a.* at hafa] *udel. 325 a, F.* 18 hafþi þar] hafði hann *325 a;* hann hafdi þa *F.* rausn] mikla *tilf. 325 a, F.* 19 Enn] *udel. F.* Raugnvalldr] *udel. F.* 19—s. 77[1] meþ—ina] til Papeyiar hinnar *325 a.*

micla i Papey ina littlu eptir maulltum, er heita 325
skylldi til iolanna. Ok um kvelldit, er þeir varo i
eyiunni, satu þeir lengi viþ bacellda, ok reddi sa
V 52 um, er elldinn gerþi, at eldiviðrinn[1] tæki at fettaz.
Þa mælti iarl mismæli ok toc sva til ordz: „Þa
eru ver ok fullgamlir, er þessir elldar eru brunnir".
Enn hann villdi sva mellt hafa, at þeir væri þa
fullbacaþir. Ok þegar er hann fann, toc hann til
orþa: „Ecki hefi ec mismæli mælt fyrr, sva at
ec muna; kemr mer nu þat i hug, er Olafr konungr
II 418 fostri minn mælti a Sticlarstauþum, þa er ek fann
mismæli hans, ef sva beri til, at ec mælta[2] mismæli,
at ec skyllda sva viþ buaz, at ec munda þa skamt
eiga olifat. Kann ok vera, at Þorfinnr frendi se
a lifi". Ok i þvi heyrþu þeir, at bærinn var horf-
inn maunnum. Var þar kominn Þorfinnr iarl, ok
baru þegar elld at husunum ok hloþu kaust fyrir

---

[1] *Saal. F;* ellviþrinn *325;* elldiviþr *325 a;* eldiviðit *Lex. Run.* [2] *Saal. 325 a, Lex. Run., F;* mæla *325.*

---

2 iolanna] iola *325 a, F.* 3 eyiunni] eyiunum *F.* satu —lengi] Rǫgnvaldr Brúsason ok þeir sátu *Lex. Run.* bacellda] bakstrellda *F.* 4 gerþi] kyndi *325 a, Lex. Run., F.* fettaz] fætkaz *F;* fækkask *Lex. Run.* 5 ok—ordz] *udel. F.* til] *udel. 325 a.* 6 ok] *udel. 325 a, Lex. Run., O.* elldar] *udel. 325 a, Lex. Run.* 7 sva] þat *325 a, Lex. Run.* 7—8 at—fullbacaþir] da ere vi fuld varmede naar disse ilde ere affbrende *O.* 8 þegar] *udel. F.* er] *udel. Lex. Run.* 8—9 toc—orþa] mælti hann *325 a, Lex. Run.* 9 Ecki—mælt] mismæle mællta ek nu ok hefvi ek æigi mællt mismæle *F.* 10 nu] *udel. 325 a, Lex. Run.* 11 Sticlarstauþum] Stiklastoðum *325 a, F, Lex. Run.* þa er] er *325 a;* ok *Lex. Run.* 12—14 ef—olifat] at ek skylda svá við búask at ek mynda þá skamt eiga ólifat, ef svá bæri til ek mælta mismæli *Lex. Run.* 13—14 skamt eiga] *omv. 325 a.* 14 ok] *udel. 325 a, Lex. Run.* at—frendi] Þorfinnr jarl *Lex. Run.* frendi] minn *tilf. F.* 16—17 ok baru] baru þeir *F.* 17 husunum] husum *325 a.* kaust] mikinn *tilf. F.*

325 dyrunum. Þorfinnr iarl leyfþi utgaungu aullum nema iarlsmaunnum; ok er menn varo ut dregnir flestir, gecc maþr ut i dyrrnar i linklæþum, ok baþ Þorfinnr þa seilaz i mott diacnanum. Enn sa studdi haundunum a balkinn ok sticlaþi sva ut yfir balkinn ok mannhringinn, at hann kom hvar fiarri niþr, ok þegar i brot i nattmyrkrit. Þorfinnr baþ þa eptir hallda ok sagþi, at þar for iarl — „er þetta hans ferleikr, en einskis annars". Foro nu at leita hans ok skiptuz i sveitir, ok for Þorkell fostri meþ sænum at leita, ok heyrþu þeir, at racki go i sævarurþinni. Raugnvalldr iarl hafþi haft
325a skiciuracka[1] sinn ok sagði hann til iarls. Þeir gǫrðu hann þar þegar liflatinn i urðunum, ok er þat sumra manna sǫgn, at Þorkell fostr[i v]egi[2] hann, þviat eigi urðu aðrir menn til. Enn hann

---

[1] *Med* skiciurac *ender det første blad af 325; den følgende tekst er tagen fra 325 a.* [2] [ ] *hul paa pergamentet.*

---

1 dyrunum] durum *325a.* Þorfinnr—leyfþi] þeir leyfðu *325a.* iarl] *udel. F.* utgaungu aullum] *omv. 325a.* 2 nema] ǫdrum en *F.* iarlsmaunnum] mǫnnum iarls *325a.* dregnir] gengnir *F.* 3 ut] *udel. 325a.* ut | i dyrrnar] *omv. F.* i linklæþum] *udel. 325a;* æinum *tilf. F.* 4 Þorfinnr þa] *omv. F.* þa] iarl *325a.* mott] honum *tilf. F.* sa] hann *325a.* 5 sva] *udel. 325a, F.* 5—7 ok—þegar] oc spranch ud met det samme oc løb saa *O.* 6—7 balkinn—þegar] ok hvarf *325a.* 6 at] svo at *F.* 7 nattmyrkrit] nattmyrkrinu *325a, F.* Þorfinnr] iarl *tilf. 325a, F.* 8 sagþi] segir *325a, F.* for] Rognvalldr *tilf. 325a.* iarl] ok *tilf. F.* 8—9 er—annars] *udel. 325a, O.* 9 einskis] mannz *tilf. F.* nu] þeir þa *325a;* menn *F.* 10—11 ok[1]—ok] *udel. 325a, O.* 10 ok[2]] *udel. F.* 11 heyrþu þeir] *omv. 325a, Lex. Run.* 12 haft] með ser *325a.* 13 ok—iarls] med ser *F.* 13—s. 79[3] Þeir—þar] Þorkell gerde hann handtekinn ok bat menn vinna at ialli ok bauth fee til, æinge vard til at helldr, þa vann Þorkell sealfr at honum firir þvi ath hann visse at annartveggia þeirra vard at luta firir ǒdrum, Þorfinnr iall kom þa at ok lastade ecki verkit. Dvolduzst þa i eyiunum um vetrinn ok var *F.*

hafði þess svarit at vinna ǫll þau ver[k, er Þor]- 325 a
finni[1] þotti sitt riki þa frialsara enn aðr. Þeir
V 53 Þorfinnr dvǒlduz i eyiunni um nóttina, var þar
drepin sveit su ǫll, er Rǒgnvalldi hafði þangat
fylgt. Enn of morginin eptir toko þeir byrðing[2]
ok hloðu af mallti, gengu þar a siðan ok létu
skiolldu við stafna, þa er þeir Rǒgnvalldr hǒfðu
haft; letu ok eigi fleiri menn sia a skipinu enn
iarli hǒfðu fylgt. Rǒru þeir þa til Kirkiuvags;
hugðu þeir, er firir varo, at Rǒgnvalldr iarl mundi
þar fara. Gengu þeir þa i mót honum ok flestir
slyppir. Þorfinnr iarl lét þar taka a þriðia tigi
manna ok drepa. Varo þat flestir hirðmenn Magnus
konungs ok vinir. Iarl gaf grið einum hirðmanni
Magnus konungs ok bað hann fara austr til Noregs
ok segia Magnusi konungi þessi tiðindi.

K. 30.[3]

Lik[4] Rǒgnvalldz iarls var flutt til Papeyiar hinnar meiri ok þar iarðat, ok var þat mal manna, at hann hafi einnhverr verið vinsǫlastr ok bezt

[1] [ ] *hul paa pergamentet.* [2] *Saal. F*; byrdingen *O*; byrðinga *325 a.* [3] *Overskriften næsten helt udvisket 325 a; F har* Groftr Rognvalldz iarls *som overskrift til det første stykke af dette kap.; intet nyt kap. O.* [4] L *er udvisket.*

2 frialsara] fra ufred *tilf. O.* 5 of] um *F.* 6 gengu —siðan] *udel. O.* 7 við stafna | þa] *omv. F.* 7—8 hǒfðu haft] iall hǒfdu atta *F.* 8 sia—skipinu] a skipe F. 9 þeir þa] sidan *F.* 10 hugðu—varo] ok er þat sa svæitungar Rognvalldz þeir er firir voru hugdu þeir *F.* 11 fara] ok hans menn *tilf. F.* 11—12 þeir—slyppir] a mote þeim slypper aller *F.* 12 a—tigi] xxx *F.* 13 þat] þeir *F.* 14 vinir] hans *tilf. F.* 15 Magnus] *udel. F.* hann] þann *F.* 16 ok] at *F.* þessi tiðindi] tidendin *F.* 19 ok[1]] var *tilf. F.* var] er *F.* 20—s. 80[1] einnhverr—af] æinn verit bezst mannadr ok vinsælstr af ollum *F.*

325a mentr af Orkneyiaiðrlum. Var hann mórgum manni miok harmdauði. Eptir þat lagði Þorfinnr iarl undir sik allar Orkneyiar ok mælti nu engi maðr þvi i móti. Snemendis um varið kvomu þessi tiþendi austr til Noregs, ok þótti Magnusi konungi hinn mesti skaði eptir Rógnvalld iarl, kvaz ok þegar skylldu hefna hans, er honum gefi tom til. Enn hann hafði i þenna tima [o]frið[1] mikinn við Svein Ulfsson, er þa hafði látið taka sik til konungs ifir Danmórk. I þenna tima kom i Noreg Haralldr F II 419 Sigurðarson, frendi Magnuss konungs, ok gaf Magnus konungr honum[2] halfan Noreg. Þeir varo baðir konungar i Noregi einn vetr; þa buðu þeir ut leiðangri af ǫllum Noregi ok ætluðu suðr til Dan- V 54 markar. Enn er þeir lágu i Seleyium, runnu II langskip i hófnina ok at skipi Magnus konungs. Gekk maðr af langskipinu i hvitum kufli ok aptr eptir skipinu ok sva upp i lyptingina; konungr sat ifir mat. Þessi maðr kvaddi konung ok laut honum, tok til brauðsins ok braut ok átt af. Konungr tok

[1] *o er afrevet.* [2] *Saal. F; udel. 325 a.*

1 Var—manni] ok allri alþydu var hann *F.* 3 Orkneyiar] eyiar *F.* nu] þa *F.* 4 þvi] honum *F.* 5 ok—konungi] firir Magnus konung ok þotti honum *F.* 6 eptir] hans staldbroder *tilf. O.* eptir—ok] at Rognvalldi fostbrodur sinum ok kvetzst *F.* 8 i—tima] þa *F.* ofrið mikinn] *omv. F.* 9 Svein] konung *tilf. F.* 9—10 er—Danmórk] *udel. F, som her begynder et nyt kap. med overskr.:* Þorfinnr iarl kom til Haralldz konungs. 10 i—Haralldr] til Noregs Haralldr konungr *F.* 11 frendi] fódurbrodir *F.* 12 Þeir varo] *omv. F.* 13 i] yfir *F.* 15 þeir lágu] Magnús konungr lá *Lex. Run.* Seleyium, runnu] Sęley reru *F.* 16 langskip] til dennem *tilf. O.* konungs] ok *tilf. F.; þá tilf. Lex. Run.* 17 langskipinu] skipinu *F.* 18 sva] *udel. Lex. Run.* lyptingina] þar *tilf. Lex. Run.* 19 honum] ok *tilf. F.* 20 brauðsins] braudhleifs eins *F.* ok átt | af] *omv. F.*

kveðiu hans ok retti at honum kerið, er hann sa 325a at hann at braudit. Þessi maðr tók við kerinu ok mælti: „grið vilium vǫr[1], mautunautr“. Konungr leit til hans ok mælti: „hverr ertu?“ „Ek em Þorfinnr[2] Sigurðarson“. „Ertu Þorfinnr iarl?“ segir konungr. „Sva er kallat vestr þar, segir hann; en ek em her kominn með II tvitǫgsessur, ok skipaðar helldr vel, at þvi er ver eigum kosti. Nu vil ek roa leiðangr þenna með yðr, ef þer vilit þiggia lið at mer, enn allt mitt mal skal a guðs valldi ok yðru, herra“. Þá gengu menn til ok heyrþu tal þeira. Konungr tók seint til orða ok mælti sva: „satt er þat, Þorfinnr iarl, ef fund okkarn bǫri saman, sem nu er vorðit, at eigi ætlaða ek, at þú mundir kunna at segia fra skilnaði okkrum[3]. Enn nú er sva við látið, at eigi[4] byriar minni tign at lata drepa þik. Skaltu nu fara með mer, enn sǫtt okkra mun ek upp segia i tómi“, Þorfinnr heilsaði a konung ok gekk til skipa sinna. Konungr lá miok lengi i Seleyium, dróz þar þa herr til hans or Vikinni. Hann ǫt[laði][5] þaðan at sigla

---

[1] ɔ: vér. [2] iarl *tilf. 325 a; udel. F, O; jfr. kongens følgende spørgsmaal.* [3] *Skrevet* ǫkkrum. [4] *Saal. F, O; udel. 325 a.* [5] *For de indklamrede bogstaver er der hul i pergamentet.*

---

1 hans] vel *tilf. O.* 2—3 Þessi—mautunautr] *udel. F.* 4 ertu] er þessi madr *F.* 4—5 em—Sigurðarson] hæiti Þorfinnr, segir hann *F;* sagde hand *tilf. O.* 6 kallat] kalladr *F.* 6—7 en—em] ok er ek *F.* 8 er] sem *F.* 9 leiðangr þenna] *omv. F.* 10 lið | at mer] *omv. F.* mal] lid ok ek sealfr *F.* 11 herra] firir þau stormæle er ek hefvig mot ydrum vilea brotit *tilf. F.* 12—13 Konungr—sva] *udel. F.* 14 sem—vorðit] *udel. F.* eigi—ek] ek ætlade *F.* 15 mundir] skylldir æigi *F.* 16 er] þo *tilf. F.* at] ek *tilf. F.* 17 nu] ok *tilf. F.* 18 i] betra *tilf. F.* 19 heilsaði—konung] iall þackade konungi *F.* til—sinna] a skip sitt *F.* 20 Seleyium] Sęley *F.* þar] *udel. F.*

325a suðr undir Iotland þa er byr géfi. Þorfinnr iarl var þá longum a tali við konung, var konungr þa vel til iarls ok hafði hann miok við raðagiorð sina. Flat. Þat var einn dag[1] at iall gek a konungsskipit ok V 55 aftr i lyptingina, konungr bat hann sitia hia ser; settizst iall nidr, ok drucku badir saman ok voru katir. Madr gek i lyftingina i raudum kyrtli, mikill ok vaskligr; sa kvaddi konung. Konungr tok blidliga qvediu hans, var þat hirdmadr konungs æinn. Þessi madr tok til orda ok mællti: „Þig er ek komin at finna, Þorfinnr iall“. „Hvat vill þu mer?“ segir iall. „Ek vill vita, hveriu þu vill bæta mer brodur minn, er þu letz drepa vestr i Kirkiuvoge med odrum hirdmonnum Magnus konungs“. „Hefir þu æigi heyrt þat, segir iall, at ek er ecki vanr at bæta þa menn fe, er ek læt drepa? finnzst þat i þvi, at mer þikir vidazst sakir til hafa verit, er ek hefvi mennina drepa latit“. „Ongu skiptir mig, hversu þu hefir vit adra menn gert, ef þu bætir þenna, er ek a eftir at mæla; let ek ok þar fe nockut, en ek var læikinn sealfr haduliga. Verdr mer þat skylldazst at mæla eftir brodur minn ok mig, vil ek hafva þar sæmdir firir; en konungr F II 49 ma þat upp gefa, er til hans er gert, ef honum þiker þat æinskis vert, er hirdmenn hans eru læiddir ut ok hôggnir nidr sem saudir“. Iall svarar: „skil ek þat, at þat mun mina kosti her fram

---

[1] *Med dette ord slutter det første blad af 325 a; den følgende tekst er tagen fra F.*

---

1 þa er] þegar *F.* 2 þá¹] *udel. F.* þa²] *udel. F.* 3 raðagiorð sina] radagerdir sinar *F.* 6 drucku—saman] druck met Kongen *O.* 12 iall] samme mand sagde *tilf. O.* 14 hirdmonnum] folck *O.* 16—17 finnzst—þvi] oc er det derfor *O.* 17 vidazst] *udel. O.* 18 latit] Manden sagde *tilf. O* 21 nockut] megil *O.* 27 þat, at] *udel. Lex. Run.* her] *udel. Lex. Run.*

draga, er þu att ecki valld a mer; ertu æigi sa Flat. madr, er ek gaf þar grid?". „At visu, segir hann, kosti attir þu at drepa mik þar, sem adra menn". Þa svarar iall: „þat er satt, sem mællt er, at margan hendir þat, er minnzst varir; ætlada ek þa, at ek munda hverge þess koma, at ek munde þess giallda, at ek væri of fridsamr vid ovine mina, en nu gelld ek þess, er ek hefvi þer grid gefit; æigi mundir þu hropa mig firir hofdingium i dag, ef ek hefda þig drepa latit, sem adra lögunauta þina". Konungr læit vid ialli ok mællti: „þar kemr þo enn, Þorfinnr iall, at þu þickiz of fa drepit hafva mina V 56 hirdmenn obætta". Var konungr þa svo raudr sem dreyre. Iall spratt þa upp ok gek ofan ór lyptingunne ok a skip sitt, var þa kyrt um kvelldit. En um morgunin, er menn voru vaknnadir, var komin a byrr, reru menn þa þegar ór hofnine. Siglde konungr þa sudr i Iotlandzhaf med ollum flotanum. Fór skip iallz nærr til hafs öndverdan daginn, en er a tok at lida a daginn, stefnde iall vestr i hafit. Er fra honum ecki at segia fyrr en hann kom til Orknneyia, ok settizst þar at riki sinu. Magnus konungr ok Haralldr sigldu til Danmerkr ok dvaldizst þar um sumarit; villde Svæinn konungr ecki hallda til motz vid þa, var hann a Skaneyre med her sinn. A þvi sumri tok Magnus konungr sott þa, er hann læiddi til bana; lysti[1] hann þa firir alþydu, at hann gaf Haralldi fodurbrodur sinum allt Noregs riki[2].

[1] *Skrevet* lyst. [2] *Her fortsætter O:* men Kong Svend

1 ecki valld] engi vǫld *Lex. Run.* mer] men sig mig det *tilf. O.* 2 grid] sammetid *tilf. O.* 9 mig] hér *tilf. Lex. Run., O.* i dag] *udel. Lex. Run., O.* 10 þig—latit] látit drepa þik *Lex. Run.* 11 þo] du *O.* 12 þickiz] icke *tilf. O.* 19 nærr—hafs] megit vester paa *O.* 22 ok—sinu] *udel. O, som derefter begynder et nyt kap. med overskr.:* Kong Mogens døde. 27 bana] men førend hand døde *tilf. O.* þa] *udel. O.*

Flat. **K. 31. Ordsendingar ialls til konungs.**

Þorfinnr iall red nu Orkneyium ok ollu rike V 57
sinu. Kalfr Arnnason var ok longum med honum;

---

gaff hand Danmarck, hand sende oc sin broder Thori oc mange andre sine Venner til Kong Svend dennem som hand vilde at vel skulde vere tracteret, men efflerat Kong Mogens vaar død, giorde Kong Harald det obenbart at hand vild drage til Vebiargeting oc lade sig der til Konge tage offuer all Danmarck oc sagde at da skulle de Norske altid vere offuer de Danske, oc talede en lang Oratz der om, Einer Thambaskelmir svared hannem oc sagde, det er mig mere i sind oc det er ieg mere plictig til at føre Kong Mogensis Liig nør til Norge til den hellige Kong Oluff hans fader end at slaaes met Kong Harald til andre Kongers riige oc giorde dermet ende paa sin tale at hannem tøckte bedre at følge Kong Mogens død end nogen anden Kong leffuendis, oc gick Einer hen met det samme til sit Skib, oc der hand gick hen, ginge met hannem alle de Høffdinger som haffde hiemme norden for Staden udi Norge, saa Kong Harald da ingen anden raad end drage først til Norge, oc tage først det riige under sig. Kong Svend vaar paa Skaneyre den tid at hand hørde at Kong Mogens vaar død, haffde hand da i sind at ride øster udi Sverige oc offuergiffue det Kongenaffn som hand haffde taget, oc der hand vaar ferdig kom der en mand til hannem som sagde hannem at Kong Mogens vaar død, oc all den Norske Krigshær vaar udaff Danmarck, da svor Kong Svend om Gud, at aldrig dereffter skulde hand opgiffue Danmarck for nogen saa lenge som hand vaar i liffue, vende hand da offuer til Sieland, oc lagde Riget under sig hvor

---

1 Ordsendingar—konungs] Thorfinns Jarlis Rigis begyndelse *O.* 2 ollu] andet *O.*

stundum var hann i vestrviking ok heriade um Skotland ok Irland; hann var ok i Æinglande ok var um hrid firir þingamannalide. Þa er Þorfinnr iall spurde lat Magnus konungs, sende hann þa menn austr til Noregs a fund Haralldz konungs med vinmalum; segir svo, at hann vill gerazst vin hans. En er ordsending kom til konungs, tok hann þvi vel, ok het konungr honum sinne vinattu. Ok þa er þessi ordsending kom aftr til ialls, bio hann ferd sina, ok hafde vestan ɪɪ tvitǫ́gsessur ok mæirr en hundrad manna ok allfritt lid. Fór hann þa austr til Noregs ok fann konung a Hǫ́rdalande; tok hann vit honum forkunnar vel, ok at skilnade þeirra væitti konungr honum godar giafvar. For iall þadan sudr med lande ok svo til Danmerkr; fór hann þar um land ok fann Svein konung i
F II 421 Alaborg; baut hann ialli til sin ok væitte honum dyrdliga væitzslu. Þa gerde iall þat bert, at hann ætlade sudr til Roms. En er hann kom i Saxland, fann hann þar Hæinrek kæisara, ok tok hann forkunnar vel vit ialli ok gaf honum margar stórgiafar; hann fek honum hesta marga. Ræid[1] iall þa til sudrfarar. For hann þa til Roms ok

som hand drog frem, der møtte hand Thore oc mange andre aff Kong Mogensis mend som hand haffde send til hannem, tog hand saare vel imod dennem oc vaar Thorer hoss hannem lenge siden.

[1] *ɔ:* réð.

1 vestrviking] Kriig *O.* 3 var] der *tilf. O.* firir] Høffding offuer *O.* 4 iall—þa] sendi *Lex. Run.* 6 segir svo] sǫgðu svá *Lex. Run.*; oc lod sige *O.* 8 konungr honum] Jarlen *(ɔ:* jarli) *O.* 9—10 til—vestan] giorde Jarlen sig ferdig met *O.* 15 þadan] da *O.* 16 fór—land] *udel. O.* 19 kom] synder *tilf. O.* 21 forkunnar] oc *O.* 22—23 Ræid—sudrfarar] *udel. O.* 23—s. 86[1] ok—pafann] *udel. O.*

Flat. fann þar pafann, ok tok hann þar lausnn af honum allra sinna mala. Vendi iall þadan til heimfarar, ok kom med hæilu aftr[1] i riki sitt. Let hann þa af herferdum, lagde þa hug *á*[2] stiórnn lyds ok landz *ok*[3] a lagasetning. Hann sat jafnan i Byrgisherade ok let þar gera Kristzkirkiu, dyrligt V 58
musteri; þar var fyst settr byskupsstoll i Orknneyium. Þorfinnr iall atti Ingibiorgu iallamodur; þau attu II sonu, þa er ór barnnæsku komuzst; het annarr Pall, en annarr Erlendr. Þeir voru mykler menn ok fridir, ok mæirr i moduræt sina, menn vitrir ok hogværir. Iall unne þeim mikit ok þar med oll alþyda.

K. 32. Fra andlæti Þorfinz iarls rika.

Þorfinnr iall hellt ollu riki sinu til daudadags; er þat sannliga sagth, at hann hafvi rikazstr verit allra Orknneyinga ialla. Hann æignnadizst IX ialldoma a Skotlande ok allar Sudreyiar ok mikit riki a Irlande. Svo segir Arnor iallaskalld:

Hrafnsfæde vard hlyda
herr fra Þussaskerium,
rett segig þiod hve þotti
Þorfinnr, til Dyflinnar.

Þorfinnr iall var þa v vetra gamall, er Mælkolfr[4] Skotakonungr, modurfadir hans, gaf honum iallznafnn; en sidan var hann iall LXX vetra. Hann andadizst a ofanverdum dögum Haralldz Sigurdar-

[1] med hæilu *tilf. F.* [2] *Saal. ved rettelse;* ok *F.*
[3] *Saal. U-V; mgl. F.* [4] *Skrevet* Mækolfr.

1 honum] Paven *O.* 3 ok—sitt] oc vaar den reyse den ypperligste. Jarlen satte sig da udi Rolighed, oc giorde Fred offuer sit riige *O.* 8 iallamodur] hun vaar Find Jarlis Arnessøns Daatter *tilf. O.* 14 *Ingen overskr. O.* 24 Mælkolfr] Melkolmer *O.* 26 LXX vetra] ner LXXX aar *O.*

sonar. Hann er iardadr at Kristzkirkiu i Byrgis- Flat.
herade, þeirre er hann hafde gera latit. Var iall
miog harmdaude i erfdalondum sinum; en um þau
lond, er hann hafde lagt undir sig med hernade,
þa þotti morgum ofrelse mikit at bua undir riki
hans. Hurfu þa a brottu mórg riki undan, þau er
iall hafde undir sig lagt, ok læitódu menn ser
traustz undir þa hofdingea, er þar voru odalbornir
til rikia. Gerdizst þa bratt audsærr misser at fra-
V 59 falle Þorfinnz ialls. Þessar visur voru kvednar
um orrostu þeirra Rognvalldz ialls Brusasonar ok
Þorfinnz ialls[1]:

Fragum Finnz hve magi
fylgdut, Kalfr, um dylgior,
ok letz þu a sia sneckiur
snarlla lagt at ialle.
F II 422 Aræde vantu[2] eyda
óðfúss[3] syne Brusa,
hlæde hugr[4], en téðuð[5]
heiftminnigr Þorfinni.

Oskepnan vard uppi
endr, þa er mórgum kende
haligt rog at hniga,
hord, þar er iallar bórduzst.

---

[1] *De tre følgende vers kommer senere igen i F (udg. II s. 440). Da de ikke vil blive aftrykte der, anføres her varianter fra denne sidste afskrift, betegnet som F².* *Det første vers findes aftrykt ovenfor s. 71 efter 702.*
[2] *Saal. Bergsb., Thom.;* vartu *F, F².* [3] *Saal. 702;* ofuss *F,* ufuss *F².* [4] *Saal. 702;* rudr *F, F².* [5] *Saal. 702;* hlydut *(læsningen usikker) F;* redut *F².*

---

3 harmdaude] der udi Øerne oc *tilf. O.* 10 Þessar] *Herfra og til kap. slutning udel. O.*

Flat.

Nærr reduzst astmenn orir
oddhrið[1] er[2] vard, sidan
olld fek mæin hin millda
morg, firir Raudabiorgum,

Biort verdr sol at svartri[3],
sôckr folld i mar[4] dôckan,
brestr erfvide Austra[5],
allr brunar siar med fiollum,
adr at Eyium friðri[6],
inndrottar, Þorfinni,
þeim healpe gud geyme,
gædingr[7] myni[8] fædaz[9].

K. 33. Upphaf rikis þeirra Pals ok Erlendz ok ættartolur.

Nu toku synir Þorfinnz ialls riki eftir hann; var Pall þeirra ellre; var hann ok firir þeim i radum. Ecki skiptu þeir londum med ser, ok urdu þo lengstum vel sattir a sin skipte. Ingibiorg iallamodir gipptizst Melkolfvi Skotakonungi, er langhals var kalladr; þeirra son var Dungadr Skotakonungr, fadir Vilhialms, hins agæta mannz; hans son het enn Vilhialmr ôdlingr, er aller Skotar villdu til V 60

---

[1] *Saal. Vigf.*; elldhrid *F*, F^2. [2] *Saal.* F^2; en *F*. [3] *Saal.* F^2; sortna *F*. [4] *Saal.* F^2; lôg *F*. [5] *Saal. Snorra-Edda*; hit (et F^2) eystra, *F*, F^2. [6] *Saal. Vigf.*; fridum *F*, F^2. [7] *Saal.* F^2, gædingar *F*. [8] *Saal.* (muni) *Vigf.*; minni F^2; vel *F*. [9] *Saal.* F^2; tædu *F*.

---

1 Nærr] nær F^2. 3 olld] aull F^2. 10 inndrottar] inndrôtt F^2. 11 healpe] hialp F^2. gud] ok *tilf.* *F*. 13—14 *Ingen overskr.* *O*. 19 Melkolfvi] effter Thorfins Jarlis død Melkolm *O*. 22 enn] *udel.* *O*.

konungs taka. Pall iall Þorfinnzson fek dottur Flat. Hakonar ialls Ivarssonar, ok attu þau morg bornn; son þeirra het Hakon. Þau attu dottur þa, er Þora het; hon var gift i Noreg Halldore, syne Bryniulfs ulfallda; Bryniulfr het son þeirra[1], er atte Gyride Dagsdottur. Ǫnnur dottir Pals het Ingiridr, er atti Æinarr Vorsakrakr. Herbiorg het hin þridea dottir Pals; hon var modir Ingibiargar tígnu[2], er atti Sigurdr a Vestnese, ok voru þeirra synir Hakon pik ok Bryniulfr. Sigridr var en dottir Herborgar, modir Hakonar barnns ok Herborgar, er Kolbæinn hruga atti. Ragnnhilldr het hin fiorda dottir Pals ialls; hon var modir Bendikz, fodur Ingibiargar, modur Erlings erchidiakns. Bergliot het enn dottir Ragnhilldar, er atti Havardr Gunnason[3]; voru þeirra synir Magnus ok Hakon klo ok Dufniall ok Þorsteinn. Þetta eru allt iallaættir ok gædinga i Orknneyium, ok koma þessir menn aller vid sǫguna sidar. Erlendr iall Þorfinnzson atti þa konu, er Þora het ok var Sumarlida- V 61 dottir, Ospakssonar; modir Ospaks var Þordis, dottir Hallz a Sidu. Erlingr ok Magnus voru synir þeirra, en dætr þeirra Gunhilldr ok Cecilia, er F II 423 Isakr atti, ok voru synir þeirra Endride ok Kolr. Iatvor het dottir *Erlendz*[4] laungetin; *Borgarr*[5] het son hennar.

---

[1] hans Søn hed Haldor *tilf. O.* [2] *Saal.* (den tigne) *O, jfr. ogsaa registret;* rognnu *F.* [3] *Saal.* (Gunnessøn) *O, jfr. reg.;* Gunnarsson *F.* [4] *Saal. rettet af Vigf.;* Erlings *F.* [5] *Saal. rettet af Vigf., jfr. registret;* Bergr *F.*

---

5 Bryniulfs] gamle *tilf. O.* 17 allt] *udel. O.* 19 aller] *udel. O.* 25—26 Iatvor—hennar] *udel. O, som derefter har næsten en hel side ubeskreven.*

Flat. **K. 34. Her segir af Harallz konungs falli ok dauda dottur hans.**

Þa er þeir brædr Pall ok Erlendr hofdu riki tekit i Orkneyium, kom austan ór Noregi Haralldr Sigurdarson med her mikinn. Hann kom fyst vid Hiatland; þadan for hann til Orkneyia. Þar let hann eftir Ellisif drotningu ok dœtr[1] þeirra Mariu ok Ingigerde. Ór Orknneyium hafde hann lid mikit; reduzst iallar badir til ferdar med konungi. For konungr þadan sudr til Æinglandz, ok lende þar sem hæitir Klifland, ok vann Skardaborg. Sidan lagde hann at vid Hallornes[2], ok atti þar orrostu ok fek sigr. Midvijkudag næsta firir Mathiasmesso atti hann orrostu i Iorvik vid ialla, Valþiof ok Mörukara; þar fell Mörukáre. Sunnudag eftir var su borg gefin i valld Haralldi konungi, er stod vid Stafnnfurdubryggiu. Gek hann a land at skipa stadinn; þar setti hann eftir Olaf son sinn ok ialla Pal ok Erlend ok Eystæin orra, mag sinn. I þeirre landgongu kom i moti Haralldi konungi Haralldr Gudinason med allmikin her; ok i þeim bardaga fell Haralldr Sigurdarson. Eftir fall konungs kom Eystæinn orri fra skipum ok iallar, ok gerdu all-

[1] *Saal. M*[1] (Mariam ok Ingigerði, dœtr sínar) *og O;* dottur *F.* [2] *Saal. O, jfr. Hkr. III s. 197* (Hellornes); Hallarnes *F.*

1—2 Her—hans] Om Kong Mogens Barfod *O.* 3 Þa er] *udel. O.* 4 Orkneyium] oc haffde icke veret der lenge førend der *tilf. O,* 6 hann] synder *tilf. O.* 11 ok vann] oc stride der strax paa, hand vant oc *O.* 14 i Iorvik] *udel. O.* 15 Mörukara] fick hand der Seyer *tilf. O.* Sunnudag eftir] Om Søndagen effter Predicken *O.* 17 Gek] Mandagen dereffter gick *O.* 18 þar] da *O.* Olaf—sinn] sin Søn hoss Skibene Oluff *O.* 19 sinn] Thorberg Arnessøns Søn *tilf. O.* 21 allmikin her] en utallig hob folck, bleff der strax en stor Slactning *O.* 23 ok[1]—gerdu] oc giorde *O.*

V 62 harda hrid; þar fell Eystæinn orri ok miog svo Flat. allr Nordmanna herr. Eftir þa orrostu leyfde Haralldr konungr Olafi syne Haralldz ok iollum brottfor af Æinglande ok her þeim ollum, er æigi hafde flyitt. Siglde Olafr ut um haustit af Hrafnnseyre, ok svo til Orkneyia. Ok þann dag ok a þeirre stundu, er Haralldr fell, vard Maria braddaud, dottir hans; ok er þat mal manna, at þau hafvi æins mannz fior haft. Olafr var um vetrinn i Orkneyium ok var hann hinn mesti vin ialla frænda sinna; þær voru brædradætr[1] Þora, modir Olafs konungs, ok Ingibiorg, modir ialla. Olafr for um vorit austr til Noregs ok var þar til konungs tekinn med Magnusi brodur sinum. En er þeir brædr redu Orkneyium, þa var samþycke þeirra mikit ok gott langa hrid. En er synir þeirra toku at megnnazst, þa gerduzst þeir ofstopamenn mykler Hakon ok Erlingr; Magnus var þeirra kyrrlatazstr. Aller[2] voru þeir mykler ok sterkir ok vel menntir um alla hluti. Hakon Palsson villde vera firirmadr þeirra brædra; þottizst hann vera mæire burdum en synir Erlendz, þviat hann var dotturson Hakonar ialls Ivarssonar ok Ragnnhilldar, dottur Magnus konungs goda. Villde Hakon, at vinir hans hefdi ór skiptum mæira hlut þar, en þeir, at hnigu til

[1] *Skrevet* brædadætr. [2] *Skrevet* alle.

1 hrid] oc bleff den Slactning kaldet Orreel eller orrehriid *tilf. O.* 3 ok iollum] *udel. O.* 5 hafde flyitt] bleff slaget i Krigen. haustit] Sommeret *O.* 6 Ok[2]] vaare der da de Tidinge forhanden, at *O.* 13 vorit] Sommeret dereffter *O.* 14—15 er—brædr] Paul oc Erlend *O.* 15 þa] oc *O.* 18 Erlingr] men *tilf. O.* þeirra kyrrlatazstr] megit stille oc sactmodig, men *O.* 21 þeirra brædra] sine frenders ...., Mogensis oc Erlingis *O.* 22 synir Erlendz] de *O.* 24 Hakon] hand derfor *O.*

Flat. sona Erlendz; en Erlendr villde ecki, at synir hans hefde lægra hlut þar i Eyium. Kom þa svo, at þeir frændr mattu ecki asamt vera, ok var med þeim ecki ohætt. Þa attu fedr þeirra hlut at med F II 121 þeim[1]; þeir skylldu semia malit. Var þa fundr til lagdr, ok fannzst þat bratt a, at hvorr þeirra hnæigde eftir sinum syni[2], ok urdu æigi asattir. Gerdizst nu osamþycki med þeim brædrum ok skilduz osattir; ok þotti þat morgum mikill skade.

K. 35. Sættarfundr Magnus ok Hakonar.

Eftir þetta foru godgiarnir menn i mille þeirra ok læita um sættir; var þa lagdr sattarfundr med þeim i Hrossey. A þeim funde gengu saman V 63 sættir þeirra med þvi moti, at þa var skift Eyium i helminga, svo sem verit hafde med þeim Þorfinni ok Brusa. Stod svo um hrid. Hakon var þa iafnan i hernade, sidan hann þroskadizst. Gerdizst hann þa ofstopamadr mikill ok leitaði[3] miog a þa menn, er þionodu undir þa fedgana. Kom þa enn svo, at þeir urdu osattir ok foruzst at med fiolmenni. Havardr Gunnason ok aller adrir gædingar ialla baru enn samann med ser, ok baru satmal a mille.

---

[1] *Saal. M[1]; udel. F.* [2] *Saal. M[2], O;* sonum *F, M[1].* [3] *Saal. M[1], M[2], O; F synes at have* leitodu, *men læsningen er ikke helt sikker, muligvis har skriveren villet rette* leitudu *til* leitade.

---

1 synir] Venner *O.* 4 fedr] Venner *O.* 5 þeim] oc bade dennem, at *tilf. O.* 6 ok] men der de Brøder Paul oc Erlender møtte oc begynte deris Tale, da *O.* 7 urdu] derfor *tilf. O.* 9 ok—skade] *udel. O.* 10 *Intet nyt kap. O.* 11 Eftir þetta] En anden gang *O.* 12 þa] igen *tilf. O.* 14 þa—skift] de skiffte *O.* 17—18 Gerdizst —ok] hand *O.* 19 þa fedgana] Erlend oc hans Sønner, thi Hagen vaar fuld aff Offuerdadighed *O.* 21 aller] *udel. O.* 21—22 ialla—ser] udi Øerne ginge en dag mellem.

Villdu þeir Erlendr[1] fedgar þa æigi sættazst, svo Flat. at Hakon væri þar i Eyium. En med þvi at vinum þeirra þotti mikit i abyrgd um dæilur þeirra, þa felldu þeir bæn at Hakoni, at hann leti þetta æigi firir sættum standa, ok[2] færi burt ór Eyium [at sinne[3]. Gek þa enn sættin saman at godra manna rade. Eftir þetta for Hakon burt ór Eyium, fyst austr til Noregs ok fann þar Olaf konung kyrra; þetta var ofarliga a hans dǫgum. Dvaldizst Hakon þar nockura stund. Sidan for hann austr til Sviþiodar a fund Inga konungs Steinkelssonar, ok tok hann vid honum vel. Hann fann þar vine sina
V 64 ok frændr; hlaut hann þar hinn mesta heidr af vinsęldum Hakonar modurfǫdur sins. Hann hafde halldit riki af Stæinketli Sviakonungi, sidan er

[1] *Saal.* M^1, *O;* Erlingr *F.* [2] *Saal.* M^2*;* men *O;* at hann *F.* [3] *Fra* [*udel. O,* M^2. *Den sidste fortsætter efter* Eyium *med følgende:* Sǫgdu þat radlikt, at hann færi austr um haf at finna frændr sina, sva marga ok gǫfga sem hann átti, bęđi i Noregi ok i Sviþiod. Ok vid umtǫlur manna ok sva þat at Hakoni var ǫfund a frændum sinum þar i eyiunnum, enn þotti gott at kanna sidu annarra hofþingia, for hann brott or eyiunum ok austr um haf. *O stemmer overens hermed, undtagen den sidste sætning* (enn—haf), *som lyder:* oc vilde gerne drage til de andre som vaare udi Norge oc Sverig at bese andre Høffdingers skick, da vidte hannd dennem denne Bøn oc drog bort aff Øerne. M^1 *er her meget kort idet den svarende til* mikit—sinne *(l. 3—6) kun har:* mikil ábyrgð á, ef þeir væri ósáttir, þá fór Hákon brott ór eyjunum at sinni.

7—8 Eftir—þar] Hagen drog øster til Norge til *O.* 10 Sidan—austr] oc drog siden *O.* 12 Hann—þar] der hitte Hagen mange *O.* 13 ok frændr] *udel. O.*

Flat. hann vard landflotti firir Haralldi Sigurdarsyni; hafde hann þar ordit hinn vinsælsti, bæde af konungi ok landzmonnum. Annarr dotturson Hakonar ialls Ivarssonar var Hakon, er kalladr var hinn norræni; hann var fadir Æireks hins spaka, er konungr var i Danmorku eftir Æirek konung eymuna. Hakon dvaldizst i Sviþiod um hrid, ok var Ingi konungr vel til hans; en er svo hafde fram farit um hrid, þa leku honum landmunir at sækia vestr til Eyia. Þa var i Sviþiod ungh kristni; voru þa margir menn, þeir er foru med fornneskiu ok þottuzst af þvi verda frodir ok viser margra hluta, þeirra er æigi voru fram komnir. Inge konungr var vel kristinn madr ok voru honum læidir aller fornneskiumenn; lagde hann mykla stund a at eyda ovenium þeim, er lenge hofdu fylgt hæidninne. En landzhofdingiar ok storbændr kurrudu illa, er um var vandat osidu þeirra; kom þvi svo, at bęndr toku ser annan konung, þann er þa hellt til blota, Svæinn, broder[1] drotningar, ok var kalladr F II 425 Blot-Svæinn. Firir honum vard Inge konungr landflotta i Vestra-Gautland; en svo lauk þeirra skiptum, at Inge konungr tok hus a Svæine ok brende hann inne. Eftir þat tok hann allt land undir sig; eyddi hann þa enn usidum morgum.

K. 36. Fra ordum visindamanz.

Þa er Hakon Palsson var i Sviþiod, [hafde

[1] *Skrevet* broderr.

4 var] heed oc *O.* 7 Hakon] Paulsøn *tilf. O.* 8 konungr] oc Landsfolcket *tilf. O.* 13 er—voru] skee skulde oc icke vaar enda *O.* 18 er—þeirra] at deris Sæder skulde saa slæt afflagis *O.* 24—25 eyddi—morgum] oc forøde de Hedenske Sæder oc Ceremonier *O.* 26 *Intet nyt kap. O.* 27—s. 95[1] hafde—til] hørdte hand *O.*

hann[1] frett til, at þar i lande var sa madr, er for med visende ok spadom, hvort er hann hafde til þess fiôlkynge edr adra hluti. Honum gerdizst forvitni a mikil at finna þann mann, ok vita hvers[2] hann yrde viss um forlôg sin. Ok eftir þetta for hann til þess mannz, ok fann hann at lyktum i siobygd nockurre; for hann þar at væitzslum ok V 65 sagde bondum um arferd ok adra hluti. En er hann fann þenna mann, þa fretti hann eftir, hversu honum munde gangazst til rikis edr annarrar hamingiu. Visendamadr spurde, hvat manna hann væri; hann sagde nafnn sitt ok ætt sina, at hann var dotturson Hakonar Ivarssonar. Þa sagde visendamadr: „hvi muntu vilia taka af mer visendi edr sagnir? Væitzstu eigi[3] þat, at hinir fyrri[4] frændr þinir hafa litinn hug haft a þess hattar monnum, sem ek er, ok ma þer þorf vinna, ath þu læitir eftir at vita forlôg þin af Olafi hinum digra, frænda þinum, er þer hafvit allan trunat a. En grunr munde mer a vera, at hann munde æigi litilæti til hafva at segia þer þat, er þig forvitnar, edr vera æigi svo mattugr ella, sem þer kallit hann“. Þa svarar Hakon: „ecki vil ek honum amæla; ætla ek þat mæirr, at ek mun æigi verdlæika til hafva at taka af honum visende, en hitt, Flat.

[1] *Fra* [*saal. M*[1]; *omv. F.* [2] *Skrevet* hverr [3] *Saal. M*[1], *O; udel. F.* [4] *Saal. M*[1], *O; udel. F.*

3 Honum] Hagen *O.* 5—6 for—mannz] leite hand effter hannem *O; jfr. M*[1]: Fór hann þá at leita hans. 6 at lyktum] *udel. O.* 7 siobygd] mark byd *O; jfr. M*[1]: markbygð. 7—8 for—bondum] vaar hand der til gest hoss en Bonde oc sagde hannem *O.* 9 hann[1]] Hagen *O.* 11—12 hvat—sina] hvorfra hand vaar kommen, Hagen sagde hannem all Leilighed derom oc *O.* 19 digra] Norgis Konning *tilf. O.*

Flat. at æigi mune hann vera svo volldugr, at ek mætta taka firir þat af honum visende[1]. En þvi hefvi ek a þinn fund farit. at mer hefir þat i hug komit, at her mun hvorgi þurfa at ôfunda annan firir mannkosta saker edr trubragda". Sa madr svarar: „vel likar mer þat, at ek finn þat a, at þu þickizst þar æiga allt traust, er ek er, ok framar en trua su, er þer hafit med farit ok adrir frændr þinir. Er ok svo, at þeir er a sligt stunda er undarliga farit; fara med fostur ok vôkur, ok ætla, at þar af muni þeim væitazst þeir hlutir, er þeim er forkunne a at vita. En þo at þeir stunde a sligt, þa verda þeir þvi sidr viser þess, er þa forvitnar, sem þa skiptir meira. En ver leggium oss i ôngar meingerdir, ok verdum ver þo iafnan viser þeirra hluta, er vinum vorum þikir male skipta, at þeir gangi oduldir. Nu mun svo fara med ockr, at þu munt þess niota fra mer, er ek skil þat, at þú[2] þickizst V 66 helldr mega taka sanynnde af mer en kennimonnum Inga konungs, þeim er hann þickizst allt traust undir æiga. Skaltu koma a þriggia natta fresti; skulu vit þa freista, at ek kunna at segia þer F II 426 nockura hluti, þa er þig forvitnar". Eftir þat skilia þeir, ok dvelzst Hakon þar i bygdinne; ok at lidnum þremr nottum for hann ath finna visendamann; var hann þa i huse nockuru æinn saman, ok varpade mædiliga ôndinne, er hann gek inn; strôk hendinne

[1] *Skrevet* visede. [2] *Saal. M*[1]*; udel. F.*

4 ôfunda] fyrirlíta *M*[1], *O.* 5 Sa—svarar] Spaamanden sagde *O.* 6—8 at[2]—þinir] at du icke troer alt det som dine frender haffue met at fare *O; jfr. M*[1]*:* at þú þykkisk eigi þar alt traust eiga sem hinir fyrri frændr þínir hafa átrúnað haft. 14—15 meingerdir] stor Pine ... eller plage vor eget Legeme *O;* kvalir *M*[1]. 22 skulu—þa] oc *O.* 27 hann] Hagen *O.*

um ennit, sagde, at hann hefde mycklu til kostat, adr hann yrde þeirra hluta viss, er hann skyllde forvitnaz. Hakon qvezst þa heyra vilia sin forlǫ̈g. Spamadrinn tok til orda: „ef þu vill[1] forlaug þin vita, þa er þar langt um at tala, firir þvi, at þau eru mikil; ok af lifve þinu ok stundan munu mikil stortidende hliotazst. Ok er þat mitt hugbod, at þú[2] verdir æinvalldzhofdinge yfir Orknneyium at lyktum; en kann vera, at þer þiki langt at bida. Hygg ek ok þat, at þar mune þitt afkvę̈mi rikia. En af vestrfǫ̈r þinne, þeirre er þu ferr næst til Orkneyia, munu mikil stortidende af gerazst, þa er þeir hlutir verda fram gengnir, er þar af mun leida. Þu munt ok a þinum dǫ̈gum lata gera glæp þann, er þu munt annattveggia fa bætt, edr æigi, vid þann gud, er þu truir a. En spor þin liggia lengra ut i heim, en ek fæ set; en þo hygg ek, at þu munir her bera bæinin i Nordrhalfunne. Nu hefvig ek sagt þer þa hluti, er ek mun at sinne; nu rædr þu, hversu þu skallt vit una þitt eyrende". Hakon svarar: „mykla sǫ̈gnn segir þu, ef sǫ̈nn er; en þat ætla ek, at betr muni vera, en þu segir, um minn hag; ma ok vera, at þu munir þetta æigi med sannyndum set hafa". Spamadr bat hann þvi af trua, sem[3] hann villde, en qvad þetta mundu fram fara.

[1] *Skrevet* vil. [2] *Saal. M*[1]*; udel. F.* [3] *Skrevet to gange.*

2—3 er—forvitnaz] hvad dig skal vederfaris *O.* 3 sin forlǫ̈g] hvad hand siger *O;* hvat hann segði *M*[1]. 5—6 þau —ok[1]] *udel. O.* 10 afkvę̈mi] lenge siden *tilf. O.* 15 bætt] neppeligen *tilf. O.* 15—16 vid—a] *udel. O.* 19 mun] kand giøre *O.* 21—23 en—vera] men det behagede mig beder. som ieg oc tencker *O;* en þat ætla ek mér betr gegna, sem vera mun *M*[1]. 25—26 en—fara] *udel. O;* ok skildusk at þvi *M*[1].

Flat. **K. 37. Af radagerdum Hakonar Palssonar.**

Eftir þetta fór Hakon til fundar vid Inga konung ok dvaldizst med honum skamma stund; tok V 67 þa orlof af konungi til brautfarar. Hakon for fyst til Noregs a fund Magnus konungs frænda sins, ok tok hann vel vid honum. Þar fretter hann þau tidende af Orknneyium, at Erlendr iall ok synir hans rede þar mestu, ok voru allvinsælir, en Pall fadir hans var helldr afskiptalitill um rikit. Þat þottiz hann ok spyria af þeim monnum, er vestan komu, ok hellzst mælltu trunat firir honum, at[1] Orkneyingar mundu litt langa til, at hann kæmi vestr þangat; ok hǫfdu þeir frid godan ok kyrrsæti, en ugdu, ef Hakon kæmi vestr, at af honum mundi standa ofridr ok styriolld. En er Hakon hugsade þetta firir ser, þa þotti honum eigi orvænt, at þeir frændr munde hallda riki firir honum, en lata honum æigi ohætt, ef hann kæmi vestr þangat æigi med fiolmenni. Tok hann þat rad, at sækia at Magnus konung, at hann kæmi honum til rikis i Orknneyium.

K. 38. Rædur Hakonar fyrir Magnusi konungi. F II 42

Þetta var eftir þat er Magnus konungr hafde latit af lifve taka Stæigar-Þore ok Egil, ok frelsade

[1] *Saal. M*[1]*;* ok *F.*

1 *Intet nyt kap. O.* 3 stund] førend hand fick i sinde at drage i Vesterlandene *tilf. O.* 13 ok—þeir] thi de haffde *O;* hǫfðu þeir þá *M*[1]*;* þeir hǫfðu áðr *Lex. Run.* 16 þeir] hans *O.* 19 at—at] at hand begerede aff sin frende *O; jfr. Magn. s. berf. (Fms. VII 28):* Beiddi hann þá Magnús konung frænda sinn styrkja sik til at ná ríki því, er hann var ættborinn til i Orkneyjum, en konungr tók því seinliga. 22—23 *Intet nyt kap. O.* 25 frelsade] friet saa *O.*

landit af ollum ofride. Hakon var vitr madr, ok Flat. þottizst hann skilia a rædum Magnus konungs, er þeir rædduzst vid, at konungr munde vera storrádr ok agiarnn a riki annarra hofdingia. Hakon tok þær rædur firir konungi, at þat væri hofdingsbragd at hafa læidangr uti ok heria vestr um haf, ok leggia undir sig Eyiar[1], sem gerde Haralldr hinn harfagri. Segir ok, ef hann fengi riki i Sudreyium, at þadan væri hægt at heria a Irland ok Skotland; ok ef hann kæmi undir sig Vestrlondum, at þadan væri gott at eflazst med styrk Nordmanna a moti Æinglismonnum — „ok hefnna svo Haralldz Sigurdarsonar, fôdurfodur þins“. En er þeir tôludu þetta, fannzst þat a, at konungi fell þetta vel i skap; V 68 kallade, at þetta væri vel talat ok hôfdingliga ok nærr sinu skaplynde — „En þat skalltu hugsa, Hakon, segir konungr, ef ek geri þetta firir ord þin ok aeggian, at fara med her vestr um haf, at þer skal ecki a uvart koma, þott ek borag frekan atsug til rikia þeirra, er liggia vestr þar, ok gera ek at þvi ôngan mannamun“. En er Hakon heyrde

---

[1] Suðreyjar *Magn. s. berf. (Fms VII s. 28)*, *O. Det er næppe nødvendigt at rette F her, idet* Eyiar *kan opfattes som forkortelse for* Suðreyjar *(jfr. nedenfor s. 101*[9]*)*, *men man kan ikke tvivle om, at Hakon her mener disse; derfor hans skuffelse, da kongen lader ham forstaa, at han ogsaa vil erobre Orknøerne.*

4—5 Hakon—rædur] Derfore begynte hand at tale *O.* 6 ok—haf] *udel. O.* 13 þins] sins *Fm VII, O.* 16 En þat] Svá *Lex. Run.* 17 Hakon] jarl *tilf. Lex. Run.* segir konungr] *udel. Lex. Run.* 17—18 ord—ok] þína *Lex. Run.* 18 med her | vestr—haf] *omv. Lex. Run.* 19 a] þat at *Lex. Run.* þott] at *Lex. Run., O.* borag] bora skjótt *Lex. Run.* 20 liggia—þar] þar liggja fyrir vestan hafit *Lex. Run.*; der ligge udi Vestersøen *O.* 21 ôngan] lítinn *Lex. Run.*

Flat. þenna órskurd, let hann ser fatt um finnazst, ok grunade, hvar til mællt munde. Let hann þa af at eggia konung a næinar ferdir. Þurfti þa ok litils vid, þviat eftir þa rædu sende konungr bod um allt riki sitt, at læidangr skyllde uti vera. Gerde hann þat bert firir alþydu, at hann ætlade her þeim at hallda vestr um haf, hvat sem sidarr gerizst til tidenda i hans ferdum. Biugguzst menn þa til þessarar ferdar a ollu lande. Magnus konungr hafde med ser son sinn til þessarar ferdar VIII vetra gamlan, er Sigurdr het; hann var vel mannadr.

K. 39. Herferd Magnus berbeins vestr um haf.

Þa er þeir brædr Pall ok Erlendr rædu Orknneyium, kom austan ór Noregi Magnus konungr. Hann hafde her mikinn; honum fylgdu margir lendir menn, Vidkunnr Ionsson, Sigurdr Hranason, Serkr ór Sogne, Dagr Æilifsson, Skopti[1] ór Gizska, Ǫgmundr, Finnr ok Þordr, Eyvindr ǫlbógi, stallari konungs, Kali af Ǫgdum Sæbiarnarson, Þorleifssonar

---

[1] *Vigf. retter dette til* synir Skopta *i overensst. med O* (oc Sønner Skopte aff Gizka). *Fms VII (s. 48) har:* Skopti ór Gizka ok synir (*v. l.* son) hans. *F.s tekst behøver her ingen rettelse, idet Skopti godt kan tænkes som deltager i Magnus' første Vesterhavstog (jfr. om ham og hans forhold til kongen Hkr. III s. 249 og 256—59). Efter de 3 følgende navne kan* ór Gizka *være underforstaaet, det gør det unødvendigt, at de særlig betegnes som Skoptis sønner.*

---

8 gerizst] gerðisk *Fms VII, O.* 11—12 hann—mannadr] *udel. O.* 13—14 *Overskr.* Om kong Mogensis Krigsreise *O.* 16 konungr] kong Olluff kyrris søn *tilf. O.* 21 Sæbiarnarson] hviss fader at vor Sveinbiorn *O.*

hins spaka, er Hallfredr mæidde, ok Kolr son hans. Flat.
Kali var spekingr mikill ok kærr konungi, ok orti vel. Þa er Magnus konungr kom til Orkneyia, þa tok hann ialla, Pal ok Erlend, ok sende þa austr
V 69 til Noregs, en setti Sigurd son sinn yfir Eyiar ok fek honum raduneyti. Magnus konungr fór i Sudreyiar, [ok fylgdu honum[1] synir ialla, Magnus ok Erlingr, synir Erlendz ialls, ok Hakon Palsson. En er Magnus konungr kom i Eyiar, tok hann at heria,
F II 428 fyst i Liodhusum ok vann *þau*[2]; ok i þeirre ferd vann hann allar Sudreyiar, ok toku hondum Logmann, *son*[3] Gudrodar Sudreyiakonungs. Þadan for hann sudr undir Brethland, ok atti orrostu mykla i Öngulseyiarsunde vit ialla tvo bretzska, Huga hinn digra ok Huga hinn pruda[4]. Ok er menn brutu upp vopnn sin ok biugguzst til orrostu, settizst Magnus Erlendzson nidr aftr i firirrume ok vopnazst æigi. Konungr spyrr, hvi hann sæti. Hann letzst þar vit ongann mann[5] sakir æiga — „vil ek þvi æigi beriazst". [Konungrinn mælti[6]: „far þu undir þiliur nidr ok ligg æigi her firir fotum manna, ef þu þorir æigi at beriazst, þviat ek ætla þer æigi

[1] *Fra* [*skrevet to gange.* [2] *Saal. ved rettelse;* þar *F; O har:* dennem; *Vigf. retter til* þær, *men det kan ikke være tvivl om, at man har opfattet* Ljóðhús *som neutr. plur.*; *V-U beholder* þar *og tilf.* (sigr). [3] *Saal. O, jfr. Hkr. III s. 246 a*; *udel. F.* [4] de vaare Brødre Costnama som den tid vor Kong udi Irland paa Sadtziri (ɔ: Úlaztiri) *tilf. O; jfr. M²:* þeir varo brędr, ok synir Kostnoma konungs a Irlandi. [5] þar *tilf. F.* [6] *Saal. M², O; udel. F.*

4 Pal—Erlend] *udel. O.* 9 Eyiar] Synderøer *O.* hann] strax *tilf. O.* 15 digra . . . . . pruda] *omv. O, M².* 16 ok —orrostu] *udel. O.* 17 i firirrume] *udel. O.* 18 Hann] Mogens *O.* 19 vil ek] oc at hand vil *O.* 20 þu] da *tilf. O;* þá, segir konungr *M¹.*

Flat. tru til ganga". Magnus tok salltara ok saung um bardagann, en hlifde ser ecki. Orrosta þessi var bæde hord ok long, ok var bæde skotit ok hoggit. Var þat lenge, at æigi matti sea i millum, hvernn veg hniga munde. Magnus konungr skaut af handboga ok annarr madr haleyskr hea honum. Hugi prude bardizst alhraustliga; hann var svo buinn ok bryniadr, at ecki var bert a honum nema augun. Magnus konungr bat hinn haleyska, at þeir skyti badir senn til hans; gerdu þeir ok svo. Kom
325 a ônnur orin i nefbiorgina, en ônnur i augat ok[1] flaug aptr i gegnum hôfuþit; ok er þat konunginumként. Þar fell Hugi pruði. Siþan flyðu Bretar ok hôfðu latid lið mikit, enn Magnus konungr atti at raða sigri miklum, ok hafði þó látið marga goða V 70
menn, en fioldi varð sarr. Sva var þar um kveðit:

Dundi broddr a bryniur,
bragningr skaut af magni,
sveigdi allvalldr Egða
alm, stôkk blóð a hiallma.
Strengs flo hagl i hringa,
hné ferð, enn let verða
Hôrða gramr i harðri
hiarlsokn banat iarli.

Þa eignaðiz Magnus konungr Ôngulsey, sem hinir fyrri Noregskonungar hôfðu lengst eignaz suðr.

---

[1] *Med dette ord begynder det sidste blad af 325 a, hvorfra den følgende tekst er tagen.*

---

3 ok[2]—hoggit] *udel. O.* 11—13 flaug—ként] var su konungi kend *F, O; derefter begynder F et nyt kap. med overskr.:* Andlat Kala. 13 Þar—Siþan] Eftir fall Huga *F, O.* 13—14 ok—en] *udel. F, O.* 14—15 atti—raða] red þa *F.* 15 ok] men *O.* ok—þó] hafde hann þar ok *F.* 15—16 marga | goða menn] *omv. F.* 16 varð] *udel. F.* 16—s. 103[1] Sva—Bretlandz] *udel. F, O.* 19 allvalldr] alvaldr *702.*

Ôngulsey er þriðiungr Bretlandz. Kali Sôbiarnarson 325a hafði fengit sar môrg i Ôngulseyiarsundi, ok eigi braðbanvônlig. Siþan vôndi Magnus konungr aptr hið syðra með Skotlandi.

K. 40[1].

Magnus konungr hafði gert Magnus Erlendsson skutilsvein sinn, ok þionaði hann[2] iafnan at konungsborði. Enn eptir bardaga i Ôngulseyiarsundi lagði Magnus konungr a hann oþokka mikinn, ok kallaði hann hafa odrengiliga farit. Þat var eina nótt, er Magnus konungr la við Skotland, at Magnus Erlendsson hliop brott af skipi Magnus konungs, þa er honum þotti hellz fôri a gefaz at flygia fra konunginum. Hann hlióp fyrir borð ok svam til landz, ok bio sva um i hvilu sinni, at þar syndiz sem maðr lôgi. Enn er hann kom til landz, hlióp hann

[1] *Overskriften næsten helt udvisket 325 a; intet nyt kap. F, O.* [2] *Saal. Lex. Run., F; udvisket 325 a.*

1—2 Kali—hafði] i orrostu þessi hafde Kali *F, O (som tilf.* Snebiarner søn). 1 Sôbiarnarson] *udel. Lex. Run.* 2—3 i—braðbanvônlig] ok æinge allbanvæn *F;* men dog icke dødelige *O.* 3 Siþan] eftir orrostu þessa *F.* 4 með] Bretlande ok *tilf. F.* Skotlandi] þa hafde hann unnit allar Sudreyiar ok Ongulsey þat er þridiungr Bretlandz *tilf. F, O.* 6 Erlendsson] Erlingsson *Lex. Run.* 8 Enn—bardaga] eftir bardagann *F.* 8—9 lagði—hann] Konungr lagði á Magnús jarl *Lex. Run.* 9—10 ok—farit] hann hafde ecki sárr ordit þott hann hefde hlift ser *F;* hand vaar bleffuen saar udi samme Slactning fordi hand haffde intet forvaret sig *O; jfr. M*[1]*:* Magnús Erlendzson var ekki sárr orðinn í bardaganum, þó at hann hlífði sér ekki. 10—s. 104[21] Þat—siðir] leyndizst hann a brott um nott fra konungi ok leyndizst um hrid i skogum medan konungsmenn leitadu hans, Magnus kom fram *F.* 12—14 hliop—landz] sneg sig udaff sin Seng oc drog til Land om Natten *O.* 16—s. 104[3] Enn—sinni] Mogns haffde alene Linkleder paa *(jfr. M*[2]*:* var i linklędum einum), hand løb strax til Skoven oc støtte sin Fod ilde *O.*

325 a til skogar, ok var i linklǿðum sinum. Hann drap fǿti ok skeindiz miok, er hann var berfǿttr, ok matti hann eigi fara lengra at sinni. Hann kom at tre einu miklu ok for þar i limar upp ok batt þar um fot ser, ok leyndiz þar i limunum nǿkkura stund. Enn um morguninn, [er menn gengu[1] til matar a konungsskipinu, spurði konungr, hvar Magnus Erlendsson væri. Hǿnum var sagt, at hann V 71
svaf i hvilu sinni. Konungr bað vekia hann, ok kvað til mundu bera fleira enn svefn, er hann la lengr enn aðrir menn. Enn er til rums hans var komit, þa var hans saknat. Þa bað konungr leita hans ok let leysa sporhunda. En er hundarnir varo lausir, kvomu þeir þegar a sporið ok runnu til skógar, ok kvomu at tre þvi, er Magnus var uppi i. Þa rann einn hundrinn i ring um eikina ok gó. Magnus hafði trekefli i hendi ser ok kastaði til hundzins, ok kom a siþuna. Hundrin lagði halan milli fóta ser ok lióp ofan til skipa, ok þar aðrir eptir. Fundu konungsmenn eigi Magnus. Leyndiz hann um rið a skoginum, ok kom fram um siðir i hirð Melkolms Skotakonungs, ok dvaldiz þar[2] um rið, enn stundum var hann a Bretlandi með biskupi nǿkkurum; stundum var hann a Englandi eða i ymsum stǫðum með vinum sinum, ok kom ekki til Orkneyia meðan Magnus konungr lifði.

K. 41[3].

Magnus konungr hellt sunnan með Skotlandi;

[1] *Fra [er først blevet skrevet to gange i 325 a, derefter overstreget paa det sidste sted, som det synes af skriveren selv.* [2] *Saal. F; udel. 325 a.* [3] *Aaben plads for overskr. 325 a; intet nyt kap. F, O.*

5—6 þar[1]—stund] sit Saar *O.* 10—11 er—menn] *udel. O.* 14—15 kvomu—kvomu] løbe de *O.* 19—20 ok[2]—eptir] *udel. O.* 23 a] i *F.* með] *udel. F.* 24 stundum—hann] hann var ok *F.* 24—25 eða—ekki] en ecki kom hann *F, O.*

ok þa kvomu i móti honum sendimenn Melkolms 325 a Skotakonungs ok buðu honum sôttir. Sôgðu sva, at Skotakonungr vill gefa honum allar eyiar, þær er liggia fyrir vestan Skotland ok fara môtti stiornfôstu skipi milli ok meginlandz. Enn er Magnus konungr hellt sunnan at Satiri, let hann draga skutu yfir Satiriseið, Konungr hellt um hialmvôl[1] ok æignadizst svo allt Satiri; þat er betra en hin II 429 bezsta ey i Sudreyium, nema Môn. *Þat*[2] gengr vestr af Skotlande, ok æid miott firir ofan, svo at þar eru iafnan dregin skip yfir. Magnus konungr hellt þadan i Sudreyiar, en sendi menn sina i Skot- V 72 landzfiordu; [lét þá[3] roa med ôdru lande ut, en odru inn ok eignar ser svo allar eyiar firir vestan[4] Skotland. Þa gerde konungr þat bert, at hann munde sitia um vetrinn i Sudreyium, en leyfde þeim monnum, er honum þotti mest naudsyn a vera, heim at fara. En er lidsmenn vissu þat, þa gôrðuz þeir heimfusir ok kurruðu illa um brottvist sina. Konungr atti þa tal við lið sitt ok raðuneyti. Hann for til at sia sar manna sinna. Þa

[1] *Fra og med dette ord er et stykke paa omtrent 10 linjer næsten ulæseligt i 325 a. Teksten herfra og til l. 18* þat *er derfor tagen fra F. Efter hvad man kan skimte i 325 a synes dens tekst ikke at have afveget synderlig derfra.* [2] *Saal. ved rettelse;* Satire *O;* hon *F (skriveren har tænkt paa* Môn). [3] *Saal. Fms. VII (s. 47);* som skulle *O; udel. F.* [4] *Skrevet* vest.

1 ok] *udel. F.* Melkolms] Melkolfs *F.* 2 buðu—Sôgðu] badu hann sætta, segia *F.* 3 gefa] fa *F.* eyiar, þær] *omv. F.* 4 fyrir vestan] nordost for *O.* fara môtti] hann færi *F.* 5—6 Enn—hellt] Eftir þat lagde Magnus konungr *F. O.* 6 let hann] ok let *F.* 7 Satiriseið] Satiris hæid *F.* Konungr] en hann *F.* 19 gôrðuz—ok] *udel. O.* 20 lið—ok] *udel. F, O.* 21 Hann—sia] sitt ok þa sa hann yfir *F.* sinna] *udel. F.*

325 a fann konungr Kala Sǫbiarnarson ok spurði at sarum hans. Kali kvaþ litt groa, ok lez eigi vita til hvers draga mundi. Konungr kvaddi Kala raða. Kali svarar: „er eigi þat nu, konungr, at vinir þinir skiotiz fra yðr?“ Konungr letz eigi ætla, at þat mundi. Kali bað konung eiga vapnaþing ok kanna lið sitt. Konungr gerði sva, ok saknaði þa margra manna. Ok er konungr sagði þetta Kala, þa kvað Kali þetta:

Hve launa þer þinir
þingrikir hǫfðingiar,
vestr bifaz rengr[1] i rǫstu,
reynðu oss konungr, hnossir?

Konungr svarar:

Auð hefik minn, þann er mǫnnum
margteitum reð ek veita,
húf[2] let ek kalldan klifa
kolgur, illa folginn.

Siþan hellt konungr vǫrðu um brottfǫr manna ok lét ǫnga brott fara, þa er aðr varo eigi [i brottu[3].

---

[1] *Saal.* (reingr) *F; rǫng 762;* regn *325 a, 702.* [2] *Saal. F;* kiol *325 a;* kjǫl *702.* [3] *Fra* [*er læsningen ikke helt sikker.*

---

1 konungr] hann *F*, *O*. Sǫbiarnarson] *udel. F, O.* spurði] fretti *F*. 2 Kali kvaþ] hann kvazst *F*. 3 kvaddi—raða] læitade rada vid hann *F*. 4 svarar] spurde *F*. 4—5 nu —yðr] ath nu skiotizst vinir ydrir *F*. 5 eigi] *udel. F*. 6 mundi] væri æigi *F*. konung] hann *F*. vapnaþing] vopnatak *F*. 7 kanna] svo *tilf. F*. saknaði] saknar *F*. 8—9 Ok—þetta] *udel. O tilligemed de to følgende halvvers.* 8 er—þetta] segir til *F*. 12 rǫstu] rostum *F*. 14 Konungr svarar] þa svarar konungr *F*. 15 er] *udel. 762.* 16 ek] *udel. 762.* 17 kalldan] klǫckvan *F;* kaldar *762.* klifa] kljúfa *762.* 18 folginn] fólgit *762.* 19 Siþan] Eftir þetta *F*. vǫrðu] vǫrd *F*. 19—20 um—brottu] ef menn hlypizst fra honum *F*; at de icke skulle lebe hen aff dennem *O; jfr. Fms. VII (s. 49):* at menn hans skytisk eigi frá honum.

Þa er Magnus konungr var i Suðreyium, fekk hann 325a til handa Sigurði syni sinum Biaðmuniu[1], dottur Myrkiartans Irakonungs af Kunnactum. Þa var Sigurðr ix vetra, enn mǫrin v vetra. Þenna vetr V 73 andaðiz Kali Sǫbiarnarson or sarum. I Ǫngulseyiarsundi hafði fallit Sigurðr sneis, frendi Kala; hann var lendr maðr a Ǫgðum.

K. 42. Fæddr Kali[2].

Magnus konungr for snimma um varit or Suðreyium. Hann fór fyrst til Orkneyia. Þar spurði hann andlat Erlendz iarls austan um haf; hann hafði andaz i Nidarosi, ok var þar iarðaðr, enn Pall i Biorgvin. Um varit i Orkneyium gipti Magnus konungr Gunnhilldi, dottur Erlendz iarls, Kol Kalasyni i fǫður[bǫtr, ok fylgdu henni heiman nǫkkurar eignir i Orkneyium ok bu i Papuli. Erlingr, son[3] Erlendz iarls, segia sumir menn at felli i Ǫngulseyiarsundi, enn Snorri Sturluson segir hann fallit hafa a Ulaztiri með Magnusi konungi. Kolr Kala- II 430 son gerdiz lendr[4] madr konungs, ok for austr i

---

[1] *Skrevet* Biðmuniu *325 a;* Biadmonio *F, O.* [2] *Overskr. fra F; næsten helt udvisket overskr. 325 a; intet nyt kap. O.* [3] *Fra* [*er læsningen usikker.* [4] *Med dette ord slutter 325 a; den følgende tekst er tagen fra F.*

---

1 þa er] Dereffter der *O.* Suðreyium] þa *tilf. F.* 3 Myrkiartans] Myrkkiartans *F;* Myrckiaks *O.* Irakonungs] Þialbasonar *tilf. F;* den Kong var søn Thialfa *tilf. O.* 5 Sǫbiarnarson] *udel. F. O.* 6—7 frendi—Ǫgðum] lendr madr af Ǫgdum frende Kala *F.* hann—Ǫgðum] *udel. O.* 9 Magnus konungr | for | snimma | um varit] *omv. F.* 10 Hann fór] ok *F, O.* 10—12 Þar—hafði] þa fretti hann andlat ialla ok hafde Erlendr *F; jfr. M*[1]*:* Þar spurði hann andlát jarla ór Nóregi, hafði Erlendr; *M*[2] *og O som 325 a.* 12 ok] hann *F.* 13 Um—Orkneyium] Þa *F.* 17 felli] fallit hafvi *F.* 18 Sturluson] *udel. O.* 19 Ulaztiri] Landztiri *O.* 19—20 Kolr—lendr] At brudhlaupe Kols gerdizst Erlendr *F.*

Flat. Noreg med konungi, ok hæim a Agdir med konu sina, ok settizst at buum sinum. Þau Kolr ok Gunnhildr attu II bôrn; het son þeirra Kali, en dottir Ingirid. Będe voru þau hin mannvænstu, ok fædd upp med ast mikille.

K. 43. Sigurdr var til konungs tekinn.

Þa er Magnus konungr hafde lande radit IX vetr, fór hann ór lande vestr um haf ok heriade a Irland, ok var um vetrinn a Kunnaktom[1]; en um sumarit eftir fell hann a Ulazstiri Bartholomeus messodag. En er Sigurdr konungr spurde fall fôdur sins i Orkneyiar, for hann þegar austr til Noregs, ok var þar til konungs tekinn med brædrum sinum, Eystæine ok Olafi. Sigurdr[2] let eftir dottur Irakonungs firir vestan hafit. Æinum vetri edr II eptir fall Magnus konungs kom[3] vestan um haf Hakon Palsson, ok gafu konungar honum iallsnafnn ok riki sligt, sem burdir hans stodu til. For hann þa vestr um haf ok tok undir sig riki i Orknneyium. Hann hafde iafnan fylgt Magnusi konungi medan hann lifde; hann var med honum i hernade austr V 74
a Gautlande, sem segir i drapu þeirri, er ort er um Hakon Palsson.

K. 44. Magnus feck iarlsnafn.

Þa er Hakon iall hafde [skamma hrið[4] riki haft i Orkneyium, kom ofan af Skotlande Magnus,

---

[1] *Skrevet* Kunnakto. [2] *Skrevet* Sigurd. [3] *Saal.* M^1, M^2, *O;* komu *F.* [4] *Saal.* M^2, *O; udel. F.*

---

4 Ingirid] Ingirider *O.* 6 Sigurdr—tekinn] Kong Mogns bliffuer slagen paa Irland *O.* 9 Kunnaktom] Conactum *O.* 10 Ulazstiri] Laziri *O.* 20 Hann] Hagen *O.* 23 Hakon Palsson] hannem *O.* 24 *Intet nyt kap. O.*

son Erlendz ialls, ok bæiddizst at taka vit fodurlæifd sinne. Þat likade bondum vel, þviat hann var allvinsęll. Hann atti þar marga frændr ok maga, þa er giarnna villdu honum til rikis hallda. Þa atti modur hans sa madr, er Sigurdr het; þeirra son var Hakon karll; þau attu bu i Papule. Þa er Hakon iall spurde, at Magnus iall var komin i eyiarnar, dro hann lid at ser ok villde æigi upp gefa ríkit[1]. Eftir þat foru vinir a mille ok leitǒdu um sættir; kom þvi svo, at þeir sættuzst at þvi, at Hakon gaf upp riki halft, ef þat væri atkvæde Noregskonunga. Magnus for þegar austr til Noregs a fund Æystæins konungs, þviat Sigurdr var þa ut farinn i Iorsalaheim. Eysteinn konungr tok vit honum forkunnar vel, ok gaf honum upp fodurlæifd sina, halfar Orkneyiar, ok iallsnafnn. For Magnus iall vestr um haf a vit rikis sins, ok urdu þar fegnir frændr ok viner ok oll alþyda; samdizst þa vel frændsemi þeirra Hakonar, er vinir attu hlut i. Var þa ár ok fridr gódr i Orkneyium, medan vinatta þeirra hellzst. Flat.

F II 431 **K. 45. Fra Magnusi iarli[2].**

Hinn heilagi Magnus Eyiaiall var hinn agætazsti

---

[1] *Saal.* M^1, *der yderligere tilf.* heldr at verja; Øerne eller det Rige som hand der haffde *O; jfr.* M^2*:* villdi eigi midla rikit; *udel. F.* [2] *O har her samme overskr. som F, men hele dette kap. har i den en afvigende ordlyd fra denne, men stemmer nøjagtig med* M^2*, hvis tekst lyder:* Magnus var enn agiętazti madr i sinum hǒfþingskap, hann var

---

5 sa] en ypperlig *O.* 7 iall[1]] Paulsøn *O.* iall[2]] *udel. O.* 9 foru] begge deris *tilf. O.* 10—11 kom—gaf] gaff Hagen hannem *O.* 12 Noregskonunga] Kongen aff Norge . . . . . . oc dermet bleff denne Ufred stillet *O.*

Flat. madr, mikill at vexti, dreingiligr ok skyrlegr at yfirlitum, sidgodr i hattum, sigrsæll i orrostum, spekingr at vite, malsniallr ok riklundadr, ǫrr af fe ok storlyndr, radsvinnr ok hverium manni vinsælli, blidr ok godr vitmælis vit spaka menn ok goda, en hardr ok oæirinn vit ránsmenn ok vikinga; let drepa miog þa menn, er heriudu a bændr ok V 75 landzmenn, let hann taka mordingea ok þiofa, ok refsade svo rikum sem orikum ran ok þyfskur ok ǫll oknytti. Æigi var hann vinhallr i domum, virde hann mæira gudligan rett en mannvirdingar mun. Hann var stórgiofull vid hǫfdingea ok rika menn, en iafnan væitte hann þo mesta huggan fatækum monnum. I ollum hlutum hellt hann rikuliga guds bodord, þiade sinn likama i mǫrgum hlutum, þeim er i hans lofligu lifve voru birtir firir gude, en leynt firir monnum. Synde hann þa radagerd sina, at hann bat ser æinnar meyiar hinnar dyrdligstu ættar af Skotlande, ok drak brudhlaup til. Bygde hann x vetr hia henne, svo at hann spillti hvorskis þeirra losta ok var hræinn ok fleklaus allra saurlifis synda; ok er hann kende freistne a ser, þa for hann i kallt vatnn ok bat ser fulltings af gude.

---

sidgodr ok sidvandr, sigrsęll ok spekingr at viti, malsniallr ok riklyndr ok hafdi hvers mannz lof. Ǫrr var hann af fe ok mikill radagiordarmadr, vigdiarfr ok vinhollr, hann refsadi miok rán ok stuldi ok adrar odadir, let drepa vikinga ok ránsmenn. Opt gaf hann storar giafir hofþingium, enn i sifellu gaf hann fatękum monnum mikla huggan fyrir guds sakir. I ollum hlutum hellt hann rikt guds bodord ok var meinlętasamr vid sialfan sik. Sva er sagt, at hann bygdi sva med konu x (ix *O*) vetr at þau helldu hreinlifi, enn er hann fann freistni a ser, þa for hann i kallt vatn ok bad ser fulltings af gudi.

Margir voru þeir hlutir adrir ok dyrdligir mannkostir, er hann synde sealfum gude, en leynde mennina. Flat.

K. 46. Fra Magnusi ok Hakoni.

Ðeir frændr Magnus ok Hakon hofdu landvornn nóckura hrid, svo at þeir voru vel samþyckir. Svo er sagt i kvæde þvi, er ort er um þa, at þeir hafvi barizst vid þann hófdingea, er Dufniall heti, ok var manne firnare en brædrungr ialla, ok fell hann firir þeim. Þorbiornn het gófugr madr, er þeir toku af lifve i Borgarfirde a Heatlande. Fleire eru þau tidende, er kvædit visar a, at þeir hafve badir samt at verit, þo at her se æigi græiniliga fra sagt. En er þeir frændr hofdu nockura stund lande radit, þa var en sem oftarr ok iafnan kann verda, at margir illgiarnir menn urdu til um at spilla frændsemi þeirra. Drozst Hakon þa ogiptumenn meirr a hendr, þviat hann var miogh ófundsiukr um vinsældir ok hofdingskap Magnus frænda sins.

K. 47. Fra Magnusi iarli.

V 76 Tvæir menn eru þeir til nefnndir, er voru med Hakoni ialli, er æinna vest gengu a mille þeirra frænda, Sigurdr ok Sighvatr socki. Þessum rógi kom svo med umtale vondra manna, at þeir frændr drogu þa enn lid saman, ok for hvor i moti odrum

4 Fra—Hakoni] Mogens Iarl oc Hagen Iarl bleffue anden gang forligte *O.* 9 ok[1]] hafi verit sonr Dungadar iarls þess er *tilf.* *M*[2]. brædrungr] Brodersøn *O.* 9—10 ok[2]—þeim] sigis det udi samme Riim at de haffue slaaet hannem ihiel *O;* ok hafi drepit hann *M*[2]. 11 Heatlande] Enn sva er sagt at þeir hafi tekit hus a honum ok brennt hann inni *tilf.* *M*[2], *O.* 21 *Intet nyt kap. O.* 26 enn] megit *tilf. O.*

Flat. ialla med myklu lide. Þeir helldu þa badir til Hrosseyiar, þar sem þingstod þeirra var Orkneyinga. En er þeir komu þar, þa fylktu hvorirtveggiu lide sinu ok biugguzst til bardaga; þa [var þar með jǫrlunum nær[1] allt stormenni, ok voru þar margir beggia vinir, þeir er allan hlut attu i at sætta þa. Gengu margir þa a mille med dreingskap ok godvilea. Þessi fundr var a langafôstu. En vid þat er margir godgiarnir menn attu hlut at at skirra vandrædum med þeim, en væita hvorigum til ohæfu vit annan, þa bundu þeir sætt sina med æidum ok handsolum. Ok er þadan lidu nockurar stundir, þa eindagade Hakon iall med false ok fagrmælum stefnudag hinum sæla Magnusi ialli, at æigi skyllde snuazst edr onytazst frændsemi þeirra ok stadfastliga nygeorr fridr. Skyllde þessi fundr til stadfestu fridar ok sættargerda þeirra a mille i paskaviku um vorit i Egilsey. Þetta likade Magnusi ialli sem fullkomnum hæilhuga, án[2] allra grunsemda, svika F II 43

[1] *Saal. efter M*[2] (var þar þa med iôllunum nęr) *og O* (der vaare samme tid met dennem nær); þar var þá komit alt stórmenni með jǫrlum *M*[1]; voru þar iallar ok *F*. [2] *Saal. efter M*[1], *hvor sætningen lyder:* Þessi formáli sættar ok samþykkis líkaði hinum heilaga Magnúsi harðla vel, svá sem fullkomnum heilhuga ok skærrar samvizku, án allra grunsemda; *F har* fͥdr, *der er den almindelige skrivemaade for* fridr, *men ligeledes kan læses* firdr *(jfr.* aͥgndar *s. 113*[1]*). Medens* fridr *slet ikke passer i sammenhængen, giver* firdr *en vis mening,*

1 med—lide] *udel. O.* 5 stormenni] som vaare udi Øerne *tilf. O.* 8 langafôstu] fôstu litlu fyrir palmadag *M*[2], *O.* 11—s. 113[1] þa—agirndar] men vilde endeligen haffue dennem forligte, da loffuede de at de skulde lade dennem forliige. oc skulle de viiseste mend dømme mellem dennem, skulde de komme tilhobe udi Egilsø effter Paaskeuge *O.*

ok agirndar; ok skyllde hvorr þeirra hafa II skip Flat. ok iafnmarga menn. Svordu þess badir, at hallda þær sættir, er hinir vitrozstu menn redu upp at segia þeirra a mille. En er paschatidin[1] gek af, buazst hvorirtveggiu til þessa fundar. Stefnde Magnus iall til sin þeim monnum ollum, er hann visse vera godgiarnnazsta ok likligsta til umbota med þeim frændum. Hann hafde II skip ok iafnmarga menn sem mællt var. Ok er hann var
V 77 buinn, hellt hann til Egilseyiar. Ok er þeir reru i logni ok sækyrru, þa ræis bode a skipe þvi, er iall styrde, ok fell yfir skipith, þar er iall sat. Menn ialls undruduzst miog þenna atburd, er bode fell i logni, þar sem æinge madr visse von til, at fyrre hefde fallit, ok diupt var undir. Þa sagde iall: „æigi er þat kynligt, at þer undrizst þetta; en þat er hugsan min, at þetta se firirbodan liflatz mins; kann vera, at þat komi fram, er firir er spad um Hakon iall. Skulum vær svo hugsa vort mal, at

men kan dog heller ikke være rigtigt, fordi 1) der saa skulde staa firdum *som apposition til* hæilhuga, *2)* firdr *ikke kan følges af gen. rei, men enten dat. eller* við + *acc. (jfr. Fritzner). Fremfor saa voldsomme rettelser har jeg valgt læsemaaden i M*[1], *som dog næppe er identisk med den, hvoraf F.s læsemaade er opstaaet.*

[1] *Skrevet* pachatidin.

3 menn] aff begge deris folck, oc de haffde der tilskicket at skulle dømme om *tilf. O.* 4 En] *udel. O.* er] *O begynder her et nyt kap. med overskr.:* Om Mogns Jarlis Reise. 6 þeim—ollum] ǒllum enum beztum mǒnnum, er varo i riki hans *M*[2], *O.* 11 a] hjá *M*[1], *M*[2], *O.* 12 yfir skipith] bag ind i Skibet *O;* ok i skutin *tilf. M*[2]. 16 þetta] denne Mirackel eller Varsel som alldrig er skeet tilforne *O; jfr. M*[2]*:* þenna atburd, sem sva faheyrdr er. 19 Hakon iall] at son Páls jarls mun (skulle *O)* hinn mesta glœp vinna *M*[1], *O;* at sonr Pals mundi mikinn glęp vinna *M*[2].

Flat. ek get, at Hakon frænde mun bua æigi um heillt vit oss a þessum funde". Menn ialls urdu hryggir vit þessi ord, er hann sagde svo bradar vonir sins liflatz, ok badu hann gæta lifs sins ok fara æigi a trunat Hakonar ialls. Magnus iall svarar: „fara skal nu at sinne, ok verde allt at guds vilea um vorar ferdir".

K. 48. Atferd Hakonar iarls at Magnusi iarli.

Nu er at segia fra Hakoni ialli, at hann stefnde at ser lide myklu, ok hefir herskip morg, ok oll skiput sem til bardaga skyllde leggia. Ok er lidit kom saman, gerir iall þat bert firir monnum, at hann ętlade, at a þeim funde skyllde um skipta med þeim Magnusi ialli, svo at þeir skylldu æigi badir firir Orkneyium. Margir hans menn letu vel yfir þessi radagerd ok logdu til mórg ord ferllig; F II 43 voru þeir med vestum tillógum Sigurdr ok Sighvatr socki. Toku menn þa rodr mikinn ok foru akafliga. Havardr Gunnason[1] var a iallsskipe, vinr ok radgiafvi ialla, ok var badum þeim iafnnhollr. Hakon hafde leynt hann þessu órade, er Havardr villde vist æigi vid sæma. Ok er hann visse iall svo stadfastan i þessu oráde, þa hliop hann af iallzskipinu a sund, ok svam i ey æina obyggda. Magnus iall kom fyrr til Egilseyiar med lid sitt; ok er þeir sa ferd Hakonar ialls, sa þeir, at hann hafde

[1] *Saal.* M^1, M^2, *O;* Gunnarson *F.*

8—9 *Intet nyt kap. O.* 11 herskip morg] VIII herskip M^2, *O:* sjau eðr átta M^1. 16 badir] raade *tilf. O.* Orkneyium] derefter *tilf. O.* 20—21 vinr—iafnnhollr] hand vaar begge Jarlenes svoger og god Ven oc altid Hagens Raadgiffere, endog *O.* 22—23 er—sæma] *O har denne sætning efter* oráde *l. 24.*

VIII herskip; þottizst hann þa vita, at um svik munde buit. Sotti Magnus iall þa upp a eyna med lid sitt, ok til kirkiu til bęnar, ok var þar um nottina, en menn hans budu at veria hann. Iall svarar: „leggia vil ek æigi lif ydvart i hættu firir mik; ok ef æigi verdr fridr settr med ockr frændum, þa verde sem gud vill“. Monnum hans þotti sannazst þat, er hann hafde sagt. Nu af þvi ath hann visse firir um lifstunder sinar, hvort er þat var helldr af hugspeki hans edr gudligri vitran, þa villde hann æigi flyia ok æigi fara langt fra funde ovina sinna. Hann badst firir rækiliga ok let syngia ser messo. Flat.

V 78

K. 49. Bod Magnus iarls.

Hakon ok hans menn hlupu upp um morgunin, ok runnu fyst til kirkiunnar ok rannsokudu hana, ok fundu iall æige; hann hafde vid þridea mann gengit annan veg a eyna i leyne nockut. Ok er hin helge Magnus iall sa, at þeir leitódu hans, þa kallar hann a þa ok segir, hvar hann var; bat hann þa æigi anars *staðar*[1] læita. Ok er Hakon sa hann, þa hliopu þeir þangat med ope ok vopnabrake. Magnus iall var þa a bæn sinne, er þeir komu til hans. Ok er hann lauk bæn sinne, þa signnde

[1] *Saal. Vigf. efter O* (andensteds); *udel. F.*

3 til bęnar] *udel. M*[2], *O.* 8 sagt] þa er bodin fell at þeim (hannem *O*) *tilf. M*[2], *O.* 12 Hann—messu] hand gick icke for nogen Aarsag til Kircken end at hand vilde forvare sit Liff, der giorde hand sin Bøn inderlig til Gud, oc befalede sig hannem i hand, aarle om Morgen dereffter gick hand udaff Kircken oc to andre met hannem, oc en anden Vey ned til Stranden udi en hemmelig sted oc giorde da sin Bøn igen til Gud *O.* 13 Bod—iarls] Mogns Jarl slagen *O.* 16—19 hann—hann[1]] dereffter søgte de effter hannem andensteds paa Øen, det saa Mogens Jarl oc kallede *O.* 22 var] laa da paa Jorden *O.*

Flat. *hann*[1] sig ok mællte til Hakonar ialls med stadfostum hug: „æigi geordir þu vel, frænde, er þu gekt a æida þina, ok mikil von, at þu gerir þetta mæirr af annarra illzku en þinne. Nu vil ek bioda þer III kosti, at þu gerir þenna nockurnn, helldr en spiller æidum þinum ok latir drepa mik saklausann“. Menn Hakonar spurdu, hvernn hann byde. „Sa er hinn fysti, at ek mun ganga sudr til Roms, edr allt ut i Iorsalaheim, ok sækia heim helga stade, ok hafa II skip ór lande, med þvi sem ver þurfum at hafa, ok bæta hvorstveggia ockars sal. Þess mun ek sveria, at koma alldri til Orkneyia“. Þessu var skiott næitat. Þa mællti Magnus iall: „nu med þvi at lif mitt er a ydru vallde, ok ek hefir i morgum hlutum til sekta gert vid almatkann gud, þa sentu mik upp i Skotland til vina ockarra beggia, ok se ek þar vardvæittr ok II menn V 79 med mer til skemtanar; sea þu svo firir, at ek nai æigi ór þeirri vardvæitzslu at koma“. Þessu var F II 4 skiott næitat. Magnus mællti: „en er eftir æinn kostrinn, sa er ek mun bioda þer; ok veit gud, at

[1] *Saal. U-V; udel. F.*

1—2 med—hug] *udel. O.* 6 spiller—þinum] skalt giøre denne Ugierning *O.* 8 byde] Jarlen sagde *tilf. O.* 10 lande] oc dertil noget Folck *tilf. O; jfr. M*[1]*:* skipuð með góðum drengjum. 12—13 Orkneyia] medan ek *lifi (det sidste ord udeglemt M*[2]*) tilf. M*[2]*, O.* 13 Þessu—næitat] det nectede de Hagen oc hans Mend *O;* enn Hakon neitadi þessu *M*[2]. 16 gud] ok þarf ek fyrir þvi idran at gera ok ek se at þat er usęmilikt, at þu drepir mik *tilf. M*[2]*, O (som yderligere tilføjer:* som er din frende). 17 beggia] oc Konninger *tilf. O.* 19 koma] fyrir utan þitt ráð *tilf. M*[1]*, O;* nema med þinu radi *tilf. M*[2]. 19—20 var—næitat] nectede de strax oc sagde mange Aarsager, hvorfor det ingenlunde kunde vere *O, lignende M*[1]*, M*[2]. 20—21 en—sa] megit trenger nu paa vor deil. Det tredie *O.*

mæirr se ek firir ydvarre sal en lifve minu; en Flat.
betr samir þer þat þo en tyna lifve minu. Lat mik aflima, sem þer likar, edr augum ræna, ok set mik i myrkvastofu“. Þa mællti Hakon iall: „þa sætt tek ek, ok æigi beidek framarr“. Hofdingiar hlupu þa upp ok mælltu til Hakonar ialls: „drepa munu ver nu annanhvórnn yckarnn, ok æigi skulu þit badir fra þessum degi londum rada“. Þa svarar Hakon iall: „drepit hann helldr, þviat fyrr vil ek rada riki ok londum en deyia svo brátt“. Svo segir Holldbode, rettordr bonde i Sudreyium, fra vidrædu þeirra; hann var þa met Magnusi annarr hans manna, er þeir gerdu hann handtekinn.

K. 50. Hælshaugg Magnus iarls.

Sva var hinn virduligi Magnus iarl gladligr, sem honum væri til veizlu bodit, hvarki mællti hann med stygd ne reidiordum; ok eftir þessa rædu fell hann til bænar ok laut[1] i gaupnir ser, ok hellti[2] ut morgum tærum i guds augliti. Þa er hinn helgi Magnus iarl var til dauda rædinn, baud Hakon Ofeigi merkismanni sinum at drepa iarl, en hann neitti med hinni mestu reidi. Þa neyddi hann Lifolf steikara sinn til at bana Magnusi, enn hann

---

[1] *Skrevet* lau. [2] *Skrevet* hellt.

6 til—ialls] *udel.* M^2, *O.* 9—10 drepit—brátt] dersom j ere saa strenge udi denne Vilkor oc sag da vil ieg meget heller leffue oc haffue Riget end dø saa snart *O;* ef þer vilit sva strangir vera i þessu mali, þa vil ek miklu helldr kiosa at lifa ok hafa riki M^2; heldr vil ek ráða lǫndum en deyja skjótt, ef þér erut þó svá strangir í þessu máli M^1. 14—16 Hælshaugg—bodit] ok þat sagdi hann, at Magnus iall væri þa med mikilli hugar stadfesti, þa er hans motstódumenn mæltu slikt sem nu var sagt M^2, *O.* 18 ok—ser] *udel.* *O.* 19 i—augliti] for Gud allermectigste *O.*

Flat. tok at grata hæstofum. „Ei skalltu grata þetta, sagdi iarl, þviat frægd er i at vinna slikt; vertu med stadfostum hug, þviat þu skallt hafa klædi min, sem sidr er til ok lôg hinna fyrri manna; ok eigi skalltu hrædaz, þviat þu gerir naudigr, ok sa er þer naudgar, misgerir meira enn þu“. Enn er iarl hafdi þetta mællt, steypti hann af ser kyrtlinum ok gaf Lifolfi. Siþan bad hann ser leyfis at bidiaz fyrir, ok þat var honum veitt. Hann fell til iardar ok gaf sik gudi, ok færdi honum sialfann sik i V 80 forn; eigi at eins bad hann fyrir ser edr vinum sinum, helldr ok þar med fyrir uvinum sinum ok banamonnum, ok fyrirgaf þeim af ollum hug þat, er þeir misgerdu med hann, ok iatti gudi sinar misgerdir ok bad þær af ser þvaz i uthellingu blods sins, ok fal ond sina gudi a hendi, ok bad guds eingla koma i mot sal sinni ok færa hana i hvilld Paradisar. Þat segia sumir menn, at hann tæki corpus domini, þa er honum var messan sungin. Þa er guds vinr var til hôggs leiddr, mællti hann til Lifolfs: „stattu fyrir mer ok hogg mik i hofud mikit sar, þviat eigi samir at hogga hofdingia sem þiofa; styrkstu aumr, þviat ek hefir bedit fyrir þer til guds, at hann likne þer“. Eftir þat signdi hann sik, ok laut hann undir hôggit, ok leid ônd hans til himins.

---

1 hæstofum] Mogens Jarl sagde til hannem *tilf. O.* 2 sagdi iarl] *udel. O.* 4 manna] at den skal haffue ens Vaaben oc Kleder som hannem slaar ihiel *tilf. O.* 5 þu—ok] *udel. O.* 17 i—sinni] *udel. O.* 18—20 hann—var] lod siu[n]ge Messe for sig oc annammede Sacramentet førend hand gick fra Kircken, oc der denne Guds Venn Mogens haffde giort sin Bøn bleff hand *O.* 20 leiddr] da *tilf. O.* 21—23 stattu—þiofa] *denne sætning staar i O efter sætningen* styrkstu—þer *(23—24).* 25—26 ok—himins] ok var hôggin i mitt hôfudit eitt hôgg ok leid sva af heiminum til guds *M², O.*

F II 435 **K. 51.** Birtizst heilagleikr Magnus iarls. Flat.

Sa stadr var ædr mosottr ok gryttr; enn litlu sidarr birtuz verdleikar Magnus iarls vid gud sva, at þar vard grænn vollr, er hann var veginn; ok syndi gud þat, at hann var fyrir rettlæti veginn ok hann odladiz fegurd ok grænleik Paradisar, er kallaz iord lifandi manna. Hakon iarl leyfdi eigi, at iarl væri til kirkiu færdr. Andlætzdagr Magnus iarls er tveim nattum eftir Tiburciusmessu. Þa hafdi hann iarl verit yfir Orkneyium VII vetr, ok þeir Hakon bædir saman. Þa var lidit fra falli Olafs konungs fiorir vetr hins ætta tigar; þa voru konungar yfir Noregi Sigurdr ok Eysteinn ok Olafr; þa var lidit fra burdi Cristz M ok niu tigir ok einn vetr.

K. 52. Færdr til kirkiu likami iarls.

Eftir fundin þa hafdi Þora, modir Magnus iarls, bodit bædum iorlum til veizlu; ok nu kom Hakon
V 81 iarl til veizlunar eftir vig hins helga Magnus iarls. Þora geck sialf um beina ok bar iarli dryck ok hans monnum, þeim er at viginu hofdu verit sonar hennar. Ok er dryckr feck æ iarl, þa geck Þora fyrir hann ok mællti: „nu ertu einn kominn hingat, herra, enn ek vænta yckar beggia; muntu nu vilia gledia mik at guds vitni ok manna; ver mer nu i sunar stad, enn ek mun þer i modur stad. Þarf

---

1 *Intet nyt kap. O.* 8—16 Andlætzdagr—iarls] *udel. M*[1], *O, som heller ikke her beg. noget nyt kap.* 17—18 Eftir —nu] det sige vise mend at udi Foraaret effter at de skulde haffue verit forligte, haffde Thora Mogensis Moder bødet dennem begge til gest, oc de skulle komme strax til hinder naar de vaare forligte oc komme tilbage igen fra Egilsø *O*, *lignende M*[2]. 20 bar—dryck] skenkti hon jarli *Lex. Run.*

Flat. ek nu miok þinnar miskunar, ok at þu leyfir mer, at sun minn se til kirkiu færdr. Ver mer nu sva bæna, sem þu vill at gud se þer a domsdegi". Iarl
325 þagnar ok hugsar mælit, ok[1] fannz at þæssum overkum, er hon baþ sva mjúkliga[2] gratandi, at hon næþi son sinn til kirkiu at færa. Hann leit viþ henni, ok felldi tar ok [mælti viþ hana[3]: „graf son þinn þar er þer licar". Siþan var Magnus iarl færþr[4] til Hrosseyiar ok grafinn at Kristkirkiu, þeiri er Þorfinnr iarl let gera. Bratt eptir þat syndiz optliga himneskt lios skina yfir grepti hans. Siþan toku menn at heita a hann opt, ef i haska varo staddir, ok greiddiz þegar þeira mal, sem þeir beiddu. Iafnan var ok[5] kendr himneskr ilmr viþ grauf hans, ok fengu þaþan siukir menn heilsu. Þvi næst gerþu menn ferþ sina[6], beþi af Orcneyium ok Hialltlandi, þeir er vanheilir varo, ok vauctu at leiþi ins helga Magnus iarls, ok toko bot sinna meina; enn þo þorþu menn eigi þessu upp at hallda meþan Hacon iarl lifþi. Sva er ok sagt, at þeir menn, er mest varo i svikum viþ inn helga

[1] *Med dette ord begynder blad 2 i 325, hvorfra den følgende tekst er tagen.* [2] *Saal. F, O* (ydmygeligen); miocliga *325.* [3] *Skrevet to gange.* [4] *Skrevet* færþ. [5] *Udvisket.* [6] *Skrevet* siNa.

4—5 ok[2]—overkum] *udel. F;* undrede storligen *O.* 7 graf] þar *tilf. F.* 8 þar er] sem *F.* Magnus] *udel. F.* iarl] *udel. O.* 9 at] i *F.* 10 Bratt] *med dette ord beg. F et nyt kap. med overskr.:* Iarteinagerdir Magni martiris. Bratt—þat] derefter om Vinteren *O.* þat] þetta *F.* 11 skina] *udel. F.* 12 opt] *udel. F, O.* 13 staddir] komnir *F.* þegar] *udel. F.* 14 ok] *udel. F.* 15 viþ grauf] yfir grefti *F.* þaþan] þar *F.* 17 þeir] *udel. F.* 18 ins—iarls] hans *F, O.* bot] allra *tilf. F.* 19 þessu] miok *tilf. F.* 20 ok] *udel. F.* 21 at þeir] um þa *F.* svikum] sokum um fiorrad *F.*

Magnus iarl, at flestir do illum dauþa ok herfiligum. 325
II 436 I þenna tima var Vilhialmr byskup i Orcneyium; hann var þar fyrstr byskup. Þa var byskupstoll at Cristzkirkiu i Byrgisheraþi. Vilialmr var byskup
V 82 vɪ vetr ins vɪɪ. tigar. Hann tortrygþi lengi heilagleik Magnus iarls. Eptir vig Magnus iarls toc Hacon riki allt undir sic i Orcneyium; let hann þa alla mænn ganga til eiþa viþ sic, þa er aþr haufþu þionad Magnusi iarli; gerþiz hann þa haufþingi mikill, ok hafþi alaug mikil viþ vini Magnus iarls, þa er honum þottu mest hafa verit i moti ser i þeira skiptum. Enn noccurum vetrum siþar byriaþi Hacon ferþ sina or landi ok for suþr til Roms; i þeiri ferþ for hann ut til Iorsala, sotti þangat helga doma ok laugaþiz i anni Iordan, [sva sem siþr er til palmara[1]. Eptir þat vendi hann aftr til oþala sinna ok toc undir sic riki i Orcneyium. Hann gerþiz þa stiornsamr ok friþaþi vel riki sitt. Setti hann þa i Orcneyium ny laug, þau er bondum

[1] *Fra [er indsat her i overensst. med Lex. Run. og O; i 325 og F staar det efter* Iorsala *(l. 14).*

1 flestir do] þeir dò flestir *F.* ok herfiligum] *udel. F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Iarteinagerd sæls guds vinar Magnus. 5 vɪɪ.] seaunda *F.* 5—6 heilagleik] helgi *F.* 6 iarls] þar til er birtuz hans verdleikar sva framarliga at gud let hans heilagleik þeim mun hærra vaxa sem meirr var tilreynt ok segir i iarteinabok hans *tilf. F.* Eptir] *F og O beg. her et nyt kap. med overskr.:* Sudrferd Hakonar iarls, Om Hagen Jarl. 7 Hacon] Paalsson *tilf. F, O.* 8 sic] ok trunadar *tilf. F, O.* þa] þeir *F.* 10 ok] Hákon *Lex. Run.* 11 mest] verstir *Lex. Run.* hafa | verit | i—ser] *omv. F.* 12 skiptum] vidrskiptum *F.* Enn] *udel. F;* oc *O.* byriaþi] bio *F.* 12—13 byriaþi—for] drog Hagen Jarl *O.* 14 hann] Hákon jarl *Lex. Run.* ut] *udel. F.* 14—15 sotti —doma] *udel. Lex. Run.* 15 sva] *udel. F, Lex. Run.* er] var *Lex. Run.* 17 toc—Orcneyium] rige *O.*

325 hugnuþu[1] myclu betr, enn þau er aþr varo. Toku[2] viþ slikt at vaxa vinsældir hans; kom þa sva, at Orcneyingar stunduþu a ecki annat en hafa Hacon at haufþingia ok hans afspringi.

K. 53. Ættartala[3].

I[4] þenna tima, er Hacon iarl hafþi riki i Orcneyium, bio sa maþr i Dali a Katanesi, er Moddan het, gaufugr maþr ok vellauþigr. Hans dætr varo þær Helga ok Frakauck ok Þorleif. Helga Moddansdottir var frilla Haconar iarls, ok var þeira son Haralldr, er kallaþr var inn slettmali, enn Ingibiorg dottir þeira, er atti Olafr bitlingr Suþreyiakonungr; ok Margret var ok þeira dottir. Frakauck Moddansdottir var gipt þeim manni, er Liotr het niþingr i Suþrlandi, ok var þeira dottir Steinvaur in digra, er atti Þorliotr i Rekavik; þeira son var Aulvir rosta ok Magnus, Ormr ok Moddan, Einriþi ok V 83
Auþhilldr dóttir[5]. Aunnur dottir Frakackar var Guþrun, er atti Þorsteinn haulldr fiatansmuþr; þeira son var Þorbiorn klerkr[6]. Hacon iarl atti

---

[1] *Skrevet* hunuþi; hugnudu *F.* [2] *Saal. F;* tok *325.* [3] *Overskr. fra F, som yderligere tilf.* capitulum; *fuldstændig udvisket overskr. 325; intet nyt kap. O.* [4] *Saal. F; udvisket 325.* [5] *Saal. F, O; udel. 325.* [6] Tholeif(!) Moddans Daatter fick oc en Daatter som heed Gunnhilder *tilf. O.*

---

1 varo] hofdu verit *F.* 2 þa] *udel. F.* 3 a] *udel. F.* 7 Moddan] Maddan *F.* 8 vellauþigr] vel audigr *F.* 9 Frakauck] Frakaurk *F (saal. ogsaa i det følgende);* Frakaut *O (saal. ogsaa i det følgende).* ok[2]] *udel. F.* 9—10 Moddansdottir] Maddadardottir *F.* 13 ok[1]] *udel. F;* den tredie heed *O.* var—dottir] *udel. O.* ok[2]] enn *F.* þeira dottir] *omv. F.* 13—14 Moddansdottir] Maddadardottir *F.* 14 Liotr het] *omv. F.* 17 Moddan] Maddan *F;* Muddan *O.* 19 fiatansmuþr] flatansmuder *O;* fiaransmunnr *F.* 20 iarl] Palssun *F, O.*

ok annan son, er Pall het, ok var kallaþr inn omalgi; hann var falyndr ok vinsell. Meþ þeim breþrum var iafnan fatt, er þeir oxu upp. Hacon Palsson varþ sottbitinn þar i eyiunum; þotti maunnum þat skaþi mikill, þviat of hans daga ofanverþa var goþr friþr; enn bondum var mikill grunr of samþycki þeira bræþra, Pals ok Harallz. 325

II 437 **K. 54.** Dráp Þorkels fóstra[1].

Eptir[2] lat Haconar iarls toko synir hans riki, ok varo þeir snemmenndis osamþyckir ok skiptu riki meþ ser i helminga. Gerþuz þar bratt greinir miclar meþ stormenni, ok hurfu gæþingar mioc i tva staþi. Haralldr iarl hellt Katanes af Skotakonungi, ok var þar lǫngum[3], enn stundum uppi a Skotlandi, þviat hann atti þar marga frændr ok vini. Þa er Haralldr iarl var staddr i Suþrlandi, kom til hans sa maþr, er Sigurþr het, er kallaþiz son Aþalbrigþz prestz; hann var kallaþr slembidiacn. Hann com þa ofan af Skotlandi, ok hafþi verit meþ Daviþ Skotakonungi, ok hafþi hann lagt a hann virþingar miclar. Haralldr iarl toc viþ honum forkunnar vel; for Sigurþr ut i Orcneyiar

[1] *Overskr. fra F;* Hagen Jarlis Sønners Begyndelse *O; ingen overskrift 325.* [2] E *er udvisket.* [3] *Saal. F, O* (megit tiit); iafnan *325.*

1 ok annan] *udel. F.* inn] Paul *O.* 3 iafnan] avallt *F.* 4 varþ] var *F.* 4—5 þotti—skaþi] ok þotti þat mannskadi *F.* 5 of] um *F.* 6 goþr friþr] *omv. F.* 6—7 mikill—of] grunr a um *F.* 7 Pals—Harallz *udel. F.* 9 lat] andlat *F.* 11 riki | meþ ser] *omv. F.* Gerþuz þar] gerdiz þa *F.* 13 Katanes] Katanesi *F.* 14 var] hann *tilf. F.* a] i *F.* 15 þviat—þar] atti hann þar *F.* 17 er kallaþiz] ok var kalladr *F.* 18 Aþalbrigþz] Adalbrikz *F;* Atelbrittes *O.* 18—19 slembidiacn] slembir *F.* 19 þa] *udel. F.* 22 Orcneyiar] Eyiar *F.*

325 meþ Haralldi iarli ok sva Frakauck Moddansdottir, þviat þa var dauþr Liotr niþingr buandi hennar; haufþu þær Helga systr þa mikil landraþ meþ Haralldi iarli. Sigurþr slembir var i miclum kerleikum viþ aull þau. Þa fylgþi honum Auþhilldr, dottir Þorleifar Moddansdottur, ok var þeira dottir Ingigerþr, er siþan atti Hacon klo. Auþhilldi hafþi atta Eirikr streita; þeira son var Eirikr stagbrellr. V 84
Þa er þau Sigurþr ok Fracauck comu i eyiarnar, gerþiz bratt sveitardrattr mikill, ok heimti hvartveggi iarla sem flesta vini sina at ser. Þeir varo kerstir Pali iarli Sigurþr a Vestnesi, er atti Ingibiorgu ina tignu, frendkonu iarla, ok Þorkell Sumarliþason, er iafnan var meþ Pali iarli ok kallaþr fostri. Hann var nafrendi Magnus iarls ins helga ok manna vinsælaztr. Sva virþu vinir Harallz iarls, sem Þorkell mundi þa bræþr sitz spara til deilu, fyrir sacir harma þeira, er hann hafþi beþit af Haconi iarli, fauþur þeira. Þessu kom sva, at þeir Haralldr iarl ok Sigurþr slembir gerþu til Þorkels fostra ok drapu hann. Enn er þat spurþi Pall iarl, let hann ser þat allmioc misboþit, ok samnaþi þegar liþi at ser. Þa gengu þegar niosnir til Harallz iarls, ok dro hann ok liþ at ser. Enn er þessa urþu varir vinir þeira beggia, foro þeir til

1 sva] *udel. F.* 2 dauþr] andadr *F.* buandi] brodir *F.* 3 Helga] *udel. F.* 4 slembir] Slimbidiakne *O.* 6—7 ok—Ingigerþr] *udel. F.* 8 streita] stræta *F;* strenta *O.* var] het *F.* stagbrellr] slagbellir *F.* 9—10 Sigurþr—bratt] komu ut i Eyiar Frakaurk ok Sigurdr geriz *F, O.* 11 sem flesta | vini sina | at ser] *omv. F.* Þeir] en þeir *F.* 14 ok] var *tilf. F, O.* 15 nafrendi] frændi *F.* 16 ok] var *tilf. F.* vinsælaztr] der udi Øerne *tilf. O.* Sva virþu] *omv. F.* Harallz] *udel. F.* 17 sem] at *F.* bræþr] *udel. F.* 18 er] sem *F.* 22 þat] *udel. F.* misboþit] mislika *F.* 23—24 Þa—ser] *udel. F.* 25 þessa] þess *F.* varir] visir *F.* 25 þeir til] menn a millum *F, O.*

ok leituþu um sættir; attu þa ok allir menn 325
hlut i, at þeir skylldu sættaz. Pall iarl var sva reiþr, at hann villdi eigi sætaz, næma þeir menn væri allir brot gervir, er at viginu haufþu verit. Enn meþ þvi at bondum þotti stor mein a vera of deilur þeira, þa laugþu allir menn orþ til, at þeir skylldu sattir vera. Com þvi sva, at Sigurþr var i brot gerr or eyiunum ok þeir menn aþrir, er Pali iarli þottu mest sacaþir of verkit. Haralldr iarl hellt upp botum eptir vig Þorkels. Þat var ok mælt i sett þessi, at batna skylldi frændsymi þeira breþra, Pals ok Harallz, ok skylldi þeir vera baþir samt of iol ok allar inar stærstu hatiþir. Sigurþr slembir for a brot or Orcneyium ok upp a Skotland, ok dvaldiz þar um hriþ meþ Melkolmi Skotakonungi i goþu yfirlæti, ok þotti hann þar
F II 438 inn mesti afreksmaþr at aullum karlmannligum
V 85 iþrotum. Dvaldiz hann of hriþ i Skotlandi aþr hann for ut i Iorsalaheim.

K. 55. Haraldr jarl drepinn af galdri[1].

Þat var of daga þeira bræþra, Harallz iarls ok Pals, at þeir skylldu taka iolaveizlu i Aurfioru

---

[1] *Overskr. fra F;* Harild Jarl døde *O; ulæselig overskr. 325.*

---

1 ok[2]—menn] allir *F.* 3 villdi] vill *F.* 4 væri allir] *omv. F.* 5—6 vera—deilur] deilum *F.* 6 menn] *udel. F.* 7 vera] verda *F.* 8 i] *udel. F.* eyiunum] Orkneyium *F.* aþrir] allir *F.* 9 þottu] þotti *F.* of verkit] um verk þetta *F.* 11 sett þessi] *omv. F* 12 breþra—Harallz] *udel. F.* 13 of—iol] um iul *F.* iol ok] *udel. O.* 14 slembir] slembidiakn *F, O.* a[1]] *udel. F.* a[2]] i *F.* 16 ok] *udel. F.* 17 at] i *F.* 18 of] um *F.* 21 of] um *F.* 21—22 Harallz—Pals] *udel. F, O.* 22 iolaveizlu] veizlu *F, O.* Aurfioru] Orfioru *F;* Jorfiore *O.*

325 at bui Harallz iarls, ok skylldi hann þeim hallda kostinn fyrir beggia þeira haund. Hann var þar i viþbunaþi miclum ok starfa. Þær systr varo þar, Fracaukk ok Helga, moþir iarls, ok satu i litlustofu at saumum sinum. Haralldr iarl gecc þa i stofuna, enn þær systr satu a þverpalli, ok la linklæþi nysaumat a meþal þeira, hvitt sem faunn. Iarl toc upp kleþit ok sa, at þat var viþa gullsaumat. Hann spurþi: „hverr a gersimi þessa?“ Frakauck svaraþi: „þat er ætlat Pali broþur þinum“. Iarl segir: „hvi vandi þer honum sva mioc kleþi? Eigi leggi þer iafnmicla stund a at gera mer klæþi“. Iarl var[1] nystaþinn upp, ok var i skyrtu einni ok linbrokum ok hafþi kastat mautli a herþar ser. Hann kastaþi af ser mautlinum ok racti i sundr linklæþit. Moþir hans þreif til, ok baþ hann ei aufunda, þot broþir hans æti goþ kleþi. Iarl hnycti af henni ok bioz til i at fara. Þa hnyctu þær af ser falldinum ok reyttu sic, ok qvaþu lif hans viþ liggia, ef hann færi i kleþit; þær gretu þa baþar mioc. Iarl for i eigi at siþr ok let falla ofan um sic. Enn iafnskiott sem klæþit hrundi

[1] *Saal. F; udel. 325.*

1—2 þeim—haund] þa kostnadi upp hallda þau iòl af beggia þeirra hendi *F*, *O*. 2 Hann—i] var hann þar þa *F*. 3 starfa] starfvi *F*. 4 moþir iarls] med iarli *F*. satu] þær *tilf. F*. litlustofu] litilli stofu *F*, *O*. 5—7 þa—þeira] i stofu þar er þær satu systr a þverum palli ok hann sa linklædi a millum þeirra nysaumat *F*. 7 nysaumat] *udel. O*. faunn] drift *F*. 9 Hann spurþi] iarl spyrr *F*. 10—11 Iarl segir] *udel. F;* Harald sagde *O*. 12 gera] sauma *F*. mer] nogen smucke *tilf. O*. 13 Iarl] hann *F*. *O*. einni] *udel. F*. 16 linklæþit] klædit *F*. 18 hnycti] hnyckir *F*. 18—19 hnyctu þær] hnyckti Frakaurk *F*, *O*. 19—20 reyttu—liggia] reytti sik kvat þar vid liggia lif hans *F*, *O*. 20 kleþit] det Linklede *O*.

ofan um hann, com hrollr i haurunnd honum, ok 325 bratt fylgþi þar verkr mikill; ok af þvi lagþiz iarl i reckiu, ok la scamma stund, aþr hann andaþiz. Þat þotti vinum hans skaþi mikill. Enn þegar eptir andlat Harallz iarls toc Pall iarl, broþir hans, riki allt undir sic meþ samþycki allra bonda i
V 86 Orcneyium. Pall iarl virþi sva, sem þær Frakauck systr hefþu honum etlad gersimi þessa, er Haralldr iarl hafþi i farit; ok fyrir þær sakir villdi hann ecki vistir þeira þar i eyiunum. Foro þær þa i brot meþ allt skulldaliþ sitt, ok fyrst a Katanes, ok þaþan upp i Suþrland til bua þeira, er Frakauck atti þar. Þar feddiz upp meþ henni Erlendr, son [*Haraldz ins sléttmála*[1], meþan hann var yngstr. Þar fæddiz ok upp Aulvir rosta, son Þorlioz or Recavic ok [*Steinvarar, dóttur*[2] Frakakar. Aulvir var manna mestr ok ramr at afli ok uppivauþslumaþr mikill ok vigamaþr mikill. Þar fæddiz upp Þorbiorn klerkr, son Þorsteins haullz ok Guþrunar dottur Frakakar. Þar fæddiz upp ok Margret,

---

[1] *Fra* [*er ændret saaledes i overensst. med O* (Harald slettmalis søn); hennar inn slettmali *325*; hennar *F; jfr. Munch, D. n. F. H. II s. 686.* [2] *Fra* [*rettet saal. af Vigf. efter O* (oc Steinvaris som vaar Frakautis Daatter), *jfr. ovenf. s. 122*$^{15-17}$; Steinvaur dottir *325;* Steinny dottir *F.*

---

3 i] *udel. F.* stund] rid *F.* 4 Þat þotti] *omv. F.* 4—5 Enn—iarls] Þegar eftir hans andlat *F, O.* 5 iarl] *udel. F.* broþir hans] *udel. O.* 6 undir sic] *udel, F.* 6—7 i Orcneyium] *udel. F.* 7—8 Frakauck systr] *udel. F.* 8 hefþu] hefdi *F.* er] sem *F.* 9 hann] iarl *F.* 10 þar—eyiunum] i Orkneyium *F, O.* 10—11 þa—brot] i brott or eyiunum *F.* 11 ok fyrst] *udel. O.* 12 Suþrland] Skotland *F.* 14 yngstr] ung *O.* 17 ok[1]] *udel. F.* 18 mikill[1]] enn mesti *F.* 19—20 ok—Frakakar] *udel. F.* 20 upp ok] *omv. F.*

325 dottir Haconar iarls ok Helgu Moddansdottur, ok Eirikr stagbrellr. Þessir menn varo allir ætstorir, miclir fyrir ser, ok þottuz allir eiga mikit tilkall i Orcneyiar til rikia þeira, er at hafþi Haralldr iarl, frendi þeira. Þeir varo breþr Frakacar Engus inn aurvi ok Ottarr iarl i Þorsa[1]; hann var gaufugr maþr.

K. 56. Frá Páli jarli[2]. F II 43

Pall iarl reþ þa Orcneyium ok var allvinsæll. Hann var maþr famalugr ok ecki talaþr a þingum; hann let mioc aþra menn raþa riki meþ ser, hann var hogverr ok dæll aullu landzfolkinu, milldr af fe ok sparþi aungan hlut viþ vini sina; hann var[3] oherskar ok sat mioc i kyrrsetu[4]. Þa var[5] i Orcneyium mart gaufgra manna, þeira er komnir varo af iarlaætum. Þa bio a Vestnesi i Hrolfsey gaufugr maþr, er Sigurþr het, hann atti Ingibiorgu ina tignnu, enn moþir hennar het Herbiorg, dottir Pals iarls Þorfinnzsonar; synir þeira varo þeir Bryniolfr V 87

---

[1] *Skrevet* Þiorsa *325, men* Thorsa *O., jfr. reg.;* Þorsey *F.* [2] *Overskr. fra F;* Om Paul jarl og de synderligeste Mend udi Orknøer *O; ulæselig overskr. 325.* [3] *Saal. F; udel. 325.* [4] *Skrevet* kyrrstu. [5] *Skriveren har her først skrevet* mioc *(dittografi), siden rettet* mi- *til* þa *og skrevet* var *over linjen, men ladet* -oc *blive staaende.*

---

1 Helgu Moddansdottur] Helga Moddansdottir *F.* 2 stagbrellr] slagbellir *F;* stagbellur *O, som tilf.:* Frakautis frende. menn | varo—ætstorir] *omv. og tilf.* ok *F.* 3—5 i—þeira] til rikis i Orkneyium *F.* 5 Engus] Magnus *F,* 10 maþr] all- *F.* ok] *udel. F.* 11 hann[1]] *udel. F;* oc *O.* menn—riki] ráda rikinu *F.* ok] hann *F, O.* 12 dæll] i *tilf. F.* landzfolkinu] vid folkit *F.* 13 aungan hlut] einga luti *F.* 14 kyrrsetu] kyrsæti *F.* 17 het] heitir *F.* 18 het] var *F, O.* Herbiorg] Herborg *F, O.* 19 synir þeira] *omv. F.* þeir] *udel. F.*

FORKORTELSER.

325 = AM 325 I 4to.
325 a = AM 325 III α 4to.
325 b = AM 325 III β 4to.
332 = AM 332 4to.
702 = Ups. Univ. Bibl. Isl. R: 702 4to.
762 = AM 762 4to.
F, Flat. = Flateyjarbók (Gl. kgl. sml. 1005 fol.).
M[1] = Den længere Magnús saga Eyjajarls (AM 350 4to).
M[2] = Den kortere Magnús saga Eyjajarls (AM 235 fol.).
O = Holm. Isl. 39 fol. papp. (Dansk overs.).
U-V = Unger og Vigfússon (udgiverne af Flat.).
V = Icelandic sagas I, ed. G. Vigfússon. London 1887.

RETTELSER OG TILFØJELSER.

S. 16[12] *Liotr*, O har *Arnlioter*.
S. 42[13] burde *fôr* maaske være blevet rettet til *fár* (B. M Ólsen i Arkiv XXV, 289).
S. 72, n. 2, 248 læs 298.

ok Hacon pic; þeir varo allir gæþinngar Pals iarls. 325
Synir Havardz[1] Gunnasonar varo[2] ok vinir Pals iarls, Magnus ok Hacon klo, Þorsteinn ok Dufniall; moþir þeira var Bergliot, enn hennar moþir var Ragnhilldr, dottir Pals iarls. Erlingr[3] het maþr, hann bio a Tannskaranesi i Hrossey; hann atti IIII sonu ok alla vel menta. Olafr het maþr, ok var Hrolfsson, er bio i Gareksey; annat bu atti hann i Dungallsbe a Katanesi. Olafr var it mesta afarmenni ok hafþi miclar virþingar af Pali iarli. Asleif het kona hans, hon var vitr ok ættstor ok in mesta fyrir ser. Valþiofr het son þeira, annarr Sveinn, þriþi Gunni, allir varo þeir vel menntir; Ingigerþr het systir þeira. Sigurþr iarlsmagr atti Þoru, moþur Magnus ins helga; þeira son var Hacon karl; þeir feþgar varo haufþingiar[4] miclir. I Rinansey bio [su kona[5], er Ragna het, gaufug huspreyia; Þorsteinn het son hennar, gilldr maþr fyrir ser. Kugi[6] het buandi i Vestrey, vitr maþr ok auþigr, i Hreppisnesi. Helgi het buandi skilgoþr ok rikr, er þar bio i Vestrey, i þorpi þvi,

[1] *Skrevet* Havardr. [2] þeir *tilf. 325.* [3] *Saal. F, O (og 325 nedenfor, jfr. registret);* Erlendr *325.* [4] *Skrevet* haufþingia. [5] *Fra* [*først skrevet* sa maþr, *siden forsøgt rettet.* [6] *Saal. F (og 325 nedenfor, jfr. registret);* Hugi *325, O.*

1 iarls] þa voru *tilf. F.* 2 varo—vinir] enn gædingar *F.* 3 Magnus] *udel. F.* klo] sva *tilf. F.* 4 var[2]] *udel. F.* 6 hann—Hrossey] er bio a Katanesi *F.* 7—8 ok[2]—Hrolfsson] *udel. F, O.* 11 hans] *udel. F.* vitr ok] *udel. O.* 12 þeira] hennar *F.* 15 ins helga] iarls *F.* 17 Rinansey] Rinarsey *F.* 18 gaufug huspreyia] *udel. F.* 19 buandi] bondi er bio *F.* 20 i] a *F;* hand bode paa *O.* Hreppisnesi] Gefsisnesi *F.* 20—21 buandi—þar] bondi er *F.*

325 er þar var þa. Þorkell flettir[1] het buandi i Vestrey, odell ok mikilhefr; Þorsteinn ok Hafliþi varo synir hans; þeir varo ovinsælir. I Sviney a Petlandzfirþi bio felitill maþr[2]; hans synir varo þeir Asbiorn ok Margaþr, inir vaskligstu menn. I Friþarey bio sa maþr, er Dagfinnr het. Þorsteinn het maþr, er bio a Flugunesi i Hrossey; hans synir varo þeir V 88
Asbiorn krocauga ok Blian; þeir varo allir odælir menn. Iaddvaur, dottir Erlenz iarls, bio a Knarrarstauþum ok Borgarr son hennar; þau varo helldr ovinsæl. Ioan vengr bio i Haey a Upplandi; Rikarþr broþir hans bio at Breckum i Strionsey; þeir varo gilldir menn, frændr Olafs Hrolfssonar. Grimkell het maþr, er bio a Glettunesi. Þessir menn allir koma viþ sauguna siþarr. Þa[3] var Vilialmr

---

[1] *Saal. nedenfor (jfr. registret);* fletta *F;* fleite *O;* flatr *325.* [2] *Hans navn,* Grímr, *omtales nedenfor; jfr. registret.* [3] *Fra og med dette ord og til kap. slutning udelader F, tilligemed hele k. 57. Den fortsætter istedenfor med følgende 4 vers:*

Em ek, sitz ytar hnektu
iarlla sætt, er ek vætti,
iofn fenguz hræ hrofnum,
hægiu trudr (*ɔ:* trauðr) at sægia.

---

1 var þa] er *F.* het buandi] bio *F.* 2—3 varo—þeir] *udel. F.* 3 ovinsælir] menn *tilf. F.* 5 Margaþr] Murgadr *F.* vaskligstu] vaxligzstu *F.* 7 Flugunesi] *saal. ogsaa F her;* Flunduness *O.* 8 Asbiorn] Þorsteinn *F;* Terckel *O.* Blian] Bliann *F;* Blan *O.* allir] *udel. F.* 9 Iaddvaur] Iatvor *F.* 9—10 Iaddvaur—hennar] Jadvor heed en Qvinde som bode paa Jadvarstodum, hun vaar Erlend Jarlis Slegfred Daater trelboren, hendis Søn hed Borgar *O.* 11—12 Rikarþr—hans] Rikgardr *F.* 12 Strionsey] Streaumsey *F;* Strienso *O.* 13 gilldir] urikir *F.* menn] ok *tilf. F.* 14—15 Þessir—siþarr] disse alle vaare Paul Jarlis Venner oc dertil all Menigheden *O.*

byskup i Orcneyium, ok var byskupstoll at Kristz- 325 kirkiu i Byrgissheraþi. Þar urþu þa iafnan storar iarteinir af heilagleik Magnus iarls, er menn vauctu yfir leiþi hans; enn lit var þat a lopt borit fyrir riki Pals iarls. Vilialmr byskup drap ok mioc i egg þvi, er menn saugþu fra iarteinum Magnus iarls, ok kallaþi aftru micla at fara meþ slicu. Nu munu ver fyrst lata dveliaz sauguna of hriþ, ok segia helldr nacqvat fra þeim iartegnum haleitum, er guþ hefir veitt fyrir verþleika sakir inns helga Magnus iarls.

K. 57. Iartegnir Magnus iarls.

Bergfinnr Skatason het buandi a Hialtlandi, ok var blindr; hann flutti suþr i Orcneyiar kryplinga tva, het annarr Sigurþr, en annarr Þorbiorn; þeir vauctu allir yfir leiþi Magnus iarls. Þeim vitraþiz aullum inn helgi Magnus iarl ok gaf þeim
V 89 heilsu sina meþ guþi, ok varþ Bergfinnr[1] sva skygn,

Sleit fyrir Eyiar utan
allvalldr blæ *(ɔ:* bláu) tialldi;
hafdi hrægsvol dufa
hrimi fast um lima.

Frægum Finz hve mægi *(jfr. ovenfor s. 87).*

Uskepnan vard uppi *(jfr. ovenfor s. 87—88).*

Biort verdr sol at svartri *(jfr. ovenfor s. 88).*
[Til forklaringen af det første vers' slutning se B. M. Ólsen, Arkiv XXV s. 298 ff, som foreslaar at ændre hrimi *til* hrimat].

[1] *Skrevet* Bergfinn.

8—12 Nu—iarls] *udel. O, som altsaa her ikke begynder noget nyt kap.* 16—17 Þeim—iarl] *udel. O.* 17 gaf] hand *tilf. O.* 18 meþ—ok] *udel. O.* Bergfinnr] først *tilf. O.*

325 at hann sa handa sinna deili[1], enn hinir rettuz baþir. Enn noccuru siþar, fyrir anndlazdag Magnus iarls, vauctu yfir leiþinu ɪɪɪɪ menn ok xx vanheilir. ok fengu allir heilsubott. Þa tiaþu margir menn þat fyrir byskupi, at hann lati um verþa talad viþ Pal iarl, at hann leggi lof a, at til væri leitat leiþissins, ok væri upp tekinn heilagr domr Magnus iarls. Byskup toc þvi þungliga, er þat var mælt. Þat var eit sumar, at Vilialmr byskup for austr til Noregs; ok er hann for aptr, varþ hann siþbuinn, ok kom til Hialtlandz um haustiþ, litlu fyrir vetr. Þa laugþuz a andviþri ok stormar miclir; enn byskup kunni illa þarvist sinni ok var honum annt heim. Þa rac a hriþar ok vetraþi. Þa mælti styrimaþr viþ byskup, ef hann villdi þvi heita til. at þeim gefi, at mæla eigi i moti, at up væri tekinn heilagr domr Magnus iarls. Þvi iataþi byskup, ef veþratta batnaþi sva, at hann[2] mæti syngia heima[3] messu annan sunnudag at byskupstoli sinum. Ok þegar er fest var heitit, toc snuaz veþrata, ok gecc þeim i hag[4]; ok gaf þeim byri til Orcneyia sva skiot, at byskup saung heima messu inn nesta sunnudag. Enn er honum veittuz slikir hlutir, þa villdi hann eigi at helldr trua heilagleic Magnus iarls. Pall iarl lagþi ok uþocca a alla þa menn, er slict fluttu. Sa atburþr varþ

[1] *Skrevet to gange.* [2] *Skriveren har her først skrevet* veþratta, *siden rettet* v *til* ħ *og overstreget resten.* [3] *Skrevet* hema. [4] *Skrevet* haɢ.

1—2 en—baþir] *udel. O.* 2 andlazdag] messedag *O.* 4 tiaþu] klagede *O.* 5 byskupi] oc begerede *tilf. O.* 6—7 at[1]—leiþissins] at Graffuen maatte brydis *O.* 14 mælti] spurde *O.* 15 viþ] *udel. O.* 18 byskup] styremanden *tilf. O.* 23 er honum] endog at dennem *O.* 24 hann] Biscopen *O.* 26 Sa] *Her begynder O et nyt kap. med overskr.:* Hellig Mogns Jarl bleff optagen.

at Kristzkirkiu i Byrgisheraþi einn dag, at byskup gecc til kirkiu ok var a bæn sinni; hann var einn maþr i kirkiu. Enn er hann stoþ upp ok ætlaþi a brot at ganga, þa varþ hann blindr ok fat ei til dyranna. Hann for lengi at leita um, ef hann mætti i brot komaz. Þa slo a hann hrezlu mikilli, ok viþ þat for hann til leiþiz Magnus iarls ok baþz þar fyrir meþ tarum, ok het þvi, at hann skylldi upp taka helgan dom Magnus iarls, hvart er þat licaþi Pali iarli vel æþa illa; ok eptir þat toc hann syn sina[1] þar a leiþinu. Eptir þat heimti byskup at ser alla ina gaufguztu menn i Orcneyium, ok gerþi þa bert fyrir þeim, at hann villdi þa leita
V 90 til leiþis Magnus iarls. Ok er til var grafit, var kistan up komin or iorþu. Let byskup þa þva beinunum ok varo allvel lit; hann let þa taka einn kaugul ok reynir i vigþum elldi þrysvar, ok brann eigi, helldr[2] varþ hann alitz sem gull. Þat er sumra manna saugn, at hann væri þa runninn i kross. Þar urþu þa margar iartegnir at helgum domi Magnus iarls. Var þa licaminn i skrin lagþr ok sett yfir alltari; þat var Luciumessudag; þa hafþi hann i molldu legit I vetr ok xx. Var þa i laug tekit at hallda hvarntveggia daginn, upptaukudaginn ok anndlazdaginn. Heilagr domr Magnus iarls var þar varþveittr neccvara hriþ. Þat var til tiþenda, at mann dreymdi i Vestrey, er Gunni

[1] *Skrevet* sINa. [2] *Skrevet* kelldr.

2 gecc—hann] *udel. O.* 3 kirkiu] oc giorde sin Bøn *tilf. O.* 3—4 ok—ganga] *udel. O.* 13—14 þa—iarls] bryde Mogns Jarlis graff *O.* 15 iorþu] saa gaat *tilf. O, jfr.* M^2: ok varo þa miok komin upp beinin or iordu. 21 domi—iarls] dominum M^2, *O.* 26 þar] *udel. O.* 26—27 Þat—tiþenda] udi Byrgisherret, da bleffue de tidender *O.*

325 het, goþr buandi, at inn helgi Magnus kemi at honum ok mælti viþ hann: „þat skaltu segia Vilialmi byskupi, at ec vil a brot fara or Byrgisheraði[1] ok austr i Kirkiuvag; ok trui ec þvi, at almattigr guþ mun þat veita mer af sinni miskunn, at þeir menn verþi heilir meina sinna, er þangat sækia vanheilir meþ rettri tru. Þenna draum skaltu diarfliga segia". Enn er Gunni vacnaþi, skaut honum þat i hug[2], at hann mundi eigi segia drauminn, þviat hann ugþi, at Pall iarl mundi leggia oþocka a hann. Enn ina[3] nestu nott eptir syndiz honum Magnus iarl i svefni, var hann þa reiþuligr mioc. „Þu skalt fara i Byrgisherað[4] ok segia draum þinn, þa er flestir menn eru hia; enn ef þu ferr ei, muntu viti a þer taka þæssa heims, enn meira annars heims". Þa vacnaþi Gunni ok var felmsfullr, ok for þegar til þess er hann kom i Byrgisherat at segia draum sinn fyrir allri alþyþu at messu; ok var þar Pall iarl ok mart annarra rikra manna. Þa baþu margir, at byskup skylldi viþ skipaz ok færa helgann dominn austr i Kirkiu- V 91
vag, sem iarl hafþi vitraþ. Pall iarl þagþi hia, sem hann hefþi vatn i munni, ok sætti dreyrrauþan. Eptir þetta for Vilialmr byskup austr i Kirkiuvag[5] meþ gaufgu fauruneyti, ok flutti þangat helgan dom Magnus iarls, ok settu skrin[6] yfir haalltari i kirkiu. Kaupstaþrinn var litt husaþr i þann tima i

[1] *Saal. M², O (jfr. nedenfor l. 18);* Byrgissey *325.* [2] *Skrevet* hug. [3] *Skrevet* ina. [4] *Saal. O (jfr. nedenfor l. 18);* Byrgissey *325.* [5] *Skrevet* -vag. [6] *Skrevet* skrin.

17 þess—hann] Hrossø oc *O.* 18 at—alþyþu] *udel. O.* 20 rikra] *udel. O.* manna] der sagde Gunni sin Drøm for menige mand strax *tilf. O.* 21 viþ—ok] *udel. O.* 26 skrin] den *O.* 27 kirkiu] den Kircke, som der vaar *O.*

Kirkiuvagi. Þar urþu þa þegar margar iartegnir. 325
Litlu siþar for Bergfinnr[1] Skatason norþan af Hialltlandi i annat sinn at vaka yfir helgum domi Magnus iarls, ok hafþi meþ ser son sinn líkþrán[2], er Halfdan het. Magnus iarl vitraþiz þeim baþum ok for haundum um þa; varþ þa Halfdan alheill, enn Bergfinnr toc syn sina, sva at hann varþ skygn maþr[3]. Amundi het maþr af Hialltlandi norþan; hann hafþi licþra a aullum likam sinum; hann for i Kirkiuvag ok vacti hia skrini Magnus iarls ins helga ok baþ ser hialpar ok heilsu. Enn inn helgi þionn guþs, Magnus iarl, syndiz honum i svefni ok for haundum of allan licama hans; ok þa er hann vacnaþi, var hann alheill ok kenndi ser hvargi meins, ok lofuþu allir guþ ok inn helga Magnus iarl. Þorkell het maþr, er bio i Orcneyium; hann fell af bygghialmi sinum ofanverþum ok allt a iorþ niþr, ok var lamiþr allr auþrum meginn. Hann var færþr til skrins inns sæla Magnus iarls, ok toc hann þar heilsu sina. Sigurþr het maþr, norþan [or Færeyium[4]; haund hans var krept, sva at allir fingr lagu i lofa. Hann for til Kirkiuvags ok varþ þar heill. Þorbiorn het maþr, enn Gyrþr het faþir hans; hann var af Hialltlandi ok var ærr; ok var færþr til Magnus iarls, ok varþ þegar heill. Þorþr het maþr, er kallaþr var drecaskoltr; hann var leigumaþr Bergfinnz af Hialltlandi; hann barþi korn

---

[1] Berfinni *325 her, ellers overalt* Bergfinnr. [2] *Saal. M*[1], *M*[2], *O* (som vaar Spedalsk); *udel. 325.* [3] *O udelader resten af dette kap. og har istedenfor blot følgende sætning:* Cecilia heed Mogens Jarlis Søster Ectefød. hun vaar gifft øster i Norge oc haffde en Mand som heede Isaker, Deris Søn heede Kolur. [4] *Fra* [of Fetilár *M*[2]*;* af Hjaltlandi *M*[1].

af halmi i bygghusi inn nesta dag fyrir Magnusmessu ok Lucio. Enn at audrum lit dags, þa gecc Bergfinnr buandi ut þangat i husit ok baþ hann V 92
hætta verkinu. Þorþr segir: „þat er siallnaz, at þer þyki ec of lengi vinna“. Bergfinnr mælti: „Magnusmessa er a morgin, er ver eigum at hallda meþ slicri dyrþ allri, sem ver kunnum batz“. Þa gecc Bergfinnr i brot, en Þorþr vann þa allra sysligaz. Enn er skamt var fra liþit, þa for Bergfinnr i annat sinn ok mælti viþ Þorþ af reiþi mikilli: „fiandskapr [*þykki mér*[1] i þvi, er þu vinnr nu a helgum tiþum, ok lat nu af þegar“. Þa geck Bergfinnr reiþr i brot, en Þorþr vann sem aþr. Enn þa er menn varo unndir borþ komnir ok mettir, kom Þorþr inn, er menn toko til dryckiu, i herfiligum klæþum[2], ok toc þægar at drecca. Enn þa er hann hafþi druckit eitt full, þa var hann þægar ærr, sva at menn urþu at hallda honum ok i baund at fera; ok hellz þat VI dægr. Þa het Bergfinnr fyrir honum, at gefa halfa morc silfrs til skrins Magnus iarls ok lata Þorþ vaca III nætr, af hann[3] yrþi heill. Enn Þorþr varþ þegar heill e þeiri nott, er heitiþ var of aftaninn aþr. Tveir menn tocu gull af skrini Magnus iarls, annarr[4] orcneyskr, en annarr katneskr. En katneski forck a Petlandzfirþi; sa het Gilli. Inn orcneyski ærþiz, ok sagþi i orunum, hvat þeir haufþu gert; ok var þa heitit fyrir honum suþrgaungu, ef hann yrþi heill hia skrini Magnus iarls. Nu var hann þangat ferþr, ok var þægar heill. Augmundr[5] het maþr hialltlendzkr, er þvertre fell i haufuþ, ok lamdiz

[1] *Fra* [*saal. ved rettelse;* þyckia *325.* [2] *Skrevet* klæþu. [3] *Saal. M*[1], *M*[2]; *udel. 325.* [4] *Skrevet* annax. [5] Ásmundr *M*[1].

haussinn mioc. Enn Bergfinnr het fyrir honum, ok hlutaþi, hvart heita skylldi suþrgaungu æþa mannfrelsi, æþa gefa fe til skrins Magnus iarls, ef hann yrþi heill. En sa kom upp at gefa fe til skrins Magnus iarls, ok þar varþ hann heill; enn Bergfinnr[1] moþurbroþir hans gaf halfa mork, sem hann hafþi heitit. Sigriþr het kona Sigurþardottir[2], norþan af Hialltlandi, er blind var fra barnsalldri ok til þess er hon var tvitaug; þa fylgþi faþir
V 93 hennar henni til Magnus iarls ok let hana vaca þar, ok gaf fe mikit til skrins Magnus, ok toc hon þar syn sina. Sigriþr het en kona [af Hialltlandi[3], er fottleggr brotnaþi i tva hluti, ok var henni fylgt til Magnus, ok toc hon þar heilsu sina. Sigriþr het in þriþia kona norþan af Hialltlandi, or Aurmtr[4]; hon var meþ Þorlaci, er bio a Hallastauþum[5]. Hon saumaþi þa er aþrir menn letu af verki fyrir mesudag Magnus iarls, enn Þorlacr spurþi, hvi hon ynni sva lengi; hon lez þa mundu hetta. Hann gecc i brot, en hon saumaþi sem aþr. Þa for Þorlacr auþru sinni ok spurþi, hvi hon gerþi sva illa — „ok farþu i brot, segir hann, ok vinn eigi i minum hybylum". Hon qvaþ þa litid osaumat, ok vann sem aþr, unc myrt var orþit, ok sat i rumi sinu. Enn þa er elldar varo gervir ok menn biogguz til atz ok dryckiu, þa ærþiz hon ok var ferþ i baund; ok var hon er, til þess er Þorlakr het fyrir henni. Hann hlutaþi, hvart heita skylldi suþrgaungu æþa mannfrelsi, æþa gefa fe til skrins ins helga Magnus iarls, enn sa kom upp at gefa fe

---

[1] *Skrevet* Berfinnr. [2] dóttir Sigurðar af Sandi M^1. [3] *Fra* [dóttir Arnfríðar norðan af Hjaltlandi af þeim bœ er Unustaðir heita M^1. [4] Aumstr M^1. [5] *Saal. ogsaa* M^2; Bollastǫðum M^1.

325 til skrins Magnus iarls. Þorlacr færþi hana þangat, ok varþ hon þar heil, oc gecc suþr siþan. I Englandi váru[1] II menn, þeir er mikit fe laugþu viþ kast, ok hafþi annarr latit mikit fe. Þa lagþi hann ut kugg einn ok allt þat, sem hann atti, i moti þvi aullu, er hann hafþi aþr latit. Enn hinn kastaði[2] fyrir sex tvau. Þa þotti hinum ser ovennt horfa, ok het a inn helga Magnus iarl, at hann skylldi eigi lata sina eigu alla, ok kastaþi siþan. Enn tenningrinn hraut i sundr[3] annar, ok komu upp II sex ok ass; ok hlaut hann allt þat, er viþ la, ok siþan gaf hann Magnusi iarli mikit fe. Groa het kona i Hrossey; hon var oþ ok var færþ til ins helga Magnus iarls ok fecc þar heilsu sina, ok var þar siþan alla efi sina ok lofaþi guþ. Sigurþr het maþr, ok var Tandrason[4], hann bio norþr a V 94
Hialltlandi[5]. Hann varþ diofuloþr ok var rifaþr i huþ innan, ok var færþr siþan norþan i Kirkiuvag til ins helga Magnus iarls, ok feck hann þar heilsu sina; ok lofuþu allir guþ, þeir er hia varo, ok inn helga hans astvin Magnus iarl. Nu er lockit her at segia fra þeim[6] inum haleitum iarteinum, er guþ veitir fyrir sacir ins helga Magnus Eyiaiarls. Nu mun ok *[endir verða á*[7] þessari frasaugn meþ þeim formala, at sa er þessa saugu ritaþi ok sa er sagþi ok sva hverr er hlyddi, hafi arnan ok bæna fulltinng af inum helga guþs riddara, Magnusi iarli, ser til syndalausnar ok eilifs fagnaþar, enn af allzvalldanda drotni varum Iesu Kristo hialp ok miskunn, friþ ok fagnaþ, bæþi nu ok alengdar,

[1] *Saal. M²;* eru *325.* [2] *Saal. M¹, M²;* kasta *325.* [3] *Skrevet* surdr. [4] *Saal. M¹;* Tandarson *325.* [5] á þeim bólstað er Dalr heitir *tilf. M¹.* [6] iarteinum *tilf. 325.* [7] *Fra [saal. ved konjektur;* endr verniþ *325.*

þeim er var ok er ok vera mun einn ok sannr ok eilifr gud, veitanndi ok viliandi ok megandi alla goþa hluti um allar alldir allda. A-M-E-o-o-o-N.

K. 58. Upvauxtr Kala Kolssonar[1].

II 440 Kolr sat at buum sinum a Augþum, sem fyrr var ritat, ok var allra manna vitraztr; hann for ecki i Orcneyiar. Kali son hans ox þar up ok var inn efniligsti maþr, meþalmaþr a vauxt, kominn
V 95 vel a sic, limaþr manna bezt, liosiarpr a har; manna var hann vinsælaztr ok atgervimaþr meiri enn velflestir menn aþrir. Hann orti visu þessa:

Tafl em ec aurr at efla,
iþrottir kann ec niu,
tyni ec traulla runum,
tiþ er mer boc ok smiþir,
skriþa kann ec a skiþum,
skyt ec ok reg, sva at nytir,
hvartveggia kann ec hyggia
harpslatt ok bragþattu.

---

[1] *F begynder her efter verset* „Biort verdr sol at svartri" *(se ovenf. s. 130—31 n. 3) et nyt kap. med overskr.:* Fra Kala er siþan vard iarl. capitulum. *Ogsaa O begynder efter den ovenf. (s. 135 n. 3) anførte sætning et nyt kap. med overskr.:* Om Kole Kalesøn.

---

5 Kolr] Kæli *F;* Kalesøn *tilf. O.* at—Augþum] hjemme paa Augdum paa sine Gaarde *O.* 5—6 sem—ritat] *udel. F, O.* 6 var—hann] *udel. O.* 7 i Orcneyiar] til Orkneyia, Koli var spekingr mikill *F.* 8 a vauxt] vexti *F.* 9 har] hærslit *F.* 10 var hann] litillatazstr ok *F.* 10—11 atgervimaþr—aþrir] atgiorfismadr mikill *F;* smuck Lærdmand oc behendig udi mange stycker *O.* 12 em] er *702* (em *762*). 14 traulla] tradla *702.* 15 mer] *udel. F, 762.* 16 skriþa] skrið *702.* 17 reg] ræ *F, 702.* at] *udel. 762.* 18 ec] at *tilf. F.* hyggia] hyggu *702;* hyggiu *762.*

325 Kali var iafnan meþ Saulmundi frenda sinum, syni Sigurþar sneisar; hann var giallkeri i Tunsbergi ok atti bu a Austr-Augþum; hann var haufþingi ok hafþi sveit micla. Þeir varo mioc iafnalldrar frendr.

K. 59. Fra Kala.

Þa var Kali xv vetra, er hann for meþ kaupmaunnum vestr til Englandz, ok hafþi goþan kaupeyri. Þeir helldu til þess staþar, er Grimsbęr heitir; þar kom mikit fiolmenni, beþi af Orcneyium ok af Skotlandi ok sva or Suþreyium. Þar fann Kali þann mann, er nefndiz Gilli-Kristr; hann spurþi þa margs af Noregi, ok talaþi flest viþ Kala, ok gerþiz þar felagsskapr mikill. Hann sagþi Kala i trunaþi, at hann het Haralldr ok Magnus konungr berbeinn var faþir hans, enn moþurætt hans var i Suþreyium ok sum a Irlandi. Hann spurþi Kala, hversu honum mundi fagnat, ef hann kemi til Noregs. Kali segir, at honum þotti licligr[1] Sigurþr konungr til at fagna honum vel, ef eigi spillti aþrir menn um. Þeir Gilli-Kristr ok Kali skiptuz giofum viþ at skilnaþi þeira[2]; het hvarr F II 441

---

[1] *Skrevet* licligt. [2] *Skrevet* þeir.

3—4 ok—micla] *udel. O.* 4—5 Þeir—frendr] um sik *F.* 6 *Overskr.:* Af Kala ok Gillakrist *F;* Om Kalis Reise *O.* 9 staþar] kaupstadar *F.* 10 þar kom] *omv. F.* af] Noregi ok *tilf. F.* 11 ok af] af *F;* Norge *O.* sva or] *udel. F, O.* 12 Gilli-Kristr] Gilla- *F;* Gillix Pist (!) *O.* 13 þa] *udel. F, O.* 14 gerþiz] geriz *F.* þar] brat *tilf. O.* mikill] *udel. F.* 15—16 Magnus—hans] var sun Magnus berbeins *F, O.* 16 moþurætt] modir *F.* 17 Suþreyium—Irlandi] Sudrey *F.* 17—18 Hann spurþi] frettir hann þa *F;* oc spurde *O,* 18 fagnat] i Noregi *tilf. F.* 19 til Noregs] þar *F.* 21 menn] *udel. F.* 22 þeira] ok *F.*

auþrum sinni vinattu fullkominni, hvar sem en beri fundi att. Enn ecki sagþi Gilli-Kristr fleirum maunnum þar trunaþ sinn. 325

K. 60. Fra Kala.

V 96 Eptir þetta for Kali vestan a enu sama skipi, ok komu utan at Augþum ok helldu þaþan norþr til Byrggyniar. Þa qvaþ Kali visu þessa:

Vær haufum vaþnar leirur
vikur fim megingrimmar;
saurs var eigi vannt, er varum,
viþr, i Grimsbæ miþium.
Nu er þat er más[1] of myrar
meginnkatliga latum
branda elg of bylgiur
Biaurgyniar til dynia.

Enn er þeir komu til beiarinns, var þar fyrir fiolmenni mikit, bæþi[2] norþan or landi ok sunnan[3], ok fiauldi af audrum laundum, er þangat hafþi flutt gezku mikla. Gengu þeir skipveriar i skytninga at skemta ser. Kali var þa skarzmaþr mikill ok hafþi sundrgerþir miclar, er hann var nykominn af Englandi; fanz honum þa mikit um sic ok maurgum auþrum, þviat hann var goþrar ættar ok sialfr vel menntr. Enn i þeim skytningi, er hann

---

[1] *Saal.* (mas) *F; mars 325.* [2] *Skrevet* baþi. [3] *Skrevet* sunna.

1—3 en—sinn] fundi þeirra bæri saman *F.* 4 *Overskr.:* Fra þeim Kala ok Ioni *F; intet nyt kap. O.* 5 Eptir—vestan] Kale kom vesten igen *O.* þetta] þat *F.* 6 norþr] *udel. F.* 7 Kali þessa] hann visu *F.* 10 var—vant] er ei vant þar *F.* 12 myrar] myri *F.* 14 of] a *F.* 16 Enn] oc *O.* fyrir] *udel. F.* 18 fiauldi] fiolmenne mikit *F.* hafþi] hofdu *F.* 20 þa] *udel. F, Lex. Run.* mikill] *udel. Lex. Run.* 21 hafþi] *udel. F.* nykominn] kominn *Lex. Run.*

325 drack, var fyrir einn gaufugr maþr ungr, er[1] Ion het; hann var son Petrs Serkssonar or Sogni; hann var þa lendr maþr. Moþir hans het Helga, dottir Harecs af Sætrum[2]. Ion var aburþzmaþr mikill. Unnr het huspreyia gaufug, er garþinn atti, þann er þeir drucku i. Gerþiz þa meþ þeim Ioni ok Kala felagskapr mikill, ok skilduz meþ kerleikum. For Ion þa suþr i Sogn til bua sinna, enn Kali austr a Agþir til fauþur sins. Kali var ok laungum meþ Solmundi frenda sinum. Gecc sva fram nauckur misseri, at Kali var a sumrum i kaupferþum, en heima of vetrum, æþa meþ Saulmundi frenda sinum.

K. 61. Kali fór i Dollzhelli[3].

Þat var eit sumar, er Kali hafþi farit norþr V 97
til Þrandheims, at hann la veþrfastr undir ey þeiri, er Dollz heitir. I eyiunni var einn hellir mikill, er Dollzhellir er kallaþr; i hellinum[4] var fevan mikil. Þeir kaupmenninir reþu til ok gengu hellinn,

---

[1] *Skrevet to gange.* [2] *Saal. F* (Sętrum) *og 325 nedenfor;* Setrom *O;* Sauxum *325.* [3] *Overskr. fra F, som yderligere tilf.* capitulum; *325 synes at have* Fra Dollsh[elli]; Om Kale *O.* [4] *Skrevet* hellnum.

---

1 fyrir—ungr] einn madr *F.* 2 hann—Petrs] ok var Petrsson *F.* 5 huspreyia gaufug] *omv. F.* 7 mikill] *udel. F.* skilduz] skildu *F.* 8 For—suþr] Jon drog ind *O.* Ion—Sogn] þa Ionn heim *F.* Kali] for *tilf. F, O.* 10 sinum] hand vaar samme tid Gialkere udi Tønsberg *tilf. O.* 11 misseri] Aar *O.* 12 of] a *F.* 13 frenda sinum] *udel. F.* 15 er] at *F.* farit] siglt *702.* norþr] vestr *F.* 16 at] *udel. F.* undir] i *F.* 17 Dollz] Dollzey *702;* eller Dollz heller *tilf. O.* 17—18 I—kallaþr] del hul vaar meget stort *O.* 17 einn] *udel. F.* 17—19 mikill—mikil] er kalladr var Dollzhellir, var þar kollut fevan *F.* 19 kaupmenninir reþu] kaupmenn gengu *F.* gengu] i *tilf. 702.*

ok haufþu þar it mesta torfæri. Þeir komu at 325 þar er vatn var um þveran hellinn, ok treystuz aungir at fara yfir vatnit, næma Kali ok annarr maþr, er Havarþr het, huscarl Solmundar. Þeir laugþuz yfir vatnit[1] ok haufþu sneri a meþal sin[2]. Kali lagþiz fyrir, ok hafþi elldiskiþ i hendi logannda ok ellzvirki meþal herþa ser. Þeir laugþuz yfir vatnit ok komu a land; þar var hraunott ok odaunn mikill. Fengu þeir ok varla tandrat liosit. Þa rædi Kali um, at þeir mundi eigi fara lengra, ok baþ þa gera þar vaurþu til minnis[3]. Þa qvaþ Kali visu:

Her hefi ec havan reistan
harþgeþiuþum varþa
Dollz i dauckum helli
draug; leita ec sva bauga.
F II 442 Eigi veit ec, hverr yta
unnskiþa[4] ferr siþan

---

[1] *Skrevet* vanit. [2] þeir *tilf. 325.* [3] *Saal. F;* minningar *702;* minn *325.* [4] *Saal. F, 702;* undskiþa *325.*

---

1 haufþu] fengu *702.* it] hitt et *F.* Þeir] *udel. F.* 2 var] mikit *tilf. 702.* 2—3 treystuz—vatnit] treystiz einginn yfir at leggiaz *F, O.* 3 annarr] *udel. F.* 4 Þeir] ok *F.* 5 yfir vatnit] á sund *702.* 6 lagþiz—ok] *udel. O.* fyrir] *udel. F;* fyrri *702.* 6—7 logannda] *udel. F.* 7 ok ellzvirki] hann hafði ok eldzfœri *702.* ser] *udel. F.* 7—8 Þeir—ok[1]] *udel. F;* oc der de *O;* er þeir *tilf. 702.* 8 land] paa den anden side. vaar der *O.* þar—hraunott] upp var hraun fyrir þeim *702.* 9 odaunn mikill] odaunan mikit *F, 702.* ok] *udel. F, O.* varla] þá *702, O.* 10 rædi—at] mælti Kali *702.* fara lengra] *omv. F.* 11 baþ—gera] gerdu *F.* vaurþu] store Varder *O;* varða *702.* 12 visu] þessa *tilf. 702.* 13 hefi ec] hefik *702.* 16 draug] draugs *702.* leita ec] leitak *702 (men* leita ek *762).* 17 ec] *udel. F, 702.* hverr] hve *F.* yta] ýtir *702.*

langa braut ok liota
leiþ yfir vatn it breiþa.

Eptir þat hurfu þeir aptr ok komu heilir til manna sinna; foro siþan or[1] hellinum; er ecki getit[2] um þeira ferþ, at til tiþinnda yrþi a þvi sumri. Komu aftr til Biaurginiar, ok for Kali i inn sama skytning til Unnar huspreyiu. Þar var ok fyrir Ion Petrson ok heimamaþr hans, er Bryniolfr het; mart var þar annarra hans manna, þot ei se nefndir. Þat var eitt qvelld, er þeir Ion Petrson ok Kali varo V 98
gengnir at sofa, enn margir satu eptir ok drucku. Þa var mart talaþ, er menn varo drucnir mioc; ok kom þar, at rætt var um manniaufnut, ok þat, hverir þa þottu gaufgaztir menn af lendum maunnum i Noregi. Flutti Bryniolfr þat fram, at Ion Petrson væri batz mannaþr ok ætborinn af inum yngrum maunnum fyrir sunnan Staþ; enn Havarþr felagi[3] Kala taldi til Solmund, ok taldi hann aungu verr mentan en Ion; kallaþi ok, at Vicveriar mundi

[1] *Først skrevet* til, *siden rettet af skriveren.* [2] at *tilf.* 325. [3] *Skrevet* felai.

2 vatn it] vatnid *F*, *762;* vatn hit *702.* 3 Eptir þat] siðan *702.* manna] mackere *O;* fǫrunauta *702.* 4 foro—hellinum] ok *F.* 5 þeira ferþ] ferdir þeirra *F.* a—sumri] annat *F;* førend de *tilf. O.* 5–6 Komu aftr] ok er þeir komu *F.* 6 ok] þa *F; udel. O.* Kali] igen *tilf. O.* inn] *udel. F.* 7 fyrir] *udel. F.* 8 er] sa er *F.* 9 hans] *udel. F.* þot] her *tilf. F, O.* ei se] *omv. F.* Þat] *med dette ord beg. F et nyt kap. med overskr.:* Fra Haavardi ok Bryniolfi. 10 Petrson] *udel. F, O (som har:* Kale oc Jon). 12 þa] *udel. F.* er] *udel. F.* mioc] *udel. F.* 13–14 manniaufnut—menn] hvem der tocktis dennem at skulde vere ypperst *O.* 14–15 þa—maunnum] gofgazstir þætti lendra manna *F.* 15 fram] *udel. F.* 18 taldi—Solmund] taladi til Solmundar *F.* taldi[2] hann] segir hann at *F.* 18–19 taldi[1]—Ion] sagde at hans Slecting Solmunder vaar intet ringere udi alle maader *O.* 19 ok] *udel. F.*

hann myklu meira virþa en Ion Petrson. Her af gerþiz deila mikil; ok er aulit mellti meþ þeim, þa varþ eigi betr til gett en sva, at Havarþr hliop upp ok fecc ser tre eitt, ok setti þegar i haufuþ Bryniolfi, sva at hann fell þegar i ovit; ok hliopu menn til hans. Enn Havarþi varþ i brot skotit a fund[1] Kala, ok sendi Kali hann suþr i Alviþru til prestz þess, er Rikarþr het — „ok ber honum, segir hann, orþ min til, at hann taki viþ þer, þar til er ec fer heim austr“. Kali fecc honum mann til fauruneytis ok bat einn; ok roa þeir suþr, þar til er þeir coma i Greningasund. Þa mælti Havarþr viþ faurunaut sinn: „nu eru vit komnir or hunda hlioþi, ok munu vit her hvila ockr ok leggiaz til svefns“. Nu er þar til at taca, at Bryniolfr vitcaþiz, ok var honum fylgt a fund Ions, ok segir hann honum atburþ þenna, ok sva, at þa var manninum i brot skotit. Ion gat ins sanna um ferþir hans, ok let taca rodrarskutu, ok gengu þar a x menn; var þar Bryniolfr fyrir maunnum.

[1] *Skrevet* fun.

1 myklu] *udel. F.* Petrson] *udel. F.* 2 gerþiz] geriz *F.* 3 til gett] stillt *F.* 3—4 hliop—ok] *udel. O.* 4 ser] *udel. F, O.* setti þegar] lystr þvi *F.* 5 þegar] *udel. F.* hliopu] toku *F.* 6 varþ] var *F.* a] ok a *F.* 7 ok] *udel. O.* Kali] *udel. F.* i] til *F, O.* 8—10 ok—austr] oc bad hannem sige til Presten at hand skulde holde hannem hoss sig der til Kali drog selff hen øster at *O.* 9 segir hann] *udel. F.* þar] þangat *F.* 10 fer] kem *F.* 11 fauruneytis—einn] fylgdar *F.* 12 i Greningasund] til Græningasundz *F.* 14 her hvila] nu hlifa *F.* leggiaz] nidr *tilf. F.* 15 er—taca] ville vi tale om Bryniolff *O.* at[2]] er *F.* Bryniolfr] hand *O.* 17 hann] *udel. F.* 17—18 atburþ—manninum] allann þenna atburd ok þat ath manninum var *F.* 18—19 ins—hans] sannz til Havardz *F.* 19 gengu] voru *F;* satte *O.* 20 var þar] ok var *F.* maunnum] þeim *F.*

325 Þeir roa siþan suþr, ok koma suþr i Greningasund
er liost var af degi. Þa sa[1] þeir, at skip la fyrir
þeim a fiaurunni — „ok ma[2] vera, segir Bryniolfr,
at þessir kunni oss at segia nacqvat fra Havarþi“.
Gengu þeir upp ok funndu þa; varo þeir Havarþr
þa nyvacnaþir. Bryniolfr bar þegar vapn a Havarþ, V 99
ok varo þeir felagar baþir vegnir a þeim fundi.
Ok nu foro þeir Bryniolfr viþ þessum tiþinndum
aptr til Biaurgyniar ok segia Ioani, ok eptir þetta
vissi þetta allr bæiarlyþr. Kali let ser mioc mis-
boþit i þessum vigum. Ok er menn foro i millum
þeira Ions, segir Ion, at hann vill, at Kali demi
einn um þat, er honum þyckir ser misboþit i; þar F II 443
skylldi utan konungs rettr[3] ok aþildarmanna. Ok
toc Kali þenna kost, enn þo varo aungir kerleikar
meþ þeim Ioni. Þa for Kali heim austr bratt eptir
þetta; ok er þeir feþgar funduz ok Kali hefir sagt
fra þessum tiþindum ok malalyctum, þa segir Kolr:

---

[1] *Skriveren har her først skrevet* er da *(villet skrive:* er dagaþi *ved en slags dittografi), siden forsøgt at rette* da *til* sa, *men ladet* er *blive staaende.* [2] *Synes at være skrevet* maɜ. [3] *Skrevet* rett.

---

1 Þeir] *udel. F.* ok] þar til er þeir *F.* 1—2 suþr—var] til Grȩningasundz, var þa liost *F.* 2—3 sa—þeim] sagde Brynjolfer, der ligger Skib *O.* 3 segir Bryniolfr] *udel. O.* 4 þessir] þeir *F.* oss] *udel. F.* nacqvat fra] fra þeim *F.* 6 bar] berr *F.* Havarþ] þa *F.* 7 felagar—fundi] þar vegnir badir felagar *F.* 8—9 nu—Ioani] foru nu med þessi tidendi aftr til biarins ok segir til Ioni *F.* 10 þetta] *udel. F.* bæiarlyþr] bæiarlydrinn *F.* 11 þessum vigum] *omv. F.* 13 einn um] *udel. F,* þyckir] þotti *F.* i] *udel. F.* 14 skylldi] fyrir *tilf. F.* aþildarmanna] adilar maals *F.* 15 toc] toku þeir *F.* 16 Ioni] þadan i fra *F;* som tilforne *tilf. O.* Þa] *udel. F, O.* 16-17 austr—þetta] eftir þenna at burd *F.* 17 funduz] finnaz *F.* Kali—sagt] segir Kali *F.* 18 þessum tiþindum] *omv. F.*

„undarliga þotti mer þer synaz, er þu toct noccara 325
sætt, fyrr en Solmundr frendi þinn væri viþ; þycki mer þu nu vannt viþ kominn ok mega litinn hlut i eiga, nema leita um sættir; ok eigi mundi Solmundr sva gera, ef þinn huscarl væri drepinn ok hans skipveri“. Kali segir: „þetta mun vera sannmæli, faþir, at ec mun hafa skiott a litit, ok vartu fiarri at kenna mer raþin; mun opt synaz, at ec em eigi iafndiupvitr sem þu. Enn ec hugsaþa þat, at Solmundr væri eigi at nerr sinum soma, þot ec hafnaþa þeim, er mer var boþinn; ok eigi kalla ec ykr Solmundi svivirþing i at þiggia einskaupun af Ioni fyrir yckarn malahlut, ef hann byþr ykr; enn grunr er mer a, hvart nacqvat þarf til þess at taca. Enn vandalaust kalla ec mer viþ Bryniolf, meþan ec hefi aungum ummælum upp lokit ok viþ aungu fe tekit“. Mart tauluþuz þeir viþ feþgar, ok tengdi nacqvat sins vegar hvarr þeira. Senndu þeir menn siþan at segia Solmundi tiþindi þessi. Eptir þat funduz þeir feþgar ok Solmundr; villdi Kolr, at menn væri sendir til Ions at leita um sættir, enn Solmundr ok

2 frendi—viþ] vissi *F*. væri viþ] *udel. O*. 3 nu] *udel F*. 5 væri] hefdi verit *F*. 5—6 ok—skipveri] *udel. F*. 6 segir] svarar *F*. 8 mun] þat *tilf. F*. 8—9 ec em] mun *F*. 10 þat] *udel. F*. at nerr | sinum soma] *omv. F*. 11 hafnaþa] neitta *F*. er] at *F*. var] væri *F*. ok eigi] *udel F*. 12 Solmundi] eigi *tilf. F*. þiggia] hafa *F*. 13 af Ioni] *udel. F;* aff den *O*. 14 grunr] ef *F*. 14—15 nacqvat—þess] til þarf *F*. nacqvat—taca] hand skal det giøre *O*. 16—17 aungum—ok] *udel. O*. 17—19 tauluþuz—hvarr] toludu þeir fedgar þar um ok þotti sinn veg hvorum *F*. 18—19 feþgar—þeira] at hver meente sin sentenz vor god *O*. 19 menn siþan] *omv. F*. 20 Solmundi] *udel. O*. tiþindi þessi] *omv. F, som derefter begynder et nyt kap. med overskr.:* Fra Ioni ok Solmundi. 21 feþgar—Solmundr] Solmundr ok þeir fedgar *F;* Solmundr, Kale oc Koler *O*.

325 Hallvarþr, broþir Havarþar, villdu ecki nema mann- V 100
hefndir, ok kaulluþu ofellt at biþia Sygni sæta. Enn þo var þat raþ tekit, sem Kolr villdi, meþ þeim kosti, at Kolr het þvi at skiliaz eigi viþ þessi mal, fyrr en Solmundr hefþi sinn soma; skylldi þa ok Kolr aull raþ fyrir gera malinu. Enn er sendimenn[1] komu aptr, segia þeir, at þungliga var tekit þeira eyrinndi, ok syniaþi Ion þverliga at beta þenna mann fe, er aþr hafþi ser til ohelgi vercat. Solmundr qvaþ þetta hafa farit eptir getu sinni, at eigi mundi þat til semdar at biþia Ion sætta[2]; baþ nu Kol til leggia þau raþ, at dygþi. Kolr segir: „vill Hallvarðr[3] sic i noccara hættu leggia til hefnda eptir broþur sinn?; ok kann vera, at þo verþi litt framgengt“. Hallvarðr[4] qvaz ecki sic vilia spara til hefnda eptir broþur sinn — „þott þat sæ nauccur mannhætta“. Kolr segir: „þa skaltu fara norþr i Sogn leyniliga. til þess manz, er Uni heitir; hann byr scamt fra Ioni; hann er vitr maþr ok nacqvat fevani, þviat Ion hefir lengi þraungt

[1] *Saal. F, O;* sendi *325.* [2] *Saal. F, O;* semdar *(ved dittografi) 325.* [3] *Saal. F, O;* Havarþr *325.* [4] *Saal. F, O;* Havarþr *325.*

---

1 nema] annat enn *F.* 2 kaulluþu ofellt] kalla ufallit *F.* Sygni sæta] sætta *F.* 3 raþ] ræda *F.* 4 þeim kosti] þvi moti *F.* þvi] *udel. F.* 4—5 viþ—mal | fyrr] *omv. F.* 5 þa] *udel. F.* 6 malinu] *udel. F.* 7—8 tekit—eyrinndi] svarat þeirra mælum *F.* 8 syniaþi Ion] *omv. F.* 9 þenna] þann *F.* fe] *udel. F.* ser | til ohelgi] *omv. F.* 10 hafa—eptir] eigi fiarri fara *F.* 11 eigi—þat] þat mun eigi *F.* Ion] til *tilf. F.* 12 at] er *F.* segir] svarar *F;* sagde *O.* 15 litt] litid *F.* qvaz] kvez *F.* ecki sic] *omv. F.* 16 vilia spara] *omv. F.* eptir—sinn] *udel. F.* 17 Kolr segir] *udel. F.* 18 norþr i Sogn | leyniliga] *omv. F.* 19 Ioni] Sogne *O.* 19—s. 149[1] hann[2]—hans] *udel. O.*

kosti hans. Hann er vin minn[1] mikill, ok nu 325
nacqvad [hniginn á aldr[2]. Honum skaltu færa VI
merkr vegnar, er ec sendi honum til þess, at hann
leggi raþ til, attu komir hefndum fram viþ Bryniolf,
æþa annan heimamann Ions, þann er honum þøtti
eigi minna lat i. Enn ef þetta verþr framgengt,
II 444 þa skal Unni koma þer a Stuðlu[3] til Kyrpinnga-
Orms, frenda minns, ok sona hans, Augmundar ok
Erlings; ok þycki mer, sem þu ser þa heim kominn.
Biþ Una siþan selia iorþ sina ok raþaz hingat til
min". Hallvarþr byz nu til ferþar þæssar; ok er
fra ferþ hans eigi sagt[4] æþa nattstauþum, fyrr en
hann kom einn dag at kvelldi til Una, ok nefndiz
ecki sinu nafni. Þeir Uni spyriaz almælltra tiþinda;
V 101 ok um kvelldit, er menn satu viþ ellda, þa freti
gestrinn mioc eptir tignum maunnum þar i Sogni
ok Haurþalandi. Uni sagþi, at þar þotti engi lendr
maþr rikari enn Ion, bæþi fyrir ættar sakir ok þo
oiafnaþar; ok spurþi, hvart þeir hefþi þess aungar
miniar suþr i landit. Hann gestrinn var far umb,
er hann mælti sva; ok eptir þat drifu menn fra

---

[1] *Saal. F, O; udel. 325.* [2] *Fra* [*optaget efter F* (hniginn nockut a alldr); fevani *325, øjensynlig ved en forveksling med* nacqvat fevani *s. 148*[20]. [3] *Saal. F;* Staudlu *O;* Staþlu *325.* [4] *Skrevet* sa.

1—2 ok—aldr] *udel. O.* 5 þøtti] þicki *F.* 9 sem—ser | þa] *omv. F.* 10 raþaz hingat] radiz *F, O.* 11 nu] *udel. F.* þæssar] *udel. F.* 12 ferþ—sagt] hans ferd *F.* nattstauþum] ecki at segia *tilf. F.* 13 kom] kemr *F.* 14 spyriaz] spurduz *F, O.* 16 maunnum] udi Landet oc allermest dennem som vaare *tilf. O.* þar] *udel. F.* 17 þotti] þætti *F.* 18—19 bæþi—oiafnaþar] oc at hand vaar noget uretferdig *O.* 18 þo] enn *F.* 19 hvart] ef *F.* 19—20 þess—miniar] eingar raunir þess *F.* 20 var] vard *F, O.* umb] vid *F.*

325 elldunum, sva at þeir urþu II eptir. Þa toc Uni til orþa ok mælti sva: „hvart nefndiz þu Hallvarþr?", segir hann. „Nei", segir hann gestrinn, ok nefndiz sem um kvelldit. Uni mælti: „af er þa minn vanndi, segir hann, ok þat munda ek etla, ef ec heta Bryniolfr, attu[1] hietir Hallvarþr; en þo skulo vit nu ganga at sofa". Gestrinn toc þa til hans ok mælti: „eigi skulu vit enn ganga". Selldi þa fram fesioþinn, ok segir, at Kolr sendi honum silfr þat meþ qveþiu sinni — „til þess attu leggir raþ til meþ mer, at ec koma fram hefndum eptir broþur minn"; ok segir honum þa allt raþ Kols. Uni mælti: „macligr veri Kolr goþs fra mer, en eigi ma ec vita, hvers þer verþr af auþit um hefnd viþ Bryniolf; enn hingat er hans van a morgin eptir kleþum frillu sinnar". Ok nu fylgþi Uni honum ut til hrossahuss, er stoþ fyrir dyrum uti, ok fal hann þar i etustalli; þat var aþr menn stoþu upp, enn inni hafþi hann legit um notina. Þa er Hallvarþr hafþi litla stund verit i hrossahusinu, sa hann at maþr fraligr var kominn a bæinn, ok kallar, at konan skylldi buaz. Hon tekr

---

[1] *Skrevet* atti.

---

1 elldunum] elldinum *F*. II] einir *tilf. F*. 2 sva] *udel. F*, þu] adan *tilf. F*. 3 segir hann[1]] *udel. F*, *O*. segir hann[2]] sagdi *F*, *O*. 3—4 ok—sem] ek nefndumz san *(saaledes synes der at staa; udgavens* Saxi *er urigtigt; det hele er en blot og bar fejllæsning af den samme tekst, som 325 har) F*. 5 segir hann] *udel. F*. 7 þa] *udel. F*. 10 leggir raþ] legdir *F*. 11 koma] kæma *F*. eptir] Bryniolf *tilf. F., men ordet er overstreget, dog næppe af skriveren selv. Udgaven er her fejlagtig.* 12 þa] *udel. F*. 14 þer—af] af verdr *F*. 15 hefnd] hefndina *F*. 16 fylgþi] fylgir *F*. 17—18 er—uti] *udel. O*. 18 hann þar] *udel. F*. aþr] fyrr enn *F*. 20 stund] rid *F*. 20—21 hrossahusinu] rosshusinu, þa *F*. 21 maþr fraligr] *omv. F*. 22 bæinn] stadinn *F*. buaz] bua sik *F*.

cleþi sin ok berr ut. Þickiz Hallvarþr þa vita, 325
hverr vera mun; gengr hann þa ut. Bryniolfr hafþi lagit af ser vapnin, er hann batt cleþin konunnar; ok þegar er þeir finnaz, hauggr Hallvarþr Bryniolf banahaugg. Gecc þa aptr i hrossahusit ok fal sic þar. Meþan vigit varþ, hafþi konan gengit inn at minnaz viþ heimamenn; ok er hon kom ut, sa hon verks ofmerki, ok hliop
V 102 inn meþ opi miclu ok felmti mioc. Henni hellt viþ ovit, ok sagþi þo tiþindin. Uni bondi hliop ut, ok sagþi, at gestrinn mundi verit hafa flugumaþr[1]; ok sendi þegar mann Ioni at segia tiþinndin, ok eggiaþi sem mest at leita eptir manninum; ok fyrir þat grunaþi engi maþr hann of þessi raþ. Hallvarþr var i hrossahusinu, þar til er af leiþ in mesta leitin; enn eptir þat for hann meþ raþi Una til þess er hann kom a Stuþlu til þeira Orms feþga, ok fengu þeir honum fauruneyti heim austr. Tocu
F II 445 þeir Kolr ok Solmundr vel viþ honum, ok undu nu vel sinum[2] hlut. Ok nu spyriaz tiþindi þessi, ok verþa menn vissir inns sanna; likar nu Ioni allþungt; ok liþa sva þau missæri. Ok annan vetr, er dro at iolum, bioz Ion heiman meþ xxx manna, ok bra a þat, at hann mundi fara kynnisferþ upp

[1] *Skrevet* fluGu-. [2] *Skrevet* siNum.

2 hann] *udel. F.* **3** lagit—ser] þa af ser lagit *F.* **4** er] *udel. F.* Hallvarþr] hann *F.* **5** Gecc] Hallvardr *tilf. F.* **6** varþ] var vegit *F.* **9** opi miclu] kalli *F.* felmti] sva *tilf. F.* mioc] at *tilf. F.* **12** mann] menn *F.* **13** eggiaþi] eggiar *F.* **14** hann] Una *F, O.* **17—18** þeira—þeir] Orms ok suna hans. þeir fengu *F.* **19** undu] þeir *tilf. F.* **20** hlut] Halvarder vaar hoss Solmund, desligeste oc Kali *tilf. O.* Ok] *udel. F.* **20—21** tiþindi—ok] þesse tidendi vida *F.* **21** menn] nu *tilf. F.* **22** ok liþa] lida nu *F.* **23** dro at] *omv. F.* **24** hann mundi] *udel. F.* **24—s. 152[1]** kynnisferþ—moþurfauþur] a kynnisleit til Olafs modurbrodur *F.*

325 a Sætr til Harecs moþurfauþur sins; ok sva gerþi hann, ok fær þar goþar viþtaukur. Ok er þeir talaz viþ frendr, segir Ion, at hann ætlar þaþan a Austr-Agþir a fund Solmundar. Harekr latti þess, ok sagþi, at hlutr hans la ecki undir, þott þeir væri nu skilþir. Ion lez eigi þvi una, at Bryniolfs væri ohefnt. Harekr lez ætla, at hlutr hans mundi eigi batna, þott þeir ættiz fleira viþ. Enn þo hafþi hann þaþan xxx manna ok foro meþ halft c manna austr it efra, ok ætluþu at koma a ovart þeim Solmundi ok Kol. Enn er Ion var nyfarinn heiman, braz Uni viþ ok for suþr a Stuþlu a fund Orms, ok fengu þeir feþgar honum fauruneyti suþr til Kols; ok kom hann þar at iolum, ok sagþi, at hann hugþi, at Ion væri i atferþ til þeira. Kolr gerir þegar niosnir a alla vega fra ser, þa er honum var Ions van; ok for hann til fundar viþ Solmund, ok satu þeir frendr meþ fiolmenni. Þeim kom niosn um ferþir Ions, ok foro þeir i moti honum; varþ fundr þeira viþ skog einn; sler þar þegar i bardaga; varo þeir Kolr myclu fleiri ok haufþu V 108 sigr, enn Ion let marga menn ok flyþi sialfr a

---

1 Harecs] Oluff *O.* 2 fær] feck *F, O.* 2—3 Ok—frendr] *udel. F.* 3—4 a Austr-] *omv. F, O.* 4 Harekr] Olafr *F, O.* 5 ok] *udel. F.* hlutr—ecki] *omv. F.* 6 væri—skilþir] skilde sva bunir *F.* eigi þvi] *omv. F.* 7 Harekr] Olafr *F, O.* 7—8 hlutr—batna] liitt mundi hans lutr batna vid þat *F.* 8 þeir—viþ] hann leitadi eftir *F, O.* 9 foro] for *F.* halft—manna] hælfu hundradi lids *F.* 10 ætluþu at] *udel. F.* 11 heiman] nordan *tilf. F.* 12 viþ] skiott *tilf. F.* a fund] til þeirra *F.* 13 feþgar] *udel. F.* 14—15 at[2]—hugþi] *udel. F.* 15 væri—þeira] var i atfor vid þa *F.* gerir] gerdi *F.* 16 a] *udel. F.* 16—17 fra—fundar] þagat sem Ions var at vòn, hann for þegar til motz *F.* 19 foro þeir] gerdu þegar *F,* 20 varþ] var *F.* einn] nockurn *F.* 21 fleiri] lidfleiri *F.* 21—22 ok—sigr] oc bleffue hannem all for sterck *O.* 22 sialfr] siþan *F.*

skog. Hann varþ sarr a fæti, ok greri þat sva 325 illa, at hann var iafnan halltr siþan, ok kallaþr Ion fotr. Hann kom heim norþr a langafaustu, ok þotti hans ferþ in hæþiligsta. Nu leiþ sva þessi vetr. Enn of sumarit eptir let Ion drepa tva frendr Kols, Gunnar ok Aslac. Littlu siþar kom Sigurþr konungr til beiarins, ok var þa kert fyrir honum þetta vanqvæþi. Eptir þat gerþi konungr orþ hvarumtveggium ok stefndi þeim til sin. Komu þeir þa til konungs meþ frendr sina ok vini; var þa leitat um sættir, ok kom þvi sva, at konungs domr skylldi vera a malum þeira aullum, ok gengu hvarirtveggiu til festu viþ aþra. Sigurþr konungr gerþi sætt þeira meþ raþi inna beztu manna; var þat bundit i sætt þeira, at Ion Petrson skylldi fa Ingiriþar Kolsdottur; skylldi þa takaz vinatta meþ tengþum, enn vig fallaz i fadma. Attfaur viþ Kol[1] ok sar Ions var lict mannlati austr þar; en sarum var saman iafnat, enn bætr skacki. Skyldu ok hvarirtveggiu auþrum liþ veita, bæþi utan landz ok innan landz. Þat fylgþi ok þessi sætt, at Sigurþr konungr gaf Kala Kolssyni Orcneyiar halfar viþ

[1] var *tilf. 325.*

1 skog] skoginn *F.* þat] saar *tilf. F.* 4 in hæþiligsta] helldr hædilig *F.* 4—5 sva—vetr] vetr þessi *F.* 6 Gunnar] Gunne *O.* Littlu] *Med dette ord beg. F et nyt kap. med overskr.:* Sættir Orkneyia. 7 var] voru *F.* kert] kærd *F.* 8 þetta] þessi *F.* þat gerþi] þetta gerir *F.* 9 þeim] *udel. F.* 11 ok] *udel. F.* 12 malum—aullum] ollum maalum *F.* 13 hvarirtveggiu] hvarir *F, O.* festu] festa *F.* 14 gerþi] þa *tilf. F.* beztu] vitruzstu *F.* 15 skylldi] skal *F.* 17 enn—fallaz] vig felluz *F.* viþ] þa *tilf. F.* 18 lict mannlati] likat vid mannalaat *F.* 18—19 mannlati—iafnat] *udel. O.* 19—20 ok hvarirtveggiu] hvorir *F.* 20—21 bæþi—landz] innan landz ok utan *F.* 21 þessi sætt] *omv. F.*

325 Pal iarl Haconarson ok iarlsnafn meþ. Hann gaf honum ok nafn Raugnvallz iarls Brusasonar, þviat Gunnhilldr moþir hans sagþi hann verit hafa giaurviligazstan[1] allra Orkneyingaiarla, ok þotti þat heilla- F II 146 venlict. Þenna hlut Orcneyia hafþi att Magnus inn helgi, moþurbroþir Raugnvallz kala. Eptir þessa sett skilduz þeir meþ kerleikum miclum, er aþr varo fianmenn.

K. 62. Andlat [Sigurðar konungs[2].

Þenna vetr eptir sat Sigurþr konungr i Auslu; enn um varit a langfaustu toc hann sott ok andaþiz einni nott eptir Mariumessu. Þa var Magnus son hans þar i bænum ok atti þegar þing, ok var til V 104 konungs teckinn of allt land, eptir þvi sem menn haufþu svarit Sigurþi konungi. Tock hann þa konungsfehirzlur i sitt valld. Haralldr gilli var þa i Tunsbergi, er hann fretti andlat Sigurþar konungs; þa hafþi hann stefnur viþ vini sina; sendi hann þa eptir þeim Raugnvalldi frendum, þviat hann hafþi iafnan verit vin hans, siþan þeir funnduz i Englandi. Þeir feþgar haufþu ok mestu til leiþar komit of skirslu Haralldz viþ Sigurþ konung, meþ

[1] *Saal. F;* -ligazstr *325.* [2] *Fra* [*saal. F; udel. 325.*

3 hann] Rognvalld *F.* 4 Orkneyingaiarla] iarla i Orkneyium *F;* at hand haffde hafft større yndist aff folcket udi Øerne end nogen anden Jarl *O.* 4—5 heillavenlict] heillavænt *F.* 5—6 inn helgi] iarl *F.* 6 Raugnvallz] *udel. F, O.* 6—7 þessa sætt] *omv. F.* 7 miclum] *udel. F.* 9 *Overskr.:* Om Skiften met Kong Mogns oc Harald gille *O.* 10 eptir] *udel. F.* sat] sar(!) *F.* Auslu] Oslo *F, O.* 13 þegar] þar *F.* 14 land] landit *F.* 15—16 Tock—konungs-] hann tok allar konungligar *F.* 15 hann] Kong Mogens *O.* 17 andlat] læt *F.* 19 frendum] fedgum *F, O.* 20 hann] Rognvalder *O.* iafnan verit] *omv. F.* 21 mestu] mest *F.*

fultingi annarra lendra[1] manna, Ingimars Sveins- 325
sonar ok Þiostolfs Alasonar. Var þat raþ þeira Harallz at eiga Haugaþing þar i Tunsbergi; var þar Haralldr til konungs teckinn yfir halft land. Varo þat þa kallaþir nauþaeiþar, er hann hafþi svarit fauþurleifþ sina af hendi ser, aþr hann neþi skirslunni. Drifu þa menn til hans ok gerþuz honum handgengnir, ok varþ hann allfiolmennr. Þa foro orþ a mæþal þeira frenda ok stoþ sva IIII netr, aþr sætum varþ a komit meþ þvi moti, at halft land skylldi hafa hvarr þeira viþ annan, enn Magnus konungr hafþi langskip Sigurþar konungs ok borþbunad ok allar fehirþzlur, ok undi hann þo verr viþ sinn hlut. Hann fianscapaþiz a alla vini Harallz. Magnus konungr villdi ok eigi halldaz lata giof þa, er Sigurþr konungr gaf Raugnvalldi Orcneyiar ok iarldom, þviat hann fylgþi fastaz malum Harallz i aullum skiptum þeira, ok skildiz alldregi viþ mal hans, aþr lauc aullum skiptum þeira. Þeir Magnus ok Haralldr varo III vetr konungar yfir Noregi, sva at hellz sætt þeira at kalla, enn it IIII. sumar baurþuz þeir a Fyrileif; þa hafþi
V 105 Magnus konungr ner LX hundruþ manna, en Har-

[1] *Saal. F, O;* lerþra *325.*

1 annarra] margra *F;* mange andre *O.* 3 Hauga-] *udel. O.* 5 þa] *udel. F.* nauþaeiþar] naudunga eidar *F.* 6 af hendi | ser] *omv. F.* 9 mæþal—frenda] millum þeirra Magnus konungs *F;* Harald oc Mogens *tilf. O.* 9—10 IIII netr] fiora vetr *F;* siu aar *O.* 10 sætum varþ] en sættum vyrdi *F.* moti] *udel. F.* 11 þeira] *udel. F.* 12 Sigurþar konungs] *udel. F;* kongens *O.* 13 allar fehirþzlur] *omv. F.* 14 viþ sinn] sinum *F.* 15 Harallz] konungs *tilf. F. O.* ok] *udel. F, O.* 18 Harallz] konungs *tilf. F.* 18—19 i—hans] *udel. F.* 19—20 aullum | skiptum þeira] *omv. F.* 23 LX hundruþ] 4000 *O.*

325 alldr xv hundruþ manna. Þessir haufþingiar varo meþ Haralldi: Cristrauþr broþir hans, Raugnvalldr iarl, Ingimarr af Aski, Þiostolfr Alason ok Solmundr. Magnus konungr fecc sigr, en Haralldr konungr flyþi. Þar fell Cristrauþr ok Ingimarr; hann qvaþ visu þessa:

Flaugd hvauttu mic
til Fyrileifar,
æ var ec ofuss
til orrostu.
Mic bitu aurvar
af almboga[1]
mun ec alldregi
a Ask koma.

Haralldr konungr flyþi austr i Vic til skipa sinna, F II 447
ok for suþr til Danmerkr a fund Eiriks konungs eymuna; hann veitti honum Hallland til yfirsocnar ok VIII langskip reiþalaus. Þiostolfr Alason selldi iarþir sinar til skipa ok vapna, ok sotti til Harallz konungs suþr[2] til Danmerkr of haustit. Haralldr konungr kom at iolum til Biorgyniar ok la i Fluravagum[3] of iolin; en eptir iolin leggia þeir til beiarinns, ok varþ þar litil viþtaca. Varþ Magnus konungr hantekinn a skipi sinu ok meiddr, en Haralldr konungr toc land allt undir sic. En of varit eptir endrnyiaþi Haralldr konungr giofina viþ Raugnvalld um eyiarnar ok sva iarlsnafnit.

---

[1] *Skrevet* almbgga. [2] *Herefter overstreget* of iolin. [3] *Rigtigere* Flóruvágum, *som F og O har.*

---

1 haufþingiar varo] *omv. F.* 2 Haralldi] konungi *tilf. F.* 4 konungr[2]] *udel. F.* 7 hvauttu] hauttu *F.* 17 yfirsocnar] yfirferdar *F.* 18 VIII langskip] langskip atta *F.* 19—20 til[3]—suþr] Haralld konung *F, O.* 21 konungr] *udel. F.* 22 en] *udel. F;* strax *tilf. O.* 23 ok] *udel. F, O.* 25 land allt | undir sic] *omv. F.* 27 eyiarnar —iarlsnafnit] Eyiar ok iarlsnafn *F.*

K. 63. Raþagerþ. 325

Þat raþ gerþi Kolr, at senda menn til Orcneyia þegar eptir þetta; ok beidi Pal iarl, at hann gefi up halfar eyiarnar[1], sva sem Haralldr konungr hafþi gefit honum; skylldi ok þa takaz meþ þeim
V 106 vinatta ok heil frensymi. En ef Pall iarl varnaþi þessa, þa skylldu þessir inir saumu menn fara til fundar viþ þau Frackaucku ok Aulvi rostu, ok bioþa þeim helminng landa viþ Raugnvalld iarl, ef þau villdi sækia meþ her af Pali iarli. En er þessir menn komu til Orcneyia a fund Pals iarls ok baru þar fram sin eyrindi, þa svarar Pall iarl: „Scil ec tilkall þetta, at þat er efnaþ meþ mikilli undirhyggiu; hafa þeir sott at þvi Noregskonunga at hafa riki undan mer; vil ec nu eigi þvi launa þann otrunaþ, at gefa riki mitt þeim, er eigi er nerr kominn en Raugnvalldr er, enn varna broþursyni minum æþa systursyni. Þarf her eigi langt um at tala, þviat ec mun veria Orcneyiar meþ styrk vina minna ok frenda, meþan guþ ann mer lifs til“. Sa þa sendimenn sitt eyrindi, hvert þangat mundi verþa. Foru þeir þa i brot ok suþr yfir

[1] *Skrevet* eyianar.

1 *Overskr.:* Af rædum Kols *F;* om Kolis oc Ragnvalds hans Søns Legater *O.* 3 þegar—þetta] *udel. F.* beidi] beida *F.* 4 eyiarnar] Orkneyiar *F, O.* sva] *udel. F.* 5 honum] Rognvalldi *F, O.* ok þa] *omv. F.* 5—6 meþ þeim | vinatta] *omv. F.* 7 þessa] þess *F.* inir saumu | menn] *omv. F.* 7—8 til—Aulvi] a fund Frakarkar ok Aulfis *F.* 10 sækia] hielpe Regnvold til at søge dem *O.* 11 menn] *udel. F.* 12 þar] *udel. F.* svarar] segir *F;* sagde *O.* 13 mikilli] rædi ok langri *F, O.* 14 þvi] þessu *F.* 15 vil ec | nu] *omv. F.* 16 þeim] manni *tilf. F.* er²] *udel. F.* 17 er] *udel. F.* 18 her] er *F.* 21 til] *udel. F.* 22 Foru—i] fara þeir a *F.* yfir] a *F.*

325 Petlandzfiorþ til Kataness, ok sva i Suþrland[1] a fund Fracackar, ok segia þar upp sin eyrindi, at þeir Raugnvalldr iarl ok Kolr bioþa þeim Aulvi halfar Orcneyiar, ef þau vilia vinna aptr af Pali iarli. Frakauck segir sva: „satt er þat, at Kolr er specingr mikill, ok vitrliga er þetta raþ set, at leita hingat til afla, þviat[2] ver frendr haufum afla mikinn ok marga tengþamenn. Ec hefi nu gipta Margretu Haconardottur Moddani iarli af Atiaclum, er gaufgaztr er allra Skotahaufþingia at ættum. Melmari, faþir hans, var broþir[3] Melkolms Skotakonungs, fauþur Davids, er nu er Skotakonungr, sagþi hon. Haufum ver ok maurg sannlig tilkaull til Orcneyia, enn erum sialf noccurir raþamenn ok kaulluþ helldr diupvitr; kemr oss ok eigi allt a ovart i ufriþinum; en þo þicki mer gott at gera felag viþ þa feþga fyrir margra hluta sacir. Skolu þer þau segia min orþ þeim feþgum, at vit Aulvir munum V 107
koma til Orcneyia annat sumar at miþiu sumri meþ her a hendr Pali iarli[4]; komi þeir Raugnvalldr

[1] *Skrevet* Suþrlaund. [2] *Herefter underpunkteret* ec. [3] *Herefter overstreget* hans. [4] *Herefter er overstreget* enn um morgunin.

1 i Suþrland] sudr i land *F.* 2 segia] bera *F.* sin eyrindi] *omv. F.* 3 Raugnvalldr iarl | ok | Kolr] *omv. F, O.* 4 Orcneyiar] Eyiar *F.* aptr] *udel. F, O.* 5 segir sva] svarar *F;* sagde *O.* 6 raþ set] seet *F.* 7 til] *udel. F.* frendr—afla] hofum frændafla *F, O.* 9 Moddani] Moddadi *F;* Maddader *O.* af Atiaclum] af Atioklum *F; udel. O.* 10 allra Skotahaufþingia | at ættum] *omv. F.* 11 Melmari] Melkolmr *F;* Melmure *O.* var] er *F, O.* 13 sagþi hon] *udel. F.* 13—14 til Orcneyia] rikis i Orkneyium *F.* 15 helldr] nockut *F.* 16 ufriþinum] ufridum *F.* gera] eiga *F.* 18 segia | min orþ] *omv. F.* 20 þeir] *udel. F.*

II 448 þar þa til moz viþ oss, ok latum þa deila um stafn viþ Pal iarl. Enn ec mun i vetr draga afla at mer af Skotlandi ok Suþreyium af frendum minum ok vinum ok magum". Fara nu sendimenn aptr austr til Noregs, ok segia þeim feþgum sva komit.

K. 64. Fra Raugnvalldi.

Þenna vetr eptir byz Raugnvalldr iarl til vestrfarar ok þessir haufþingiar meþ honum: Solmundr ok Ion. Þeir foro of sumarit eptir ok haufþu fritt liþ ok ecki mikit, v skip æþa vi. Þeir koma viþ Hialltland at miþiu sumri ok frettu ecki til Fracackar. Þa laugþuz a andviþri stor; laugþu þeir skipum sinum i Alasund, enn foro at veizlum of landit, ok faugnuþu bendr þeim vel. En þat er at segia fra Fracauck, at hon ferr of varit ut i Suþreyiar, ok eflaz þau Aulvir þaþan at liþi ok skipum; þau fengu xii skip ok aull sma ok helldr litt skipuþ. Ok nær[1] miþio sumri helldu þau til Orcneyia, ok ætla til motz viþ Raugnvalld iarl, sem mællt var; gefr þeim helldr seint. Þar var Aulvir rosta haufþingi fyrir þvi liþi; ok var honum ætlaþr iarldomr i Orcneyium, ef þau fengi þat. Þar var Frakauck i ferþ ok mart hennar skulldaliþ.

K. 65. Vestrferþ.

Þa var Pall iarl i Hrolfsey a Vestrnesi at

[1] *Skrevet* nar.

1 þar] iarl *F.* latum] lati *F.* 2—3 afla at mer] at mer lid *F.* 3—4 minum ok] *udel. F.* 4 Fara] foru *F.* aptr] *udel. F.* 5 þeim—komit] sva buit þeim fedgum *F.* 6 *Intet nyt kap. F, O.* 10—11 koma—Hialltland] komu til Hialltlandz *F.* 12 stor] þa *tilf. F.* 15—16 ut—Suþreyiar] i Sudrey *F.* 20 gefr] ok byriar *F.* 22 þat] *udel. F.* 23 ferþ] faur *F.* skulldaliþ] *Herefter har O* ½ *af en side og et helt blad ubeskrevet, uden at der mangler noget af teksten.* 24 *Overskr.:* Bardagi Pals iarls ok Aulfvis *F;* Om Paul iarl *O.*

325 Sigurþar a veizlu, er hann spurþi, at Raugnvalldr iarl var kominn viþ Hialltland; þa var ok spurt, at herr samnaþiz or Suþreyium a hendr þeim. Gerþi iarl þa orþ Kuga[1] i Vestrey ok Þorkeli fletti; þeir varo vitrir menn; ok maurgum auþrum geþingum stefndi hann til sin. A þessarri stefnu leitaþi iarl raþa viþ vini sina, enn þat syndiz eigi aullum einn veg. Sumir villdu miþla riki viþ aþrahvara, ok hafa eigi hvaratveggiu i moti ser; enn sumir V 108
reþu, at iarl færi yfir a Nes til vina sinna, ok vita hvern afla hann fengi þar. Pall iarl segir: „eigi vil ec nu bioþa þeim riki mitt, er ec neitta þa þverliga, er þeir leituþu meþ goþu; þycki mer ok ohaufþingligt at flyia land mitt at aullu oreynndu. Vil ec hitt raþ taca, at senda menn[2] i nott of allar Eyiar at samna liþi; ok faurum sem fyrst i moti þeim Raugnvalldi, ok latum sverfa til stals meþ oss, aþr Suþreyinngar koma“. Var þetta raþ haft, sem iarl mælti. Sa maþr var þa meþ Pali iarli, er Svein het briostreip; hann var hirþmaþr iarls ok metinn vel af honum; hann var iafnan i vikingu a sumrum, en a vetrum meþ Pali iarli. Sveinn var mikill maþr ok sterkr, svartr ok helldr ohaminngiu-

---

[1] *Saal. F, O;* Huga *325.* [2] of *tilf. 325.*

---

1 veizlu] ok *tilf. F.* 2 viþ Hialltland] til Hialltlandz *F.* 3 Suþreyium] Sudrey *F.* þeim] honum *F.* 4 fletti] fleetti *F;* fleiter *O.* 6 leitaþi] Pall *tilf. F.* 8 villdu] læta *tilf. F;* at hand skulle *tilf. O.* 11 segir] svarar *F.* 12 neitta] syniadi *F.* 13 þverliga] þa *tilf. F.* meþ goþu] vel eptir *F.* 15 hitt] þat *F.* 15—16 of—Eyiar | at—liþi] *omv. F.* 16 ok—fyrst] forum siþan *F.* 17 Raugnvalldi] iarli *tilf. F.* latum] siþan *tilf. F.* 18 koma] komi *F.* þetta] þat *F.* 19 iarl mælti] Pall iarl villdi *F.* 20 het] ok var kalladr *tilf. F.* 21 vel] mikils *F.* 22 a] um *F.* meþ Pali] *udel. F.* 23 maþr] vexti *tilf. F.* helldr] *udel. F.*

samligr; hann var forn mioc ok hafþi iafnan 325
utti sætit; hann var stafnbui iarls. Þessir haufþ-
ingiar komu þegar of nottina til Pals iarls: Eyv-
indr Melbrigþason, hann hafþi langskip alskipat,
[annat hafði[1] Olafr Hrólfsson[2] or Gareksey, þriðja[3]
II 449 Þorkell flettir[4], fiorþa Sigurþr þar buandi, fimta
hafþi iarl sialfr. Þessum v skipum hallda þeir til
Hrosseyiar, ok koma þar fimta aptan viþ solarfall;
droz þeim þa liþ at of nottina, enn skipin fenguz
ei fleiri. Þeir ætluþu of daginn eftir at sigla til
Hialltlandz i moti þeim Raugnvalldi. En um
morgunin, er liost var orþit ok sol var skamt farin,
komu þeir menn til iarls, er sed koþuz hafa lang-
skip fara sunnan a Petlandzfiorþ; letuz ei vita,
hvart varo x æþa xii. Þeir iarl þottuz vita, at
þar mundi fara herr Frakackar; baþ iarl þa raþaz
i moti þeim sem harþaz. Þeir Olafr ok Sigurþr
baþu þa fara tomliga, ok saugþu liþ mundu koma
at þeim a hverri stundu. Ok þa er þeir reru austr
V 109 fra Tanskaranesi, sigldu langskip i moti þeim aust-

---

[1] *Fra* [*saal. F, O;* annarr .h. *325.* [2] *Saal. F* (Rolfssun) *og O;* Hareksson *325.* [3] *Saal. F, O;* þriþi *325.* [4] *Saal. F;* fleiter *O;* flatr *325.*

---

4 hann] ok *F.* langskip] skip *F.* 5 þriðja] hafdi *tilf. F.* 6 þar buandi] et *F.* 7 sialfr] *udel. F.* hallda] helldu *F.* 8 Hrosseyiar] Hrolfseyiar *F.* koma—solarfall] komu þar um aftan vid solarsetr *F.* 9 þeim—at] þa lid til hans *F.* 11 Raugnvalldi] iarli *tilf. F.* 12 liost—ok] *udel. F.* 13 til] Pals *tilf. F.* 13—14 langskip fara] *omv. F.* 14 a] offuer *O.* a—letuz] af Petlandzfirdi, kvoduz *F.* 15 hvart] er *tilf. F.* x…xii] *omv. F.* xii] men icke sagde de at de vare flere end 15 i det høgeste *tilf. O.* 16 Frakackar] oc Aulvir Rostes *tilf. O.* raþaz] roa *F.* 18 þa fara] at farit væri *F.* 18—19 ok—þeim] sagdi at lid mundi til þeirra koma *F.* 19 reru] voru *F.* 20 Tanskaranesi] Tannskærunesi *F;* Tarskarenes *O.* langskip—þeim] þa langskipin *F;* skibene *O.*

325 an [frá Múla[1], ok varo XII saman. Þeir iarl tengdu þa saman skip sin. Þa kom til hans Erlingr buandi af Tanskaranesi ok synir hans, ok buþu honum liþ sit. Þa haufþu þeir sva þraungt a skipum sinum, at þeir þottuz eigi mega fleirum maunnum viþ koma. Baþ iarl þa Erling flytia at þeim griot, meþan þeim væri viþ aungu hett. Ok þa er þeir haufþu um buiz, komu þau Aulvir, ok greiddu þegar atroþr; ok haufþu þau liþ myclu meira ok skip smeri. Aulvir hafþi mikit skip ok lagþi hann þat at skipi iarls; varþ þar in harþazta orrosta. Olafr Hrolfsson lagþi sitt skip at inum smerum skipum Aulvis, ok var þar borþamunr mikill, ok hrauþ hann a skamri stundu III skip. Aulvir lagþi sva fast at skipi iarls, at frambyggvar allir hrucku aftr of siglu; þa eggiaþi Aulvir sina menn til uppgaungu ok gengr sialfr fystr up. Svein briostreip var fremstr allra iarlsmanna ok barþiz allhraustliga. Pall iarl ser nu, at Aulvir var kominn a skipit[2], hann eggiar fast sina menn, hleypr sialfr or lyftingunni ok fram a skipit. Ok er Aulvir sa þat,

---

[1] *Fra* [*saal. F;* omkring mule *O; udel. 325.*
[2] *Herefter underpunkteret* ok er Aulvir sa.

---

3 Tanskaranesi] Tannskærunesi *F.* 4—5 skipum sinum] skipunum *F.* 7 þeim—hett] þeir mætti fyrir ufridi *F, O.* 8—10 ok—smeri] *udel. O.* 9 myclu—ok] fleira, enn *F.* 10 Aulvir] hand *O.* mikit skip] *omv. F.* 11 þat] þvi *F.* varþ] ok var *F.* 12 lagþi] fram *tilf. F.* smerum] smærstum *F, O.* 14 skip] Aulfis *tilf. F;* som vaare Aulvirs oc Frakautis *tilf. O.* 16 eggiaþi] eggiar *F.* sina menn] fast menn sina *F.* 16—17 uppgaungu] ok hleypr sialfr ur lyptingunni ok fram i skipit *tilf. F.* 17 fystr up] op met *O.* 18 allhraustliga] allroskliga *F.* 19 Pall] *udel. F, O.* var] er upp *F.* 20 hann eggiar] ok eggiar nu *F.* sialfr] nu *F.* 21 a] i *F.* Ok] þa *tilf. F.* sa] ser *F.*

þreif hann up flettumskeptu ok fleygþi til iarls, ok kom a skiolldinn, ok fell hann þegar a þiliurnar. Þa varþ op mikit. Ok i þvi þreif Sveinn briostreip up stein einn mikinn ok fleygþi til Aulvis, ok kom fyrir briost honum; var hauggit sva mikit, at hann hraut þegar utbyrþiz ok a kaf. Hans menn gatu tekit hann, ok var hann þa upp dreginn i skip; ok la hann i oviti, ok vissu menn eigi, hvart hann var dauþr æþa lifs. Þa hliopu sumir til ok hiuggu tengslin ok villdu flyia, ok þa varo ofan recnir allir Aulvis menn af skipi iarls; toku þeir þa at flyia. Aulvir racnaþi þa viþ ok baþ þa eigi flyia; enn þa let engi sem vissi, hvat hann mælti. Iarl
V 119 rac flottann austr of Hrossey, ok sva fyrir austan Hrosey ok Raugnvallzey, ok sva a Petlandzfiorþ; dro þa i sundr meþ þeim. Snyr iarl þa aptr. Ok þar er þeir haufþu bariz, lagu auþ skip þeira Aulvis v; toc iarl til sin ok skipaþi sinum[1] maunnum. Faustudaginn var bariz, en of nottina let iarl
F II 450 bua skipin; samnaþiz þa til hans mart manna ok II langskip. Hafþi hann of morguninn XII skip ok aull vel skipud. Laugardaginn sigldi hann til Hialltlandz, ok kom of nottina i Alasund a ovart

[1] *Skrevet* sunum.

1 flettum-] fletti- *F*. fleygþi] fleygir *F*. 2 hann] Jarlen *O*. þiliurnar] þiliur nidr *F*. 3 varþ] var *F*. Ok—þreif] i þvi bili tok *F*. 4 einn] *udel. F*. mikinn] *udel. O*. 5 var] ok vard *F*. 6 hraut] fell *F*. a] i *F*. 7 var—dreginn] drogu upp *F*. 8 ok—oviti] *udel. F*. 9 dauþr . . . lifs] *omv. F*, *O*. 10 ok[2]] *udel. F*. 12 þa[1]] *udel. F*. 13 vissi] heyrdi *F*, *O*. hvat—mælti] *udel. O*. Iarl] Paul jarl *O*. 14 rac] þa *tilf. F*. 17—18 skip—v] fimm skip Aulfis *F*. 18 til sin] þau *F*. skipaþi] þau *tilf. F*. 20 mart manna] fioldi lids *F*. 21 Hafþi hann | of morguninn] *omv. F*. 23 of—Alasund] *udel. F*.

325 þeim, er gettu skipa Raugnvallz iarls; let Pall iarl þar drepa mennina, enn toc feit til sin ok skipin. Enn of morgunin kom þeim Raugnvalldi niosn; hlaupa þeir saman ok haufþu buandasamnat mikinn; foro siþan ofan til strandar ok eggia þa Pal iarl at ganga a land ok beriaz viþ sic. Enn Pall iarl truþi eigi Hiolltum ok villdi þvi ei a land ganga, enn bauþ, at þeir fengi ser skip ok berþiz þeir a skipum. Enn þeir Raugnvalldr iarl saugþu, at þeir fengu ecki skip til þess, sva at þeim væri þat feri; ok skilduz þeir viþ sva buit. Foro þeir Pall iarl til Orcneyia; enn þeir Raugnvalldr iarl varo a Hialltlandi um sumarit, enn fluttuz of haustit til Noregs a skipum meþ ymsum kaupmaunnum; ok þotti þeira ferþ helldr heþilig. Enn er Raugnvalldr iarl kom heim ok þeir funduz feþgar, spyrr Kolr, hvart Raugnvalldr yndi illa sinum hlut. Hann segir, lez sitt eyrindi þickia litit orþit ok helldr uvirþiligt. Kolr segir: „eigi þycki mer sva þo; mer þicki eyrindit gott ok mikit at gert, ef Hialltar eru vinir yþrir, ok betra farit enn ofarit". Raugnvalldr segir: „ef þu lofar þessa faur, þa mun vera

---

2 þar] *udel. F.* feit | til sin] *omv. F.* 3 Enn] *udel. F;* arle *O.* Raugnvalldi] iarli *tilf. F.* 4—5 hlaupa—þa] samlede hand da folk sammen oc gick ned til stranden oc maned *O.* 4 þeir] þa *tilf. F.* haufþu] hafa *F.* 5 eggia] eggiar *F.* 7—8 villdi—enn] *udel. O.* 7 þvi] *udel. F.* 8 fengi] skylldu faa *F.* þeir] *udel. F.* 9 saugþu] saa *F, O.* 10 ecki—þess] engi skip a Hialltlandi *F, O.* 13—14 of haustit | til Noregs] *omv. F.* 14 a skipum] *udel. F.* 15 helldr heþilig] hin hædiligzsta *F, O.* 16 heim] austr *tilf. F.* ok—feþgar] *udel. O.* spyrr] spurdi *F, O.* 17 sinum hlut] vid ferd sina *F, O.* 18 segir, lez] svarar ok leet *F.* þickia—ok] *udel. F.* 19 segir] svaradi *F.* þo] *udel. F.* 20 þicki—ok] þickir *F.* ef] er *F.* 21 ofarit] heima setid *F, O.* 22 segir] svaradi *F;* sagde *O.* 22—s. 165[2] þa—hugþa] *udel. O.*

annathvart, attu munt vera ovandari at varum 325 hlut enn ec hugþa, æþa þu munt sia nacqvat þat i varri ferþ, er ver hugsum eigi eptir. Vil ec nu giarna, attu gerir raþ fyrir oss ok verþir sialfr i
V 111 ferþ meþ oss". Kolr segir: „eigi skal nu beþi gera, auþvellda allt fyrir yþr, enn koma sialfr hvergi i nær. Mun ec vilia mioc min raþ hafa, þess at ec halllda ecki yþvari semd i". Raugnvalldr segir: „giarna vilium ver þinum raþum fram fara". Kolr segir: „þat er it fyrsta mitt raþ, attu gerir orþ til Harallz konungs ok annarra vina þinna, at þeir fai þer liþ til vestrfara ok skip snemma i var; enn ver draugum at oss allan afla, þann er ver megum til fa i vetr, ok raþum sva til i annat sinn, at annattvegia se, at ver faim Orcneyiar, æþa liggim þar eptir ella". Raugnvalldr segir: „þat byr mer i skapi, at fara eigi margar slicar ferþir, sem þessa, er ver forum nu; ætla ec ok þeim flestum þat i hug, er nu foro".

K. 66[1].

Pall iarl for til Orcneyia eptir þat er hann

---

[1] *Ingen overskr. 325;* Rædagiord þeirra Rognvalldz iarls *F;* Svend Briostreip ihielslagen *O.*

---

1 munt vera] munir *F.* 2 æþa—munt] da maat du *O.* nacqvat þat] þa luti *F.* 4 gerir] siair *F.* 5 segir] svarar *F.* 6 yþr] þer *F.* i] *udel. F.* 7 min—hafa] minum rædum fram fara *F.* 8 halllda] halla *F;* forholde *O.* ecki —i] eigi ydrum soma *F.* segir] svarar *F.* 10 segir] svarar *F.* 11 þinna] sinna *F.* 12 liþ—var] i vór liid ok skip til vestrfarar *F.* 13—14 megum—fa] faum *F.* 15 annattvegia] annathvart *F.* faim Orcneyiar] fæm eyiarnar *F, O.* 16 Raugnvalldr segir] *udel. F.* segir] iarl sagde *O.* 17 skapi] segir Rognvalldr iarl *tilf. F.* ferþir] *udel. F.* þessa] þessi *F.* 18 nu] um riid *F;* siste gang *tilf. O.* ok—þat] þat flestum *F.* 19 foro] forum *F.*

325 hafþi tekit skip þeira Raugnvallz iarls; hann atti
þa at hrosa sigri miclum. Þa hafþi hann boþ
mikit ok bauþ til sin geþingum sinum. Þar var
þat raþs tekit, at hallda vita i Friþarey; skylldi
þar elldi i sla, ef herr væri senn fara fra Hiallt-
landi. Þa var annarr a Rinansey, ok sva i fleirum
eyium, sva at sia matti of allar Eyiar, ef ofriþr F II 45
færi at. Þa varo ok skipaþir menn til uppqvaþa
um allar Eyiar; skylldi Þorsteinn Havarþzson,
Gunnasonar, hafa Rinansey, enn Magnus broþir hans
Sandey, en Kugi um Vestrey, Sigurþr a Vestnesi
Hrolfsey. Olafr Hrolfsson for til Kataness i Dung-
allsbæ ok hafþi þar yfirsocn. Valþiofr son hans
bio þa i Strjónsey[1]. Pall iarl veitti þa giafar vinum
sinum, ok hetu allir honum sinni vinattu fullkom-
inni. Hann hafþi fiolmennt of haustit, þar til er V 112
hann spurþi, at þeir Raugnvalldr varo i brotu af
Hialltlandi. Var þa tiþindalaust i eyiunum ok leiþ
sva fram at iolunum. Pall iarl hafþi iolaboþ mikit
ok efnaþi til at bui sinu þvi, er heitir i Aurfuru.
Hann bauþ þangat maurgum gaufgum maunnum.
Þangat var boþit Valþiofi Olafssyni; þeir foro x a
teinæringgi ok tynduz allir a Vestfirþi atfangsdag
iola; ok þotti þat mikil tiþindi, þviat Valþiofr

[1] *Saal. F, O;* Striansey *325.*

1 tekit | skip þeira] *omv. F.* 2 sigri miclum] *omv. F.* Þa—boþ] hann hafdi vinabod *F.* 3—4 Þar—raþs] þat var rad *F.* 4 hallda] hlada *F.* 5 i] *udel. F.* 6 annarr] viti *tilf. F, O.* i] a *F.* 7 matti] mætti *F.* 7—9 ef—Eyiar] *udel. F.* 9 Havarþz son] *omv. F.* 11 um] *udel. F.* 14—15 vinum sinum] sinum monnum *F.* 15 hetu] þa *tilf. F.* 17 Raugnvalldr] iarl *tilf. F.* 18 tiþindalaust—eyiunum] i Eyium tidendalaust *F.* 19 iolunum] iolum *F.* hafþi] þa *tilf. F.* 20 heitir—Aurfuru] var i Iorfioru *F;* heed Jorfiara *O.* 21 Hann] ok *F.* gaufgum] *udel. F.* 22 Olafssyni] aff Strionsø *O;* ur Straumsey *tilf. F.*

var manna battz menntr. Olafr faþir hans hafþi 325
sveit micla a Katanesi; þar varo synir hans, Sveinn ok Gunni, ok synir Grims or Sviney, Asbiorn ok Margaþr. [Þat var III nottum fyrir iolin, at Sveinn Olafsson var roinn til fisca ok þeir Asbiorn ok Margaþr meþ honum; þeir fylgþu honum iafnan. ok varo inir vauskligstu menn[1]; enn Asleif husfreyia ok Gunni son hennar varo farin til heimboþs skamt i brot til vina sinna. Enn of nottina eptir, er þau varo i brot farin, kom Aulvir rosta i Dunngalsbæ[2] meþ sveit þa, er honum hafþi fyllgt i vikinngu of sumarit, ok tok hus a Olafi; ok baru þegar elld at, ok brendu hann inni viþ sætta mann, en leyfþu auþrum maunnum utgaungu. Þeir toko þar lausafe allt ok foro viþ sva buit i brot. Sveinn, er siþan var kallaþr Asleifarson, kom heim fyrir atfangsdag iola ok for þegar norþr a Petlandzfiorþ. Kom hann of midnetti i Sviney til Grims, fauþur[3] þeira As-

---

[1] *Fra [er indsat her i overensst. med F og O, der, som sammenhængen tydelig viser, har sætningen paa den rigtige plads. I 325 staar den efter* vina sinna *(l. 9): skriveren har først oversprunget den og saa foretrukket at indsætte den paa en uheldig plads fremfor at udelade den helt.* [2] *Skrevet* Dunnalsgbæ. [3] *Skrevet to gange.*

---

1 menntr] mannadr *F.* 4 Margaþr] enir vaskligzstu menn, þeir fylgdu iafnan Sveini *tilf. F, O.* Þat var] de tidender giordis udi Dungalsby *O.* iolin] iol *F.* 5 ok þeir] *udel. F.* 6 meþ honum] *udel. F.* 6—7 þeir—menn] *udel. F, O.* 8 hennar] þeirra Olafs *F, O.* 9—10 er—farin] *udel. F.* 10 i Dunngalsbæ] *udel. O.* 11—12 honum—sumarit] hann hafdi haft um sumarit i viking *F, O.* 12 Olafi] Rolfssyni *tilf. F.* 14 auþrum] somme *O.* maunnum] *udel. F, O.* þar] *udel. F.* 14—15 lausafe allt] *omr. F;* offuer maade møget løse godtz *O.* 15—16 Sveinn—var] siþan er Sveinn *F.* 16—17 kom—iola] hann kom heim atfangadag fyrir iol *F.* 17 Kom hann] komu *F;* oc kom der *O.* 18 Sviney] Svefney *F.*

325 biarnar. Steig Grimr a skip meþ þeim, ok fluttu þeir Svein til Skalpeiþs a Knarrarstaþi. Arnkell het maþr sa, er þar bio, ok synir hans Hanefr ok Sigurþr. Þeir Grimr feþgar sneru þaþan aptr, ok gaf Sveinn Grimi fingrgull. Þeir Hanefr ok Sigurþr breþr fylgþu Sveini i Aurfuru; þar var honum vel fagnat; fylgþu menn honum til Eyvinndar Melbrigþa- V 113 sonar, frenda Sveinns. Eyvindr leidi Svein fyrir Pal iarl, ok fagnaþi iarl vel Sveini ok fretti hann at tiþinndum. Enn Sveinn segir lat fauþur sins, meþ þeim atburþum, sem varo. Iarl let illa yfir þessu, ok qvaþ mioc af ser hlotiz hafa. Bauþ hann Sveini meþ ser at vera ok lez skylldu gera *[til hans mikinn*[1] soma. Sveinn þackar vel iarli boþ sit ok qvaz þat mundu þiggia. [Eptir þat fóru menn til[2] aptansaungs[3]; þar var mikill husabær ok stoþ i
Flat. hallendi[4] ok var brecka a bak husum. Ok þa er a kom leitid, var fyrir ofan Aurridafiordr; a honum liggr Damisey; þar var kastali i eyinni, ok gætti sa madr, er Blænn het, sun Þorsteins a Flydrunesi.

---

[1] *Saal. Vigf. efter O:* hannem stor; *fuldstændig udvisket 325.* [2] *Fra* [*saal. F, O; fuldstændig udvisket 325.* [3] *Saal. F;* aptansaung *325.* [4] *Med* hall *ender det 10. blad af 325; den følgende tekst er tagen fra F.*

---

3 sa] *udel. F.* 4 Þeir Grimr] Grimr ok þeir *F.* 6 breþr] *udel. F.* Aurfuru] Iorfioru *F, O.* honum] Sveini *F, O.* 8 Sveinns] sins *F (som tilf.* en), *O.* 9 fagnaþi—Sveini] fagnar Pall iarl honum vel *F.* hann] *udel. F.* 10 Enn] *udel. F.* segir] sagdi *F, O.* 11 meþ—varo] *udel. F.* 12 þessu] þi *F.* hlotiz] leitt *F.* 13—14 ok—soma] *udel. F.* 14 þackar vel] þackadi *F, O.* 15 ok—þiggia] *udel. F, som derefter begynder et nyt kap. med overskr.:* Sveinn drap Svein. 17 husum] oc nogle agere *tilf. O.* 18 var—Aurridafiordr] kunde mand paa den anden side strax gaa ned udi Orredefiord *O.* 19 Damisey] Damnisø *O.* 20 Flydrunesi] Fuldunes, *først skrevet i O, siden rettet til* Fludnes, *hvortil følgende randnote hører:* Flud vocant saxa latentia in mari.

F II 452 Þar i Iorfioru var dryckiuskꜳli mikill, ok voru dyrr vid eystra gaflad sunnan a hlidvegg, ok stod kirkia dyrdlig fyrir skꜳladyrum, ok nidr at ganga til kirkiunar fra skꜳlanum. Enn er inn geck i skꜳlann, var a vinstri hond hella mikil, enn fyrir innan aulker bædi morg ok stór; enn i gegn utidyrum var stofa. Þa er menn komu fra aptansóng, var monnum skipad i sæti; leet iarl Svein Ꜳsleifarsun sitia et næsta ser innar fra, en utar fra iarli sat Sveinn briostreip et næsta, enn þa Ionn, frændi Sveins briostreips. Þa er bord voru upp tekin, komu menn þeir, er sogdu druknun Valþiofs Olafssunar; ok þotti iarli þat mikil tidendi. Þa bad Flat.

V 114 iarl, at eingi skylldi *bægja*[1] Sveini Asleifarsyni um iolin, ok kvat honu̇m þo ærit mart til ahyggiu. Ok um kvelldit, er menn hofdu druckit, geck iarl at sofa ok flestir menn, enn Sveinn briostreip geck ut, ok sat uti um nottina eftir veniu sinni. Ok um nattina stodu menn upp ok hlyddu tidum, ok eftir hꜳmesso gengu menn til borda. Eyvindr Melbrigdasun hafdi mest forrꜳt a veizlunni med iarli, ok sat ecki upp. Skutilsveinar ok kertisveinar stodu fyrir bordi iarls, en Eyvindr skeinkti þeim nofnum sitt ker hvorum þeirra. Þa þotti Sveini briostreip Eyvindr skeinkia hærra i siitt ker, enn taka fyrr vid enn Sveinn Asleifarsun hafdi druckit af sinu keri, ok kalladi Svein drecka sleituliga. Þar hafdi lengi verit fꜳtt med þeim Sveini briostreip ok Olafi

[1] *Saal. ved konjektur;* klage paa *O;* segia *F. Vigf. retter til* þægja.

5 a—hond] der opsatt *O.* enn—innan] mellem den oc stoffuen vaare *O.* 7 var] en anden liden *tilf. O.* 9—10 innar—næsta] dernest udfra hannem Svend Briostreip *O.* 19 upp] oc gick til kircken *tilf. O.*

Flat. Rolfssyni, ok sva þeim nofnum, siþan er Sveinn Asleifarsun þroskadiz. Ok er druckit hafdi verit um stund, þa *var*[1] farit til nonu. Enn er menn komu inn, þa var mællt fyrir minnum ok druckit af hornum. Þa villdi Sveinn briostreip skipta hornum vid nafna sinn, þotti þat vera litid. Eyvindr vatt þa miklu horni i hond Sveini Asleifarsyni ok baud *hann*[2] þat nafna sinum. Þa reiddiz Sveinn briostreip ok mællti fyrir munni ser, sva at nockurir menn heyrdu ok sva iarl: „Sveinn mun Sveini at bana verda ok Sveinn skal Sveini at bana verda“. Þessu var a dreif drepit; var nu druckit allt framan til aptansóngs. Ok er iarl geck uut, þa geck Sveinn Asleifarsun fyrir honum, enn Sveinn briostreip sat eftir ok drack. Enn er þeir komu fram i aulstofuna, kom Eyvindr eftir þeim ok bra Sveini a einmæli. Hann spurdi: „heyrdir þu hvat nafni þinn mællti, þa er þu hafdir bodit honum hornit?“. „Eigi“, sagdi hann. Eyvindr hermdi þa ordin, ok sagdi, at þat mundi fiandinn hafa[3] mælt fyrir munn V 115 honum um nottina; — „mun hann ætla þer dauda, enn þu skalt verda fyrr a bragdi ok drepa hann“. Feck Eyvindr honum auxi i hond, ok bad hann þar standa hia hellunni i skugganum, ok bad hann hoggva framan i mot Sveini, ef Ionn gengi fyrir honum; enn ef Ionn gengi sidarr, þa bad hann Svein hóggva eftir nafna sinum. Iarl gecc til kirkiu, F II 453

[1] *Saal. U-V; udel. F.* [2] *Saal. Vigf. efter O; udel. F.* [3] *Skrevet* hafdi.

6 þotti—litid] thi hannem tøcktis at hans horn vaar mindre *O.* 15 fram—aulstofuna] ud aff Stoffuen *O.* 16—18 bra—hornit] kallede til Svend oc spurde hannem om haud hørde hvad den anden Svend sagde *O.* 20 munn] *udel. O.* 23 honum] Svend *O.*

ok gaf eingi gaum at þeim Eyvindi. Enn þeir Flat. Sveinn briostreip ok Ionn gengu ut litlu sidarr en iarl; hafdi Sveinn briostreip[1] sverd i hendi, þviat hann bar iafnan sverd, þott adrir væri vopnlausir; ok geck Ionn fyrri. Lios bar at utidyrunum, en vedr var þungt. Ok er Sveinn briostreip kom at utidyrunum, hio Sveinn Asleifarsun framan i enni honum, ok rasadi hann vid, enn fell eigi. Ok er hann retti vid, þa sa hann mann standa i dyrunum. ok hugdi, at sa hefdi særdann hann. Þa bra hann sverdinu ok hio i hofud honum, ok klauf hann *i*[2] herdar nidr; vard þar fyrir Ionn frændi hans, ok fellu þeir þar badir. Eyvindr kom þa at ok leiddi Svein Asleifarsun i stofu þa, er gegnt var utidyrum, ok var hann þar dreginn ut um skiavindauga. Þar hefir Magnus Eyvindarsun hest buinn til reidar, ok fylgdi honum a brott a bak bænum ok sva i Aurridafiord. Toku þeir þa skip, ok flutti Magnus Svein i Damisey ok flutti hann þar i kastala, enn Blæn fylgdi honum um morgininn nordr til Eigilseyiar a fund Vilhialms byskups. Þa var byskup at tidum, er þeir koma þar. Ok eftir messo var Sveini fylgt leyniliga til byskups, ok segir Sveinn honum tidendin, lát fodur sins ok Valþiofs ok vig þeirra Sveins, ok het a byskup til traustz. Byskup þackadi honum V 116 fyrir vig Sveins briostreips, ok kvat þat landreinsun verit hafa; leet byskup Svein þar vera um iolin.

[1] hafdi *tilf. F.* [2] *Saal. U-V; mgl. F.*

1 þeim Eyvindi] hvad de snackede *O.* 5—6 bar—þungt] var udi dørren thi det vaar got veder oc stille *O.* 8 eigi] strax *tilf. O.* 10—11 Þa—ok] *udel. O.* 11 hio] strax *tilf. O.* 15 ok—skiavindauga] hann var þar dreginn up i ljórann *Lex. Run.* 21 byskup] i Kircken *tilf. O.* 25 het—traustz] loffuede at hand vilde derfor giøre plict oc bod som det sig burde *O.*

Flat. Enn eftir þat sendi byskup hann til Sudreyia i Tyrvist til þess manz, er Holldbodi het ok var Hundason; var hann þar hofdingi mikill, ok tok allvel vid Sveini. Dvaldiz hann þar um vetrinn ok var vel virdr af allri alþydu.

K. 68. Fra Pæli iarli.

Nockuru sidar enn vigin hofdu verit i Iorfioru hlupu menn til fra kirkiunni, ok var Sveinn borinn inn i hus, þviat hann var enn eigi erendr, ok vissi þo ecki. Andadiz hann um nottina. Þa let iarl skipa monnum i sæti, ok villdi viss verda, hverr valldit hefdi vigunum; ok var þa saknat Sveins Asleifarsunar. Þottuz menn þa vita, at Sveinn hafdi vegit. Þa kom Eyvindr at ok mællti: „þat mega menn sia, at Sveinn briostreip mun veitt hafa Ioni liflæt“. Iarl mællti, at eingi madr skylldi blæsa hær af hofdi Sveins, ok segir hann eigi þetta fyrir sakleysi gert hafa, — „enn ef hann fordaz minn fund, segir hann, þa mun hann ser illa geta i þvi“. Þotti monnum þat likligaz, at Sveinn mundi farit hafa i Papule til Hakonar karls, brodur hins helga Magnus iarls; hann var hofdingi mikill, spækr ok hofsamr. Ecki spurdi iarl til Sveins a þeim vetri, ok leet hann gera Svein utlægann. Þa er vora F II 454
tok, for iarl vida um Nordreyiar at landzskylldum sinum; hann vingadiz þa miok vid stormenne ok gaf nær a tvær hendr. Iarl kom i Strjónsey[1] ok gaf Þorkatli fletti[2] bu þat, er ætt hafdi Valþiofr

---

[1] *Saal.* (Strionsø) *O, jfr. ovenf. s.* 166^{14}; Straumsey *F.* [2] *Saal. O her* (fletter), *jfr. ovenf. s.* 130^{1}; flettu *F.*

1—2 i Tyrvist] *udel. O.* 7 Nockuru—enn] Der *O.* 9 þviat] men *O.* 17—18 ok—hafa] *udel. O.* 19 mun—þvi] er hand sig selff noget ont metvidendis oc kiender sig skylldig, ellers vil jeg icke tro at hand haffuer giort dette uden Aarsag *O.*

Olafssun, til þess at hann skylldi viss verda, hvar Flat. Sveinn væri nidr kominn. Þorkell mællti: „eigi kemr nu at þvi, sem mællt er, at morg eru konungs eyru; enn þott þu ser iarl, þa þicki mer V 117 undarligt, at þu hefir ecki freett til Sveins, enn ek vissa þegar, at Vilhialmr byskup sendi hann til Sudreyia til Holldboda Hundasunar, ok hefir hann þar verit i vetr“. Iarl mællti: „hvat skal ek gera vid byskup, er sliku hefir bellt?“ Þorkell svarar: „eigi er at gefa byskupi sakir a þessu, vid þat, sem nu liggr a. Muntu þurfa allra vina þinna, ef þeir Rognvalldr koma austann“. Iarl segir, at slikt er satt. Pall iarl for þadan til Rinarseyiar ok þa veizlu at Raugnu husfreyiu ok Þorsteini syni hennar; Ragna var vitr kona; þau attu annat bu i Papey. Þar sat iarl þriar nætr, þviat honum gaf eigi til Kuga i Vestrey[1]. Þau iarl ok Ragna toludu mart; segir hon iarli, at honum var litill skadi at um Svein briostreip, þott hann væri garpr mikill, — „hlautz þu af honum uvinsældir miklar. Væri þat mitt rad um þann vanda, sem at ydr horfir, at þer gerdit ydr vini sem flesta ok [værit ósakgæfir[2]. Villda ek, at þer gæfit ei sakir Vilhialmi byskupi edr odrum frændum Sveins Asleifarsunar, helldr villda ek, at þu gæfir upp byskupi reidi þina, ok þvi framar, at þu letir senda ord i Suðreyjar[3] eftir Sveini, ok gefa honum upp reidi þina

[1] *Skrevet* Vetrey. [2] *Fra* [*saal. Lex. Run.;* væri usakgiafir *F.* [3] *Saal.* (Synderøer) *O, jfr. s. 172*[1]*;* Sudrey *F.*

6 þegar] i vinter *tilf. O.* 12 þeir] *udel. O.* koma austan] kommer østen igen *O.* 15 vitr—attu] en ypperlig qvind oc forstandig, hun haffde *O.* 21 um þann] við slikan *Lex. Run., jfr. O:* effterat i ere udi soddan fare. 23 gæfit—Vilhialmi] skulle icke vere vred paa *O.* 26 þvi—letir] lade hannem *O.* 27 upp—þina] ocsaa Eders venskab *O.*

Flat. ok eignir sinar, til þess at hann væri þer þvilikr, sem fadir hans. Hefir þat leingi verit sidr hinna gofguzstu manna, at gera mikit fyrir sakir vina sinna ok afla ser sva traustz ok vinsælda“. Iarl svarar: „vitr kona ertu, Ragna, enn eigi hefir þu hlotid iarlsnafn i Orkneyium; eigi skalltu her landrædum styra. Heyr a endemi, at ek munda Sveini fee til sætta gefa, ok ætla, at þat mundi mer vega sigr til handa!“. Hann gerir sik her reidann um ok mællti: „gud skipti med ockur Rognvalldi iarli frænda, ok læti sva ganga hvorum, sem gert hefir. Ef ek hefi vid hann misgert, þa er nu mæl at bæta; enn ef hann vill ganga a riki V 118 mitt, þa þicki mer sa minn vinr mestr, er mik eflir til þess, at ek fa halldit riki minu. Ek hefi Rognvalld alldri seenan; hefir ek þvi sidr at minni vitund honum misbodit, at þat, er frændr vorir hafa gera latid, þa vita menn, at ek ætti þar eingan lut at“. Margir svorudu, at miok væri usyniu a hann leitat at beriaz til rikis vid hann, enn eingi mællti i moti. Þa er a tok liida vorit, leet Pall iarl hallda vita a Fridarey ok Rinarsey, ok nær i ollum eyium, sva at hvern mætti sia fra odrum. Madr het Dagfinnr Laudversson, er bu ætti i Fridarey, vaskligr madr; hann skyldi gæta F II 453

2 leingi verit] *omv. Lex. Run.* 2—3 hinna gofguzstu] gofugra *Lex. Run.* 3 sakir] orð *Lex. Run.* 5 þu] end nu *tilf. O.* 7 Heyr a] Páll jarl sagði: heyr *Lex. Run.* 8 þat] hand *O.* 14 mitt] uden ret *tilf. O.* 16 Rognvalld] Jarl *tilf. O.* 17 at] men *O.* 22 hallda] hlaða *Lex. Run.*; giøre *O.* vita] som tilforne skreffuet staar *tilf. O.* 22—23 Fridarey—i] *udel. Lex. Run.* 23 ok] som ilden skulde settis i om de saa nogen ufred vere for haanden, anden lod hand giøre paa *O.* mætti] skyldi mega *Lex. Run.* 24—25 er—ætti] bjó *Lex. Run.* 25 vaskligr madr] *udel. Lex. Run.*

þess vitans ok sla elldi i, ef herr væri seenn fara Flat. fra Hialltlandi. Rognvalldr iarl sat um vetrin heima a Ǫgdum at buum þeirra fedga, ok gerdi ord til frænda sinna ok vina, enn suma fann hann, ok beiddi, at þeir mundi efla hann til vestrfarar at lidi ok skipum; ok vikuz flestir vel vid naudsyn hans. Enn um gǿi sendi Kolr tva byrdinga ur landi, annan vestr til Englandz at kaupa vist ok vopn, enn odrum hellt Solmundr sudr til Danmerkr at kaupa þar slikt, sem Kolr sagdi fyrir, þviat hann hefir nu alla ætlun a bunadi þeirra. Sva var ætlat, at þessir byrdingar skylldu komnir i land at paschum, enn þeir ætla at bua ferdina eftir paschaviku[1]. Hafdi sitt langskip hvarr þeirra fedga, enn Solmundr hafdi hitt þridia; þeir Kolr hofdu ok vistabyrding. Enn er þeir komu til Biorgyniar, var þar fyrir Haralldr konungr, hann feck Rognvalldi langskip alskipat. Ionn fotr hafdi ok langskip. Et setta hafdi Aslakr, sun Erlendz ur Hernum; hann var dottursun Steigar-Þoriss; hann hafdi ok vistabyrd-
V 119 ing. Þeir hofdu vi storskip, v skutur, enn þria byrdinga. Þa er þeir lagu til byriar i Hernum, kom skip vestan, ok spurdu þeir tidendi af Orkneyium, ok sva hvern vidrbunat Pall iarl hafdi, ef Rognvalldr iarl kæmi vestr þangat.

---

[1] *Herefter har O følgende, som mangler i F:* dette alltsammens gick for sig, droge de østen effter paaskeuge.

---

1 sla—i] eldi i hleypa *Lex. Run.* herr] nogen ufred *O.* 2 Rognvalldr] *med dette ord beg. O et nyt kap. med overskr.:* Om Rognvald iarlis reise til Orknøer. heima] øster *O.* 3 ok gerdi] da sende hand *O.* 5 til vestrfarar] *udel. O.* 6—7 ok²—hans] *udel. O.* 11 hefir nu] giorde *O.* 15 Kolr] *udel. O.* 16 Enn] oc *O.* 21 vi] siu *O.* 23—24 Orkneyium] oc Hetland *tilf. O.* 25 þangat] met sit folck effter om sommeret *tilf. O.*

Flat.

K. 69. Ræd Kols[1].

Rognvalldr iarl leet blæsa til husþings, er þeir lægu i Hernum, ok taladi þa um vidrbunat Pals iarls, ok hve mikinn fiandskap Orkneyingar syndu vid hann, er þeir ætludu at veria honum frændleifd sina, þa er Noregskonungar hofdu honum gefit at reettu; ok talar þar um langt erendi ok sniallt ok [*sagði, at hann*[2] ætladi sva at fara til Orkneyia, at fæ þær, edr lataz ella. Gerdu menn godan rom at mæli hans ok hetu honum traustri fylgd. Þa stod Kolr upp ok mællti: „spurt hofum[3] ver af Orkneyium, at þar vilia allir menn æ mót ydr risa ok veria riki ydvart med Pali iarli; vilia þeir seint af læta þeim fiandskap, er þeir hafa upp tekit vid ydr, frændi. Nu er þat mitt ræd, at leita þangat traustz, er nogt er til, at sa unni ydr rikis, er æ at rettu; enn þat er hinn helgi Magnus iarl, modurbrodir ydvarr. Vil ek, at þu heitir æ hann, at hann unni ydr frændleifdar þinnar ok sinnar erfdar, at þu latir gera steinmusteri i Orkneyium i Kirkiuvógi, er þu fær þat riki, þat er ecki se annat dyrdligra i þvi landi, ok latir Magnusi iarli helga, frænda þinum; ok leggir þar fee til, svo at sæ stadr mætti eflaz, ok yrdi þangat komit hans helgum domi ok byskupsstolinum med". Þetta þotti óllum

---

[1] iarls *tilf. F.* [2] *Fra* [*saal. O* (sagde at hand vilde *o. s. v.*); *udel. F.* [3] *Skrevet* homum.

---

1 *Overskr.:* Rognvald Jarlis tale *O.* 4 fiandskap] uret *O.* 5–6 frændleifd sina] hans rette Arff *O.* 7 ok sniallt] *udel. O.* 8 ætladi] da *tilf. O.* 11 spurt—ver] det tøckis mig, at Jeg haffuer spurt *O.* 12 risa] staa *O.* 15 ydr, frændi] Eders frender oc Eder, men *O.* leita] du søger *O.* 20—21 Orkneyium i Kirkiuvógi] *omv. O.* 24—25 yrdi—med] lad dijd føre Biscopstolen met hans Hellgendom *O.*

rædligt, ok var þetta heit fest. Eftir þat leetu þeir Flat.
II 456 i haf, ok gaf þeim byr godann ok toku Hialltland;
ok wrdu þar hvorir odrum fegnir. Kunnu Hialltar
V 120 at segia þeim morg tiþendi af Orkneyium; ok
dvolduz þeir þar nockura[1] riid.

K. 69. Af Kol ok Una.

Þat var eitt sinn, at Kolr spyrr Una, er fyrr var getid. Hann var þa er hann reez til *Kols*[2] þegar hniginn at alldri, eftir er hann hafdi verit i fiorrædum vid Bryniolf. Þa spyrr Kolr: „hvart villtu, Uni, gefa til ræd, at brugdit verdi vitanum i Fridarey, edr annaz þat, at eigi verdi annar kveiktr? Kved ek þik at þessu fyrir þvi, at ek veit, at þu ert vitrari enn þeir flestir adrir, er her eru nu, þott her se nu virdingamenn meiri“. Uni svarar: „eingi er ek rædamadr, ennda vil eigi gera herhlaup med minum rædum; vil ek þi þat kiosa, sem sidarr skal at gera, at ek ætla þat helldr af sialfum mer til at taka“. Ok litlu sidarr leet Kolr bua morg sma skip, ok sneri æ leid til Orkneyia; þar voru eingir hofdingiar i for, nema Kolr. Ok

[1] *Skrevet* nockur. [2] *Optaget fra O, udel. F; til l. 7—9* er—er *svarer i O:* thi hand vaar der oc haffde draget effter det til Kol, at.

1—2 leetu—ok] *udel. O.* 5 riid] oc giorde deris Raad *tilf. O.* 10—11 Þa—Uni] hvad vilt du heller, sagde Koler *O.* 13 þvi] þá sǫk *Lex. Run.* 14 at] *udel. Lex. Run.* vitrari—er] vitraðr framarr ǫðrum sem *Lex. Run.* flestir] alle *O.* 15 nu—nu] þó þeir sé *Lex. Run., O.* meiri] miklir *Lex. Run.;* end du est *tilf. O.* 16—19 ennda - taka] icke heller vil ieg drag[e] did met Krigsfolck, derfor vil ieg komme siden met min raad om jeg kand tencke saa noget udaff mig selff *O.* 19 sidarr] en dag som der vaar gaat veder *tilf. O.* 20 morg] nogen *O.*

Flat. er þeir koma sva langt, at þeir ætludu, at sia mundi ferd þeirra fra Fridarey, þa let Kolr draga segl upp a ollum skipum, enn skipadi til monnum at hamla, sva at sem minz gengi skipin, þott vindr legdiz eftir; ok let hann eigi setia hærra enn i mitt tre, enn draga sva upp, sem þeir hofdu leingr farit. Segir Kolr, at þa mun seen verda faur þeirra or Fridarey, sem þangat nalgiz[1] meirr skipin; — „kann þa vera, at þeir slai elldi i vitann, enn [V 121] fari sialfir a fund Pæls iarls ok segi honum“[2]. Ok þegar senn var vitinn a Fridarey, þa leet Þorsteinn Rognusun kynda vita a Rinansey; ok eftir þat var kveiktr hverr at odrum um allar Eyiar, enn bændr allir foru til iarls; ok var þetta hitt mesta herlaup. Enn er Kolr sæ, at vitinn brann, bad hann sina menn aftr fara; kvat vera mega, at þetta yrdi nockurum at sundrþycki. Ferr Kolr aftr til Hialtlandz vid sva buit, ok segir, at nu skal Uni taka til sinna ræda. Uni kvedr til farar med ser þria menn hialtlenzka; þeir taka sexæring einn ok

---

[1] *Saal. ændret af Vigf. i overensst. med O:* sagde Koler at det monne siunis udaff Friderø lige som skibene kom da oc da nær mere effter som de hisede seiglene enddog di komme icke møget affsted; nalgaz *F.* [2] *Til den sidste sætning* (enn—honum) *svarer i O:* oc løbe di da tilhaabe forgeffuis, da saa Dagfinder paa Friderø siglatzen oc tendte strax ilden oc drog sielff hen til Jarlen; *F.s tekst er øjensynlig mangelfuld.*

---

2 ferd—Fridarey] skibene udaff Orknøer *O.* 3 upp] mit paa masten *O.* 5—7 ok—farit] oc jo lenger de haffde dette brugt jo høygere lod hand hise seilene op *O.* 10—11 Ok—vitinn] oc der Thorsten paa Rinansø saa at ilden vaar tendt *O.* 11—12 þa—Rognusun] lod hand oc strax *O.* 17 aftr] met sit folck *tilf. O.* 19 Uni] drog da affsted oc *tilf. O.* 20 menn] unge karle *O.*

nockur fong onnur ok veidarfæri. Þeir foru til Flat. Fridareyiar, ok sagdiz Uni vera norǫnn madr, enn kvez hafa kvongaz i Hialltlandi ok ætt þar sunu; kvez hafa verit ræntr af monnum Rognvalldz iarls, ok mælir hitt hardazsta til þeirra. Hann tekr ser þar husavist, ok roa synir hans til fiska, enn hann er heima at gæta fanga þeirra. Hann kemr ser i tal ok kunnleika vid þa menn, er þar eru fyrir; ok þockadiz hann vel.

II 457 **K. 70.** Fra Orkneyingum.

Eftir þat er Dagfinnr hafdi brennt vitann, for hann a fund Pals iarls, sem fyrr var getid; ok þar komu allir gædingar iarls. Var þa halldit til frettum um ferdir þeirra Rognvalldz iarls, ok þotti monnum undarligt, er þeir kvomu hvergi fram. En þo helldu þeir saman lidinu þria daga. Þa toku bændr at kurra illa; ok segia, at þat var folska mikil at brenna vita, þott fiskimenn sæiz fara med batum sinum. Var þa skellt a Þorstein Rognuson, at honum hefdi illa tekiz, er hann hafdi kveikt
V 122 vitan a Rinansey. Þorsteinn svarar, ok kvez ei annat kunna enn ellda vitan, er hann sa brendann a Fridarey; ok kvat þetta af Dagfinni hlotiz hafa. Dagfinnr svarar: „myklu oftar hliota menn illt af þer, enn þu megir mer þat kenna". Þorsteinn bad hann þegia, ok hliop upp med auxi ok hio hann þegar banahaugg. Þa hlupu menn til vopna, ok vard þar bardagi. Þetta var *i*[1] Rossey, skamt

[1] *Saal. U-V; udel. F.*

3 sunu] de tre Sønner *O.* 4 ræntr] alt det hand haffde *tilf. O.* 9 hann] dennem alle *tilf. O.* 10 *Overskr.:* Dagfinner ihielslagen *O.* 12 Pals] *udel. O.* 16 helldu þeir] holt Jarlen *O.* 24 oftar] mere *O.* 26 upp—auxi] til hannem *O.* 28 þar] stor *tilf. O.*

Flat. fra Kirkiuvægi. Sigurdr af Vestnesi ok synir hans, Hakon *pík*[1] ok Bryniolfr, veittu Hlodve, fodur Dagfinnz; enn Þorsteini veittu frændr hans. Þa var sagt iarli, ok for hann til; ok var leingi ædr hann gæti skilit þa. Þa talar Kugi or Vestrey langt erendi, ok sagdi svo: „gerit eigi iarli skomm þessa, at þer sialfir beriz sin a millum, þviat þurfa munu þer allra ydvarra manna innan litils tima; gętum þess þa, at ver seem eigi ufærir edr rangsættir. Enn þetta mun hafa geingit eftir vilia ok rædum uvina vorra, ok verit prettr þeirra til þess at eyda sva vitunum. Enn nu er væn þeirra a hveriu dægri, at þeir komi; ok gerum sva vort ræd. [Dagfinni *mun* hér hafa enginn[2] illvili til geingit, enn verit nockuru bradari enn skylldi". Gat Kugi her allz til ens sanna ok for um morgum ordum vitrligum. Kom þa sva, at hvarirtveggiu villdu, at iarl skipadi; enn þo var þat rædit, at þeir rufu samnadin, ok foru menn heim. Enn sa madr var til feinginn at gæta vitans i Fridarey, er Eirekr het. Ok þa er Uni hafdi litla hrid verit i Fridarey, kom hann at Eireki ok mællti: „villtu, at ek gæta vitans, siþan ek gerir ecki annat, ok ma ek vel sitia eintomi vid?". Eirekr þæ þat. Enn þegar er menn voru

---

[1] *Saal. rettet af Vigf., jfr. nedenf. s. 191*[3]*;* klo *F;* ko *O.* [2] *Fra* [*rettet saal. af U-V, jfr. O:* oc icke mon Dagfinner haffue giort det for ond Vilies skyld; Dagfinnr mællti her hefir eingum *F.*

7—8 þurfa—tima] jarl mun þurfa alla vini sína á litilli stundu *Lex. Run.;* hand mon inden en kort tid haffue alle sine venner behoff *O.* 9 þa | at—seem] *omv. Lex. Run.* 10 Enn] thi *O.* 14 enn] endog hand haffuer *O.* 18 enn—samnadin] oc paa det sidste skildis de at *O.* 22 vitans] for dig *tilf. O.* 23—24 ok—vid] om dagen uden sider alene *O.*

eigi nær þar, bar Uni vatn i vitann, ok gerdi sva votann, at hvergi festi elld a. Flat.

K. 71. Eytt vitum i Orkneyium.

V 123 Þeir Rognvalldr iarl mælltu, at þeir mundi þers bida, er a stædiz misganga straumanna ok austanvedr, þviat þa er varla fært a milli Vestreyiar ok Hrosseyiar, enn austanvedr maa sigla fra
II 458 Hialltlandi til Vestreyiar. Ok þess væntu[1] þeir Rognvalldr iarl; ok komu friadagsaptan i Vestrey i Hofn til Helga, er þar bio. Þa vard eingum vita upp skotid; þviat þa er seglin voru seen or Fridarey, bioz Eirekr at fara til Paals iarls, enn senndi menn til Una at ellda vitann; ok er sa kom þar, þa var Uni a brottu. Enn er sa villdi ellda vitann, þa var sva vǫtr, at eigi matti elld a festa. Ok er Eirekr spyrr þetta, þyckiz hann sia, hversu farit hefir; ferr siþan a fund Pals iarls ok segir honum. Enn er Rognvalldr iarl var kominn til Vestreyiar, hliopu þeir saman eyiarskeggiarnir, ok gera þeir Kugi ok Helgi raad fyrir þeim. Þat er hitt fysta, at leita grida til iarls; ok fara sva skipti þeirra, at Vestreyingar ganga undir Rognvalld iarl ok sveria honum eida.

---

[1] nytte *O, hvorefter Vigf. retter til* neyttu, *som sikkert passer bedre i sammenhængen.*

---

2 a] det gjorde hand tit *tilf. O.* 3 *Intet nyt kap. O.* 15 þa] kunde hand det ingenlunde, thi Kasten *O.* 17 ferr siþan] skyndede hand sig da *O.* ok—honum] alt hvad hand kunde *O.* 18 var—Vestreyiar] kom i Vestrey *702.* 19—20 ok—Helgi] gerði Kúgi *702.* 19 gera] toge *O.* 20 raad—fysta] det raad *O.* er hitt] *udel. 702.* 21 leita] þeim *tilf. 702.* til] Rǫgnvaldz *tilf. 702.* til iarls] aff hannem paa alle Bøndernes vegne *O.* ok fara] fóru *702.* 22 ganga—iarl] gengu til handa Rǫgnvaldi jarli *702.* Rognvalld iarl] hannem *O.* 23 eida] Huldskab oc Troskab *O;* laugardaginn *tilf. 702.*

Flat. **K. 72.** Rognvalldr red Orkneyium.

Sunnudag hafdi Rognvalldr iarl tidir þar i þorpinu, ok stodu þeir uti hia kirkiunni. Þa sa þeir hvar gengu XVI menn slyppir ok kollottir; þeim þottu þeir undarliga bunir. Iarlsmenn ræddu um, hverir vera mundi. Þa kvat iarl visu:

Sextan hefir ek senar
senn ok topp i enne
jarðir[1], elli[2] firdar,
ormvangs saman ganga.
Þat bærum ver vitni,
vestr at her see flestar,
sia liggr ut vid élum[3]
ey, kollottar meyiar.

Eftir helgina foru menn Rognvalldz iarls þar um hinar næstu bygdir, ok gengu allir menn undir iarl. Þat var eina nott i Vestrey, at iarlsmenn hofdu niosn af, at eyiarmenn mundu eiga launþing V 124

---

[1] *Saal. F. Jónsson (Skjd. B I 479);* iardar *F, 702.* [2] *Saal. 702;* ellde *F.* [3] *Saal. Magnús Ólafsson i sin kommentar til verset i 702, medens der i selve verset staar* elu; elon *F.*

---

1 *Intet nyt kap. O.* 2 Sunnudag] om Søndagen der effter *O;* dróttinsdaginn *702.* hafdi] hlýddi *702, O.* Rognvalldr] *udel. 702.* tidir] tiðum *702, O.* 3—4 Þa—þeir] þeir sá *702, O.* 4 þeim] ok *702;* all folck *O.* 5 Iarlsmenn ræddu] ok tǫluðu jarlsmenn *702;* oc snackede møget *O.* 6 vera mundi] þessir myndi vera *702.* iarl visu] Rǫgnvaldr jarl vísu þessa *702.* 15—16 foru—bygdir] komme Bønderne aff de neste øer som der vare omkring *O.* 16 menn] *udel. O.* undir] Rognvalder *tilf. O.* 17—s. 183[6] Þat—hafa] Menn Rǫgnvaldz jarls fengu njósn at Vestreyjarmenn myndi eiga launþing til svikræða um nótt við Rǫgnvald jarl, ok tóku Kúga bónda ok settu í járn ok sǫgðu hann hafa verit *702.* 17—18 i—af] at Rognvaldis Mend vare ud paa speideri der udi Vesterø, da bleffue de det vijse *O.*

til svikræda vid Rognvalld iarl. Enn er iarl feck Flat. niosn af, þa stod hann upp ok for til þingsins. Enn þat var tidenda, at iarlsmenn hofdu barda marga eyiarskeggia, enn tekit Kuga bonda ok settan i fiotra; ok *kváðu*[1] hann verit hafa upphafsmann at þessu rædi. [En er Rǫgnvaldr jarl kom á þingit, fell Kúgi til fóta honum ok bauð alt sitt mál vera á guðs valdi ok jarls[2]. Flutti Kugi mæl siitt ordfærliga, ok fluttu margir adrir[3] þat ok sonnudu med honum. Þa kvat iarl þetta:

Liggia se ek at leggium,
læss bannar þer ræsir,
kvelldfǫrlaustum karli,
Kugi, iarnin biugu.
Ægit alldri, Kugi,
aftr montu settr af prettum,
naudr er at nyta eida,
næattþing ok hallt sattir.

Iarl gaf þar ollum monnum grid. Bundu þeir þa at nyiu felag siitt.

K. 73. Fra Rognvalldi iarli ok Pæli.

Þa er Rognvalldr iarl var kominn i Orkneyiar,

---

[1] *Saal. rettet af Vigf.*; sǫgðu *702;* sagde *O;* kvat *F.*
[2] *Saal. 702, O; udel. F. Derefter fortsætter O yderligere, uden at der findes noget tilsvarende i F eller 702:* oc sagde at hand vaar førd uvillig paa tinget fordi alle Bønderne vilde at hand skulle vere deris høffuitzmand udi denne sag. [3] *Skrevet* adr.

---

1 iarl[2]] Rognvalder *O.* 4 eyiarskeggia] aff Bønderne *O.* 5 fiotra] iern *O.* 6 þessu rædi] þessari ráðagerð *702.* 8—10 Flutti—honum] *udel. 702.* 10 iarl þetta] Rǫgnvaldr jarl *702.* 11 at] á *702.* 14 Kugi, iarnin] Kúga járn hin *702.* 16 prettum] fietrum *702;* fjǫtrum *762.* 19 monnum] *udel. 702.* 21 *Overskr.:* Om Paul jarlis raadslagen *O.* 22 Þa er] Den tid disse tidende komme at *O.*

Flat. ok margir menn hofdu undir hans valld geingit, þa var Pæll i Rossey, ok hofdu þeir þar þing ok {V 125 / F II 4} rædagiord vid sina menn. Beiddi iarl umrræda, hve med skal fara þessu vandmæli, enn menn toku þar misiafnt æ; ok var þat sumra ræd, at skipta skylldi londum vid Rognvalld iarl, enn flestir rikismenn ok sva bændr villdu kaupa Raugnvalld a brott med fe, ok budu þar sina kosti til. Sumir fystu, at beriaz skylldi, ok kolludu þat fyrr hafa vel tekiz. Rognvalldr iarl hafdi haft niosnarmenn[1] a þinginu; ok er þeir koma til hans, fretti iarl tiðenda[2]; skæld eitt [svaraði jarli[3], er þar hafdi verit.

Heyre ek hitt, en[4] orir
hafa dolgar skap folgit,
þeingill rikr, af þingi
þann kvitt buandmanna,
at valldandar vildi[5],
vargsediandi, margir,
at þu vigg a brim byggir,
brandz, enn Páll[6] at landi.

Eptir þetta sende iarl Rognvaldr menn a fund byskups, ok beiddi hann medalferda; ok sendi *byskup*[7] eftir Þorsteini Rognosyni ok Þorsteini

---

[1] *Saal. 702, O, jfr. det følgende* þeir; niosnarmann *F.* [2] *Saal. 702; udel. F.* [3] *Saal. 702; udel. F.* [4] *Saal. 702;* at *F.* [5] *Saal 702;* velldi (e *er klattet) F.* [6] *Saal. 702;* Pæl *F.* [7] *Saal.* (Biscopen) *O; udel. F.*

---

1 undir—geingit] gengit til handa honum *702.* 2 Pæll] jarl *tilf. 702.* hofdu þeir] átti *702, O.* 3 rædagiord] ráðagerðir *702.* sina menn] *omv. 702.* 3—4 Beiddi—skal] hversu með skyldi *702, O.* 4 vandmæli] vandkvæði *702.* toku] tǫluðu *702.* 5 æ; ok] um *702.* 6—8 enn—til] *udel. 702.* 9 ok—tekiz] *udel. 702.* 11 koma] komu *702.* hans—iarl] jarls spurði hann *702.* 12 þar—verit] verit hafði á þinginu *702.* 13 orir] œrit *702.* 19 vigg—brim] vígs á brún *702.*

Havardzsyni or Sandey, ok bad þa leita um sættir Flat.
med þeim frændum. Kom byskup þvi a leid, at seet voru halfs manadar grid til umleitunar leingri sætta. Vard þa skipt eyiunum, hvar hvorir skylldu kostnat aa hafa þessa stund; for þa Rognvalldr iarl
V 126 til Rosseyiar, enn Pall iarl for i Rolfsey. Ok i þenna tima urdu þau tidendi þar i eyiunum, at þeir frændr [Sveins Asleifarsunar[1], Ionn vængr af Upplandi or Hæey ok Rikgardr fra Breckum or Strionsey, foru at Þorkatli fletti, til bwss þess, er Valþiofr hafdi aatt, ok brendu hann inni med IX. mann. Þeir foru eftir þat a fund Raugnvalldz iarls, ok gerdu honum þann kost, at þeir mundu fara til Pals iarls med frændabaalk sinn, ef Rognvaldr iarl villdi eigi vid þeim taka; iarl veik þeim eigi af hendi. Ok þa er þat spurdi Haflidi Þorkelssun, for hann þegar a fund Paals iarls, er hann spurdi brennu fodur sins, ok tok Paall iarl vid honum. Eftir þetta bunduz þeir Ionn a hendi Rognvalldi iarli; giordiz hann þa braatt fiolmennr þar i eyiunum ok vinsæll. Raugnvalldr iarl leyfdi heimfor þeim Ioni ok Solmundi ok Aaslaaki ok morgum odrum lidsmonnum sinum;

[1] *Saal. ændret af Vigf.; det fremgaar klart af beg. af det følgende kap., at Sveinn paa dette tidspunkt ikke var i Orknøerne, jfr. ogsaa ovenf. s.* 130$^{11.13}$; Sveinn Asleifarsun ok *F*, *O*.

1—2 ok—leid] at de skulde drage met hannem oc giøre denne forligelse oc hielpe hvercken den ene eller den anden til at giøre nogen ufred, oc der disse to komme til Biscopen, droge de alle til Hrossø til Paul iarl oc giøre denne forligelse mellem disse to frender kom det da saa langt *O*. 15—16 Ok—spurdi] da spurdis oc det at *O*. 16 hann þegar] *udel. O*. 18 tok—iarl] at Jarlen tog *O*. 18—19 Eftir—Ionn] men Svend oc Jon bunde dennem *O*. 20 vinsæll] *Herefter har O som en slags overskr., uden at den dog begynder noget nyt kap.:* Solmundis oc de andris hiem reise.

Flat. enn þeir villdu bida umskipta. Þa sagdi[1] Rognvalldr iarl: „þat hygg ek, ef gud vill, at ek fai riki i Orkneyium, at hann muni gefa mer styrk til, ok hinn helgi Magnus iarl, frændi minn, at hallda þi, þott þer farit heim til eigna ydvarra“. Eftir þat foru þeir heim til Noregs.

K. 74. Svein fangadi Pal iarl.

Um vorit snemma hafdi Sveinn Asleifarsun farit or Sudreyium ok upp a Skotland at finna vini sina. Hann dvaldiz leingi *á*[2] Atioklum med Moddadi iarli ok Margretu Hakonardottur, ok toludu þau marga luti leyniliga. Þar freitti Sveinn ufrid F II 4 ur Orkneyium, ok gerdiz hann þa fuss þangat at fara ok finna frændr sina. Hann for fyst til Katanes i Þorsey, ok med honum gôfugr madr, er Liotolfr het; med honum hafdi Sveinn verit leingi um vorit. Þeir komu til Ottars iarls i Þorsey, brodur Frackakar, ok leitadi Liotolfr um sættir V 127 med þeim Ottari ok Sveini um þat, er Frackauk hafdi giora latid, ok hellt Ottar iarl þar botum upp af sinni hendi. Iarl *hét*[3] ok vinattu sinni Sveini, en Sveinn het þi Ottari iarli, at hann skylldi styrkia Erlend, son Haralldz hins slettmala, til þess at hann fengi fodurleifd sina i Orkneyium, þa er hann villdi til kalla. Svein skipti þar skipum, ok hafdi *þaðan*[4] byrding ok a xxx manna. Tok hann

---

[1] *Skrevet* sag. [2] *Saal. tilf., jfr.* af A.; i *U-V; udel. F.* [3] *Saal.* (loffuede) *O;* hellt *F.* [4] *Saal.* (derfra) *O;* Þorbiorn *F.*

---

5 þi] oc forsvare *tilf. O.* 6 Noregs] hver til sin gaard *tilf. O.* 7 *Overskr.:* Paul iarl bliffuer bort tagen *O.* 8 vorit] sommeren *O.* 9 finna] frender oc *tilf. O.* 11 Moddadi] Maddader *O.* 17 um vorit] samme sommer *O.* 22 Ottari iarli] *udel. O.*

þadan utnyrding yfir Petlandzfiord, ok sva fyrir vestan Hrossey, ok sva til Efiusunds, ok eftir sundinu til Rolfseyiar. A eyiarendanum var hofdi mikill ok urd stor undir nidri; þar læ oft otr i urdinni. Ok er þeir Sveinn reru eftir sundinu, tok hann til orda: „menn eru þar a hofdanum, ok munu ver þar at leggia ok vita tidendi af þeim. Vil ek at menn breyti nockut umbuningi sinum; skulu ver rækia[1] hudfot vor, ok skulu þar nidr leggiaz xx menn, enn x skulu roa. Ver skulum fara hofsamliga“. Enn er þeir dragaz at eyiunni, kalla menn af hofdanum, at þeir skylldi roa til Vestnes ok færa Pali iarli þat, er þeir hofdu a skipinu; þeir þottuz mæla vid kaupmenn. Enn Pæll iarl hafdi verit um nattina a Vestnesi at Sigurdar a veizslu. Iarl hafdi stadit upp snimma, ok hofdu þeir xx menn farit sudr a eyna at veida otr, er læ i urdinni undir hofdanum; þeir ætludu heim til dagdryckiu. Byrdingsmenn reru at landi, ok spurduz þeir almætra[2] tidenda. *Sǫgðu*[3] byrdingsmenn, hvatan þeir væri at komnir; fretta þeir ok, hvar iarl væri. Þeir segia, at hann væri þar a urdinni. Þetta heyrdu þeir Sveinn, þar er þeir lægu i hudfotunum. Bad Sveinn þa þar at leggja, er eigi mætti sia af hofdanum. Þa mællti Sveinn, Flat.

[1] *Saal. F;* tage vore senger op *O.* [2] *Vistnok fejl for* almæltra. [3] *Saal. ændret i overensst. med O, hvor sætningen (svarende til l. 19—20* spurduz—byrdingsmenn) *lyder:* spurde om tidender, oc hvad de Mend hede som der vaare for, sagde oc; spurdu *F.*

2 Efiusunds] Esiosund *O.* 10 skulum] tage vor segel ind oc *tilf. O.* 11 hofdanum] oc robte til dennem *tilf. O.* 16 eyna] bierget for lyst skyld *O.* 22 urdinni] bierget hos dennem *O.* 23 hudfotunum] Kaajotterne *O.* 24 Þa— Sveinn] oc sagde *O.*

Flat. at þeir skylldu vopnaz, ok vinna þegar a iarls- V 123
monnum, er þeir fyndiz; ok sva gera þeir. Þar drapu þeir XIX menn, enn sex fellu af Sveini. Þeir toku Pal iarl med valldi ok leiddu a skip; ok sneru stafnhafi ok foru aftr hina somu leid fyrir vestan *Hrossey*[1], ok viku aa milli Hæeyiar ok Grimseyiar, ok sva fyrir austan Svelg, þadan til Breidafiardar, ok eftir honum til Eckialsbacka. Þar let hann eftir skip siitt ok XX menn, enn þeir foru þar til er þeir komu til Atiotla a fund Maddadar iarls ok Margretar, systur Paals iarls. Var þeim þar vel fagnat, ok setti Maddadr iarl Paal iarl i hasæti siit. Ok er þeir hofdu nidr seetz, kom Margret inn gangandi med mikla kvennasveit, ok hvarf til brodur sins. Eftir þat voru menn feingnir til F II 461
skemtunar vid þa; var Pall iarl helldr faarr, sem eigi var undarligt, at hann mundi hafa ahuggiur miklar. Ecki er getid orda þeirra Paals iarls ok Sveins, medan þeir foru baadir saman. Þau Maddadr iarl ok Margret ok Sveinn Asleifarsun gengu aa tal. Enn um kvelldit eftir dryckiu, þa var þeim Sveini fylgt til svefnhus einum saman, ok voru þar læstir; ok for sva hvert kvelld medan þeir voru þar.

K. 75. Fra Sveini Asleifarsyni, er hann for til Orkneyia.

Þat var ein dag, at Margret lysti þvi, at Sveinn

---

[1] *Saal.* (Hrossø) *O, jfr. ovenf. s. 187*[1·2]; Hrolfsey *F.*

---

2 ok—þeir] *udel. O.* 3—4 enn—valldi] oc toge Paul Jarl fangen *O.* 7 þadan] synden *tilf. O.* 9—10 þeir—komu] hand drog selff elffle *O.* 12 siitt] hos sig *tilf. O.* 20 gengu] udi en stue *tilf. O.* 25—26 *Intet nyt kap. O.*

Asleifarsun skal fara til Orkneyia a fund Rognvalldz iarls, ok bioda honum kost aa, hvarn hann vill helldr til rikis med ser i Orkneyium, Pal iarl, edr Haralld, sun þeirra Maddadar, þrevetran at alldri. Ok er Paall iarl vard aheyrdsli, svarar hann: „þat er fra minu skapi at segia, at ek er sva farinn fra riki minu, at eigi munu menn til slikra ferda spurdaga haft hafa; vil ek ok alldri koma siþan til Orkneyia. Se ek, at þessi hefnd mun af gudi gefin fyrir þiofnat vorn frænda. Enn ef gudi þickir þat miitt riki, þa vil ek gefa þat Haralldi, ef hann maa
V 129 niota; enn ek vil, at mer see feingit fee at stadfesta mik i munklifi nockuru, ok hafi þer vord aa, sva at ek komumz eigi a brott þadan, Enn ek vil, Sveinn, at þu farir i Orkneyiar, ok segir, at ek se blindadr ok þo at fleira meiddr, þviat vinir minir munu sækia mik, ef ek er heill madr; kann þa vera, at ek mega eigi synia at fara til rikis mins med þeim, þviat ek get, at þeim mune þickia meiri skadi at skilnadi vorum enn þeim mun vera“. Ecki er getid fleiri orda iarls enn þessa. Eftir þat for Sveinn Asleifarsun til Orkneyia, en Pall iarl var eftir i Skotlandi. Ok er þetta frasögn Sveins um þenna atburd. Enn þat er sögn summra manna, er verr samir, at Margret hafi radit til Svein Asleifarsun at blinda Pal iarl, brodur sinn, ok setia i myrkvastofu, enn siþan redi hon til mann annan at veita honum þar liiflaat. Enn eigi vitum ver, hvart sannara er. Enn þat er monnum kunnigt, at

Flat.

1 Asleifarsun] *udel. O.* 3 iarl] igen *tilf. O.* 4 sun—Maddadar] Maddader søn *O.* 8 ok] derfor *O.* 10 þiofnat] uretferdighed *O.* 14—15 ek[2]—segir] du Svend skalt det sige til Orknøer *O.* 17 ef] de vide, at *tilf. O.* 28 vitum ver] vide mend *O.* 29 er] alle *tilf. O.*

Flat. alldri siþan kom hann til Orkneyia, ok ecki riki hafdi hann a Skotlandi.

K. 76. Fra Rognvalldi iarli ok Sveini Asleifarsyni.

Þat var tidenda a Vestnesi, þa er seinkadiz heimkvoma iarls, þa let Sigurdr bondi senda menn at leita þeirra. Enn er þeir komu þar er urdin var, sa þeir mannfallit Þa hugdu þeir, at iarl mundi þar fallit hafa; foru heim, ok sogdu þessi tidenndi. Sigurdr for þegar til at kanna valinn, ok fundu þar XIX iarlsmenn, enn þeir voru VI menn þar, er þeir kendu eigi. Eptir þat sendi Sigurdr menn til Eigilseyar a fund byskups, at F II 462 segia honum þessi tidendi; ok for byskup þegar a fund Sigurdar, ok toku tal um þersi tidendi. Ok gat Sigurdr, at þetta mundi vera af rædum Rognvalldz iarls, enn byskup svarar þi, at aunnur raun mundi æ verda enn Rognvalldr iarl mundi svikit hafa Pæl iarl, frænda sinn; — „get ek, segir byskup, at adrir nockurir muni þetta uverkan giort hafa“. Borgar, sun Iathvarar Erlendzdottur, er bio at Geitabergi[1], hann hafdi seet byrdinginn, er sunnan V 130 fôr ok sudr aftr. Enn er þat spurdiz, þa hugdu menn, at vera mundi af rædum Frackakar ok Aulfis rostu. Enn er þessi tidendi spurduz um eyiarnar, at Pall iarl var a brottu, ok einginn vissi, hvat af honum var vordit, þa leitudu þeir ser ræda; ok

---

[1] *Saal. ogsaa O, men ovenfor s. 130 siges de at have boet paa* Knarrarstaðir.

3—4 *Overskr.:* Om Sivard paa Vestnes *O.* 8—9 Þa— hafa] *udel. O.* 9 foru] strax *tilf. O.* 9—10 þessi tidenndi] dette til Sivard *O.* 11 VI] 5 *O.* 19 Pæl] Hagen(!) *O.* 20 uverkan] *udel. O.*

voru þeir flestir, er þa foru a fund Rognvalldz iarls ok svordu honum hlydni. Enn Sigurdr a Vestnesi ok synir hans, Bryniolfr ok Hakon *pík*[1], kvoduz eingum manni mundu eida sveria, medan þeir vissu ecki til Pals iarls, hvart hans væri vôn til, edr eigi. Fleire menn voru þeir, er neittu svardogum vid Rognvalld iarl; enn þeir voru sumir, er stund a kvæddu, edr a dag, nær þeir mundi til handa ganga, ef þa spurdiz ecki til Pæls iarls. Enn er Rognvalldr iarl sæ, at vit mart stormenne var at eiga, þa tok hann a eingu þverliga, þvi er bændr beiddu. Ok lidu sva fram stundir, at hann atti iafnan þing vid bændr, ok gengu æ nockurir honum til handa æ hveriu þingi. Þat vard til tidenda einn dag i Kirkiuvagi, at Rognvalldr iarl ætti þing vid bændr; ok er menn voru a þinginu, var seet, at IX menn vopnadir gengu fra Skælpeidi til þingsins. Ok er þeir komu a þingit, kendu þeir þar Svein Asleifarsun, ok var monnum forvitni æ, hvat hann segdi tidenda. Svein hafdi a skipi[2] farit sunnan til Skælpeids, ok latid þar eftir skipit, enn þeir gengu til Kirkiuvôgs siþan. Ok er þeir komu a þingit, þa hurfu at honum frændr hans ok vinir, ok spurdu hann tidenda; enn hann svaradi fæ, ok bad kalla byskup til siin. Enn byskup fagnadi Sveini vel, þviat þar hafdi leingi verit vinætta. Gengu þeir æ tal II, ok *sagði*[3] Sveinn byskupi þa

Flat.

---

[1] *Saal. ændret af Vigf., jfr. ovenfor s. 89[10] og 129[1];* klo *F, O (angaaende dette tilnavn jfr. ovenf. s. 129[3]).* [2] *Saal. U-V;* skip *F.* [3] *Saal.* (sagde) *O; udel. F.*

---

9 Pæls] *udel. O.* 11—12 þa—beiddu] lod hand dennem møget raade efftersom de vilde *O.* 22—23 þeir—þingit] hand kom *O.* 25—26 Enn—vel] oc der Biscopen kom til hannem, tog hand vel mod Svend *O.*

Flat. allt um sinar ferdir, þat er satt var, ok bad hann nu um raada med ser þenna vandalut. Byskup mællti: „þetta eru mikil tidendi, er þu segir, Sveinn, V 131 ok er meire vôn, at vit verdim ockur eigi einhlitir um þetta maal; ok vil ek, at þu bidir min her, enn ek mun flytia maal þiitt fyrir alþydu ok Rognvalldi iarli“. Geingr þa byskup til þings, ok kvedr ser hliods. Ok er þat fieckz, þa talar byskup um maal Sveins, ok sagdi, fyrir hvat hann hafdi farit or Orkneyium, edr hvert afelli Pall iarl hafdi veitt honum fyrir viig Sveins briostreips, hins vesta manz. Beiddi byskup þa Rognvalld iarl grida til handa Sveini, ok alla alþydu. Þa svarar Rognvalldr iarl: „heit ek Sveini gridum þriar nætr fyrir mik; enn sva þicki mer þu, byskup, undir brún at F II 463 liita, sem þit Sveinn munit kunna at segia fra nockurum þeim stortidendum, *er*[1] enn eru[2] eigi upp borin. Vil ek, at þu takir Svein i valld þiitt ok abyrgiz hann, enn ek vil eiga tal vid hann a morghin“. „Ia, ia, sagdi byskup, giarna vill hann vid ydr tala, ok sem fyrst; ok þinn madr vill hann geraz, ef þer vilit vid honum taka“. Iarl svarar: „ecki þickia mer ofmargir minir vinir i þessu landi, enn þo munu ver fleira tala, aadr enn ek iatta þvi“. Siþan ganga þeir aa tal IIII, Rognvalldr iarl, Kolr fadir hans, byskup ok Sveinn Asleifarsun. Segir Sveinn þa liuft ok leitt, sem farit hafdi med

[1] *Saal. U-V; udel. F.* [2] *Saal. Lex. Run.;* er *F.*

6—7 fyrir—iarli] det beste jeg kand hos jarlen oc almuen *O.* 15 byskup] *staar i Lex. Run. efter* liita. 16 þit] *udel. O.* munit] monne *O.* 17 nockurum—enn] stœrrum tiðendum en nú *Lex. Run.* eigi] *udel. Lex. Run.* 24 fleira] met hannem *O.* 25 Rognvalldr] *udel. O.* 26 Asleifarsun] *udel. O.*

þeim Pali iarli; enn þeir gerdo þat ræd at læta fara af þinginu hitt mesta fiolmenne. Iarl stendr upp um morgininn eftir, ok gaf monnum þa heimfararleyfvi. Enn er raufz fiolmenni a þinginu, þa heimti hann[1] serhvern mann til mæls vid þa, ok leet ædr alla menn heita Sveini gridum, þa er vid voru, medan hann segdi tidendin. Enn um morgininn eftir var til feingin *Hákon*[2] karl, brodir hins heilaga Magnus iarls, at segia Sigurdi a Vestnesi Flat.
V 132 ok sonum hans um farar iarls, ok þat, at hans var ecki væn til rikis, ok hann var meiddr. Sigurdr segir: „mikil tidendi þicki mer um fraferd iarls, enn hitt þicki mer þo þyngz, er hann er meiddr; þviat þers mundi hann hvergi kominn, at ek munda eigi fara a hans fund"[3]. Ok sva hefir hann sagt vinum sinum siþan, at Hakon mundi eigi umeiddr a brott hafa farit, ef hann hefdi lidsafla til haft, þa er hann sagdi honum þessa sogu; sva þotti honum mikils um vert. Enn eftir þessi tidendi gengu allir menn i Orkneyum til handa Rognvalldi iarli, ok gerdiz hann nu einn hofdingi yfir þessu riki, er ætt hafdi Pall iarl. Ok eigi myklu sidarr var markadr grundvollr til Magnuskirkiu ok aflat smida til, ok for sva mikit fram verkinu æ þeim misserum, at minna geck æ fiorum edr fimm

---

[1] Biscopen *O.* [2] *Saal.* (Hagen) *O, jfr. l. 16 nedenfor;* Magnus *F.* [3] om hand vaar helbred *tilf. O.*

---

2 þinginu] først *tilf. O.* **2—3** stendr upp] holt end da ting *O.* **5** þa] sig *O.* **6** ædr] *udel. O.* **7** medan hann] føren de *O.* **11** ok] thi *O.* meiddr] blindet oc end da mere saare giord *O.* **12** mer] oc megit onde *tilf. O.* **19** Enn] *Her begynder O et nyt kap. med overskr.:* Om Rognvald iarl. **21** yfir] alt *tilf. O.* **22** er—iarl] *udel. O.* **24** sva] *udel. O.* **25**—s. 194[1] þeim—fra] de tre halffaare men det fjerde oc femte icke saa megit *O.*

Flat. þadan i fra. Kolr var þar mestr tilannadarmadr smidarinnar, ok hafdi mest forsogn a. Enn er fram tok at liida smidinni, vard iarli kostnadarsamt, ok eydduz miok feen. Þa leitadi iarl rada vid fodur sinn; enn Kolr lagdi þat til, at iarl skylldi færa lôg a þvi, at iarlar hofdu tekit odul ôll i erfd eftir menn, enn erfingiar leysti[1] til sin; ok þotti þat helldr hart. Þa leet Rognvalldr iarl kvedia þings, ok baud bændum at kaupa oddôlin, sva at eigi þurfti at leysa; ok kom þat asamt med þeim, sva at ollum likar vel. Enn giallda skylldi iarli mork af hveriu plogslandi um allar Eyar. En þadan i fra skorti eigi fe til kirkiusmidar; ok er þat smidi allmiok vandat.

K. 77. Ion byskup kom af Skotlandi. F II 164

Þa er Rognvalldr iarl hafdi radit II vetr Orkneyium, þa tok hann iolaveizlu at bui sinu, þvi er heitir a Knarrarstodum. Þat var hinn setta dag iula, at skip var seet fara sunnan af Petlandzfirdi. V 133
Vedr var gott, ok stod iarl uti ok mart manna hia honum, ok hugdu at skipinu. Þar var sa madr, er Rolfr het, ok var hirdprestr iarls. Ok er þessir menn toku land, þa gengu þeir fra skipi, ok hofdu iarlsmenn taul a, at vera mundo XV menn edr XVI.

---

[1] *Saal. ændret af Vigf. efter O* (skulde løse); leystu *F*.

---

6 hofdu] tilforne *tilf. O.* 10 þurfti] skulle tiere haffue behoff *O.* 10—11 kom—likar] det behagede alle *O.* 13 er] bleff *O.* 15 *Overskr.:* Om Biscop Jons reise til Orknøer *O.* 16—17 Þa—hann] Rǫgnvaldr jarl tók *702.* 19 skip—fara] menn sá at skip fór *702;* de saa it skib komme *O.* 20 Vedr—ok[1]] *udel. 702.* 21—22 sa—iarls] prestmaðr sá með jarlinum, er Ralfr *(saal. ogsaa O)* hét *702.* 21 madr] hos jarlen *tilf. O.* 22—23 þessir menn] þeir *702.* 23 þa] *udel. 702.* 23—24 ok—menn] váru þeir saman xv *702.*

Enn i ǿndverdu lidinu geck madr i blærri[1] kæpu ok hafði[2] brugdit hæri undir hufu; hann hafdi rakat skegg um hokuna framanverda, enn urakada hvaptana, ok heck þat siitt ofan. Þessi madr þotti þeim nockut undarligr; enn Rolfr segir, at þat var Ion byskup ofan af Skotlandi, af Atioklum. Þa geck iarl a moti þeim, ok fagnar vel byskupi; setti iarl byskup i hæsæti siitt, enn þionar sialfr fyrir bordi sem skutilsveinn. Um morgininn eftir veitti byskup tidir snimma, ok þa for hann nordr til Eigilseyar a fund Vilhialms byskups, ok var þar til tiunda dags iola. Þa foru þeir bædir byskuparnir a fund Rognvalldz iarls med virduligu foroneyti, ok bæru upp erendi sin. Þeir segia fra einkamælum Sveins Asleifarsunar ok Maddadar iarls, þat at Haralldr sun þeirra skylldi[3] bera iarlsnafn ok hafa Orkneyiar hælfar vid Rognvalld iarl, enn Rognvalldr iarl skylldi ræd hafa fyrir þeim; ok sva þott Haralldr þroskadiz, ok villdi siitt hvarr þeirra, þa skylldi Rognvalldr iarl ræda. Var Sveinn ok þar med, ok bar þetta med byskupi. Gerdu þeir Rognvalldr iarl þat ræd, at fundr var lagidr um vorit a langafostu a Katanesi; ok geck þa Flat.

[1] *Saal. 702;* brærri *F.* [2] *Saal. 702;* haf *F.*
[3] drage ud i Orknøer oc fostris op hos Rognvalder met den vilkor at Harild skulle *tilf. O.*

2 hæri] hárinu *702.* hann] ok *702, O.* 3 hokuna] hǫku *702.* 3—4 urakada hvaptana] úrakat um hvápta ok kinnr *702, O.* 4 þat] þar *702, O.* 5 þeim] jarlsmǿnnum *702;* alle *O.* enn Rolfr] en Ralfr prestr kendi þenna mann ok *702;* uden presten, thi hand kiende hannem oc *O.* var] er *702.* 6 Atioklum] Atjǫtlum *702.* 6—7 Þa—iarl] jarlinn gekk *702.* 7 fagnar] fagnaði *702.* 17 iarl] men begge skulde de haffue et samme folck *tilf. O.* 21 bar þetta] hialp paa sagen *O.*

Flat. saman sættin med þessum skildaga, ok var bundin eidum hinna bezstu manna af Orkneyum ok af Skotlandi. For þa Halldr Maddadarsun ut i Orkn- V 134
eyiar med Rognvalldi iarli, ok var honum þa gefit iarlsnafn. Þa for ok i eyiarnar med Haralldi iarli Þorbiorn klerkr; hann var son Þorsteins haulldz ok Gudrunar, dottur Frackakar. Hann var vitr madr ok mikill fyrir ser; hann fostradi þa Haralld iarl ok reed miok fyrir honum. Þorbiorn kvongadiz i Orkneyium ok feck *Ingigerðar*[1] Olafsdottur, systur Sveins Asleifarsunar. Var Þorbiorn þa ymizst ut i Orkneyium edr uppi i Skotlandi; ok var hinn fræknazsti madr ok hinn mesti uiafnadarmadr um flesta luti. Sveinn Asleifarsun tok undir sik eignir þær allar, er ætt hafdi Olafr fadir hans ok Valþiofr brodir hans; gerdiz hann þa hofdingi mikill ok hafdi iafnan fiolment med ser. Hann var vitr madr ok forspær um marga luti, uiafnadarmadr ok ufyrirleitinn. Eigi voru i þann tima þeir II menn fyrir F II 465
vestan haf, er meira hættar þætti vera enn þeir Sveinn ok Þorbiorn mægar. Voru þa med þeim kærleikar miklir.

K. 78. Brenna Frackakar.

Þat var eitt sinn, at Sveinn Asleifarsun kom at mæli vid Rognvalld iarl, at hann skylldi fæ honum mannaafla ok skip, til þess at hefna þeim Ölfvi ok Frackok brennu Olafs fedr sins. Iarl

[1] *Saal. O, jfr. s. 129*[14]*;* Ingiridar *F.*

3 Maddadarsun] *udel. O.* 5 Haralldi iarli] hannem *O.* 6 klerkr] hans frende *tilf. O.* 19 II] *udel. O.* 20 vera] aff dennem som icke vaar aff høyere stam *tilf. O.* 23 *Overskr.:* Om Svend Asleiferson *O.* 25 iarl] oc begerede aff hannem *tilf. O.*

mællti: „ætlar þu eigi þat, Sveinn, at ockr mune Flat. nu ecki verda mein at Ólfvi ok Frackok kerlingu, þeirri er til einkis er fær?“. Sveinn svarar: „iafnan munu mein at þeim, medan þau lifva; enda ætlada ek þa til annars, er ek giorda stærst fyrir þinar sakir, *en*[1] at þu mundir eigi slikt veita“. Iarl svarar: „hvat legg ek þa til, er þer likar?“. Sveinn svarar: „tvau[2] skip vel buin“. Iarl kvat sva vera skylldu, sem hann beiddi. Ok eftir þat byrr Sveinn V 135 faur siina; ok er hann var buinn, sigldi hann sudr til *Breiðafjarðar*[3], ok tok wtnyrding til Dufeyra; þat er kaupstadr a Skotlandi. Enn þadan for hann in fyrir Mærhævi ok til Eckialsbacka. Þadan for hann til Atiokla til Maddadar iarls; þa feck hann Sveini leidtogha, þa er leid kunnu um fioll ok merkr, þar sem hann villdi fara. For hann þadan hitt efra um fiǫll ok skoga fyrir ofan allar bygdir, ok kom fram i Hialmundal, nær midiu Sudrlandi. Enn þau Aulfir hofdu hvervetna haft niosnir, þar er þeim þotti ufridar vón or Orkneyium, enn þessa leid var þeim eingi ván hermanna. Wrdu þau eigi fyrr vor vid herin, enn þeir Sveinn voru komnir i lid nockura a bak bænum Frackakar. Þar kom i mot þeim Aulfir rosta med sex tigum manna; slær þar þegar

---

[1] *Saal.* (end) *O; udel. F.* [2] *Skrevet* tva. [3] *Saal.* (breidefiord) *O;* Borgarfiardar *F.*

1—3 ætlar—fær] men du icke det Svend at de skal ingen skade giøre oss, men Frakaut kierling duger nu til intet *O.* 4 munu] haffuer jeg *O.* 6 eigi—veita] lønne mig i saa maade *O.* 8 vel buin] *udel. O.* 12 a—Enn] *udel. O.* 13 ok] der nest *tilf. O.* Eckialsbacka] oc laa der som kaldis Elgin *tilf. O.* 14 Sveini] møget folck oc *tilf. O.* 16 hann[2]] Svend *O.* 18 Hialmundal] Hialmdal *O.* 22—23 nockura] ved de agere som lage *tilf. O.* 23 Frackakar] *udel. O.* 24—s. 198[1] slær—ok] *udel. O.*

Flat. i bardaga, ok verdr litil vidrtaka. Hrauckva þeir Aulfir heim at bænum, þviat þeir nædu eigi skoginum; þar vard [*mannfall mikit*[1]. Enn Aulfir hliop upp til Hialmundalsær ok sva upp i fiallit, ok for þadan til Skotlandzfiardar ok sva ut til Sudreyia; ok er hann ur sogunni. Enn er Aulfi dro undan, foru þeir Sveinn heim a bæinn ok ræntu þar hvivetna; en eptir þat brendu þeir bæinn ok alla þa menn, er inni voru; ok let Frackok þar lif siitt. Þeir Sveinn gerdu þar hitt mesta hervirki i Sudrlandi, ædr þeir foru til skipa sinna. Eftir þat lægu þeir wti um sumarit ok heriudu um Skotland. Kom Sveinn at hausti til Orkneyia a fund Rognvalldz iarls; tok hann vel vid Sveini; for Sveinn þa yfir a Nes i Duggalsbæ, ok sat þar um vetrin. I þenna tima kom til Sveins ordsending Holldboda or Sudreyium, at Sveinn skylldi koma til lidveizlu[2] vid V 136
hann, þviat þar hafdi komit haulldr af Bretlandi, ok hafdi elltan Holldboda or buum sinum ok rænt fee miklu. Sa madr het Hrodbiartr, er sendr var, F II 466
enskr at kyni. Sveinn bræ skiott vid, er honum voru send ordin, ok kom ut i Orkneyiar til motz vid Rognvalld iarl, ok bad Rognvalld iarl, at hann skylldi fæ honum lid ok skip. Iarl spurdi, hvat Sveinn villdi þa at hafaz. Hann kvat þann mann hafa ser ord sent, er sizst ætti hann nii vid at

[1] *Fra* [*saal. rettet af U-V;* et stor slag *O;* mannfioldi mikill *F.* [2] *Skrevet* lidvezlu.

4 Hialmundalsær ok] Hielmundalsaa ok svømede offuer aaen oc løb *O.* 6 Aulfi] hand *O.* 8—9 alla—menn] hvert et mands barn *O.* 9 voru] vaar *O.* 12 heriudu] mangesteds *tilf. O.* 12—13 Kom Sveinn] droge dereffter *O.* 15 Duggalsbæ] Dungalsby *O.* 15—16 I—tima] denne vinter *O.* 18 þar] did til Tyrvist *O.* haulldr] en mand *O.* 23 Rognvalld iarl²] *udel. O.* 26—s. 199¹ sizst—kveda] hand haffde meget got at tacke *O.*

kveda, ok honum hafdi þa bezst gefiz, er hann Flat. þurfti mest vid, er flestir foro a hendr honum. Iarl svarar: „vel væri þa, ef þit skildiz vinir, enn utruir eru flestir Sudreyingarnir; enn geta mættu dreingskapar þins. Enn ek mun fa þer tvau[1] skip alskipud“. Þetta likar Sveini vel, ok for þa til Sudreyia; ok fann eigi Holldboda fyrr enn hann kom vestr i Maun, þviat hann hafdi þangat stockit. Enn er Sveinn kom i Maun, þa vard Holldbodi honum feginn, Ok þar i Maun hafdi haulldrin sa hinn bretzki gert hervirki mikit i rænum ok manndræpum, ok viida i Sudrriki. Fyrir honum hafdi fallit gaufughr madr, er Andress het; hann ætti eftir konu, er Ingirid het, ok son, er het Sigmundr; Ingirid husfru atti fee mikit ok bw stor. Þat ræd gerdi Holldbodi, at hann bædi hennar. Enn er þat var vakit vid hana, þa mællti hon, at Sveinn skylldi þat til rædahags vinna at hefna Andres bonda sins. Sveinn svarar, at hann mætti gera Bretum skada nockurn — „enn eigi ma ek vita, hvers af verdr audit um mannalæt“. Ok eftir þat fara þeir Sveinn ok Holldbodi i hernat ok hofdu v skip; þeir heriudu um Bretland, ok gengu þar upp, er heitir Iarlsnes, ok gera þar hervirki mikit. V 137 Þat var einn morgin, at þeir gengu upp i þorp nockurt, ok var þar litil vidtaka; flydu bændr or

[1] *Skrevet* tva.

2 flestir] alle andre *O.* 5 Enn] thi *O.* 12 Sudrriki] Synderøer *O.* 13 gaufughr madr] den ypperste mand udi Mon *O.* 14 Sigmundr] øngul *tilf. O.* 15 bw stor] mange gaarde oc store *O.* 16 hann] Svend *O.* 19 at—mætti] vel kand ieg *O.* 26—s. 200[2] flydu—sinn] der brende de sex gaarde end all folcken flyde hen, men Svend oc Hollbode røffuede alt hvad de kunde *O.*

Flat. þorpinu, enn þeir Sveinn ræntu þar hvivetna ok brendu VI bæi fyrir dagverd sinn. Þa var þar med Sveini islenzkr madr, er Eirekr het, ok kvat þetta:

Bæir eru brendir,
en buendr ræntir,
sva hefir Sveinn hagat,
VI i morgin.
Gerdi hann eim[1]
ærinn þeirra,
leigir þar kol
leigumanni.

Eptir þetta foru þeir til skips sins, ok lægu uti um sumarit ok fengu mikit herfang. Enn haulldrin hliop i ey þa, er Lund[2] heitir; þar var viigi gott. Sætu þeir Sveinn þar um nockura riid ok fengu ecki at giort; ok foru heim um haustit i Maun.

K. 79. Af herferdum Sveins ok Hornboga[3].

Þenna vetr gerdi Sveinn brudkaup til Ingiridar, ok sat þa med sæmd mikilli. Um vorit dro hann menn at ser ok for a fund Hornboda[4] ok beiddi hann lids, enn hann taldiz undan, ok let, at menn væri i athofnum margir, enn sumir i kaupferdum; ok feck Sveinn þar ecki af. En þat var raunar, F II 467
at þeir haulldrin hofdu sætz a laun ok bundit lag siit med fegiofum. Enn Sveinn for eigi at sidr, ok hafdi þa þriu skip; ok vard litid til fiar aunvert

[1] *Saal. rettet af F. Jónsson (Skjd. B I 509);* einum *F.* [2] Lundø *O, jfr. nedenf. s. 201*[21]. [3] *ɔ:* Holdboða. [4] *Saal. F her;* Hollbode *O.*

18 *Intet nyt kap. O.* 22—23 menn—i[2]] alle folck vaar da i deris *O.* 24 ecki af] ingen folck *O.* 26 med] store *tilf. O.*

sumar. Enn er a leid, foru þeir sudr undir Irland, Flat.
ok toku þar kugg einn, er munkar attu or Syllingum, ok ræntu. Hann heriadi ok vida a Irlandi, ok toko þar mikit fe; ok foru um haustid heim i Maun. Þa hafdi Sveinn Asleifarsun skamma stund heima[1] setid, at hann heyrdi þann kvitt, at Hornbodi[2] mundi honum eigi trur; en Sveinn duldiz vid þat. Ok eina nott um varit[3] var þat tidenda,
V 138 at vardmenn Sveins kvomu ok sogdu, at ufridr for at þeim. Þeir Sveinn hlupu til vópna ok wt; þeir sæ hvar menn foru med elld at bænum, ok hofdu lid mikit. Þa lupu þeir Sveinn a hól einn ok vorduz þadan; þeir hofdu ludr ok blesu. Enn þar er þyckbyllt, ok drifu menn til lids vid þa Svein, sva at þar kom, at þeir letu fra, er til voru komnir. Sloguz þeir Sveinn eptir ok elltu þa. Þar fell mart manna i flottanum, enn fioldi var sært af hvorumtveggium, ædr þeir skildu. Enn fyrir þessu lidi red Hornbodi[2], ok hafdi hann dregit undan i flottanum; for hann þar til er hann kom i Lundey; tok haulldrin vel vid honum, ok hellduz þeir saman. Sveinn for heim ok hafdi fiolment ok vardholld mikil, þviat hann trudi illa Sudreyingum; [ok selldi[4] iardir sinar, er a leid vetrin, til lausafiar,

---

[1] *Skrevet* hema. [2] Hollbode *O.* [3] vinteren *O*, *dette synes at være rigtigere, jfr. nedenf. l. 24—s. 202*[1]. [4] *Hertil svarer i O:* haffde de ocsaa hord vilkord den tid Svends fetalie minskedis oc hans folck begynte at

---

1 sudr] ind *O.* 2—3 er—ræntu] som haffde giort en lang rejse nogle muncke eiede samme skib *O.* 5 Maun] oc haffde møget folck *tilf. O.* 7 eigi] aldelis *tilf. O.* 9 kvomu] ind *tilf. O.* 11 menn foru] meget folck drog *O.* 11—12 ok—mikit] *udel. O.* 13 þadan] det beste de kunde *tilf. O.* 19 red Hornbodi] haffde Hollbode veret øffuerste *O.* 22 heim] igen *tilf. O.*

Flat. ok for snimma um vôrit sunnan til Liodhusa. Hafdi hann gert mikit hervirki i þessarri ferd.

K. 80. Fra Rognvalldi iarli ok Sveini.

Þa er Sveinn var i Sudreyium, hafdi Rognvalldr iarl farit a Katanes, ok tok veizlu i Vik med þeim manni, er Hroalldr het[1]; Sveinn het son hans ok var hinn vaskligzsti madr. Enn er iarl var æ veizlu, kvomu þeir Þorbiorn klerkr ofan af Skotlandi, ok sagdi þau tiþendi, at Þorsteinn haulldr, fadir hans, var drepinn, ok hafdi [iarl einn drepit hann[2]. Enn þat hofdu menn æ mæli, hve tidrætt þeim Rognvalldi iarli var ok Þorbirni, V 139
þviat iarl gædi varla at luka mælum sinum fyrir tali þeirra. For Þorbiorn þadan ut i Eyar med iarli, enn Sveinn Hroallzsun gerdiz þa skutilsveinn iarls. Þorbiorn hafdi þa verit um riid a Skotlandi; hann hafdi drepa lætid tva menn, þa er verit hofdu at brennu Frackakar med Sveini Asleifarsyni. Enn er Sveinn kom ur Sudrey, þa for hann heim i

---

lade ilde der offuer solde hand; *jfr. følgende sætning af Lex. Run.:* Þá er fǫng þeira Sveins tóku at þverra, þústnaði fólkit við hann.

[1] oc hans qvinde Arnliot *tilf. O.* [2] *Fra* [*lyder i O:* en Skotte jarl strid paa hannem oc slaet hannem ihiel oc samme jarl hed Valthiofer; *jfr. nedenfor k. 84.*

---

2 Hafdi—ferd] oc tøffuede der en tid lang *O.* 3 ok Sveini] *udel. O.* 5 farit] til gestebud offuer *tilf. O.* ok] hand *O.* 7 hans] deris *O.* 8 kvomu þeir] kom *O.* 9 þau tiþendi] *udel. O.* 10 drepinn] død *O.* 11—14 hofdu —þeirra] forundrede alle mend sig paa, at jarlen oc Thorbiorn snackede saa meget tilhaabe at jarlen actede intet andet end det *O.* 14 For—þadan] dereffter drog Rognvalder jarl *O.* 14—15 med—enn] igen oc Torbiorn met hannem oc *O.* 15 Hroallzsun] hand *tilf. O.* 17 tva] nogle *O.* 19 ur Sudrey] hiem om Sommeret *O.*

Gareksey til buss sins, enn ecki a fund Rognvalldz iarls, sem hann var vanr, er hann kom or hernadi. Enn er [Sveinn kom or Sudrey um sumarit ok[1] iarl spurdi, at hann var heim kominn, spurdi hann Þorbiorn, hvat hann ætladi, hvi Sveinn mundi eigi finna hann. Þorbiorn svarar: „þess get ek, at Sveini misliki vid mik, þviat ek let drepa þa menn, er verit hofdu med honum at brennu Frackakar“. Iarl mællti: „eigi vil ek, at þit seet missættir“. Ok eftir þat for Rognvalldr iarl *í*[2] Gareksey ok leitadi um sættir med þeim, ok var þat audvellt, þviat badir þeir villdu, at iarl skipadi. Siþan gerdi hann þa sætta at sinni, ok helltz su sætt leingi siþan. Flat.

II 468

K. 81. Fra keskiordum Rognvalldz iarls.

I þann tima kom til Orkneyia islenzkt far eitt; þar var a sa madr, er Hallr het, sun Þorarins breidmaga. Hann for til vistar i Rinansey til þeirra Þorsteins ok Rognu; hann undi þar illa, ok

---

[1] *Ordene fra* [*beror vist her paa en fejlagtig gentagelse af hvad der staar ovenfor s.* $202^{18.19}$, *med undtagelse af* um sumarit, *som burde have staaet efter* Sudrey (ɔ: Suðreyjum) *s.* 202^{19}; *jfr. varianterne fra O.* [2] *Saal. U-V; udel. F.*

---

1 Gareksey] gaaretø *O.* 3—4 Enn—hann[1]] oc der Rognvalder jarl spurde at Svend *O.* 6 hann] som hand plejede *tilf. O.* 7 þa menn] nogle aff dennem *O.* 9 missættir] thi ieg ved aldrig hvad deraff kand komme *tilf. O.* 10 Ok] strax *tilf. O.* Rognvalldr iarl] hand *O.* 13 at sinni] *udel. O.* 14 siþan] oc der effter sad Jarlen i Rolighed *O.* 15 *Intet nyt kap. O.* 16—17 I—madr] Íslenzkr maðr kom til Orkneyja sá *702.* 16 islenzkt—eitt] it skib som haffde veret udi Island *O.* 17 het] skáld *tilf. 702.* 19 þeirra—hann] tígnar konu er Ragna hét, en sonr hennar Þorsteinn, Hallr *702.*

Flat. bad Þorstein, at hann kæmi honum til Rognvalldz iarls. Þeir foru a hans fund, ok villdi iarl eigi vid honum taka. Enn er þeir kvomu heim, þa spyrr Ragna, hve fariz hafdi; Hallr kvat þa visu:

Sennda ek son þinn, Ragna,
saunn koma mæl fyrir bragna,
hans var hælig[1] idia,
hirvistar[2] mer bidia.
Hafa kvez hodda ryrir, V 140
hinn er mestum[3] veg styrir,
neitti hann gildum[4] grana,
gnott vigligri manna.

Litlu sidarr for Ragna a fund Rognvalldz iarls at erendum sinum. Hon var sva buin, at hon hafdi gaddan rautt a hofdi, gert af rossahæri. Ok er iarl sa þat, kvat hann:

[Aldr hef[5] ek freitt þat[6] er felldu
faldstall[7] konur allar,
verdr at menia myrdir
miukordr, hofuddukum.

---

[1] haglig *(rimeligvis rigtigere) 702.* [2] *ɔ:* hirðvistar *(702).* [3] *Saal. 702;* hæstum *F.* [4] *Saal. 702;* grupans *F.* [5] *Fra* [*saal. 702;* alldri ef *F.* [6] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B I 480);* þar *F, 702.* [7] *Saal. F. Jónsson (anf. sted);* fránstallz *702;* framstallz *F.*

---

2 Þeir—fund] síðan fóru þeir til (Rognvald *tilf. O)* jarls *702, O.* 3 honum] Halli *702, O.* þa spyrr] spurði *702. O.* 4 hve] hversu *702.* fariz] farit *702.* þa visu] *udel. 702, O.* 6 mæl] *udel. 702.* 9 kvez] kver(?) *702, jfr. følgende sætning i Lex. Run.:* quer dicitur per syncopen pro quedur. *R. J.:* hafa quer hodda rijre, gnott vigligre manna hodda ryre. 11 neitti] nítti *702.* 13—14 a—iarls | at—sinum] *omv. Lex. Run.* 16 þat] þetta *702, Lex. Run.* hann] visu þessa *tilf. 702, Lex. Run.* 18 allar] alla *702.* 19 verdr at] verdat *702.* 20 miukordr] mikórdz *702.*

Nu tær Hlauck um hnacka Flat.
[haukstrindar sér[1] binda,
skrydiz brudr vid brædi
bengagls, merar tagli.

Ragna mællti: „her kemr nu at þvi, sem mælt er, at 'færr er sva vitr, at allt siai sem er', þviat þetta er af hesti, enn eigi af mere“. Hon tok þa silkiduk ok falldadi ser med, ok taladi eigi at sidr mæl siitt. Iarl tok henni helldr seint i fystu, enn myktiz rædan sva sem æ leid; ok feck hon þat erende, sem hon villdi, er hon feck hirdvist Halli; ok var hann leingi siþan med Rognvalldi iarli. Þeir ortu badir saman Hættalykil hinn forna ok letu vera v visur med hverium hætti; enn þa þotti oflangt kvedit, ok eru nu tvær kvednar med hverium hætti.

K. 82. Fra Rognvalldi iarli ok Svein Asleifarsyni.

Þat er sagt, at Sveinn Asleifarsun spurdi, at Hornbodi[2] var kominn i Sudrey; þa bad hann
V 141 Rognvalld iarl fa ser liid til at hefna sin. Iarl feck honum v skip, ok styrdi einu Þorbiorn klerkr,

[1] *Fra* [*saal. 702;* hnakstrindar sér *Lex. Run.;* hoddstrindar sem *F.* [2] Hollbode *O.*

5 nu] *udel. 702, Lex. Run.* 6 er—siai] sér alt *Lex. Run.* 7 enn—mere] enn eigi af ǫðru hrossi *Lex. Run.; udel. 702.* 8—10 falldadi—ok] vafði at hǫfði sér *702.* 10 þat] þá *702.* 11 er—Halli] ok hirðvist til handa Halli *702;* oc flyde Hall der til met udi tienisten *O.* 12 ok] *udel. 702.* 13 Hættalykil hinn] Háttatal hit *702* (Hattalykis(!) hin *O).* 15 tvær kvednar] kveðnar III vísur *702;* tre *O.* 17—18 *Overskr.:* Om Svend Asleifersøn reise til Synderøer *O.* 19 Þat—at] Der *O.* 20 kominn] igen *tilf. O.* 21 sin] paa Hollbode *tilf. O.* 22 skip] alle berøstet *tilf. O.*

Flat. enn odru Haflidi, sun Þorkels flettis, þridia Dufniall, sun Havardz Gunnasunar, fiorda Rikgardr Þorleifarsun, fimta Sveinn Asleifarsun. Enn þegar er Holld- F II 4 bodi spurdi til Sveins, þa flydi hann or Sudreyum. Þeir Sveinn dræpu mart manna i Sudreyium, en ræntu vida ok brendu; þeir fengu mikit fee, enn nædu eigi Hornboda[1], ok alldri kom hann i Sudreyiar siþan. Sveinn villdi vera i Sudreyium um vetrin, en þeir Þorbiorn villdu heim; ok foru þeir um haustid sunnan til Katanes ok komu i Dungalsbæ. Ok er þeir skylldu skipta herfangi sinu, þa mællti Sveinn, at allir skylldu iafnmikit hafa, nema hann hefdi hofdingialut, þvi hann kvez einn hafa fyrir verit, ok sagdi iarl hafa feingit þa til lids vid sik; hann leetz ok einn hafa sakir ætt vid Sudreyinga, enn þeir eingar. En Þorbiorn þottiz eingum mun sidr hafa til wnnit ok verit eigi siidr fyrirmadr enn Sveinn; villdu þeir, *at*[2] allir skipstiornarmenn hefdi iafnan lut. Enn sva vard at vera sem Sveinn villdi, þvi hann var myklu mannfleiri þar a nesinu. Enn Þorbiorn for uut i Orkneyiar a fund Rognvalldz iarls ok sagdi, hve farit hafdi med þeim Sveini, ok likadi þeim illa, er hann hafdi gert þa

[1] Hollbode *O.* [2] *Saal. O;* ok *F.*

3 Asleifarsun] sielff *O.* 4 or Sudreyum] synder til Lundø igen oc tog hans stalbroder hannem til sig, men *O.* 5 dræpu—manna] stride mangesteds *O.* en] *udel. O.* 6 vida] *udel. O.* brendu] oc sloge mange ihiel *tilf. O.* 9 þeir[2]] silde *tilf. O.* 10 ok] der de *tilf. O.* 11 er þeir] *udel. O.* mællti] vilde *O.* 14 sagdi] Rognvalder *tilf. O.* 16 þottiz] oc de andre lod dennem tycke at de haffde *O.* 17 hafa] *udel. O.* 17—18 fyrirmadr—Sveinn] øffuerster for folcket oc *O.* 18—19 allir—hefdi] de skulde alle haffue *O.* 21 for] oc de andre droge *O.* 22 sagdi] sagde hannem alt *O.*

hlutręninga. Iarl kvat þat eigi mundu einu sinni Flat. finnaz a, at Sveinn væri eingi iafnadarmadr, — „enn þar mun enn koma, at hann mun taka giolld fyrir sitt ranglæti. Enn eigi skôlu þer um þetta deila; ek skal fa ydr iafnmikit af minu, sem þer misset vid hann; vill ek ok ecki, at þer kallit a hann um þetta, ok væri vel, ef eigi leiddi stærri vandkvædi af honum“. Þorbiorn svaradi: „gud V 142 þacki ydr, herra, þann sôma, er þer gerit til vôr; ok eigi munu ver deila vid Svein um þetta. Enn alldri siþan skal ek vera vin hans, ok gera skal ek honum nockura svivirding her a moti“. Ok eftir þetta segir Þorbiorn skilit vid Ingigerdi, systur Sveins, ok sendi hana yfir a Nes til Sveins; tok hann vid henni vel, enn þotti ger til siin svivirding mikil. Var þa med þeim fiandskapr; kom þar at þvi, sem mællt er, at ‘forudin siatz bezst vid’[1]. Þa er Sveinn var i Sudreyium, þa hafdi hann sett Murgat[2] Grimssun i Dungalsbæ til forræda, ok feingit honum i hendr syslu þa, er hann hellt af

[1] *O har:* to ond[e] frycte mest for hver andre *og tilf.:* oc søgte ingen aff dennem obenbarlige paa hin anden, *jfr. Lex. Run.:* En þó leitaði nú hvárgi berliga á annan. [2] *Den rette form for navnet er sikkert* Margaðr *(jfr. ovenfor s. 130⁵), O har* Margader, Margad, Margat; *F.s form i det følgende* Murgadr (Murgardr) *er opstaaet ved fejlagtig opløsning af forkortelsen for* ar.

1—2 Iarl—iafnadarmadr] Rognvalder jarl sagde, icke er det nu alene at Svend er uretferdig komme oc icke mange til lige met hannem *O.* 6 vid hann] for Svends uretferdigheds skyld *O.* 8 honum] men alt tencker *(skr. to gange)* jeg, at der skal icke vere langt til *tilf. O.* 9 herra] *udel. O.* 13 Ingigerdi] Ingeride *O.* 15 vel] *udel. O.* 17 Þa] *Her beg. O et nyt kap. med overskr.:* Hroalder paa Kattenes ihielslagen.

Flat. Rognvalldi iarli. Enn Murgadr var sakgæfvinn ok aleitinn, ok vard hann uvinsæll vid sinn uiafnat. Enn þeir, er mest vurdu fyrir uiafnadi hans, stucku a fund Hroalldz ok helldu sik þar; af þvi gerdiz fiandskapr med þeim Hroalldi ok Murgad. Litlu sidar[1] for Murgudr sudr til Vikr vid tugtugta mann at erendum sinum; ok ædr hann kom sunnan, veitti hann heimsokn Hroalldi bonda ok drap hann ok nockura menn fleiri; foru sidan til Dungalsbæiar a fund Sveins. Þa safnar Sveinn monnum, ok ferr til Lambaborgar ok bydz þar um; þar var viigi gott; ok sat hann þar med sextigi manna ok flutti at ser vistir ok onnur faung, þau er þeir þurftu at hafa. Borgin stod a sæfvarhómrum nockurum, enn steinveggr var fyrir ofvan, vel smidadr; biorgin gengu langt med sianum annan veg. Þeir gerdu F II 47 þa margar uspecktir a Katanesi i ræanum, ok fluttu þangat til sin i borgina, ok gerduz miok uvinsælir.

K. 83. Af ferdum Sveins Astleifarsunar.

Tidendi þersi koma til eyrna Rognvalldi iarli ok Sveini Hroalldzsyni; beiddi Svein iarl fulltingis, at hann leidretti þetta mæl; fluttu þetta margir V 143 menn med Sveini. Kom þvi sva, at Rognvalldr iarl braz vid ok for yfir til Nes, ok þessir hofdingiar med honum: Þorbiorn, Haflidi Þorkelssun, Dufniall Havarson, ok voru þeir hinir tillagavestu a hendr Sveini. Þeir foru til Dungalsbear, ok var Sveinn

[1] effter at Svend vaar hiemkommen *O.*

4 Hroalldz] bonde *tilf. O.* 16—17 Þeir—þa] Svend oc Margader giorde *O.* 20 *Overskr.*: Rognvald iarlis reise paa Kattenes *O.* 23 at—mæl] udi denne sag *O.* 27 Havarson] oc Rikarder *tilf. O.*

þa i brottu. Þeir spurdu, at Sveinn var i Lambaborg; foru þeir iarl þa þangat. Ok er þeir kvomu til borgarinnar[1], þa spyrr Sveinn, hverr fyrir lidinu redi. Honum var sagt, at Rognvalldr iarl reed fyrir. Sveinn fretti iarl eftir erendum. Iarl svarar, at hann vill, at hann seli Murgard fram i valld þeirra. Sveinn spyrr, hvart hann skal grid hafa. Iarl letz þvi eigi vilia heita. Þa mællti Sveinn: „eigi nenni ek at selia Murgat fram i valld þeirra Sveins Hroalldzsunar, edr annarra uvina minna, þeirra sem med ydr eru; enn giarna villda ek vera sattr vid ydr, herra“. Þa svarar Þorbiorn klerkr: „heyr, hvat drottinssvikin mælir, at hann villdi giarna sattr vera, enn hefir adr rænt land hans ok lagiz ut sem þiofr! Launar þu illa iarli margann soma, er hann hefir til þin gort, sem þu munt ollum þeim, er þu matt þvi vid koma“. Sveinn svarar: „eigi þarftu, Þorbiorn, her sva mart til at leggia, þviat ecki mun fyrir þin ord gert. Enn þat er hugbod mitt, at þu munir honum verstu launa þann soma, er hann hefir til þin gert, adr þit skilit; fyrir þvi at eingir munu gæfu af þer hliota, þeir er nockut eigu vid þik“. Þa mællti Rognvalldr iarl, at menn skylldu ecki skatyrdaz. Eftir þat settuz þeir um borgina ok bonnudu allar at- Flat.

[1] *Skrevet* borgarinna.

1 Þeir spurdu] vaar det sagt at hand vaar dragen synder til Vijg, droge de oc derhen oc der de komme der kunde de høre *O.* 5 fretti iarl] tog vel imod hannem, oc spurde *O.* 6 hann[2]] Svend *O.* 8 heita] hannem *tilf. O.* 9 Murgat——þeirra] min Stalbroder under . . . . vaben *O.* 12 ydr, herra] dig *O.* 14 vera] met jarlen oc holder dem, som er for hannem udsleger giort *tilf. O.* 20 verstu] møget vere *O.* 22 fyrir þvi] tencker jeg oc *O.* 24 at—ecki] bað menn ekki at *Lex. Run.*

Flat. flutningar, ok geck sva miok leingi, at ecki mætti atsokn vid koma. Ok er eydduz vistir þeirra, þa kalladi Sveinn saman sina menn ok leitadi ræda V 144 vid þa; enn allir menn mæltu eins munne, at hans forsia villdu hafa, medan hennar væri kostr. Þa tok Sveinn til orda ok mællti: „þat syniz mer uvirduligaz at svelta her, enn ganga siþan a valld uvina sinna. Hefir ok þetta sva farit, sem likligt var, at oss mun bædi skorta vid Rognvalld iarl vit ok gæfu. Enn her hefir verit leitad um sættir ok grid, ok hefir hvarki feingiz Murgardi felaga minum; enn veit ek, at kostr mun her odrum monnum grida; enn ek nenni eigi at selia hann fram undir auxi. Nu er þat eigi rett, at her *gjaldi*[1] sva margir hans vandræda, þott ek nenna eigi at skiliaz vid hann at sinni“. Ok eftir þetta tok Sveinn þat ræd, F II 471 at knyta saman snæri þau, er þeir hofdu. Enn um nattina letu þeir þa Svein ok Murgad siga ofan or borginni a siainn; ok eftir þat toku þeir sund ok laugduz fram med biorgunum, þar til er þraut hamrana. Eftir þat stigu þeir fotum a land, ok foru upp i Sudrland ok sva til Mærhôfi ok þadan til Dufeyra. Þar fundu þeir orkneyska menn a byrdingi; het sa Hallvardr, er fyrir þeim var, enn annarr Þorkell; þeir voru x saman. Þeir Sveinn

[1] *Saal. U-V; udel. F; jfr. sætningen i O:* det er oc icke ret at saa mange skulde nyde hannem ont at.

2 þeirra] hos Svend oc hans folck *O.* 3 Sveinn—menn] hand dennem alle til sig *O.* 7 her] først *tilf. O.* 10—11 ok —feingiz] men vi kunde den icke bekomme, haffuer det verret nectet *O.* 14 auxi] eller sverd *tilf. O.* 17 snæri— Enn] nogen lijner . . oc *O.* 18—19 ofan—siainn] ned for klipperne paa stranden *O.* 24 Hallvardr] Havarder *O.* 25 Þeir Sveinn] Therckel(!) oc Margader *O.*

gengu a skip med þeim, ok foru XII saman a Flat. byrdingi sudr fyrir Skotland, þar til er þeir koma i Maeyiar; þar var þa munklifi; Balldvini het aboti sa, er fyrir reed. Þar voru þeir Sveinn ok hans menn VII nætr vedrfastir, ok sogduz vera sendir a fund Skotakonungs af Rognvalldi iarli. Munkar grunudu sögn þeirra ok ætludu vera ræansmenn, ok sendu til landz eftir monnum. En þa er þeir Sveinn verda þess varir, þa hlaupa þeir a skip, ok ræntu stadinn fe miklu. Þeir foru a brott ok inn eftir Myrkvafirdi; þeir fundu i Eidinaborg David
V 145 Skotakonung; tok hann vel vid Sveini ok baud þeim at vera med ser. Sveinn sagdi konungi allan maalavoxt þangatkvomu sinnar, ok hve farit hafdi med þeim Rognvalldi iarli, aadr þeir skilduz, ok sva þat, er þeir hofdu rænt i Maeyium. Voru þeir Sveinn um hrid med Skotakonungi i godu yfirlæti. David konungr sendi menn til þeirra manna, er fiar hofdu mist fyrir Sveini i ferdinni, ok leet þa sialfa virda skada sinn, en bętti sinu fe hverium sinn misse. David konungr baud Sveini at sækia konu hans i Orkneyiar, enn faa honum slikar sæmdir i Skotlandi, at hann mætti vel vid una. Sveinn birti vilia sinn fyrir konungi, ok sagdi sva, at hann villdi, at Murgadr væri þar eftir med konungi, enn hann sendi ord til Rognvalldz iarls, at hann tæki sættum vid hann; enn Sveinn letz vilia leggia allt sitt maal a valld Rognvalldz iarls, kvez þa iafnan vel vidr una, er þeir voru saattir, enn þa illa, er þeir voru usaattir. David konungr

1—2 a byrdingi] *udel. O.* 2—3 þar—Maeyiar] til Manøer *O.* 4—5 Þar—vedrfastir] Þeir Sveinn váru fjóra daga veðrfastir í Máeyjum *Lex. Run.* 6 af] met Breff fra *O.* 10 Þeir—inn] droge *O.* 13 þeim] alle *tilf. O.* 20 sinu fe] igen *O.*

Flat. svarar: „bædi er nu, at iarl þersi mun vel vera, enda þickir ydr þat eina vera, er til hans veit; hættir þu nu a hans trunad, enn fyrirlætr þat, er ver biodum þer“. Sveinn letz hans vingan alldri læta vilia, en sagdiz þo vilia bidia konung, at hann veitti þetta. Konungr qvad sva vera skylldu. David konungr sendi menn nordr i Orkneyar med giofum ok þeirri ordsending, at iarl skylldi taka sættum vid Svein; for þa ok Sveinn i Eyiar nordr, enn Murgadr var eftir med konungi. Sendimenn Davids konungs foru a fund Rognvalldz iarls; tok hann vel vid þeim ok sva giofum þeim, er konungr sendi honum, ok het sættum. Tok hann siþan Svein i frid ok fulla vinættu, ok for hann þa til b ua sinna

K. 84. Fall Valþiofs iarls. F II 47

Þa er þeir Sveinn ok Murgadr voru a brottu or Lambaborg, toku þeir, er i borginni voru, þat V 146 ræd, at gefa upp stadinn i valld Rognvalldz iarls. Spurdi hann, hvat þeir vissu til Sveins ok þeirra Murgadar sidazst, enn þeir sogdu sem var. Ok er iarl heyrdi þat, mællti hann: „satt er þat at segia, at eingra manna iafningi er Sveinn, þeirra er ver eigum kosti her med oss; eru slik brogd bædi dreingilig ok hardfeinglig. Enn eigi vil ek nidaz æ ydr, þott þer hafit vafiz i þesso vandkvædi med

2 enda—veit] tyckes mig oc at du men at der er ingen hans lige *O.* 3 nu] oc møget *O.* enn fyrirlætr] der som du foracter *O.* 7 David konungr] oc *O.* Orkneyar] til Rognvald jarl *tilf. O.* 9 i—nordr] hen til Orknøer *O.* 11 Davids] *udel. O.* 13—14 sidan—vinættu] oc saa Svend da til naade *O.* 16 *Overskr.:* Om Svend oc Margat *O.* 20—21 Spurdi—var] oc giffue dennem udi hans Vold, sagde de da hvor Svend vaar bleffuen siste gang *O.* 25 hardfeinglig] paafundige *O.*

Sveini; skal hverr ydvarr fara i·fridi fyrir mer“. Flat. For iarl þadan heim i Orkneyar, enn sendi Þorbiorn klerk med XL manna a skipi sudr til Breidafiardar at leita þeirra Sveins; ok spurdiz ecki til hans. Þa talar Þorbiorn fyrir þeim, at þeir færi undarliga, — „rekumz eftir Sveini a leid fram, en hofum spurt, at Valþiofr iarl, faudrbani minn, er skamt hedan med litla sveit manna. Ok ef þer vilit fara at honum med mer, þa vil ek þvi heita ydr, at mer skal eigi fara sem Sveini, at ek gera ydr hlutræninga, ef oss berr herfang i hendr; þviat fe þat, er ver faum, skolu þer hafa, enn skipta mer þvi einu til handa, er þer vilit; þviat mer þickir betri frægd enn fe“. Eftir þat foru þeir þar til, er Valþiofr iarl var a veizlu, ok toku hus a þeim, ok bæru þegar elld at. Þeir Valþiofr hlupu til dyranna, ok spurdi, hverr fyrir elldinum redi; Þorbiorn sagdi til sin. Valþiofr baud bætr fyrir viig Þorsteins, enn Þorbiorn kvat ecki þurfa um sættir at leita. Þeir Valþiofr vorduz vel um riid; enn er elldrin sotti þa, hlupu þeir ut, ok vard þa skamt um vorn þeirra, þviat þeir voru þrekadir miok af elldi. Fell þar Valþiofr iarl ok XXX manna med honum. Þar fengu þeir Þorbiorn fe mikit, ok hellt hann oll heitt sin dreingiliga vid sina menn. Foru þeir eftir þat ut i Orkneyar a fund Rognvalldz iarls, ok let hann vel yfir þeirra erendi. Var þa V 147 kyrt i eyiunum ok fridr godr. I þann tima bio

1 mer] hvor hen i ville *tilf. O.* 2 For—þadan] Rognvalder iarl drog da igen *O.* 5 at—undarliga] dette maa vere underligt at vi *O.* 6 a—hofum] oc vi kunde icke spørge hannem op, men jeg haffuer *O.* 13–15 þviat—veizlu] Valthiofer vaar til gestebud der Thorbiorn kam met sit folck *O.* 16—17 Þeir—spurdi] men der Valthiofer oc hans folck toge deris Vaben oc ginge til Døren, da spurde Valthiofer *O.* 28 þann] denne *O.*

Flat. [*sá maðr í Vigr í Orkneyjum*[1], er Kolbeinn hruga het, ok var hitt mesta afarmenni. Hann let þar gera steinkastala godann; var þat oruggt vigi. Kolbeinn aatti Herbiorgu, systur Hakonar *barns*[2], enn modir þeirra var[3] dottir Herborgar Palsdottur. Þessi voru born þeirra: Kolbein karl, Biarni skaalld, Sumarlidi, Aaslakr, Frida; þau voru aull mikils haattar.

K. 85. Fra Eindrida unga.

I þann tima reedu synir Haralldz gilla i Noregi[4]. Var Eysteinn þeirra elldzstr, enn Ingi var skilgetinn, ok hofdu lendir menn aa honum mestar[5] virdingar; let hann þa raada ollu þvi, er þeir villdu. I þenna tima hofdu þessir lendir menn mest raad med honum: Augmundr ok Erlingr, synir F II 473
Kyrpinga-Orms. Þeir giordu þat raad med Inga konungi, at hann skylldi senda ord Rognvalldi iarli ok veitti honum sæmiligt heimbod; sogdu, sem satt var, at iarl hafdi verit mikill vin fodur hans, ok badu hann gera ser vid iarl sem kærazst, sva at *hann*[6] væri hans vin meiri en brædra hans, hvat sem i kynni at geraz med þeim. Iarl var

---

[1] *Fra* [*saal. ved rettelse efter O:* Udi denne tid bode udi Viger i Orknøer Kolbejn hruga en Norske Mand; ein ungr madr i eyiunum *F.* [2] *Saal. ovenfor s.* 89[11]; *O skriver* Hagenbrns *i ét ord;* bæns *F.* [3] Sigrider *tilf. O, jfr. ovenf. s.* 89[10·11]. [4] *Til begyndelsen af dette kap. maa følgende sætning i Lex. Run. høre:* Þeir Ingi ok Sigurðr váru bǫrn at aldri, þá vǫlðusk lendir menn til ráðuneytis við þá brœðr; *i O findes intet tilsvarende.* [5] *Skrevet* mesta. [6] *Saal. O; udel. F.*

---

4 Herbiorgu] Herborge *O.* 5 Palsdottur] Paul Jarlis Thorfindssøns Daatter, men *O.* 6 skaalld] *udel. O.* 9 *Overskr.:* Om Rognvald Jarlis reise *O.* 14 þessir—menn] *udel. O.*

frændi þeirra brædra ok hinn mesti vin þeirra. Flat. Enn er þessi ord komu til Rognvalldz iarls, veikz hann vid skiott ok bio ferd sina, þviat hann var fwss at fara til Noregs at finna frændr siina ok vini. Til þessar ferdar beiddiz Haralldr iarl fyrir forvitnis sakir ok skemtanar; hann var þa XIX V 148 vetra gamall. Ok er iarlar voru bunir, foru þeir vestan med kaupmonnum ok hofdu sæmiligt foruneyti, ok komu um vorit snemma til Noregs. Fundu þeir Inga konung i Biorgyn; tok Ingi konungr allvel vid þeim. Fann Rognvalldr iarl þar marga vini sina ok frændr; dvaldi hann þar um sumarit miok leingi. Þat sumar kom utan af Miklagardi Eindridi ungi; hann hafdi þar verit leingi a mala. Kunni hann þeim þadan at segia morg tidendi, ok þotti monnum skemtan at spyria hann utan or heime. Iarl taladi iafnan vid hann; ok eitthvert sinn, er þeir toludu, þa mællti Eindridi: „þat þicki mer undarligt, iarl, er þu vill eigi fara ut i Iorsalaheim, ok hafa eigi sagnir einar til þeirra tidenda, er þadan eru at segia. Er slikum monnum bezst hent þar, sakir ydvara lista; muntu þar bezst virdr, sem þu kemr med tignum monnum“. Ok er Eindridi hafdi þetta mællt, fluttu þetta margir adrir med honum ok eggiudu, at hann skylldi geraz fyrirmadr at ferd þessi. Erlingr lagdi her

---

2 Enn] Oc *O.* 6 XIX] 14 eller 15 *O.* 7 gamall] oc møgit før *tilf. O.* 8—9 foruneyti] oc møgit folck *tilf. O.* 16 þotti] vijse *tilf. O.* 16—17 skemtan—heime] det stor Lyst at snacke met hannem. Rognvalder *O.* 17 taladi—hann] oc hand de drucke gerne udi en skytning tilhaabe. talede jarlen møget met hannem oc tøcktis det stor tid kortning at spørge hannem om andre fremmede lande *O.* 22 sakir—lista] I ere en vijss oc forstandig Maud vellerd at bruge allehande Konster, oc der til met let paa legommet *O.* 25 eggiudu] Jarlen *tilf. O.*

Flat. morg ord til ok sagdi, at hann mundi raadaz i ferdina, ef iarl villdi geraz fyrirmadr. Ok er þessa fystu sva gaufgir menn, þa het iarl ferðinni[1]. Ok er þeir iarl ok Erlingr reedu þetta med ser, þa volduz margir gaufgir menn til þessar ferdar; þessir lendir menn: Eindridi ungi skal leid segia, Ionn Petrssun, Aslakr Erlendzsun, Gudormr [*Maulukollr af Hálogalandi*[2]. Sva var mællt, at eingi þeirra skylldi meira skip hafa en þritugt at rumatali, nema iarl, ok eingi skylldi hafa buit skip, nema hann. Þvi skyllde sva gera, at eingi skylldi annann aufunda fyrir þat, at siit lid edr skip hefdi betr buit annar helldr enn annar. Ionn fotr skal gera læta iarli utfararskip ok vanda sem mest. Rognvalldr iarl for heim vestr um haustid, ok ætladi ath sitia II vetr i riki sinu. Ingi konungr gaf iarli langhskip II, helldr V 149 litil ok einkar fǫgur ok gerr mest til rodrar, ok voru allra skipa skiotuz. Rognvalldr iarl gaf Haralldi iarli annat skipit; þat het Fifva, enn annat het Hialp. Þessum skipum helldu iarlar vestr um haf. Rognvalldr iarl hafdi ok þegit storgiafir af vinum sinum. Þat var þridiadags kveld, er iarlar letu i haf, ok sigldu allgodann byr um nattina. F II 474 Midvikudag var stormr mikill, enn um nattina urdu

[1] *Skrevet* ferinni. [2] *Fra* [*saal. rettet af Vigf. efter O:* Gutther mer, Maulokoller aff Halogeland; *jfr. nedenfor k. 85 beg.;* maulr. kollr af Halllandi *F.*

2—3 þessa—iarl] Rognvalder det hørde saa mange raade hannem der til loffuede hand *O.* 4 þeir] andre det hørde at Rognvalder *O.* reedu þetta] haffde det stadfestet *O.* 5 gaufgir] *udel. O.* 6 skal] thi hand skulde *O.* 15 II vetr] om Vinteren *O.* 16 gaf] Rognvald *tilf. O.* iarli] auk annarra stórgjafa *tilf. 702.* 21 þegit] mange andre *tilf. O.* 22 vinum sinum] sine frender oc venner *O.* 23 nattina] oc begynte vinden at voxe, oc *tilf. O.* 24 um] torsdags *tilf. O.*

þeir vid land varir; þa var myrkr mikit; þeir sæ Flat. bodaslodir aullum megin hia ser. Þeir hofdu ædr samfloti halldit; þa var eingi kostr annar enn sigla til brottz bædum skipunum, ok sva gerdu þeir. Þar var urd fyrir, enn litid forlendi, enn hamrar hitt efra. Þar hellduz menn allir, enn tyndu fe miklu; sumt rak upp um nattina. Rognvalldr iarl bargst þa enn allra manna bezst, sem iafnan; hann var sva kætr, at hann leek vid fingr sina ok orti nær vid hvert ord. Hann dro fingrgull af fingri ser ok kvat visu:

Heingi ek hamri kringdann
hanga riupu[1] tangar
Grimnis sylg a gælga
ginnungs bruar linna.
Sva hefir gloraddar gladdann,
gaglfellis[2], mik þella,
lóns[3], at ek leik vid mínar[4]
lautir, hellis Gauta.

V 150 Ok er þeir hofdu upp borit faungin, foru þeir a land at leita bygda, þviat þeir þottuz vita, at þeir mundu vid Hialtland komnir. Þeir fundu brætt bæi, ok er þa skipt monnum i bygdir. Þar wrdu

[1] *Saal. ogsaa 702; F. Jónsson retter til* réttum; *halvverset er ret dunkelt og synes ikke at stemme med den indledende prosasætning.* [2] *Saal. rettet af Svb. Egilsson;* gagfellz *F;* galgfellis *702.* [3] *Saal. 702;* loms *F.* [4] *Saal. 702;* mina *F.*

1 sæ] kunde see *O.* 2—3 Þeir—halldit] Seglede de altid tilhaabe *O.* 4 ok—þeir] *udel. O.* 5 enn—forlendi] ved strandsiden *O.* 6 enn] þeir *tilf. 702.* 7 miklu] en *tilf. 702.* 9 fingr sina] hver sin finger *O.* 11 ser] með vQrunum *tilf. 702, O.* visu] *udel. 702, O.* 14 sylg] sylgs *702.* 15 ginnungs] ginnung *702.* 19 lautir] laurir *702.* Gauta] gaura *702.* 21 land] upp *tilf. 702.*

Flat. menn iarli fegnir, er hann kom, ok spurdu menn at um ferdir hans. Iarl kvat visu:

Brast, þa er bædi lesti,
baud hraunn skada monnum,
suut feck vedrit vata
vífum[1], Hialp ok Fifu.
Se ek, at sia mun þickia
snarlyndra faur iarla,
sveit gat væs at visu
vinna, hofd at minnum.

Husfruin bar skinnfelldarskickiu at iarli; hann tok vid hlæiandi ok retti hendr a moti, ok kvat:

[Skekk ek[2] her skinnfelld hrockinn,
skraut er mitt æfar litid,
storr er sa er stendr yfir órum[3]
stafnvaullr yfirhaufnum.
Nærgi[4] er enn af úrgum[5]
álvangs[6] mari gongum,
brim rak hest vid hamra
huns, skrautligar[7] bunir.

Þa voru gerfir fyrir þeim elldar storir, ok bokuduz

---

[1] *Saal. 702;* vinum *F.* [2] *F. Jónsson (Skjalded. B. I 480) retter til* Skikkik, *hvad der ogsaa rimeligvis er det oprindelige.* [3] *Saal. 702;* aurum *F.* [4] *Saal. 702;* feingr *F.* [5] *Saal. 702;* ungum *F.* [6] *Saal. 702;* alfangs *F.* [7] *Saal. 702;* skrautligir *F.*

---

1 iarli fegnir] fegnir Rǫgnvaldi jarli *702.* 1—2 spurdu —ferdir] spurði húsfreyja at ferðum *702, O.* 2 visu] *udel. 702.* 3 bædi lesti] boði lyste *762 (men* lesti *702).* 5 vedrit] veðr hit *702.* 7 Se ek] sék *702.* 11 Husfruin] húsfreyja *702, Lex. Run.* skinnfelldarskickiu—iarli] skinnfeld at Rǫgnvaldi jarli fyrir skikkju *702, Lex. Run.;* hannem en skindfeld oc en kiortel *O.* 11—12 tok—moti] rétti hendr í móit ok tók hlæjandi við *702, Lex. Run., O.* 13 Skekk] sekki *702 (af M. Ólafsson forklaret som* sjá kann ek). her] *udel. 702.* 14 mitt æfar] mér afar *702.* 19 brim] heim *702.* 21 fyrir —storir] eldar fyrir þeim *702.*

þeir þar vid. [Gridkona kom inn ok skalf miok[1] Flat.
V 151 ok mællti i skialftanum[2], ok skildu menn eigi, hvat hon mællti. Iarl kvez skilia tungu hennar:

Dwsi þer, enn AAsa
atatata, liggr i vatni,
hutututu, hvar skal ek sitja,
helldr er mer kallt, vid elldinn?

Iarl senndi menn sina xII til Einars i Gullberuvik; enn hann letz eigi mundu vid þeim taka, nema iarl kæmi sialfr. Ok er Rognvalldr iarl spyr þetta, þa kvat hann:

Ala kvez Einar vilia
eingan Rognvalldz dreingia,
mer fellr Gautz a goma
gialfr[3], nema iarlinn sialfann.
F II 475 Veit ek at vazk[4] i heitum,
[var hann[5] þeckr firum ecki;
inn geck ek[6] þar er brunnu
elldar siid a kvelldi[7].

---

[1] *Medens O her stemmer helt med F, har 702 svarende til sætningen fra [følgende, som giver en bedre indledning til verset:* Ása hét heimakona; hon gekk út til vatz ok ǫnnur kona með henni. En *[er]* þær kómu til vatzins, steyptisk Ása í brunninn í fjúkinu, en hin hljóp heim kalin mjǫk. [2] *Skrevet* skiaftanum. [3] *Saal. 702;* gialfrs *F.* [4] *Saal.* (vazt) *702;* hræz *F.* [5] *Fra* [*saal. 702;* hug- *F.* [6] *Saal. 702;* Yggs *F.* [7] *Umiddelbart efter dette vers har 702 følgende fortælling, som*

---

1 þar vid] við eldana *702.* 2 ok[2]] *udel. 702.* 3 Iarl kvez] Rǫgnvaldr jarl kvazk *702.* hennar] ok kvað *tilf. 702.* 4 Dwsi] duñ *702.* 6 hutututu] utututu *702, Lex. Run.* 8 Iarl] Rǫgnvaldr jarl *702, O.* sina] *udel. 702.* Einars] bonde *tilf. O.* 9 letz—mundu] kvazk eigi vilja *702, O.* 10 iarl[1]] jarlinn *702, O.* 10—11 Rognvalldr—þa] jarl heyrði þetta *702, O.* 11—s. 220[1] kvat—miok] drog hand hen til hannem tøffuede hand *O.* 14 fellr] kemr *702.* 15 iarlinn] jarl *702.* 19 kvelldi] kveldum *702.*

Flat. Iarl dvaldiz miok leingi a Hialtlandi ok for um haustid sudr til Orkneyia ok sat i riki sinu. Þat

---

mangler i F og O: Sá atburðr varð einn dag suðr í Dynrastarvági á Hjaltlandi, at einn bóndi ok *(sic)* félítill beið lengi skipara síns, en allir bátar aðrir reru út, hverr sem búinn varð. Þá kom maðr at hinum gamla bónda í hvítum kofli ok spurði, hví hann reri eigi til fiska sem aðrir menn. Bóndi segir, skipari hans var eigi kominn. „Bóndi, segir koflmaðr, viltu at ek róa með þér?“. „Vil ek þat, segir bóndi, en þó vil ek hafa hlut af skipi mínu, þvíat ek á bǫrn mǫrg heima ok starfa ek fyrir þeim slíkt er ek má“. Síðan reru þeir út fyrir Dynrastarhǫfða ok fyrir innan Hundhólma. Þar var straummikit, er þeir sátu, ok iður stórar; (ok *tilf. Lex. Run.)* skyldi sitja í iðunni, en fiska ór rǫstinni. Koflmaðr sat í hálsi ok andœfði, en bóndi skyldi fiskja. Bóndi bað hann gæta, at þá bæri *[eigi]* í rǫstina, kvað þá við váða búit vera. Koflmaðr fór ekki at, hvat hann sagði, ok hirti eigi, þótt bóndi kvæmi í nǫkkura raun. Litlu síðarr bar þá í rǫstina, ok varð bóndi hræddr mjǫk ok mælti: „aumr var *(saal. Lex. Run.;* varð *702)* ek ógiptu minnar, er ek tók við þér í dag til róðrar, þvíat ek mun hér deyja, en lið mitt er heima bjarglaust ok alt á fétœki *(ɔ:* fátœki *[Vigf.]),* ef ek látumk“. Ok varð bóndi svá hræddr, at hann grét, er hann ugði bana sinn. Koflmaðr svarar: „ver kátr, bóndi, ok grát eigi, því at sá mun okkr ór draga rǫstinni, er okkr lét í koma“. Síðan reri koflmaðr ór rǫstinni ok varð bóndi því allfeginn. Þá reru þeir at landi ok settu upp bátinn, ok bað bóndi koflmann at

---

2—s. 221[5] Þat—hann] Rǫgnvaldr jarl hafði jólaboð mikit um vetrinn ok bauð vinum sínum til sín ok gaf mǫrgum mǫnnum gjafir góðar um jólin. Í hirðvist hjá jarlinum váru II íslenzkir menn, nýkomnir; hét annarr Ármóðr, annarr Oddi hinn lítli Glúmsson, breiðfirzkr maðr; þeir váru báðir skáld. Jarlinn *702.*

haust kvomu til hans hialltlenzkir[1] menn II; het annar AArmodr, ok var skælld, annarr Oddi hinn litli Glumson[2], ok orti enn vel; iarl tok vid þeim bædum til hirdvistar. Iarl hafdi iulabod mikit ok baud monnum til ok gaf giafir; hann retti gullrekit spiot at Ármodi skælldi ok skelfdi Flat.

---

ganga til ok skipta fiskum. En koflmaðr bað bónda at skipta sem honum líkaði, kvezk eigi vilja hafa meira en þriðjung sinn. Þar var mart manna komit til strandar, bæði karlar ok konur ok mart fátœkt fólk. Koflmaðr gaf fátœkum mǫnnum alla fiska, er hann hafði hlotit um daginn, ok bjósk síðan til brotferðar. Þar var at ganga upp á brekku eina, ok sátu konur margar í brekkunni. En er hann gekk upp í brekkuna, spratt honum fótr, er hált var af regni, ok fell hann ofan ór brekkunni. Kona ein sá þetta fyrst ok hló hon mjǫk at honum, ok síðan annat fólk. En er koflmaðr heyrði þetta, kvað hann:

Skelk aflar Sif silkis
svinn at umbúð minni,
hlær stórum mun meira
mær en fallit væri.
Fár kann jarl, en árla
ǫrlyndr, at sjá gǫrla,
hlunns dró ek eik af unnum
áðr, í fiskiváðum.

Síðan fór koflmaðr í brott, ok urðu menn þess seinna vísir, at þessi koflmaðr hafði verit Rǫgnvaldr jarl. Er þat ok síðan mǫrgum manni kunnugt orðit, at þau (þar *Lex. Run.*) hafa mǫrg verit hans brǫgð, er bæði váru hjálpsamlig fyrir guði ok skemtilig fyrir mǫnnum. Menn kendu ok orðskvið þann, er stóð í vísunni, at 'fár kennir jarl í fiskiváðum'.

[1] íslenzkir *702, O, hvad der sikkert nok er det rigtige.* [2] breiðfirzkr maðr *tilf. 702. O.*

Flat. vid, ok bad hann yrkia visu a moti. [Ármóðr kvaðr[1]:

Eigi metr hinn itri
alvalldr giafar skælldi
Yggs vid adra seggi
elstærir mer færa.
Sniallr bar, glæst med gulli,
grundar vaurdr at mundum
budlungr nyzstr it bezsta
blodkerti Ármodi.

Þat var einn dag um iolin, at menn hugdu at tiolldum. Þa mællti iarl vid Odda hinn litla: „gerdu visu um athofn þess mannz, er þar er a tialldinu, ok hafdu kvedna þina visu, þa er ek hefi lokit minni visu; haf ok eingi þau ord i þinni visu, er V 154
ek hefi[2] i minni visu“. Iarl kvat:

Lætr um auxl, sa er utar,
alldrenn, stendr a tialldi,
sigfreyr[3], Svǫlnis[4] Væra
slidrvaund ofan rida.
Eigi mun, þo at, ægis[5],
aurbeidanda reidiz,
blikrudr, bǫðvar[6] iokla,
beinrangr framar ganga.

---

[1] *Fra* [*saal. 702; udel. F.* [2] *Saal. 702; udel. F.* [3] f *skrevet ovenover, utydeligt.* [4] *Saal. 702;* saudins *F.* [5] *Saal. Svb. Egilsson;* ægir *F, 702.* [6] *Saal. Vigf.;* bǫdvars *F;* bǫðvir *702.*

---

1 hann] at *tilf. 702.* visu] *udel. 702.* 4 alvalldr] allvaldr *702.* 6 elstærir] élstœris *702.* 11 at] *udel. 702.* 12 iarl] jarlinn *702.* gerdu] kveð *702.* 13 er[2]] stendr *702.* 14—15 hafdu—visu] haf eigi siðarr lokit þinni visu en ek minni *702.* 15 eingi] eigi *702.* visu] *udel. 702.* 16 visu—kvat] þá kvað jarlinn *702.* 18 stendr] maðr *702, Lex. Run.* 19 sigfreyr] sigrfreyr *702.* 23 blikrudr] blikrauðr *702.*

Oddi qvad: Flat.

Stendr ok hyggr at hauggva
herdilwtr med sverdi
brandálfr[1] [bǫðvar Rindar[2]
Balldr[3] viþ dyrr a tialldi {325 5
Firum mun hann með[4] hiorvi
hættr; nu er mal at sættisk[5]
hleþendr hleypiskiþa
hlunz, aþr geigr se unninn[6].

---

[1] *Saal. rettet af Svb. Egilsson;* bandælfr *F, 702.* [2] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B I 509);* beidir Rindi *F;* beiði Rindi *702.* [3] *Med* ldr *begynder det 11. blad af 325, hvorfra den følgende tekst er tagen.* [4] *Saal. F, 702; udel. 325.* [5] *Saal. 702, Lex. Run.;* sætaz *325, F.* [6] *Umiddelbart efter dette vers har 702 følgende episode, der mangler i 325, F, O:* Þat var einn dag, *[at]* óðr maðr varð lauss ór bǫndum ok hljóp at Rǫgnvaldi jarli ok greip til hans svá fast, at jarlinn rataði mjǫk svá til fallz. Þá kvað jarl vísu:

Fekk í fylkis skykkju
fangramligr ‚ótangi',
rekkr réð hart at hnykkja
hildingi fémildum.
Sterkr var stálabjarki,
staka kváðu gram nǫkkut;
afl hefr eggja skýflir
orðvandr fyrir hyggjandi.

[F. Jónsson (Skjd. B I 482) retter linje 2 til: fangramliga slangi. *L. 7 er* skyflir *M. Ólafssons v. l. til* skiklir, *som staar i selve verset og i marginen forklares:* skiklir eggja a verbo eg skek]. *Det kan nu ikke af episodens plads i 702 nærmere bestemmes, hvor den har staaet i M. Ólafssons membran. Kun maa den have staaet før begyndelsen af kap. 86.*

---

1 Oddi qvad] þá kvað Oddi *702.* **5 Balldr]** Baldrs *702.* **6 Firum mun]** fyrr muna *F.* 7 hættr] hætt *F.*

325 Iarl hafþi ok Vilialm byskup i boþi sinu of iolin V 155 ok marga geþinga sina. Þa gerþi hann ok bert of raþagerþir sinar, at hann ætlaþi or landi ok ut til Iorsalaheims. Baþ hann byskup til ferþar meþ ser; byskup var Parisklerkr, ok villdi iarl einkum, at hann væri tulkr þeira. Byskup het ferþinni. Þessir[1] menn reþuz til ferþar meþ Raugnvalldi iarli: Magnus, son Havardz Gunnasonar, ok Svein Hroallzson; þeir varo skipstiornarmenn baþir. Þessir foro af inum minnum, sva at nefndir se: Þorgeirr savakollr, Oddi[2] inn litli, Þorbiorn svarti ok Armoþr; þessir varo skalld iarls. Þa varo þessir menn: Þorkell krocauga ok Grimkell af Glettunesi, ok Biarni son Þorsteins af Flyþrunesi. Ok er þessir II vetr varo liþnir, er þeir skylldu til bunaþar hafa, for Raugnvalldr iarl or Orcneyium snemma of varit ok austr til Noregs, ok villdi vita, hvat þeim liþi inum lendum maunnum um bunaþinn. Ok þa er iarl kom til Biorgyniar, varo þeir þar fyrir Erlingr skacki ok Ion fotr,

---

[1] *Dette ord har i 325 et stort, men ukoloreret, begyndelsesbogstav, men der findes hverken overskrift eller nogen aaben plads for en saadan.* [2] *Skrevet* dddi.

---

2 ok²] *udel. F.* 3 raþagerþir sinar] radagerd sina *F.* 3—4 or—Iorsalaheims] wt i Iorsalaheim *F.* 4 byskup] þa *tilf. F.* 5 byskup] þviat hann *F;* Vilhjálmr byskup *Lex. Run.* ok] góðr ok *F.* 5—6 einkum—hann] at hann *F;* hann *Lex. Run.* 6 Byskup] hann veitti iarli þetta ok *F.* 8 ok] *udel. F, O.* 9 þeir—baþir] *udel. F.* 10 foro] eru *F.* sva—se] *udel. F, O.* 11 savakollr] skotakollr *F;* saare, koller *O.* Þorbiorn] Þorbergr *F.* 12—13 ok—menn] Ármodr skælld *F.* 13 ok] *udel. F, O.* 14 Glettunesi] Flettunesi *F.* ok—Flyþrunesi] Biarni son hans *F.* Flyþrunesi] Fludunese *O.* 15 varo] eru *F.* 16 til bunaþar] tilbunat *F.* 17 ok¹] *udel. F.* 17—18 ok² villdi] at *F.* 19 þa] *udel. F.* 20 skacki] *udel. F.* 20—s. 225¹ fotr—iarls] iarlsmægr *F, O.*

II 476 magr iarls; þar var ok Aslakr kominn, enn Gudþormr kom litlu siþarr. Þar var ok skip þat fyrir bryggium, er Ion hafþi latit gera iarli; var þat halffertaugtt at rumatali ok vanndat forkunnar mioc at smiþ ok buit allt ok gulli lagt, allir ennispænir ok veþrvitar, ok viþa annarrsstaþar buit; var skipit in mesta gersimi þesskonar. Einndriþi kom iafnan til beiarins of sumarit ok segir æ, at hann[1] mundi ena siþarri viku buinn. Enn 325
V 156 menn letu illa, er hans[2] þurfti at biþa sva lengi; villdu sumir, at eigi væri beþit hans, ok saugþu, at menn haufþu slicar ferþir farit, þott eigi væri Eindriþi i ferþ. Ok noccuru siþar kom Eindriþi til beiarinns ok kallaþiz þa buinn, baþ iarl þa sigla, þegar er honum þætti byrvenligt. Ok er sa dagr kom, at þeim þotti leiþi gott, laugþu þeir or benum ok toko til segla; var helldr veþrlitit. Gecc skipit iarls litit, þviat þat þurfti byr mikinn. Aþrir haufþingiarnir minkuþu siglingina ok villdu eigi sigla undan iarli. Ok er þeir droguz ut of eyiarnar,

[1] *Saal. F;* at *325.* [2] *Først skrevet* h̄, *senere forsøgt rettet.*

2 var] kom *F;* laa *O.* 3 bryggium] Biorgyn *F.* Ion] fotr *tilf. F.* 3—4 var—rumatali] *udel. F.* 5 ok[2]—lagt] þar voru gylldir *F.* 7 skipit] þat skip *F.* þesskonar] *udel. F.* 8—9 segir æ] sagdi *F, O.* 9—10 Enn—letu] enn þa var komin, iarlsmenn kurrudu *F.* 10 hans þurfti] þeir þurftu *F.* at biþa | sva lengi] *omv. F.* 11 beþit hans] *omv. F.* 12 slicar ferþir | farit] *omv. F.* 12—13 eigi—Eindriþi[1]] *omv. F.* 15 honum] þeim *F.* byrvenligt] byrvænt. 16 at þeim] er honum *F.* at—gott] *udel. O.* gott] gefa *F.* 17 ok—segla] unndu a segl sin ok *F, O.* 18 þat] vaar it storskib oc *tilf. O.* 18—19 Aþrir—siglingina] adrir hofdingiar lægdu seglin *F;* førdte de da mindre segl paa de andre skibe *O.* 19 ok] thi de *O.* 20 undan] fra *F, O.* þeir droguz] þa bar *F;* de komme *O.*

325 toc at hversa veþrit; gerþiz þa sva hvast, at þeir urþu at svipta seglunum a inum smerum skipunum, enn iarls skip toc þa at ganga mikit. Þa sa þeir sigla eptir ser II skip mikil, ok gengu þegar eptir þeim ok um þa fram; þat skip var annat vandat mioc, þat var dreki; var beþi haufuþinn ok krokar aptr mioc gullbuit; þat var hlyrbiart ok steint allt fyrir ofan sia, þar er beta þotti. Iarlsmenn mæltu, at þar mundi Eindriþi fara, — „ok hefir hann þat litt halldit, er mælt var, at engi skylldi buit skip hafa, nema þer, herra". Iarl segir: „mikill er ofsi Eindriþa. Nu er þat varkunn, at hann vili ecki viþ oss iafnaz, sva mioc sem ver erum vanfarnir hia honum. Enn vant[1] er þat at sia, [hvárt gæfan ferr[2] fyrir honum æþa eptir; skulu ver ecki skapa ferþ vara eptir akefþum hans". Bar þa Einndriþa skiott undan fram a inu meira skipinu. Enn iarl hellt samfloti skipum sinum, ok forz þeim vel; komu þeir um haustit til Orcneyia meþ heilu ok haulldnu. Þat var þa raþit, at þeir mundi þar sitia um vetrinn; satu sumir a sinum kostnaþi, enn sumir varo meþ bondum, enn margir meþ iarli. I

---

[1] *Saal. F;* VAN *325.* [2] *Fra* [*saal. F, O;* hvert gefᵃv fæz *(det sidste ord usikkert, der er maaske gjort forsøg paa at rette det til* fær) *325.*

1 gerþiz—hvast] saa *O.* hvast] vedrit *tilf. F.* 2 urþu] þurftu *F.* seglunum] *udel. F.* 3 iarls—ganga] iarlsskipit geck þa *F.* Þa—þeir] *omv. F.* 4—5 eptir[2]—ok] *udel. O.* 5 þeim] *udel. F.* 6—7 var[2]—gullbuit] ok voru bædi hofud ok krokar fyrir miok gullbuin *F.* 7 þat—hlyrbiart] skip Eindriða var hlýrbirt *Lex. Run.* 11 segir] svarar *F.* 12 Nu] ok *F, O.* 13 viþ oss | iafnaz] *omv. F.* mioc] *udel. F.* 13—14 vanfarnir—honum] vanfærir vid hann *F.* 15 fyrir honum] *omv. F.* 17 undan] um *F.* 18 samfloti—sinum] samflota a sinum skipum *F.* 19 meþ] at *F.* 20 Þat] *F begynder her et nyt kap. med overskr.:* Fra Rognvalldi iarli ok Orkneyingum.

eyiunum var sveimmikit um vetrinn, ok skildi a 325
Austmenn ok Orcneyinga um kaup ok um kenna-
V 157 mal, ok mart varþ þeim til. Bar iarl þar mikinn
vanda at geta til meþ þeim, er hvarirtveggiu þottuz
honum eiga allt gott at launa, ok als goþs fra
honum verþir. Fra þeim Eindriþa er þat at segia,
at þeir comu viþ Hialltland, ok braut hann þar it
goþa skip i span ok tyndi miclu fe, enn it minna
skip hellz. Eindriþi var um vetrinn a Hialltlandi,
ok sendi menn austr til Noregs at lata gera ser
F II 477 utfararskip. Maþr het Arni spytuleggr, skipveri
Eindriþa; hann for suþr i Orcneyiar of vetrinn ok
þeir felagar x. Arni var oiafnaþamaþr mikill ok
hraustr maþr. Þeir felagar satu a sinum kostnaþi
i eyiu einni of vetrinn. Arni kaupir mallt ok
slatrfe at landseta Sveins Asleifarsonar. Enn er
hann heimti verþit, dro Arni þat undan; ok i annat
sinn, er hann heimti, varo honum golldin afaryrþi,
ok aþr þeir skildi, laust Arni hann auxarhamars-
haugg, ok mælti þetta: „far nu ok seg garpnum
þeim, er þu hætir iafnan, ok lat hann retta þinn
hlut; eigi muntu meira viþ þurfa“. Hann bondinn
for ok segir Sveini[1] ok baþ, at hann mundi reta

[1] *Herefter overstreget* at þeir.

1 sveimmikit] sveim mikit *F.* um vetrinn] *udel. F.* skildi] þa *tilf. F.* 2 Austmenn—Orcneyinga] *omv. F.* um²] *udel. F.* 4 er] þviat *F;* men *O.* 5 eiga | allt gott] *omv. F.* 6 þeim] *udel. F.* 7 hann] *udel. F.* 8 skip] skipit *F.* it] hitt id *F.* 9 skip] skipit *F.* hellz] en *tilf. F.* 10 austr] *udel. F, O.* at lata] ok let *F.* 11 utfarar-] austrfarar *F.* 12 Eindriþa] Erlendz *F.* suþr] *udel. F.* 13 felagar x] x saman *F.* x] 9 eller 10 *O.* 13—14 ok—maþr] hraustr ok hardrædr *F.* 14—15 kostnaþi—einni] kosti *F.* 15 kaupir] keypti *F;* kiøbte møgit *O.* 16 slatrfe] slætr *F.* 17 hann] bóndi *Lex. Run.* 17—18 dro—afaryrþi] var honum svarat afaryrðum *Lex. Run.* 17 þat] *udel. F.* ok] enn *F.* 18 heimti] kom til *F.* 19 ok] enn *F.* 20 þetta] *udel. F, O.* nu] *udel. F.* 20—21 garpnum þeim] kappanum Sveini *F.* 21—22 þinn hlut] *omv. F.* 23 segir] sagdi *F, O.* 23—s. 228¹ at—hans] hann retta sinn lut *F.*

325 hlut hans. Sveinn svarar fa um ok leiz aungu kunna at heita um þat. Þat var einn dag um varit, at Sveinn for at landskylldum sinum; þeir varo IIII a attæringi. Leiþ þeira la hia eyiu þeiri, er þeir Arni satu i; reddi hann um Sveinn, at þeir mundi at legia; enn fiara var a mikil. Sveinn geck I upp ok hafþi handeyxi i hendi; hann baþ þa geta skips, sva at eigi fiaraþi upi. Þeir Arni satu i skemmu einni skamt fra senum. Sveinn gecc til skemmunnar ok inn. Þeir Arni varo þar inni V ok heilsuþu Sveini; hann toc qveþiu þeira, ok reddi um viþ Arna, at hann skylldi greiþa mal V 158
hans buanndans. Arni qvaþ gott tom at þvi vera. Sveinn baþ hann gera fyr sin orþ at greiþa malit. Arni qvaz þar ecki mundu fyrir gera. Sveinn qvaz litils mundu um beiþa; ok i þvi setti hann eyxina i haufuþ Arna sva at a[1] hamri stoþ, ok varþ honum laus eyxin. Sveinn hliop ut, enn faurunautar Arna toku til hans, enn sumir hliopu eptir Sveini ofan a leiruna. Hliopu þeir sva eptir fior-

[1] *Herefter overstreget* heila, *jfr. varianterne fra O;* a *kan først have været skrevet* i.

1 um] *udel. F.* leiz] kvez *F.* 2 kunna—var] mundu um heita *F.* 3 at—for] for Sveinn AAsleifarsun *F.* Sveinn] Asleiffersøn *tilf. O.* 3—4 þeir—attæringi] ok þeir IIII saman a teinæringi *F.* 5 hann—Sveinn] Sveinn um *F.* 6 mundi] þar *tilf. F.* enn] *udel. F.* 7 I upp] upp einn *F.* handeyxi—hendi] auxi eina a lægu skapti ok ecki fleira vapna *F;* icke vaben uden en Handøx *O.* 8 geta] geyma *F.* Þeir] *udel. O.* Arni] spytuleggr *tilf. F.* 9 satu] sad *O.* einni] oc druck *tilf. O.* senum] sio *F.* 9—10 Sveinn gecc] *omv. F.* 11 inni v] v fyrir *F.* 12 ok—skylldi] S. bað at Árni vildi *Lex. Run.* reddi] taladi *F.* 13 hans] *udel. F, Lex. Run.* Arni] en hann *Lex. Run.* 14 at] ok *F.* 15 qvaz[1]] kvez *F.* 15—16 qvaz[2] litils] kvez þa litils ok *F.* 17 a hamri stoþ] *omv. F;* hun gick i hiernen op til skafftet *O.* 17—18 ok—honum] honum vard *F.* 18 enn] *udel. F.* 19 toku—hliopu] *udel. F.* 20 Sveini] honum *F.* leiruna] fioruna *F.* 20—s. 229[1] sva—fiorunni] hart leiruna *F.*

unni ok varþ einn skiotaztr; var þa i[1] hendingum meþ þeim Sveini. Þaunglar storir lagu i fiorunni i leirinum. Sveinn greip upp einn þaungulinn ok rac i andlitit þeim, er nest honum var, meþ leirinu aullu. Þessi greip til augnanna baþum haundum ok þerþi or leirinn. Enn Sveinn dro undan til skips sins, ok for heim i Gareksey til buss sins. Litlu siþarr for Sveinn yfir a Nes at eyrinndum sinum; hann sendi orþ Raugnvalldi iarli, at hann skylldi settaz a vig Arna spytuleggs. Ok þegar er honum komu þessi orþ, stefndi hann til sin aullum þeim, er eptirmal attu um vig Arna, ok samþi viþ þa sva at þeim hugnaþi, ok hellt sialfr botum up. Marga ospect aþra bæti iarl meþ sinu fe, þa er þar var ger of vetrinn, beþi af Austmaunnum ok Orcneyingum, þviat þeir haufþu allilla saman gengit. Um varit snemmenndis stefndi iarl þing fiolment i Hroseyiu; komu þangat til allir haufþingiar, þeir er varo i riki hans. Gerþi hann þa bert fyrir þeim, at hann ætlaþi or landi ut til Iorsalaheims; segir, at hann mundi riki sitt i hendr fa Haralldi iarli Maddaþarsyni, frenda sinum. Baþ 325

[1] *Saal. F; udel. 325.*

1 var þa] ok var þar *F*. 2 i] ꜳ *F*. 4 andlitit] andlit *F*. nest] næstr *F*. 4—5 var—aullu] stod *F*. 5 Þessi] madr *tilf. F;* manden *O*. 6 til] ok til *F*. 7 Gareksey—sins] Gꜳrey *F*. 8 Nes] Katanes *F, O*. 9 hann[1]] ok *F, O*. 10 er] at *F*. 11 þessi] þau *F*. 11—12 til—þeim] at ser þeim monnum *F*. 12—13 samþi—þa] samdiz þat *F*. 14—15 iarl—ger] hann af sinu þa er gior var *F*. 16—17 þviat—gengit] *udel. F*. 18 fiolment] *udel. F*. til] *udel. F*. 19 varo—hans] i hans riki voru *F*. þa] *udel. F*. 20—21 or—segir] brott or Orkneyium ok ut i Iorsalaheim, sagdi ok þat *F*. 21—22 riki—fa] rikit fꜳ i hendr *F*. 22 Maddaþarsyni] *udel. F*. 22—s. 230[1] Baþ—skylldu] beiddi ok þers alla vini sina at veita honum hlydni ok *F*.

325 hann þess, at allir skylldu fylgia honum sem
manndomligatz, hvers sem hann kunni viþ at þurfa,
meþan hann væri i brotu. Haralldr iarl var þa
nær tvitaugum manni; hann var mikill maþr vexti F II 478
ok sterkr, liotr maþr ok vel vitr, ok þotti maunn-
um hann venligr til haufþingia. Þorbiorn klerkr V 159
hafþi þa mest landraþ meþ honum, fyrst er Raugn-
valldr iarl for or Orcneium.

K. 86. Utferþ.

Raugnvalldr iarl bioz um sumarit or Orcneyium ok varþ helldr siþbuinn, þviat þeir urþu lengi at biþa Einndriþa, er skip hans kom eigi austan or Norregi, þat er hann hafþi gera latit um vetrinn. Enn er þeir varo bunir, helldu þeir a brot or Orcneyium xv storskipum. Þessir varo þar skipstiornarmenn: Raugnvalldr iarl, Vilialmr byskup, Erlingr skacki, Aslakr Erlendzson, Guþþormr Mjǫlukollr[1], Magnus Havarzson, Sveinn Hroallzson, Eindriþi ungi[2]

---

[1] *Saal.* (miolu-) *702;* myclukollr, *325, er sikkert enfejllæsning af denne form af tilnavnet;* Maulokoller *O.* [2] Jón Pétrsson fótr *tilf. 702, O har* Jon Pedersøn *som den fjerde i rækken efter* Vilhelm biscop, *medens 325 og F ikke nævner ham her. Men selv om man regner ham med, faar man kun 9 navne, og ikke 10 som teksten forudsætter.*

1—2 sem manndomligatz] vel *F.* 2 hann kunni] kynni *F.* 3 væri—brotu] þurfti brottu at vera *F.* 4 tvitaugum manni] xx at alldri *F.* maþr] *udel. F.* 5 ok[2]] *udel. F, O.* 6—8 Þorbiorn—Orcneium] *udel. F.* 7—8 hafþi—Orcneium] raade møget met hannem *O.* 9 *Intet nyt kap. F;* Om Rognvald jarlis reise *O.* 11 helldr] *udel. F.* 12 er] adr *F, O.* eigi] *udel. F, O.* 13 þat—vetrinn] *udel. F.* 14 Enn] ok *F.* 15 xv storskipum] á xv skipum *702.* Þessir] þeir *702.* þar] *udel. F, O.* 16—17 Vilialmr byskup | Erlingr skacki] *omv. F, O.* 17 skacki] Ormsson *702.* Mjǫlukollr] *udel. F.*

ok þeir v, er eigi eru nefndir. Þeir sigldu or Orcneyium ok suþr til Skotlandz ok sva til Englandz. Ok er þeir sigldu[1] fyrir Norþimbraland, qvad Armoþr visu: 325

Hraunn er[2] fyrir Humru mynni
haleit, þar er ver beitum,
sveigir lauc, en lægiaz
laund fyrir Veslu saundum.
Eigi drifr i augu
allda lauþri falldin,
drengr riþr þurr af þingi,
þeim er nu sitr heima.

Þeir sigldu þaþan suþr fyrir England ok til Vallandz. Ecki er sagt fra ferþum þeira, fyrr enn
V 160 þeir koma til sæborgar þeirar, er Narbón[3] heitir. Þar var þat til tiþenda, at iarl sa, er fyrir hafþi raþit staþnum, var anndaþr; hann het Germanus.

---

[1] *Saal. F, 702;* sigldi *325.* [2] *Saal. 702;* var *325; udel. F.* [3] *Saal. 702 i teksten, men* Nerbon *i marginen;* Narbona *O;* Nerbon *F;* nervocv *325.*

---

1 ok—nefndir] ok þeir er honum fylgdu *F;* Jón Pétrsson fótr ok váru þeir mjǫk undir jarlinn hallir *702;* oc fem andre her neffnis icke de vaare megit Eindridis anhengere *O.* 1—2 or—ok¹] *udel. 702, O.* 2 ok¹] *udel. F.* til Skotlandz] undir Skotland *F, 702;* for Skotland, oc Nordymbreland *O.* sva] siðan *702, O.* 3 Ok] en *702.* 3—14 Ok—Vallandz] *udel. O.* 3 fyrir Norþimbraland] til Nordimbralandz *F;* fyrir Humru (Hveru *F*) mynni *tilf. 702, F.* 4 qvad—visu] þa kvat Armodr *F;* þá kvað Ármóðr skáld vísu þessa *702.* 5 Humru] Hveru *F.* 6 er] *udel. 762 (men ikke 702).* beitum] beittum *F.* 8 Veslu] Veizlu *F;* Vetu *702.* 11 þurr] þratt *F.* 13—15 Þeir—koma] Síðan sigldu þeir til Vallands ok kómu *702.* 13 ok] sva *tilf. F.* 14 ferþum] ferd *F.* 15 koma] til Valland *tilf. F.* 16 Þar—þat] *omv. F, 702.* til] *udel. F.* 16—17 er—Germanus] var andadr er þar hafdi fyrir radit (ráðit fyrir *702*) stadnum er Geirbiorn (Germanus *702*) het *F, 702.*

325 Hann ati eptir dottur eina unga ok friþa, er Ermingerþr het; hon varþveitti þa fauþurleifþ sina meþ raþi inna gaufguztu manna, frenda sinna. Þeir gerþu þat raþ meþ drotningu, at hon skylldi bioþa iarli til veizlu virþiligrar; saugþu, at viþ þat mundi hon freg verþa, ef hon fagnaþi vel sva gaufgum maunnum, þeim er sva langt varo til komnir ok enn mundu viþa bera fregþ hennar. Drotning baþ þa fyrir þessu sia. Ok er þetta var raþit fyrir þeim, varu sendir menn til iarls ok sagt, at drotning byþi honum til veizlu meþ sva mikit fiolmenni sem hann vill til hafa sott. Iarl tok þvi þacsamliga; valdi hann allt liþ sitt it bezta til þessar ferþar meþ ser. Ok er þeir komu til veizlunnar, var þar inn bezti fagnaþr ok engi hlutr sparaþr til, sa er iarli var þa meiri somi enn aþr. Þat

1 ati] a *F*. 1—2 eptir—Ermingerþr] dóttur þá er Ingigerðr *702*. 2 þa] *udel. F*, *702*. meþ] at *F*. 3 inna—frenda] vina *702*. manna] *udel. F*. 4 þat] *udel. F*. 4—5 at—virþiligrar] hon skyldi *(sic)* Rǫgnvaldi jarli til veizlu *702*. 4 bioþa] Rognvalldi *tilf. F*. 5 veizlu virþiligrar] *omv. F*. at—þat] ok at vida *F*. 6 hon—verþa] hennar frægd vera *F*. freg] vinsæl *702*. fagnaþi—sva] fagnar sva vel *F*. 7 maunnum] hǫfðingjum *702*. þeim—langt] sva langt sem þeir *F*. er sva] sem *702*. til] at *F*, *702*. 7—8 ok—hennar] ok vida mundi hennar frægd beraz *F*; *udel. O*. 7—10 ok—sendir] siðan sendi hon *702*. 9 þessu sia] ræda *F*. 9—10 fyrir þeim] *udel. F*. 10 sendir menn] *omv. F*. 10—11 til—byþi] Rǫgnvaldi jarli ok lét bjóða *702*. 10 ok sagt] at segia *F*. 11 byþi] bydr *F*. mikit] miklu *F*. mikit fiolmenni] marga menn *702*. 12 vill—sott] villde sialfr *F*; vildi með sér hafa *702*. Iarl—þvi] jarlinn tók þessu *702*; vel ok *tilf. F*. 13 liþ sitt | it bezta] *omv. 702*. þessar] *udel. F*, *702*. 14 veizlunnar] þessar veizlu *702*. 15—16 sparaþr til] *omv. 702*. 16 til] *udel. F*. er—somi] er iarli þotti þa sinn somi meire *F*; at jarlsins sómi væri þá meiri *702*. 16—s. 233[1] Þat var] *udel. F*.

var einn dag, er iarl sat at veizlunni, at drotning gecc inn i haullina ok margar konur meþ henni. Hon hafþi borþker i hendi af gulli, hon var kledd inum beztum kleþum, hafþi laust harit sem meyium er titt at hafa ok hafþi lagt gullhlaþ um enni ser. Hon skencti iarli, enn meyiarnar leku fyrir þeim. Iarl toc haund hennar meþ kerinu, ok setti hana i hne ser, ok tauluþu mart um daginn. Þa qvaþ iarl visu: 325

Vist er at fra berr flestu[1]
Froþa meldrs[2] at goþu
vel skufaþra vifa[3]
vauxtr þinn konan[4] svinna.
Skorþ letr har a herþar
haucvallar ser falla,
V 161 atgiaurnum rauþ ec erni
ilka, gult sem silki.

F II 479 Iarl dvaldiz þar mioc lengi i allgoþum fagnaþi. Staþarmenn fystu iarl at staþfestaz þar, ok mæltu mioc a veþr um, at þeir mundi gipta honum fruna.

---

[1] *Saal. ogsaa F, 702;* flestum *(rigtigere?) i 762 er vel M. Ólafssons rettelse.* [2] *Saal. F;* melldr *325.* [3] *Saal. F, 702;* vipi *325.* [4] *Skrevet* konan; *man ventede enten her eller i linje 3* (vifa) *et ord, der sammen med* Fróða meldrs *kunde danne en kvindekenning; Finnur Jónsson (Skjalded. B I 482) retter til* Bil en.

---

1 er iarl] at jarlinn *702.* 1—2 at[2]—inn] geck drottning *F.* 1 drotning] Ermingerðr *702.* 3 hafþi] eitt *tilf. 702.* i] a *F.* 4 kleþum] hon *tilf. F;* ok *tilf. 702.* 4—5 meyium —lagt] siðr er til meyja ok *702.* 5 at hafa] *udel. F.* um] at *F.* 6 iarli] jarlinum *702,* 7—8 i hne] hia *F, O;* niðr hjá *702.* 8 mart] þau *F;* þau lengi *702.* 9 visu] *udel. F;* þessa *tilf. 702.* 11 Froþa—goþu] fegrð þin konan svinna *702.* 12 skufaþra] skapaðra *702.* 17 gult] gull *F.* 19—20 mæltu—veþr] toludu likliga *F.* 20 fruna] Jomfruen, men *O.*

325 Iarl qvaz fara vilia ferþ þa, er hann hafþi etlat, enn qvaz koma mundu[1] þar, er hann feri aptr, ok mundu þau þa gera raþ sin sem þeim licaþi. Eptir þat byz iarl a brot þaþan meþ fauruneyti sinu. Ok er þeir sigldu vestr fyrir Þrasnes, haufþu þeir byr goþan; satu þeir þa ok drucku ok varo allcatir. Þa qvaþ iarl visu:

Orþ skal Ermingerþar
itr drengr muna lengi;
bruþr vill rauck, at riþim
ranheim til Iordanar.
En er aptr fara runnar
unnvigs of haf sunnan[2],
ristum heim, at hausti,
hvalfron til Nerbunar[3].

Þetta qvaþ Armoþr:

Ec mun Ermingerþi,
nema aunur skaup verþi,
margr elr saurg[4] of svinna,
siþan allþri finna.
Væra ec sell, ef ec svefa,
syn væri þat gefa,
bruþr hefir allfagrt enni,
eina nott hia henni.

---

[1] *Skrevet* m̄d. [2] *Saal. F, 702;* sunna 325.

[3] *Skrevet* ner/vel bunar. [4] ɔ: sorg *(saal. F.)*.

---

1 qvaz—vilia] kvez villdu fara *F.* 2 koma | mundu þar] *omv. F.* 3 mundu—licaþi] gera þa af slikt er þeim syndiz *F.* 4 byz] for *F;* bjósk Rǫgnvaldr *702.* þaþan] *udel. F.* 5 vestr] austr *F.* Þrasnes] Thranes *O.* 6 þa] *udel. 702.* allcatir] kátir *702.* 7 Þa—iarl] *omv. F.* visu] *udel. 702.* 10 bruþr] þrúðr *702.* rauck] rǫsk *702.* riþim] ríðum *702.* 13 of] fyrir *F.* 15 Nerbunar] Nerbonar *F, 702;* Narbónar *762.* 16 Þetta] þa *F, 702.* Armoþr] skáld *tilf. 702.* 18 nema] utan *F.* aunur] annars *702.* 19 saurg] sút *702.* 21 Væra] væri *F.*

Oddi inn litli qvaþ visu: 325

Traut eru ver, sem ec vetti,
verþir Ermingerþar;
V 162 veit ec at hosk ma heita
hlaþgrund konungr sprunda.
Þviat somir bil brima
bauga stallz, at aullu
hon lifi sæl und solar
setri, myclu betra[1].

Þeir foro þar til er þeir komu vestr a Galizuland of vetrinn fyrir iol, ok ætluþu þar at sitia of iolin. Þeir leituþu viþ landzmenn, at þeir mundi setia þeim torg til matkaupa; enn þar er ilt[2] matland, ok þotti landzmaunnum þungt at feþa her sva margan. Enn þar var þat tiþenda, at i landinu sat haufþingi sa, er þar var utlendr, i kastala einum, ok hafþi a landzmaunnum pyndinngar miclar. Hann heriaþi a þa, ef þeir iattu eigi aullu þvi, er hann beiddi; bauþ hann þeim it mesta ofriki ok

[1] *Saal. 702;* betri *325, F.* [2] *Saal. F, 702;* ill *325.*

1 Oddi—visu] þa qvat Oddi *F;* þá kvað Oddi hinn litli *702.* 2 sem] enn *702; udel. 762.* vetti] vátta *762 (men* vætti *702).* 4 at] *udel. 762 (men ikke 702).* 6 Þviat] þat *F.* 10 foro—þeir] *udel. 702.* 10—11 Galizuland—vetrinn] Galiciuland v nættum *F.* 11 ok—sitia] þá gerði Rǫgnvaldr jarl þat ráð fyrir liði sínu at sitja þar *702.* 12 at—mundi] ef þeir vildi *702.* 13 þeim] þar *F.* matkaupa] matarkaupa *F.* enn—er] þvíat landit var skarpt ok *702, Lex. Run.* þar] þat *F.* 14—15 her—margan] sva mikinn her *F;* þar her mannz *702.* 15 þar—þat] þat var *F;* þat var þar til *702.* 16 utlendr] er Guðifreyr hét, hann sat *tilf. 702.* 16—17 kastala einum] kastalanum *F.* 17 pyndingar miclar] *omv. F.* 18 ef] þegar *702.* iattu] iattadu *F.* 19—s. 236[1] bauþ—kugan] *udel. 702.* 19 it—ofriki] hinn mesta ufrid *F.*

325 kugan. Ok er iarl leitaþi eptir viþ landzmenn of matkaup, gerþu þeir honum þann kost, at þeir mundi setia þeim torg framan til faustu, en þeir Flat. skylldi[1] [ráða af hǫndum þeim kastalamennina[2] med nockuru moti; ok skyldi Rognvalldr iarl briota straum fyrir ok[3] hafa fe allt, þat er fengiz af þeim. Þetta berr iarl upp fyrir sina menn ok leitadi ræds vid þa, hvern upp skal taka; enn flestir voru fusir a kastalamenn, ok þotti þat vænligt til fanga. Ok gengu þeir Rognvalldr iarl at þeim kosti vid landzmenn. Enn er *[leið at jólum*[4], kallar iarl sina menn a tal ok mællti: „nu hofum ver setid V 163 her um riid ok hofum ecki ætt vid kastalamenn, enn landzmenn letiaz helldr a kaupum vid oss; þicki mer sem þeir hugsi, at þat verdi lokleysa, sem ver hetum þeim. Er þat þo ecki dreingilegt at leita ecki vid þat, er ver hofum heitit. Nu vil F II 480 ek, *[Erlingr frændi*[5], hafa ræd vid ydr, hvern veg ver skulum vinna kastalann, þviat ek veit, at þer erut her rædagerdarmenn mestir; enn þo vil ek

[1] *Med* skyll *ender det 12. blad af 325; den følgende tekst er tagen fra F.* [2] *Fra* [*saal. 702, O;* ræda vid þa audrum lutum *F.* [3] *Saal. 702, O;* at *F.* [4] *Fra* [*saal. rettet af Vigf., jfr. O* (det vaar icke langt til jul) *og nedenf. s.* $237^{16\cdot19}$; a leid iulin *F.* [5] *Fra* [*saal. O, jfr. nedenf. s.* $237^{3\cdot4}$; *udel. F.*

1 Ok] nu *tilf. F.* iarl] jarlinn *702, Lex. Run.* eptir] *udel. 702, Lex. Run.* 2 þann kost] þar kost um *F.* 3 þeim] þar *F;* honum *702, Lex. Run.* 3—4 þeir skylldi] villdu þo *F.* 4—5 med—skyldi] skyldi þeir *702.* 6 er] sem þar *702, O.* af þeim] *udel. 702.* 7—10 Þetta—þeim] ok af þvi þar þótti vænligt til féfanga gengu þeir jarl at þessum *702.* 9 fusir] at leita *tilf. Lex. Run;* føre krig *tilf. O.* kastalamenn] kastalann *Lex. Run.* fanga] féfanga *Lex. Run.* 16—17 Er—heitit] *udel. O.* 20 erut—mestir] kunde mange gode raad *O.*

þess bidia þa menn, sem her eru, at hverr leggi til þat, er likligaz er at dugi". Erlingr svaradi rædu iarls: „eigi vil ek þegia vid ydru bodi, en engi er ek rædagerdamadr; er ok helldr at kvedia at þersu þa menn, er fleira hafa set ok vanari eru[1] slikum ferdum, sem er Eindridi ungi. Enn her mun fara sem mællt er, at 'skiota mun verda til fugls ædr fæi'; megum ver ok freista at gefa til nockut ræd, fyrir hvat sem kemr. Skulum ver i dag, ef ydr syniz þat eigi urædligt edr audrum skipstiornarmonnum, ganga til skogar allir, ok beri hverr þriar axlbyrdar a baki undir kastalann, þviat mer lidz sva, sem limit mune eigi traust vera, ef mikill elldr er at borinn. Skulum ver sva læta ganga þria daga hina næstu, ok sia, hvat at skipaz". Þeir giordu sem Erlingr baud. Ok er þvi starfi var lokit, var komit fram at iolum. Villdi byskup eigi læta þeim atgaungu veita medan iolahætidin stædi yfir. Sæ hofdingi het Gudifreyr, er kastalann bygdi; hann var vitr madr ok hniginn nockut a alldr; hann var klerkr godr ok hafdi farit vida ok kunni margar tungur; hann var madr agiarn ok uiafnadarmadr mikill. Hann kallar saman menn sina, er hann sæ tiltekiur þeirra, ok mællti vid þa: „þetta ræd syniz mer vitrligt ok oss skadsamligt, er Nordmenn hafa upp tekit. Mun oss sva gefaz, ef elldr er at borinn, at steinveggrinn mun

Flat.

[1] *Saal. U—V;* er *F.*

2—3 svaradi—iarls] sagde *O.* 3 þegia] Herre *tilf. O.* 4 rædagerdamadr] udi saadan sager *tilf. O.* 5 fleira—ok] *udel. O.* 17 Villdi] Vilhjálmr *tilf. 702.* 18 þeim atgaungu | veita] *omv. 702.* 18—19 iolahætidin—yfir] stœrstar váru hátíðir um jólin *702, O. Herefter begynder O et nyt kap. med overskr.:* Om Gudefreir. 21 ok] Guðifreyr *Lex. Run.* 25 mer] siger hand *tilf. O.*

Flat. vera utraustr um kastalann, enn Nordmenn sterkir V 164 ok hraustir; munu ver eiga von af þeim snarprar orrosto, ef þeir komaz i færi. Vil ek nu rædaz um vid ydr, hvern upp skal taka i þersum vanda, sem oss er fallinn". Enn hans menn allir bædu hann fyrir sia. Þa tok hann til orda: „Þat er hitt fysta mitt ræd, at þer skulit knyta um mik snæri ok lata mik siiga ofan fyrir kastalaveggÍnn. Skal ek hafa vônd klædi, ok fara i herbudir Nordmanna ok vita, hvers ek verda viss". Þetta var ræd tekit, sem hann sagdi fyrir. Ok er Gudifreyr kom til Rognvalldz iarls, ok sagdiz vera stafkarl einn ok mællti a vaulsku; þat skilldu þeir hellz. Hann for um allar budir ok bad ser matar. Hann skildi, at med Nordmonnum var aufund mikil ok sveitardrættr; var Eindridi fyrir annarri, enn iarl fyrir annarri. Gudifreyr kom til Eindrida ok kom ser i tal vid hann; kærdi hann fyrir honum, at hofdingi sa, er kastalanu hellt, hefdi sent hann þangat — „vill hann eiga vid þik felagskap, ok væntir þers, at þu munir honum grid gefa, ef kastalinn verdr wnninn. Ann hann þer betr gersima sinna, ef þu villt slikt æ[1] mot leggia, enn þeim, er hann vilia hafa at daudamanni". Slikt tauludu þeir ok mart annat, enn iarl var leyndr; for þetta allt af hliodi i fystu. Ok er Gudifreyr hafdi dvaliz um riid med F II 481 iarlsmonnum, þa sneri hann aftr til sinna manna.

[1] a *tilf. F.*

6 sia] oc begynde det som hannem tocktis best raad at vere *tilf. O.* 7 snæri] i nat *tilf. O.* 9 ok[1]] vil ieg *O.* 11 hann] Gudefrør *O.* Gudifreyr] hand *O.* 14—16 at—sveitardrættr] der vaar nogen uenighed iblant dennem oc skildis at i to haabe *O.* 16 Eindridi] unge *tilf. O.* 23 slikt—leggia] giffue hannem liff *O.* 26—27 um—iarlsmonnum] saa lenge udi leigeren som hand løstede *O.*

Enn þi fluttu þeir or kastalanum ecki þat, er þeir Flat.
sættu, at þeir vissu eigi, hvart atlagan mundi takaz.
Þeir mættu ok ecki trua landzfolkinu.

K. 87. Rognvalldr iarl vann borg eina.

Þat var x. dag iula, er Rognvalldr iarl stod upp; var vedr gott. Bad hann þa menn sina vopnaz ok let blasa lidinu upp til[1] kastalans; drogu þar þa vidinn at ok hlodu bæl umhverfis veggina. Skipadi iarl monnum til atgaungu, hvar hverigir skylldu at ganga: iarl gengr at sunnan
V 165 med Orkneyinga, Erlingr ok Aslakr vestan, Ionn ok Gudormr austan, Eindridi ungi nordan. Ok er þeir voru bunir til atsoknar, slógu[2] þeir elldi i bælit. Þa kvat iarl:

Vin bar hvit in hreina
hladnipt alindriptar[3],
syndiz fegrð[4], er fundumz,
ferdum Ermingerdar.

---

[1] *Saal. 702, O; udel. F.* [2] *Saal. 702;* satte *O;* hlodu *F.* [3] *Saal.* (a lin driptar) *702;* Skaugul drifta *F.* [4] *Saal. 702;* faugr *F.*

---

2 sættu] eller flyde selffue hen *tilf. O.* hvart—takaz] hvad heller de bleffue besøgte met krig aff de Norske eller icke *O.* 4 borg eina] Slottet *O.* 5 Þat var] Enn *702, O.* 5—6 er—upp] vaar Rognvalder jarl aarle oppe *O.* er—sina] stóðu Norðmenn upp snimma, bað Rǫgnvaldr jarl menn þá *702.* 7 lidinu upp] ǫllu liðinu *702.* 8 vidinn at] at við *702.* bæl] mikit *tilf. 702.* 9 veggina] siðan *tilf. 702.* 10—11 hverigir—Orkneyinga] hverr skyldi at leggja, jarlinn gekk sunnan at kastalanum með Orkneyingum *702.* 11—12 Ionn ok] *udel. 702.* 12 austan] en *tilf. 702.* nordan] með sinar sveitir *tilf. 702, O.* Ok] en *702.* 14 iarl] Rǫgnvaldr jarl visu þessa *702.* 15 hvit] hvítt *702.* 17—18 fundumz, ferdum] fundusk ferðir *702.*

Flat.

Nu tegaz aulld med elldi
eljunfrœkn[1] at sækia,
rida snorp or slidrum
sverd, kastala ferdir.

Þeir taka nu at sækia fast at, bædi med elldi ok vôpnum; skutu þeir þaa hart i virkit, þviat eigi mætti annarri atsokn vid koma. Kastalamenn stodu laust aa vegginum, þviat þeir wrdu at gæta siin vid skotum. Þeir steyptu ok ut brennanda biki ok brennusteini, ok vard iarlsmonnum litid mein at þvi. For þat sva sem Erlingr gat, at kastalaveggrinn hrundi fyrir elldinum, er limit þoldi eigi, ok wrdu a stor hlid. Sigmundr aungull het madr, stiupsun [*Sveins Ásleifarsonar*[2]; hann sotti einn manna fastaz at kastalanum ok geck iafnan fram fyrir iarlin; hann var þa varla roskinn. Ok er atsokn hafdi verit um riid, þa rucku allir inn af kastalavegginum. Vedr var aa af sudri, ok lagdi reykinn at þeim Eindrida. Ok þa er elldrin tok sem fastaz at sækia, let iarl bera vatn i ok kæla

---

[1] *Saal. 702;* eikum fremr *F.* [2] *Fra* [*saal. efter O:* Sigmunder ongul hed en aff Rognvalds jarlis krigsmend hand vaar Svend Asleifferssøns stiffsøn, hand vaar en villig Krigsmand oc icke megit gammel; *jfr. ovenf. s. 199*[14]*;* iarls *F.*

---

5 Þeir—at[2]] Sóttu þeir þá at kastalanum *702, O.* 6 skutu—virkit] grýttu sumir, en sumir skutu *702, O.* 6—7 þviat—koma] *udel. 702.* 8—9 vegginum—skotum] veggjunum fyrir skotunum *702, O.* 9 Þeir—ok[1]] dog sloge de *O.* 9—s. 241[2] Þeir—visu] tók þá kastalinn at hrynja af hita, er límit rann í múrnum af eldinum, en er eldinn tók at lægja, lét jarlinn bera til vatn ok kœla grjótit þar er runnit var áðr; þeir réðu til uppgǫngu, en meðan hvílðin var, kvað jarl vísur þessar *702.* 10 ok] men *O.* litid] ingen *O.* 16 hann—roskinn] *udel. O.* 19—20 tok—sækia] forminskedis *O (jfr. 702).*

V 166 griotid, þat er brunnit var; ok var þa hvilld a atsokninni. Rognvalldr iarl kvat þa visu: Flat.

Muna mun ek iol, þau er olum
austr, gialdkera hraustum,
Ullr, at Egda fiollum,
undleygiar, med Solmundi.
Nu gerek enn um ǫnnur[1]
jafnglaðr[2] sem ek var þaðra[3]
sverdz at sunnanverdum
svarm kastala barmi.

Ok enn qvat hann:

Unda ek vel, þa er vandiz
viineik tali minu,
gæfr[4] var ek volsku vifvi
vônarlaust, a hausti.
Nu gerek enn, þvíat[5] unnum
ættgodu vel fliodi,
griot verdr laust at læta
limsett, ara mettann.

F II 482 Þa kvat Sigmundr aungull:

Er[6] berit aftr er vôrar
ord þau Skaugul borda,

[1] *Saal. 702;* adra *F.* [2] *Saal. 702;* iafnlengd *F.*
[3] *Saal. 702;* þeirra *F.* [4] *Saal. 702;* gefinn *F.*
[5] *Saal. 702;* þar er *F.* [6] *Saal. 702;* þer *F.*

1—s. 242[10] þat—þægu] der som den haffde faldet ned saa at de kunde gaa der ind, der effter gik iarlen ind paa slottet oc Erlinger med deris folck, finge de lit modstand sloge de mange mend ihiel oc de andre *O.* 3 olum] ǫlumsk *702* (olunst *762).* 5 at] á *762* (at *702).* 6 undleygiar] unnlogs *702.* 11 Ok—hann] Enn kvað jarlinn *702.* 12 er] *udel. 702.* 20 Þa—aungull] Sigmundr ǫngull hét lendr maðr, hirðmaðr jarls; hann var drengiligr maðr ok þó eigi alt fullvaxinn; hann sótti einna manna fastast at kastalanum ok gekk jafnan fyrir jarlinum; hann kvað þetta *702.*

Flat. fiallrifs fægiþellu,
fleyvang[1] til Orkneyia,
at aungr, þar er slaug sungu,
seggr und kastala veggium,
ár[2], þott elldri væri,
itr dreingr framar gengi.

Eftir þat reed iarl til uppgaungu ok Sigmundr aungull. Vard þar litil vidrtaka, ok komuz þeir i kastalann; var þar margt manna drepit, enn þeir, er lifit þægu, gafu sik upp i valld iarls. Þar toku V 167 þeir mikit fe, enn ecki fundu þeir hofdingiann ok nær einga dyrgripi. Var þa þegar mikil umræda, hversu Gudifreyr mundi hafa undan komiz; hofdu þeir þa þegar hinn mesta grun a Eindrida unga, at hann mundi honum hafa undan skotid, ok mundi hann hafa farit brott med reyk til skogar. Eftir þetta dvolduz þeir Rognvalldr iarl skamma stund a Galiciulandi, ok helldu vestr fyrir Span. Þeir heriudu vida um Spanland hitt heidna ok fengu þar mikit fee. Þeir runnu upp i þorp eitt, enn þeir, er bygdu þorpit, hlupu saman ok redu til bardaga; var þar hart vidrnæm, ok flydu landzmenn at lyktum, enn mart var drepit. Þa kvat iarl visu:

---

[1] *Saal. Konr. Gíslason (Njála II 609);* fleyvangs *F, 702.* [2] *Saal. 702;* eir *F.*

4 kastala veggium] kastals veggi *702.* 7—10 Eftir—iarls] kómusk þeir í kastalann, var þar mart manna drepit *702.* 10—11 Þar—þeir] *omv. 702.* 11 mikit fe] *omv. 702.* 12—13 Var—komiz] *udel. O.* 17 Eftir] *O beg. her et nyt kap. med overskr.:* Om Rognvald iarlis reise. þetta] sigr þenna *702, O.* dvolduz] váru *702.* Rognvalldr iarl] *udel. O.* 18 stund] hrið *702.* Galiciulandi] Galizulandi *702, O.* helldu] þa *tilf. 702;* derfra *tilf. O.* 19 Þeir] ok *702.* Spanland hitt] Spán hinn *702.* 20 þar] *udel. 702.* eitt] en gang lige som Jarlen sagde dennem for *tilf. O.*

Von ák[1] ut a Spáni, Flat.
var skiott rekinn flotti,
flydi margr af mædi
menlundr, konu fundar.
Þvi erum vær, at váru[2]
vápnhljóð[3] kvedin þiodum,
valr tok vǫll at hylia,
verdir Ermingerdar.

Eftir þat sigldu þeir vestr fyrir Span ok fengu þar storm mikinn, ok lægu þar þria daga um akkeri, sva at þeir hofdu allmikit vǫs, ok lagdi nær, at þeir mundi briota skipin. Þa kvat iarl:

Skal ek ei hryggr i hreggi,
hvínn[4], medan streingr ok lina,
svǫrðr[5], fyrir snekkju[6] bardi
svalteigar, brestr eigi.
V 168 Þvi[7] nam ek hvitri heita
haurskord, er ek for nordan,
vindr berr snart at sundi
sudmar, konu prudri.

Eftir þat wndu þeir segl sin ok beittu wt at Niorfasundum allþveran[8] byr. Þa kvat Oddi:

---

[1] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B. I 483);* ek *F.* [2] *Saal. Vigf.;* vorum *F.* [3] *Saal. F. Jónsson (anf. st.);* væn hliod *F.* [4] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B. I 484);* Hlin *F, 702.* [5] *Saal. 762;* svirðr *702;* sudr *F.* [6] *Saal. 702;* svediu *F.* [7] *Saal. 702;* beint *F.* [8] *Saal. 702, O* (vinden vaar dennem møget paa side); allfagran *F.*

---

9 vestr] út *702, O.* ok] þá *702.* þar] þeir *702.* 10 þar] *udel. 702.* 11 sva—vǫs] *udel. 702.* at] *udel. 702.* 12 kvat] Rǫgnvaldr *tilf. 702.* 13 Skal—ei] Skalka ek *702.* 15 bardi] borði *762* (barði *702).* 16 svalteigar] salteigar *702.* 17 nam] réð *702.* hvitri] hvit at *702* (hvítri at *762).* 20 sudmar] súð mannz *702.* 21 Eftir—beittu] Síðan sigldu þeir *702.* 22 Oddi] hinn litli *tilf. 702.*

Flat. Hafdi hollvinr lofda,
hinn er miod dreckr inni,
sunda logs[1] med sveigi
siau dægr muni hægri.
Enn riklundadr rendi
Raugnvalldr med lid skialldat
hesti, halli glæstum,
hlunz at Niorfasundum.

Ok er þeir beittu at sundinu, kvat iarl visu:

Vindr hefir volsku sprundi
vetrar stund fra mundum,
wt berum aas at beita,
austrænn skotid flaustum.
Verdum ver at gyrda,
Vaanar hjǫrt[2] fyrir Spaani
vindr rekr snart at sundi,
'svidris' vid raa midia.

Þeir sigldu i gegnum Niorfasund, ok tok þa at F II 483 hægiaz vedrit. Ok þa er þa bar or sundunum, þa skildiz Eindridi ungi fra foruneyti iarls med VI skipum; sigldi hann yfir hafit til Marseliar, enn þeir Rognvalldr iarl laagu eftir vid sundin. Ok toludu menn mart um, at Eindridi hefdi nu sialfr skirslu til giort, hvart hann hefdi Gudifrey undan komit. Iarl let þa vinda segl sin; sigldu þeir a V 169

[1] *Saal. 702 (jfr. Konr. Gíslason,. Efterl. skr. II 248)*; lauks *F.* [2] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B. I 484)*; hart *F.*

1 lofda] jǫfra *702.* 3 sveigi] sveingi *702* (sveigi *762*). 4 siau] sex *702.* 5 rendi] reyndi *702.* 20 foruneyti iarls] dennem *O.* 21 hann] nør *tilf. O.* 23 mart—Eindridi] da ilde om Eindridi oc sagde at hand *O.* 25 Iarl—sin] síðan lét Rǫgnvaldr jarl vinda segl ok *702;* jarlen lod der effter hise segel op oc *O.*

haf ok stefndu hitt sydra med Serklandi. Þa kvat Rognvalldr iarl: Flat.

Landi vikr, enn leika[1]
laugr tær a vid fogrum,
siid mun seggr at hrodri
seina, nordr at einu.
Þenna rist ek med þunnu,
þýtr[2] iardar men, bardi
einum ut fyrir Spæni
aufundkrok i dag hroki.

Ecki er getid um ferd þeirra iarls, fyrr enn þeir koma sudr fyrir Serkland, ok lægu i nænd Sardinarey ok vissu ecki til landa. Þann veg var vedri farit, at a logduz logn mikil, þokur ok sælęgiur, ok sa þeir nær ecki fra skipum, ok forst þeim þvi seint. Þat var einn morgin, at af lypti þokunni; stodu menn upp ok lituduz um, ok sæ þeir tvær eyiar; ok er þeir sa til eyianna i annat sinn, þa var horfin aunnur eyin. Þetta sogdu þeir iarli.

---

[1] *Saal. 702;* lauka *F.* [2] *Saal. 702;* þytt *F.*

---

1 Serklandi] Afríka, þat kǫllum vér Serkland hit mikla *702.* 2 iarl] vísu þessa *tilf. 702.* 4 tær] tor (tór) *702, 762.* 5 seggr] ek seggi *702;* ek seggr *762.* 9 fyrir] frá *702.* 11—12 Ecki—nænd] Síðan sigldu þeir austr eptir hafinu fyrir Serkland ok lágu nǫkkut nær *702.* 13 ok vissu] en vissu þó *702, O.* 13—16 Þann—seint] lǫgðusk þá á logn ok þokur stórar, þá var ljós (ljós var *Lex. Run.*) nótt *702, Lex. Run.* 16 seint] den samme tid vaar lius natt *tilf. O.* Þat var] *omv. Lex. Run.* 17—19 stodu—eyin] þá spurði jarl, ef menn sæi nǫkkut tíðenda, þeir kváðusk ekki sjá nema eyjar tvær litlar ok sæbrattar; í annat sinn er þeir sá til, var ǫnnur eyin horfin *702.* 17—18 ok[2]—eyiar] jarlen spurde om de kunde see noget nyt, men de sagde at de saa icke uden to smaa øer høge op fra søen, der effter toge [de] mad oc øll op oc finge mad *O.* 19 sogdu þeir] var sagt *702.*

Flat. Hann tok til orda: „þat munu eingar eyiar verit hafa; þat munu vera skip þau, er menn hafa ut hingat i heim, er þeir kalla dromunda; eru þau skip sva mikil sem holmar til at sia. Enn þar er annar dromundrinn hefir legit, þar mun lagz hafa vindr æ hafit, ok munu þeir hafa siglt a brott; enn þessir muno vera nockurs farandi menn“. Eftir V 170 þat lætr *jarl*[1] kalla til sin byskup ok alla skipstiornarmenn; tok hann þa til orda: „ydr kvet ek at þessu, herra byskup, ok Erling frænda minn, siai þer nockut ræd edr efni var, at ver megim nockurn sigr a þeim vinna, er a dromundinum eru?“ Byskup svarar: „torfvellt get ek ydr verda at leggia langskipin undir dromundin, þviat þer munet eigi geta betr enn krækt *breiðøxi*[2] a bordit, enn þeir munu hafa brennustein ok vellanda bik at *fœra*[3] undir fætr ydr ok yfir haufud. Megu þer sia, iarl, sva vitr sem þer erut, at þat er hin mesta ufæra at leggia lid sitt ok sialfan sik i sva mikla hættu“. Þa tok Erlingr til orda: „herra byskup, segir hann, likligt er þat, at þer munit þetta giorst kunna at sia, at osigrvænligt mun vera at leggia at þeim. Enn þann veg hygz mer,

---

[1] *Saal.* (jarlen) *O;* byskup *F.* [2] *Saal.* (breidøxe) *O;* braudauxi *F.* [3] *Saal. U-V; udel. F.*

---

1 Hann—orða] jarlinn segir *702.* eingar] ekki *702, O.* 2 þat—vera] heldr *702.* 3 er þeir] ok menn *702.* 5 dromundrinn] *udel. 702.* þar] *udel. 702.* hafa] á *tilf. 702.* 6—7 enn—menn] þessir munu vera farandi menn, annathvárt kaupmenn eða fara annan veg at eyrendum sinum *Lex. Run.;* men disse ere visseligen enten Kiøbmend eller de som ville drage nogle synderlige Erinder *O.* 8 byskup ok] *udel. O.* 16—17 brennustein—haufud] beg oc svoffuel oc giøre det vellendis oc slaa uder(!) paa vore hoffueder *O.* 19 ok—sik] *udel. O.*

at þott ver freistim at leggia undir dromundinn, at (Flat.) mer þickir vera mega, at hinn mesta vopnaburdinn beri ut af skipunum vǫrum, ef ver sibyrdum vid. Enn ef eigi er sva, þa megum ver skiott fra leggia, þviat þeir munu ecki ellta oss a dromundinum". Iarl tok til orda: „þetta er dreingiliga II 484 mællt ok nær minu skaplyndi; vil ek þat nu bert gera fyrir skipstiornarmonnum ok allri alþydu, at hverr madr skal buaz i sinu rumi ok vopna sik med hinum beztum fǫngum. Siþan skulum ver leggia at þeim. Enn ef þeir eru kristner kaupmenn, þa er kostr at gera frid vid þa, enn ef þeir eru heidingiar, sem mik varir, þa mun almattigr gud vilia veita oss þa miskunn, at ver munum vinna sigr a þeim; enn af herfangi þvi, er ver faum, þar skulum ver fa fatækum monnum hinn V 171 fimmtuganda penning". Eftir þat brutu menn upp vopn siin ok viggyrdludu[1] skip sin, ok biugguz um eftir þeim efnum, sem þeir hofdu til. Skipar iarl til, hvar hverigir skylldu at leggia; greiddu þeir þa atrodr ok logdu at sem vaskligazst.

K. 88. Rognvalldr vann dromundinn.

Enn er þeir sa þat, er a dromundinum voru, at skipin reru at þeim ok menn ætludu til at-

---

[1] *Skrevet* viggyrdulu.

---

1 freistim—leggia] komme met vore skibe ind *O.* 5 oss] her paa haffuet *tilf. O.* 7 mællt] Erling *tilf. O.* 11—12 Enn—kaupmenn] sé þeir kaupmenn kristnir *702.* 12 frid—þa] ekki at þeim *702.* 13—14 almattigr—vilia] guð *702.* 14—15 þa—a] at vér sigrumsk á *702;* imod *O.* 15 er] *udel. 702.* 16 þar] *udel. 702.* fa] gefa *702.* 17 Eftir þat] siðan *702;* strax *O.* 18—21 ok—vaskligazst] skipaði jarlinn, hvar hverir skulu at leggja *702.* 22 *Overskr.:* Om dennem som vaar paa Dromunden *O.* 24—s. 248[1] ok—þa] *udel. O.*

Flat. soknar vid þa, toku þeir pell ok dyrgripi ok bꜳru wt a bordin, ok gerdu þa hꜳreysti mikit; ok þotti iarlsmonnum, sem þeir eggiadi Nordmenn a hendr ser. Rognvalldr iarl lagdi sitt skip aftr med dromundinum a stiornborda, enn Erlingr a bakborda aftr þar. Þeir Ionn ok Ꜳslakr *lǫgðu*[1] fram a siitt bord hvorr, enn adrir um mitt skip a bædi bord; ok sibyrdu vid ollum skipunum. Ok er þeir kvomu undir dromundinn, var hann sva bordhꜳrr, at þeir mattu ecki vopnum vid koma. Enn þeir steyptu loganda brennusteini ok loganda biki yfir þa; ok var þat sva sem Erlingr gat til, at mestan vopnaburdinn bar ut af skipunum, ok þurftu þeir ecki at hlifa ser þannig[2]. Ok er þeim ortiz ecki ꜳ um soknina, lagdi byskup fra siitt skip ok tvau[3] onnur, ok voldu þeir þangat bogmenn sina, ok logdu þeir i skotmꜳl ok skutu þadan a dromundinn; ok var su þa mest atsoknin. Færdu þeir þa vid hlifarnar, en hugsudu liitt um, hvat er þeir hofduz at, er undir dromundin hofdu lagt. Rognvalldr iarl het þa a sina menn, at þeir skylldu taka auxar sinar ok hoggva bordin a dromundinum, þar er minz væri iarnafarit ꜳ. Enn er menn a odrum skipunum sꜳ athofn iarlsmanna, toku þeir ok slikt rꜳd. Þar er þeir Erlingr hofdu at lagt, heck

---

[1] *Saal. U-V; udel. F.* [2] *Til dette ord svarer i O:* som vard paa den side paa deris skibe som vende ind til Dromunden, men de som vare paa den anden side haffde skiolde oc holde dennem offuer deres hoffueder oc bleffue de der met forvarede. [3] *Skrevet* tva.

---

1 ok[1]] aðra *tilf. Lex. Run.* bꜳru] hengde *O.* 2 ok[2]] þá *Lex. Run.* 3 Nordmenn] dennem *O.* 14 er] de saae, at *tilf. O.* 22 er] de kunde see at *tilf. O.*

V 172 ackeri mikit a dromundinum, ok var krækt flein- Flat. inum a bordit, enn leggrinn vissi ofan at skipi Erlings. Audun hinn raudi het stafnbui Erlings; honum *var*[1] lypt a ackerisstockinn, enn siþan heimti hann ser fleiri menn, sva at þeir stodu sem þeir mættu þreyngz a stockinum, ok hiuggu þadan bordin sem þeir mattu; ok var þat hauggit myklu efzst. Ok er þeir hofdu hoggit sva storrar dyrr, at þeir mættu ganga inn i dromundinn, redu þeir þa II 485 til uppgǫngu; ok komu þeir iarl i hin[2] nedri rumin, enn þeir Erlingr i hin[2] efri. Ok er hvorirtveggiu komu upp i skipit, verdr þar orrosta bædi mikil ok hǫrd. A dromundinum voru Saraceni; þat kaullum ver Maumetz villumenn. Þar var mart blamanna, ok veittu þeir hina horduzstu mottoku. Erlingr feck þar sær mikit a hælsinn vid herdarnar, er hann hliop upp i dromundin. Þat greri sva illa, at hann bar iafnan hallt hofudit sidan; þi var hann skackr kalladr. Ok er þeir komu saman, Rognvalldr iarl ok Erlingr, hrucku Saraceni undan fram i skipit, enn iarlsmenn gengu þa upp hverr at odrum; urdu þeir þa fleiri, ok gengu at fast. Þeir sæ, at a dromundinum var einn madr, sa at bædi var meiri ok fridari en

[1] *Saal. U-V* (bleff *O); udel. F.* [2] *Skrevet* hinu.

1—3 var—Erlings] vende stocken ned men fleenene vaar kastet paa bordet *O.* 5 ser] op til sig *O.* 9—10 ganga —uppgǫngu] komme igemmel, ginge de ind udi Dromunden *O.* 13 voru] var sú þjóð er heitir *702.* 14—16 þat—mottoku] varð þar hin harðasta orrosta *702.* 14 Maumetz] Mahumets *O.* 16 þar] *udel. 702, O.* hælsinn] hálsinum *702.* 17—18 er—greri] ok greri þat sár *702.* 18 illa] *udel. 702;* til *O.* 19 sidan—kalladr] var hann síðan kallaðr Erlingr skakki *702.* 19—s. 250[7] Ok—fengu] svá lauk at þeir unnu drómundinn, drápu þar mart fólk ok fengu þar *702.*

Flat. adrir; þat hofdu Nordmenn fyrir satt, at sa mundi vera hofdingi þeirra. Rognvalldr iarl mællti, at þeir skylldu eigi bera vopn a hann, ef þeir mætti odruvisi fa hann. Þa bæru þeir skiolldu at honum, ok vard sva tekinn, ok færdr sidan a skip byskups ok fair menn med honum. Enn þeir dræpu hvert mannzbarn annat, ok fengu mikit fe ok margar gersimar. Þa er þeir hofdu lokit hinu mesta starfi, settuz þeir þa nidr ok hvilldu sik. Þa kvat iarl þetta:

Erlingr geck, þar er ockur,
ognsterkr, ruduz merki,
frægr med fremd ok sigri V 173
fleinlundr at dromundi.
Hlodu ver, enn vida
var blod numit þiodum,
sverd rudu sniallir fyrdar
snorp, blamanna gorpum.

Ok enn kvat hann:

Nennum ver at vinna,
valfall ma nu kalla,
ær hefir dreingr i dreyra,
dromund, rodit skioma.
Þat mun nordr ok nordan
naddregn[1] konan fregna,
þiod beid liott, af lydum,
liftion, til Nerbonar.

Menn ræddu um tidendin þessi, er þar hofdu gerdzst; sagdi þa hverr þat, er set þottiz hafa.

[1] *Saal. 702;* naddregns *F.*

8 Þa—lokit] en [er] lokit var *702.* 9 þa] *udel. 702, O.* 10 iarl þetta] Rǫgnvaldr jarl *702.* 12 ognsterkr] ógnsterk *702.* 16 var] varð *702.* 17 sniallir] snarpir *702.* 19 Ok—hann] *udel. 702.* 26 beid] bað *702.* 28—s. 251[1] Menn —hafdi] Rœddu menn þá um, hverir fyrst hǫfðu *702.*

Ræddu menn ok um, hverr fystr hafdi upp gengit, Flat.
ok urdu eigi a þat sattir. Þa mælltu sumir, at þat væri umerkiligt, at þeir hefdi eigi allir eina sogn fra þeim stortidendum. Ok þar kom, at þeir wrdu a þat sattir, at Rognvalldr iarl skylldi ur skera; skylldu þeir þat sidan allir flytia. Þa kvat iarl:

Geck a dromund dockvan,
dreingr reed snart til feingiar,
upp med ærnu kappi
Audun fystr hinn raudi.
Þar nadu ver þiodar,
þvi hefir alldar gud valldit,
bolr fell blaar a þiliur,
blodi vapn at rioda.

Þa er þeir hofdu ruddann dromundinn, þa logdu þeir i hann elld ok brendu. Ok er þat sa madr-
V 174 inn sa hinn mikli, er þeir hofdu hertekit, bra honum vid miok ok gerdiz litverpr, ok matti sik eigi kyrran hafa. Enn þo at þeir leitadi orda vid hann,
F II 486 þa mællti hann ecki, ok eingann veg bendi hann; ok ecki bra hann ser vid, hvart er þeir hetu honum godu edr illu. Enn þa er dromundrinn tok at loga, sa þeir, at sva sem logandi siorr[1] hlypi i

[1] *Vigf. retter til* sior (ɔ: siur), *men næppe med rette;* siorr (ɔ: sjór) *anvendes om den smeltede metalmasse, der som en faldende bølge strømmer ned i havet;* vellendis eller skommendis sø *O.*

1 gengit] á drómundinn *tilf. 702.* 2 þat] *udel. 702.* sumir, at] menn *702.* 3 at] er *702.* 4 sogn—þeim] sǫgu frá þessum *702.* 5 Rognvalldr iarl] jarlinn *702.* 6 skylldu—flytia] ok skyldi þat allir flytja siðan *702.* 8 snart] snarr *702.* 14 vapn] vǫll *702.* 15—16 Þa[1]—elld] þeir lǫgðu eld í drómundinn *Lex. Run.* 16 Ok[2]] en *Lex. Run.* 16—17 madrinn—mikli] hinn mikli maðr *Lex. Run.* 17 hertekit] tekit *Lex. Run.* 18 vid—ok[1]] mjǫk við *Lex. Run.* 20 ok—hann] *udel. O.*

Flat. sioinn; þat feck mikils hinum hertekna manni. Þat hofdu þeir fyrir satt, at þeir hefdi uvandliga leitat fiarins, ok nu hefdi runnit mælmrinn i elldzganginum, hvart er verit hefdi gull edr silfr. Þeir Rognvalldr iarl sigldu þadan sudr undir Serkland, ok lægu undir Serklandzborg einni ok gerdo þar VII nættu grid vid stadarmenn; ok ættu vid þa kaup ok selldu þeim [siilfr ok annat fee[1]. Eingi madr villdi kaupa hinn mikla mann; ok eftir þat gaf iarl honum fararleyfvi vid v. mann. Hann kom ofan um morgininn eftir med sveit manna, ok sagdi þeim, at hann var ǫdlingr af Serklandi ok hafdi þadan verit leystr med dromundinum ok ǫllu þvi fe, er þar var æ. Letz honum ok þat vest þickia, at þeir brendu dromundinn, ok foru þar sva illa myklu fe, at eingi naut. „Enn nu æ ek mikit valld æ ydru mæli. Þer skulit nu fra mer þers mest niota, er þer gæfud mer liif ok leitudut mer slikrar sæmdar, sem þer mættud. Enn giarna villda ek, at ver sæimz alldri siþan; ok lifit nu heilir ok vel“. Eftir þat reid hann æ land upp. En Rognvalldr iarl sigldi þadan sudr til Kritar, ok

---

[1] *Fra* [fangerne *O, hvorefter Vigf. retter til* mansfólk; *dette vilde unægtelig passe bedre i sammenhængen, men det stemmer ikke med den fremstilling, vi finder ovenf. s. 250[6.7], ikke alene i F, men ogsaa i O; men jfr. det tilsvarende sted i 702.*

---

1 sioinn] udaff samme skib *tilf. O.* hinum—manni] fangerne *O.* 2 þeir[1]] de Norske *O.* 2—3 þeir[2]—fiarins] de andre haffde forstucket deris pendinge *O.* 6 Serklandzborg] søsted *O.* 12 sagdi þeim] segir hann Rǫgnvaldi jarli *Lex. Run.* af] ofan af *Lex. Run.* 14 ǫllu þvi] þat *Lex. Run.* 15—16 ok—fe] thi der, sagde hand, tabtis offuermaade solff oc guld saa *O.* 22 Rognvalldr—sigldi] Jarlen oc hans folck seglede *O.*

V 175 lægu þar i ofvidri miklu. Þa kvat Armodr visu, Flat.
er hann hellt vôrd um nattina:

Eigu ver, þar er vægi
verpr inn um þraum stinnan,
þan hôfum ver at vinna,
vardhalld a ske barda,
medan i nott hia nytri
næmduks haurundmiukri
lôkr sefr lind hin veyki,
liit ek um auxl til Kritar.

Þeir iarl lægu undir Krit þar til er þeim gaf byr til Jórsalalandz[1]; ok komu til Akrsborgar fôstumorgin snemma, ok gengu þa upp med pris miklum ok fararbloma þeim, er þar var sialldseenn. Þorbiorn svarti orti þa visu:

[Var ek í hirð[2] med herði[3]
hjǫrþeys[4] i Orkneyium[5],
reed folkstara fædir
fyrr um vetr[6] til styriar.
Nu berum raund med reyndum
raunsnarliga iarli
ort a urga vaurtu
Akrsborgar[7] friamorgin.

---

[1] *Saal. 702, O;* Iorsala *F.* [2] *Fra* [*saal. 702;* Vard ek um hriid *F.* [3] *Saal. 702;* herdin *F.* [4] *Saal. 702;* hiôrþys *F.* [5] *Skrevet* Orkeyium. [6] *Saal. 702;* nætr *F.* [7] *Saal. 762;* Akrsborg *F, 702.*

---

1 þar] mjǫk lengi *tilf. 702, O.* 1—2 Þa—nattina] Ármóðr skáld helt vǫrð um náttina á jarlsskipi ok kvað vísu *702.* 5 þan] þat *702.* 8 næmduks] nádúks *702.* 11 Þeir—byr] En er byrr kom sigldu þeir þaðan *702.* 12—13 fôstumorgin] frjádag *702.* 13 ok] þeir *702.* þa] þar *702.* 15 Þorbiorn—þa] þá kvað Þorbjǫrn svarti *702.* 18 folkstara] folkstar *702.* 21 raunsnarliga] rannsnarpliga *702;* ramsnarpliga *762.* 22 urga vaurtu] víga pǫrtu *702.*

Flat. Þeir iarl dvolduz i Akrsborg um hrid. Þar kom sott i lid þeirra ok aunduduz margir menn. Þar andadiz Þorbiorn svarti. Oddi hinn litli kvat:

Bæru lung[1]
lendra manna
fyrir Þrasnes[2]
Þorbiorn svarta;
trad hlunnbjǫrn[3]
und hofudskælldi
Ata iord
Akrsborgar til.

Þar[4] sa ek hann {F II 487 / V 176}
at hofudkirkiu
siklings vin
sandi ausinn.
Nu þrumir grund
grytt yfir hænum
[sólu birt
á suðrvegum[5].

Þeir Rognvalldr iarl foru þa or Akrsborg, ok sottu alla hina helguzstu stadi a Iorsalalandi. Þeir foru allir til Iordanar ok lauguduz þar. Þeir Rognvalldr iarl ok Sigmundr aungull logduz yfir æna ok gengu þar a land, ok þangat til, sem var

---

[1] *Saal. 702;* lyng *F.* [2] *Saal. 702;* Þarsnes *F.* [3] *Saal. 702;* húnbjǫrn *762;* hlynbiorn *F.* [4] *Saal. 702;* þa *F.* [5] *Saal. 702;* sólu signud a Sudrlaundum *F.*

---

1 Þeir—hrid] *udel. 702.* 2 margir] þar margir gǫfgir *702, O.* 3 Oddi—kvat] lendr maðr, þá kvað Oddi hinn litli vísu þessa *702.* 6 fyrir] *udel. 702, Lex. Run.* 11 til] *udel. 702.* 17 yfir] at *702.* 20 Þeir—foru] Rǫgnvaldr jarl fór *702.* 20—22 þa—allir] *udel. O.* 20 Akrsborg] með lið sitt til Jórsalaborgar *tilf. 702.* 21—22 Þeir—til] jarlinn fór með lið sitt út til árinnar *702.* 22 þar] allir *tilf. 702.* 24 a land] upp *702.* var] váru *702.*

hriiskiorr nockur, ok ridu þar aa knuta stora. Þa kvat iarl: Flat.

Ek hefi lagda lyckiu,
leidar þveings, um heidi,
snotr minniz þers svanni
swt, fyrir Iordaan wtan.
En ek hyck, at þo þicki
þangat langt at ganga,
blod fellr[1] varmt a vidann
vǒll, heimdrogum ǒllum.

Þa kvat Sigmundr:

Knut mun ek þembiþrioti,
þeim er nu sitr heima,
satt er at helldr hǒfum [hættann
hans[2] kind, i dag binda.

Iarl kvat:

Knut ridum ver kauda,
kem ek modr i stad godann,
þann i þyckum runne
þessa Lafranz messo.

Ok þa er þeir foru [aptr til Jórsalaborgar[3], þa kvat Rognvalldr iarl:

Kross hangir þul þessum,
þiost skili[4] lægt, fyrir briosti,

---

[1] *Saal. ogsaa 702, men* fell *(F. Jónsson) er rimeligvis det oprindelige.* [2] *Fra* [*saal. ogsaa 702;* hætta hers *F. Jónsson (Skjd. B. I 513).* [3] *Fra* [*saal. 702, jfr. O:* der effter vende de tilbage til Jerusalem; utan af Iorsalalandi *F.* [4] *ɔ:* skyli; skyn *702.*

---

2 iarl] Rǫgnvaldr jarl visu þessa *702*. 4 um heidi] ok heiðar *702*. 11 Sigmundr] ǫngull *tilf. 702*. 16 Iarl kvat] þá kvað Rǫgnvaldr jarl *702*. 17 ver] vit *702*. 18 kem] kom *702*. 19 þann—þyckum] þar í þunnum *702*. 21 Ok—foru] siðan fóru þeir *702*. 21—22 þa[2]—iarl] ok er þeir kvámu útan at borginni þá kvað jarlinn *702*. 24 lægt] lægst *702*.

Flat. flyckiz fram æ breckur V 177
ferd, enn pælmr medal herda.

Þeir Rognvalldr iarl foru um summarit af Iorsalalandi ok ætludu nordr til Miklagardz; ok komu um haustid til þess stadar, er heitir Imbolum. Þeir dvolduz þar miok leingi i stadnum. [Þar var þat orðtak haft i staðnum[1], ef menn genguz a moti, þa er þraung var, ok þottiz annarr þurfa, at sæ vægdi gongunne, er æ moti honum[2] geck, þa segir hann sva: 'midhæfvi, midhæfvi!' Þat var eitt kvelld, er þeir gengu or bænum ok Erlingr skacki geck wt a bryggiuna skipsins, gengu stadarmenn i moti þeim ok mælltu: „midhæfvi, midhæfvi!“. Erlingr var druckinn miok, ok let sem hann heyrdi eigi. Ok er þa bar saman, stock Erlingr af bryggiunni ok ofan i leirinn, er undir var; ok hlupu menn hans til at draga hann upp, ok wrdu at færa hann af hveriu klædi. Um morgininn eftir, er þeir F II 488 iarl funduz ok honum var sagt, brosti hann at, ok kvat:

---

[1] *Fra* [*saal. 702, O;* enn *F.* [2] *Skrevet* ħ.

---

2 enn pælmr] eru pálmr (pálm *762) 702.* 3 Þeir—summarit] Rǫgnvaldr jarl fór *702.* 4 ok ætludu] með lið sitt um sumarit ok ætlaði *702.* ok[2]] þeir *702.* 5 heitir] í *tilf. 702.* 5—6 Þeir—þar[1]] þar dvalðisk jarlinn *702.* 6 i stadnum] *udel. 702, O.* 7 a] at *702.* 8 þa] þar *702.* þa—var] paa gaden eller paa streder *O.* þraung] þrǫngt *702.* 9 æ] í *702.* honum] *udel. 702.* 9—10 segir—sva] mælti hann þetta *702;* sagde hand *O.* 10 midhæfvi] *O skriver* midhaff, midhæff. 11 þeir] jarl *tilf. 702.* ok] er *tilf. 702.* 12 skipsins] til skips síns *702, O.* 13 þeim] honum *702, O.* 15 af] út af *702.* 16 ok ofan] *udel. 702.* 16—18 ok—klædi] hljópu menn til ok drógu hann upp ok varð hann at fœra af ǫllum klæðum ok þvá, enn *702.* 18 klædi] oc lade haunom to, men *O.* 19 iarl] jarlinn *702.* var] þetta *tilf. 702.* brosti hann] þá brosti jarlinn *702.*

Flat.

Vill eigi vinr minn kalla,
vard hann allr i drit falla,
nær var i þvi æren
ugæfa, midhæfvi.
Liit hyck ek at þa þætti
þeingils mægr, er hann reingdiz,
leirr fellr grar [af gauri[1],
golegr, i Imbolum.

Þau tidendi wurdu nockuru sidar þar i stadnum, er þeir gengu or stadnum miok druknir, enn menn V 178 Ions fotz sǿknudu hans, enn einkis manz[2] annass. 325 Þeir sendu þegar at leita hans a aunnur skipinn um notina, ok fannz hann eigi; en ecki matu þeir hans a land upp leita. Enn of morguninn stoþu þeir upp þegar er liost var, ok funndu hann skamt fra borgarveggnum, ok var hann aurendr, ok fundu þeir sar a honum; enn þess varþ alldregi vist, hverr honum hafþi geig veittan. Veittu þeir þa umbunaþ liki hans ok graupt at kirkiu. Eptir þat[3] foro þeir a brot þaþan; ok er ecki getit of ferþ þeira, fyrr en þeir koma norþr til Engilsness[4]. Þar

---

[1] *Fra* [*saal. 702;* of geira *F.* [2] *Med dette ord begynder det 13. blad af 325, hvorfra den følgende tekst er tagen.* [3] *Saal. F; udel. 325.* [4] *Saal. 702, jfr. Hkr. III 281;* Egilsness *325, O;* Ægissness *F.*

2 hann] *udel. 702.* 3 var] er *702.* 5 Liit] hitt *702.* ek] *udel. 702.* 7 leirr fellr] saurr fell *702.* 9—10 þar—enn] at *O.* 12—13 skipinn—notina] skip *F, O.* 14 hans—leita] leita hans a land um nottina *F, O.* 14—17 of—honum] þegar um morgininn er liost var vordit fundu þeir hann hia borgarvegg veginn *F.* 18 hafþi—veittan] hefdi bana veitt *F.* 19 umbunaþ—kirkiu] virduligann grǿft liki hans at heilagri kirkiu *F.* 20 foro—þaþan] fór Rǫgnvaldr jarl brott ór Imbólum *702.* 20—21 þaþan—koma] ok er þeir komu *F.* 20 ferþ] ferðir *702.* 21 koma] kómu *702.* til] for *O.* 21—s. 258[1] Þar —þeir] *omv. F.*

325 lagu þeir noccurar netr, ok biþu byriar þess, er þeim þotti goþr vera norþr eptir hafinu til Miclagarþz. Þeir vaunnduþu þa mioc siglingina, ok sigldu þa meþ pris miclum, sem þeir vissu, at gert hafþi Sigurþr Iorsalafari. Ok er þeir sigldu norþr eptir hafinu, qvaþ Raugnvalldr iarl visu:

Riþum Ræfils Vakri,
rekum ei plog af acri,
erium urgu barþi,
ut at Miclagarþi.
Þiggium þengils mala,
þokum fram i gny stala,
rioþum gyldiz goma,
gerum riks konungs soma.

K. 89. Fra Raugnvalldi.

Þa er þeir Raugnvalldr iarl komu til Miclagardz, var þeim þar vel fagnad af stolkonungi ok Veringium. Þa var[1] Menelias konungr yfir Miclagarþi, er ver caullum Manula. Hann veitti iarli mikit fe ok bauþ þeim malagiof, ef þeir villdi þar V 179
dvelliaz. Þeir dvaulduz þar of hriþ of vetrinn

[1] *Saal. F; udel. 325.*

1 noccurar netr] *udel. 702.* 2 vera] at sigla *F, 702, O* norþr] *udel. 702.* 3 siglingina] sigling *702.* 4 þa] *udel. 702.* meþ] vid *F.* 4—5 sem—Iorsalafari] sva sem þeir vissu gert hafa Sigurd Iorsalafara *F.* 4—6 sem—visu] þá kvað jarl *702.* 6 Raugnvalldr] *udel. F.* 8 ei] eigi *F;* enn *702;* ey *762.* af] ór *702.* 13 gyldiz] gildris *702.* 15 *Overskr.:* Af Rognvalldi iarli *F;* Om Rognvald jarlis reise til Møglegaard *O.* 16 Þa er] *udel. F, O.* 17 var] ok var *F, O.* þar] *udel. F.* stolkonungi] stolkonunginum *F.* 18 Menelias] Menelaus *F, O.* yfir] fyrir *F.* 19 iarli] þeim *F.* 21 dvelliaz] stadfestazst *F.* of hriþ] miok lengi *F;* lenge *O.*

i allgoþum fagnaþi. Þar var Eindriþi unngi ok hafþi 325 allmiclar virþingar af stolkonungi; hann atti fatt um viþ þa Raugnvalld iarl, enn afþoccaþi helldr fyrir þeim fyrir[1] auþrum maunnum. Raugnvalldr iarl byriaþi[2] ferþ sina of vetrinn or Miclagarþi, ok for fyrst vestr til Bolgaralandz til Dyraccsborgar; þaþan sigldi hann vestr[3] yfir hafit a Pul. Þar gecc Raugnvallr iarl af skipum[4] ok Vilialmr byskup ok Erlingr ok allt it gaufgara liþ þeira[5], ok aufluþu ser hesta, ok riþu þaþan fyrst til Romaborgar ok sva uttan[6] Rumaveg, þar til er þeir coma i Danmaurk, ok foro þaþan norþr i Noreg. Urþu menn þeim þar fegnir. Ok varþ þessi ferþ in fregsta; ok[7] þottu þeir allir myklu meira hattar menn siþann, er farit haufþu. Meþan þeir haufþu verit i
II 489 ferþinni hafþi andaz Augmundr drengr, broþir Erlings skacka; hann þotti meira hattar þeira breþra

[1] *Saal. F, O* (naar hand kam i tale met de fremmede); enn *325*. [2] *Skrevet* byraþi. [3] *Skrevet to gange.* [4] *Skrevet* skipu. [5] *Skrevet* þeir. [6] *Med dette ord ender prosaen i 702.* [7] *Med dette ord begynder det tredje stykke af sagaen i 332.*

1 i—fagnaþi] *udel. F.* 2 var] fyrir *tilf. F.* unngi] iungi *F.* 3 um] *udel. F.* Raugnvalld] *udel. F.* 5 byriaþi] byriar *F.* or] af *F, 702.* ok] hann *702.* 6 Dyraccsborgar] Dyraks- *F;* Durakrs- *702;* Duracks- *O.* 7 sigldi hann] sigldu þeir *F, 702.* yfir] i *F.* hafit] haf *702.* 8 iarl] ok Erlingr *tilf. F.* skipum] sinum *tilf. F.* 8—9 Vilialmr byskup | ok | Erlingr] *omv. O.* byskup—Erlingr] *udel. F.* 9 gaufgara] gofgazsta *F, 702.* þeira] *udel 702.* aufluþu] fengu *702.* 10 ser] þar *tilf. F, 702.* riþu—fyrst] *udel. 702.* 11 Rumaveg] Romaveg *F.* 11—12 i—ok] til Danmerkr *F.* 12 norþr] *udel. F.* Noreg] ok *tilf. F.* 13 þeim] *udel. F.* varþ] var *F.* 14 allir] *udel. 332.* allir myklu] *udel. F.* menn] allir *tilf. F.* 14—15 siþann] en áðr *tilf. 322, F.* 16 hafþi andaz] andadiz *F.* drengr] *udel. 332*

325 meþan þeir lifþu baþir. Erlingr rez þegar til felags viþ Inga konung, þviat hann var mest undir hann hallr þeira breþra; ok skilþu þeir ecki meþan þeir lifþu baþir. Enn eptir fall Inga konungs var til konungs tekinn yfir flocc þann Magnus, son Erlings ok Cristinar, dottur Sigurþar Iorsalafara; enn Erlingr einn hafþi þa landraþ aull i Noregi. Valldamarr Danakonungr gaf Erlingi iarlsnafn, ok gerþiz hann inn mesti haufþingi, sem ritaþ er i saugu hans. Eindriþi ungi kom utan noccurum vetrum siþar enn þeir Raugnvalldr iarl; rez hann þa til Eysteins konungs, þviat hann villdi eigi eiga viþ Erling. Enn eptir fall Eysteins konungs efldu þeir Eindridi ungi flock ok Sigurþr, son Havarþz haullz V 180
af Reyri, ok toko til konungs Hacon herþibreiþ, son Sigurþar konungs Harallzsonar. Þeir felldu Gregorius Dagsson ok Inga konung. Þeir Eindriþi ok Hacon baurþuz viþ Erling skacka undir Sekk[1]; þar fell[2] Hacon, enn Eindriþi flyþi. Erlingr iarl let drepa Eindriþa unnga nauccuru siþarr i Vic austr.

---

[1] *Saal. 332, F;* Socc *325.* [2] *Skrevet* fe.

1—4 Erlingr—baþir] *udel. F.* 3 hallr] at allri vináttu *tilf. 325.* þeir ekci] eigi *332.* 5 flocc þann] *omv. F.* 6 Sigurþar] konungs *tilf. 332, F.* 7 einn] *udel. F.* landraþ aull] *omv. 332;* einn landrad *F.* 8 ok] *udel. 332, F.* 9 hann] þa *tilf. F.* mesti] maðr siðan ok rikr *tilf. 332.* 9—10 sem —hans] *udel F.* 10 ungi] *udel. F.* 11 iarl] ok *tilf. 332;* ok *F.* 14 ungi] *udel. F.* flock] *udel. 332, F.* 15 Reyri] flokk *tilf. 332, F.* 16 Harallzsonar] gilla *tilf. F.* 17 Gregorius] Gregorium *F.* 18 skacka] *udel. F.* 20 unnga] iunga *F.*

K. 90. Heimqvama Raugnvallz iarls. 325

Raugnvalldr iarl dvaldiz a Haurþalandi mioc lengi of sumarit; frætti hann þar maurg tiþendi or Orcneyium. Var honum sagt, at þar var ofriþr mikill, ok gengu gæþingar mioc i tva flocka, enn þeir varo fair, er hia satu, sva at aungan hlut æti ad. Var Haralldr iarl auþrum meginn at, enn auþrum meginn Erlendr iarl ok Svein Asleifarson. Ok er iarl heyrþi þetta, qvaþ hann visu:

Nu hafa gæþingar gengit,
guþfion er þat liona,
up grafaz ill raþ grepa,
ærit maurg a særi.
Þat mun þeygi siatna
þeim, er svic viþr heima,
stigum lett a lagan
legg, meþan up helld skeggi[1].

Raugnvalldr iarl hafþi aungan skipakost. Leitaþi hann viþ frendr sina ok vini, at þeir skylldu lata gera honum langskip noccur um vetrinn; gengu

[1] *Her ender 702 (og 762).*

1 *Ingen overskr. 332;* Rognvalder jarl kommer hjem til Orknøer igen *O; intet nyt kap. F.* 2 dvaldiz] um sumarit *tilf. F.* 2—3 mioc—sumarit] er hann kom í land ok *tilf. 332;* er hann kom i Noreg ok *F.* 3 hann þar] þá *332;* þadan *F.* 4 honum—var] þar *F.* 5. gæþingar] gædingarnir *F.* mioc] *udel. 332.* flocka, enn] stadi *F.* 6 satu] sæti *F.* 6—7 æti ad] áttu í *332;* ætti i *F.* 7—8 at—meginn] enn *F.* 8 iarl] i odrum stad *tilf. F.* 9 er] Rognvalldr *tilf. F.* þetta] sagt *tilf. 332.* visu] þessa *tilf. 332.* 11 liona] ljónum *702.* 16 lett] litt *F, 702.* 17 helld] helldr *F;* held ek *702.* 18 Raugnvalldr] *udel. 332, F.* 18—19 Leitaþi—at] enn *F.* 19 hann] þá *tilf. 332.* 20 noccur—gengu] nockut ganga *F.*

325 þeir vel undir þat ok iatuþu þar um aullu þvi, er
hann beiddi. Iarl bioz um sumarit at fara vestr til
Orcneyia i riki sitt, ok varþ siþbuinn, þviat hann
dvaldi mart. Hann for vestr a kaupskipi þvi, er
atti Þorhallr Asgrimsson; hann var islenckr maþr
[ok kynstórr[1] ok atti bu suþr i Byskupstungum.
Iarl hafþi þo sveit micla a skipi[2] ok gaufugt fauru- V 181
neyti. Þeir toko Skotland þa er mikit var af vetri,
ok lagu lengi viþ Skotland undir Torfnesi. Iarl
kom litlu fyrir iol i Orcneyiar, ok toko vinir hans
vel viþ honum.

K. 91. Hvat til tiþenda varþ i Orkneyium.

Nu skal fra þvi segia, hvat til tiþenda varþ i
Orcneyium meþan Raugnvalldr iarl var i utanfaur-
inni. Sumar þat, er iarl var farinn or landi, kom
austan af Noregi Eysteinn konungr, son Harallz
gilla; hann hafþi her mikinn. Ok er hann kom i F II 490
Orcneyiar, lagþi hann hernum til Raugnvallzeyiar.

---

[1] *Fra* [*saal. 332;* at kynsloþ *325.* [2] *Skrevet* skip̄ (*ɔ:* skipit, *saal. ogsaa 332).*

---

1 þeir] ok *tilf. 332, F.* iatuþu—er] játuðu honum þar um slíku ǫllu sem *332*; iatta þvi ollu sem *F.* 2 beiddi] ok gerdu skipin *tilf. F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Rognvalldr iarl for til Orkneyia. 3 varþ] hann *tilf. 332, F.* siþbuinn] mjǫk *tilf. 332;* fyrir *tilf. F.* 4 Hann for] *omv. F.* 6 Byskupstungum] tungu byskups *F.* 7 þo] *udel. F.* 8 Þeir toko] *omv. F.* mikit] *udel. F.* vetri] miok langt *tilf. F.* 9 lengi—Torfnesi] vid Torfnes *F.* Iarl] jarlinn *332.* 9—10 Iarl kom *omv. F.* 10—11 Orcneyiar —honum] riki siitt *F.* ok—honum] i riki sitt *332.* 12 *Overskr.*: Eysteinn konungr fangadi Haralld iarl *F;* Om kong Eystein Harildssøn *O;* *ingen overskr. 332.* 13 skal —segia] er at segia fra þvi *F.* fra þvi] *udel. 332.* varþ] gerðisk *332.* 14 utan-] út- *332, F.* 16 af] or *F.* 17—18 Ok—hann] þa hafdi hann lagt *F.*

Þa spurþi hann, at Haralldr iarl Maddaþarson var 325 farinn yfir til Cataness a tvitaugsessu ok hafþi LXXX manna; hann la i Þorsa. Enn er Eysteinn konungr spurþi þat, skipaþi hann III skutur ok for vestr yfir Petlandzfiorþ ok sva til Þorsar. Hann kom þar sva, at þeir iarl urþu eigi varir viþ fyrr enn hans menn gengu up a skipit at þeim, ok gerþu iarl hanntekinn. Hann var leiddr fyrir konung, ok foro þeira skipti sva, at iarl leysti sic ut III maurkum gullz; enn hann gaf riki sitt i hendr Eysteini konungi, sva at hann skylldi af honum hallda iafnan siþan. Gerþiz iarl þa maþr Eysteins konungs ok batt þat svardaugum. Þaþan for Eysteinn konungr til Skotlandz ok heriaþi þar of sumarit. Hann heriaþi viþa of England i ferþ þessi, ok þottiz hefna[1] Haralls konungs Sigurþarsonar. Eptir þat for Eysteinn konungr austr i riki sitt til Noregs; ok var allmisiafnt rætt um ferþ hans. Haralldr iarl var i Orcneyium i riki sinu, ok var hann vel þockaþr af flestum maunnum. Þa var andaþr Maddaþr iarl, faþir hans, enn Margret moþir hans var komin ut i Orcneyiar. Hon var friþ kona ok

[1] *Skrevet* hef.

2 yfir] *udel. F.* a] með *332, F.* 3 la] þa *tilf. F.* 4 spurþi] spyrr *F.* þat] til hans *332, F.* skipaþi] skipar *F.* 5—6 Hann kom] *omv. F.* 6 varir viþ | fyrr] *omv. 332, F.* 7 hans] konungs *332, F.* 8 iarl] jarlinn *332.* 9 iarl] jarlinn *332.* ut] *udel. F.* 12 iafnan] rikit *F.* 13 þat] med *tilf. F.* Þaþan] ok eptir þetta *332.* 15 þessi] þeiri *332, F.* 15—16 þottiz] hann *tilf. 332;* þa *tilf. F.* 16 konungs Sigurþarsonar] sona *F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Fra Eysteini konungi. 17 austr] aftr *F.* austr | i—sitt] *omv. 332.* 18 ferþ hans] *omv. 332, F.* 19 var] eptir *tilf. 332.* i Orkneyium | i—sinu] *omv. F.* 19—20 hann—þockaþr] þockasæll *F.* 22 ut— Orcneyiar] til Orkneyia *F.* friþ] væn *F.*

325 svarcr mikill. I þann tima andaþiz David Skotakonungr, ok var þa tekinn til konungs Melkolmr son hans; hann var þa barn at alldri, er hann tok rikit. V 182

K. 92. Sætt iarla.

Erlendr, son Harallz ins slettmala, var lengstum i Þorsa, en stundum[1] i[2] Eyium æþa i hernaþi, siþan er Otar iarl var andaþr. Hann var inn mannvensti maþr ok ger at ser of flesta hluti ok milldr af fe, bliþr ok raþægr[3] ok allra manna vinselstr af sinum maunnum; hann hafþi sveit micla. Anacol het maþr; hann var fostri Erlendz ok reþ mestu viþ hann. Anakol var vikingr ok maþr ætstorr ok harþfengr, suþreyskr at kyni; hann var raþgiafi Erlendz. Þa er Erlendr spurþi, at Raugnvalldr iarl var farinn or riki sinu ut i Iorsalaheim, for hann a fund Melkolms Skotakonungs, frenda sins, ok beiddi, at hann gefi honum iarlsnafn ok Katanes til yfirsocnar, sva sem haft hafþi Haralldr faþir hans af David konungi, fauþur Melkolms konungs. Þa var Melkolmr konungr barn at alldri. Enn viþ þat er Erlendr atti þar frendr gaufga, þa er fluttu mal

[1] *Skrevet* studum. [2] *Saal. 332, F; udel. 325.* [3] *ɔ:* ráðþægr.

1 svarcr] svarri *332, F.* 2 ok] *udel. F.* þa] þar *332.* tekinn | til konungs] *omv. 332, F.* 3 þa] *udel. 332, F.* er] þá er *332.* rikit] riki *332, F.* 4 *Overskr.*: Fra Haralldi. capitulum *F;* Om Erland Jarl *O; ingen overskr. 332.* 6 stundum] var hann *tilf. 332.* Eyium] Suðreyjum *332;* Sudrey *F.* 7 er] *udel. F.* var andaþr] andadiz *F.* 7—8 mannvensti] mann vænligzsti *F.* 8 ok[2]] *udel. 332, F.* 9 ok allra] *udel. F.* 12 viþ—maþr] med honum, hann var *F.* 13 suþreyskr—kyni] *udel. F.* 14 Þa—at] iarls, þa er *F.* 15 hann] Erlendr *F.* 16 frænda—beiddi] ok bad *F.* 17—18 yfirsocnar] yfirferdar *F.* 18 haft] *udel. F.* Haralldr] iarl *tilf. F.* 18—s. 265[1] af—ok] enn fyrir þvi at Erlendr ætti marga vini enn Melkolmr var barn at alldri þa gekz þat vid at hann gaf Erlendi iarlsnafn ok veitti honum *F.* 21—265[1] mal hans] *omv. 332.*

hans, gecc þat viþ, at Erlendr feck iarlsnafnit ok 325
Katanes halft viþ Haralld frenda sinn. For Erlendr þa a Katanes ok fann þar vini sina. Eptir þat dro hann liþ at ser ok for ut i Orcneyiar; hann beiddi ser þar viþtauku. Enn Haralldr iarl Maddaþarson dro liþ at ser, þegar er hann spurþi til Erlendz, ok gerþiz fiolmennr. Foro þa menn i millum þeira
II 491 frenda ok leituþu um sættir. Beiddiz Erlendr halfra eyianna viþ Haralld, en hann vill eigi up gefa. Ok kom sva, at[1] griþ varo sett þau misseri; enn þat var raþit, at Erlendr skal fara austr i Noreg a fund Eysteins konungs, ok beiþaz helmings þess, er Raugnvalldr iarl atti; lez Haralldr þa mundu þann
V 183 up gefa. For þa Erlendr austr i Noreg, enn Anakol ok sum sveitinn var eptir i Orcneyium. Gunni Olafsson, broþir Sveins Asleifarsonar, hafþi getit barn viþ Margretu, moþur Harallz iarls. Enn iarl gerþi hann utlagan; ok af þvi tokz ovinatta meþ þeim iarli ok Sveini Asleifarsyni. Ok senndi Sveinn Gunna broþur sinn suþr i Lioþhus til Liotolfs vinar sins, er Sveinn hafþi verit meþ fyrrum. Fogl het

---

[1] *Saal. 332, F; udel. 325.*

---

1 gecc—ok] geksk þat við at Skotakonungr gaf Erlendi jarlsnafn ok veitti honum *332.* 3 fann] hitti *F.* 4 i—hann] til Orkneyia ok *F.* 5 Enn] *udel. F.* 6 þegar] *udel. F.* til Erlendz] *udel. F.* 8 ok leituþu] at leita *F.* 9 eyianna] Eyja *332, F.* en—vill] iarl ok villdi Haralldr iarl *F.* 9—10 Ok kom] kom þa *F.* 11 raþit] ráð *332.* i Noreg] *udel. F.* 12 Eysteins] Noregs *F.* beiþaz] beida *F.* 13 iarl] *udel. 332.* atti] ok *tilf. 332, F.* þa—þann] þann mundu *332;* iarl þann lut mundu *F.* 15 i Orcneyium] *udel. F.* 17 barn] bǫrn *332, F.* iarl] jarlinn *332.* 17—18 iarl gerþi] Haralldr iarl hafdi gert *F.* 18 utlagan; ok] útlaga *332.* 19 iarli—Asleifarsyni] Sveini ok Haraldi jarli *332, F.* 20 broþur sinn] *udel. 332.* 21 fyrrum] fyrr *332.* het] *udel. 332, F.*

325 son Liotolfs; hann var meþ Haralldi iarli, ok var þar fatt meþ þeim Sveini. Þa er Erlendr for austr til Noregs, for Haralldr iarl yfir a Nes, ok sat þar i Vic um vetrinn. Sveinn Asleifarson var þa i Þrasvik a Katanesi, ok varþveitti bu stiupsona sinna. Hann atti fyrr Ragnhilldi Augmundardottur; þau varo skamma hriþ asamt; Olafr var son þeira. Siþan atti hann Ingiriþi Þorkelsdottur; Andres het son þeira[1]. Þat var oþinsdag i efstu viku, at Sveinn Asleifarson var genginn up i Lambaborg[2] meþ noccura menn. Þa sa þeir, at byrþingr for austan of Petlandzfiorþ[3]; þottiz Sveinn vita, at þat mundu vera menn Harallz iarls, þeir er hann hafþi sent eptir skatti [i Skotland[4]. Sveinn baþ sina menn ganga til skipa ok leggia at byrþinginum; ok sva gerþu þeir. Toku þeir þa byrþinginn ok allt þat, er a var, enn skutu a land maunnum Harallz iarls; ok gengu þeir austr til Vikr ok saugþu honum. Haralldr iarl svaraþi fa um, ok sagþi, at þeir Sveinn mundi ymsir[5] fe hafa; ok skipti hann maunnum sinum a veizlur um paskana. Þa kaull-

[1] *Skrevet* þeir. [2] *Synes først at være blevet skrevet* lala-, *derefter rettet.* [3] *Skrevet* Petlandz. [4] *Maaske rettere* til Hjaltlandz *(332) eller* a Hialltlandi *(F).* [5] *Saal. 332, F; udel. 325.*

1 hann] *udel. 332, F.* 2 þar] þvi *F.* Erlendr] jarl *tilf. 332, F.* 3 til Noregs] i Noreg *F.* Nes] Katanes *332, F.* þar] *udel. 332, F.* 5 bu] þar bú *332, F.* 6 sinna] þviat *tilf. F.* fyrr] *udel. 332.* Augmundar-] Ingimundar- *F.* 8 Siþan] siðarr *332.* 9 Andres het] Andreas var *332, F.* 10 Asleifarson] *udel. 332, F.* 11 Þa—þeir] þeir sá *332, F.* at] hvar *332.* 12 austan—Petlandzfiorþ] austan (nordan *F.*) af Pétlandzfirði *332, F.* 13 þat] þar *332.* 16—17 Toku—ok] ok toku *F.* 16 þa] *udel. 332.* 17 a[1]] fémætt *332.* 18 austr] *udel. F.* 19 sagþi] segir *332.* 21—s. 267[1] Þa kaulluþu] þat kalla *F.*

uþu Katnesingar[1], at iarl væri a kunnmiþum. Enn 325
þegar eptir paskaviku for Sveinn a byrþinginum
ok roþrarskutum ut i Orcneyiar. Ok er þeir komu
V 184 a Klifseid[2], toku þeir þar skip af Fogli Liotolfssyni;
hann var þa kominn sunnan or Lioþhusum fra
fauþur sins ok etlaþi til Harallz iarls. Ok i þeiri
faur toko þeir XII aura gullz af Sigurþi claufa, huskarli
Harallz iarls; þat fe hafþi verit fært a bæ,
enn þeir varo i Kirkiuvagi, er attu. Siþan for
Sveinn yfir aptr a Nes ok upp a Skotland til Melkolms
Skotakonungs i Afardion; hann var þa IX[3]
vetra gamall. Þar var Sveinn manuþ i allgoþum
fagnaþi, ok baþ Skotakonungr hann hafa þar geþi[4]
aull a Katanesi, er hann hafþi aþr haft enn hann
F II 492 varþ osattr viþ Haralld iarl. Bioz Sveinn eptir þat
a brot, ok skilþu þeir Skotakonungr meþ kærleik
miklum. For Sveinn þa til skipa sinna ok sigldi
sunnan til Orcneyia. Þa var Anakol a Dyrnesi,
er þeir Sveinn sigldu sunnan, ok sa þeir seglinn

---

[1] *Skrevet* Katsingar. [2] Skálpeiðs *332, F.* [3] *Foran dette tal staar et paabegyndt og senere udstreget* x. [4] *Skrevet* geþ (þ *tvilvsomt).*

---

1 a—Enn] *udel. F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Fra Sveini Astleifarsyni. 2 paskaviku] páska *332.* byrþinginum] byrdingi *F.* 3 roþrarskutum] róðrarskútu *332, F.* 5 þa] *udel. F.* 7 faur] ferd *F.* þeir] til *tilf. 332.* 8 a] i *F.* 10 aptr] *udel. 332, F.* 10—11 til—Afardion] ok fann Melkolm Skotakonung i Apardjón (Ardion *F) 332, F.* 12 i] ok i *F.* 12—13 allgoþum fagnaþi] allgóðu yfirlæti *332, F.* 13 þar] þau *332, F.* 14 er] sem *F.* 14—15 haft—varþ] er hann var *F.* 15 iarl] Sveinn þackadi konungi *tilf. F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Fra Sveini ok Anakol. capitulum. Bioz Sveinn |eptir þat] *omv. F.* 16 skilþu] skilðusk *332, F.* meþ] i *F.* kærleik] kærleikum *332, F.* 17 sigldi] sigldu *F.* 19 seglinn] sigling *F.*

325 fyrir austan Mula. Þeir senndu mann til þeira Sveins, Gauta buanda af Skeggbiarnarstauþum; ok beiddi Anakol, at Sveinn skylldi sætaz viþ Fogl um skiptaukuna, þviat þar var frensymi, ok var Fogl þa meþ Anakol. Enn er Gauti fann Svein, segir hann honum orþ Anakols. Þa[1] baþ Sveinn, at þeir færi til Sanndeyiar ok fynndiz þeir þar, þviat hann lez þangat fara mundu. Þar var sætarfundr þeira, ok gecc seinnt saman sættinn; ok sva kom, at Sveinn skylldi einn gera þat[2], sem hann villdi. Eptir þat rez Anakol til liþs meþ Sveini, ok baz i þvi at koma saman sæt þeira Erlendz iarls, er hann kemr austan, þviat þar var fiandskapr af brennu Fracackar. Þeir Sveinn ok Anakol foro til Strionseyiar ok lagu viþ Hofsnes[3] noccurar netr. Þa bio i V 185 Strionsey Þorfinnr Brusason; hann atti þa Ingigerþi, systur Sveins, er Þorbiorn klerkr hafþi eina latit. Þa er þeir Sveinn lagu viþ Hofsnes, sigldi þar af hafi Erlendr iarl; ok foro þeir Anakol ok Þorfinnr Brusason þegar a fund hans, ok leituþu

[1] *Stort, men ukoloreret, begyndelsesbogstav 325.* [2] fyrir þat *tilf. 325.* [3] *Saal. 332, jfr. nedenf. l. 18;* Haufn *325, F.*

1 senndu—þeira] senda til *F.* mann] *udel. 332.* 5 fann] þá *tilf. 332, F.* 5—6 segir—honum] ok sagði *332.* segir—Sveinn] þa sendi hann ord til Anakols ok bad þa Svein *F.* 7 þeir] *udel. 332, F.* 8 þangat] *udel. F.* mundu] í hríðinni *tilf. 332.* þeira] fjǫlmennr *332; udel. F.* 9 seinnt] *udel. F.* ok] en *332, F.* 10 einn] *udel. F.* þat, sem] þat er *332;* slikt er *F.* 11 rez] réð *332.* 12 saman | sæt þeira] *omv. F.* iarls] ok Sveins *tilf. F.* kemr] kæmi *332, F.* 13 af] mikill af *F.* 16 Brusason] Bessason *F.* 17 hafþi] *udel. F.* 18 Þa] *Her beg. F et nyt kap. med overskr.:* Sætt Erlendz ok Sveins. 19 ok foro] *udel. F.* 20 Brusason—leituþu] leita nu *F.*

um sætir meþ þeim Sveini. Ok toc iarl þvi þung- 325
liga; qvaþ Svein iafnan hafa verit anndstreyman þeim frendum, enn halldit ecki þat, er þeir Ottarr iarl haufþu viþ mællz, at styrkia sic til rikis. Sveinn bauþ þa iarli sina fylgþ ok raþuneyti, ok var þar um leitat allan[1] dag; ok gecc eigi fyrr saman sætin enn þeir Anakol ok Þorfinnr lystu þvi baþir, at þeir mundu fylgia Sveini or eyiunum, ef iarl villdi eigi sættaz viþ hann. Erlendr iarl sagþi þau orþ Eysteins konungs austan, at hann skylldi hafa þann hlut Orcneyia, er aþr hafþi Haralldr iarl. Sveinn gaf raþ, þa er þeir iarl varo sattir, at þeir skylldu þegar[2] fara a fund Harallz iarls, aþr hann spurþi þetta af auþrum, ok beiþa hann gefa honum upp rikit. Sva var gert sem Sveinn mælti. Þeir fundu Haralld iarl fyrir Kiarrexstauþum, ok la hann a skipum. Þat var Micalsmessu morgin, at þeir Haralldr iarl sa, at langskip foro at þeim, ok grunuþu, at ofriþr mundi vera. Þeir hliopu af

[1] *Saal. 332, F;* annan *325.* [2] *Med dette ord ender det tredje stykke af sagaen i 332; her begynder ogsaa lakunen i O.*

1—2 iarl—þungliga] jarlinn þungliga á sættinni *332;* iarl þungliga a sættum *F.* 2 hafa verit] *omv. 332.* hafa—anndstreyman] *omv. F.* 4 til] *udel. F.* 5 iarli] jarlinum *332.* sina fylgþ] *omv. 332, F.* ok—ok] *udel. F.* 6 allan dag] *omv. F.* 6—7 fyrr saman | sætin] *omv. F.* 7 Anakol—Þorfinnr | lystu—baþir] *omv. F.* 8 eyiunum] Orkneyium *F.* 9—10 þau—konungs | austan] *omv. 332.* 10 austan] *udel. F.* hann skylldi] þeir skylldu *F.* 12 gaf] þat *tilf. 332, F.* iarl] jarlinn *332; udel. F.* 13 þegar] *udel. F.* 14 spurþi] fretti *F.* ok beiþa] monnum ok bidia *F.* 14—15 honum] *udel. F.* 16 Kiarrexstauþum] Kiareksstodum *F.* 17 Micalsmessu morgin] Michiælsmesso aftan *F.* 18 foro] reri *F.* 19 Þeir] *udel. F.*

325 skipunum, ok i kastalann, er þar var þa. Arni Hrafnsson het maþr, er hliop af skipi Harallz iarls ok til Kirkiuvags; hann var sva hræddr, at hann fann eigi fyrr, er hann hafþi skiolldinn a baki *sér*[1], enn hann stoþ fastr i kirkiudyrum. Þorgeirr het maþr, er þar var inni fyrir. Þat hugþu laugunautar Arna, at hann væri tyndr, ok leituþu hans II daga. Þeir Erlendr iarl ok Sveinn hliopu af skipum V 186 sinum eptir þeim Haralldi iarli til kastalanns, ok sottu at þeim of daginn bæþi meþ elldi ok vapnum. Þeir vaurþuz allhraustliga, ok sleit nattmyrkr meþ þeim. Þar urþu margir menn sarir af hvarumtveggium; ok varo þeir Haralldr iarl mioc F II 493 uppgefnir fyrir þeim, ef lengr hefþi verit atsoknin. Enn of morgininn komu til buendr, vinir hvaratveggiu[2], ok leituþu of sættir meþ þeim; ok varo þeir Erlendr iarl ok Sveinn trauþir at sætaz. Enn þo for þat fram, at þeir sætuz a þat, at Haralldr iarl sor þess eiþa, at Erlendr skylldi hafa hans hlut eyianna, ok hann skylldi alldregi calla til rikis i hendr honum. Foro þessir eiþar fram meþ morgum vitnum inna beztu[3] manna þar i eyiunum. Ok

[1] *Saal. ved rettelse;* sva *325.* [2] *Skrevet* -tvggiu. [3] *Saal. F;* bezta *325.*

1 er—þa] *udel. F.* 4 er] at *F.* hafþi] hefdi *F.* baki sér] herdunum *F.* 5 stoþ] var *F.* kirkiudyrum] dyrunum *F.* 5—8 Þorgeirr—daga] *udel. F.* 8—9 skipum sinum] skipunum ok sottu *F.* 10 sottu—daginn] veitti þeim atsokn *F.* 11—12 allhraustliga—nattmyrkr] allskoruliga ok skildi nott *F.* 14 fyrir þeim] *udel. F.* 15 Enn] ok *F.* 15—16 komu—hvaratveggiu] eftir komu bændr ok beggia vinir *F.* 16 meþ—varo] enn *F.* 17 trauþir—sætaz] voru traudir til sættanna *F.* 18 a þat] at þvi *F.* 19 iarl] *udel. F.* Erlendr] iarl *tilf. F.* 20 ok | hann skyldi] *omv. F.* calla | til rikis] *omv. F.* 21—22 meþ—vitnum] at vitni *F.* 22 Ok] *udel. F.*

eptir þat for Haralldr iarl yfir a Nes ok sva up i 325
Skotland til frenda sinna; for þa fatt Orcneyinnga
meþ honum. Erlendr iarl ok þeir Sveinn stefndu
þing viþ buendr i Kirkiuvagi, ok sottu bendr til of
allar Eyiar. Flutti Erlendr iarl sitt mal ok[1] sva
margir aþrir, vinir hans ok frendr; sagþi iarl þa,
at Eysteinn konungr hafþi gefit honum riki i Orcn-
eyium, þat er Haralldr iarl hafþi aþr at varþveita.
Beiddi hann þa bendr ser viþtaucu; hafþi hann þar
bref Eysteins, þau er þat saunnuþu meþ honum.
Kom þa sva, at bændr[2] iatuþu Erlendi iarli hlyþni.
Toc hann þa undir sic allar Orcneyiar ok gerþiz
haufþingi yfir. Enn sva var mællt meþ Erlendi
iarli ok bondum, at hann skylldi eigi veria Raugn-
valldi iarli þann helminng rikis, er hann atti, ef
honum yrþi auþit til at koma; enn ef Raugnvalldr
iarl kallaþi a meira enn halft, þa skylldu bendr þat
veria meþ Erlendi iarli. Sveinn Asleifarson var
iafnan meþ Erlendi iarli, ok baþ hann vera varan
V 187 ok trua eigi of vel Haralldi iarli æþa Skotum. Þeir
lago lengstum of vetrinn a skipum ok helldu[3] niosn-
ir fra ser. Enn er dro at iolum ok veþratta toc at

[1] *Herefter ovestreget* sagþi. [2] *Skrevet* bædr. [3] *Skrevet* helldi.

1 up] *udel F.* 2 frenda] vina *F.* Orcneyinnga] manna or Orkneyium *F.* 3 þeir] *udel F.* 5 iarl] fram *F.* 5—6 sva—þa] sagdi þat *F.* 7 hafþi] hefdi *F.* 9 hann[2]] *udel. F.* 10 Eysteins] konungs *tilf. F.* meþ honum] er hann sagdi, Sveinn flutti ok mal iarls ok margir adrir vinir Sveins ok frændr *F.* 11 þa] þvi *F.* 12 Orcneyiar] Eyiar *F.* 13 meþ] þeim *tilf. F.* 15 helminng rikis] luta eyianna *F.* 16 til] aftr *F.* 17 kallaþi —halft] krefdi meirr enn halfra Eyia *F.* 17—18 þat veria] *omv. F.* 21—22 niosnir] niosnum *F.* 22 dro at] *omv. F.* ok—toc] tok vedratta *F.*

325 harþna, þa for Sveinn heim til buss sins, enn baþ iarl vera eigi ovarara, þot þeir skilþi. Ok sva gerþi iarl, at hann la laungum a skipum ok efnaþi[1] hvergi i einum staþ til iolaveizlu sinnar.

K. 93. Haraldr jarl kom til Orkneyja á óvart.[2]

Þat var tiþenda inn tiunda dag iola i Garecsey, at Sveinn Asleifarson satt ok dracc meþ huscaurlum sinum. Hann toc til orþa ok gneri nefit: „þat er ætlun min, at nu se Haralldr iarl a faur til eyianna“. Þeir segia huscarlar hans, at þat væri oliclict fyrir sacir storma þeira, er a lagu. Hann qvaz vita, at þeim mundi sva þickia. „Mun ec nu ok, segir hann, eigi gera iarli niosn fyrir hugboþ mitt eitt saman, enn þo grunar mic, at þvi se verr raþit“. Fell þa niþr þat tal, ok drucku þeir sem aþr. Haralldr iarl byriaþi ferþ sina at iolum ut i Orcneyiar; hann hafþi IIII skip ok tiu tigu[3] manna. Hann la II netr viþ Grimsey. Þeir lendu i Hafnarvagi i Hrossey; þeir gengu þaþan

---

[1] *Skrevet* efþnaþi. [2] *Overskr. fra F; ulæselig overskr. 325.* [3] *Skrevet* tiga.

---

1 þa] ok *F.* heim] i Gareksey *tilf. F.* enn] ok *F.* 2 vera—ovarara] eigi uvarann vera um sik *F.* 3 at—laungum] ok læ *F.* ok] enn *F.* 4 einum] eyium *F.* sinnar] *udel. F.* 7 var] til *tilf. F.* tiunda] ellefta *F.* 8 ok dracc] vid dryck *F.* 10 se] *udel. F.* 10—11 faur—eyianna] ferd komenn til Eyia *F.* 11 segia—hans] svarodo huskarlarnir *F.* 12 sacir] storra *tilf. F.* 13 qvaz] kvez *F.* 14 segir hann] *udel. F.* 15 saman] *udel. F.* 16 þvi—raþit] þers muni þurfa ok *F.* 17—18 at—Orcneyiar] wt i Orkneyiar a iulum *F.* 19 Grimsey] Gareksey *F.* 20 þaþan] *udel. F.*

inn xiii. dag[1] iola i Fiaurþ. Þeir varo i Orka- 325
I 494 haugi[2] meþan el dro a, ok ærþuz þar ii menn fyrir
þeim; ok var þeim þat farartalmi mikill. Þa var
af not, er þeir komu i Fiaurþ[3]. Var þar þat tiþ-
enda, at Erlendr iarl var kominn a skip sitt, enn
hann hafþi druckit of daginn uppi at husi. Þeir
Haralldr iarl drapu þar ii menn, ok het ann-
arr Ketill; enn þeir toko haundum iiii menn: Arn-
finn, broþur Anakols, Liotr het annarr, ok ii aþra.
Haralldr iarl for aptr i Þorsa ok þeir Þorbiorn
V 188 klerkr, enn þeir bræþr foro til Lambaborgar, Bene-
dict ok Eirikr, ok haufþu Arnfinn meþ ser. Þeg-
ar of nottina, er Erlendr iarl varþ varr viþ ofriþ-
inn, þa senndi hann mann til Garekseyiar at segia
Sveini; ok let hann þegar eptir of daginn hrinnda
skipum a sia ok for til funndar viþ Erlend iarl,
sem hann hafþi orþ til sent; ok varo þeir þa a skip-
um lengi vetrar. Þeir Benedict bræþr sendu þau[4]
orþ, at Arnfinnr mundi þvi at eins lauss[5] latinn,
ef þeir Erlendr iarl letu þa hafa skip þat, er þeir
haufþu tekit fyrir Kiarreksstauþum. Iarl var þess
fysari, at laust væri latit skipit; enn Anakol latti
þess, ok sagþi, at Arnfinnr mundi a brot komaz

---

[1] *Skrevet to gange.* [2] *Skrevet* Orkahugi. [3] *Skrevet* Fiauþ. [4] þ *er uformeligt, dannet ved rettelse af* ꝼ. [5] *Først skrevet* laust, *siden forsøgt rettet.*

---

2 el—a] iulahelgin stod *F.* 3 var[1]] vard *F.* mikill] *udel. F.* 4 þar þat] *omv. F.* 5—6 enn hann] ok *F.* 6 at] a *F.* 7 ok] *udel. F.* 8 Ketill] en annarr er eigi nefndr *tilf. F.* 9 Liotr—annarr] ok annarr het Liotolfr *F.* 11 enn] *udel. F.* 15 eptir—daginn] *udel. F.* 18 Benedict bræþr] *omv. F.* 20 letu] leti *F.* 21 haufþu tekit] attu er tekit hafdi verit *F.* 22 fysari] fusari *F.* 23 a] *udel. F.*

325 þann vetr, þott eigi[1] se þat til unnit. Þat var miþvikidag inn nesta fyrir faustu, at þeir Anakol ok Þorsteinn Raugnuson foro yfir a Nes meþ xx menn a skutu, ok komu viþ nott. Þeir drogu skutuna i leynivag einn undir borg noccura. Þeir ganga upp ok leynduz i kiorum skamt fra husi i Þrasvic; enn þeir biuggu sva um a skipinu, at sva var at sia sem menn lægi i hveriu rumi. Komit hafþi verit til skipsins um morguninn ok grunaþ þar ecki um. Þeir Anakol sa menn roa a skipi utan fra borg ok lenda i aross. Þar sa þeir ok mann riþa utan fra borginni[2] ok annan ganga, ok kenndu þar Eirik. Þa skiptu þeir Anakol liþi sinu ok gengu x til sævar meþ anni, og gettu, at engi kemiz til skipsins, enn aþrir x gengu a bæinn. Eirikr kom litlu fyrr a bæinn ok geck til skalahus; þa heyrþi hann til vapnaþra manna, ok hliop hann þa í[3] skalann ok ut aþrar dyrrnar ok villdi til skipsins. Enn þar varo menn fyrir, ok varþ hann þar hanntekinn ok færþr ut i Eyiar Erlendi iarli. Varo þa sendir menn til Harallz iarls ok sagt honum, at Eirikr

---

[1] *Skrevet to gange, den første gang underprikket.* [2] *Skrevet* borginn. [3] *Saal. F; udel. 325.*

---

1 þann vetr] *udel. F.* se þat] væri þetta *F.* 4 ok—viþ] um *F.* 4—5 i—noccura] undir biorg nockur i einn leynivog *F.* 5 ganga] geingu *F.* 6 kiorum] nockurum *tilf. F.* husi i] *udel. F.* 7 enn] *udel. F.* a skipinu] *udel. F.* 7—8 at sia] *udel. F.* 8 menn] maþr *F.* 8—9 hafþi—skipsins] hofdu menn til skips *F.* 9 grunaþ þar] grunudu þeir *F.* 10 menn roa] roa menn fyrir *F.* 11 Þar] þa *F.* ok[2]] *udel. F.* 12 utan—ok[1]] fra borg enn *F.* 13 Anakol] *udel. F.* 14 engi kemiz] þeir kæmi eigi *F.* 15 a bæinn] til bæiar *F.* 16 skalahus] skaalhuss *F.* 18 skipsins] skips sins *F.* 19 varþ] var *F.* þar] þa *F.* 20 Erlendi iarli] til Erlendz iarls *F.* 21 sagt] segia *F.*

mundi eigi fyrr lauss latinn enn þeir Arnfinnr kemi heilir til Erlendz iarls; ok þat gecc eptir þvi, sem mælt var. Of varit eptir bioz [Haralldr iarl[1] af Katanesi, ok for norþr[2] a Hialltland. Hann ætlaþi at taka af lifi Erlend unga; enn hann hafþi bæþit Margretar, modur iarls, enn hann hafþi syniat. Eptir þat[3] fer hann ser sveitar, ok nam hana a brot or Orcneyium ok flutti hana norþr i Hialltland, ok settiz i Morseyiarborg; hafþi hann þar viþbunaþ mikinn. Enn er Haralldr iarl kom a Hialltland, settiz hann of borgina ok bannaþi allar tilflutningar. Enn þar var[3] ohegt atsokn viþ at koma. Foro menn þa til ok leituþu um settir meþ þeim. Beiddiz Erlendr þess, at iarl skylldi gipta honum konuna, enn bauþ sic til styrctar viþ iarl, ok sagþi, at honum lægi meira viþ, at hann fengi riki sitt, enn kallaþi þat venst til, at hann gerþi ser vini sem flesta. Þetta fluttu margir meþ Erlendi, ok urþu þær malalycþir, at þeir sættaz; ok 325

(Left margin: V 189 — beside "Katanesi"; II 495 — beside "viþbunaþ")

---

[1] *Fra* [*tilføjet over linjen med svagere blæk, men med samme haand.* [2] *Skrevet* norþ. [3] *Saal. F; udel. 325.*

---

1 lauss] verda *tilf. F.* 2 Erlendz iarls] handa Erlendi iarli *F.* þat] þetta *F.* 3 mælt var] þeir beiddu *F.* Of] *F begynder her et nyt kap. med overskr.:* Sættir þeirra Halldz iarls ok Erlendz. 4 a Hialltland] til Hialltlandz *F.* 5 unga] iunga *F.* 6 iarls] hans *F.* hann] iarl *F.* 7 fer—sveitar] feck Erlendr ser menn *F.* 8—9 i Hialltland] til Hialltlandz *F.* 9 Morseyiar-] Moseyiar- *F.* hafþi hann] ok hafdi *F.* 10 Haralldr] *udel. F.* a] i *F.* 13 þa] *udel. F,* 14 Beiddiz] þa beiddi *F.* þess] *udel. F.* 16 fengi] halldit *tilf. F.* 17 sitt] sinu *F.* kallaþi] þotti *F.* 18 vini] uvini *F.* margir] menn *tilf. F.* 19 sættaz] sættuz *F.*

325 feck Erlendr Margretar ok rez siþan til fylgþar meþ iarli, ok foro þeir of sumarit austr til Noregs. Ok er þat spurþiz i Orcneyiar, þa gerþu þeir Erlendr iarl raþ sin, ok fysti Sveinn, at þeir skylldi fara i hernaþ ok afla ser sva fiar; ok sva gerþu þeir, ok foro suþr til Breiþafiarþar ok beriuþu fyrir austan Skotland. Þeir foro suþr til Beruvikr. Knutr inn auþgi het maþr; hann var kaupmaþr ok sat iafnan i Beruvik. Þeir Sveinn toko skip mikit ok gott, er Knutr atti, ok a fe mikit; þar var ok a kona hans. Eptir þat foro þeir suþr[1] unndir Blyholma. Knutr var þa i Beruvic[2], er hann spurþi ranid; hann keypti at Beruvicrmaunnum c marka silfrs, at þeir sætti eptir fenu. Þat varo flest kaupmenn, er eptir fenu leituþu; þeir foro xiiii skipum at leita þeira. Þa er þeir Erlendr ok Sveinn lagu undir Blyholmum, reddi Sveinn um, at menn skylldi liggia tialldlausir; qvaþ ser van vera, at Beruvikrmenn mundi koma fiolmennir til þeira of notina. V 190
Enn veþr var hvast a, ok gafu menn ecki gaum at þvi, er hann melti; ok lagu allir menn undir tiolldum, nema a skipi Sveins var eigi tialldat fyrir aptan siglu. Sveinn satt upp i lyptingu i loþkapu a kistu einni, ok qvaz sva mundu buinn vera um

---

[1] *Skrevet* syþ. [2] *Skrevet* Berivic.

1—2 fylgþar meþ] felags med Haralldi *F*. 2 til Noregs] i Noreg *F*. 4 skylldi] mundi *F*. gerþu] gera *F*. 9 skip mikit] *omv. F*. 10 ok[1]] var *tilf. F*. 11 foro] sigldu *F*. 14 at þeir] *udel. F*. Þat] þeir *F*. flest] flestir *F*. 15 fenu] *udel. F*. foro] a *tilf. F*. 16 þeir] *udel. F*. 17 um] kveldit *tilf. F*. 18 ser—vera] Sveinn þickia van *F*. 20 a, ok] *udel. F*. menn] þeir *F*. 21 þvi—hann] hvat sem Sveinn *F*. allir menn] *udel. F*. 22 eigi] ecki *F*. 23 i lyptingu] *udel. F*. 24 qvaz sva] kvez *F*.

nottina. Einarr skeifr het maþr a skipi Sveins; 325 hann reddi um, at ofsaugum væri sagt fra hreysti Sveins — „hann er kallaþr karlmaþr betri enn aþrir menn, en nu þorir hann eigi at tialda yfir skipi sinu“. Sveinn lett sem hann heyrþi eigi. Varþmenn varo uppi a holmanum. Sveinn heyrþi, at þeir urþu eigi asattir, hvat þeir sa. Hann gecc upp til þeira ok spurþi, of hvat þeir þretti. Þeir letuz eigi vita, hvat þeir sa. Sveinn var allra manna skygnaztr, ok er hann hugþi at, sa hann, at skip varo XIIII saman. Hann gecc i skip sitt, ok baþ varþmenn ganga a skipinn ok segia, hvat tit var. Sveinn baþ menn vaca ok reca af ser tiolldin. Eptir þat gerþiz kall mikit, ok eptu flestir a Svein ok spurþu, hvat til raþs skylldi taka. Hann baþ menn vera hlioþa, enn qvad þat sitt raþ at leggia skipunum a milli holmsins ok landzins — „ok freista, ef þeir sigli sva um oss fram; enn ef þat verþr eigi, þa rom ver imott þeim sem harþazt“. Enn aþrir raþsmenn mæltu i mott ok tauldu
F II 496 þat eitt raþ at sigla undan; ok sva var gert. Þa mælti Sveinn: „ef þer vilit undan sigla, beitit þa i haf ut“. Sveinn varþ seinst buinn. Anakol beiþ

1 maþr—skipi] skipveri *F*. 2 ofsaugum—hreysti] sogur gangi fra um roskleik *F*. 4 tialda yfir] hafa tiolld a *F*. 5 Sveinn—eigi *udel. F*. 11 varo] foru at þeim nordan *F*. saman] *udel. F*. i] a *F*. 12 tit] um *F*. 13—14 tiolldin] ok *tilf. F*. 14 kall] akall *F*. 15 spurþu] spyria *F*. skylldi] skal *F*. 16 þat] vera *tilf. F*. 17 skipunum] skipin *F*. landzins] meginlandzins *F*. 18 freista, ef] freistum at *F*. sva] *udel. F*. fram] *udel. F*. 19—20 þat—harþazt] þeir sigla um oss þa mun skilja med oss, enn ef þeir hallda at oss þa roum i moti þeim ok tokum vid sem hardaz ef fund vorn berr saman *F*. 20 raþsmenn] raadmenn *F*. tauldu] kolludu *F*. 21—22 Þa—Sveinn] Sveinn mællti *F*. 22—23 i haf] a hafit *F*. 23 buinn] en *tilf. F*.

325 hans. Enn er skip Sveins gecc meira, þa let hann minnka siglingina ok beiþ Anakols, ok villdi eigi, at hann yrþi eptir einskipa. Þa mælti Einarr skeifr, er þeir Sveinn sigldu viþ allt segl: „Sveinn, segir hann, er eigi þat, at kyrt stanndi skipit vart?“. Sveinn segir: „eigi ætla ec, segir hann; enn þat V 191
reþ ec, attu leitir eigi optarr a hreysti mina, ef þu skynniar eigi fyrir hrezlu sakir, hvart skipit skriþr undir þer æþa eigi, þviat þat er allra skipa skiotaz undir segli.“ Beruvikrmenn sigldu suþr um þa, enn þeir Sveinn sneru þa inn undir meginlandit. Ok er þeir komu undir Morsey, þa sendi Sveinn menn til Eiþinaborgar at segia Skotakonungi fra herfangi þeira. Enn aþr þeir komu til borgarinnar, riþu XII menn i moti þeim ok haufþu viþ slagalar ser hosur fullar af silfri. Ok er þeir funnduz, spurþu inir skozcu menn at Sveini Asleifarsyni. Þeir saugþu til hans, og spurþu, hvat þeir villdu honum. Skotar saugþu, at þeim var sagt, at Sveinn væri hertekinn, og Skotakonungr hefþi sent þa at leysa hann ut meþ fe þvi, er þeir foro meþ. Sveins menn saugþu aptr þeim qvit, ok foro a fund Skotakonungs ok saugþu honum eyrinndi sin. Konungr talþi litt at felati Knutz, ok senndi Sveini skiolld

1 Enn—hann] þa geck skipid Sveins meira ok let hann þa *F.* 3 yrþi—einskipa] væri einskipa eftir *F.* 4—5 Sveinn—hann] *udel. F.* 5 þat] Sveinn *tilf. F.* 6 segir] svaradi *F.* 6—7 segir²—ec] þat enn ræd ek þer *F.* 7 ef] er *F.* 9 undir—er] edr er þat kyrt, er þat þo *F.* 10—11 Beruvikrmenn—enn] *udel. F.* 11 þeir Sveinn | sneru] *omv. F.* 11—12 meginlandit—Morsey] Mosey *F.* 14 komu] kæmi *F.* 14—15 borgarinnar] þa *tilf. F.* 15 viþ] *udel. F.* 16 ser] *udel. F.* 17 inir—menn] þeir *F.* 19 var] væri *F.* 20 hertekinn] handtekinn *F.* 21—23 ut—Skotakonungs] *udel. F.* 23 honum—sin] fra erendum sinum *F.* 24 ok] enn *F.*

dyran ok fleiri goþar giafar. Þeir Erlendr iarl ok Sveinn foro of haustiþ til Orcneyia, ok komu helldr siþ. Þetta sumar for Haralldr iarl til Noregs, sem fyrr var getiþ. Þa kom ok utan af Miclagarþi i Noreg Raugnvalldr iarl ok Erlinngr skacki, sem fyrr var ritaþ; ok kom Raugnvalldr iarl litlu fyrir iol i Orcneyiar.

K. 94. Sæt iarla.

Þa foro menn þegar i milli þeira Raugnvallz iarls ok Erlendz iarls ok leituþu um settir. Kerþu menn þa einkamal þau, er verit haufþu meþ bondum ok Erlendi iarli, at hann skylldi eigi veria Raugnvalldi iarli sinn hlut eyianna. Varþ þa komit a stefnulagi meþ þeim iorlum i Kirkiuvagi, ok a þeiri stefnu settuz þeir ok bunndu þat eiþum. Þetta var II nottum fyrir iol. Ok settuz a þat, at
V 192 halfar Eyiar skylldi hafa hvarr þeira, ok veria baþir fyrir Haralldi iarli æþa auþrum, ef til kallaþi. Þa hafþi Raugnvalldr iarl aungan skipakost, fyrr enn of sumarit eptir, er skip hans komu austan or Noregi. Þænna vetr stoþ allt kyrt. Enn of varit eptir gerþu iarlar raþ sitt i mott Haralldi iarli, ef hann kemi austan; ok foro þeir Erlendr iarl ok Sveinn Asleifarson til Hialltlandz, ok skylldu sæta

---

1 fleiri goþar] enn fleiri *F*. 2 foro] komu heim *F*. 3—4 til—getiþ] austr i Noreg *F*. 5—6 sem—ritaþ] *udel. F*. 6 Raugnvalldr] *udel. F*. 7 Orcneyiar] i riki siitt *tilf. F*. 8 iarla] Rognvalldz iarls ok Erlendz iarls *F*. 10—11 Kerþu menn] ok kærdu bændr *F*. 11—12 bondum ok] þeim *F*. 13 eyianna. Varþ] Eyia, var *F*. 15 settuz—ok] *udel. F*. þat eiþum] þeir eidum sætt sina *F*. 16 a] þeir vid *F*. 17 Eyiar | skylldi hafa] *omv. F*. 18 baþir] rikit *tilf. F*. 20 fyrr—er] ædr enn *F*. 21 or Noregi] um sumarit *F*. stoþ] var *F*. 22 eptir] *udel. F*. 23 foro þeir] for *F*. 23—24 ok—Asleifarson] *udel. F*. 24 skylldu] skylldi *F*.

325 honum, ef hann beri þar at. Raugnvalldr iarl for yfir til Þorsar, þviat þeim var van, at Haralldr mundi þangat leita, er hann kemi austan, þviat hann atti þar marga frendr ok vini. Þeir Erlendr iarl ok Sveinn varo a Hialltlandi of sumarit, ok dvauldu skip aull, sva at engi gengi til Noregs. Haralldr iarl for of sumarit austan or Noregi ok hafþi vii skip. Hann tocc Orcneyiar, enn iii skip hans urþu[1] sæhafa[2] til Hialltlandz, ok toko þeir Er- F II 497 lendr iarl þau. Þa er Haralldr iarl kom i Orcneyiar, spurþi[3] hann þar þau tiþendi, at þeir Raugnvalldr iarl ok Erlendr iarl varo sattir, ok þar skylldi halfar Eyiar hvarr hafa viþ annan. Þottiz Haralldr iarl þa sia sinn kost, at honum mundi ecki ætlaþ; toc hann þa þat raþ at fara yfir a Nes a fund Raugnvallz iarls, aþr þeir Erlendr iarl kemi af Hialltlandi. Þeir Erlendr iarl ok Sveinn varo þa a Hialltlandi, er þeir spurþu, at Haralldr iarl var kominn i Orcneyiar. Helldu þeir þa þegar suþr i Eyiar a v skipum, ok fengu i Dynraust strauma vaþvena ok storm veþrs, ok skilþi þar meþ þeim;

---

[1] *Skrevet* urþ. [2] *Skrevet* sar hafa; sæfa *F.* [3] *Skrevet* spurþ.

---

1 beri—at] kæmi þar vid *F.* 2 þeim] þers *F.* Haralldr] iarl *tilf. F,* 3 þangat] þegar *tilf. F.* er] ef *F.* 4 frendr—vini] *omv. F.* 6 gengi] gengu *F.* Noregs] um sumarit *tilf. F.* 8 Hann] ok *F.* 8—9 skip hans] þeirra *F.* 10—11 Orcneyiar] þa *tilf. F.* 11 þar] *udel. F.* þeir] hefdi sætz *tilf. F.* 12 varo sattir] *udel. F.* 13—14 Haralldr iarl] hann *F.* 14 at—ætlaþ] ok mundi honum ætlat ecki af londum *F.* 16—17 af Hialltlandi] austan *F.* 19—20 Helldu—skipum] a v langskipum, biugguz þeir þa þegar til Orkneyia *F.* 21 vaþvena—veþrs] ok stor vedr *F.* þeim] *udel. F.*

bar þa Svein aptr[1] til Friþareyiar a ii skipum, ok 325
hugþu þeir iarl tyndan. Helldu þeir þaþan suþr undir Sandey, ok la þar fyrir Erlendr iarl meþ iii skip, ok var þar fagnafundr mikill. Foro þeir þaþ-
V 193 an til Hrosseyiar[2], ok spurþu þar, at Haralldr iarl var farinn yfir a Nes. Enn þat er at segia fra ferþum Harallz iarls, at hann kom i Þorsa ok hafþi vi skip. Raugnvalldr iarl var þa uppi i Suþrlandi, ok sat þar at bruþkaupi þvi, er hann[3] gipti Ingiriþi dottur sina Eiriki stagbrell. Kom honum þegar niosn, at Haralldr iarl var kominn i Þorsa. Raugnvalldr iarl reiþ fiolmennr fra bruþhlaupinu ofan i Þorsa. Eirikr stagbrellr var frendi Harallz iarls, ok atti hann allan hlut i at sætta[4] þa, ok margir aþrir fluttu þat meþ honum, ok saugþu[5], att þeim var einsæt at lata sic eigi a skilia, fyrir sakir frændsymi ok fostrlags ok felagskapar, er verit hafþi. Kom þvi sva, at stefnulagi varþ a komit meþ þeim ok griþum, ok skylldi þeir finnaz i kastala einum i Þorsa ok tala tveir einir, enn iafn-

[1] *Saal. F;* af *325.* [2] *Saal. F;* eyiar *325.* [3] *Saal. F; udel. 325.* [4] *Skrevet* satta. [5] *Skrevet* saug.

1 bar þa | Svein] *omv. F.* til—ii] at Fridarey a xii *F.* 2 þeir[1]] *udel. F.* þeir[2]] *udel. F.* 3 undir—la] til Sandeyiar ok var *F.* 4 skip] skipum *F.* var] vard *F.* 5—6 at—Nes] um ferdir Haralldz iarls *F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Talat um sættir. 6—7 Enn—hann] Nu er at segia fra þvi at Haralldr iarl *F.* 8 uppi] *udel. F.* 9—10 Ingiriþi | dottur sina] *omv. F.* 10 stagbrell] slagbrell *F.* 12 Raugnvalldr—reiþ] reid iarl *F.* 12—13 fra—ofan] ofan fra Beruvik *F.* 13 stagbrellr] *udel. F.* 14 hann allan] mikinn *F.* 15 fluttu þat] *udel. F.* saugþu] segia *F.* 16 þeim] þat *F.* 17 fostrlags ok] fostrs ok langs *F.* 18 hafþi] med þeim *tilf. F.* varþ—komit] var komit a *F.* 19 ok skylldi] skylldo *F.* 20 einum] nockurum *F.*

325 margir skylldu menn hvars vera hia kastalanum. Þeir tauluþu lengi, ok lagþiz vel a meþ þeim. Þeir haufþu fundiz ecki fyrr siþan Raugnvalldr iarl kom i land. Ok er a leiþ daginn, var sagt Raugnvalldi iarli, at liþ Harallz iarls dreif þannig meþ vapnum; Haralldr iarl qvaþ þat ecki saca mundu. Þvi nest heyrþu þeir ut til hauggva storra, ok hliopu þeir þa ut. Þar var kominn Þorbiorn klerkr meþ micla sveit manna, ok sætti þegar averkum a maunnum Raugnvallz iarls, er þeir funnduz. Iarlar kaulluþu, at þeir skylldi eigi beriaz; hliopu menn þa til or staþnum ok skilþu þa. Þar fellu xiii huscarlar Raugnvallz iarls, en hann varþ sarr i andliti. Eptir þat attu vinir þeira hlut at sættum meþ þeim, ok kom sva, at þeir sættuz ok bunndu af nyiu felag sitt meþ eiþum. Þetta var iiii notum fyrir Mikaelsmessu. Þa var ok þat raþit, at þeir skylldu fara þegar of nottina ut i Orcneyiar a hendr þeim Erlendi iarli ok Sveini. Þeir {V 194 F II 49
helldu xiii skipum vestr a Petlandzfiorþ, ok helldu[1] til Raugnvallzeyiar, ok lendu i Viþivagi ok gengu þar a land. Þeir Erlendr iarl lagu a skipum i

[1] *Skrevet* helldi.

1 skylldu] *udel. F.* hvars] þeirra skylldu *tilf. F.* 2 meþ þeim] *udel. F.* 3 fundiz—fyrr] ecki fundiz *F.* 5 dreif þannig] droz þangat *F.* 9—10 a maunnum] vid menn *F.* 10—11 er—kaulluþu] enn þeir kolludu iarlar *F.* 12 ok skilþu] at skilia *F.* 14 Eptir] *F beg. her et nyt kap. med overskr.:* Ráad Sveins. 14—15 at sættum] i at koma sættum a *F.* 16—17 af—þat] med eidum sætt sina ok efnudu nyian felagsskap med trygdum ok handsolum ok var þetta *F.* 18 fara] *udel. F.* 18—19 i Orcneyiar] til Orkneyia *F.* 19 þeim] *udel. F.* ok Sveini] *udel. F.* 20 xiii] x *F.* vestr] austan *F.* 21 Raugnvallzeyiar] Rinanseyiar *F.* 21—s. 283[1] i Barzvic] sinum i Bardvik *F.*

Barzvic, ok sa þeir þaþan fiolmenni a Raugnvallz-ey ok gerþu þannig niosnir til. Urþu þeir þa visir, at iarlar haufþu setz; þat var þeim ok sagt, at þeir mundi þeim eigi lata kosti strandhauggva æþa annarra vistfanga, ok mundi sva ætla at sitia[1] þeim mat þar i eyiunum. Þa gengu þeir Erlendr iarl a tal, ok leitaþi hann raþa viþ liþ sit. Enn þat kom asamt meþ þeim, at Sveinn skal fyrir sia, hvert raþ er[2] skylldi taka. En Sveinn veitti þann orskurþ, at þegar of notina skylldi þeir sigla yfir til Ness, ok sagþi, at þeir haufþu ecki styrk til at deila viþ þa baþa þar i eyiunum. Gerþi hann þat yfirbragþ fyrir alþyþu, at þeir mundu fara i Suþreyiar ok vera þar of vetrinn. Þetta var Micalsmessu aptan, er þeir sigldu a fiorþinn. Enn þegar er þeir komu a Katanes, hliopu þeir upp i bygþ ok keyrþu ofan strandhaugg stor ok hiuggu i skip sitt. Stormar varo a miclir ok vannd veþratta, ok var fiorþrinn iafnan oferr. Enn þegar er legi gaf, sendi Sveinn menn a bati hanndan af nesinu, at 325

[1] *Synes at være skrevet* setia. [2] *Synes først at være blevet skrevet* of, *derefter forsøgt rettet.*

1—3 fiolmenni—Rognvalldsey] fiolmennit a Rinansey *F.* 2 þannig] þadan *F.* til] enn er þeir *F.* þeir þa] *udel. F.* 3 þat—þeim] þa var þat *F.* 4 þeim] Erlendi iarli *F.* kosti] kost *F.* 5 sva] *udel. F.* 6 eyiunum] eyinni *F.* 7 hann raþa] ræds *F.* Enn—kom] kom þat *F.* 8 fyrir sia] ræda *F.* 9 er skylldi] upp skal *F.* En] *udel. F.* 9—10 þann orskurþ] þau andsvor *F.* 11 Ness] Katanes *F.* ecki] eigi *F.* 12 þar] *udel. F.* 13 fyrir alþyþu] a *F.* 13—14 i Suþreyiar] til Sudreyia *F.* 14—15 Þetta—er] þat var fyrir Michials messo um aftaninn at *F.* 16—18 er—a] þeir koma yfir a Nes hlaupa þeir i bygdina ok reka ofan strandhogg mikil ok hoggva a skip sin, straumar voru *F.* 19 legi] leidi *F.* 20 menn] mann *F.* at] ok sagdi at *F.*

325 Erlendr iarl hafþi hauggit strandhaugg a Katanesi ok lagu bunir at sigla til Suþreyia, þegar er byr gefi. Ok er þessi tiþendi komu til eyrna Raugnvalldi iarli, skaut hann husþingi a ok talaþi fyrir liþi sinu; baþ menn vera vara ok geta sin vel ok liggia hveria nott a skipum — „þviat mer er Sveins a aungri stundu aurvena i Orcneyiar, þvi helldr er hann gerþi meira orþ a, at hann mundi or landi“. A aundurþum vetri foro þeir Sveinn or V 195
Þorsa ok vendu vestr[1] fyrir Skotland; þeir haufþu vii skip, ok aull vel skipud ok stor; þeir toko roþrarleiþi[2]. Enn er þeir varo a leiþ komnir a braut af nesinu, foro niosnarmenn Raugnvallz iarls ut i eyiarnar ok saugþu honum[3] þessi tiþendi. Iarlar laugþu þa skipum sinum til Skalpeiþs, ok villdi Raugnvalldr iarl, at þeir lægi a skipum sinum um hriþ. Þa er þeir[4] Sveinn komu mioc sva vestr at Stauri, reddi Sveinn um, at þeir mundi ecki qvelia sic lengr a roþri, ok baþ þa snua skipunum[5] ok vinnda segl sin. Þessi raþagerþ þotti maunnum helldr[6] omerkilig; enn þo var sva gert sem Sveinn villdi. Enn er þeir haufþu um siglt,

---

[1] *Først skrevet* austr, *siden rettet.* [2] *Skrevet* roþarleiþi. [3] *Srevet* h̄ (*ɔ:* hann). [4] *Herefter et underpunkteret* R (*ɔ:* Rǫgnvaldr). [5] *Skrevet* skipinum. [6] *Skrevet* hell.

2 byr] *udel. F.* 3 eyrna] þeim *tilf. F.* 4 iarli] þa *tilf. F.* husþingi a] *omv. F.* 5 vara] um sik *tilf. F.* 6 mer er] nu er þeirra *F.* 7 aurvena—Orcneyiar] aurfænt i eyiarnar *F.* 8 er] sem *F.* gerþi meira] gerir meirr *F.* 8–9 mundi—landi] muni or landi fara *F.* 11 vii skip] vi langskip *F.* vel skipud | ok stor] *omv. F.* 12 a braut] *udel. F.* 13–14 iarls—tiþendi] ut i Eyiar at segia honum tidendin *F.* 16 sinum] *udel. F.* 17–18 mioc—at] vestr af *F.* 19 ecki] eigi *F.* 20 ok—sin] vinda a segl siin ok snua undan vedrinu *F.*

tauldu sneckiurnar[1] skyot[2] fyrir vindinum; ok er 325
ecki getit um ferþ þeira, fyrr en þeir koma i Orcneyiar i Vagaland. Þar spurþu þeir, at iarlar lagu viþ Skálpeiðs[3] xiiii skipum, fyrir Knarrarstauþum[4]. Þar var þa Erlendr ungi ok Eirikr stagbrellr ok mart annarra gaufugra manna. Þorbiorn klerkr var farinn austr i fiorþu i Papule til Hoconar karls, mags sins; Þorbiorn atti þa Ingigerþi dottur hans. Þat var iiii nottum fyrir Simunsmessu, er Sveinn veitti þann orskurþ, at hann villdi leggia at iorlum
II 499 um nottina. Enn þat þotti maunnum helldr oraþliggt, viþ þann liþsmun, sem var. Sveinn villdi þó[5] raþa. Ok sva var, þviat iarl var þess fusari. Um qvelldit gerþi a drifuel blautt. Þa gecc Raugn-
V 196 valldr iarl af skipi sinu ok ætlaþi i Aurfuru til buss sins; vissi hann ser einskiss otta vanir; hann var meþ vi. mann. Þeir komu a Knarrarstaþi i elinu; þar bio Botolfr begla, islendzkr maþr ok skalld gott. Hann baþ Raugnvalld iarl vera þar meþ ser of nottina ok lagþi þar maurg orþ a. Gengu þeir inn,

---

[1] *Skrevet* sneckiunar. [2] ɔ: skjótt. [3] *Saal. F. (jfr. ovenf. s. 284[15]);* Skallfiorþ *325.* [4] *Skrevet* -stauþu. [5] *Saal. F;* þa *325.*

---

1 tauldu—vindinum] toku sneckiur skiott at ganga þviat byrr var godr *F.* 2—3 i Orcneyiar] til Orkneyia *F.* 4 Skálpeið] a *tilf. F.* 5 þa] *udel. F.* stagbrellr] slagbrellr *F.* 7 austr—fiorþu] ut *F.* 8 Þorbiorn—hans] *udel. F.* 9—10 er—þann] at Sveinn Asleifarson veitti *F.* 13 var[1]] gert *tilf. F.* 14 Um] *F beg. her et nyt kap. med overskr.:* Bardagi med iorlum *F.* qvelldit] nattina *F.* Þa] *udel. F.* 15 sinu] vid vi. mann *F.* Aurfuru] Orfioru *F.* 16 sins] ok *tilf. F.* hann[1]] *udel. F.* 16—17 hann[2]—mann] *udel. F.* 17 Þeir] Rognvalldr iarl *tilf. F.* 18 ok] hann var *F.* 19 vera—ser] med ser vera *F.* 20 þar *udel. F.* a] til *F.* þeir] iarl *tilf. F.*

325 ok varo dregin af þeim kleþi; laugþuz þeir til svefns, en Botolfr skylldi hallda vaurþ. Þa nott ina saumu laugþu þeir Erlendr iarl at þeim Haralldi iarli ok komu a ovart, sva at þeir urþu eigi fyrr varir viþ enn þeir heyrþu heropit. Hliopu þeir þa til vapna ok vaurþuz drengiliga. Þar varþ mikit mannfall, ok lauc sva atsocninni, at Haralldr iarl hliop a land up, þa er v einir menn stoþu a skipinu. Þar fell Biarni, broþir Erlendz unga, gaufugr maþr, ok x tigir manna meþ honum, enn fiolþi varþ sarr. Allir menn hliopu af skipum ok flyþu a land up. Fatt fell af þeim Erlendi iarli; enn iarl toc þar xiii skip, er iarlar attu, ok allt fe þat, er a var. Þa er lokit var inu mesta starfinu, frettu þeir, at Raugnvalldr iarl hafþi gengit af skipi sinu um qvelldit, ok fyrst up a Knararstaþi; [ok þangat fóru þeir[1]. Botolfr buandi var uti fyrir dyrum, er þeir komu þar, ok fagnar hann þeim vel. Þeir spurþu, hvart Raugnvalldr iarl væri þar. Botolfr qvaþ hann þar hafa verit um nottina. Enn þeir letu akafliga, ok spurþu, hvar hann væri þa, ok qvaþu hann vita mundu. Botolfr reti haundina up um garþinn, ok qvaþ visu:

Ferr at foglum harri,
firar neyta vel skeyta,
van a heiþar hæna

---

[1] *Fra* [*saal. F; udel. 325.*

---

2 hallda vaurþ] *omv. F.* 4 þeir] Haralldr iarl *tilf. F.* 8 up] *udel. F.* stoþu] upp *tilf. F.* 10 tigir] annarra *tilf. F.* 11 varþ sarr] var sært *F.* menn] iarlsmenn *F.* 12–13 iarl—þar] þeir toku *F.* 13 Þa er] ok sem *F.* starfinu] starfi *F.* 17 þar] *udel. F.* vel] allvel *F.* 18 væri] nockut *tilf. F.* 19 hafa verit] *omv. F.* 20 þa] nu *F.* 21 Botolfr] hann *F.* 22 visu] þetta *F.*

hnackadytz, und backa.
Þar verþr almr, er olmir
undlinz stafir finna[1],
land verr lofþungr brandi,
lynghæsn, dreginn kyngium.

V 197 Iarlsmenn toko skeiþ or tuninu, ok þottiz sa betz hafa, er mest gat hlaupit ok fyrst fengi valld yfir iarli. Enn Botolfr gecc inn ok vacti iarl, ok sagþi honum þau tiþendi, er orþit haufþu of nottina, ok sva, hvat iarlsmenn haufþuz at. Hliopu þeir þa up ok kledduz, ok foro þegar a brot ok i Aurfuru til buss iarls. Ok er þeir komu þar, var þar fyrir Haralldr iarl a laun. Foro þeir þa þegar yfir a Nes a sinum bati hvarr[2], annarr meþ þriþia mann, enn annarr viþ IIII. Allir menn þeira foro yfir a Nes, sem farit fengu. Þeir Erlendr ok Sveinn toko aull skip iarla ok ofa mikit fe annat. Sveinn Asleifar- F II 500 son let skipta til handa ser gersimum Raugnvallz iarls aullum, þeim er tecnar varo af skipi hans, ok sendi iarli allar yfir til Ness. Sveinn fysti þess, at

[1] *Saal. F. Jónsson (Skjalded. B I 513);* finnaz *325, F.* [2] *Her (med* þeira) *begynder det fjerde og sidste stykke af sagaen i 332; her begynder ogsaa O igen.*

2 verþr] lætr *F.* 3 undlinz] unnlinz *F.* 4 land] laund *F.* 5 lynghæsn dreginn] lynghæns dregit *F.* 7 fengi] hefdi *F.* yfir] Rognvalldi *tilf. F.* 9 orþit] giordz *F.* 10 þa] þegar *F.* 11 ok—þegar] foru sidan *F.* Aurfuru] Orfioru *F.* 13 Foro—þa] far[a] iarlar *F.* 14 hvarr] þeira *tilf. 332.* meþ] vid *F.* 15 IIII.] mann *tilf. 332.* þeira] iarla *F.* 16 sem farit] svá sem far *332.* sem—fengu] hverr sem ser far feck *F.* Erlendr] jarl *tilf. 332, F.* 17 iarla] jarlanna *332.* mikit—annat] fé mikit *332;* fe annat *F.* 18 til handa | ser] *omv. F, der tilf.* ollum. 19 aullum] *udel. F.* tecnar] tekin *F.* af] á *332.* 20 iarli allar] Rǫgnvaldi jarli *332;* honum allar *F.* til Ness] a Nes *F.* þess] *udel. F.*

325 þeir Erlendr iarl legþi skipum sinum ut i Vagaland, ok skylldi þar liggia viþ fiorþinn, er þeir sæi skipaferþir, þegar er feri fra Nesinu; þotti þaþan ok gott til at sæta ahlaupum, ef feri gefi a. Enn Erlendr reþ, fyrir sacir aeggiunar liþsmanna, at þeir foro norþr til Damiseyiar, ok drucku þar of daga i skala miclum, enn laugþu hvern aptan skip i tengsl ok svafu a þeim of netr. Þat var III nottum fyrir iol, er Sveinn Asleifarson for austr i Sandvic til Sigriþar frendkonu sinnar; hann skylldi setta hana viþ nabua sinn, er Biorn het. Enn aþr hann for, reddi hann um viþ Erlend iarl, at hann skylldi sofa a skipum um notina, ok verþa eigi ovarari, þot hann væri ei viþ. Sveinn var eina nott at Sigriþar frendkonu sinnar. Gils het landseti Sveins V 198 ok kerr vin; hann baþ Svein, at hann skylldi þar gista at hans. Hann hafþi latit heita mungat ok villdi þat veita þeim Sveini. Þa er þeir Sveinn komu til Gils, var þeim sagt, at Erlendr iarl hafþi eigi gengit til skipa um qvelldit. Ok þegar er

2 er] ef *F*. 3 skipaferþir] skipafarar *F*. feri] væri *332*. 4 ok] *udel. 332, F*. til] *udel. 332, F*. gefi] gæfvis *F*. 5 Erlendr] jarl *tilf. 332, F*. liþsmanna] sinna *tilf. F*. 6 Damiseyiar] Daminseyjar *332, F*. 7 skala] kastala einum *F*. skip] skipin *332*. 8 netr] ok leid sva fram a iolafostu *tilf. F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.*: Fall Erlendz iarls. III] V *332, F*. 9 er] at *F*. 11 sinn] hennar *F*; þann *tilf. 332*. aþr] en *tilf. F*. 12 viþ] *udel. F*. 13 verþa] vera þá *332, F*. 14 hann] Sveinn *F*. 15 sinnar] hann skyldi sætta hana við nábúa sinn *tilf. 332 (men ikke O)*. Gils] *O beg. her et nyt kap. med overskr.*: Erlender iarl bleff slagen ihiel. het] maðr hann var *tilf. 332*. Sveins] Sigridar *F*. 16 baþ Svein] feldi bœn at Sveini *332*. 16—17 þar—hans] gista þar *F*; ok sjá yfir ráð hans *tilf. 332*. 17 Hann hafþi] *omv. F*. latit heita] *omv. F*. 18 þat] *udel. F*. 18—19 Sveinn komu] kómu um kveldit *332*; koma *F*. 19 hafþi] hefði *332*. 20 Ok] *udel. 332*.

Sveinn spurþi þetta, senndi hann Margaþ Grimsson 325 til iarls ok II menn aþra, ok baþ hann gaum gefa at raþum hans, þott hann gerþi eigi sva ina fyrri nottina — „enn þat þycki mer uglict, at ek[1] þurfa skamma stund at gera raþ fyrir iarli þessum“. Þeir Margaþr foro a fund iarls ok saugþu honum orþ Sveins. Iarlsmenn qvoþu Sveini undarliga kent; saugþu, at honum þotti annat skeiþ ecki ofært, enn stundum var hann sva hreddr, at hann vissi eigi, hvar hann skylldi koma ser æþa auþrum; saugþuz þeir mundu sofa i ro a landi, enn fara ecki til skipa. Iarl qvaþ sva vera skylldu sem Sveinn hafþi fyrir mælt, ok kom sva, at iarl gecc til skipa meþ inn xx. mann, en aþrir lagu at husi. Þeir Margaþr laugþu[2] i vik aþra skamt þaþan. Þessa nott ina saumu komu þeir Raugnvalldr iarl ok Haralldr iarl at ovaurum Erlendi iarli, sva at varþmenn þeir, er vauctu a eyiunni, urþu eigi

---

[1] *Skrevet* e. [2] *Skrevet* laugþi.

---

1 spurþi] spyrr *F*. 2 iarls] jarlsins *332*. gaum gefa] *omv. 332, F*. 3 hans] sinum *F*. 4 nottina] nótt *332*. 5 stund] hrið *332*. at gera | raþ] *omv. 332*. 6 fund] Erlendz *tilf. 332, F*. 7 Iarls-menn] *omv. 332, F*. Sveini] honum *332, F*. 8 kent] farit *332;* farit Sveini *F*. þotti] þætti *F*. annat skeiþ] annat leyti *332;* adra stund *F*. 10 koma—auþrum] varðveita sik eðr aðra *332, F*. 11 saugþuz—mundu] sǫgðu þeir at þeir vildu *332*. ro] nædum *F*. 11—12 a—ecki] ok fara eigi *332*. 13 hafþi —gecc] mællti ok geck Erlendr iarl *F*. kom] því *tilf. 332*. 14 til skipa] á skip sitt *332*. meþ] ok *F*. inn—mann] IIII menn ok xx *332, F*. en] allir *tilf. 332, F*. 15 Margaþr—aþra] á skipinu Sveins lágu i annarri vík *332*. 16 nott—saumu] somu nott *F*. iarl] *udel. F*. 17 iarl] *udel. F*. ovaurum] vorum *F*. 18 eyiunni] ok á skipinu *tilf. 332;* ok skipinu *tilf. F*. eigi] hvárigir *332*.

fyrr varir viþ enn þeir gengu up a skipit. Ormr het maþr, enn annarr Ufi; þeir varo i fyrirrumi a skipi iarls. Hann hliop upp Ufi ok villdi vekia iarl, ok fecc eigi vactan hann, sva var hann dauþdruckinn. Ufi þreif iarl i fang ser, ok hliop utbyrþis meþ hann i eptirbat einn, er flaut viþ skipit. Enn Ormr hliop af skipinu a annat borþ ok komz hann a land. Þar letz Erlendr iarl ok flestir menn aþrir, er a varo skipinu. Þeir Margaþr vaucnuþu[1] V 199
viþ heropit, ok toko þeir til ara ok reru fyrir F II 501
nesit. Enn nylysi var a mikit, ok sa þeir þa, at iarlar laugþu fra; þottuz þeir þa vita, at umskipti mundi orþit meþ þeim. Reyru þeir þa a brot, ok foro fyrst til Rennudals, enn sendu Sveini menn at segia honum[2] slikt, sem þeir haufþu sett. Haralldr iarl villdi gefa griþ maunnum Erlendz, enn Raugnvalldr iarl villdi biþa fyrst, hvart lic hans

---

[1] *Skrevet* vaucnuþ. [2] *Skrevet* h̄ (*ɔ:* hann).

---

1 fyrr | varir viþ] *omv. 332, F.* **2** i] a *F.* **3** skipi] Erlendz *tilf. 332.* Hann—Ufi] Úfi hljóp upp *332, F.* **4** fecc] gat *F.* vactan] vakt *332, F.* **5** þreif] þrifr upp *F.* **6** hann] ok *tilf. F.* einn] *udel. 332, F.* **7** af skipinu] *udel. 332, F.* a] *udel. F.* **8** hann] *udel. F.* Þar—iarl] en jarl lézk *332.* letz] fell *F.* **8—9** menn aþrir] þeir menn *F.* **9** er—skipinu] þeir er á skipunum váru *332.* varo—skipinu] *omv. F.* Margaþr] á Sveins skipi *332.* **10** heropit] um nottina *tilf. F.* ok[1]—reru] hjoggu þeir strengina ok lǫgðu þeir *332.* þeir] *udel. F.* **11** Enn] *udel. F.* a] *udel. 332. F.* þa] *udel. F.* **12** iarlar] jarlarnir *332.* vita] skilja *332, F.* **12—13** umskipti—orþit] umskipti mundu orðin *332;* um mundi hafa skiptz *F.* **13** þeir] húskarlar Sveins *332.* þa] *udel. F.* **14** foro] *udel. F.* Rennudals] Rennadals *332, F.* enn—menn] ok senda menn til Sveins Asleifarsunar *F.* menn] mann *332.* **15** slikt sem] hvat *F.* sem—sett] er þá hǫfðu þeir spurt *332.* **16** gefa griþ] *omv. F.* Erlendz] jarls *tilf. 332, F.* **17—s. 291**[1] lic—fynndiz] fyndisk lik hans eða hefði hann undan komizk *332;* lik Erlendz iarls fyndiz edr eigi *F.*

fynndiz. Lic iarls fannz II nottum fyrir iol; ok var sett spiotzskapt stannda upp or þarabruki, ok er til var leitat, stoþ þat spiot i gegnum iarl. Þa var lic hans fært til kirkiu ok griþ gefinn maunnum hans, ok sva huscaurlum Sveins IIII, er tecnir varo. Ion het maþr ok var kallaþr vengr; hann var systurson Ions vængs, er fyrr var getit. Ion hafþi verit meþ Haconi karli ok gert systur hans barn, ok hlaupiz þa a brot i vikinng meþ Anakol; en nu var hann meþ Erlendi iarli, ok hafþi þo eigi verit viþ bardagann. Menn Erlendz iarls sottu allir i Kirkiuvag ok getu sin i Magnuskirkiu. Iarlar foro þangat[1], ok var þar lagþr sætarfundr. Ion naþi eigi fyrr sætum af iorlum enn hann het þvi at gera bruþkaup til konunnar. Þar soru allir menn iorlum eiþa, ok gerþu þeir þat mal helldr ovannt. Ion vengr batz a hendr Haralldi iarli ok gerþiz armaþr hans. 325

---

[1] *Skrevet* þanga.

---

1 Lic] Erlendz *tilf. 332.* ok] *udel. 332.* 2 sett spiotzskapt] *omv. F.* or] i *F.* 2—3 ok—gegnum] enn þat spiot stod i gegnum Erlend *F.* 3 leitat] komit *332.* iarl. Þa] hann *332.* 4 ok—gefinn] en þá váru gefin grið *332;* enn grid voru gefin *F.* 5 hans] jarls *332, F.* 6 ok—kallaþr] er kallaðr var *332.* var[1]] *udel. F.* 7 Ion] hann *332.* 8 ok] hafði *tilf. 332, F.* 9 hlaupiz þa] hafdi þa hlaupiz *F.* 10 meþ] við *332.* 11 verit | viþ bardagann] *omv. 332.* viþ bardagann] i bardaganum *F.* allir] *udel. 332.* 12 i[1]] *udel. F.* 12—13 Iarlar foro] jarlarnir fara ok *332.* 13 þar] þá *tilf. 332; udel. F.* sætarfundr] í kirkjunni *tilf. 332;* i kirkiu *tilf. F.* 13—14 Ion naþi] þá náði Jón *332.* 14 af iorlum] *udel. 332.* þvi] *udel. 332, F.* 16 iorlum] jǫrlunum *332.* 16—17 gerþu—ovannt] geriz *F.* 17—18 batz—hans] armadr Haralldz iarls *F.*

325 **K. 95.** Sveinn drap Erlend[1].

Eptir fall Erlendz iarls for Sveinn Asleifarson til Rennudals ok fann þar þa[2] Margat, ok kunnu V 200 þeir honum gerla at segia fra þeim tiþendum, er gertz haufþu i Damisey. Siþan foro þeir Sveinn til Hrolfseyiar ok komu þar at fleþi sævar. Þeir baru þar reiþa allan af skipinu ok sa fyrir. Þeir skiptu maunnum i bygþir, ok helldu niosnir fra ser til iarla ok annarra inna[3] sterri manna, hvat hverigir haufþuz at. Sveinn gecc þar a fiall upp viþ vi^ta mann ok auþrum[4] megin til sævar, ok leynduz heim a [bæ nauccurn[5] i myrcrinu. Þeir heyrþu inn melgi micla. Þar varo þeir feþgar Þorfinnr ok Augmundr ok Erlendr magr þeira. Hann Erlendr helldiz fyrir þeim feþgum þvi, at hann hefþi veitt Erlendi iarli banasar, enn allir[6]

[1] *Overskr. fra F; utydelig overskr. 325 (man skimter* af *og derefter et eller to bogstaver* [S = Sveini *eller* jj = iorlum?]); *intet nyt kap. 332.* [2] *Skrevet* þ. [3] *Skrevet* inni. [4] *Skrevet* auþum. [5] *Fra* [*skrevet* bæiNauccurn. [6] *Skrevet* ellir.

---

2 Eptir—for] þá er *332.* 3 til Rennudals] spurði fall Erlendz jarls fór hann til Rennadals *332;* til Rennadals *F.* þa] *udel. F.* þa—ok] húskarla sína *332.* 4 þeir] *udel. F.* honum] *udel. 332.* gerla] gløggliga *332, F.* þeim] *udel. 332.* 5 Damisey] Daminsey *332, F.* 6 fleþi] flodi *F.* 7 þar] *udel. 332, F.* af] frá *332.* skipinu] skipum *F.* sa] rad *tilf. F.* 8 ok] enn *F.* niosnir] njósnum *332,* niosnir—ser] frettum *F.* 9 iarla] jarlanna *332.* sterri] fremstu *F.* 10 Sveinn] Ásleifarson *tilf. 332, F.* þar—upp] i fiallit *F.* 11 viþ] hinn *tilf. 332.* vi^ta] v. *F.* 12 heim—myrcrinu] þannig í myrkrinu heim á bœ nǫkkurn *332;* a bæinn i myrkrinu *F.* 13 heyrþu] þar *tilf. F.* Þar—þeir] *omv. F.* 14 ok[1]] *udel. F.* 15 helldiz] þvi *tilf. 332.* fyrir—þvi] um þat *F.* þvi] *udel. 332.* 16 veitt Erlendi iarli] *omv. 332.*

þeir þotuz allvel bariz hafa. Ok er Sveinn heyrþi[1] þetta, hleypr hann inn í húsit at þeim, ok fǫru- 332 nautar hans eptir honum. Sveinn varð skjótastr, ok hjó hann Erlend þegar banahǫgg. En þeir tóku Þorfinn hǫndum ok hǫfðu með sér, en Ǫgmundr var sárr nǫkkut. Þeir Sveinn fóru á Þingavǫll; þar bjó þá Helgi, fǫðurbróðir Sveins; ok váru þar ǫndurð jólin á laun. Rǫgnvaldr jarl fór til Daminseyjar at jólunum, en Haraldr jarl var eptir at Kirkjuvági. Rǫgnvaldr jarl sendi menn á Þingavǫll til Helga, ok bað hann segja Sveini frænda sínum, ef hann vissi nǫkkut til, hvar hann var, at jarl vill bjóða honum til sín um jólin, ok kvezk vilja eiga hlut at at sætta þá við Harald jarl. Ok er Sveini
F II 502 kómu þessi orð, fór hann á fund Rǫgnvaldz jarls við hinn sétta mann, ok var með honum ofanverð jólin. En eptir jólin var lagðr sáttarfundr með þeim Sveini ok jǫrlunum; skyldi þar þá lúka ǫllum
V 201 málum þeim, er þá var eigi sæzk á áðr. Ok er þeir fundusk, átti Rǫgnvaldr jarl hlut at at sætta

[1] *Med dette ord ender 325; den følgende tekst er tagen fra 332.*

1 þeir þotuz] *omv. 332.* allvel bariz] þo vel gengit *F.* 1—3 heyrþi—honum] hafdi þetta heyrt geck hann inn at þeim ok þeir forunautar *F.* 4 hann] *udel. F.* En] *udel. F.* 6 sárr] særdr *F.* 7 þar—Sveins] til Helga födurbrodur sins *F.* 9 jólunum] iolum *F.* eptir at] i *F.* 10 menn] mann *F.* 11 segja] sva *tilf. F.* 12 at] Rognvalldr *tilf. F.* 12—13 vill bjóða] baud *F.* 14 at[1]] i *F.* við] *udel. F.* 15 orð] þa *tilf. F.* 16 við—mann] *udel. F.* 17 jólin[1]] i godu yfirlæti *tilf. F, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Fra Haralldi iarli ok Sveini Asleifarsyni. En] *udel. F.* 18—19 þeim—áðr] iorlum ok Sveini ok skulo þeir luka þeim maalum er aadr var a sætz *F.* 20 hlut at] mikinn hlut i *F.*

332 þá Harald jarl ok Svein; en flestir menn váru þar tillagaillir, þeir er eigi váru annathvárt vinir eða frændr Sveins. En hinir sǫgðu, at jafnan myndi órói standa af Sveini, ef hann væri eigi gǫrr á brott ór eyjunum. En þat varð[1] at sætt, at Sveinn skyldi gjalda mǫrk gullz hvárum jarlinum ok láta hálfar jarðir sínar ok langskip gótt. Sveinn svaraði gerðinni: „þá munu sættir bezt haldask, ef ek em óhrakiðr til". Eigi vildi Rǫgnvaldr jarl hafa gjaldit af Sveini, kvezk í engu vilja hrekja hann, kvezk miklu meiri slœgja þykkja til vináttu hans en í fé. Haraldr jarl fór eptir sættina til Gárekseyjar til bús Sveins, ok bjó þá heldr óspakliga kornum hans ok ǫðru því, sem hann átti. En er Sveinn spurði þetta, kærði hann fyrir Rǫgnvaldi jarli, ok kallaði þetta sættabrigði, ok kvazk vilja fara heim ok sjá um fǫng sín. Rǫgnvaldr jarl mælti: „ver með mér, Sveinn, ok vil ek senda orð jarli ok leggja enn í umrœðu mál yður; en ek vil eigi, at þú ætlir þat at keppa við Harald jarl, þvíat þér mun hann verða ofmaðr í deildum. þótt

---

[1] *Saal. F;* var *332.*

1—2 Harald—tillagaillir] enn menn nær allir voru þar um helldr tillagahardir *F.* 2 annathvárt] *udel. F.* 2—3 vinir | eða | frændr] *omv. F.* 3—5 En—eyiunum] sogdu iafnan uroa af honum standa *F.* 6 mǫrk—jarlinum] hvarum iarla mork gullz *F.* láta] hafa *F.* 8 munu] vorar *tilf. F.* 9 til] *udel. F.* 11 slœgja—til] þickia slægr til trygdar ok *F.* 12—13 til[2]—Sveins] *udel. F.* 13 þá] *udel. F.* óspakliga] osparliga *F.* 14 hans] Sveins *F.* ǫðru því] *omv. F.* hann átti] þar var *F.* 16 ok—þetta] skada sinn ok kvat slikt *F.* kvazk] qvez *F.* 18 mælti] svaradi *F.* ver] verþu *F.* vil] mun *F.* orð] Haralldi *tilf. F.* 19—20 ok—jarl] *udel. F.* 21 þér—deildum] hann mun verda þer ofmadr vid at eiga i deilunum *F.*

þú sér mikill fyrir þér ok vaskr maðr“. En Sveinn 332 vildi eigi letjask láta, ok fór með hinn x. mann á skútu í Gáreksey, ok kómu síð um kveldit. Þeir sá eld í bakhúsi; fór Sveinn þagat til. Vildi hann. at þeir tœki eldinn ok bæri at skálanum, ok brendi bœinn ok jarl inni. Sveinn Blákarason[1] hét maðr; V 202 hann var mests háttar þeira manna, er váru þar með Sveini. Hann latti þessa mest, ok kallaði vera mega, at jarl væri eigi á bœnum; en þótt hann væri þar, sagði hann, at þeir myndi eigi láta ná útgQngu konu hans né dœtr, en sagði, at þat var ófœrt at brenna þær inni. Þeir Sveinn gengu þá at durum ok inn fyrir skáladyrnar. Hljópu þeir menn þá upp, er í skálanum váru, ok kómu aptr hurðu. Urðu þeir Sveinn þá varir, at jarl var eigi á bœnum. En þeir, er inni váru, gáfu upp vQrnina ok seldu þeim Sveini vápnin, ok gengu út allir slyppir; ok gaf Sveinn grið Qllum húskQrlum jarls. Sveinn steypti niðr Qllu mungáti sínu ok hafði á braut með sér konu sína ok dœtr. Hann spurði Ingiríði konu sína, hvar Haraldr jarl væri, en hon vildi eigi segja. „Þegi þú þá ok bend oss“. Eigi

---

[1] *F skriver* Blaakarasun.

1 vaskr maðr] *omv. F.* En] *udel. F.* 3 kómu] kom *F.* 4—5 sá—eldinn] foru a bak husum, Sveinn villdi at þeir kveikti elld *F.* 6 ok] þar med *tilf. F.* 7 mests] mest *F.* váru þar] þa voru *F.* 8 þessa—kallaði] þess miok ok kvad *F.* 11 dœtr] dottur *F.* sagði] segir *F.* 12 var] veri *F.* 13 þá—durum] at dyrunum *F.* fyrir skáladyrnar] i fordyrnar *F.* þeir] *udel. F.* 14 er] *udel. F.* váru] *udel. F.* 15 hurðu] hurdinni *F.* þá varir] varir vid *F.* 17 þeim] þeir *F.* vápnin] vapn siin *F.* 17—18 allir slyppir] *omv. F.* 18 jarls] Haralldz iarls *F.* 20 á braut] brott. sér] *udel. F.* dœtr] dottur *F.* spurði] spyrr *F.* 22 segja] Sveinn mællti *tilf. F.* oss] mer *F.*

332 vildi hon þat; hon var frændkona jarls. Af hǫndum
seldi Sveinn vápnin sum, er þeir kómu á skip.
Lokit var sættum þeira jarls, þá er þetta spurðisk.
Haraldr jarl var farinn til litillar eyjar at veiða
hera. Sveinn helt til Helliseyjar; hon er sæbrǫtt
ey ok hellir mikill í berginu, ok fell sær fyrir F II 503
hellisdyrnar at flœðum. Þá er húskarlar Haraldz
jarls fengu vápn sín af þeim Sveini, fóru þeir þegar
á fund Haraldz jarls ok sǫgðu honum um skipti
þeira Sveins. Jarlinn lét þá þegar hrinda fram
skipi sínu, ok eggjaði, at þeir skyldi róa eptir
þeim — „ok látum nú til stáls sverfa með oss“.
Tóku þeir þá róðr eptir þeim, ok sá þá hvárir
aðra ok kendu. Ok er Sveinn sér, at þeir jarl
draga eptir þeim, rœddi Sveinn um: „vér munum
verða at leita oss ráðs nǫkkurs, þvíat mér er eigi
um at finna hann, þannig sem til bakat er, við
liðsmun þann, er vera mun. Munu vér þat ráð
taka, segir hann, at fara til hellisins ok vita, hvat V 203
þar skapisk at váru máli“. Svá gerðu þeir Sveinn.
Kómu til hellisins at atfalli; settu þar upp skipit,
þvíat hellinum veik í bjargit upp; fell þar sær

1 þat] ok þat þvi *F*. 2 kómu] koma *F*. 3 Lokit—spurðisk] enn er þetta allt saman spurdiz var lokit sættum þeirra *F*. 4 var—eyjar] hafdi farit til eyiar einnar *F*. 6 ey] *udel.* *F*. berginu] biorgunum *F*. 7 hellisdyrnar—flœðum] hellismunnan at flodunum *F*. Haraldz] *udel.* *F*. 8 Sveini] þa *tilf.* *F*. þegar] *udel.* *F*. 9 um skipti] fra skiptum *F*. 10 Jarlinn] iarl *F*. þá þegar] *udel.* *F*. 11 þeir skyldi] *udel.* *F*. 12 þeim] Sveini *tilf.* *F*. 13 ok—þá] sva at sa *F*. 14 kendu] kenduz *F*. 15 þeim] þa *tilf.* *F*. 17 hann—við] iarl þann veg sem til er hagat um *F*. 18—19 þat ráð | taka] *omv.* *F*. 19 segir hann] *udel.* *F*. 20 skapisk] skiptiz *F*. Svá gerðu] *udel.* *F*. 21 Kómu] koma *F*. atfalli] utfalli ok *F*. þar] *udel.* *F*. 22 i—upp] upp i biorg *F*. þar] þa *F*.

fyrir hellismunnann. Þeir Haraldr jarl fóru at leita 332 þeira um daginn um eyna ok fundu þá eigi; þeir sá ok skipafarar engar frá eyjunni. Þetta undruðusk þeir mjǫk; þótti þeim ólíkligt, at Sveinn myndi hafa sokkit niðr. Þeir reru umhverfum eyna at leita Sveins, ok fundu eigi, sem líkligt var. Gerðu þeir þat þá helzt af, at þá Svein myndi borit hafa at ǫðrum eyjum; reru þeir þannig þá at leita, sem þeim þótti líkligast. Var þat mjǫk jafnskjótt, er þeir jarl reru á brott ok sjórinn fell frá hellismunnanum. Þeir Sveinn hǫfðu heyrt viðrœðu þeira jarls ok hans manna. Sveinn lét eptir skip sitt í hellinum, en þeir tóku byrðing einn fornan í eyjunni, er munkar áttu, ok heldu til Sandeyjar. Gengu þeir þar upp, en hrundu út byrðinginum, ok rak hann um strandir, þar til er hann braut. En þeir Sveinn gengu upp á eyna ok kómu á bœ þann, er heitir á Vǫlunesi; þar bjó sá maðr, er hét Bárðr, frændi Sveins. Þeir kǫlluðu[1] hann wt Flat. leyniliga, ok sagdi Sveinn, at hann villdi þar vera. Bærdr kvat hann mundu sliku ræda — „enn ecki þori ek, at þer seet eigi a laun“. Þeir gengu inn, ok voru einir i husi, sva at vandbælkr einn var i milli þeirra

---

[1] *Med* kollo *ender 332; den følgende tekst er tagen fra F.*

---

3 ok—engar] eingar skipafarir *F*. 5 umhverfum] umhverfis *F*. 6 Sveins] skipsins *F*. 7 Svein] *udel. F*. 8 reru—leita] foru þeir þangat þa *F*. 9 likligast] likaz *F*. þat] ok *tilf. F*. 9—10 er—jarl] at þeir *F*. 12 þeira] *udel. F*. 12—13 eptir—sitt] þa eftir skipit *F*. 13 þeir tóku] tok *F*. 13—14 fornan—eyjunni] *udel. F*. 15 þeir] *udel. F*. 15—16 en—braut] ok brenndu byrdinginn *F*. 19 hét Bárðr] Bærdr het hann var *F*. kǫlluðu] kvoddu *F*. 21 kvat] bad *O*. mundu] *udel. O*. 21—22 ecki—eigi] sagde at hand torde icke holde hannem uden *O*.

Flat. ok annarra manna; laundyrr voru a husinu þvi, er þeir Sveinn voru i, ok var ladit i grioti lausliga. Þann aftan kom Ionn vængr, ærmadr Haralldz iarls, ok þeir vıı saman. Tok Bærdr bondi vel vid þeim, ok voru gerfir elldar storir fyrir þeim, ok bokuduz þeir vid. Ionn var odmælugr ok ræddi V 204 um tidendi þau, er giordz hofdu um skipti þau, er iarlar hofdu vid attz ok Sveinn. Amællti hann miok Sveini ok kvat hann vera gridniding ok eingum truann — „hafdi hann nu sætz vid Haralld iarl, ok villdi þegar fara at honum ok brenna hann inni“. Sagdi ok alldri mundu vera frid i landi fyrr enn Sveinn væri or landi rekin. Bærdr bondi ok forunautar Ions svarudu helldr fyrir Svein. Eftir þat tok Ionn at æmæla Erlendi iarli, ok kvat þat eigi skada, þott hann hefdi lætiz; kalladi hann þann ofsamann, at eingi mætti frialst hofud striuka fyrir honum. Ok er Sveinn heyrdi þetta, þa mætti hann eigi standaz, ok þreif til vopna sinna ok liop F II 504 at laundyrum ok hratt or griotinu. Þa vard hark mikit. Sveinn ætladi at hlaupa fyrir skæladyrnar. Ionn sat i skyrtu ok linbrokum; ok er hann heyrdi til Sveins, batt hann sko sina, ok hliop ut fra elldinum ok þegar a brott af bænum; enn nidmyrkr var æ ok frost mikit, Hann kom um nottina æ annan bæ ok var kalinn miok a fotum, sva at af

2 Sveinn] *udel. O.* 3 kom] der *tilf. O.* 3—4 ærmadr—iarls] *udel. O.* 4 saman] aff Harild Jarlis mend *tilf. O.* Bærdr] *udel. O.* 5 voru—storir] lod giøre store ilde *O.* 5—6 ok[2]—þeir] at de kunde varme dennom *O* 7—8 um[2]—Sveinn] udi øerne met Jarlene *O.* 9 Sveini] Asleifferssøn *tilf. O.* 10 hafdi—sætz] oc sagde at hand vaar nys forligt *O.* 11 fara—ok] *udel. O.* 21 Sveinn] hand *O.* 22 linbrokum] inde hos ilden *tilf. O.* 23 batt—sina] vaar hand icke lenge om at binde sine skuremmer *O.* 25 Hann kom] kom Jon *O.* 26 a fotum] *udel. O.*

leysti sumar tærnar. Sveinn gaf grid forunautum Flat. Ions fyrir ord Bærdar bonda. Sveinn var þar um nottina, enn eftir um morgininn foru þeir brott þadan med skutu, er Bærdr ætti ok feck Sveini. Foru þeir þa sudr i Bardzvik ok voru vid helli einn; Svein var stundum um daginn at husi ok drack þar, en svaf vid skip um nætr, ok gætti sin sva vid uvinum sinum.

K. 96. Fra Rognvalldi iarli ok Sveini.

Þat[1] var einn morgin snemma, at þeir Sveinn sa langskip mikit *fara*[2] fra *Hrossey*[3] ok til Rogn-
V 205 valldzeyiar, ok kendi Sveinn þegar, at þat var skip Rognvalldz iarls, þat er hann var sialfr vanr at styra; ok logdu til Rognvalldzeyiar ok þar at, sem læ skuta þeirra Sveins, ok gengu v menn upp af skipi iarls; enn þeir Sveinn voru a hæd nokkurri ok gryttu þadan a menn iarls. Ok er þeir sæ þat af skipinu, brutu menn upp vapn sin. Enn er þeir Sveinn sa þat, hlupu þeir af hædinni ok i fioruna, ok hrundu ut skutunni ok hlupu þar æ. Langskipit hafdi rent upp, sva at þat var fast. Sveinn stod upp i skutunni, er þeir reru ut hia langskipinu, ok hafdi spiot i hendi. Enn er Rognvalldr iarl sa þat, þa tok hann skiolld ok setti fyrir sik; enn Sveinn skaut eigi spiotinu. Enn er iarl sa, at skilia mundi med þeim, let hann bregda upp fridskilldi, ok beiddi, at þeir Sveinn skylldi at landi fara. Enn er Sveinn

---

[1] *Skrevet* þa. [2] *Saal. Vigf. efter O* (komme seglendis); *udel. F.* [3] *Saal. O;* Hrolfsey *F.*

---

5 sudr] til Rognvaldsø oc kam til Land ved Helli *tilf. O.* 5—6 ok—einn] *udel. O.* 8 vid—sinum] oc sit folck *O.* 9 *Intet nyt kap. O.* 10 þeir] *udel. O.* 16 skipi] Rognvald *tilf. O.* 24 skaut] dogligevel *tilf. O.* 27 Sveinn[1]] *udel. O.*

Flat. sa þat, bad hann sina menn at landi leggia, ok kvez enn vid þat bezst una, ef hann yrdi sættr vid Rognvalld iarl.

K. 97. Fra Haralldi iarli ok Sveini.

Eftir þat gengu þeir a land Rognvalldr iarl ok Sveinn, ok toludu II samt leingi, ok lagdiz vel a med þeim. Ok er þeir sætu a talinu, þa sa þeir sigling Haralldz iarlz, er hann for fra Katanesi ok til Vagalandz. Ok er skipit bar undir *eyna*[1]. þa spurdi Sveinn iarl, hvad til ræda skylldi taka. Iarl segir, at Sveinn skylldi fara yfir a Nes þa þegar. Þetta var a langafostu. Þeir foru iafnsnemma or Rognvalldzey. For iarl til Hrosseyiar, enn Sveinn for vestr i Straumey; ok sa þeir Haralldr iarl skipit, ok þottuz kenna, at Sveinn ætti. Helldu þeir þegar a fiordinn eftir þeim. Ok er þeir Sveinn sa, at iarl hellt eftir þeim, þa gengu þeir fra skipinu ok leynduz. Enn er Haralldr iarl F II 505 kom til Straumeyiar, sa þeir skipit Sveins, ok grunadi þa, at manna vistir mundi vera nærri, ok V 206 villdu þvi eigi a land ganga. Amundi het madr ok var Hnefasun; hann var vinr Haralldz iarls,

---

[1] *Saal.* (ind under øen) *O; udel. F.*

4 *Intet nyt kap. O.* 10 til ræda] raad hand *O.* 11 segir—Sveinn] raadde hannom til, at hand *O.* 12 foru] baade *tilf. O.* 14 for] *udel. O.* þeir] *udel. O.* 15 ætti] oc *tilf. O.* 16 þeim] Svend drog met sit skib til Strømø *tilf. O.* 17 þeir Sveinn] hand *O.* at] Harild *tilf. O.* þeim] hannem *O.* 18 þeir] hand *O.* ok—Enn] met sit folck oc hen i skiul hvor hand kunde, oc *O.* 19 þeir] hand *O.* 19—20 ok—þa] men for de at hand mente *O.* 20—21 ok—þvi] vilde hand *O.* 21 ganga] icke heller hans mend *tilf. O.*

enn faudurbrodir stiupbarna Sveins Asleifarsunar. Flat. Hann for a milli þeirra, ok gat þvi vid komit, at halldaz skylldi hin sama sætt sem giorr hafdi verit um vetrin. Þa liop a stormr vedrs, ok urdu þeir þar at vera hvarirtveggiu um nattina, ok skipadi Amundi þeim i eina reckiu bædum, Haralldi iarli ok Sveini. I þvi husi hvilldu margir menn hvars þeirra. Eftir sætt þessa for Sveinn yfir a Nes, enn Haralldr iarl yfir i Orkneyiar. Þat spurdi Sveinn til orda iarls, at hann kalladi sætt þeirra helldr lausliga; litinn gaum gaf Sveinn at þvi. Hann for sudr i Dala ok var um paschana med Sumarlida vin sinum. Enn Haralldr iarl for nordr a Hialltland ok var þar miok leingi um varit. Sveinn for sunnan eftir[1] paschana ok mætti a leidinni brædrum Ions vængs II; het annar Bunu-Petr, enn annar Blæn. Þeir Sveinn toku þa hondum ok toku af þeim feet allt, enn fluttu þa til landz; var þeim þa hogginn gælgi. Ok er allt var til buit, mællti Sveinn, at þeir skylldi hlaupa a land upp; kvat Ioni brodur þeirra þat meire skamm, at þeir lifdi. Þeir voru leingi wti ok kalnir miok, er þeir komu til bæia. Sveinn for þadan i Sudreyiar til Liodhusa, ok dvaldiz þar um riid. Enn er Ionn vængr spurdi, at Sveinn hafdi handtekit brædr

[1] *Skrevet* ef.

1—2 Asleifarsunar—þeirra] Amund vilde da forlige dennom *O.* 4 vedrs] oc harde strømme *tilf. O.* 6 Haralldi] *udel. O.* 7—8 I—þeirra] oc lod lig[g]e mange udi en seng tilhaabe, aff begge deris mend ligge udi samme stue hos dennom *O.* 8 yfir—Nes] paa Kattenes *O.* 9 Haralldr—yfir] Jarlen ud *O.* 12 Hann] oc *O.* 15—16 a leidinni] *udel. O.* 16 Bunu-] Hvinu *O.* 21 Ioni] Veng *tilf. O.* 21—22 þeir lifdi] de stycke møg vaare leffuendis *O.* 22 er] førend *O.*

Flat. hans, enn vissi eigi, hvat er hann hafdi af þeim gert, þa for hann i Eyna helgu ok tok þar Olaf, sun Sveins Asleifarsunar, fostra Kolbeins rugu, ok for med i Vestrey. Þa fundu þeir Rognvalld iarl a Hreppisnesi; ok er iarl sa Olaf, þa mællti *hann*[1]: „hvi ertu her, Olafr?“ Hann svarar: „Ionn vængr velldr þvi.“ Iarl leit til Ions ok mællti: „hvi fluttir þu Olaf hingat?“ Hann svaradi: „Sveinn tok brædr mina, ok veit ek eigi, nema hann hafi drepit þa.“ Iarl mællti: „flyt þu hann aptr sem V 207 skiotaz, ok dirf þik eigi at gera honum nockud til meins, hvat sem af brædrum þinum er vordit, þviat þer mun fyrir hvorigum vært i Eyium, Sveini ne Kolbeini, ef þu gerir honum nockut.“

K. 98. Fra Rognvalldi iarli.

Eftir pascha um vorit byriadi Sveinn ferd sina or Sudreyium, ok hafdi LX manna. Hann hellt til Orkneyia ok fyst til Rolfseyjar; þar toku þeir þann mann, er Hakon karl het; hann hafdi verit med Haralldi iarli, þa er Erlendr iarl fell. Hakon leystiz af III morkum gullz, ok frelsti sik sva vid Svein. Þar i Rolfsey fundu þeir Sveinn skip þat, er iarlar hofdu gert af Sveini, ok voru hoggin or bordin II. Þat hafdi Rognvalldr iarl gera latid, F II 506 þviat *engi*[2] hafdi viliat kaupa ne þiggia skipit at

[1] *Saal. U-V; udel. F.* [2] *Saal.* (ingen) *O; udel. F.*

3 sun—Asleifarsunar] Svendzsøn *O.* 4 Þa—þeir] de hitte *O.* 5—7 mællti—þvi] spurde hand hannom hvor for hand vaar der kommen, Oluff sagde at det haffde Jon Venger voldet *O.* 8 Hann svaradi] fordi (siger Jon) at *O.* 9 tok] to *tilf. O.* 14 nockut] mein *tilf. O.* 15 *Intet nyt kap. O.* 17 Hann] oc *O.* 21—22 morkum—Svein] ører sølff *O.* 22 Sveinn—þat] det Langskib *O.* 25 kaupa—þiggia] *omv. O.*

Flat. iorlum. Sveinn hellt þadan til Hrosseyar ok fann Rognvalld iarl i Byrgisheradi. Tok iarl honum þa vel, ok var Sveinn med honum um vorit. Rognvalldr iarl kvez þi hafa hoggit bord or skipinu, at hann villdi eigi, at hann gerdi skyndirædi þar i eyiunum, þa er hann kæmi or Sudreyium. Haralldr iarl kom af Hialtlandi um vorit a hvitadogum, ok þegar hann kom i Orkneyiar, sendi Rognvalldr iarl menn til hans *ok lét*[1] segia, at hann villdi, at þeir Sveinn sættiz af nyiu. Ok var þa lagidr sættarfundr fostudag i helgu viku i Magnuskirkiu, ok geck Rognvalldr iarl med oxi breida til fundarins ok Sveinn med honum. Geck þa saman sættin, su hin sama sem efnut var um vetrin.

K. 99. Fra Sveini Asleifarsyni.

Þa gaf Rognvalldr iarl Haralldi iarli skip þat, er ætt hafdi Sveinn, enn gaf Sveini allt annat, þat er giort var ok æ hans luta kom. Þeir Rognvalldr V 208 iarl ok Sveinn stodu hia kirkiudyrunum, medan seglit var utborit; þat hafdi verit upp lagit i Magnuskirkiu; ok var Sveinn helldr ufrynligr, er þeir bæru ut seglit. Laugardaginn eftir, þa er lokit var nontidum, komu menn Haralldz iarls a

---

[1] *Saal.* (oc lod hannem sige) *O; udel. F.*

2 þa] *udel. O.* 3 Sveinn] leng[e] *tilf. O.* 5—6 hann[2] —Sudreyium] Svend skulde giøre nogen de gierninger naar hand kam hiem aff Synderøer at hand skulde derfaare rømme bort met samme skib, Svend vaar selff femtende hos Rognvald Jarl *O.* 10 at—sættiz] forlige hannom oc Svend *O.* 12 iarl] did *O.* 12—13 til fundarins] udi haanden *O.* 15 *Intet nyt kap. O.* 20 utborit] thi *tilf. O.* 21 Magnuskirkiu] kircken *O.*

Flat. fund Sveins Asleifarsunar ok sogdu, at hann villdi, at Sveinn kæmi til tals med hann. Þetta bar Sveinn fyrir Rognvalld iarl, ok fysti hann Svein liitt þessar ferdar, kvez eigi vita, hveriu trua mætti. Enn Sveinn for eigi at sidr ok þeir vi saman. Iarl sat i litilli stofu a þverpalli ok Þorbiorn klerkr hia honum; fatt var manna annat hia iarli; satu þeir um hrid ok drucku. Eftir þat geck Þorbiorn, ok sogdu þeir Sveinn sva, at þa grunadi miok um tiltekiur iarls. Þorbiorn kom aftr litlu *síðarr*[1], ok gaf Sveini skarlatz kyrtil ok skickiu; kvaz eigi vita, hvart hann villdi giof kalla, þviat þessir gripir *hǫfðu*[2] teknir verit fra Sveini um vetrinn. Sveinn tok vid giofum þessum. Haralldr iarl gaf Sveini langskipit þat, er hann hafdi att, ok halfar eignir sinar ok iardir; hann baud Svein at vera med ser ok kvat þeirra vingan alldri skilldo skilia. Vel tok Sveinn þessu, ok for þegar um nottina ok sagdi Rognvalldi iarli, hversu farit hafdi med *þeim*[3] Haralldi iarli. Rognvalldr iarl let vel yfir þessu, ok bad Svein til gæta, at þeir yrdi eigi usattir.

K. 100. Fra iorlunum.

Nokkuru sidarr reduz þeir til herferdar ın

---

[1] *Saal.* (der effter) *O; udel. F.* [2] *Saal. O;* voru *F.* [3] *Saal. U-V; udel. F.*

1—2 hann—tals] Jarlen begierede at tale *O.* 6 saman] Harild *tilf. O.* 8 iarli] de helsede hannom ydmygeligen oc hand dennom imod disligeste de gaffue Svend rom at side hos dennom *tilf. O.* 9 ok—þa] ud oc sagde Svend da til dennom som haffde ind ganget met hannom, at hand *O.* 12 skickiu] oc it sverd *tilf. O.* 13 Sveini] før *tilf. O.* 14 tok] vel *tilf. O.* 19—21 hversu—þessu] dette, dette behagede hannom vel *O.* 23 *Intet nyt kap. O.*

hofdingiar, Sveinn, Þorbiorn, Eirekr. Þeir foru Flat.
II 507 fyst til Sudreyia. Þeir foru allt vestr i Syllingar,
ok unnu þar sigr mikinn i Mariuhofn Kolumba
messo ok fengu ofamikit herfang; foru eftir þat til
V 209 Orknneyia. Eftir sætt þeirra Rognvalldz iarls ok
Haralldz iarls ok Sveins[1] Asleifarsunar[2] voru iarlar
iafnan badir samt, ok hafdi Rognvalldr iarl ræd
fyrir, enn samþycki þeirra var gott. Þa er þeir
komu heim or Syllingum, for Þorbiornn klerkr til
Haralldz iarls ok gerdiz rædgiafi hans. Sveinn for
heim i Gareksey, ok sat þar med fiolmenni a vetr-
um, ok hafdi herfang siit til kostnadar ser med
odrum fongum þeim, er hann ætti þar i Eyium.
Hann var mest hallr undir Rognvalld iarl. Hvert
sumar var hann i hernadi. Þat var mællt, at
Þorbiorn klerkr bætti ecki um med þeim Rogn-
valldi iarli ok Haralldi iarli. Þorarinn kyllinef het
hirdmadr Rognvalldz iarls ok vin hans; hann var
iafnan med iarli. Þorkell het sveitungr Þorbiarn-
ar klerks ok vin. Þa Þorarinn ok Þorkel skildi a
vid dryck i Kirkiuvægi, ok vann Þorkell a Þor-
arni ok komz sidan a fund Þorbiarnar. Laugu-
nautar Þorarins sottu eftir Þorkeli, enn þeir Þor-
biorn vorduz or lopti einu. Þa var sagt[3] iorlum,

---

[1] *Skrevet* Sveinn. [2] *Skrevet* -sun. [3] *Tilføjet i marginen.*

---

1 Þorbiorn] Asleifferssøn, Thorbiorn klercker oc *O.* 2 Þeir foru] oc *O.* 5 Orknneyia] oc gick deris forligelse oc skifften vel aff *tilf. O, som derefter beg. et nyt kap. med overskr.:* Svend Asleifferssøns krigsreise i hvilcken at bliffue[r] ihielslagen Summerlide Haulder. 8 fyrir] dennom begge *tilf. O.* 9 or Syllingum] fra krigen *O.* 10 hans] men *tilf. O.* 13 þar—Eyium] hiemme *O.* 16 þeim] frender *tilf. O.* 21 vid] om *O.*

Flat. ok koma þeir heim at skilia þa. Þorbiorn villdi eigi, at Rognvalldr iarl dæmdi þetta mæl, ok gaf sok a eftirferdinni. Enn þa er Þorarinn var heill særa sinna, þa drap hann Þorkel, er hann geck til kirkiu. Þorarinn liop i kirkiu, enn þeir Þorbiorn lupu eftir honum ok sveitungar hans. Þa var sagt Rognvalldi iarli, ok geck hann til fiolmennr, ok spurdi, hvart Þorbiorn villdi briota upp kirkiuna. Þorbiorn sagdi, at kirkian ætti þeim ecki at hallda, er inni var. Rognvalldr iarl kvat kirkiuna mundu ubrotna at sinni, ok var Þorbirni þraungt fra kirkiunni. Ecki var sætz a þetta. For Þorbiorn yfir a Nes ok var þar um rid. Þa vard mart til med þeim, þviat Þorbiorn gerdi margar uspektir, bædi um kvennamæl ok um vigafaur. Þorbiorn for leyniliga ut i Orkneyiar a skutu med xxx manna, ok lendi vid Skælpeid; hann geck til V 210 Kirkiuvægs med fiorda mann. Hann liop einn samann inn i skytning um kvelld, þar er Þorarinn var inni ok drack. Þorbiorn hio hann þegar banahogg; siþan liop hann i myrkrit langt a brott. Fyrir þessa sok gerdi Rognvalldr iarl Þorbiorn klerk utlægann fyrir allt siit riki. Þorbiorn for yfir a Nes, ok var med Hósvi mægi sinum a laun; hann var kalladr hinn sterki; hann ætti Ragnhilldi, systur Þorbiarnar. Þeirra sun var Stefann radgiafi, fylgdarmadr Þorbiarnar. Litlu sidarr for Þorbiorn a fund Melkolms Skotakonungs, ok var

1 heim] *udel. O.* villdi] oc Terckel vilde *O.* 2 gaf] gaffue *O.* 4 er] en gang som *O.* 12 kirkiunni] kirckedørene *O.* 14 þeim] Rognvald Jarl oc Torbiorn *O.* 16 Þorbiorn] hand *O.* 21 langt—brott] *udel. O.* 27 radgiafi —Þorbiarnar] som vaar Thorbiorns macker oc raadgiffuere *O.* 28 var] en tid lang *tilf. O.*

med honum i godu yfirlæti. Med Skotakonungi Flat.
var sa madr, er het Gilla Odrán; hann var ættstorr ok uiafnadarmadr mikill. Hann vard fyrir reidi Skotakonungs fyrir uspekt ok manndráp, er
II 508 hann gerdi i riki hans. Gilla Odran liop i Orkneyiar, ok toku iarlar vid honum. Gilla Odran var a Katanesi ok hafdi ármenning iarla. Helgi het gofugr bondi a Katanesi; hann var vinr Rognvalldz iarls. Þa Gilla Odran skildi á um ármenningina, ok for Gilla Odran at honum ok drap hann. Enn eftir vigit for hann vestr i Skotlandzfiordu, ok tok vid honum sá hofdingi, er het Sumarlidi haulldr; hann hafdi riki i Dolum i Skotlandzfirdi[1]. Sumarlidi átti Ragnhilldi, dottur Olafs Sudreyiakonungs bitlings[2]. Þessi voru born þeirra: Dufgáll konungr, Rǫ́gnvalldr ok Engull[3]; þat er kollud Dalveria ætt. Rognvalldr iarl stefndi til sin Sveini Asleifarsyni, ádr hann færi i hernat; ok er þeir funduz, bad Rognvalldr iarl hann hafa tilsiar vid Gilla Odran, ef honum gæfi færi á. Sveinn letz eigi vita, hvers af yrdi audit.

---

[1] Skotlandsfiorde *(plur.) O, rigtigere (jfr. ovenf. l. 11—12 og s. 308[3]).* [2] Ragnhildis moder vaar Ingeborg Hagen Jarlis Powelssøns daatter *tilf. O.* [3] *Saal. F,* **men** Engus *O (rigtigere, jfr. ovenf. s. 128[5]).*

---

2 Gilla] Gilli *O.* **4** Skota-] *udel. O,* **5** Gilla Odran] Gille *O.* **6** iarlar] vel *tilf. O.* Gilla—var] Gille vaar gierne *O.* **9, 10** Gilla Odran] Gille *O.* **11** Enn—vigit] oc dereffter *O.* **15** þeirra] Summerlidis oc Ragnildis *tilf. O.* **16** Dufgáll] Dugall *O.* **19—20** þeir—Gilla] Svend kam til hannom, begierede Jarlen, at hand skulde heffne paa Gille *O.*

Flat.

K. 101. Sveinn drap Sumarlida.

Eftir þat for Sveinn i viking ok hafdi v langskip. V 211 Ok er hann kom vestr fyrir Skotlandzfiordu, spurdi Sveinn, at Sumarlidi haulldr var a skip kominn ok ætladi i viking. Hann hafdi vii skip; þar styrdi Gilla Odran einu skipi, ok var hann farinn inn i fiordu eftir lidi þvi, er ei var komit. Þegar er Sveinn spurdi til[1] Sumarlida, lagdi hann til orrosto vid hann, ok var þar bardagi hardr; ok i þeirri orrosto fell Sumarlidi[2] haulldr ok mikit lid med honum. Þar vard Sveinn þers viss, at Gilla Odran var eigi þar. For Sveinn þa at leita hans, ok fann hann i Myrkvafirdi, ok drap hann þar Gilla Odran ok L manna med honum. Eftir þat for Sveinn i viking, ok heim at hausti, sem hann var vanr. Ok er *hann*[3] kom heim, vard skiott fundr þeirra Rognvalldz iarls, ok let hann vel yfir þessum verkum.

K. 102. Fra Rognvalldi iarli ok Haralldi iarli.

Þat var sidr iarla nær hvert sumar at fara yfir a Katanes ok þar upp a merkr at veida rauddyri edr hreina. Þorbiorn klerkr var med

---

[1] at *tilf. F.* [2] *Skrevet* su. [3] *Saal. O; udel. F.*

1 *Intet nyt kap. O.* 3 fyrir] udi *O.* 5 ætladi] oc *tilf. O.* 6 Gilla Odran] Gille *O.* 8 Sumarlida] drog hand did *tilf. O.* 12 Gilla Odran] Gille *O.* 14 þar —manna] ocsaa(!) mend *O.* 15—16 ok—hausti | sem—vanr] *omv. O.* 17 hann] Jarlen *O.* 18 verkum] som Svend haffde giort det forgangne Sommer *tilf. O.* 19—20 *Overskr.*: Rognvalder Jarl bliffuer ihielslagen *O.* 23 med] Melkolm *tilf. O.*

Skotakonungi, enn stundum for hann ofan a̋ Nes Flat. ok var leyniliga med vinum sinum. Hann a̋tti þria vini a Katanesi, þa er hann hafdi mest traust af. Einn var Hôsvir ma̋gr hans, annarr Lifolfr, er bio i Þorsdal; þridi var Hallvardr Dufuson, er bio [at *Forsi* i Kalfadal[1], er geingr af Þorsdal. Þessir voru einka vinir hans.

K. 103. Dra̋p Rognvalldz iarls.

Þa er Rognvalldr hafdi iarl verit ıı vetr ok xx siþan er Pa̋ll iarl var handtekinn, þa foru þeir V 212 iarlar yfir a Katanes at alidnu sumri eftir vanda. Ok er þeir komu i Þorsa̋, þa frettu þeir kvitt F II 509 nockurn, at Þorbiorn mundi vera upp i *Þórsdal*[2] a laun ok eigi allfa̋mennr, ok mundi ætla þadan til a̋hlaupa, ef færi gæfiz a̋. Þa heimta iarlar menn at ser, ok foru med hundrad lids, ok ridu xx, enn adrir gengu. Þeir foru um kvelldit upp um dalinn [ok toku þar nockur gisting[3]. Um kvelldit, er menn sa̋tu vid ellda, hnaus Rognvalldr iarl miok. Haralldr iarl mællti: „hvellr hnere, frændi!“ Þeir foru upp um dalinn um

---

[1] *Fra* [*saal. O* (paa Fosse ud[i] Kalffedal), *jfr. nedenfor 310*[4·5] *og 315*[19]*;* i Kalfadal at Fornesi *F.* [2] *Saal. O* (Thorsdall); Þorsa̋ *F.* [3] *Fra* [der som vaar noget erg, det kalle vi setter, der bleffue de offuer om natten *O.*

---

1 enn] *udel. O.* 7 Þessir—hans] *udel. O.* 8 *Intet nyt kap. O.* 11 Katanes] Nes *O.* 16 lids] op udi Dalen *tilf. O.* 17—18 foru—um] komme op udi *O.* 19—20 Rognvaldr] Harild *O.* 20 miok] tit *tilf. O.* 20—21 Haralldr—frændi] da sagde Rognvalder, Knysen betyder Reisen fremgang, frende, det er sanden sagde Harild om ingen knyser flere *O.* 21 upp—dalinn] derfra *O.*

Flat. morgininn, ok reid Rognvalldr iarl iafnan fyrir um daginn ok sa madr, er Asolfr het[1]; annarr het Iomarr, frændi hans; v ridu þeir saman fyrir upp eftir Kalfadal. Ok er *þeir*[2] foru at bænum [*at Forsi*[3], var *Hallvarðr*[4] bondi uppi a kornamstri einu ok hlod, enn heimamenn bæru at honum. Þeir Haralldr iarl ridu nockuru sidarr. Enn er *Hallvarðr*[4] kendi Rognvalld iarl, heilsadi hann honum med nafni ok mællti akafa hætt, ok spurdi at tidendum; ok mætti iafnvel heyra, þott fiarri væri. Þetta var skamt fra stofu, ok stodu husin a brecku nockuri hærri, en geilar þreyngar at rida at bænum ok vidbrekt miok. A þessum bæ var Þorbiorn klerkr inni ok sat vid dryck. Geilarnar gengu at husendanum vid gafhladit, ok voru þar dyrr a gafhladinu ok hladit i grioti lausliga. V 213
Þa er þeir Þorbiorn heyrdu ordtakit, ok *Hallvarðr*[4] heilsadi þeim Rognvalldi iarli, hlupu þeir þegar til vapna sinna ok brutu griotid or laundyrunum ok hlupu þar ut. Þorbiorn hleypr fyrir gafhladit[5] ok a geilagardinn; voru þeir iarl þa komnir at dyronum. Þa hio Þorbiorn þegar til iarls, enn Asolfr bra vid hendinni, ok tok af hondina; siþan kom sverdit a hauku iarls, ok var þat mikit sær.

---

[1] søn Gunnis aff Augdum en Norsk mand *tilf. O.* [2] *Saal. O; udel. F.* [3] *Saal.* (som hede Foss) *O; udel. F.* [4] *Saal. O* (Hallvarder, *jfr. ovenf. s.* 309^{5-6}); Hauskulldr *F.* [5] *Skrevet* bafhladit.

---

4 upp eftir] de ride op till *O.* 10—11 ok—væri] dette robte hand alt saa høyt at de kunde høre som vaare langt borte *O.* 12 a] udi *O.* 14 klerkr] *udel. O.* 16 dyrr] paa husene men andre vaare *tilf. O.* 21—22 voru—Þorbiorn] oc hug *O.* 23 tok] sverdet *tilf. O.* 23—24 siþan—sverdit] oc kam *O.*

Flat. Asolfr mællti, er hann feck hauggit: „fylgi þeir betr iarli, er honum eiga fleiri[1] giafir at launa.“ Hann var þa átian vetra gamall ok var nykomin til iarls. Rognvalldr iarl villdi hlaupa af baki, er *hann*[2] sa Þorbiorn, ok vard fotrinn fastr i stigreipinu. I þvi kom Stefann at ok lagdi spioti a iarli. Þorbiorn veitti þa annat sár iarli, enn i þvi lagdi Iomarr spioti i lær Þorbirni, ok rendi lagit i smaþarmana. Sneru þeir Þorbiorn þa á bak husunum, ok var þar at hlaupa fyrir brecku mikla ok a myri blauta. I þvi komu þeir Haralldr iarl, ok bar sva til leidinni, at þeir komu a moti þeim Þorbirni, ok kendu þa hvorir adra. Þa mælltu menn iarls, at þeir skylldi snua eftir þeim Þorbirni, þeir er vissu, hvat fyrir var ætlat; enn Haralldr iarl latti þess ok kvez bida vilia atkvæda Rognvalldz iarls um þetta mál — „þviat Þorbiorn er vandamadr minn mikill, sem þer vitid, fyrir frændsemis sokum ok margra annarra vendzla, er i milli eru.“ Enn þeir menn, er hia Rognvalldi iarli voru, styrmdu yfir honum daudum, ok leid miok lǒng stund, ádr þeir Haralldr iarl frettu tidendin. Voru þeir þa komnir a myrina ok yfir fenit þat, er geck eftir myrinni. Enn af aeggian
F II 510 foruneytis iarla hliopu þeir Haralldr iarl ofan a myrina, ok funduz vid fenit, sva at sinum megin

[1] *Skrevet* fleri. [2] *Saal. O; udel. F.*

1 feck hauggit] miste haanden *O.* 2 er] haffue mere got at betale hannom end Jeg oc de som *tilf. O.* 3 Hann] Asolffer *O.* 5 fotrinn] hand *O.* 10 var—hlaupa] løbe der ned *O.* 17—20 þviat—eru] oc det der hos at Thorbiorn er nær i slect met hannom oc der for kunde hand icke strax tage hannem aff dage *O.* 21 daudum] meden hand døde *O.* 23 þeir] Thorbiorn *tilf. O.*

Flat. voru at hvorir, ok vordu þeir Þorbiorn dikisbackan. V 214 Drifu þa til hans menn af bænum, þeir sem honum hofdu fylgt, ok urdu þeir saman L manna. Þeir vorduz þa dreingiliga, ok hofdu vigi gott, þviat fenit var bædi diupt ok breitt, enn myrin blaut at fram, ok matti þeirri einni atsokninni vid koma, er þeir skutuz a med spiotum. Þorbiorn mællti, at þeir skylldi eingum aftr skiota; ok er skotin þurru, þa hofduz þeir ord vid, ok kalladi Þorbiorn a Haralld iarl ok mællti sva: „þess vil ek bidia ydr, frændi, at þer gefit mer grid, enn ek vil bioda þetta maal a ydvart valld, at þer dæmit einir; vil ek þar eingan lut undan draga, þann er ek maa, at ydr sæmd se þa meiri enn aadr. Væntir mik ok, frændi, at þu munir muna, at þær deilur hafa verit, at þu mundir eigi þann mun gera med ockur Rognvalldi iarli ok mer, at þu mundir drepa mik, þott ek hefdi þetta verk unnit, þa er hann færdi þik mest undir ólboga ok let þik eingu raada helldr enn svein[1] sinn, enn ek gaf þer bezstar giafir ok leitada ek þer virdingar i ollu þvi, er ek maatta. Enn verk þetta, er ek hefir unnit, er glæpr mikill, ok liggr þat a mer; enn rikit allt er fallit i ydvart valld. Megu þer ok þat vita, at þenna kost ætladi Rognvalldr iarl mer, sem nu hefi ek honum veitt; er ok þat mitt hugbod, frændi, þott þann veg hefdi at boriz,

---

[1] *Skrevet* sveinn.

---

3 L] 60 *O.* 4—5 Þeir—þviat] *udel. O.* 9 skotin þurru] Jarlens folck haffde icke flere skud hos dennom *O.* 11—12 gefit—bioda] vil sette all *O.* 16 deilur] dage *O.* 17 ockur] Eders frender *O.* 24 allt] oc all den Herlighed som hand haffuer hafft *O.* 27 frændi] *udel. O.*

at ek væri lætinn, enn Rognvalldr iarl lifdi, at þer Flat. mundit gera hann at vidsæmingarmanni, enn þer vilit gera mik at daudamanni.“ Þorbiorn for her um morgum ordum aheyriligum; fluttu þetta ok margir menn med honum ok bædu honum grida. Kom sva, at iarl tok at hlyda a, er margir fluttu. Þa tok til orda Magnus, sun Havardz Gunnasunar, gęᴅingr iarla ok frændi; hann var þar gǫ́fgaztr madr i lidinu med Haralldi iarli. Hann sagdi sva: „eigi kunnum ver ydr ræd at kenna, iarl, eftir þersi hinu miklu storvirki; enn segia mun ek, V 215 hverr ordromr a mun leggiaz, ef Þorbirne eru grid gefin eftir þetta verk ok þat annat, at hann þorir at segia ydr i augu upp, nær i hveriu ordi, at hann hafi þetta it illa verk fyrir þik gert edr þer til sæmdar wnnit, er þer ok ollum frændum iarls man eilif skomm ok usæmd at vera, ef hans er eigi hefnt. Hygg ek þat vini Rognvalldz iarls fyrir satt hafa, at þu munir fyrir lǫ́ngu verit hafa rædbanamadr iarls, enn nu hafi fram komit. Edr hyggr þu, at hann muni af þer bera vitundina, þa er hann skal sik undan sokum færa, enn eingi helldr svǫ́rum upp fyrir ydr, þar er hann segir ydr nu i augu upp, at hann hafi þetta uverkan fyrir ydr unnit. Enn hversu mættu meirr sanna þat enn þu gefir honum nu grid? Er ek ok rædinn i, at alldri skal hann af mer grid hafa, ef nockurir dugandismenn vilia mer fylgia, hvart F II 511 sem ydr er þat liuft edr leitt.“ Slikt[1] hitt sama

[1] *Skrevet* slik.

4 ordum aheyriligum] andre saadane ord *O.* 18 Hygg] det ved *O.* 20 enn—hafi] enddog det haffuer sig icke før end nu *O.* 26 þat] som hand siger *tilf. O.* 27 af mer] *udel. O.*

Flat. mællto brædr hans, Þorsteinn ok Hakon, ok Sveinn Hroalldzsun. Sneru þeir þa brott fra iarli ok upp med dikinu, ok leitudu, hvar þeir mættu yfir komaz. Ok er þeir Þorbiorn sæ, at þeir Magnus snua upp med dikinu, þa tok Þorbiorn til orda: „nu mun þa æ hafa skilit um rædagerdina; mun iarl vilia gefa mer grid, en Magnus mun i moti mæla.“ Enn medan þeir toludu þetta, hofuz þeir Þorbiorn fra dikinu. Þeir Haralldr iarl stodu a dikisbachanum. Ok er hann sæ, at ecki mundi verda af gridagiofinni, hliop hann yfir fenit med ollum vopnum sinum, ok var ɪx ælna yfir dikit. Forunautar hans lupu eftir honum, ok gat eingi yfir laupit, enn flestir gætu feingit backann ok slodrudu sva ath landi. Menn Þorbiarnar eggiudu, at þeir skylldu snua a moti[1] þeim Magnusi ok læta þar verda umskipti med þeim. Þa mællti Þorbiorn: „þat þicki mer ræd, at þat taki hverr upp, sem likligaz þickir, at dugi; enn ek mun enn leita V 216 a fund Haralldz iarls.“ Flestir menn lǒttu þers ok beiddu hann helldr leita a skoga ok forda ser. Þorbiorn tok ecki undir þat ræd; ridloduz þeir forunautar hans fra honum ok leitudu ser ymsa vega hialpar; enn þeir Þorbiorn urdu eftir ɪx saman. Ok er hann ser, at Haralldr iarl er kominn yfir dikit, ferr hann a mot honum ok fell a kne fyrir hann, ok kvez færa honum hofud sitt.

---

[1] Jarlen oc hans folck eller imod *tilf. O.*

---

1 hans] Mogenssis *O.* 4 Magnus] *udel. O.* 19 enn] først *O.* 20 Flestir] hans *tilf. O.* 21 beiddu—helldr] vilde at de skulde *O.* 22—23 ridloduz—hans] oc der hans folck hørde det løbe de *O.* 24 hialpar] hvor de kunde skiule dennom *O.*

Margir iarlsmenn bædu enn Þorbirni grida. Þa Flat. tok iarl til orda: „forda þer, Þorbiorn; eigi nenni ek at drepa þik.“ Foru þeir þa ofan med Kalfadalsaa, er þeir rædduz þetta vid. Þeir Magnus sottu eftir þeim. Ok er iarl sa þat, mælti hann: „forda þer, Þorbiorn; eigi beriumz ek fyrir þik vid mina menn.“ Þa skilduz þeir Þorbiorn fra foruneyti iarls ok til audnaselia nockurra, þeirra er heita Asgrimsærgin. Þeir Magnus sottu eftir þeim Þorbirni, ok bæru þegar elld at husinu. Þeir Þorbiorn vorduz dreingiliga. Ok er husit tok at falla ofan af bruna, gengu þeir Þorbiorn wt, ok voru þegar vopn borin a þa, er þeim mætti vid koma; voru þeir ædr ok miok sottir af elldzgangi. Letuz þeir þar allir felagar ix. Ok er leitat var til sarafars Þorbiarnar, hofdu ut sigit idrin i þat sarit, er Iomar hafdi veitt honum. Haralldr iarl for leid sina ofan eftir dalnum, enn þeir Magnus vendu aftr til Fors, ok veittu umbunat liki Rognvalldz iarls ok fluttu ofan i Þorsa.

K. 104. Fluttr likami Rognvalldz iarls.

Andlæzdagr Rognvalldz iarls kala er v nottum eftir Mariumesso hina fyrri um sumarit. Foru þeir Haralldr iarl þadan ut i Orkneyiar med likit med V 217 fogru foruneyti, ok veittu groft at Magnuskirkiu,

3 þik] men aldrig vil Jeg see dig her effter *tilf. O.* 9 -ærgin] erg *O.* 9—10 sottu—þegar] vende strax did effter hannom thi de saae hvor hand drog frem oc satte stor *O.* 11 vorduz] en da *tilf. O.* Ok] men *O.* 13 vopn] Jern *O.* 19 til Fors] *udel. O.* 21 *Intet nyt kap. O.* 22—23 Andlæzdagr—sumarit] *udel. O.* 24—25 med—foruneyti] *udel. O.*

[Flat.] ok hvilldi hann þar til þers er gud birti hans verdleika med morgum ok storum iarteinum, enn [F II 5] Biarni byskup let upp taka helgan dom hans at leyfvi pafvans. Þar a steininum, sem blod Rognvalldz iarls hafdi a komit, þa er hann letz, ma sia enn i dag svo fagrt sem nyblætt see. Rognvalldr iarl var miok harmdaudi, þviat hann var allvinsæll þar i eyiunum ok vida annars stadar; hann hafdi verit hialparmadr mikill morgum monnum, ǫrr af fe, hǫgværr ok vinhollr, iþrottamadr mikill ok skælld gott. Dottur eina barna atti hann a lifi, Ingigerdi, er atti Eirekr stagbrellr. Þeirra bǫrn voru þau Haralldr iungi ok Magnus mangi, Rognvalldr ok Ingibiorg, Elin, Ragnhilldr.

K. 105. Fra Haralldi iarli ok Sveini.

Eftir fall Rognvalldz iarls tok Haralldr iarl undir sik allar Eyiar ok gerdiz ein hofdingi yfir. Haralldr iarl var mikill hofdingi, manna mestr ok sterkazstr. Hann ætti Afreko; þeirra bǫrn voru þau Heinrekr ok Hakon, Helena ok Margret. Þa er Hakon var færra vetra gamall, baud Sveinn Asleifarsun honum til fostrs, ok fæddiz hann þar upp. Ok þegar hann var sva færr, at hann mætti fara med odrum monnum, þa hafdi Sveinn hann i hernat med ser hvert sumar, ok leitadi honum i ollu virdingar. Þat var hættr Sveins i þann tima,

1—2 ok—enn] oc(!) koret, der hvilede Rognvalder Jarl til *O.* 9—10 hialparmadr—fe] en saare let mand, rund aff guld, sølff oc andet gods *O.* 13 Haralldr] Hagen *O.* mangi] mangis *O.* 15 *Overskr.:* Om Svend Asleifferssøn *O.* 16—18 tok—iarl] bleff Harild Jarl alene høffdinge offuer Øerne oc talede ingen hannom imod hand *O.* 19 sterkazstr] stiffsindet oc hardsindet *tilf. O.*

at hann sat um vetrum i Gareksey heima, ok hellt þar iafnan attatigi karla a sinn kost. Hann ætti sva mikinn dryckiuskæla, at eingi var annar iafnmikill i Orkneyium. Sveinn hafdi a vorum starfa mikinn ok let færa nidr ofva mikit sæd, ok geck þar miok sialfr at. Enn er lokit var þeim starfa, for hann hvert vǒr i viking ok heriadi um Sudreyiar ok Irland, ok kom heim eftir mitt sum- Flat.

V 218 ar; þat kalladi hann vorviking. Þa var hann heima til þess er akrar voru uppskornir ok seet var fyrir kornum. Þa for hann i viking, ok kom þa ecki fyrr heim enn manudr var af vetri; ok kalladi hann þat haustviking.

K. 106. Sveinn for til Irlandz.

Þat var til tidenda eitthvert sinn, at Sveinn Asleifarsun for i vorviking. Þa for med honum Hakon, sun Haralldz iarls; þeir hofdu fim rodrarskip ok ǒll stor. Þeir heriudu um Sudreyiar. Þa var folk sva hrætt vid hann i Sudreyium, at menn fælu allt lausafe siitt i iordu edr urdum. Sveinn for allt sudr til Manar ok vard illt til fiar. Þadan sigldu þeir ut undir Irland ok heriudu þar. Enn er þeir komu nærr sudr undir Dyflinn, þa sigldu þar af hafi kiolar II, er komnir voru af Englandi ok ættludu til Dyflinnar; þeir voru hladnir enskum klædum, ok var þar a gæzska mikil. Þeir Sveinn

F II 513 logdu at kiolunum ok budu þeim til bardaga. Litil

---

4 hafdi] altid *tilf. O.* 6 miok] støndom *O.* 14 *Overskr.:* Om Svend Asleifferssøn *O.* 16 vor-] *udel. O.* 17—18 þeir—rodrarskip] haffde Svend da fem eller sex skibe *O.* 22 sigldu þeir] seglede hand *O.* heriudu þar] stride der alle vegne *O.* 23—25 þa—Dyflinnar] *udel. O.* 27 til bardaga] det hand haffde mist aff vaar det kalde Jern *O.*

Flat. vard vorn enskra manna, ok ræntu þar hverium penninghi þeim, sem a var kiolunum, nema enskir menn hofdu igangsklædi sin ok nockurar vistir, ok foru siþan med kiolana. Enn þeir Sveinn foru i Sudreyiar ok skiptu herfangi sinu. Þeir sigldu vestan med pris miklum. Þeir gerdu til agætis ser, *er*[1] þeir lagu i hofnum, at þeir tiolldudu enskum klædum yfir ser. Enn er þeir sigldu i Orkneyiar, saumudu þeir klædin framan a seglin, sva at þannig var til at sia, sem af skrudi einu væri gior seglin. Þetta kolludu þeir skrudviking. Sveinn for heim i Gareksey til bws sins; hann hafdi tekit af kiolunum viin mikit ok miod enskann. Þa er Sveinn hafdi skamma stund heima[2] verit, baud hann til sin Haralldi iarli, ok gerdi i mot honum virduliga veizlu. Þa er Haralldr iarl var at veizlunni, vard þeim mart talat af risnu Sveins. Iarl V 219 mællti: „þat villda ek nu, Sveinn, at þu legdir af hernadinn; er nu gott heilum vagni heim at *aka*[3]. Enn þu veiz þat, at þu hefir lengi fæddann þik vid hernadin ok lid þitt, en uiafnadarmonnum ferr sva flestum, at þeir lataz i hernadinum, ef þeir taka sik eigi sialfir fra.“ Þa svaradi Sveinn ok leit til iarls, ok mællti med brosu ok sagdi sva: „vel er þetta mællt, herra, ok vingiarnliga; mun ok gott at þiggia heilrædi af ydr. Enn kæra þat sumir, at þer seet litlir iafnadarmenn.“ Iarl svaradi: „ek verd at abyrgiaz minn lut; enn mælgi gengr mer

---

[1] *Saal. U-V* (hvor som *O*); at *F*. [2] *Skrevet* hema. [3] *Saal. O;* taka *F*.

---

1 manna] førend Svend kam op til dennom paa skibet bleffue de Engelske dog ligevel fangne *tilf. O.* 4 med kiolana] hvor hen de vilde *O.* 16 Haralldr iarl] folcken *O.*

til.“ Sveinn mællti: „gott mun ydr til ganga, herra; skal ok sva vera, at af skal lata hernadinum, þviat ek finn, at ek elldumz, enn þverr kraftrinn mikit i vasinu ok hernadinum. Skal nu fara i haustviking, ok villda ek, at hon yrdi eigi med minnum afburdum enn varvikingin var; enn eftir þat skal af lata herforum.“ Iarl svarar: „þat er ok vant at sia, felagsmadr, hvart fyrr kemr, hel edr langframi.“ Eftir þetta fell nidr rædan. Haralldr iarl for a brott af veizlunni, ok var ut leiddr med sæmiligum giofum; skilduz þeir Sveinn med miklum kærleikum. Flat.

K. 107. Hernadur Sveins Asleifarsunar.

Litlu sidarr bio Sveinn ferd sina i hernat; hann hafdi VII langskip ok oll stor. Hakon, sun Haralldz iarls, var med Sveini i faur. Þeir helldu fyst til Sudreyia ok fengu þar litid herfang; foru þadan ut undir Irland ok heriudu þar vida. Þeir foru allt sudr til Dyflinnar, ok komu þar miok a uvart, sva at stadarmenn urdu eigi varir vid fyrr enn þeir voru komnir i stadinn; þeir toku þar F II 514 mikit fe. Þeir gerdu þar hertekna valldzmenn þa, er þar voru i stadnum. Foru þeirra skipti sva, at V 220 þeir gæfu upp stadinn i valld Sveins ok iattudu honum sva miklu gialldi sem hann villdi a þa leggia; Sveinn skylldi ok skipa sinum monnum stadinn ok hafa valld yfir. Dyflinnarmenn sveria eid at þersu. Þeir foru til skipa um kvelldit;

---

8 felagsmadr] *udel. O.* 8–9 hel—langframi] Rosen eller langvarendis hielp *O.* 13 *Intet nyt kap. O.* 21 þar] offuer maade *tilf. O.* 26–28 Sveinn—foru] Svend gick *O.*

Flat. enn um morginninn skylldi Sveinn koma i stadinn ok taka vid fegiolldum, skipa stadinn ok taka gisla af stadarmonnum. Nu er fra þvi at segia, hvat titt var i stadnum um nattina. Rædismenn þeir, er i stadnum voru, hofdu stefnu siin i milli ok kærdu vandrædi siin, þau er þeim voru fallin; þotti þeim þungt at læta koma stad sinn i valld Orkneyinga, ok allra hellz þeim manni, er þeir vissu mestan uiafnadarmann i Vestrlondum. Kom þat asamt med þeim, at þeir mundu svikia Svein, ef þeir mætti. Þeir toku þat ræd, at þeir grofu ser grafir storar fyrir borgarhlidum ok vida annars stadar milli husanna, þar er þeim Sveini var ætlat at ganga, enn menn leynduz þar i husunum hia med vapnum. Þeir letu vid yfir grafirnar, sva at nidr skulldi falla þegar er mannzþunginn kemr a; siþan breiddu þeir hælm a, sva at ecki matti til sia grafanna, ok bidu sva morgins.

K. 108. Fall Sveins Asleifarsunar.

Um morgininn eftir stodu þeir Sveinn upp ok vapnuduz; gengu sidan til stadarins. Ok er þeir komu inn um borgarhlidin, gerdu Dyflinnarmenn kvi fra borgarhlidinu allt at grofunum. Þeir Sveinn sa ecki vid, ok lupu i grafirnar. Þeir stadarmennirnir hliopu þegar fyrir borgarhlidit, enn sumir til grafanna, ok bæru vapn æ þa Svein. Þeim var uhægt vorn vid at koma, ok letz Sveinn þar i grofinni ok allir þeir, er inn hofdu gengit i

---

4—5 þeir—voru] *udel. O.* 5 milli] om natten *tilf. O.* 18 ok—morgins] *udel. O.* 19 *Intet nyt kap. O.* 22 um borgarhlidin] *udel. O.* 23 borgarhlidinu] oc lode dennom gange *tilf. O.* 24 vid] saadan svigeri *tilf. O.* 28 grofinni] de gryffter *O.*

stadinn. Sva var sagt, at Sveinn letiz sidazst þeirra Flat.
V 221 allra sinna felaga ok mællti ædr þessum ordum: „viti þat allir menn, hvart sem ek lætumz i dag edr eigi, at ek er hirdmadr hins helga Rognvalldz iarls, ok ætla ek nu þar til traustz sem hann er med gudi“. Menn Sveins foru þegar til skipa ok logdu a brott, ok er ecki fra þeirra ferd at segia fyrr enn þeir koma i Orkneyiar. Nu er þar lokit fra Sveini at segia; ok er þat mæl manna, at hann hafi mestr madr verit fyrir ser i Vestrlondum, bædi at fornu ok nyiu, þeirra manna, er eigi hofdu meira tignarnafn enn hann[1]. Eftir fall Sveins skiptu synir hans arfi med ser, Olafr ok Andress. Þeir gerdu hitt næsta sumar eftir er Sveinn var latinn gafhlod i dryckiuskæla þann hinn mikla, er hann hafdi ættann i Gareksey. Andres, sun Sveins, ætti Fridu, dottur Kolbeins rugu, systur Biarna Orkneyingabyskups.

F II 515 **K. 109.** Fra Haralldi iarli ok sonum hans.

Haralldr iarl red nu Orkneyium ok var hinn mesti hofdingi. Hann atti sidar Hvarflodu, dottur Melkolms iarls af Morhęfi; þeirra born voru þau Þorfinnr, David ok Ionn, Gunhilldr, Herborga ok
V 222 Langlif. Þa er Vilhialmr byskup hinn sidarri var andadr, var vigdr til byskups eftir hann Biarni, sun Kolbeins rugu, ok var hann hinn mesti hofdingi

[1] *Her ender O med:* de som icke haffue hafft større dignitets tydel end hand haffde. Finis.

1 stadinn] met hannom *tilf. O.* 1—6 Sva—gudi] *udel. O.* 6 Menn Sveins] men de andre *O.* 10 mestr—ser] den beste krigsmand udi alle stæcker, hvad som hand skulde giøre *O.*

Flat. ok kærr vin Haralldz iarls. Biarni byskup hafdi frændbælk[1] mikinn i eyiunum. Synir Eireks stagbrellz voru þeir Haralldr ungi ok Magnus mangi ok Rognvalldr. Þeir brædr foru austr til Noregs a fund Magnus konungs Erlingssunar, ok gaf hann Haralldi iarlsnafn ok halfar Eyiar, sva sem haft hafdi Rognvalldr iarl hinn helgi, modurfadir hans. Haralldr iarl ungi for vestr yfir haf, ok med honum Sigurdr murtr, sun Ivars[2] galla. Modir Ivars var dottir Havardz Gunnasunar; sa Ivarr fell a Akrinum med Erlingi skacka. Sigurdr murtr var a ungum alldri ok manna vænligazstr, ok hinn mesti aburdarmadr. Magnus mangi var eftir med konungi ok fell med honum i Sogni. Komu þeir fyrst vid Hialltland ok foru þadan til Katanes, ok sva upp i Skotland a fund Vilhialms Skotakonungs. Beiddi Haralldr iarl, at Vilhialmr skylldi fa honum Katanes halft, sva sem haft hafdi Rognvalldr iarl; þetta veitti konungr honum. Þadan for Haralldr iarl ofan a Katanes ok efldiz þadan at lidi. Þa kom til hans Lifolfr skalli, mægr hans. Hann ætti þar mart gofugra manna, þeirra er frændr hans voru. Lifolfr ætti Ragnhilldi, systr iarls. Þersi var kalladr V 223
Haralldr iarl hinn iungi, enn Haralldr Maddadarsun hinn gamli. Lifolfr hafdi mest rædagerd fyrir lidi iarls. Þeir gerdu menn ut i Orkneyiar a fund Haralldz iarls hins gamla, ok beiddu, at hann mundi gefa upp halfar eyiarnar, sva sem konungr hafdi veitt Haralldi iunga iarli. Enn er þessi ord komu fyrir iarl, þa syniadi hann þess þverliga at midla riki siit med neinu sættmæli. Lifolfr skalli for þa ferd, ok heitadiz iarl vid hann miok, ædr hann færi brott. Haralldr iarl gamli dro lid saman

[1] *Skrevet* frændbæk. [2] *Skrevet* Iavars.

eftir þetta ok vard allfiolmennr. Þeir Haralldr iarl Flat. ungi voru a Katanesi ok hofdu þar safnat nockurn. Þa er þeir spurdu, at Haralldr iarl gamli dro lid saman, þa sendu þeir *enn*[1] af nyiu Lifolf nordr yfir Petlandzfiord at skynia um herin. Hann lagdi austan at Rognvalldzey ok geck þar upp a fiall, ok fann hann þar III vardhalldzmenn Haralldz iarls gamla, ok drapu II, enn hôfdu einn med ser til fretta. Lifolfr sa þa ok herin iarls, ok hafdi hann mart skipa ok flest stor. Sneri Lifolfr þa ofan af fiallinu ok til skips sins, ok sagdi felôgum sinum slik tidendi sem hann hafdi viss vordit. Hann F II 516 sagdi, at Haralldr iarl hafdi sva mikinn her, at þeim var ufæra at beriaz vid hann — „er þat mitt ræd, segir Lifolfr, at ver farim i dag nordr i Þorsæ, ok mun oss þar safnaz lid mikit i dag; enn ef þer vilit leggia til orrosto vid Halld iarl, þa er þat hin mesta ufæra, hversu sem tekz“. Þa tok Sigurdr murtr til orda: „illu heilli hefir mægr iarls farit yfir Petlandzfiord, er hann hefir eftir lætid hiartad“ — ok kvat ei vænt horfa, ef allir skylldi hiartalausir, þegar þeir sæi her Haralldz gamla. Lifolfr svaradi: „vant er þat at sia, Sigurdr, hvar hvergi berr hiarta siitt, ef til þarf at taka. Ætla ek, þat mund er ek renn fra Haralldi iunga, at ydr af- V 224 burdarmonnum muni avint þickia eftir at standa“. Enn ecki vard af faurinni i Þorsæ. Enn litlu sidarr sa þeir skipaflota Haralldz iarls fara undan Rognvalldzey; biugguz þeir þa til bardaga. Haralldr iarl geck a land upp ok *fylkti*[2] lidi sinu; hafdi hann her myklu meira. Þeir Sigurdr murtr ok Lifolfr *fylktu*[3]

[1] *Saal. Vigf.;* menn *F (jarls-*menn *U-V).* [2] *Saal. Vigf. (jfr. nedenf. s. 324*[6]*);* fylgdi *F.* [3] *Saal. Vigf.;* fylgdu *F.*

Flat. lidi unga iarlş. Sigurdr murtr var i raudum skarlatz kyrtli ok drap blodunum undir bellti ser. Sumir mællto, at sva mundi hann ok gera a bakit; hann bad eigi upp drepa — „þviat eigi mun ek ofugr at ganga i dag". I sinn fylkingararm var hvarr þeirra. Ok er þeir hofdu fylkt lidinu, seig saman orrostan, ok var akafa hord. I lidi Haralldz iarls gamla var mart hinna horduzstu manna, þeirra er ofrkapsmenn voru miklir ok bunir forkunnar vel, sem voru frændr byskups ok margir adrir sveitarhofdingiar iarls. Þa er stadit hafdi orrostan um rid, fell Sigurdr murtr, ok hafdi vel bariz ok dreingiliga. Lifolfr geck annarra manna bezst fram. Sva segia Katnesingar, at hann gengi þrysvar i gegnum fylkingar Haralldz iarls gamla, enn þo fell hann i þeirri orrosto med godan ordztir. Þa er þeir voru badir fallnir, Lifolfr ok Sigurdr murtr, brast flotti i lidi iarls hins unga. Haralldr iarl ungi fell vid torfgravir nockurar. Var þa þegar um nottina set lios mikit, þar er blodit hafdi nidr komit. Þeir kalla iarlinn sannhelgann, ok er þar nu kirkia sem hann fell, ok er hann þar iardadr a nesinu. Ok geraz utǫluligar iarteinir fyrir hans verdleik veittar af gudi, ok vitrar þat iafnan, at hann villdi yfir til Orkneyia til Magnus iarls ok Rognvalldz iarls frænda sinna. Eftir bardagann lagdi Haralldr iarl undir sik allt Katanes, ok for þegar ut i Orkneyiar ok hrosadi miklum sigri.

K. 110. Fra Orkneyinghum. capitulum.

Vilhialmr Skotakonungr spurdi, at Haralldr V 225 iarl var fallinn, ok þat med, at Haralldr iarl Maddadarsun hafdi undir sik lagt allt Katanes ok hann ecki sik eftir spurt. Vard Skotakonungr þessu reidr miok, ok sendi menn i Sudreyiar til Rogn-

F II 517 valldz Sudreyiakonungs Gudrodarsunar; modir Gudrodar var Ingibiorg, dottir Hakonar iarls Paalssunar. Rognvalldr konungr var þa mestr hermadr i Vestrlondum; þat var III vetr, er hann laa uti a herskipum, sva at hann kom eigi undir sotkan raft. Þegar er Rognvalldi komu þersi ord, dro hann her saman um allt Sudreyiariki ok af Satiri; hann hafdi ok mikit lid af Irlandi. Hellt hann þa nordr til Katanes, ok tok undir sik allt landit ok dvaldiz þar um riid. Haralldr iarl sat i Orkneyium ok gaf eingan gaum at ferd konungs. Enn er leid at vetri, bioz Rognvalldr konungr heim i riki siit i Sudreyiar. Hann setti eftir a Katanesi III syslumenn; var einn Mani Olafssun, annar Rafn logmadr, Hlifolfr hinn alli[1] het hinn III. Nockuru sidar enn Rognvalldr konungr for i Sudreyiar, sendi Haralldr iarl mann yfir aa Nes, ok sagdi, at þa þætti honum gott hans erendi, ef hann gæti drepit einn af syslumonnum edr alla tva. Þessi madr var fluttr yfir Petlandzfiord; for hann þar til er hann kom a fund Rafns logmannz, ok spurdi Rafn, hvert hann skylldi fara. Hann vard faarr sva um. Rafn tok til orda: „se ek a þer, at Haralldr iarl hefir þik til nockurs illz sent hingat a nesit, enn ek nenni eigi at laata drepa þik, þviat þu ert frændi minn". Vid þetta skildu þeir, ok for hann a brott þadan ok til Hlifolfs, ok foru þeirra skipti sva, at hann veitti Hlifolfi liflaat. Hliop hann þa i brott ok ut i Orkneyiar a fund Haralldz iarls, ok sagdi honum, hvat er hann hafdi gert. Flat.

---

[1] *Vigf. gætter paa, at der muligvis skulde staa* snjalli, *men jfr. Aarb. f. n. Oldk. 1908, s. 171.*

Flat.

K. 111. Haralldr pindi byskup.

Haralldr iarl bioz nu or Orkneyium, ok er V 226 hann var albuinn, for hann fyst nordr til Þorsær, ok geck þar af skipum sinum. Byskup var i borginni a Skarabolstad. Ok er þeir sa her Haralldz iarls, sa þeir Katnesingar, at hann hafdi her sva mikinn, at þeir hofdu einga vidstodu; þeim var ok sagt, at iarl væri i sva illu fari, at usynt væri, hveriu hann eirdi. Byskup tok þa til orda ok mællti: „ef ockur skipti fara vel, þa mun hann gefa ydr grid“. Sva var gert sem byskup mællti fyrir. Herr iarls þusti af skipunum ok til borgarinnar. Byskup geck i moti iarli ok fagnadi honum med blidum ordum. Enn þeirra skipti foru sva, at Haralldr iarl let handtaka byskup ok skera or honum tunguna, enn siþan let hann stinga knifi i augun ok blinda hann. Ionn byskup kalladi a meyna ena heilugu Traullhænu i meizlunum, ok geck sidan a brecku nockura, þegar þeir letu hann lausann. Kona ein var a breckunni, ok bad byskup hana hialpa ser. Hon sa, at blod fell or andliti hans ok mællti: „vertu hliodr, herra, þviat giarna vil ek hialpa ydr“. Byskup var færdr til þers stadar, er hvilir hin helga Traullhæna; þar feck byskup heilsubot, bædi mæls ok synar. Haralldr iarl geck F II 518 þa upp at borginni, ok gafu þeir hana þegar upp i valld iarls. Hann veitti monnum þegar storar refsingar, ok lagdi a þa menn giolld stor, er honum þotti mest verit hafa i landrædum vid sik. Let hann þa enn alla Katnesinga ganga undir sik med eidum, hvart er þeim var liuft edr leitt. Siþan tok hann undir sik eignir þær allar, er ætt hofdu syslumenn þeir, er til Skotakonungs voru

farnir. Sat Haralldr iarl þa a[1] Katanesi med Flat. morgu folki.

K. 112. Fra syslumonnum.

Nu er at segia fra syslumonnum. Þeir reduz vi saman upp i Skotland ok fundu þar konung um V 227 vetrin a iolafostu; kunnu þeir gloggliga at segia fra þeim tidendum, er giordz hofdu a Katanesi i ferdum Haralldz iarls. Þessum tidendum vard konungr allreidr, enn tvennum giolldum kvez hann þeim giallda skylldu, er siit hofdu lætid. Hinn fysta dag, er þeir voru med Skotakonungi, let hann gefa hælfan þridia tug ælna klædiss hverium þeirra, ok enn mork enska til skotzsilfrs ser sina hverium þeirra; voru þeir med Skotakonungi fram um iol i godu yfirlæti. Enn þegar æ bak iolum sendir Skotakonungr ord ollum hofdingium i riki sinu ok dro her saman ofva mikinn um landit, ok stefndi þeim her ofan a Katanes a hendr Haralldi iarli. Hafdi Skotakonungr allmikinn her, ok ferr hann þar til er hann kemr i Eysteinsdal; þar mætiz Katanes ok Sudrland. Herbudir Skotakonungs *stóðu*[2] eftir endilongum dolunum, ok er þat lông leid. Haralldr iarl var a Katanesi, er hann spurdi þessi tidendi. Dro hann þegar lid at ser, ok er sva fra sagt, at hann fengi lx hundrada manna, ok hafdi þo allz einga vidstodu at beriaz vid Skotakonung. Sendi hann þa menn a fund Skotakonungs at leita um sættir med þeim. Enn er þat var flutt fyrir konungi, sagdi hann, at ecki þurfti um sættir at leita, nema hann hefdi enn fiorda hvern penning af Katanesi, þann er a var

[1] *Skrevet to gange.* [2] *Saal. U-V* (váru *Vigf.*); *udel. F.*

Flat. landinu. Enn er þessi ordsending kom fyrir Harralld iarl, kalladi hann a tal vid sik landzmenn ok adra hofdingia ok leitadi ræda vid þa. Enn vid þat, at þeir sæ eingin efni sin, gengu þeir at þessi sætt, at Katnesingar gulldu fiordung eigu sinnar Skotakonungi, fyrir utan þa menn, er a konungs fund hofdu farit um vetrin. Haralldr iarl for[1] ut i Orkneyiar, ok skylldi hann hafa Katanes allt, sem hann hafdi ædr haft enn Haralldr iarl ungi tæki af Skotakonungi. I ufridi þeim var blindadr Þorfinnr, sun Haralldz iarls; hann hafdi verit gisladr af Skotakonungi. Eftir sætt þeirra for konungr upp i Skotland. Haralldr iarl var nu einn hofdingi i Orkneyium. Þat var ofarliga a dogum Haralldz {F II 519 V 228} iarls, er þeir Olafr mægr hans ok Ionn Hallkelssun efldu flock or Orkneyium ok austr i Noreg a hendr Sverri konungi; þeir toku til konungs Sigurd, sun Magnus konungs Erlingssunar. I þann her reduz margir storættadir menn or Orkneyium; þat var hinn sterkazsti flockr. Þeir voru kalladir Eyiarskeggiar ok Gullbeinar um hrid. Þeir borduz i Floruvǿghum vid Sverri konung ok fengu usigr; þar fellu þeir bædir, Ionn ok Olafr, ok sva konungr þeirra ok mestr luti hersins. Eftir þat lagdi Sverrir konungr a Haralld iarl fianskap mikinn, ok kendi honum volld um, er flockrinn hafdi hafiz. Kom þi sva, at Haralldr iarl for vestan ok Biarni byskup med honum. Iarl gaf sik i valld Sverris konungs ok let hann einn skera ok skapa i milli þeirra. Þa gerdi Sverrir konungr Hialtland[2] allt af Haralldi iarli med skottum ok skylldum, ok hafa Orkneyia iarlar ecki þat haft sidan. Haralldr iarl var þa v vetra gamall, er honum var gefit iarlsnafn.

[1] fór *tilf. F.* [2] land *tilf. F.*

Flat. Hann var xx vetr iarl, sva at þeir Rognvalldr iarl hinn helgi voru badir saman yfir Orkneyium. Eftir fall Rognvalldz iarls var Haralldr iarl i Orkneyium ætta vetr hins fimta tigar. Hann andadiz a odru æri rikis Inga konungs Bærdarsunar. Eftir Haralld iarl toku synir hans riki, Ionn ok David, Heinrikr sun hans æ Ros a Skotlandi. Þessir hafa rikazstir verit Orkneyinga iarla, at tali þeirra manna, er frasagnir hafa þar um gort: er þar til nefndr Sigurdr Eysteinssun, Þorfinnr iarl Sigurdarsun, Haralldr iarl Maddadarsun. Þeir brædr, Ionn ok David, redu badir londum eftir fôdur sinn, þar til er David andadiz or sótt a þvi æri, sem Hakon galinn andadiz i Noregi. Siþan tok Ionn iarlsnafn yfir ollum Orkneyium[1].

Brenna Adams byskups.

F II 529, V 229 Þa er Ionn byskup anndadiz a Katanesi, sa er Haralldr iarl leet meida, var tekinn byskup i stad hans, sa er Adam het, ok vissi eingi madr ætt hans, þviat barnit hafdi fundiz vid kirkiudyrr nockurar. Hann þotti Katnesingum helldr hardr i byskupsdominum, ok kendu þat mest munk þeim, er var med honum. Þat var forn sidr, at byskup skylldi hafa spann smiðrs undan tuttughu kuum; skylldi þetta hverr bondi giallda, sa er var a Katanesi, sa meira, er fleire kyr ætti, enn hinn þvi minna sem færi hafdi, ok skylldi hverr eftir þvi

---

[1] *Herefter følger i Flat. digtet* Nóregskonunga tal, *som optager næsten 2 spalter. Derefter staar saa det følgende stykke* Brenna Adams byskups.

Flat. giallda, sem teldiz til, Enn Adam byskup villdi æxla gialldit ok hafa spann undan xv kuum; ok er þat feckz, beiddiz hann at hafa undan xII kuum; ok er þat var uppi laatid, villdi hann hafa undan x kuum; enn þat þotti ollum udæmi. Þa foru Katnesingar a fund Ions iarls; hann var þa a Katanesi; ok kærdu þeir þetta fyrir honum. Iarl leez her mundu ecki til leggia; kvez þat þickia ovandaz; kvat tva illa fyrir hondum, kvat þetta vera uþolanda, enn leetz eigi mundu annan upp kveda. Þa var Adam byskup at Haakirkiu i Þorsdal, enn Ionn iarl var skamt þadan. Katnesingar hofdu þa þing a fialli yfir bæ þeim, er byskup var aa. Rafn laugmadr var þa med byskupi, ok bad hann byskup vægia helldr monnum; kvez ella rædr um, hversu færi. Byskup bad hann vera kaatann; kvat bændr munu sialfa staudfa sik. Þa var sent til Ions iarls, ok bedit, at hann skylldi sætta þa byskup, enn iarl villdi hvergi nær koma. Þa runnu bændr ofan af fiallinu ok foru akafliga geystir. Ok V 230 er Ramn laugmadr sa þetta, bad hann byskup gera nockut raad fyrir ser. Þeir byskup drucku i lofti einu; ok er bændr komu at loptinu, geck munkrinn wt i dyrnar, ok var þegar hoggvinn[1] um þvert andlitid, ok fell daudr inn i loptid. Ok er byskupi var þetta sagt, þa svaradi hann: „þat kom eigi fyrr fram enn likligt var, þviat hann lagdi iafnan þungliga til vorra maala“. Þa bad byskup Rafn segia bôndum, at hann vill sættaz vid þa. Ok er þat var sagt bændum, wrdu þvi fegnir allir þeir, er vitrari voru. Geck byskup þa wt, ok ættladi til sætta. Enn er þat sa hinir verri menn, þeir er odazstir voru, toku þeir Adam byskup ok færdu

[1] *Skrevet* hvogginn.

hann i eitt litid hus, ok slogu sidan i elldi. Enn Flat. husit brann sva skiott, at þeir, er byskupi villdu biarga, fengu ecki at gert. Leez þar Adam byskup, ok var likit liit brunnit, er fanz. Þa var likinu veittr sæmiligr gróftr ok virduligr umbunadr, enn þeir menn, er hellz hofdu verit vinir byskups, þa gerdu þeir menn a fund Skotakonungs. Þa var Alexander Skotakonungr, son Vilhialms konungs hins helga. Enn konungrinn vard vid þessi tidendi sva illa, at menn hafa þær hrakningar at minnum, II 530 er hann gerdi eftir brennuna byskups i manna meidingum ok manndrapum, fiærrænum ok brottrekstri manna af landinu. Kunnum ver nu eigi greiniligar at segia af þeim tidendum[1], er til heyra Orkneyinga iorllum, enn sva sem ver hofum sagt.

[1] *Skrevet* tidendu.

REGISTRE.

I. Personnavne.

A.

H.

M.

S.

Æ.

Ǫ.

II. Stedsnavne.

E.

F.

G.

N.

O.

P.

III. Andre navne.

1. Folkenavne o. lign.

2.

3. Forskelligt.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
839.6 Sa4
[Skrifter]
C001 v.38-40
3 0112 089025032